

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DOĞU DİLLERİ VE EDEBİYATLARI
(JAPON DİLİ VE EDEBİYATI) ANABİLİM DALI**

**AİLE İLİŞKİLERİ BAĞLAMINDA BEYAZ YAKALI *SENRYŪ*'LARININ
RETORİK AÇIDAN İNCELENMESİ**

DOKTORA TEZİ

Güliz DOĞAN

ANKARA, 2022

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DOĞU DİLLERİ VE EDEBİYATLARI
(JAPON DİLİ VE EDEBİYATI) ANABİLİM DALI**

**AİLE İLİŞKİLERİ BAĞLAMINDA BEYAZ YAKALI *SENRYŪ*'LARININ
RETORİK AÇIDAN İNCELENMESİ**

DOKTORA TEZİ

Güliz DOĞAN

Tezin Danışmanı

PROF. DR. AYŞE NUR TEKME

ANKARA, 2022

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DOĞU DİLLERİ VE EDEBİYATLARI ANABİLİM DALI
(JAPON DİLİ VE EDEBİYATI BİLİM DALI)

AİLE İLİŞKİLERİ BAĞLAMINDA BEYAZ YAKALI *SENRYŪ*'LARININ
RETORİK AÇIDAN İNCELENMESİ

(DOKTORA TEZİ)

Güliz DOĞAN

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Ayşe Nur TEKMEK

TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ

Adı ve Soyadı:

İmzası:

Prof. Dr. Ayşe Nur TEKMEK

.....

Prof. Dr. H. Can ERKİN

.....

Doç. Dr. Tolga ÖZŞEN

.....

Doç. Dr. Ayşegül ATAY

.....

Dr. Öğr. Üyesi Gonca VAROĞLU

.....

Tez Savunması Tarihi: 09.12.2022

T.C.

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Prof. Dr. Ayşe Nur TEKMEK danışmanlığında hazırladığım “Aile İlişkileri Bağlamında Beyaz Yakalı *Senryū*’larının *Retorik Açısından İncelenmesi* ” (Ankara.2022) ”adlı ☐ yüksek lisans -X doktora/~~bütünleşik doktora~~ tezindeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu, başka kaynaklardan aldığım bilgileri metinde ve kaynakçada eksiksiz olarak gösterdiğimi, çalışma sürecinde bilimsel araştırma ve etik kurallarına uygun olarak davrandığımı ve aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonucu kabul edeceğimi beyan ederim.

Tarih:09.12.2022

Güliz DOĞAN

Adı-Soyadı ve İmza

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	v
KISALTMALAR.....	vii
RESİMLER LİSTESİ.....	viii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xi
TABLolar LİSTESİ.....	xii
GİRİŞ.....	1

I. BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1. RETORİK.....	20
1.2.RETORİK FİGÜRLER	24

II. BÖLÜM

SENRYŪ

2.1. SENRYŪNUN TANIMI ve ÖZELLİKLERİ	37
2.1.1. Senryūnun Biçimsel Özellikleri.....	41
2.1.2.Senryū ile Haiku’nun Benzerlik ve Farklılıkları	52
2.2. SENRYŪNUN TARİHİ.....	54
2.3. KONULARINA GÖRE MODERN SENRYŪ TÜRLERİ.....	66
2.3.1. Toire (Tuvalet) Senryū	69

2.3.2. Sayonara Shibō (Elveda Kilolar) Senryū.....	70
2.3.3.Osōshiki (Cenaze Töreni) Senryū.....	72
2. 3. 4. Shirubā (Gümüş-Yaşlılık) Senryū	74
2. 3.5. Otaku (Bağımlı) Senryū.....	75
2. 3. 6. Yōkai (Hayalet) Senryū	76

III. BÖLÜM

BEYAZ YAKALI SENRYŪLARI ve “AİLE”

3.1. GENEL HATLARIYLA BEYAZ YAKALI SENRYŪLARI	78
3.2. “Aile” Üzerine Yazılmış Senryūlar.....	82
2.4. “Aile” Sözcüğü Geçen Senryūların Çözümlemeleri	105
2.4.1. Aile” Sözcüğü Geçen Senryūların Değerlendirilmesi	109
3.4. “Anne” Sözcüğü Geçen Senryūlar ve Çözümlemeleri	110
3.4.1.“Anne” Sözcüğü Geçen Senryūların Değerlendirilmesi	126
3.5. “Baba” Sözcüğü Geçen Senryūlar ve Çözümlemeleri	128
3.5.1. “Baba” Sözcüğü Geçen Senryūların Değerlendirilmesi.....	160
3.6. “Büyükanne- Büyükbaba” Sözcükleri Geçen Senryūlar ve Çözümlemeleri.....	163
3.6.1. “Büyükanne-Büyükbaba” Sözcüğü Geçen Senryūların Değerlendirilmesi ...	173
3.7. “Çocuk” Sözcüğü Geçen Senryūlar ve Çözümlemeleri	174
3.7.1. “Çocuk” Sözcüğü Geçen Senryūların Değerlendirilmesi.....	197
3.8. “Ebeveyn” sözcüğü Geçen Senryūlar ve Çözümlemeleri	199
3.8.1. “Ebeveyn” Sözcüğü Geçen Senryūların Değerlendirilmesi	203

3.9. “Ev” sözcüğü geçen Senryûlar ve Çözümlemeleri.....	203
3.9.1. “Ev” Sözcüğü Geçen Senryûların Değerlendirilmesi.....	222
3.10. “Ev Hayvanı” Sözcüğü Geçen Senryûlar ve Çözümlemeleri.....	224
3.10.1. “Ev Hayvanı” Sözcüğü Geçen Senryûların Değerlendirilmesi	230
3.11. “Gelin” Sözcüğü Geçen Senryûlar ve Çözümlemeleri.....	231
3.11.1. “Gelin” Sözcüğü Geçen Senryûların Değerlendirilmesi	240
3.11. “Hanım” Sözcüğü Geçen Senryûlar ve Çözümlemeleri.....	241
3.11.1. “Hanım” Sözcüğü Geçen Senryûların Değerlendirilmesi	322
3.12. “Karı- Koca” Sözcüklerinin Geçtiği Senryûlar ve Çözümlemeleri.....	327
3.12.1. “Karı-Koca” Sözcüklerinin Geçtiği Senryûların Değerlendirilmesi	330
3.13. “Kaynana” Sözcüğünün Geçtiği Senryûlar ve Çözümlemeleri.....	331
3.13.1. “Kaynana” Sözcüğü Geçen Senryûların Değerlendirilmesi.....	332
3.14. “Koca” Sözcüğü Geçen Senryûlar ve Çözümlemeleri	332
3.14.1. “Koca” Sözcüğü Geçen Senryûların Değerlendirilmesi.....	338
3.15. “Torun” Sözcüğünün Geçtiği Senryûlar ve Çözümlemeleri.....	339
3.15.1. “Torun” Sözcüğünün Geçtiği Senryûların Değerlendirilmesi.....	347
SONUÇ.....	349
KAYNAKÇA.....	359
EK-1: 1990- 2020 yılları arası Aile ile İlgili Eser ve Aile ile ilgili Sözcük Sıklığı.....	371
EK-2:1990- 2020 Yılları Arası Eserlerin Derlendiği Kaynaklar	379

EK-3 ESERLERDE EN SIK GEÇEN 150 SÖZCÜK.....	382
ÖZET	385
SUMMARY	386
要旨	387

ÖNSÖZ

Doktora çalışmam sırasında keyif aldığım Japon kısa şiir türü olan senryū ile tanışmam, 2016-2017 yılında Japon Vakfı (Japan Foundation) tarafından Tokyo’da düzenlenen Yurtdışı Japonca Öğretmenleri Eğitim Programına (uzun dönem) katılmam sırasında Jun’ichi ARIMA’dan almış olduğum ders sayesinde. O günden sonra da senryū ile olan bağımı hiç koparmadım.

Senryū sayesinde Japonların mizah anlayışlarını az da olsa yakından tanıma fırsatını elde ettiğimi düşünüyorum. Yolumun çok uzun ve sonsuz olduğunu biliyorum ama durmadan keyifle gideceğim bir yol. Her eser, benim için yeni bir sayfa gibiydi, ipuçlarını bularak anlamını kavramak ise paha biçilemez. Kolay anlaşılan eserlerin aslında işin içinden en çıkılmaz eserler olacağını da bilemezdim. Tezdeki eserlerin analizi sırasında bazen farkında olmadan ofiste güldüğüm, etrafimdakilere ve çalışma arkadaşlarıma anlattığım zamanlar da oldu.

Öncelikle, senryū ile ilgili olan doktora tez konumu kabul ederek, bana farklı bir dünya açan, doktora tez sürecimde Japonya’da eğitim almamı destekleyen, bu tezin oluşmasında yardım ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, akademik anlamda bana her zaman yol gösterip yetiştiren, değerli hocam ve danışmanım Sayın Prof. Dr. Ayşe Nur TEKMEN’e saygılarımı ve teşekkürlerimi sunarım.

Tezim sırasında ve çalışmalarım ile ilgili olarak her zaman değerli tavsiyelerde bulunarak yol gösteren tez izleme komitesi jüri üyeleri, Prof. Dr. H. Can ERKİN ve Dr. Öğr. Üyesi Gonca VAROĞLU’na saygılarımı ve teşekkürlerimi sunarım.

Doktora tez çalışmam sırasında bana Japonya’da araştırma yapma fırsatı sağlayan, Japan Foundation’a (2016) ve MEXT Araştırma Bursu için Japonya Hükümetine (2020-2022) teşekkürlerimi iletmek isterim.

Korona dönemine denk gelmesine rağmen, Osaka Üniversitesi'nde çalışmalarında yol gösteren ve araştırmamı danışmanlığında yürüttüğüm Iikura Youchi 'ye teşekkür ederim.

Senryū şiirini daha yakından tanımamda önemli bir rolü olan, senryū eseri yazma konusunda her zaman beni cesaretlendiren, Türkiye'ye döndükten sonra bile iletişimini koparmayan Nakaoka Chiyomi'ye de teşekkürlerimi iletmek isterim.

Adlarını tek tek sayamadığım bana desteklerini esirgemeyen hocalarıma, meslek arkadaşlarıma da teşekkürü bir borç bilirim.

Bu uzun ve yorucu süreç boyunca her zaman yanımda olan ve umutsuzluğa kapıldığım anlarda destek veren eşim Baki DOĞAN'a, kız kardeşim Gamze AYDOĞMUŞ'a, teşekkür ederim.

Benim için en zor olan teşekkür kısmı ise; üzerimde sonsuz emekleri olan ve her gün özlemeden duramadığım erkenden kaybettiğim canım annem ve doktora sürecinde hayatımdan kayıp giden canım babama beni yetiştirdikleri için minnet ve şükranlarımı iletmek isterim.

Güliz DOĞAN

2022

KISALTMALAR

Bkz. : Bakınız

İng. : İngilizce

vd. : ve diğerleri

vb.: ve benzeri

TDK: Türk Dil Kurumu

Akt: Aktaran

RESİMLER LİSTESİ

Resim 1: İlişkilendirme Yöntemi örneği (Kōno ve Mizuno (2018:85).....	51
Resim 2: İlk dönem Karai senryū tasviri (Fukumoto, 2014:83).....	56
Resim 3: <i>Inoue Kenkabō</i> 'ya ait fotoğraf.....	62
Resim 4: <i>Sakai Kuraki</i> 'ye ait fotoğraf.....	62
Resim 5: Senryū'nun altı üstadına ait fotoğraflar.....	63
Resim 6: Bangasasenryūhonsha şiir toplanması bilgileri Resim 7: Şiir toplanması bilgilerin Türkçe aktarım.....	65
Resim 8: Şiir toplanmasına ait bilgiler ve oturum konusunun ilan edilmesi	65
Resim 9: 16.Senryū örneği Resim 10: Senryū örneği.....	69
Resim 11: 6 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2014:35).....	107
Resim 12: <i>Çivava</i> köpeği.....	130
Resim 13: <i>Matsuken Sanba 2</i>	132
Resim 14: 67 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2014:53).....	135
Resim 15: 72 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2018:20).....	136
Resim 16: 80 no'lu esere ait görsel (Yaku vd., 2021:23).....	138
Resim 17: 81 no'lu esere ait görsel (Yaku vd., 2021:21).....	139
Resim 18: Nata de koko.....	142
Resim 19: 135 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2015:41).....	157
Resim 20: 136 no'lu esere ait görsel.....	158
Resim 21: 144 no'lu esere ait görsel (Yaku vd., 2021:17).....	166
Resim 22: 64 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2019:23).....	168
Resim 23: 147 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2020:23).....	169
Resim 24: 148 no'lu esere ait görsel.....	169
Resim 25: <i>Ebihara Yuri</i> 'ye ait görsel	170

Resim 26: 151 no'lu esere ait görsel	170
Resim 27: 153 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2014:25).....	171
Resim 28: 155 no'lu esere ait görsel	172
Resim 29: 168 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2013:23).....	178
Resim 30: 176 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2020:11).....	180
Resim 31: 190 no'lu esere ait görsel	184
Resim 32: 214 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2014:45).....	191
Resim 33: <i>Kameda</i> kardeşlere ait fotoğraf	192
Resim 34: 227 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2016:17).....	195
Resim 35: 228 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2016:39).....	196
Resim 36: 10.000 ₺ (<i>Yen</i>) Banknot.....	210
Resim 37: 278 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2016:51).....	214
Resim 38: 282 no'lu esere ait görsel (Yaku vd., 2017).....	215
Resim 39: 290 no'lu esere ait görsel (Yaku vd., 2021:45).....	217
Resim 40: 301 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2020:43).....	221
Resim 41: 302 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2016:47).....	221
Resim 42: 309 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2014:47).....	227
Resim 43: 314 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2016:29).....	228
Resim 44: 324 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2014:11).....	232
Resim 45: 330 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2018:43).....	234
Resim 46: 335 no'lu esere ait görsel (Yaku vd., 2021).....	235
Resim 47: Kalkan kedi maması Resim 48: Konserve balık (<i>Saba</i>).....	239
Resim 49: Mona Lisa tablosu Resim 50: Çılgılık tablosu	254
Resim 51: Selamlama Resim 52: 419 nolu eserle ilgili görsel	262
Resim 53:453 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2012:20).....	271
Resim 54: 461 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2013:29).....	273

Resim 55: 466 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2013:27).....	274
Resim 56: 468 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2013:51).....	274
Resim 57: 473 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2015:27).....	276
Resim 58: 477 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2016:11).....	278
Resim 59: 478 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2016:25).....	278
Resim 60: 500 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2018:11).....	285
Resim 61: 505 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2019:13).....	287
Resim 63: 515 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2015:43).....	290
Resim 64: 521 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2020:17).....	292
Resim 65: 528 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2021:11).....	293
Resim 66: 532 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2021:9).....	294
Resim 67: 569 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2014:15).....	304
Resim 68: 571 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2014:49).....	305
Resim 69: 577 no'lu esere ait görsel	306
Resim 70: 580 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2015:23).....	307
Resim 71: 584 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2015:14).....	308
Resim 72: 586 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2015:17).....	309
Resim 73: 596 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2016: 43).....	312
Resim 74: 613 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2020:9).....	318
Resim 75: 633 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2013:13).....	328
Resim 76: 647 no'lu esere ait görsel	334
Resim 77: 650 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2020:41).....	334
Resim 78: 683 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2020:25).....	344
Resim 79: 687 no'lu esere ait görsel (Yaku vd., 2021:27).....	345

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Senryūların bölümleri (Yatay)	45
Şekil 2: Senryūların bölümleri (Dikey)	45
Şekil 3: Senryūnun tarihsel süreci	57
Şekil 4: Aile ile ilgili sözcük ağı	105
Şekil 5: Anne ile ilgili eserlerin sözcük ağı	110
Şekil 6: Baba ile ilgili ilgili eserlerin sözcük ağı	128
Şekil 7: Çocuk sözcüğü ile ilgili eserlerin sözcük ağı	174
Şekil 8: Ebeveyn ile ilgili sözcük ağı	200
Şekil 9: Ev hayvanları ile ilgili eserlerin sözcük ağı	225
Şekil 10: Hanım ile ilgili eserlerin sözcük ağı	241

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Heinrich F. Plet'in retorik sınıflandırması.....	25
Tablo 2: Yansıma seslerin türleri.....	30
Tablo 3: Şiir, transkripsiyon ve Türkçe aktarımı.....	40
Tablo 4: Takma ad (mahlas) ile ilgili özellikler	50
Tablo 5: Senryū ve Haiku'nun Temel Benzerlik ve Farklılıkları.....	53
Tablo 6:Senryū'nun 250 yıllık Tarihsel Süreci (Japonca).....	54
Tablo 7: Senryū'nun 250 yıllık Tarihsel Süreci (Türkçe Çevirisi).....	55
Tablo 8: “iru” eylemlerinin çekimi.....	80
Tablo 9:Aile ile ilgili sözcük listesi.....	84
Tablo 10: Hanım ile ilgili sözcük listesi.....	87
Tablo 11: Karı- koca ile ilgili sözcük listesi.....	88
Tablo 12: Anne ile ilgili sözcük listesi	90
Tablo 13: Baba ile ilgili sözcük listesi.....	93
Tablo 14: Büyükanne ve büyük baba ile ilgili sözcük listesi	94
Tablo 15: Koca ile ilgili sözcük listesi	97
Tablo 16: Ebeveyn ile ilgili sözcük listesi.....	97
Tablo 17: Çocuk ile ilgili sözcük listesi	99
Tablo 18: Erkek çocuk ile ilgili sözcük listesi.....	101
Tablo 19: Kız çocuk ile ilgili sözcük listesi	101
Tablo 20:Kız çocuk ile ilgili sözcük listesi	102
Tablo 21: Kaynana ile ilgili sözcük listesi.....	103
Tablo 22: Tuvalet tanrısı (トイレの神様/Toire no kamisama) şarkı sözü, transkripsiyonu ve Türkçe'ye aktarımı	166

Tablo 23: (*Sen no Kaze ninatte*) 千の風になって Şarkı sözleri, transkripsiyon ve

Türkçe'ye aktarımı 259

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1:Aile ile ilgili sözcükler ve sayıları	85
Grafik 2:Hanım ile ilgili sözcükler ve sayıları	87
Grafik 3: Gelin ile ilgili sözcükler ve sayıları	88
Grafik 4: Karı- koca ile ilgili sözcükler ve Sayıları.....	89
Grafik 5: Anne ile ilgili sözcük kullanımı ve sayıları	91
Grafik 6: Baba ile ilgili eserde geçen sözcükler ve sayıları	93
Grafik 7: Büyükanne ile ilgili sözcükler ve sayıları	94
Grafik 8: Büyükbaba ile ilgili sözcükler ve sayıları	95
Grafik 9: Büyükanne- büyükbaba ile ilgili sözcükler ve sayıları	95
Grafik 10: Koca ile ilgili sözcükler ve sayıları.....	97
Grafik 11: Ebeveyn ile ilgili sözcükler ve sayıları	98
Grafik 12: Çocuk ile ilgili sözcükler ve sayıları.....	99
Grafik 13: Erkek çocuk ile ilgili sözcükler ve sayıları	101
Grafik 14:Kız çocuk ile ilgili sözcükler ve sayıları	102
Grafik 15: Torun ile ilgili sözcükler ve sayıları	102
Grafik 16: Kaynana ile ilgili sözcükler ve Sayıları	103
Grafik 17: Ev ile ilgili sözcükler ve sayıları.....	104
Grafik 18: Ev hayvanları ile ilgili sözcükler ve sayıları	104
Grafik 19: 1990-200 yılları arasındaki eser sayısı ve aile ile ilgili sözcük sıklığı.....	371
Grafik 20: 2001-2010 yılları arasındaki eser sayısı ve aile ile ilgili sözcük sıklığı.....	371
Grafik 21: 2011-2020 yılları arasındaki eser sayısı ve aile ile ilgili sözcük sıklığı.....	371
Grafik 22: 1990 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	371
Grafik 23: 1991 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	372
Grafik 24: 1992 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	372

Grafik 25: 1993 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	372
Grafik 26: 1994 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	372
Grafik 27: 1995 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	372
Grafik 28: 1996 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	373
Grafik 29: 1997 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	373
Grafik 30: 1998 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	373
Grafik 31: 1999 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	373
Grafik 32: 2000 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	373
Grafik 33: 2001 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	374
Grafik 34: 2002 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	374
Grafik 35: 2003 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	374
Grafik 36: 2004 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	374
Grafik 37: 2005 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	375
Grafik 38: 2006 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	375
Grafik 39: 2007 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	375
Grafik 40: 2008 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	375
Grafik 41: 2009 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	375
Grafik 42: 2010 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	376
Grafik 43: 2011 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	376
Grafik 44: 2012 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	376
Grafik 45: 2013 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	376
Grafik 46: 2014 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	377
Grafik 47: 2015 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	377
Grafik 48: 2016 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	377
Grafik 49: 2017 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	377
Grafik 50: 2018 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	378

Grafik 51: 2019 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	378
Grafik 52: 2020 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı.....	378

GİRİŞ

İnsanlar, doğası gereği kendi duygu ve düşüncelerini, yaşadıkları olayları, hayallerini başkalarına aktarma ihtiyacı duymaktadırlar. Bu ihtiyaçlarını, geçmişten günümüze kadar çeşitli edebi türlerle dile getirmişlerdir. Bu edebi türlerden birisi ise; şiirdir. Şiir, kullanılan sözcükler, imgeler ve karşı tarafta uyandırdıkları duygular açısından diğer edebi türlerden farklılık göstermektedir. Şiirlerde, her kültürün kendine has özellikleri bulunmakta, kısa ve etkili bir anlatım görülmektedir.

Japon kültüründe **honne** (本音) ve **tatemae** (建前) olmak üzere iki kavram önemlidir. **Honne** (本音) sözcüğü *Daijirin* elektronik sözlükte, "1) tam olarak kalpten, (özünden) çıkan söz, 2) Gerçek ses" olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla, kişinin kendi hissettiği ya da kendisi gibi davranması anlamına gelmektedir.

Kişilerin kendi hayatları ile ilgili olarak hissettikleri gerçek duygularını dile getirmeleridir. **Honne** (本音) kavramına örnek aşağıda yer almaktadır.

いい家内 10年経ったら おっ家内 ¹ 1992
Ii kanai/ jūnen tattara/ okkanai
İyi karım/ 10 sene geçince/ korkarım

Beyaz yakalı çalışanın, karısı ile ilgili olarak gerçek düşüncesini (**honne**) yansıttığı bir eserdir. Karısından **korkması** söylenilmesi zor bir durum olmasına karşın dile getirmektedir.

Bu kavrama başka bir örnek ise; Kişinin rahatsız olduğu veya hoşlanmadığı durumu dile getirmesidir. Yapılan yemeğin tadını beğenmeme durumunda bunu açıkça yemeği beğenmedim şeklinde ifade etmedir.

¹ Takma ad, (自宅拒否症/ Jitaku kyohishō) sözcüğü olup, Türkçe'ye Kendi evini reddetme hastalığı olarak aktarılmaktadır.

Tatema (建前) sözcüğü de aynı sözlükte, “*Temel olan politika, kural. Resmî politika.*” şeklinde tanımlanmaktadır. Kişinin, resmî kurallara uyması, toplum tarafından kabul görülen şekilde davranmasıdır. Japon toplumunda kabul görmek için, genellikle yetişkinler gerçek duygularını (*honne*) saklarlar.

Tatema (建前) kavramına örnek aşağıda yer almaktadır.

Beğenilmeyen bir şey hakkında konuşurken, çok güzel olmuş şeklinde beğendiğini ifade etme durumu (**tatema**)’dır. Verilen hediye beğenmemeye rağmen, çok beğendiğini söyleme bu duruma örnek olarak gösterilmektedir. Yemeğin tadının hoş gitmemesine rağmen, 'Çok güzel olmuş, elinize sağlık' şeklinde söylenmesidir.

Bu çalışmada Japon kısa şiir türü olan senryūlar² ele alınmaktadır. Bu şiir türünde ise, insanlar gerçek duygularını saklamazlar.

Haiku şiirinde insanlar duygularını ifade ederken, Japon toplumunda açıkça söylenilemeyen şeylerin (gerçek düşünce/*honne*) senryūlar aracılığıyla dışa vurabilecekleri iletilmektedir.

Senryū sözcüğü, *Gyakubiki Sūpā Daijiten*’de, “İsmi şiir ustası Karai Senryū’*dan alan, maekuzuke*³’den, sadece tsukeku’nun kalmasıyla oluşan 17 karakterin (字/ji) oluşturduğu, mevsim sözcüklerinin⁴ olmadığı kısa şiirdir. Edo döneminin ortalarından itibaren, kireji (切れ字)⁵ sisteminin bulunmadığı konuşma dili şiirleri olarak

² Japon şiirlerinin “*waka, tanka, renga, maekuzuke, haiku*” gibi türleri bulunmaktadır. Ancak tezin konusunu oluşturan şiir türü “senryū”dur. Tezde, “Japon kısa şiiri ifadesi” kullanımında karışıklık olmaması için “senryū” sözcüğünün kullanımı tercih edilmiştir.

³ *Maekuzuke* (前句付), *Haikai* adı verilen şiirin bir türüdür. Başka birisinin oluşturduğu 7-7 lik mısraya (*maeku*), 5-7-5’lik *tsukeku* ,(付句) adı verilen mısranın eklenmesiyle oluşturulan bir eğlencedir. Edo döneminin ortalarında oldukça popüler olup, daha sonraları senryū haline gelmiştir. (例解 新国語辞典、第七版/*Reikai Shinkokugo Jiten*, 7. Basım)

⁴ 季語.

⁵ Japonca’da kesme sözcüğü anlamına gelen *kireji* (切れ字) kullanılmaktadır. Bu sözcükler, sözün bittiği yeri belirten “や(*ya*)”, “かな(*kana*)”, “けり(*keri*)” gibi ifadelerdir.

yaygındırlar. İnsanların duyguları, dünyanın durumu, örf ve adetleri sivri bir dille ele alınan eğlenceli, eleştiren, esprili özelliklere sahiptir.” şeklinde tanımlanmaktadır.

川柳と言って 笑うな 本音だぞ
Senryū to itte/ warauna/ honne dazo
Senryū diye / gülüp geçme/ iç sesim bu.

(2000)⁶

Yukarıda verilen şiirde geçen **gülme**⁷ anlamına gelen 笑うな (*warau na*) sözcüğünden aslında senryūların mizahi şiirler olduğu anlaşılmaktadır. Diğer yandan, 川柳と言って (*senryū to itte*) **senryū diye** söylenilerek, bu tür senryū şiirlerinin halk arasında basit görüldüğü, hafife alındığı anlaşılmaktadır. Şair **gerçek duygu / iç ses** (本音だぞ/*honne dazo*) derken, senryūlarda örtülü olarak mizah ile gerçek duygularını (iç sesini) dışa vurduğunu belirtmektedir.

川柳で なければ言えぬ こともあり⁸
Senryū de/ nakereba ienu/ koto mo ari
Senryū ile/ olmasa söylenemeyecek / şeyler de var

Bu şiirde ise, söylenemeyecek (言えぬ/*ienu*) sözcüğü, toplumsal baskıyı göstermekte, Japon toplumunda **honne ve tatemae** algısına işaret etmektedir. **Senryū ile olmasa** (川柳で なければ/ *Senryū de nakereba*) ifadesinden, senryūların aslında toplumsal olarak söylenemeyecek şeylerin söylenmesinde bir araç işlevi üstlendiği anlaşılmaktadır.

サラ川は 世相と本音の 早見表 (風刺委員会)
Sarasen wa/ sesō to honne no / hayamihyō
Çalışan senryū/ sosyal durum ve iç sesin / hızlı bakış tablosu

Yukarıda yer alan şiirde, **toplumsal durum** (世相/*sesō*) sözcüğü, toplum içindeki yaşanan durum veya hisleri dışa vurmayı ifade etmektedir. (本音/*honne*) sözcüğü ise,

⁶ Spinks, Wendy A., Yasunari M., Yuka S., "In the midst of transition: (saraīman) senryū poems and the perception of workplace change." *Contemporary Japan* 23.2 (2011): 187-212.

⁷ Gülme eyleminin yasak çekimi.

⁸ Yamakami Akie, Nomi, Mai'nichi Shinbun 1 Nisan 2011

gerçek duyguları ifade etmektedir. Hızlı bakış tablosu (早見表 (*hayamihyō*) sözcüğü ise, herhangi bir konu ile ilgili olarak kısa ve net bilgileri elde etmeye yaramaktadır. Bu eserde, **Beyaz yakalı şiirlerinin** (サラ川/*sarasen*), beyaz yakalıların sosyal durumlarını ve gerçek duygularını bir bakışta anlaşılmasını sağlayan bir ayna görevi üstlendiği görülmektedir.

Yukarıda yer alan senryū şiirlerinde, bu şiir türünün özellikleri ile ilgili olarak, mizahi şiir olarak algılanarak gülünmemesi gerektiği, aslında gerçek duyguları yansıtmada ve toplumsal hayat içerisinde dile getirilmesi zor olan konuları dile getirmede araç görevi üstlendiği ifade edilmektedir. Ayrıca, toplumsal durumların ve gerçek duyguların özetini anlamamızı sağlayan bir tablo olarak görülmektedir.

Beyaz Yakalı çalışanlar, Japonya'da 社会人 (*shakaijin*) olarak adlandırılan toplumun kesimine aittir. 社会人(*shakaijin*) sözcüğü, *Sūpā Daijiten* elektronik sözlükte, “Okul veya ev korumasından çıkarak, bağımsız olan kişi” şeklinde ifade edilmektedir.

Bu kavram, toplumun içine karışan, toplum içinde aktif olarak rol alan kişiyi ifade etmektedir. Toplum hayatına katılmak kişi için bir özgürlük tanınmasına karşın, toplum kurallarına uyma gerekliliğinin olması sebebiyle sorumluluklar da yüklemektedir.

Beyaz yakalı çalışanlar da toplumun bir üyesi olmaları sebebiyle günlük hayatlarında toplum kurallarına uyarak (*tatemaie*) hareket etmektedirler. Toplum içinde beyaz yakalı olarak çalışan, kendisini merkez alarak eserleri oluşturmakta ve toplumun içindeki psikolojisini de yansıtmaktadır. Toplumda yaşadığı sorunlarını ve hislerini şiirlerde (*honne*) olarak aktarmaktadırlar.

Japonya'da senryū şiiri ile ilgili olarak çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Modern senryūlar ile ilgili olarak yapılan çalışmalara aşağıda yer verilmektedir.

Oki (2001), “Modern senryūların anlattığı insanların doğması, yaşlanması, hastalanması ve ölümü” başlıklı çalışmasında, insan hayatındaki doğum, yaşlanma,

hastalanma ve ölüm ile ilgili konular üzerine yazılmış olan senryülarda bu konuların nasıl şekilde ele alındıklarını incelemiştir.

Çalışmasının alt başlıklarını; obezite, yaşam alışkanlıklarıyla ilgili olan hastalıklar, hastane, sağlıkla ilgili ürünler, içki, sigara, yaşlılığa bağlı bunama, uzun yaşam oluşturmaktadır. İnsan hayatıyla ilgili yazılan eserlerin çoğunluğunda bu konunun ciddi olarak ele alındığını belirtmektedir. Ancak, içinde mizah ve eğlenceyi barındıran senryülerin konuya eğlenceli olarak yaklaşma görevini yerine getiren bir araç olduğunu ifade etmektedir.

Takahashi vd. (2012), “Afet bölgesinde senryünün yerine getirdiği görev-Senryünün bulduğu afet bölgesindeki gülme-” isimli çalışmasında 2011 yılında yaşanan Büyük Doğu Japonya depremi sonrasında bölge halkının duyguları ve durumlarını eserler üzerinden analiz ederek ortaya koymuştur.

Bu çalışmada iki araştırma yapmıştır. Birincisi röportaj ve ikincisi ise; soru-cevap şeklindedir. İlk çalışmada senryuları yazan katılımcıların, afet senryuları hakkında düşündükleri ve hissettikleri ile ilgilidir. İkinci çalışmada ise; afet senryüsünü yazan ve ilan edilen senryuları dinleyen katılımcılar üzerindeki psikolojik etkileri ile ilişkisini araştırmıştır. Bunun sonucunda ise; zor günler geçiren kişilerin senryü sayesinde yaşadıkları acı gerçeklikten biraz da olsun uzaklaştıklarını bildirmektedir.

Modern senryü türleri ile ilgili olarak Ito'nun 2014-2022 yılları arasındaki çalışmaları dikkat çekmektedir. Ito'nun, bu çalışmalarında ele aldığı senryüler, **Beyaz Yakalı Senryü** (サラリーマン川柳/ *Sararīman senryū*), **Cenaze Töreni Senryü** (お葬式川柳/*Osōshiki senryū*), **Bağımlı Senryü** (オタク川柳/ *Otaku senryū*), **Kadınlar Toplanması Senryü** (女子会川柳/*Joshikai senryū*), **Osaka Lehçesi Senryü** (大阪弁川柳/ *Ōsakaben senryū*), **İş Arama Senryü** (就活川柳/*Shūkatsu senryū*), **Evsiz Senryü** (ホームレス川柳/*Hōmuresu senryū*), **Evlilik Faaliyeti /Eş Bulma Senryü** (婚活川柳

(*Konkatsu senryū*), **Sınava Giren Öğrenci Senryū** (受験生川柳/*Jukensei senryū*), **Yarı-zamanlı iş Senryū** (アルバイ ト/*Arubaito senryū*) türleridir.

Ito (2014), “Modern senryūlarda sözcük, yöntem, içerik incelemesi -Beyaz yakalı (*Sararīman*) senryūlarında görülen özellikler ve modern Japonların imgeleri-” isimli çalışmasında eserlerde sık kullanılan sözcükleri belirleyerek, yöntem, içerik incelemesi yapmıştır. Bu çalışmasında sözcük, konu içerikleri olarak en sık kullanılan sözcüğün hanım sözcüğü olduğu, en sık kullanılan yöntemlerin ise; sözcüğün ritminin ön planda olması, sözcüğün benzerliği ya da karşıtlığının kullanımı gibi çeşitli yöntemlerin olduğu belirtilmiştir. İçerikle ilgili olarak; hanım sözcüğünü takip eden konular iş ve yaşlılıktır. Hanım ile ilgili olan senryūlar genellikle kocaları tarafından yazılmaktadır. Kocaları tarafından yazılan senryūlarda, şikâyet ve hanımlarıyla birlikte güzel bir şekilde yaşam sürme gibi temenniler çoğunluğu oluşturmaktadır.

İş ile ilgili olan senryūlarda, patronla ilgili memnuniyetsizlikle birlikte işsizlik sorunları gibi toplumsal sorunların da sıkça yer aldığı belirtilmektedir.

Yaşlılıkla ilgili olan senryūlarda ise; kişilerin kendi yaşlılıklarıyla ilgili olarak duydukları endişe ve korkularla birlikte, toplumun içinde mutlu bir şekilde yaşamaya çalışan yaşlılar yer almaktadır.

Ito ve Oike (2015), “Günümüz orta öğretim öğrencilerinin sözcük kullanımı ve imgelerine bir bakış –Orta öğretim öğrencileri senryūlarını ele alarak” başlıklı çalışmasında, Fukuoka Üniversitesi tarafından 2005 yılından itibaren her yıl düzenlenen senryū yarışmalarını incelemiştir. Bu yarışma konu bakımından serbest olmakla birlikte orta öğretim öğrencisi olmanın dışında herhangi bir şart bulunmamaktadır.

Çalışmasında bu konuyu seçmesinin sebebini, anketle karşılaştırıldığında öğrencilerin kendi duygularını daha rahat ifade etmeleri, serbest yazma şeklinin olması ve çeşitli ifadelerin kullanılmasının beklenmesi şeklinde belirtmektedir.

Senryūları konu ve sık kullanılan sözcükler olarak sınıflandırmıştır. Çalışmasının alt başlıkları “aile ve kendisi ile ilgili sözcükler”, “mevsim ve hava ile ilgili sözcükler”, “yakınlarındaki kişiler ile ilgili sözcükler (arkadaş, öğretmen vb.)”, “duygularla ilgili sözcükler”, “diğer sözcükler” şeklindedir. Çalışmasının sonucu olarak, öğrencilerin zengin bir hayal gücü olduğunu, çeşitli sözcüklere farklı anlamlar ve duygular katarak, iğneleyici ve mizahi olarak kendi dünya görüşlerini ifade ettiklerini bildirmektedir. Konu olarak ise; genellikle okul hayatı ve toplumsal sorunlarla ilgilidir. Öğrencilerin, bu gibi çeşitli konulara endişe duyarak ve hayal kurarak yaşamlarını sürdürdükleri ifade edilmektedir.

Ito (2015a), Kadınlar toplanması senryū (女子会川柳/*Joshikai senryū*) ve Ito (2015b) Yarı- zamanlı iş senryū (アルバイト/*Arubaito senryū*) şiir türlerini ele alarak, eserlerdeki sözcük kullanımları ve durumları ortaya koymuştur.

Ito (2016), “Cenaze töreni senryūlarında (お葬式川柳/*Osōshiki senryū*) görülen sözcüklerin ifadeleri ve cenaze töreni imgeleri” başlıklı çalışmasında kişilerin gündelik hayatlarında genellikle ölüm ve cenaze törenleri hakkında konuşmak istemediklerinden söz edilmektedir. Dolayısıyla kişilerin ölüm, cenaze töreni veya kaybettikleri sevdiklerinin arkasından gerçek hislerini iletmeleri açısından senryūların aracı olduğunu ifade etmektedir.

Senryūlarda, “Ölen kişinin mal varlığı ve vasiyeti”, “cenaze kuralları (adabı)”, “yaşam ve ölüme bakış”, “aile” ile ilgili sözcükler sıkça yer almaktadır. Bu sözcüklerin dışında “ölen kişinin küllerinin savrulması”, “aile arasında yapılan cenaze töreni” gibi günümüzdeki cenaze kültürünü yansıtan sözcükler de görülmektedir.

Japonya’da anime, manga ya da pop kültüre ait herhangi bir şeye karşı aşırı ilgi duyan ve takıntılı olan kişiler *otaku* olarak adlandırılmaktadır. Ito (2017), Bağımlı senryū (オタク川柳/*Otaku senryū*) ile ilgili çalışmasında, belirli bir şeye takıntılı olan ve onun dışındaki diğer şeylere kayıtsız olan kişilerin sözcük ifadelerini analiz etmiştir. Sıkça

geçen sözcükler, “*anime*, *idol*, *internet*” sözcükleridir. Bunun dışında “*emoji*, *internet argo dili*” kullanımları da görüldüğü belirlenmiştir.

Ito (2018), Osaka lehçesi senryū (大阪弁川柳/ Ōsakaben senryū) konusu ile ilgili çalışmasında, eserlerde geçen Osaka lehçesi ile ilgili sözcükleri ve kullanımları üzerinde durmuştur.

Ito (2019a), İş arama senryū (就活川柳/*Shūkatsu senryū*) ile ilgili çalışmasında, öğrenciler tarafından kullanılan sözcükler, gençlerin kullandığı ve ürettiği sözcüklerin analizi yapılmıştır. Ayrıca, iş arama sırasındaki psikolojik durum, toplum baskısı gibi unsurların olması kendi hayatlarına dönüp bakmalarını sağlamakta ve ebeveynlerine duydukları minnet ifade edilmektedir.

Ito (2019b), Evsiz senryūlarında görülen sözcük ifadeleri ve imgelerini incelediği çalışması bulunmaktadır. Bu çalışmasında ele aldığı senryū türü (ホームレス川柳 *hōmuresu senryū*)dur. Evsiz sözcüğü (İng. *homeless*), sokaklarda ya da parklarda yaşayan kişileri tasvir etmek için kullanılan bir sözcüktür. Eserlerin analizi sonucunda, sıklıkla kullanılan sözcükler; ‘evsiz’, ‘bedava yemek’, ‘bank’ gibi diğer senryū türlerinde karşılaşılmayan sözcüklerin kullanımı görülmüştür. Konu olarak ise, ‘uyuma’, ‘yeme’ ve ‘yıllık etkinlikler’ gibi sözcükler yer almaktadır.

Ito (2019c), Evlilik faaliyeti ile ilgili olan 婚活川柳 (*konkatsu senryū*) şiirlerini sözcüksel ve semantik olarak analiz etmiştir.

Ito (2020), Sınava giren öğrenci senryūlarında (受験生川柳 *jukensei senryū*), sınava giren öğrencilerin sözcük ifadeleri ve semantik özelliklerini analiz etmiştir. Bu çalışmasında, eserlerde sıkça kullanılan sözcükleri belirleyerek, öğrencilerin sözcük seçimlerini ortaya koymuştur.

Tachikawa (2019), “Senryūlarda görülen gülme ile ilgili deneme -*Kimimaro Ayanokōji*’nin ‘*Karı-koca (Fūfu)* senryūlarının metin analizi-” adlı çalışmasında, karı-

koca (*Fūfu*) senryūlarının bir araya toplandığı eserleri ele alarak, orta yaş ve üzeri grubun gülme mekanizması üzerinde durmuştur.

Japonya’da ders öğretimi materyali olarak da senryū eserlerinin kullanıldığı görülmektedir. Bu konu ile ilgili olarak Katayama (2017), *Padjadjaran* Üniversitesi (Endonezya) Japonca bölümündeki öğrencilere uyguladığı çalışması bulunmaktadır. Bu çalışmada, öğrencilerin senryūyu anlamaları ve kendi duygularını senryū aracılığıyla ifade etmeleri istenmiştir. Öncelikle senryūların 5-7-5’li hece ölçüsüyle yazıldıklarını örneklerle açıklamıştır. Daha sonra kendi verdiği örneklerde 5-7-5’li hece ölçüsüyle yazılan senryūların son 5’li kısmını boş bırakarak öğrencilerden kendilerine göre hece sayısına dikkat ederek doldurmalarını istemiştir. Bu şekilde yapılan ön hazırlığın ardından kendi eserlerini oluşturmuşlardır. Çalışmanın sonucunda bu şiir türünü ilk defa duyan öğrencilerin, Japonya ve Japoncaya olan ilgilerinin arttığını gözlemlemiştir.

Ülkemizde senryū ile ilgili olarak yapılan çalışmalar az sayıdadır. Enbatan (2018), “Japonca eğitiminde modern senryūların ders malzemesi olarak kullanımı” başlıklı çalışmada senryū adı verilen Japon kısa şiirine ait özellikler ve modern senryū türlerini ele almıştır. Senryūlarda görülen söz oyunları, kültürel öğeler ve dilsel kullanımların Japonca eğitiminde kullanılabilirliği üzerinde durmuştur.

Ayrıca, Doğan (2022), “Korona virüs algısının Japon Kısa şiiri Senryūlardaki yansıması -Beyaz Yakalı Senryū Eserleri Üzerinden-” başlıklı çalışmada, Korona virüs dönemine denk gelen 2020 ve 2021 yıllarına ait eserlerde korona virüs algısını ortaya koymaktadır.

Yukarıda, Japonya’da yapılan çalışmaların konusunu oluşturan modern senryū türlerine yer verilmiştir. Bu çalışmalarda; **Beyaz Yakalı Senryū** (サラリーマン川柳/*Sararīman* senryū), **Cenaze Töreni Senryū** (お葬式川柳/*Osōshiki* senryū), **Bağımlı Senryū** (オタク川柳/*Otaku* senryū), **Osaka Lehçesi Senryū** (大阪弁川柳/*Ōsakaben* senryū), **İş Arama Senryū** (就活川柳/*Shūkatsu* senryū), **Evsiz Senryū** (ホームレス

川/Hōmuresu senryū), **Evlilik Faaliyeti /Eş Bulma Senryū** (婚活川柳 /Konkatsu senryū) ve **Sınava Giren Öğrenci Senryū** (受験生川柳/Jukensei senryū) şeklindedir.

Bu çalışmaların konusu dışında Japonya'da çeşitli senryū yarışmaları ve türleri bulunmaktadır. Bunlar; **Sarhoş senryū** (酔いどれ川柳/Yoidore senryū), **Noel senryū** (クリスマス川柳 /Kurisumasu senryū), **Mizah Senryū** (ユーモア川柳 (Yūmoa senryū), **Sağlık Senryū** (健康川柳/Kenkō senryū), **Üzgün Senryū** (悲しい川柳 /Kanashī senryū), **Kızlar Toplanması Senryū** (女子会川柳 /Joshikai senryū), **Günlük Hayat Senryū** (日常川柳 /Nichijō senryū), **Pozitif Senryū** (ポジティブ川柳 /Pojitibu senryū), **Seksi Senryū** (セクシイ川柳/Sekushī senryū) 'dur.

Yukarıda Japonya'da çeşitli modern senryū türleri ile ilgili yapılan çalışmalara yer verilmiştir. Bu tez çalışmasında, **Beyaz yakalı senryū** (サラリーマン川柳⁹/Saraarīman senryū) eserleri ele alınacaktır. Tezde konu olarak seçilmesinin sebebi, beyaz yakalı çalışan kesimin Japonya'da oldukça fazla olması ve başlangıç tarihinin 1987 yılına dayanması nedeniyle eser sayısı bakımından zengin olmasıdır. Eserler, “Aile, toplum, iş yeri, çalışan-patron ilişkileri, teknoloji, toplumsal konular” vb. çeşitli konular hakkında yazılmaktadır.

Aile; TDK Güncel sözlükte “a. (a:ile) 1. Top. B. Evlilik ve kan bağına dayanan, karı, koca, çocuklar, kardeşler arasındaki ilişkilerin oluşturduğu toplum içindeki en küçük birlik. 2. Aynı soydan gelen veya aralarında akrabalık ilişkileri bulunan kimselerin tümü. 3. Birlikte oturan hısım ve yakınların tümü. 4. Eş, karı. 5. Temel niteliği bir olan dil, hayvan, familya.” şeklinde tanımlanmaktadır. Buna göre, aile toplumun en küçük birimini ifade etmektedir. Aile konusu ele alınarak o toplumun özellikleri hakkında bilgi elde edilebilmektedir.

⁹ Kısaca, サラ川/sarase” olarak adlandırılmaktadır.

Aile ve şiir analizleri ile ilgili olarak, ülkemizde yapılan çalışmalara aşağıda yer verilmiştir.

Özdemir ve Sarı (2020), “Ninnilerde Aile sevgisi” adlı makalesinde ninnileri inceleyerek, ninnilerde görülen aile sevgisi ile ilgili analiz yapmıştır. Aile ile ilgili olarak, erkek evlat, kız evlat, anne, akraba, baba, aile, dede ve ninenin yer aldığı ve aile sevgisini işlediği belirtilmektedir.

Demirbilek (2006), “Dede Korkut Oğuznamelerinde Aile” adlı makalesinde Dede Korkut Oğuznamelerinde görülen aile ilişkilerini incelemiştir. Aile içinde kavganın yer almadığı tespit edilmiştir.

Alay (2015), “Saz Şiirinde Erkek Saz Şairlerinin Bakış Açısıyla Kadın” adlı çalışmasında Türk saz şiirinde aile hayatı ve kadın üzerinde durmuştur. Çalışmasında taşlama- yergi bağlamında kadın, ironi bağlamında kadın, gülmece bağlamında kadın alt başlıkları altında incelemiştir.

Araştırmanın Amacı:

Bu tezin araştırma örneklemini oluşturan Beyaz Yakalı Senryū eserlerindeki aile kavramı ile ilgili özellikleri ortaya koymaktır. Eserlerdeki aile bireyleri ile ilgili nitelermeleri tespit ederek, Beyaz yakalı çalışanların bakış açısından ailedeki yeri ve aile üyelerini algılayışını, toplum içindeki psikolojisini eserlere nasıl yansıttıklarını ortaya koymaktır.

Beyaz yakalı (sararīman) senryū şiirlerinde geçen aile ve aile bireyleri; anne, baba, çocuk, torun, hanım, koca, ebeveyn, büyükanne, büyükbaba, gelin sözcükleri ile aile, ev, ev hayvanları (kedi- köpek) sözcüklerinin geçtiği eserler üzerinden konunun ele alınması amaçlanmaktadır.

Araştırmanın Kapsam ve Sınırlılıkları:

Bu tez çalışması, **Beyaz Yakalı Senryū** (サラリーマン川柳¹⁰/*Sararīman senryū*) ile sınırlandırılmıştır. Tezde konu olarak seçilmesinin sebebi, beyaz yakalı çalışan kesimin Japonya’da oldukça fazla olması ve başlangıç tarihinin 1987 yılına dayanması nedeniyle eser sayısı bakımından zengin olmasıdır. Eserler, “Aile, toplum, iş yeri, çalışan-patron ilişkileri, teknoloji, toplumsal konular” vb. çeşitli konular hakkında yazılmaktadır.

Aile; TDK Güncel sözlükte “*a. (a:ile) 1. Top. B. Evlilik ve kan bağına dayanan, karı, koca, çocuklar, kardeşler arasındaki ilişkilerin oluşturduğu toplum içindeki en küçük birlik. 2. Aynı soydan gelen veya aralarında akrabalık ilişkileri bulunan kimselerin tümü. 3. Birlikte oturan hısım ve yakınların tümü. 4. Eş, karı. 5. Temel niteliği bir olan dil, hayvan, familya.*” şeklinde tanımlanmaktadır. Buna göre, aile toplumun en küçük birimini ifade etmektedir. Aile konusu ele alınarak o toplumun özellikleri hakkında bilgi elde edilebilmektedir.

Bu tezin konusunu oluşturan “**Aile**” ile ilgili olarak; Japonya’da **Famirī¹¹ senryū** (ファミリー川柳/*Aile senryū*) ve **Kazoku senryū** (家族川柳 /*Aile senryū*) adı altında iki farklı tür bulunmaktadır. **Famirī senryū** (ファミリー川柳/*Aile senryū*), **68** eserden derlenmiş aynı isimli kitap bulunmaktadır. Bu kitap, *Marusen* web sitesinde aile konusu ile ilgili düzenlenen 25.02.2017 tarihli yarışmada¹² seçilen eserlerin derlendiği bir eserdir.

Ayrıca **Kazoku senryū** (家族川柳) adı altında aile konusunu içeren senryū yarışmaları düzenlenmektedir. Ancak, farklı şirket ya da organizasyonların adı altında düzenlenmekte olup, her yıl bu isimle gelenekselleşen bir yarışma bulunmamaktadır.

¹⁰ Kısaca, サラ川/*sarasen*” olarak adlandırılmaktadır.

¹¹ İng. *family* sözcüğüne denk gelmektedir.

¹² <https://marusenryu.com/contest/15> (E. T. 20.03.2020)

Örneğin, 2018 yılında **Kamagaya** (鎌ヶ谷) şehri tarafından aile ilişkileri üzerine ilkokul 6. Sınıf ve ortaokul öğrencilerine yönelik olarak düzenlenmiştir.

Kumamoto (熊本県) şehri tarafından, あったか家族川柳 (*Attaka kazoku senryū*) **Sıcak Aile Senryū** yazma yarışması düzenlenmiştir. Buna ek olarak, ofis malzemeleri satan **Tanomēru**¹³ firması da **2016** yılında **Kazoku senryū** (家族川柳) adı altında yarışma düzenlemiştir.

Yukarıda yer alan aile ile ilgili senryū türleri, derlenen eser sayılarının kısıtlı olması sebebiyle, daha geniş kapsamlı ve uzun geçmişe sahip olan (1990 ve 2020 yılları arasında 30 yıllık zamanı kapsayan) Beyaz yakalı senryū eserleri tezde ele alınmaktadır. 1990-2020 yılları arasındaki Eserlerin derlendiği kaynaklar ve eser sayıları ile ilgili bilgiler **Ek-2'**de yer almaktadır.

Japonca'da anne, baba, çocuk vb. gibi aile bireylerini ifade eden çok sayıda sözcük bulunmaktadır. Aile ile ilgili konular senryūlarda açıkça geçebileceği gibi, bazı durumlarda örtülü olarak da ifade edilebilmektedir. Ancak, bu tezin kapsamını sadece **aile bireyleri, yaşanılan yer (ev) ve beslenen hayvan (köpek vb.) ele alınarak**, bu sözcüklerin geçtiği senryūlar analiz edilmiştir. Konu itibariyle aileyi ilgilendirse bile sözcük olarak kullanılmayan senryūlar bu tezin kapsamı dışında tutulmuştur. Ayrıca tezde, aile bireylerini ifade eden sözcük olsa bile aile anlamı dışında kullanılan eserler de kapsam dışında tutulacaktır. Örneğin; aşağıda *oyaji ve gyagu* bileşik sözcüğünün yer aldığı eserde baba anlamı dışında yaşlı esprisi, bayat espri anlamında kullanılmıştır.

おやじギャグ 何度も言うな 聞こえてる (ひつじこ)
Oyaji gyagu/ nando mo iuna/ kikoeteru
Amca esprisi (bayat espri) / kaç kere söylemesene/ duyuyorum

¹³ Firmanın adı Japonca'da たのめーる şeklindedir. (<https://www.ecosup.com/about/> (E. T. 15.11.2022))

Araştırma Örneklemini Oluşturan Eserler:

1990 yılından 2005 yılına kadar her yıl yayınlanan en iyi 30 eserden oluşan 450 eser, 2005 yılından 2020 yılına kadar her yıl yayınlanan en iyi 100 eserden oluşan 1500 eser olmak üzere toplamda 1950 eser derlemi oluşturulmuştur. Analiz sonucunda 1990-2020 yıllarına ait aile ile ilgili sözcüklerin yer aldığı eser sayıları aşağıda yer almaktadır.

1990 yılında 12, 1991 yılında 8, 1992 yılında 5, 1993 yılında 9, 1994 yılında 8, 1995 yılında 6, 1996 yılında 10, 1997 yılında 10, 1998 yılında 8, 1999 yılında 3, 2000 yılında 11, 2001 yılında 7, 2002 yılında 12, 2003 yılında 12, 2004 yılında 15, 2005 yılında 35, 2006 yılında 33, 2007 yılında 27, 2008 yılında 35, 2009 yılında 39, 2010 yılında 37, 2011 yılında 31, 2012 yılında 48, 2013 yılında 43, 2014 yılında 38, 2015 yılında 41, 2016 yılında 28, 2017 yılında 31, 2018 yılında 32, 2019 yılında 28, 2020 yılında 39 olmak üzere toplamda, **701** eserde aile konusu ele alınmaktadır. Ancak, aile konusu dışında¹⁴ kullanılan sözcüklerin geçtiği eserler ayıklanarak toplamda **690** eser analiz edilmiştir.¹⁵ Eserlerde görülen aile ile ilgili sözcüklerin kullanım sıklığı ve yıllara göre dağılımı şu şekildedir:

1990 yılında 17 yerde, 1991 yılında 9, 1992 yılında 7, 1993 yılında 11, 1994 yılında 11, 1995 yılında 8, 1996 yılında 13, 1997 yılında 14, 1998 yılında 9, 1999 yılında 3, 2000 yılında 14, 2001 yılında 7, 2002 yılında 14, 2003 yılında 17, 2004 yılında 21, 2005 yılında 47, 2006 yılında 40, 2007 yılında 30, 2008 yılında 41, 2009 yılında 44, 2010 yılında 43, 2011 yılında 34, 2012 yılında 65, 2013 yılında 47, 2014 yılında 45, 2015 yılında 51, 2016 yılında 33, 2017 yılında 35, 2018 yılında 33, 2019 yılında 34, 2020 yılında 44 olmak üzere toplamda, **841** yerde geçtiği görülmektedir.

¹⁴ Örneğin, 喫煙家 (*kitsuenka*) sözcüğünün içinde ev anlamına gelen 家 (*ie*) kanjisi yer almaktadır. Ancak burada sigara içen kişi anlamında kullanılmaktadır. Dolayısıyla tezin konusu dışında tutulmuştur.

¹⁵ Ayrıntılı grafik Ek-1 'de yer almaktadır. (Bkz. Ek-1)

Araştırma soruları:

Bu çalışmada,

- Beyaz yakalı senryū eserlerinde hangi aile bireylerinin yer aldığı,
- Aile bireylerinin ifade edildiği sözcükler ve bu sözcüklerin çeşitliliği,
- Aile bireyleri ile ilgili eserlerde olumlu ya da olumsuz hangi özelliklerin ön planda olduğu,

- Beyaz yakalı çalışanların aile içindeki yeri ve aile üyelerini algılayış biçiminin nasıl olduğu,

- Beyaz yakalının toplum içindeki psikolojisinin eserlere nasıl yansıtıldığı,

- Eserlerin etkili bir şekilde okuyucuya aktarılmasında kullanılan retorik figürlerin neler olduğu ilgili analiz yapılarak, elde edilen bulgular sonuç kısmında ortaya konacaktır.

Araştırma yöntemi:

Aile konusunu ele alan senryūlar belirlendikten sonra eserler, “metin madenciliği” (*text mining*)’ yöntemiyle, kullanılan sözcükler ve kullanım sıklıkları analiz edilecektir.

Metin madenciliği (*text mining*) nicel araştırmalarda kullanılan bir araştırma yöntemidir. Bu yöntem, doğal dil metninde yapılandırılmamış olan (metin) verilerinin çeşitli yöntem, araç ve tekniklerin kullanılarak analiz edilmesidir.

Metin madenciliği; Bilgi Alma - Bilgi Çıkarımı - Veri Madenciliği olarak üç aşamadan oluşmaktadır. (Port, 2018; akt. Çelik, 2020).

1. **Aşama: Bilgi Alma:** Metin veya veri madenciliğinin ilk aşaması bilgiyi almaktır. Bu aşama, önceden sayısallaştırılmış bir metinler kümesini tanımlamak için bir arama motorunun kullanılmasını veya yayınlarda ve makalelerde fiziksel metinlerin sayısallaştırılmasını gerektirebilmektedir. Bu da külliyyat (*corpus*)’ın yararlı bir biçimde bir araya getirilmesini gerektirmektedir. (Port, 2018; akt. Çelik, 2020).

2. **Aşama: Bilgi çıkarımı:** İkinci aşama, anlamı tanımlamak için metnin işaretlenmesidir. Çoğu durumda bu, metin hakkında meta veriyi bir veri tabanına kaydetmeyi içerirken, bazı durumlarda ise Metin içinde belirtilen tüm kişi adlarında veya konumlarda anahtarlama içerebilmektedir. Bu süreç arama motorlarının meta verileri oluşturanların ön yargılarına dayanarak bilgi ve metinler arasındaki ilişkileri tespit etmelerini sağlamaktadır (Port, 2018; akt. Çelik, 2020).

3. **Aşama: Veri madenciliği:** Veri madenciliği, yeni veri kalıplarını çıkarmak için akıllı yöntemlerin uygulandığı önemli bir süreçtir. Bu son aşamada amaç, anlamı ortaya çıkaran ve araştırmacıların, keşfedilmesi zor olan yeni bilgileri keşfetmelerini sağlayan bilgi parçaları arasındaki ilişkiyi bulmaktır (Port, 2018; akt. Çelik, 2020).

Bu yöntemle büyük miktardaki veriler işlenerek, içerisinden anlamlı bilgiler elde edilmektedir. Sueyoshi (2019), metin madenciliğinde kullanılan çeşitli alanlar ile ilgili olarak, sosyal medya, SNS, Twitter, blog sayfaları, gibi yazılı raporlar, anket soru ve cevapları, arama merkezlerindeki operatörle konuşma, gazete veya makaleler, tez verileri şeklinde yer vermiş, bunun dışında yazılı olan her türlü verinin analiz edilebileceği ifade edilmektedir.

Edebi eserlerin analizlerinde bu yöneme başvurulmuş çalışmalar bulunmaktadır. Çelik (2020), “Metin Madenciliği ile Shakespeare Külliyyatının İncelenmesi” başlıklı çalışması vardır. Bu çalışmasında Hamlet kelimesinin tüm eserlerin merkezinde yer aldığı ve Hamlet’in Shakespeare’ın en önemli eseri olduğu görülmüştür. Bunun dışında Romeo ve Juliet eserinde sırasıyla, Romeo, Juliet ve Love sözcüklerinin en çok kullanılan kelimeler olduğu tespit edilmiştir.

Bu tezde, Japon **Koichi Higuchi**¹⁶ tarafından geliştirilen ‘**KH coder**’ adlı metin madenciliği programı kullanılmıştır. Bu program eser dili olan Japonca’yı tanınması

¹⁶ 樋口耕一.

sebebiyle seçilmiştir. Derlenen eserlerde geçen sözcükler ve kullanım sıklıkları analiz edilmiştir. Sonrasında ise; aileyi oluşturan bireylerin her biri ile ilgili olarak eserler gruplara ayrılmıştır.

Veri toplama yöntemi olarak, derlenen eserler excel'de düzenlenmiştir. *KhCoder* adlı programda ön tarama yapılarak, verilerin işlenmesinde sıkıntı olup olmadığı kontrol edilmiştir. Sonrasında tüm eserlerde geçen en sık 150 sözcük belirlenmiş olup, **Ek-3'te** yer almaktadır. Bu 150 sözcük içerisinde aile konusu ile ilişkili olan sözcükler seçilmiştir. Seçilen sözcükler, tezin aile ile ilgili alt başlıklarını oluşturmuştur. Alt başlıkları oluşturan sözcüklerin her biri ile ilgili olan eserleri içeren ayrı excel tablosu oluşturulmuştur. Bu excel tablosunda yer alan her bir sütundaki veriler işlenmiştir. Sonrasında aile bireyelerine ait gruplandırmadaki eserlerde birbirleriyle ilişkili olan sözcük ağı oluşturulmuştur.

Sözcük ağına göre, aile bireyi ile yakından ilişkili olan sözcükler tespit edilmiştir.

Eserler tezde aşağıda yer aldığı gibi, öncelikle orijinal eser, altında *transkripsiyonu*¹⁷ (okunuşu) ve son olarak da Türkçe aktarımları şeklinde yer alacaktır.

	ESER	TAKMA AD (MAHLAS)	YILI
Japonca	家族割 こんな時ダケ 家族ダ ネ・・・	ココドコダッ ケ (Koko doko dakke) Burası neresiydi	2005
Transkripsiyon	<i>Kazokuwari/ konna toki dake/ kazoku dane...</i>		
Türkçe'ye aktarımı	Aile indirimi/ sadece böyle zamanda/ aile di mi		

Eserlerin, Türkçe aktarımları yapılacaktır. Sadece Japonya ve Japon kültürüne ait olan sözcükler ve kavramlar orijinal olarak kullanılarak, dipnotta açıklamalarına yer verilecektir.

¹⁷ Eserlerin transkripsiyonu sırasında ise, 'Hepburn'¹⁷ sistemi kullanılacaktır. Eserlerin transkripsiyonu yapılırken, sözcüklerin okunuşları eserlerdeki okunuşlarına bağlı kalınarak yapılmıştır. Bazı sözcüklerin okunuşları, 5-7-5 hece ölçüsü uyumunun yakalanması için eser sahibi tarafından farklı okunuşları tercih edilmiştir.

Eserlere ait bilgiler olarak, takma ad (mahlas), yazıldığı yıl bilgilerine de yer verilecektir. Eserleri yazan kişiler (şairler), kendi isimleri yerine, kendi seçmiş oldukları takma isim (mahlas) kullanmaktadırlar. Bu da eserleri yazarken kişilerin rahat olmalarını sağlamaktadır. Bazı eserlerde takma ad (mahlas) eserle ilgili olmayan bir sözcük olduğu gibi, çoğu eserde takma ad (mahlas) ile eser arasında ilişki olması sebebiyle eser çözümlemelerinde takma ad (mahlas) olan sözcükler göz ardı edilmeyecektir. Takma ad kısmında doğrudan Türkçe'ye çevrilebilenler ve çevrilemeyenler şeklinde ikiye ayrılmaktadır. Türkçe'ye çevrilebilen mahlasların Türkçe çevirilerine yer verilecek olup, çevrilemeyen eserlerin okunuşlarına yer verilecektir.

Eserlerin yazıldığı tarihler de eserlerin analizi sırasında önemli ipuçları taşımaktadırlar. Bazı eserler, konu ve içerik bakımından evrensel olma özelliği gösterebilir de analiz sırasında eserlerin tarihi, eser içerisinde anahtar özelliği taşıyan sözcüklerin bulunması sebebiyle tezde yer verilecektir.

Konuşma dilinde yazılmaları sebebiyle her zaman standart dil kullanımı görülmemektedir. Günlük dil (konuşma dili), ağız farklılıkları, şairin karakteristik özellikleri de sözcüklere yansımaktadır. Bu bağlamda, standart Japonca dışında kullanılan sözcük ve ifadelerin kullanımı da görülmektedir.

Tezin Özgünlüğü ve Alana Katkıları:

Beyaz yakalı senryū eserleri örnekleminde, Beyaz yakalı çalışanlar tarafından kaleme alınan eserlerde kendilerinin aile içindeki yeri ve aile bireylerini algılayışlarına yönelik yapılan bir çalışma bulunmamaktadır. Bu çalışma, Japonya'da çoğunluğu oluşturan kesim olan beyaz yakalı çalışanların yaşamış oldukları zorlukları ve aile içindeki durumlarını ortaya koymaktadır.

Tezdeki çözümleme sonucunda elde edilen sonuç aynı zamanda toplum, aile ve beyaz yakalı çalışan arasındaki ilişkiyi ortaya koyması nedeniyle kültür ve sosyoloji çalışmalarına da katkı sağlamaktadır.

Ülkemizde, Japonya’da yaygın olan modern senryū kültürü, türleri ve özellikle de beyaz yakalı (*sararīman*) senryūları ile ilgili bir kaynak oluşturacaktır. Japonca eserlerin Türkçe’ye aktarılması ve eserlerde yer alan kültürel unsurların açıklamalarına yer verilmesi de alana sağladığı katkılardandır.

Tez çalışması üç bölüm ve sonuçtan oluşmaktadır. Tezin birinci bölümü olan kuramsal çerçevede retorik kavramı yer almaktadır. Tezde ele alınan senryū eserleri içerik olarak ve eserlerde görülen retorik figürler açısından ele alınması sebebiyle bu kısımda ele alınmaktadır.

Tezin ikinci bölümünde senryūnun tanımı ve özellikleri ele alınmaktadır. Senryūnun biçimsel özellikleri, senryū ve haikunun benzerlik ve farklılıkları, senryūnun tarihi, konularına göre modern senryū türlerine yer verilmektedir.

Tezin üçüncü bölümü, Beyaz yakalı çalışan senryūları ve “Aile” ile ilgili olup, eserler ve analizlerine yer verilmektedir.

Sonuçta ise, üçüncü bölümde elde edilen bulgular doğrultusunda değerlendirmeler yapılarak tezin sonucu ortaya konulmaktadır.

I. BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1. RETORİK

İnsanlar, yüzyıllar boyunca dil aracılığıyla akıllarından geçen her türlü duygu, düşünce ve bilgileri karşılarındaki kişi veya toplulukla paylaşma gereksinimi duymuşlardır.

Bu paylaşımlar günlük hayatta olabileceği gibi, edebi türler şiir, roman, hikâye aracılığıyla da gerçekleştirilmiştir. Ancak, iletişim sırasında muhataplarına iletmek istedikleri bilgilerin ya da iletilerin etkileyici olmaları gerektiğine önem vermişlerdir. Bu bağlamda, sözü etkili bir şekilde kullanma önem kazanmıştır.

Bu bölümde “retorik” kavramının tanımı ve özellikleri ile ilgili bilgilere yer verilecektir.

Retorik kavramı, TDK’nın “**Güncel Türkçe sözlüğü**”nde “*a. ed. 1. Güzel söz söyleme, hitabet sanatı. 2. Söz sanatlarını inceleyen bilim dalı, belagat.*” olarak tanımlanmaktadır. “**Gramer terimleri sözlüğü**”nde ise; “*Söz sanatı; sözün veya yazının anlatım temizliğini, güzelliğini etkinliğini sağlamak için başvurulan yolları inceleyip kurallara bağlayan sanat.*” olarak tanımlanmaktadır (Korkmaz, 2010: 125).

Yukarıda, retorik’in güzel söz söyleme sanatı ve hitabet sanatı olarak tanımlandığı görülmektedir. Retorik, duygu ve düşünceleri söz veya yazı şeklinde muhataba, güzel ve etkili bir şekilde iletilmesi için kullanılan çeşitli yöntemlerdir. Retorik, *Nihongo Kokugo Daijiten*’de “*1.Söz sanatı (修辞学/shūjigaku)。 güzel söz sanatı (美辞学/bijigaku) Retorika (レトリカ/retorika). 2. Sözcükleri usta bir şekilde kullanarak güzel ve etkili ifade etme ve bu sanattır.*” şeklinde tanımlanmaktadır.

Meyer (2009:9), retorik tanımının üç büyük kategoriye ayrılabilceğini ifade etmektedir.

1. Retorik dinleyicilerin manipüle edilmesidir. (*Platon*)
2. Retorik güzel konuşma sanatıdır. (*Quantilianus*'un *ars bene dicendi*'si).
3. Retorik ikna etmesi gereken ya da ikna etmeyi amaçlayan argüman ve söylemlerin (*Aristoteles*) sergilenmesidir.

Yukarıda verilen tanımlamalara bakıldığında, Platon'un retorik anlayışı ile ilgili olarak, retoriği dinleyicileri yanıltma işlevinin bulunduğu, insanları kandırma olarak ele aldığı görülmektedir. Ayrıca, dili ikna edici biçimde kullanma sanatı olarak görmekte ve bunu kötü insanların da yapabileceğini söylemektedir. Retorik, Aristoteles'ten önce, bilginin doğru ya da yanlış olmasına bakılmadan muhatabı ikna etmesi durumunda başarılı olduğu kabul edilmektedir. Ancak, Aristoteles ile retorik pozitif bir bilim haline gelmiştir.

Retoriğin tarihi ilk olarak Sicilya'da ortaya çıkıp sonrasında ise, M.Ö. 5. yy. Antik Yunan'a getirildiği bilinmektedir. Bilinen ilk retorik öğretmeni Korax ve öğrencisi ise; Teisias'dır. Retoriği Atina'ya getiren kişi ise Gorgias'tır.

Retorik, halkın, mahkemelerde kendi haklarını savunmaları için almaları gereken bir eğitim haline gelmiştir. Sofist adı verilen bilgin anlamına gelen kişiler, şehir şehir gezerek bu eğitimi yüksek ücret karşılığında veriyorlardı. Daha sonraları ise, retorik okulları açılmış, eğitim buralarda verilmeye devam edilmiştir.

Sofist sözcüğü, bilen, bilgili kişi anlamına gelmektedir. Sofistler sonraları retorik ustası olarak ders vermişlerdir. Sofistler düşünce okulu kurmamışlardır.

Isokrates, Sokrates ve Gorgias'ın öğrencisidir. Isokrates sofist retoriğini değiştirerek ahlaki değere önem vermiştir.

Aristoteles'in retorik adlı eserinde, “*Retorik, konuşmaları dinleyen üç sınıf dinleyiciye göre üç bölüme ayrılır. Çünkü konuşma isteminin üç ögesinden -konuşmacı, konu ve seslenilen kişi- konuşmanın amacını ve hedefini belirleyen bu sonuncusu yani kişidir. Dinleyici ya geçmiş ya da geleceğe ait şeyler üzerinde bir karar verme durumunda*

olan bir yargıç ya da gözlemci olmalıdır. Meclisin bir üyesi gelecek olaylar üzerine, bir jüri üyesi geçmiş olaylar üzerine kararlar alır: oysa yalnızca hatibin ustalığı üzerine karar veren kişiler gözlemcidir. Bundan da şu sonuç ortaya çıkar: 3 türlü söylev vardır.- 1) politik, 2) adli ve 3) törensel gösteri söylevi. ” şeklinde yer verilmektedir (Aristoteles, çev.1995:44) .

Meyer (Çev. 2009:25), Aristoteles'e göre retoriği oluşturan üç unsur bulunmaktadır. Bunlar; **Ethos, Pathos ve Logos**'tur şeklinde yer verilmektedir.

Bu üç unsur;

Ethos: Yunanlılara göre *ethos* ben imgesi, karakter, kişilik, davranış özellikleri, yaşam ve amaç tercihidir (dolayısıyla da etik). Ethos özel bir yetkinlik değildir, kişiye bağlıdır, hatibin kendisiyle ilgili olarak verdiği ve kendisini dinlemeye ve izlemeye hazır dinleyicinin örnek aldığı imgesine bağlıdır. Erdemler, doğru ve iyi tavırlar, güven duyma ve güven verme hatibe bir otorite verirler. *Ethos* otorite ilkesi olarak hatiptir.

Pathos: Hatipten sonra dinleyici. Pathos'tan söz etmek dinleyicinin ancak tutkularıyla var olduğu anlamına gelebilir. *Ethos* sorulara gönderme yapar, *pathos* ise soruların kaynağıdır ve sorular tutkuların ya da sadece fikirlerin tanıklık ettiği birçok nedenle ilişkilidirler.

Logos: *Logos* kelimesi mantık ile ilişkili olup, İngilizce'deki *logos* mantık sözcüğünün kökenidir. *Logos* soruları ve cevapları farklılıklarını koruyarak açıklayabilmelidir.

Yukarıda yer alan tanımlamalara göre, *ethos* hatibin ahlaki tarafını, *pathos*, muhatap kitlede oluşturulmak istenen (sevgi, korku, heyecan gibi) duyguları, *logos* ise mantığı ifade etmektedir.

Retoriğin geçmişi ile ilgili olarak; “Sofistler, Atinalı filozoflar, Roma dönemi, Ortaçağ dönemi, Yeniden keşfedilmesi, Aydınlanma, kş dönemi, 20. asır” şeklinde ele alınmaktadır (Tepebaşılı, 2016).

Dönemin önemli isimleri olarak,

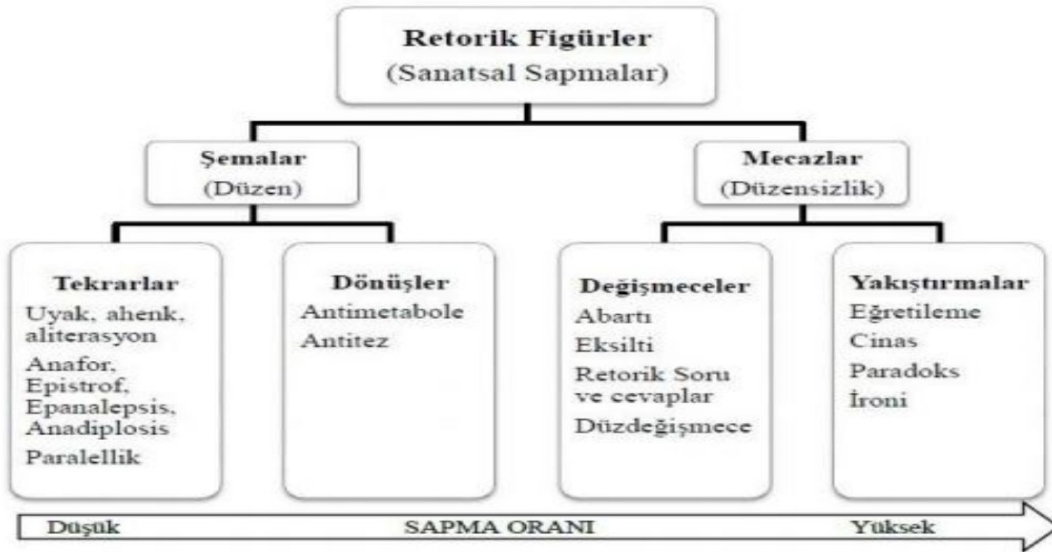
- Sofistler: Korax, Teisias, Gorgias, Protagoras, Isokrates'tir.
- Atinalı filozoflar: Sokrates, Platon, Aristo'dur.
- Roma dönemi: Cicero ve Quantilian'dır.
- Retorik kş: Longinos,
- Ortaçağ dönemi: Agustinus,
- Yeniden keşfedilmesi: Petrarca,
- Aydınlanma: Leipniz ve Chr. Thomasius, (Kant, Goethe ve Hegel retorik hakkında olumsuz görüşe sahiptirler)
- kş dönemi: Adam Mller, Gustave Le Bon, Ewald Geisler
- 20. asır: Ernst Robert Curtuis ve H. Lausberg,

(Ueding (2011;akt. Tepebaşılı ,2016)'ya göre klasik retorik günümüzde “Gadamer'in hermeneutik teorisinde, Habermas'ın iletişimsel yeti teorisinde, Barthes Eco'nun semiyotik ve dilbilimsel retorikinde, Paul de Man, Derrida ve Lyotard'ın post modern retorikinde” de bir şekilde yaşamaktadır.

Dilin ikna gücünü arttırmayı amaçlayan retorik kavramı ile ifadelerin nasıl syleneyeği oldukça önemlidir. Bu bağlamda muhatabı etkilemede çeşitli retorik figürlerin kullanımına başvurulmaktadır. şiir dilinde de retorik figürlerin kullanımları sıkça görülmektedir.

1.2.RETORİK FİGÜRLER

Edebi eserlerde güzel söz söyleme sanatı retorik aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Retorik Sanatı ile ilgili olarak, “Retorik sanatı, iletişimsel olarak kusursuz bir metnin oluşturulma ve sunulma kurallarını inceleyen beşerî bir bilim dalıdır. Retorik sanatında metnin kusursuzluğu ve etkinliği, doğru estetik araçlarla karşıdaki kişiyi ikna etmekle ilişkilidir (Matyeva, 398; Akt: Şahin 2018). **Retorik figürler**, İngilizce’de “ *figures of speech*” olarak geçmektedir. Retorik figürlerin kullanımı eserlerin anlaşılmasında ve okuyucunun dikkatini çekmesi açısından oldukça önemlidir. Günümüzde retorik sözlüklerinde yer alan ve sayısı 250’yi aşan retorik figür bulunmaktadır.

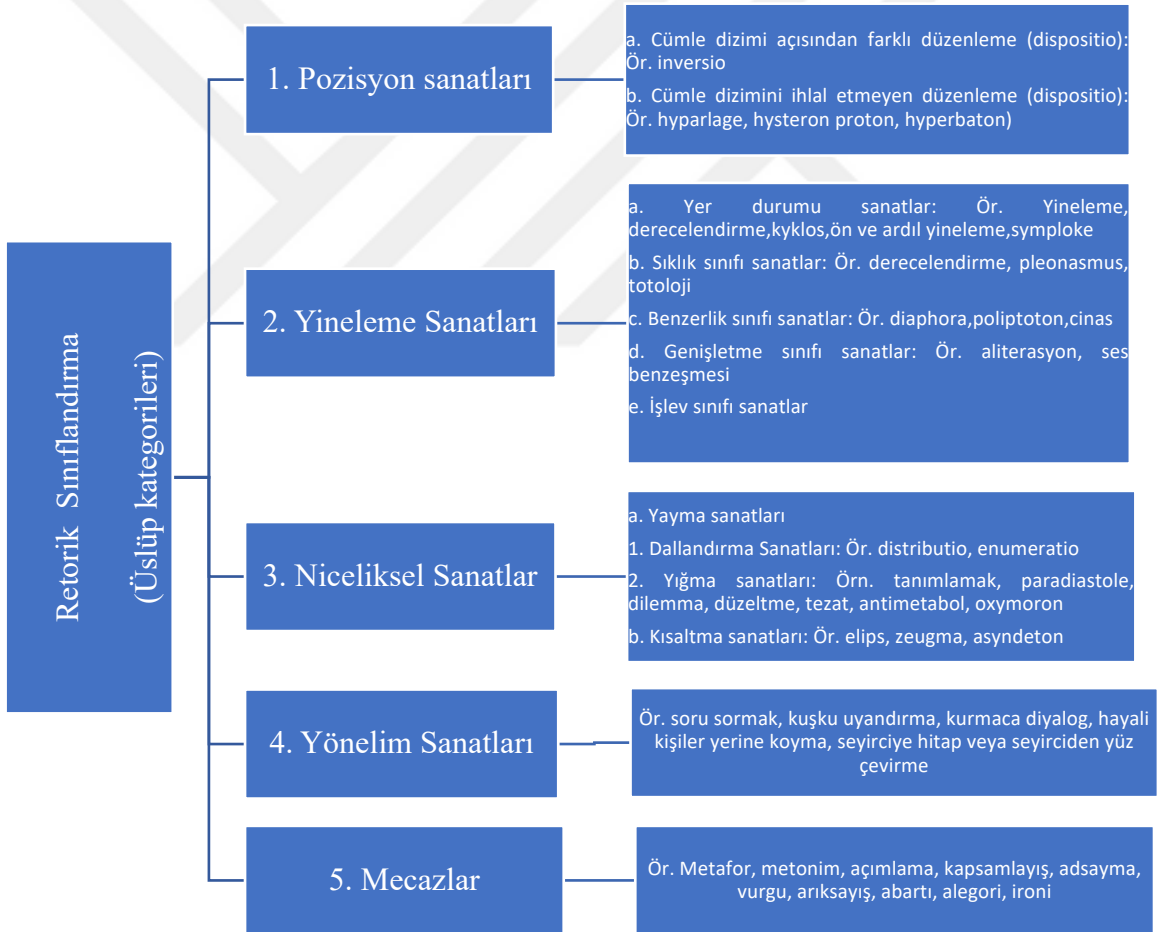
Retorik Figürler (McQuarrie ve Mick, 1996)

(McQuarrie ve Mick,1996; akt. Keba Ekinci, 2019). Bu sınıflandırmaya göre retorik figürler şemalar ve mecazlar olarak ikiye ayrılmaktadır.

Şemalar tekrarlar ve dönüşler olarak sınıflandırılmıştır. Tekrarlar sınıflandırmasının altında Uyak, ahenk, *aliterasyon*, *anaför*, *epistrof*, *epanalepsis*, *anadiplosis*, paralellik yer almaktadır. Dönüşler kısmında ise; *antimetabole*, *antitez* şeklinde geçmektedir.

Mecazlar ise, değişmeceler ve yakıştırmalar olarak sınıflandırılmaktadır. Değişmelerin alt grubunda abartı, eksilti, retorik soru ve cevaplar, düzdeğişmece yer almaktadır. Yakıştırmalar kısmında ise, eğretileme, cinas, paradoks, ironi bulunmaktadır.

Heinrich F. Plet' e göre retorik sınıflandırma ise aşağıda yer almaktadır.

Tablo 1: Heinrich F. Plet'in retorik sınıflandırması¹⁸

Retorik, insanların amaçlı bir şekilde oluşturdukları metinleri yine insanlara aktarmalarını incelemeye bir araçtır. Retorik, sadece şiir, roman gibi edebi eserlerde

¹⁸ Heinrich F. Plet' e ait retorik sınıflandırma, (Tepebaşılı, 2016, s. 171)'dan alınmıştır.

görülmemektedir. Farkında olmadan günlük hayatımızda sıkça kullanılmaktayız. Bu konu ile ilgili olarak, Lakoff ve Johnson (1986) tarafından yazılan ve Japonca'ya '**Retorik ve İnsan**'¹⁹ olarak çevrilen eserinde “*Bütün dilsel ifadelerin metaforik olduğu ve günlük yaşantımızda da sıkça farkında olmadan kullanıldığını, metaforlara göre hayatın anlamlandırıldığı*” ifade edilmektedir.

Senryū şiirleri mizahi özellikleri göstermesi bakımından diğer şiir türlerinden farklılık göstermektedir. Dolayısı ile mizahın oluşturulabilmesi için de muhatapta aynı etkiyi yaratması oldukça önemlidir. Usta (2009), “**Gülmece Dilinin Gizemi**” adlı eserinde, eserlerde görülen dil oyunlarını “*Abartma, benzeşleme, eş adlılık, çok anlamlılık, (ağız, lehçe, kesimsel dil kullanımı), argo kullanımı, teşbih (Benzetme), istiare (deyim aktarması, eğretileme, metafor), mecaz-ı mürsel (ad aktarması, düzdeğişmece), teşhis (kişileştirme), tezat (karşıtlık), müşakele, istikak, yankı, dil sürçmesi, kaydırma, alışılmamış bağdaştırma kullanımı, karşıtlama, ikilem (paradoks), aktarım, değiştirim, koşuk (beyit) uydurma, geçişme, değişim, türeme, tersine çevirme (kiyasmus), önsayıtlarla oynama, ironi, saçmalama, imleme*” şeklinde yer vermektedir.

Senryū şiirlerini oluşturmada kullanılan çeşitli retorik yöntemler bulunmaktadır. Bu yöntemlerle ilgili olarak, Taguchi (1994: 117), “**Düşünce (発想 (hassō) ve ifade yönteminin (表現技法 (hyōgen gihō))** önemli olduğunu, bunlardan birisinin eksik olması durumunda düşüncelerin okuyucuya iletilemeyeceğini belirtmektedir. İfade yöntemi denildiğinde ise genellikle retoriği serbest bir şekilde kullanarak, okuyucuyu şaşırtma şeklinde düşünülmektedir. Ancak, gerçek yöntem, daha özeldir. Şiir toplantılarında, bir eserin bile çok sayıda kişi tarafından seçilmesi için, sözcüklerle şu veya bu şekilde oynamak olarak düşünülebilir. Mecaz yöntemi, kısaltma yöntemi, imge yöntemi gibi bu

¹⁹ Orjinal eser, 'Metaphors We Live By' Japonca çevirisi “レトリックと人生 (Retorikku to Jinsei)”dir. Aynı eser, Türkçe'ye “Metaforlar Hayat, Anlam ve Dil” olarak çevrilmiştir.

yöntemler hakkında bilgi sahibi olup, bu yöntemleri kasıtlı olarak kullanmamak da bir ifade yöntemidir.” şeklinde dile getirilmiştir.

Yukarıda Taguchi tarafından ifade edildiği gibi, şiirleri oluşturmada yöntem önemlidir. Ancak, sadece retorik figürlerin kasıtlı olarak kullanılması, o eserin mutlaka başarılı bir eser olması gerektiği anlamını taşımamaktadır. Bunun için, sözcükler üzerinde düşünerek, ifade etmek istediğimiz duyguları okura en etkili bir şekilde ulaştırabilmenin yollarının aranması önem göstermektedir.

Taguchi (1994:116-163), “ **Senryū Yöntemlerine Giriş**” adlı eserinde düşünceleri ifade etmede kullanılan yöntemlere yer vermektedir. Bunlar, **Yineleme** リフレイン (*rifurein*), **mecaz** (比喩/*hiyu*), **benzetme/simile** (直喩/*chokuyu*), **metafor** (暗喩/*an'yu*), **alegori** (諷喩/*fūyu*), **kişileştirme** (擬人法/*gijinhō*), **yansıma sesler** (*onomatope*/声喩 (*seiyu*), **eksiltme** (省略/*shōryaku*), **imge** (イメージ/*imēji*) dir.

Aşağıda Japon şiiri senryū eserlerinde kullanılan retorik figür türlerine yer verilmektedir.

Yineleme (tekrarlama), Japonca'da 反復法 (*hanpukuhō*) veya リフレイン (*rifurein*) olarak ifade edilmektedir. Eserlerde kullanıldığında ritim oluşturmaya sebebiyle, eserin etkisini arttırmaktadır. Sözcük tekrarlarının olması, dinleyici ya da okur tarafından ahenk oluşturmaya sebebiyle etkileyici özelliği bulunmaktadır.

Nouchi (2007:98), **(yinelemeleri) tekrarlamaları**; **ses tekrarı** (音の反復/*oto no hanpuku*), **sözcük/mısra tekrarı** (語句の反復/*goku no hanpuku*), **yapı tekrarı** (構文の反復/*kōbun no hanpuku*) olarak üç grup şeklinde ele alınmaktadır. **Ses tekrarı**nın (音の反復/*oto no hanpuku*) üç çeşidine yer vermektedir. Bunlar; **aynı sesli harf tekrarı** (同母音反復/*dōboin hanpuku*), **aynı sessiz harf tekrarı** (同子音反/*dōshiinhanpuku*), **Benzer sesli sözcük tekrarı** (類音語反復/*ruiongohanpuku*) şeklindedir.

Yineleme, Aynı kelime veya kelime gruplarının cümle içerisinde tekrarlanmasıdır.

Tekrar seçenekleri cümlelerin baş tarafı, cümle ortası veya cümle sonudur: Bu tür kelime tekrarlarının amacı, önceki ifadeyi güçlendirmek veya ironik hava yaratma çabası olabilir (Quantilian; akt. Tepebaşılı, 2016:93).

Aşağıda **yineleme (tekrarlama)** görülen senryū örneğine yer verilmektedir.

夏がすみ 朝に色無く 音も無く
Natsu ga sumi/ asa ni iro naku/ oto mo naku
Yaz biter /sabah renk yok/ ses de yok

Karakterlerin görsel benzerlikleri:

Japonca'da üç tür yazı sistemi kullanılmaktadır. Bunlar, *hiragana*, *katakana* ve *kanji*dir. Bu kısımda, Japonca yazılan sözcüklerin görsel benzerliklerinden yararlanılarak oluşturulan eserler ele alınacaktır. Japonca'da birbirine görsel olarak oldukça yakın olan karakterler (*kanjiler*) bulunmaktadır.

Aşağıda görsel olarak benzeyen *hiragana*, *katakana* ve *kanji*den oluşan örneklerle yer verilmektedir.

Hiragana: ね(ne) ん(nu) あ(a) お(o)

Katakana: ソ(so) ン(n) ツ(tsu) シ(shi)

Kanji: 大きい(*ōki*/büyük) 太い(*futoi*/şişman) 犬(*inu*/köpek)

Eserlerde bu görsel benzerlikten yararlanılmaktadır.

続柄 あわてて「妻」を 「毒」と書き Tsuzukigara/ awatete tsuma wo/ doku to kaki Yakınlığınız/ aceleyle 'karımı'/ 'zehir' diye yazdım	いじめられ夫 (Ijimerareotto) Zorbalığa uğrayan koca	2000
---	---	------

Aşağıda yazılışları benzeyen karakterlere (*kanji*) yer verilmiştir.

妻	毒
(tsuma/hanım)	(doku/zehir)

Japonca'da **birleştirme** 取 り 合 わ せ (*toriawase*) yöntemi de eserlerde kullanılmaktadır. Bu yöntemle ilgili olarak, Ueno ve Ebata (2017:23)'da “Erkek de kadın da (男も女も/*otoko mo onna mo*), dağ da deniz de 山も海も(*yama mo umi mo*) gibi, aynı türden veya aynı çeşit sözcüklerin birleştirilmesi yeterlidir. Ancak, biraz farklılığın olduğu kombinasyonlar eserin daha da eğlenceli olmasını sağlayacaktır.” şeklinde ifade edilmekte olup, senryū oluşturmada kullanılan bu yöntemle ilgili dikkat edilmesi gereken noktalar Ueno ve Ebata (2017:23)'de A örneği ve B örneği olarak aşağıda yer almaktadır.

A ÖRNEĞİ	B ÖRNEĞİ
<i>Kolay anlaşılma, ikna duygusunun dışında, güvenilir olup, oluşturan kişinin amacı doğru bir şekilde aktarılmaktadır.</i> <i>Bunun tam tersi olarak sıradan ve sıkıcı olarak da hissedilebilmektedir.</i> <i>Olay-nesne</i> A ↔ A'	<i>Bir bakışta iki sözcüğün birleştirilmesinde gariplik hissedilmesine karşın, özgün olup eğlenceyi hissettirmektedir. Birleştirmenin sıra dışı olması esas noktadır.</i> <i>Olay-nesne</i> A ↔ B

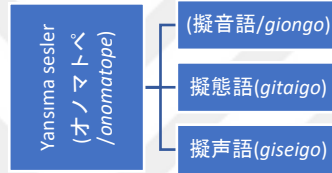
Ayrıca, 二物衝撃(*Nibutsushōgeki*) olarak adlandırılan birleştirme yöntemi de bulunmaktadır.

Alegori olarak adlandırılan retorik figür, Japonca'da 風喩(*fūyū*) sözcüğüne karşılık gelmektedir. **Japonca Yazım ve Retorik sözlüğünde** (中村明, 2007, s. 18)'de “*Alegori, iletilmek istenilen mesajı açıkça ifade etmeden, buna benzer olan başka bir şeyle ifade edilen dolaylı ifade olan retorik yöntemidir. Genellikle, soyut olan şeyleri aktarmak istediğimizde, bunu somut olarak, günlük olarak alışkın olduğumuz şeyleri koyarak ifade edip, muhataba bu şekilde tahmin ettirme şeklindeki iletişim olması*

dolayısıyla, eğitim ya da din vb. kullanılmaktadır. Ancak, şiirde kullanılması durumunda okur tarafından farklı mesaj olarak algılanabilme olasılığı bulunmaktadır.” şeklinde ifade edilmektedir.

Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlük'te *alegori* sözcüğü; “1. İsim, edebiyat. Bir görüntü, bir yaşantı veya bir davranışın daha iyi kavranmasını sağlamak için göz önünde canlandırıp dile getirme, yerine koyma.,2. isim, edebiyat. Bir sanat eserindeki öğelerin gerçek hayattan bir şeyleri temsil etmesi durumu.”olarak tanımlanmaktadır.

Yansıma seslerin (*Onomatope*) kullanımı: da eserlerde yer almaktadır.

Tablo 2: Yansıma seslerin türleri

Onomatope olarak adlandırılan yansıma sesler, Japonca'da yukarıda verildiği gibi üç gruba ayrılmaktadır. Bunlar, 擬音語(*giongo*), 擬態語 (*gitaigo*), 擬声語 (*giseigo*) şeklindedir. 擬音語(*giongo*): Cansız nesnelerin ve doğa olaylarının (rüzgar, yağmur vb.) çıkardığı seslerdir.

雨がザーザー降っている。

Ame ga zāzā futteiru

ザーザー sözcüğü, yağmurun sağanak bir şekilde yağmasını ifade etmektedir.

擬態語 (*gitaigo*): Koşul ve durumları ifade ederken kullanılan seslerdir.

キラキラ (*kirakira*): ıslıl ıslıl, parıl parıl anlamına gelmektedir.

擬声語 (*giseigo*): Hayvanlar ve insanlar tarafından çıkarılan seslerdir.

Japonca'da yansıma sözcükler günlük hayatta sıkça kullanıldığı gibi, edebi eserlerde ve senryūlarda da sıkça geçmektedir. Anlamı güçlendirme, eserin etkisini artırma gibi özellikleri bulunmaktadır.

Eserlerde var olan yansıma sözcüklerin (*onomatopelerin*) kullanılabileceği gibi, şair herkes tarafından anlaşılabilir olması şartıyla yeni onomatopeler oluşturarak kullanabilmektedir.

Aşağıda yansıma sözcük geçen senryū eseri yer almaktadır.

二人の子 婚活、就活 親カツカツ <i>Futari no ko/ konkatsu- shūkatsu/ oya katsukatsu</i> İki çocuk/ evlilik faaliyeti, iş hayatı/ ebeveyn ucu ucuna	浄水器 (<i>Jōsuiki</i>) Su arıtma cihazı	2009
--	--	------

Eserde geçen yansıma sözcük カツカツ (*katsukatsu*) sözcüğüdür.

Kişileştirme retorik figürü de eserlerde sıkça yer almaktadır.

Kişileştirme sözcüğü, **TDK Güncel Türkçe Sözlük**'te “1. isim Kişileştirmek işi., 2. isim, edebiyat Cansız varlıkları veya hayvanları insanmış gibi gösterme, canlandırma, teşhis, teşhis ve intak.” şeklinde tanımlanmaktadır.

Yukarıda verilen tanımlamadan yola çıkarak, günlük hayat içerisinde ya da şiirlerde insana ait özelliklere cansız varlıklarda veya hayvanlarda rastlama ve insana benzetme olarak ifade edilebilmektedir.

Aşağıda kişileştirme görülen senryū eserine yer verilmektedir.

わたくしを 見てくださいと 咲くさくら
Watakushi wo/ mite kudasai to/ saku sakura
Beni/ görün lütfen diye / açan kiraz çiçeği ²⁰

Popüler sözcük kullanımına da senryū oluşturmada sıkça başvurulmaktadır.

Senryū eserleri yazıldıkları dönemin özelliklerini yansıtmaları sebebiyle popüler sözcük kullanımı ayrı bir öneme sahiptir.

²⁰ /オール川柳 平成時二年6月号]

Senryū eserlerinin çözümlenmesi sırasında dönemin önemli olaylarını yansıtan sözcüklerin yer aldığı tespit edilmiştir. 流行語 (*Ryūkōgo*) sözcüğü, “Bir dönem ilgi çekip, çok sayıda kişi tarafından çokça kullanılan sözcüktür.” şeklinde tanımlanmaktadır.

Aşağıda popüler sözcük geçen eser örneğine yer verilmektedir.

チルドレン 昔「かすがい」 今「刺客」 <i>Chirudoren/ mukashi “kasugai”/ ima “shikaku”</i> Çocuklar/ önceleri 'bağ'/ şimdi 'suikastçı'	しんしん坊 (<i>Shinshinbō</i>)	2005
--	--------------------------------	------

Çocukların, önceden aileyi bir arada tutan bağ olarak görülmesine karşın şimdi suikastçı olarak görülmesi ele alınmaktadır. Eserde geçen shikaku sözcüğü popüler sözcük olup aşağıda ortaya çıkışı ile ilgili bilgiye yer verilmektedir.

2005 yılı 30 Ağustos tarihinde posta hizmetlerinin özelleştirilmesi sorununda ortaya çıkıp, 11 Eylül'de Meclis temsilciler seçiminde Eylül 2005'teki Temsilciler Meclisi seçimlerinde Başbakan *Koizumi*, Liberal Demokrat Parti nedeniyle resmi olarak tanınmadan posta siyasetinin Liberal Demokrat Parti adayına muhalefet için bir aday belirledi. *Watanuki Tamisuke* (綿貫民輔), *Kamei Shizuka* (亀井静香), *Horiuchi Mitsuo* (堀内光雄)、小林興起, *Kobayashi Koki* vb. güçlü adaylara "suikastçı" deniyordu²¹. Aşağıda eserde yer alan zıt anlamlı sözcüklere yer verilmiştir.

Eşseslilik (sesteşlik) de senryū eserlerinde sıkça görülmektedir. Eşsesli veya sesteş sözcükler, yazılışları ve okunuşları aynı, anlamları farklı olan sözcüklerdir. Aynı şekilde sesletilmeleri, okuyucu ya da dinleyicinin zihninde farklı anlamlarını da çağrıştırmaları açısından eserlerin etkisini arttırmaktadır.

Aşağıda eşsesli sözcük kullanımına yer verilmektedir.

おとうさん 胃酸でるけど 遺産なし <i>Otōsan/ isan deru kedo/ isan nashi</i> Babamın/ mide asidi çıkar ama/ miras yok	サイタ (<i>Saita</i>)	2011
---	-------------------------	------

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
胃酸	<i>isan</i>	Mide asidi

²¹ <https://www.jiyu.co.jp/singo/index.php?eid=00022> (E. T. 10.10.2021)

遺産	<i>isan</i>	Miras
----	-------------	-------

Benzer sesli sözcük (Cinas) kullanımı da senryū eserlerinde yer almaktadır. Sözcüklerin ses benzerliklerinden yararlanılarak oluşturulmaktadır. Benzer şekilde sesletilmeleri eserde ahenk oluşturmaktadır.

Aşağıda benzer sesli sözcüklerin yer aldığı eser örneğine yer verilmektedir.

わが家では 子供ポケモン パパポケモン <i>Wagaya de wa/ kodomo pokemon/ papa nokemon</i> Benim evde/çocuk Pokemon/ baba dışlanmış	万年若様 <i>(Mannenwa kasama)</i> Daima genç	1997
---	--	------

Eserde geçen ノケモン(*nokemon*) sözcüğü, ポケモン(*Pokemon*) sözcüğü ile ses benzerliği kullanılarak 除け者(*nokemono*) sözcüğünü ifade etmektedir.

Zıt anlamlı sözcük kullanımı eserlerde görülmektedir.

Zıt kelime ve kelime gruplarının karşı karşıya getirilmesidir. Bu sayede nesnelerin çelişkili yapıları açığa çıkar. Kullanılması halinde ironi sağlar ve düşüncenin iletilmesine yardımcı olur (Quantilian; akt. Tepebaşılı, 2016:99).

Örnek: savaş ve barış sözcükleri

Aşağıda zıt anlamlı sözcüklerin geçtiği eser örneği yer almaktadır.

妻の声 昔ときめき 今動悸 <i>Tsuma no koe/ mukashi tokimeki/ ima dōki</i> Hanımın sesi/ önceden heyecan verici/ şimdi kalp çarpıntısı	紙風船 <i>(Kamifūsen)</i> Kâğıt balon	2003
--	--	------

Hanımının sesinin önceleri heyecan verici bir şekilde kalbini çarptırdığından, şimdi ise kalp çarpıntısına dönüştüğünden söz edilmektedir. ときめく(*tokimeku*) eylemi *Gyakubiki sūpā daijirin elektronik sözlükte*, “Sevinç veya beklenti gibi şeyler için kalbin heyecanlanmasıdır.” şeklinde tanımlanmakta olup, aynı sözlükte 動悸(*dōki*) sözcüğü ise, “Kalbin heyecanlanmasıdır. Kalp atışının normalden daha hızlı çarpması, ritminin bozulmasıdır.” şeklinde tanımlanmaktadır. Takma ad, “**Kâğıt balon**” sözcüğüdür.

Aşağıda zıt anlamlı sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
昔	<i>mukashi</i>	eskiden
今	<i>ima</i>	şimdi
ときめき	<i>tokimeki</i>	heyecan verici
動悸	<i>dōki</i>	kalp çarpıntısı

Benzetme kullanımı:

Japonca'da benzetmenin karşılığı 直喩(*chokuyu*) sözcüğüdür. Ueno ve Ebata (2017:28), “Direk olarak bir şeylerin benzetilmesidir. Gibi, adeta, örneğin gibi edatlarla birlikte kullanılmaktadır. Japonca'da のように(*noyō ni*)、の如し(*nogotoshi*)、あたかも(*atakamo*)、のよう な(*noyō na*)、みたいに(*mitai ni*)、みたいな(*mitai na*) sözcükleri ile birlikte kullanılmaktadır. Bazen, benzetmenin önüne sanki, adeta vb. anlamlara sahip olan まさに(*masa ni*) ちょうど(*chōdo*), まるで(*marude*) sözcükleri gelmektedir.

Aşağıda benzetmeye örnek bir eser yer almaktadır.

子ができて川の字なりに寝る夫婦

Ko ga dekite kawano ji narini neru fūfu

Çocuk olunca/ nehir kanjisi gibi/ uyuyan karı-koca

Bu eserde geçen nehir kanjisi ele alınarak, karı-kocanın uyuma şekli benzetilmiştir.

Nehir kanjisi üç tane yan yana olan dik çizgilerden oluşmaktadır. Her bir çizgi anne, baba ve çocuğu ifade etmektedir.

Başka bir örnek ise;

ゆるキャラの おなか指差し ママみたい <i>Yurukyara no/ onaka yubisashi/ mama mitai</i> Maskotun/ karnını işaret edip/ annem gibi	ヒントちゃん <i>(Hintochan)</i>	2012
---	------------------------------	------

Japonya'da *Yurukyara* adı verilen genellikle şişman karakterlerden oluşan maskotlar bulunmaktadır. Bu eserde de şişman olan maskotun karnını işaret eden çocuğun, “anne gibi” demesiyle annesinin kilolu olduğu ifade edilmektedir. Aşağıda benzetme görülen sözcüklere yer verilmektedir.

Benzeyen	Benzetilen	Benzeme yönü
Anne	Maskot	Şişman olması

Bu eserde de *mitai* gibi sözcüğü yer almıştır.

比喩(*hiyu*) sözcüğü, **mecaz** anlamına gelmektedir. 暗喩(*an'yu*) sözcüğü ise; **metafor** anlamına gelmektedir. Metafor, gibi edatı kullanılmadan yapılan kısaltılmış benzetmelerdir.

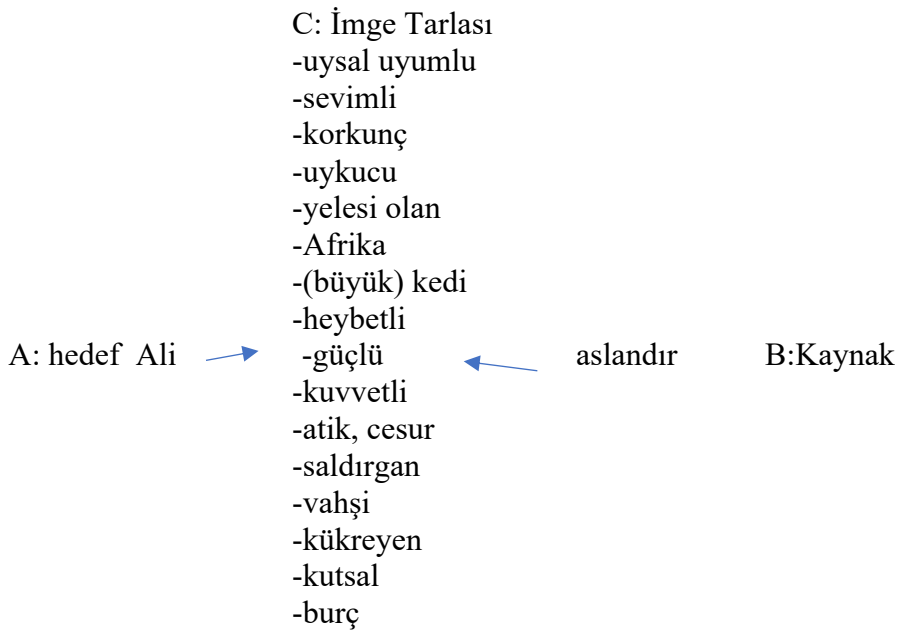
Aşağıda benzetme görülen senryū eserine yer verilmektedir.

うちの嫁 後ろ姿は フナッシー ²² <i>Uchi no yome/ ushiro sugata wa/ Funasshī</i> Bizim gelin/ arka sureti/ <i>Funasshī</i>	段三つ (<i>Danmitsu</i>)	2013
--	----------------------------	------

Metafor, hedef durumundaki bir konu veya kavramın, kaynak durumundaki başka bir konu ve kavrama ait özelliklerinin yardımına başvurularak açıklanmaya çalışılmasıdır. Burada bu kavrama ait özellikler diller ve kültürlerle göre değişiklik gösterebilmektedir. Tepebaşılı (2016:87)'de aşağıdaki örneğe yer verilmektedir.

Örnek: Ali Aslandır.

Ali aslandır ifadesiyle;

²² 2013 yılı popüler sözcüğüdür. (Yonekawa, 2019, s. 517)

Ali kişisi A, Aslan B, İmge tarlası ise C aslanın doğrudan veya dolaylı olarak yol açtığı farklı imgeler dünyasıdır. Bunların kısmı toplumsal olabileceği gibi kişisel kullanımlar sonucunda yeni yeni ortaya çıkmış da olabilir.

II. BÖLÜM

SENRYŪ

2.1. SENRYŪNUN TANIMI ve ÖZELLİKLERİ

Bu bölümde Japon kısa şiir türü olan senryū ile ilgili bilgilere yer verilecektir. Senryūnun tanımına yer vermeden önce şiirin tanımı yapılacaktır. Şiir ile ilgili olarak günümüze kadar yapılmış çok sayıda tanım bulunmaktadır. Bu konuyla ilgili olarak “*Şiir tarif edilebilseydi yüz türlü değil, bir türlü şiir tarifi olurdu.*” şeklinde ifade etmektedir (Haedens (1961); ak. Aksan, 2013).

Şiir, onu okuyan kişi ve şair arasında bir aktarım aracıdır. Bu aktarımın sağlanabilmesi için de şairin yaşamış olduğu dönemin özelliklerine, sözcük seçimine, kültürel unsurlara ait yeterli bilgi sahibi olması önemlidir.

Şiirde geçen konu ile ilgili insanların kendi hayatlarından birer kesit bulmaları, şiirin anlaşılmasında ya da okuyucuya iletilmesinde önemlidir. Ancak, şiir her nasıl olursa olsun mutlaka okuyucuyu etkilemektedir.

“Şiir bir milletin dilini, duyuş ve düşünüş şeklini, bir toplumun bütün üyelerinin hayatlarını, şiir okuyan veya okumayan büyük şairlerin adlarını bilen veya bilmeyen, kısaca yeryüzündeki bütün insanları etkiler” (Eliot, 1990, s.194 Çev: Sevim Kantaroğlu).

Dolayısı ile şiir, yeryüzünde var olan bütün insanları etkilemektedir. Bu etkileşimde, şiirde kullanılan dilin önemli bir etkisi bulunmaktadır. Diğer edebi türlerle karşılaştırıldığında şiir dilinde kısa ve eksilteli anlatıma başvurulduğu sıkça görülmektedir. Bu konuyla ilgili olarak,

“Şiir dilinde kısa anlatım, anlatılacakları belli bir kalıba sokmak, en etkileyici, anlam açısından çeşitli çağrışımlara yol açan öğeleri seçmekle, kimi zaman da Japon şiirinin haiku ve tanka adını alan örneklerinde, Eski Çin şiirinde dörder sözcüklü

dizelerle yapılan “dörtler” şiirinde, Doğu şiirinin rubailerinde, Türk şiirinin manilerinde olduğu gibi biçim açısından sınırlı türleri kullanmakla sağlanmaktadır” (Aksan, 2016, s.63).

Tez çalışmamızın konusunu oluşturan Japon kısa şiir türü senryū *Sūpā Daijirin* elektronik sözlükte, “İsmişi şiir ustası Karai Senryū’dan alan, maekuzuke’dan, sadece tsukeku’nun kalmasıyla oluşan 17 karakterin (字/ji) oluşturduğu, mevsim sözcüklerinin olmadığı kısa şiirdir. Edo döneminin ortalarından itibaren, kireji (切れ字) sisteminin bulunmadığı konuşma dili şiirleri olarak yaygındırlar. İnsanların duyguları, dünyanın durumu, örf ve adetleri sivri bir dille ele alınan eğlenceli, eleştiren, esprili özelliklere sahiptir.” şeklinde tanımlanmaktadır.

Senryū, ismini *maekuzuke* ustası Karai Senryū’dan almaktadır. Senryū, 5-7-5’li olmak üzere toplamda 17’li hece (*haku*) ölçüsüyle yazılan kısa Japon şiiridir. Japonca olarak (川柳 /senryū) şeklinde yazılmaktadır. Sözcükleri etimolojik olarak incelediğimizde (川 /sen) “nehir” anlamına gelmektedir. (柳 /ryū) ise; söğüt ağacı anlamındadır.

7-7 ve 5-7-5 olmak üzere olan *Maekuzuke* şiirlerinden 7-7’lik *maeku* kısmının atılarak, içeriği anlaşılan şiirler, “*Goryōken Arubeshi*” tarafından “*Haifū Yanagidaru*” isimli eserde derlenerek basılmıştır. Bu “*Haifū Yanagidaru*” isimli eser 1765 yılında ilk baskısını yapmıştır. Eserler ise Karai Senryū tarafından seçilmiştir. Edo dönemindeki halkın yaşamı ve kültürü ele alınmaktadır. Bu dönemdeki senryūlar geleneksel senryū (伝統川柳/dentō senryū) veya klasik senryū (古川柳/ko-senryū) olarak adlandırılmaktadır.

İnsanların neden senryū adı verilen şiir türüne ilgi duydukları ile ilgili olarak, Shinke (2011:16)’da şu şekilde yer almaktadır.

“1. Entelektüel bir hobi olarak verimli günler geçirmek için, 2) Akli kullanarak bunamayı önlemek, 3) Arkadaş ve tanıdık çevresini genişletmek, 4) Şiir toplantıları veya

yarışmalarına katılarak rahatlamak, 5) Kendi eserlerini çok sayıdaki kişiler tarafından okunmasını sağlamak, 6) Şu anki kendi durumu ve kendi düşüncelerini ifade etmek, 7) Kendi eseriyle okuyucuya duygularını aktarmak, 8) Yaşamının bir ifadesi olarak şiir derlemi oluşturmak” gibi çeşitli amaçlar ifade edilmektedir.

Ünlü şair **Satō Hachirō**'nun senryū ile ilgili olarak yazmış olduğu “5-7-5'le her şeyi anlatma - Senryū sözcüklerin kanatları²³ adlı şiirinde şu şekilde ifade etmektedir.

Şiir, aynı zamanda bu şiir türünün özelliklerinin kısa bir özeti niteliğindedir.

JAPONCA ŞİİR ADI	TRANSKRİPSİYONU	TÜRKÇE'YE AKTARIMI ²⁴
「五・七・五で なんでもよむ」	5-7-5 <i>DE NANDEMO YOMU</i>	(5-7-5'LE HER ŞEYİ ANLATMA)
五・七・五でよむ 悲しみをよむ さびしさをよむ 母の声をよむ 友だちの姿をよむ 待ちどおしいおやつをよむ はらぺこをよむ ふくれるしもやけをよむ 風にひりつくあかぎれをよむ ありのままをよむ 五・七・五でよむ 人の心の中には糸がある 何かにふれると 美しく鳴り響く糸がある 五・七・五とならべた ことばが この糸にふれると 待ってましたと鳴りひびく わたしたち日本人の心の糸は 五・七・五にすこぶる敏感ただちに大きくなづき	5-7-5 <i>de yomu</i> <i>Kanashimi wo yomu</i> <i>Sabishisa wo yomu</i> <i>Haha no koe wo yomu</i> <i>Tomodachi no sugata wo yomu</i> <i>Machidōshī oyatsu wo yomu</i> <i>Harapeko wo yomu</i> <i>Fukurerushimoyake wo yomu</i> <i>Kaze ni hiritsuku akagire wo yomu</i> <i>Arinomama wo yomu</i> 5-7-5 <i>de yomu</i> <i>Hito no kokoro no naka ni wa ito ga aru</i> <i>Nani ka ni fureru to</i> <i>Utsukushiku narihikibu ito ga aru</i> 5-7-5 <i>to narabeta kotoba ga</i> <i>Kono to ni fureru to</i> <i>mattemashita to narihikibu</i> <i>Watashitachi nihonjin no kokoro no ito wa</i> 5-7-5 <i>ni sukoburu binkan</i> <i>Tadachi ni ōkiku unazuki tachimachi takaku nari hibiki</i> <i>Sore ga hakushu to natte arawareru</i> 5-7-5 5-7-5 <i>Senryū wa haiku to tomoni</i> <i>Sekai de ichiban mijikai shi no katachi</i> <i>Watashitachi dake ga</i> <i>Sugu ni tobikomeru shi no katachi</i> <i>Watashitachi wa</i>	5-7-5'le anlatır Mutsuzluğu anlatır Yalnızlığı anlatır Annenin sesini anlatır Arkadaşın silüetini anlatır Beklediğin kişiyi anlatır Aç olmayı anlatır Kabaran soğuk yanığını anlatır Rüzgârda ağrıyan kızarıklığı anlatır Doğal halini anlatır 5-7-5'le anlatır İnsanların kalplerinde ip vardır Bir şeylere dokunduğunda Güzelce haykıran ip vardır 5-7-5'le sıralanan sözcükler Bu ipe dokununca Beklemiştim diye haykırır Biz Japonların kalplerindeki ip 5-7-5'e oldukça hassas Hemen onaylayıp Yüksekçe haykırır Bu alkış olup ortaya çıkan 5-7-5 5-7-5 Senryū, Haikuyla birlikte Dünyanın en kısa şiir biçimi Sadece bizlerin Hemen şiir biçimi Bizler Buna önemli bir şekilde sahip çıkalım

²³ Şiirin orijinal adı (五・七・五で何でもよむ一川柳はことばのつばさー (5-7-5 *de nan de mo yomu-Senryū wa kotoba no tsubasa*) 'dır.

²⁴ Şiirin Türkçe'ye aktarımı tarafımdan yapılmıştır.

たちまち高くなりひびき それが拍手となってあらわれる 五・七・五 五・七・五 川柳は俳句とともに 世界で一番短い詩の形 わたしたちだけが すぐにとびこめる詩の形 わたしたちは これを大切に持ちつづ けよう 五・七・五でよむ やりきれなさをよむ けんかしたあとの あじけなさをよむ 遠いお使いをよむ 春を待つ芽をよむ 蜂のこのうまさをよむ ものすごい足のしびれ をよむ つづけてとびだす しゃっくりをよむ 思いのままをよむ 五・七・五でよむ、	<i>Kore wo taisetsu ni mochitsuzukeyō</i> <i>5-7-5 de yomu</i> <i>Yarikirenasa wo yomu</i> <i>Kenka shita ato no</i> <i>Ajigenasa wo yomu</i> <i>Tōi otsukai wo yomu</i> <i>Haru wo matsu me wo yomu</i> <i>Hachi no kono umasa wo yomu</i> <i>Tsuzukete tobidasu</i> <i>Shakkuri wo yomu</i> <i>Omoi no mama wo yomu</i> <i>5-7-5 de yomu,</i>	5-7-5'le anlatır Kavga sonrasında Baharı bekleyen tomurcuğu anlatır Arının bu harikahğını anlatır Ayağın fazlaca uyuşmasını anlatır Düşündüğü halini anlatır 5-7-5'le anlatır
--	---	--

Tablo 3: Şiir, transkripsiyon ve Türkçe aktarımı

2.1.1. Senryūnun Biçimsel Özellikleri

Senryūyu, sadece 5-7-5’li olmak üzere 17 heceden oluşan Japon kısa şiiri olarak tanımlamak yeterli değildir. Bu şiir türünü diğerlerinden (*haiku*, *tanka* vb.) ayıran özelliği konu olarak ‘**insanı**’ ele almasıdır. İnsanı ve toplumu ele alırken yer yer mizah, kara mizah, hiciv ve ironi gibi çeşitli anlatım şekillerine başvurmasıdır.

Senryūyu oluştururken mecaz, şiirin temelini oluşturmaktadır. İnsanlar kendi anlatmak istedikleri şeyleri bir şeylere benzeterek anlatmaktadırlar. Dolayısıyla senryūlarda *simile*, *metaphor*, *alegori*, kişiselleştirme gibi retorik figürler kullanılmaktadır. Japonca’da yansıma sesler olan *onomatope* de senryūlarda sıkça yer almaktadır.

Bu şiir türünün bu kadar yaygın olması ve günümüzde de devam etmesinin arkasında insanların günlük hayatlarında söyleyemedikleri şeyleri bu şiirler aracılığıyla söyleyebilmeleri oluşturmaktadır. Daha önce de değinildiği gibi Japon toplumunda “*honne*” ve “*tatemaie*” olmak üzere bu iki kavram önemli bir yer tutmaktadır. “*Honne*” kavramı kişinin özü, iç sesi, gerçekte düşündükleri anlamında kullanılan bir kavramdır. Bu kavram dünyada hemen hemen her milletin sahip olduğu bir kavram olmasına karşın, Japon toplumunda daha net bir şekilde gözlemlenebilmektedir.

Konusunu insanın oluşturması sebebiyle, insanların yaşadıkları olaylar ya da duygular zaman değişse bile genellikle ortaklık göstermektedir. Bundan yüzyıllar önce yaşayan insanların hayatlarına bakılacak olursa, değişmeyen ortak duygu ya da olayların olduğu görülmektedir.

Senryū’larda insanların sahip oldukları çeşitli sevinme, kızma, öfkelenme, üzülme gibi duygular ele alınmaktadır. Önceki dönem senryūlarında ve klasik senryūlarda ele alınan kişi başkalarıdır. Başkaları ile ilgili olarak yazılıp, başkalarına gülme ya da eleştirme şeklindedir. Özellikle modern senryū türlerini ele aldığımızda ise söz edilen

insan, senryūyu oluşturan kişinin kendisi olduğu söylenilebilmektedir. Kişi kendi hissettiklerini kendisini başka bir kişinin gözünden görür gibi ele alıp aktarmaktadır. Dolayısıyla kendi eksikliklerini ya da hatalarıyla yüzleşerek mizahi bir şekilde ifade etmektedir.

Senryūlarda iki çeşit gülme bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, başkaları, yani üçüncü şahıslarla ilgili olarak yazılan eserlerde yer alan gülmedir. Bu, genellikle eleştirme amacıyla yazılmaktadır.

Bir diğeri ise; şairin kendi hayatıyla ilgili olarak yaşadığı (ilginç, eksiklik vb.) olayları okuyuculara aktarma isteğinden kaynaklanan gülmedir. Burada, okuyucularda aynı duygu ya da olayı yaşamalarından kaynaklanan eserle bütünleşme, kendi hayatıyla eşleştirme gibi duyguları yaşatması açısından daha etkilidir.

Senryū şiirlerini zevkli bir şekilde okumamız, şiirleri okurken yazara göre bir başkası olmamıza rağmen, ortak duyguların paylaşılması sebebiyle aynı zamanda şiirleri kendimize ait hissetmemizdir. Dolayısıyla günlük hayatımızda yaşadıklarımızı başka birisinin dile getirmesi ve bizim de yalnız olmadığımızı anlayarak rahatlama hissi sağlamasıdır.

İlk zamanlardan itibaren etkili bir senryū oluşturmada günümüze kadar devam eden senryūnun üç unsuru bulunmaktadır.²⁵ Bunlar; 可笑しみ (*okashimi*)²⁶, 穿ち (*ugachi*) ve 軽み (*karumi*)'dir. Ancak, (Saitō, 2004: 46-70)'de bunlara ek olarak 悲しみ (*kanashimi*) ve 人間味 (*ningenmi*)'ye de yer verilmektedir. *Kanashimi*, mutsuzluk ve *ningenmi* de insana özgü özellik anlamındadır.

Bu üç unsur farklı kaynaklarda, うがち(*ugachi*)、軽み(*karumi*) ve こっけい (*kokkei*)²⁷ olarak farklı sözcüklerle ifade edilmektedir.

²⁵ 川柳の三要素 (*senryū no san yōso*) olarak ifade edilmektedir.

²⁶ Bu sözcük aynı zamanda おかしみ (*okashimi*) şeklinde de yazılışı bulunmakta olup, aynı şekilde (*okashimi*) olarak sesletilmektedir.

²⁷ Komik anlamındadır.

Senryūyu oluşturan üç unsur, günümüzde anlaşılması kolay şekildeki açıklaması aşağıda yer almaktadır (Bōjō vd., 2016:81).

滑稽 (<i>Kokkei</i>)	かるみ (<i>Karumi</i>)	うがち (<i>Ugachi</i>)
↓	↓	↓
笑い (<i>warai</i>)	頷き (<i>unazuki</i>)	発見 (<i>hakken</i>)

うがち(*ugachi*), yüzeysel olarak görülmesi zor olan şeylerin farklı bakış açılarından ele alınmasıdır. Bu da mizah ve hiciv içeren senryū şiirlerinde önemli bir özelliktir. 発見 (*hakken*) sözcüğü, senryūnun konusu olarak **ortaya çıkarma, bulma** anlamına gelmektedir.

だんだんと安いの見せる宝石店 (野原咲子)

Dandan to/ yasui no miseru/ hōsekiten

Gitgide/ ucuz olanı gösterir/ mücevher dükkanı

Yukarıda yer alan eserde, dükkan sahibi ilk olarak ucuz olan mücevheri göstermesi durumunda satış yapamayacaktır. Ancak, sonrasında ucuz olanı göstermesi satış taktiğidir.

軽み (*karumi*), senryūnun içeriğinden ziyade yöntemiyle ilgili bir unsurdur. Gereğinden fazla açıklama, ayrıntının verilmesi 17 sesle kısıtlanarak ifade edilen senryūların özelliğini kaybettirmektedir. Ölçülü bir şekilde olması ve okuyucunun kendisi tarafından şiirde verilmek istenenin anlaşılması gerekmektedir. Bu da 頷き (*unazuki*) sözcüğüne karşılık gelmekte ve onaylama anlamına gelmektedir. Eserde geçen konuyu **onaylama, benzer şekilde hissetme** anlamındadır.

朝帰りだんだん家へ近くなり (古川柳)

Asagaeri/ dan dan ie e / chikaku nari

Sabah eve dönme/ gitgide eve/ yaklaşıyorum

Yukarıda verilen eser, Edo dönemine ait bir eserdir. Sabah eve dönerken nasıl hissettiği tasvir edilmektedir.

おかしみ (*okashimi*) eğlenceli, komik, yavaş bir şekilde ulaştırılan mizah anlamına gelmektedir. Basit esprilerin kullanılarak anında gülmenin sağlanması, güzel eser oluşturmada önemli değildir.

Senryū şiir türünün özellikleri ve yazılması ile ilgili olarak çeşitli kurallar bulunmaktadır. Bu kurallar ile ilgili olarak, Sugiyama (2011:43)'da “*Senryūda, konuştuğumuz sözcükler (konuşma dili) temeldir. Elbette ki yazı dili de kullanılabilir. Haikudaki gibi kigo (季語) ve kireji (切れ字) kullanım zorunluluğu kesinlikle bulunmamaktadır. Senryūnun az da olsa kuralları bulunmaktadır. İlk olarak, ayrımcı terimler kullanılamaz. Engelli kişileri incitmek ve insanların geçmişindeki yanlışlıkları bulmak, senryū ruhuna uygun değildir. Yazmaya takılı kalarak, kasıtlı olarak terimsel sözcüklerin kullanımından kaçınılması gerekmektedir. Tıp terimleri, hukuk terimleri, Budist terimleri gibi övünme duygusu şiire katıldığında sadece kişi ve o dünyadaki insanların anlayabileceği dar kapsamlı senryū olacaktır. Ünlü kişilerin isimleri, yer isimleri gibi özel isimlerde ise; çok sayıda kişi tarafından bilinip bilinmediğine karar verilmelidir. Şair, kendi ailesinin ismini kullansa bile, anlayabilen kişiler sadece çevresindekilerle sınırlıdır. Şiiri yazarken çok sayıda insana aynı duyguları yaşatan, zaman geçtikçe daha da değerlendirilen eserler olması önemlidir. Katakana veya İngilizce sözcükler de kullanılabilir. Ancak, çok sayıdaki kişi tarafından anlaşılması gerekmektedir. Sadece hiragana ve kanjiden oluşan senryūlar da kabul edilebilmektedir.*” şeklinde ifade edilmektedir.

Yukarıda belirtilen özelliklerin, etkili bir senryū oluşturmada göz ardı edilmemesi gerekmektedir. Shinke (2011: 39)'da “*Ayrımcılık ve karşı taraftaki kişileri yaralayıcı sözcük ve ifade kullanımından kaçınılması gerektiği belirtilmektedir. Sosyal statü ilişkileri ile ilgili ayrım sözcükleri, ırk- uluslararası ayrım sözcükleri, iş ilişkileri ile ilgili ayrım sözcükleri, fiziksel ayrım sözcükleri, cinsiyete ait ayrım sözcükleri, bunun dışında uzak durulması gereken sözcükler*” olarak ele alınmaktadır.

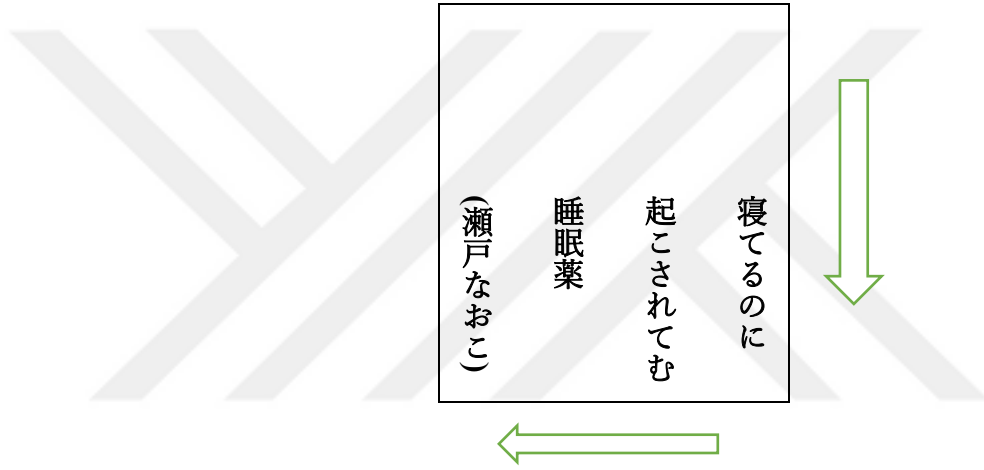
Senryūlar, 5-7-5 hece (*haku*) sayısı ile yazılmaktadırlar. İlk, orta ve son kısımları aşağıdaki gibi adlandırılmaktadır.

寝てるのに 起こされて飲む 睡眠薬	(瀬戸なおこ)
<i>Ne-te-ru-no-ni/ o-ko-sa-re-te no-mu/ sui-min-ya-ku</i>	
5 / 7 / 5	
かみご / なかしち / しもご	
上五(<i>Kamigo</i>) / 中七(<i>nakashichi</i>) / 下五(<i>shimogo</i>)	
Uyumama rağmen/ uyandırılıp içtiğim/ uyku ilacı	

Şekil 1: Senryûların bölümleri (Yatay)

Kamigo üst 5, *nakashichi* orta yedi, *shimogo* sözcüğü ise; alt 5 anlamlarına gelmektedir. Bu şekilde adlandırılmasında Japonca senryûların yukarıdan aşağıya yazılması etkilidir.

Aşağıda verilen örnekte ise; dikey olarak yazılan eser yer almaktadır.

Şekil 2: Senryûların bölümleri (Dikey)

Yukarıda verilen örnekte, senryû 5-7-5’li olarak yazılmıştır. Yukarıda yer alan şiir, yukarıdan aşağıya ve sağdan sola doğru okunmaktadır. Şiirin doğru okunuşu, ok işaretleri ile gösterilmiştir. Şiire ait transkripsiyon ve Türkçe aktarımı aşağıda yer almaktadır.

ばあちゃんが オシャレにキメる 通院日	ベラ	2017
<i>Bāchan ga/ oshare ni kimeru / tsūinbi</i>	(bera)	
Büyükanne/ şık olduğu / hastane günü		

Senryûlar, 5-7-5 toplamda 17 hece (*haku*) sayısı ile yazılmaktadır. Ancak, her zaman bu kurala bağlı olarak eserler üretmek mümkün olmamaktadır. Senryûlarda sıkça 5-8-5 veya 5-7-6 gibi değişiklikler de görülebilmektedir. **Hece fazlası** 字余り (*jiamari*), **hece eksilmesi** 字足らず (*jitarazu*) olarak adlandırılmaktadır.

Eserlerde hece fazlalığı (karakter), ilk 5, orta 7 ve son 5'li olan kısımlarda görülebilmektedir.

二本足の人間だからよく揺れる

Nihon ashi no/ ningen dakara/ yoku yureru

İki ayaklı/ insan olduğundan/ sıkça sendeler

Yukarıda verilen eserde '*Ni-ho-n a-shi-no*' şeklinde hece fazlalığı görülerek 6 heceden oluşmaktadır. “No” kısmının atılması durumunda 5'li hece kuralına uyulmaktadır. Ancak bir sonraki kısım anlamsız olacağı için hece fazlası şeklinde anlamlı olarak oluşturulmuştur.

Hece fazlası her zaman ilk kısımda görülmemektedir. Orta kısım ve son kısımda da görülebilmektedir. 17 hece ölçüsü kuralına bağlı olarak oluşturulması gerekmektedir. Ancak, bazı durumlarda belirtilen ölçünün dışına çıkılması kaçınılmazdır. Bu konu ile ilgili olarak,

Shinke (2011), 6 (altı) madde halinde açıklamaktadır. Bunlar, “1. Kalıba bağlı kalmamak veya önemsememek, 2. Kural dışı olan eserlerin daha tarz olduğunu düşünmek, 3. Düz yazı algısıyla, eserlere edatları eklemek, 4. Heceleri yanlış olarak saymak, 5. Eserlerde kullanılan isimlerin uzun olması, 6. Kurala bağlı kalınmak istenmesine rağmen, iletilmek istenen düşünceye öncelik verilmesidir.” şeklinde ifade edilmektedir.

Eser oluştururken, kendi duygu ve düşüncelerimizi okura en iyi şekilde aktarabilmek önemlidir. Dolayısıyla 17 heceden oluşma kuralına bağlı kalınarak oluşturulsa bile, eserde iletilmek istenenler kısıtlanabilmektedir. Burada az sayıdaki hece fazlalığı normal karşılanabilmektedir. Farkında olmadan yapılan yanlışlar arasında yer alan, şiiri düz yazı olarak düşünmek ve düz yazıda olduğu gibi edatları eklemek şeklinde yukarıda belirtilmektedir.

Senryūların yazımı sırasında da dikkat edilmesi gereken kurallar bulunmaktadır. Özellikle 5 ve 7 heceler arasında boşluk kullanılmaması doğru yazım şeklidir.²⁸

Senryū, fırça, kalem, ya da bilgisayarla hangi yöntemle yazılsa da mutlaka dikkat edilmesi gereken nokta heceler arasında (5-7-5) boşluk bırakılmadan yazılması gerektiğidir. Buna göre, 5-7-5'lik olarak tek bir mısra (sıra) halinde yazılması daha uygundur. (Sugiyama, 2011: 44)'de senryūnun doğru ve yanlış yazımına ait örneklerle yer verilmiştir.

稼ぐ日の てるてる坊主 父に似て (Yanlış yazım)
Kasegu hi no/ teruteru bōzu/ chichi ni nite

稼ぐ日のてるてる坊主父に似て (Doğru yazım)
Kaseguhinoteruterubōzuchichininite

Yukarıda doğru yazım şekli ifade edilmektedir. Ancak bazı durumlarda hece arası boşluk bırakıldığı eserler de bulunmaktadır. Bu eserlerde, boşluk bırakılan kısım, diğer bir ifadeyle ayrı olan kısmın özel bir anlamı bulunmaktadır. Bu, bir **hecelik (karakterlik) boşluk bırakma** Japonca'da 一字空け(*ichijiake*) olarak adlandırılmaktadır.

Sugiyama, (2011: 50), bu konuyla ilgili örnek eseri aşağıda yer almaktadır.

少し動く 鬼は恋している気配
Sukoshi ugoku/ oni wa koishiteiru kehai

Yukarıda verilen eserde 'ugoku' sözcüğü ve 'oni' sözcüğü arasında bir karakterlik boşluk bırakılmıştır. Bazı durumlarda şair, eserin okuyucular tarafından daha kolay anlaşılması veya anlam karmaşası yaşanmaması için boşluk bırakmaktadır.

Biçimi koruyarak eser oluşturmada hece (*haku*) sayılarının korunması önemlidir. Hecelerin (*haku*) sayılmasında çeşitli kurallar bulunmaktadır. Bu kurallar, aşağıda yer almaktadır. Burada dikkat edilmesi gereken, sözcüklerin yazımı değil, seslendirilmesidir.

²⁸ Senryūların yazımında 5 ve 7'li heceler arasında boşluk kullanılmaması doğru olan yazım şeklidir. Sadece gerekli durumlarda heceler arasında boşluk bulunmaktadır. Ancak, bu tezde orijinal eserler senryūlar arasında boşluk bırakılarak, 5-7-5'li olan heceler daha kolay anlaşılması sağlanacaktır.

*Öncelikle Japonca'da “あ” (a)'dan, “ん” (n)'ye kadar olan harflerin hepsi tek hece olarak sayılmaktadır.

“ん” harfi nazal ses olarak geçmektedir.

(新幹線 /shinkansen)	Hızlı tren	(六音/roku on) /6 ses
-------------------	------------	---------------------

* “ー ” Uzatma ses²⁹ : Kendisinden önce gelen sesi bir hecelik uzatan “ー ” de tek bir hece olarak sayılmaktadır.

(ハーマニカ /hāmonika)	Armonika, mızık	(五音/go on) / 5 ses
-------------------	-----------------	--------------------

*“っ”³⁰ Bağlama sesi. Yazılışı küçük olsa da, çift ünsüz olan “っ” harfi, tek bir hece olarak sayılmaktadır.

とっても(tottemo)	çok	(四音/yon'on) 4 ses
---------------	-----	-------------------

*“しゃ(sha)”, “ちょ(cho)”³¹ gibi sesler de tek hece olarak sayılmaktadırlar.

“し” (shi) ve “ゃ”(küçük ya) karakterleri ikisi yan yana geldiğinde “しゃ” şeklinde yazılarak, (sha) olarak sesletilmektedirler. Yazılış olarak iki karakterden oluşmasına rağmen, tek hece olarak sesletilmektedir.

主人	しゅじん	shu-ji-n	koca	3 ses
茶	ちゃ	cha	çay	1 ses

Senryū yazımında temel kural olan 5-7-5'li hece sayısı ile ilgili olarak, Taguchi (1994:12)'de “Japonca'da あ(a), い(i), う(u), え(e), お(o) tek sestir. Japonca'da iki sestem (hece) oluşan çok sayıda sözcük bulunmakta olup, 海(umi/deniz), 山(yama/dağ), 川(kawa/nehir), 夢(yume/rüya-hayal), 父(chichi/baba), 母(haha/anne) gibi doğadan, insan ile ilgili olanlara kadar çok sayıdadır. Bu iki heceli sözcüklere て(te), に(ni), を

²⁹ Japonca'da 長音(chōon) olarak adlandırılmakta ve uzatma ses anlamına gelmektedir.

³⁰ Japonca'da 促音(sokuon) olarak adlandırılmaktadır.

³¹ Japonca'da sha, cho gibi karakterler 拗音(yōon) olarak adlandırılmaktadırlar.

(wo),は(wa) edatları ve 見る(miru/görmek), 流れる(nagareru/akmak) eylemleri ve 静か(shizuka/sessiz) gibi sıfatların eklenmesiyle 海の青 (umi no ao/denizin mavisi), 静か(shizuka/sessiz), 夢を見る (yume wo miru/ rüya görmek) şeklinde beş ve yedili sözcükler oluşturulmaktadır. Bu beş ve yedili sözcüklerin birleştirilmesiyle de on yedi heceden oluşan mısra oluşturulmaktadır.” şeklinde yer almaktadır.

Yukarıda yer alan açıklamaya göre senryūnun hece sayısına uygun olarak, beş ve yedi hece sayısına sahip sözcük üretilmesinin çok zor olmadığı anlaşılmaktadır. Ayrıca aşağıdaki örneğe de yer verilmektedir.

山静か川は流れるわが故郷
Yama shizuka(5)/kawa wa nagareru(7)/ waga kokyō(5)
Dağ sessiz/ nehir akar/ benim memleket

Senryūların yazımında temel olarak Japon alfabesi olan **hiragana** (平仮名), **katakana** (片仮名) ve **kanji** (漢字) kullanılarak oluşturulmaktadır. Eserde bu üç alfabenin bir arada kullanımı görülebileceği gibi sadece **hiragana** (平仮名), sadece **katakana** (平仮名) ve sadece **kanji** (平仮) den oluşan eserler de bulunmaktadır. Okuyucu tarafından eserlerin anlaşılması ve hissettirdikleri farklılık göstermektedir. Aşağıda Shinke (2011:169)'da yer alan, farklı alfabe kullanımlarından oluşan eser örneklerine yer verilmektedir.

つきあかりだけでいきられたらいいね (やすみりえ)
Tsukiakaridakedeikiraretaraiine
Ay ışığında/ sadece, yaşayabilsek / ne iyi olur

Yukarıda yer alan eserin tamamı **hiragana** (平仮名) alfabesiyle yazılmıştır. İlk bakıldığında okunuşu ve sözcüklerin nerede kesileceğinin anlaşılması zordur. Ancak, **hiragana** (平仮名) alfabesi görünüş itibarıyla yuvarlak ve yumuşak hatlara sahip olması eserde yumuşak bir hava katmaktadır.

Senryū eserlerinde bu üç alfabenin kullanılması temel olsa da eserlerde **Romaji** (ローマ字) olarak adlandırılan alfabe de kullanılmaktadır. Genellikle İngilizce sözcüklere eserde yer verilmek istenildiğinde kullanılmaktadır. Herkes tarafından bilinen kısaltmalar da eserlerde kullanılmaktadır. Ayrıca noktalama işaretlerinin kullanıldığı eserler de bulunmaktadır. Eserlerde en sık görülen noktalama işaretleri, soru işareti, ünlem, parantezdir.

Senryū oluşturmada bir diğer önemli unsur ise, takma ad (mahlas) kullanımudur. Japonca'da senryūlardaki takma ad 柳号 (**ryūgō**) sözcüğüdür. (Kōno ve Mizuno, 2014: 80)'de eserlerde takma ad kullanımının önemi ile ilgili olarak “*Bir köpeğin ismini sorduğunuzda nasıl ki, köpeğin ismi sahibinin kişiliği hakkında bilgi veriyorsa aynı şekilde takma ada bakıldığında da senryūyu oluşturan kişi hakkında bilgi verilmektedir.*” şeklinde dile getirilmiştir. Takma ad (mahlas) oluşturulması ile ilgili özellikler aşağıdaki gibi yer verilmiştir.

Takma adın oluşturulması	Takma Ad Örneği
Ad Soyad kullanma	佐野宵宵 (さのよいよい) 小松多代 (こまつたよ)
Görünüm olarak oluşturma	模名理座 (もなりざ)
Yer isimlerinden oluşturma	用賀ネーゼ (ようがねーぜ)
Eğlenme amaçlı oluşturma	あげあし鳥 (あげあしとり) 荒間草海 (あらまそうかい) 只乃愚痴 (ただのぐち)

Tablo 4: Takma ad (mahlas) ile ilgili özellikler

Senryū eserleri ele alındığında eseri oluşturan kişiler, tek bir takma adı benimseyerek sadece bu takma ad altında eserler oluşturabilecekleri gibi sadece o esere özgü takma ad da kullanabilmektedirler. Bazı eserlerde ise takma ad, eserin anlaşılmasında önemli bir yere sahiptir.

Güzel bir senryū eseri oluşturmak için, 連想法 (İlişkilendirme Yöntemi)'nin önemli olduğu Kōno ve Mizuno (2018:85)' de yer almaktadır. Senryū yazmak isteyen kişilerin ilk olarak yapması gereken şeyi herhangi bir anahtar sözcük bularak, bu anahtar sözcüğü duydukları anda bu sözcükle ilgili olarak anımsattığı şeyleri not etmeleri gerektirir.

Resim 1: İlişkilendirme Yöntemi örneği (Kōno ve Mizuno (2018:85))

Yukarıda resimde yer alan anahtar sözcük “社長(shachō/müdür)” sözcüğüdür. Müdür sözcüğü ile ilgili olarak akla gelen sözcükler, **takma saç, masası, takma ad (lakap) bıyık müdür, müdürün hanımı, müdür odası, sekreter, unutulmuş şey, şişman olma vb, şarap, araba, puro**, yer almaktadır.

İlişkilendirilen sözcükler, ilk akla gelen, ikinci ve üçüncü olarak akla gelen sözcükler olarak gruplandırılmaktadır. Yukarıda yer alan, müdür örneği ile ilgili olarak herkes tarafından ilk akla gelen sözcükler; **sekreter, müdür odası, masası, şişman olma, müdürün hanımı, ithal araba, şarap, takma ad**'dır. İkinci akla gelen sözcükler; **soba restoranı, peruk, puro, çay ocağı (sıcak su temin edilen yer), izakaya'** dır. Üçüncü akla gelen sözcükler; **madeni para, unutulmuş şey'** dir. Yazar, üçüncü olarak akla gelen sözcükleri kullanarak daha etkili eserler oluşturulacağını vurgulamaktadır. Dolayısıyla herkes tarafından hemen akla gelen sözcüklerden ziyade, sadece kendi yaşadığı

deneyimler aracılığıyla anahtar sözcükle ya da konu ile ilişkilendirilen sözcükleri kullanarak eser oluşturma'nın önemli olduğu ifade edilmektedir.

2.1.2.Senryū ile Haiku'nun Benzerlik ve Farklılıkları

Haiku (俳句), *Shinkokugo daijiten* (7. Basım)'da "5-7-5'li 17 sestem oluşan kısa şiirdir. Mevsimleri ifade eden sözcüklerin "kigo" olarak adlandırılma alışkanlığı bulunmaktadır. Ancak, mevsim sözcüğünün olmadığı veya 17 sesi aşan şiirler de bulunmaktadır. 31 seslik "waka" şiirlerinin ikiye ayrılmasıyla oluşturulan renga'dan üst mısrasının ayrılarak, sonunda 発句(hokku) olarak bağımsız hale gelmesidir. Edo dönemindeki Matsuo Bashō ve Yosa Buson tarafından edebi bir tür haline gelmiştir." şeklinde yer almaktadır.

Aşağıda ünlü bir haiku şiirine yer verilmektedir.

古池や 蛙飛び込む 水の音 (Matsuo Basho)

Koike ya/ kawazu tobikomu/ mizu no oto

Eski göl / kurbağa atlayıverir/ suyun sesi³²

Japon kısa şiir türleri içinde yapısı itibarıyla senryūlara benzeyen haiku şiir türü bulunmaktadır. Her iki şiir türü de 5-7-5'li olmak üzere toplamda 17'li hece (*haku*) ölçüsüyle yazılmaktadır. Bu bağlamda, yapısal olarak senryū ile aynıdır. Ancak, konu bakımından farklılık göstermektedir. Ueno ve Ebata (2017 :13), haiku ve senryūların temel benzerlik ve farklılıkları aşağıda yer almaktadır.

	Haiku	Senryū
Ortaya Çıkışı (Tarihi)	Edo dönemi (1603-1868)	Edo dönemi (1603-1868)
Hece sayısı	5-7-5	5-7-5
Mevsim sözcüklerinin olup- olmaması	Gerekli	Temel olarak gerekli değildir.
Eserlerin motifi³³	Bireysel duygular, düşünme, düşünce.	Bireysel duygular, düşünme, düşünce. Hiciv içeren

³² Çevirisi tarafımdan yapılmıştır.

³³ Motif olarak adlandırılan sözcük, ifadelerin motivasyonu, sebep olan merkez düşünce, fikir.

		insanların durumları ve insan toplumu
Sıkça Kullanılan Dil	Modern Kana kullanımı ve konuşma dili biçimi de kullanılmaktadır. Ancak, esas akım yazı dili biçimidir.	Esas akım, modern Kana kullanımı ve konuşma dili biçimindedir.
İfadelerin Özelliği	Manzara veya nesneleri betimlemektedir.	Nesneleri mizahi olarak ifade etmektedir.

Tablo 5: Senryū ve Haiku'nun Temel Benzerlik ve Farklılıkları

Yukarıdaki tabloda yer aldığı gibi yapısal olarak 5-7-5'li olmak üzere 17'li hece ölçüsüyle yazılmalarına rağmen haiku ve senryū şiir türleri içerik olarak ve ele aldıkları konu bakımından farklılık göstermektedirler.

Ayrıca mevsim sözcükleri kullanımında da dikkat edilmesi gereken nokta, bir eserde sadece bir mevsim sözcüğüne yer verilmesi gerektiğidir. Bir eserde iki tane mevsim sözcüğü kullanılması durumunda 季重なり (*kigasanari*) olarak adlandırılmaktadır. Mevsim sözcükleri çeşitlilik göstermektedir. Mevsim sözcükleri ile ilgili olarak yazılan 歳時期 (*sai'jiki*) adlı sözlük bulunmaktadır. 歳時期 (*sai'jiki*) adlı sözlükte, ilkbahar, yaz, sonbahar, kış ve yeni yıl olarak bölümler yer almaktadır.

18 karakterlik kesme sözcüğü anlamına gelen (切れ字 18 字 /*Kireji18ji*) olarak adlandırılan kesme sözcükler, “かな(*kana*), もがし (*mogashi*), し (*shi*), じ (*ji*), や (*ya*), らん (*ran*), か (*ka*), けり (*keri*), よ (*yo*), ぞ (*zo*), つ (*tsu*), せ (*se*), ず (*zu*), れ (*re*), ぬ (*nu*), へ (*he*), け (*ke*), に (*ni*) ”şeklindedir.³⁴

Senryūlarda işaretler herkes tarafından bilinmesi durumunda, kolaylıkla anlaşılacağı için kullanılabilir.

この恋に○か X かをつけている
Kono koi ni maru ka batsu wo tsuketeiru

³⁴<https://kotobank.jp> (E. T. 20.05.2021)

Bu aşka/ doğru ya da yanlış/işaretliyorum

Bu eserde ○ ve X sembolleri kullanılmaktadır. ○ sembolünün okunuşu *maru olup doğru anlamına gelmektedir*. X sembolünün okunuşu ise *batsu* olup, **yanlış** anlamında kullanılmaktadır.

2.2. SENRYŪNUN TARİHİ

Japon kısa şiir türü olan senryū, ortaya çıkmasından itibaren çeşitli tarihsel süreçlerden geçerek günümüze kadar ulaşmayı sürdürmüştür. Bu kısımda senryūnun tarihsel sürecine yer verilecektir. Senryūnun tarihsel olarak çeşitli adlandırılmaları bulunmaktadır. Bu kısımda bu adlandırmalara yer verilerek, dönemsel özellikleri ayrıntılı bir şekilde açıklanacaktır.

Bu adlandırmalar; ilk dönem senryū (初代川柳), klasik senryū /ko senryū (古川柳)/ Edo senryū (江戸川柳), Geleneksel senryū (伝統川柳) şeklindedir.

Senryū adı verilen Japon kısa şiir türü, *maekuzuke* (前句附) olarak adlandırılan edebi türden ortaya çıkarak, bağımsız hale gelmiştir ve bu şekilde adlandırılmaya başlamıştır.

Senryū ilk olarak 1757 yılında ortaya çıkmıştır. Aşağıda senryūnun günümüze kadar gelen tarihsel süreci ile ilgili bilgilere yer verilmektedir.

Tablo 6: Senryū'nun 250 yıllık Tarihsel Süreci (Japonca)³⁵

³⁵ http://www.doctor-senryu.com/01_museum/nenpyou_ryaku.htm (E. T. 10.10.2021)

<i>Senryū</i>		<i>Kyōku</i>			<i>Maekuzuke</i>		
2007 (Heisei 19)	1912 (Meiji 45)	1902 (Meiji 35)	1858 (Ansei 5)	1824 (Bunsei 7)	1804 (Bunka 1)	1790 (Kansei 2)	1757 (Hōreki 7)
Senryū dönemi	Yeni senryū dönemi	Meiji Kyōku dönemi	Kyōku dönemi	Kyōku öncesi dönem	Orta dönem	Klasik dönem	
105 yıl		98 yıl			47 yıl		

Tablo 7: Senryū'nun 250 yıllık Tarihsel Süreci (Türkçe Çevirisi)

Yukarıda yer alan tablo senryū'nun 250 yıllık tarihsel sürecini göstermekte olup, günümüzde de senryū dönemi olarak halen devam etmektedir. 1757 yılında başlayan 古典期(*kotenki*) klasik dönem 33 yıl devam etmiş ve 14 yıl da 中間期 (*chūkanki*) Orta dönem olmak üzere 47 yıllık zamanı kapsamaktadır. 1804 yılında ise 狂句期 (*purekyōkuki*) *Kyōku* öncesi dönem olarak adlandırılan dönem 20 yıl, 狂句期 (*kyōkuki*) *Kyōku* dönemi 34 yıl, 明治狂句期(*Meiji kyōkuki*) *Meiji Kyōku* dönemi 44 yıl olmak üzere toplamda 98 yıl sürmüştür. 1902 yılından sonra 1912 yılına kadar devam eden 10 yıllık süre içinde 新川柳期 (*Shinsenryūki*) dönemi olup Yeni senryū dönemi olarak adlandırılmaktadır. 1912 yılı sonrasındaki tabloda 2007 yılına kadar yer alan dönem 川柳期 (*senryūki*) Senryū dönemi olarak 95 yıl olmak üzere senryū adı altında 105 yıllık dönemi belirtmektedir. 2007 yılı sonrası da senryū dönemi olarak günümüzde de devam etmektedir.

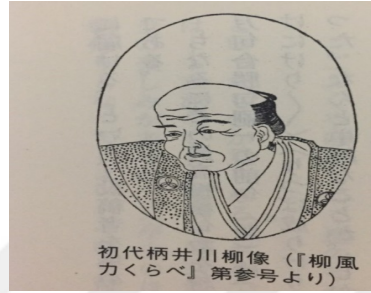
Karai Senryū (柄井川柳)³⁶, 宝暦 (*Hōreki*) 7 yılı (1757) 25 ağustosta düzenlenen 川柳評万句合 nin basımında³⁷ *maekuzukeyi* seçen kişi olarak ortaya

³⁶ Her yıl, Karai Senryū'nun ölüm tarihi olması sebebiyle Eylül ayının 23'ünde "senryūki" (川柳忌) adı altında anma toplantıları düzenlenmektedir.

³⁷ 刷物(*surimono*), ağaçtan oyularak elde edilen oyulan şey., basılan şey ((三省堂スーパー大辞林 3.0 (*Sanseidō Sūpā Daijirin* 3.0) (*Sanseidō* süper sözlük 3.0) .

çıkmiştir. Haikai şiirini 雪門 (Setsumon)³⁸ akımına bağlı olan 大島 蓼太 (Ōshima Ryōta)'dan öğrenmiştir.

Bu edebi tür ismini ünlü *maekuzuke* eleştirmeni ve eserleri seçen kişi olan 柄井 川 柳 (Karai Senryū)³⁹ dan almıştır. *Haiku* şiiri, ‘芭蕉’ (Bashō)⁴⁰ olarak adlandırılmadığı gibi, edebi türe kişi adının verilmesi, dünyada da sadece senryū’da görülmektedir. Bu da senryū adı verilen edebi türün, kendine ait bir özelliğidir.

Resim 2: İlk dönem Karai senryū tasviri (Fukumoto, 2014:83)

前句附 (*maekuzuke*) en iyi eserlerinin derlendiği 俳風柳多留 (*Haifūyanagidaru*) 1765 yılında (Meiwa 2. Yılı)⁴¹ ilk basımı yayınlanmıştır. 前句 (*maeku*)’ya⁴² (7-7’lik *hece ölçüsü*), 付句 (*tsukeku*)⁴³ (5-7-5) lik *hece ölçüsü*yle mısra düşünülerek bir önceki mısraya uygun bir şekilde oluşturulmaktaydı. 呉陵軒可有 (*Goryōken Arubeshi*)⁴⁴ sadece *tsukeku* (5-7-5) kısmının anlaşılır olduğu eserleri seçerek bir kitap haline

³⁸ Haikai şiir türü akımlarından birisidir. (三省堂スーパー大辞林 3.0 (*Sanseidō Sūpā Daijirin* 3.0) (*Sanseidō* süper sözlük 3.0) .

³⁹ Karai senryū, 1718-1790 yılları arasında yaşamış olup, asıl adı 柄井八右衛門 (Karai Hachiemon)’dur.

⁴⁰ 松尾芭蕉 (Matsuo Bashō) 1644-1694 yılları arasında yaşamış olan ve Japon şiiri “haikun” ustası olarak tanınan Edo dönemi şairidir.

⁴¹ 明和 (Meiwa) dönemi 02.06.1764- 16.11.1772 yıllarını kapsayan dönemdir.

⁴² 前句 (*maeku*) sözcüğü incelendiğinde ‘mae’ ön, ilk ve 句 (*ku*) ise; mısra anlamında kullanılmaktadır. Dolayısıyla ‘maeku’ sözcüğü ‘ilk mısra’, ‘ön mısra’ anlamına gelmektedir. *Maeku*, 7-7’lik *hece ölçüsü*yle yazılmaktadır.

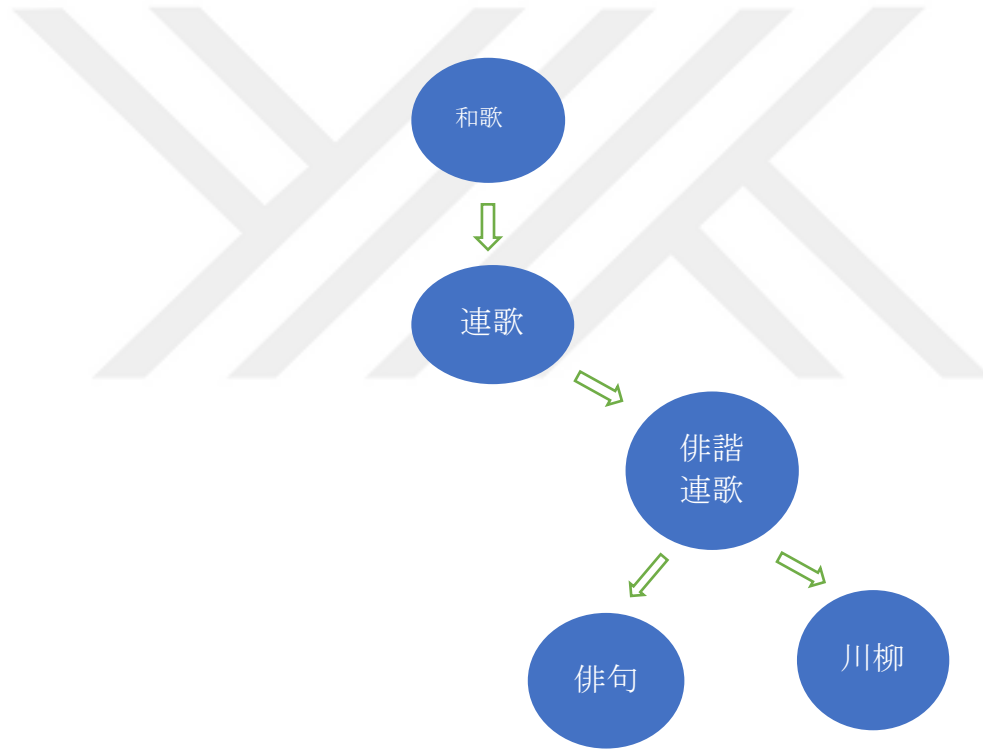
⁴³ 付句 (*tsukeku*) sözcüğü ise ‘ekleme mısra’ anlamında kullanılmaktadır. Ayrıca, 5-7-5 *hece ölçüsü*yle yazılmaktadır.

⁴⁴ 呉陵軒可有 (Goryōken Arubeshi, (?- 1788) Edo dönemi ortalarındaki senryū şairidir. 1765 yılında ‘Karai Senryū’ ile birlikte ‘Haifūyanagidaru’ adlı eseri derlemiştir. Ekleme mısra anlamına gelen ‘tsukeku’ yu bağımsız olarak tek bir mısra halinde kullanılmasını sağlamıştır. 29.05.1788 yılında hayatını kaybetmiştir. <https://japanknowledge-com.remote.library.osaka-u.ac.jp:8443/lib/display/?lid=5011060647130> (E.T. 10.12.2020))

getirmiştir. Bu eserleri seçen kişi ise; ‘*Karai Senryū*’ olduğu için bu şekilde adlandırılmaya başlamıştır. Bu dönemdeki eserler, geleneksel senryū⁴⁵, klasik senryū olarak adlandırılmaktadırlar (Sugiyama, 2011: 24).

Ayrıca, bu dönemde düzenlenen senryū yarışmalarında, eserleri oluşturan kişilerden belirli bir miktar para alınarak, kazanan kişilere büyük ödül veya para şeklinde verilmekteydi.

Senryūnun kökeninin bazı kaynaklarda *wakadan* başlatıldığı da görülmektedir. *Waka* şiir türünden başladığında aşağıdaki gibi değişikliğe uğrayarak senryū haline gelmiştir.

Şekil 3: Senryūnun tarihsel süreci

Yukarıda yer alan şekle göre Senryūnun tarihsel süreci ilk olarak waka ile başlamaktadır. Waka şiir türü sonrasında *renga*, *haikairenga* *haiku* ve *senryū* olarak biçimlenmiştir. *Haiku* ve senryū şiir türlerini *haikai* şiir türünden ortaya çıkarmıştır. *Haikai* adı verilen şiir türü çalışmalarının sonu olarak adlandırılan *hokkuawase*, basit olarak ifade

⁴⁵ Japonca’da ‘geleneksel senryū’ anlamına gelen sözcük 伝統川柳 sözcüğü olmakla birlikte (*dentō senryū*) şeklinde seslendirilmektedir.

edildiğinde günümüzdeki *haikudur*. Bu da *haikai* şiirinin 発句 (*hokku*) olarak adlandırılan ilk mısrasını oluşturmaktadır. Sonrasında devam eden 100 mısra veya 36 mısra olarak tamamlanmaktadır. Mısraların oluşturulmasında 5-7-5'li ve devamında 7-7'li olmak üzere dönüşümlü olarak devam etmektedir. Son mısra ise, 挙句 (*ageku*) olarak adlandırılmaktadır. 発句 (*hokku*) aynı zamanda selamlama mısrası olup, bunun iyi ya da kötü olması mısraların da akışını etkilemektedir. *Haikai* şiirinin yazımında oldukça önem göstermesi sebebiyle bu mısrayı başarılı bir şekilde oluşturabilen kişiler, *haikai* oturumlarına katılabilir hale gelmektedirler.

俳諧 (*haikai*) şiiri *Sūpā Daijirin* sözlükte, “1) 俳諧の連歌(*haikai no renga*)'nın kısaltılmış hali olup, Japonya'ya özgü olan kısa şiir türüne ait ve mizah içeren edebi türdür. 発句(*hokku*), 連句(*renku*), 前句付(*maekuzuke*), 俳文(*haibun*)'dan oluşmaktadır. *Muromachi dönemi*⁴⁶ sonlarında *Yamazaki Sōkan* (山崎宗鑑), *Araki Tamoritake* (荒木田守武) tarafından mizah ve vulgar yöntemlerinden etkilenerek, *Edo dönemi*'nde *Matsunaga Sadanori*'nin (松永定憲) ortaya çıkmasıyla özgün bir tür olmuştur. 2) 俳諧歌 (*haikaika*)'nın kısaltılmış halidir.” şeklinde tanımlanmaktadır.

Haikai şiirinin oluşturulması ile ilgili olarak, *Bashō*'nun dönemin itibaren 50 veya 100'lük mısra yerine 歌仙(*kasen*) 36 mısradan oluşan şekil sıkça kullanılmaktadır. Bu şekil, 俳諧式目 (*haikaishikime*) olarak tüm ülkede yaygın olarak yerleşmekte ve günümüzde de 連句 (*renku*) olarak devam etmektedir.

36'lık şiirin ilk mısrası *hokku* olarak adlandırılmakta ve 5-7-5'lik olmak üzere 17 heceden oluşması esastır. Selamlama⁴⁷ mısrası olması sebebiyle, mevsim sözcüklerini ekleyerek, bir mısra oluşturulması sebebiyle kesme sözcüğü de sıkça kullanılmaktadır. Bu

⁴⁶ 室町時代. Japonya tarihinde 1336-1573 yılları arasındaki dönemi ifade etmektedir.

⁴⁷ Japonca'da あいさつの句 (*aisatsu no ku*) olarak ifade edilmektedir.

da aynı zamanda, günümüzdeki haiku şiir türüdür. İkinci mısra, 7-7'lik 14 karakterden ⁴⁸ oluşan kısa mısradır. Hokkuda (発句) geçen konuyu destekleyerek, bir şiir⁴⁹ olarak tamamlamak için bu eklenen mısra 付句 (tsukeku), 脇句 (wakiku) ⁵⁰ olarak adlandırılmaktadır.

Üçüncü mısra, ise 第三の句 (daisan no ku) olarak adlandırılmakta olup, 5-7-5'lik uzun mısra (長句/chōku) ilk iki mısrayla bağlantı kurup, konuyu değiştirerek dördüncü kısa mısraya 短句(tanku) bağlamaktadır. Beşinci uzun mısra 長句 (chōku), altıncı kısa mısra 短句(tanku) şeklinde sırasıyla devam ederek, 36. mısrası 7-7'lik kısa mısra olup, bir eser tamamlanmaktadır. Son mısra ile tamamlanması sebebiyle bu mısra 挙句(ageku) olarak adlandırılmaktadır.

Shinke (2011)'de aşağıdaki şekilde yer almaktadır.

A kişisi 5-7-5 (hokku)

B kişisi. 7-7 (wakiku)

C kişisi 5-7-5 (daisan)

D kişisi 7-7

(Orta kısmı atlanılmıştır)

A kişisi 5-7-5

B kişisi 7-7

C kişisi 5-7-5 D kişisi 7-7 (Ageku)

36 mısranın tamamlanması 歌仙を巻く (kasen wo maku) şeklinde ifade edilmektedir. Dördüncü mısradan başlayarak sonrasındaki mısralar, 平句 (hiraku)

⁴⁸ 文字 (moji)

⁴⁹ 歌.

⁵⁰ 脇句(wakiku) sözcüğü, Renga ve renkuda, ikinci mısrayı ifade etmektedir (三省堂スーパー大辞林 3.0 (Sanseidō Sūpā Daijirin 3.0) (Sanseidō süper sözlük 3.0) .

olarak adlandırılmaktadır. *Hiraku*'yu oluşturmak için yapılan alıştırmalar, 前句付 (*maekuzuke*) olarak adlandırılmaktadır.

前句付 (*maekuzuke*), ilk dönemlerde *haikai*'yı öğrenmek için yapılan alıştırmaları ifade etmektedir. 万句合わせ (*mankuawase*), Genroku⁵¹ döneminde kadar çok sayıdaki *haikai* şairleri *maekuzuke* seçme görevini de yürütmüşlerdir. Özellikle Kyoto ve Osaka bölgesi⁵² oldukça önemlidir. *Maekuzuke* uzmanı olan seçen kişiler⁵³ ortaya çıkıp, *maekuzuke* etkinlikleri düzenlenir hale gelmiştir. Çok sayıda güzel eserin toplanması dileği ile 万句合 (*mankuawase*) olarak adlandırılmıştır. *Maekuzuke* etkinliği, seçen kişilerin kendilerinin düzenlediği veya yetkili kişiler tarafından seçen kişilere teklif edilmesi şeklinde de düzenlenmektedir.

1) Konu ve seçme ücretini belirleyip, başvuru merkezlerini gösteren ilanların yayınlanması ve *tsukeku* (付句) başvurularının alınması

2) İlan edilecek tarihten dört gün öncesine kadar, bütün başvuru merkezlerindeki eserler toplanarak seçilmektedir.

3) Seçilen eserler ilan edilene kadar basılarak başvuru merkezlerine teslim edilmekte ve seçilen eserlere ödül verilmektedir.

Yukarıda belirtilen sıralamayla gerçekleştirilmektedir. Başvuru merkezi ücreti, basım ücreti, ödül vb. hepsi ödenen seçme ücretinden alınmaktadır. Başvuruda ödenen ücret, 点料 (*tenryō*) olarak adlandırılmakta olup, aynı zamanda 入花料 (*nyūkaryō*) sözcüğüyle de ifade edilmektedir.

Başvurular ise, kendi ismi kullanılmadan alınmaktadır. Seçen kişiler tarafından kimin yazdığının anlaşılmaması amaçlanmaktadır. 宝暦 (*Hōreki*)⁵⁴ döneminin ilk

⁵¹元禄時代. *Genroku* dönemi, 1688 - 1704 yılları arasındaki dönemdir.

⁵² Japonca'da 上方 (*Kamigata*) sözcüğüyle ifade edilmektedir.

⁵³ Japonca'da 選者 (*senja*) sözcüğüdür.

⁵⁴ 1751-1764 yılları arasındaki dönemdir.

zamanlarında *maekuzuke* seçen kişi olarak yer alan *haikai* ustaları, 苔翁⁵⁵, 白亀 (*Shirokame*), 露丸 (*Rogan*), 机鳥 (*Kichō*) vb. yirmi kişiye kadar bulunmaktadır. Başvuru ücretleri ile geçimlerini sağlamaktadırlar. Bu şairlerin içinde 収月 (*Shūgetsu*) oldukça popülerdir.

Edo döneminde (1603-1868) yazılan senryūlar ‘Edo senryū (江戸川柳) olarak adlandırılmaktadır. Bu dönemde yazılan eserler konu itibariyle çeşitlilik göstermektedir. Bu konular, ‘Edo Senryūlarını Okuma’ adlı eserde şu başlıklar şeklinde derlenmiştir. Dört mevsim boyunca düzenlenen etkinlikler (yaz, kış, ilkbahar, sonbahar), ev yaşamı ile ilgili olanlar (anne-baba ve çocuk, gelin- kayınvalide (kaynana), aşk, eş (karı-koca) vb., toplum yaşamıyla ilgili olanlar (para, aşk, kız çocuk, gelin, hastalık, hırsızlık, dostluk, ticari alış-veriş vb.), geleneksel uğraşlar (hobi) ile ilgili olanlar (*igo*⁵⁶, *shougi*⁵⁷ vb.) şeklindedir (Iwata, 1991: 124-284).

Aile konusunu ele alan şiirler evrensel olma özelliğini göstermektedir. Hangi dil, hangi millet olursa olsun, günümüze kadar aile konusu ile ilgili çok sayıda eser verilmiştir. Edo döneminde yazılan aile konusu ile ilgili senryū örneğine aşağıda yer verilmektedir.

寝てゐてもうちはのうごくおやごころ (柳・初)

Neteitemo uchiwa no ugoku oyagokoro

Uyusa bile / yelpazenin sallandığı / ebeveyn yüreği

Sütünü içip uykuya dalan bebek ve yanında uzanan annesi (ebeveyn) tasvir edilmektedir. Ebeveynin, öğlen uykusunda iken bebeğine sinek konup rahatsız etmemesi ve sıcaktan bunalmadan rahat uyuması için bir eliyle yelpaze sallaması ve uykuya dalmasına rağmen yelpazeyi sallamaya devam etmesi ifade edilmektedir. Ebeveyn yüreğinin ne kadar şefkatli olduğundan söz edilmektedir.

⁵⁵ 古寿衣苔翁 (*Kojui Taiō*).

⁵⁶ Japonca'da 俳諧の座 (*haikai no za*) olarak adlandırılmaktadır.

⁵⁷ ***Shōgi*** (将棋), Japon kökenli, Japon satrancı olarak da bilinmektedir. İki kişi tarafından tahta üzerinde oynanan bir oyundur.

井上剣花坊(*Inoue Kenkabō*) ve 阪井久良岐 (*Sakai Kuraki*) tarafından senryū reformu gerçekleştirilmiştir. *Kuraki*, 1869 yılında Yokohama’da, *Kenkabō* ise; 1870 yılında *Yamaguchi* şehrinde dünyaya gelmiştir. Aynı dönemde yaşayan senryū rakibidirler. Bunlardan biri, 久良岐 (*Kuraki*) akımı, diğeri ise 柳尊寺 (*ryūsonji*) akımıdır.

井上剣花坊
Inoue Kenkabō

Resim 3: *Inoue Kenkabō*'ya ait fotoğraf⁵⁸

阪井久良岐
Sakai Kuraki

Resim 4: *Sakai Kuraki*'ye ait fotoğraf⁵⁹

Modern senryūnun gelişimi için önemli katkılarda bulunan senryūnun altı üstadı şu şekildedir.⁶⁰

Aşağıda senryū şairlerine ait fotoğraflara yer verilmiştir.⁶¹

⁵⁸ 川柳総合辞典'den alınmıştır. Sözlükte fotoğrafla ilgili olarak, 井上剣花坊句集(*Inoue Kenkabō kushū*)'dan alındığı belirtilmektedir.

⁵⁹ 川柳総合辞典'den alınmıştır. Sözlükte fotoğrafla ilgili olarak, 川柳久良岐全集(*Senryū Kuraki Zenshū*)'dan alındığı belirtilmektedir.

⁶⁰ 大六家.

⁶¹ Fotoğraflar, 川柳総合辞典 (*Senryūsōgōjiten*)'den alınmıştır.

Resim 5: Senryūnün altı üstadına ait fotoğraflar

Aşağıda bu altı üstada ait birer eser örnekleri ve açıklamaları yer almaktadır.

勉強をしろと子に吹く秋の風⁶²

Benkyō wo shiro to ko ni fuku aki no kaze

Ders çalış diye / çocuklara esen / güz rüzgârı

(Murata Shūgyo)

Yukarıda verilen eserde, yaz tatili boyunca eğlenen çocukların sonbaharın gelmesi ve okulların açılmasıyla ailelerinin ders çalışmalarını istemeleri tasvir edilmektedir. Sonbaharın gelmesiyle birlikte esen rüzgâr, çocuklara ders çalışmaları gerektiğini hatırlatmaktadır.

一生を一間足りない家に住み

Isshō wo ikkan tarinai ie ni sumi

Bir ömrü/ bir oda yetmeyen/ evde yaşama

(Maeda Jakurō)

Yukarıda verilen eserde bir ömrü bir odaya sığmayan evde yaşamadan söz edilmektedir.

⁶² (Ueno ve Ebata, 2017: 120).

母親へお土産は安いものがよし
Haha e /omiyage wa yasui/ mono ga yoshi
Anneye/ hediye ucuz/ şey de olur

(Kishimoto Suifu)

Bu eserde annenin her zaman en ufak şeyden bile mutlu olması sebebiyle, anneye hediye olarak ucuz şey alınsa bile mutlu olacağı ifade edilmektedir.

寒うおまんなあと藝者も年をとり
Samuu omannaa to geisha mo toshi wo tori
Soğuk diye/ geisha bile/ yaşlanır

(Asō Jirō)

Bu eserde geishanın her zaman naif ve kibar olmasına karşın, yaşlanınca Osaka şivesi ile konuşması ele alınmıştır.

Senryū yazma ve eserleri dinleyerek eğlenme amacıyla Japonya'da çeşitli senryū toplantıları düzenlenmektedir. Örneğin, 岸本水府 (Kishimoto Suifu) tarafından kurulan, Osaka'da günümüzde de halen senryū şiiri yazma yarışmalarını sürdürmekte olan 2022 yılında kuruluşunun 110. yılını dolduran 番傘本社川柳(Bangasahonsha) topluluğu bulunmaktadır. Bu topluluk, günümüzde Osaka'nın çeşitli bölgelerinde farklı isimler altında şiir toplantıları düzenlenmeye devam etmektedir. Topluluğun amblemi şemsiye şeklinde olup, çok sayıda senryū sevenlerinin aynı çatı altında toplanmasını ifade etmektedir.

Günümüzde devam eden senryū şiiri yazma etkinlikleri 2022 yılı Mart ayında düzenlenen etkinliğe ait bilgiler aşağıda yer almaktadır. Web sitesi üzerinden veya senryū toplantısında bir sonraki konular, toplanma yeri ve tarihi ile ilgili bilgiler ilan edilmektedir. Katılımcılar, direk olarak katılabilecekleri gibi posta yoluyla da öncesinde eserlerini ulaştırabilmektedirler. Katılım ücreti olarak 1.000 yen ödenmekte ve eserleri yazmak için kâğıt dağıtılmaktadır. Öncesinde ödev olarak adlandırılan beş konu ve eserlerin kim tarafından seçileceği ilan edilerek, senryū yazma yarışmasına katılacak olan

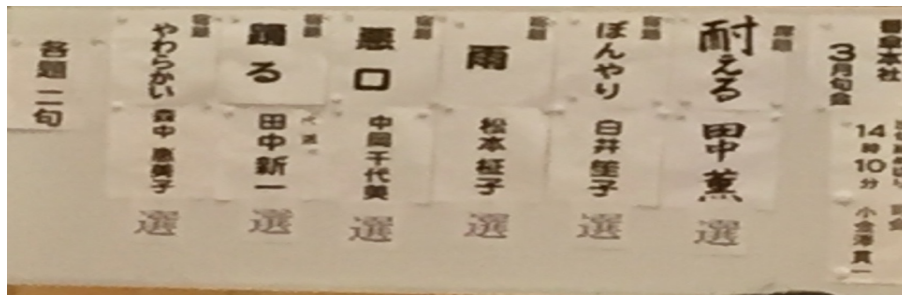
kişiler öncesinde eserlerini oluşturmaktadırlar. Ancak, oturum konusu 席題(*sekidai*) olarak adlandırılan konu, toplanma günü öğrenilmektedir. Başlama saatine göre, 50 dakika süre içerisinde toplamda 6 konu ve her konu ile ilgili 2 eser oluşturulmaktadır. Oluşturulan eserler, konularına göre ayrılmış olan kutu içerisine takma ad ya da kişi adı yazmadan yerleştirilmektedir. Toplanan eserler, öncesinde belirlenen jüri üyeleri (seçen kişiler⁶³) tarafından değerlendirilmektedir. Değerlendirme bitiminde, eserler seçen kişi tarafından ikişer kez okunmakta ve o sırada kendi eseri seçilen kişiler isim belirtmektedirler. Takma ad olarak, kişi kendi adını kullanabileceği gibi kendi oluşturduğu mahlası da kullanabilmektedir.

番傘川柳本社 3月旬会	
日 時	令和4年3月5日(土) (受付13時半)
会 場	たかつガーデン TEL: 06-6768-3911番 大阪市天王寺区東高津町7-11 近鉄 大阪上本町駅から徒歩約3分 地下鉄 谷町九丁目駅から徒歩約7分
席 題	当 日 発 表
題「ぼんやり」	白 井 笙 子 選
題「雨」	松 本 柁 子 選
題「悪 口」	中 岡 千代美 選
題「踊 る」	上 野 多恵子 選
題「やわらかい」	森 中 恵美子 選
締め切り	14時20分
会 費	1,000円

Bangasasenryūhonsha Mart Ayı Şiir Toplanması
Tarih-Saat: 05.03.2022 13:30
Yer: Takatsu Gaden Tel: 06-6768-3911
Osakashi Tennōjiku Higashi Takatsuchō 7-11
Kintetsu Osaka Uemachichō İstasyonu 3 dk. yürüme mesafesi
Chikatetsu Tanimachi 9 chōme istasyonundan 7 dk. yürüme mesafesi
Oturum Konusu: O gün ilan edilecek
Konu :
Konu : 'Yağmur'
Konu : 'Dedikodu'
Konu : 'Dans etme'
Konu : 'Yumuşak'
Bitiş Zamanı: 14:20
Toplanma Ücreti: 1.000 Yen

Resim 6: Bangasasenryūhonsha şiir toplanması bilgileri⁶⁴ bilgilerin Türkçe aktarım

Resim 7: Şiir toplanması

Resim 8: Şiir toplanmasına ait bilgiler ve oturum konusunun ilan edilmesi⁶⁵

⁶³ Japonca'da 選者(*senja*) olarak adlandırılmaktadır.

⁶⁴ Şiir toplanması ile ilgili bilgiler, (<http://bangasa-senryu.la.coocan.jp/honsya.html>) (E. T. 07.07.2022) websitesinden alınmıştır.

⁶⁵ Fotoğraf tarafımdan çekilmiştir.

Yukarıda yer alan fotoğrafta, senryū toplantısında oturma konusu (席題/*sekidai*) olarak katlanmak anlamına gelen 耐える (*taeru*) sözcüğü ilan edilmiştir. Seçilen eserler sonrasında basılarak yayınlanmaktadır.

2.3.KONULARINA GÖRE MODERN SENRYŪ TŪRLERİ

Günümüzde çeşitli modern senryū türleri bulunmaktadır. Bunlar; aile ile ilgili olarak ファミリー川柳 (*famirī senryū*), Japon anime ve manga tutkunları ile ilgili olarak オタク川柳 (*otaku senryū*), tuvalet ile ilgili konular üzerine yazılan トイレ川柳 (*toire senryū*), sağlıkla ilgili olarak 健康 (セルメ) 川柳 (*kenkō (serume) senryū*), orta öğretim öğrencileri için düzenlenen 高校生川柳 (*kōkōsei senryū*), hayalet ve yaratıklarla ilgili olarak 妖怪川柳 (*yōkai senryū*),⁶⁶ elveda kilolar anlamına gelen サヨナラ脂肪川柳 (*sayonara shibō senryū*), cenaze törenleri ile ilgili olarak お葬式川柳 (*osōshiki senryū*), yaşlılıkla ya da orta yaş üstü bireylerin hayatlarıyla ilgili olarak シルバー川柳 (*shirubā senryū*), Osaka ağzı ile ilgili olarak 大阪弁川柳 (*ōsakaben senryū*) vb. çok sayıda türleri bulunmaktadır.

Yukarıda verilen senryū türlerinin dışında Japonya’da aklınıza gelebilecek hemen hemen her konu ile ilgili senryū yarışmaları düzenlenmekte ve dereceye giren eser sahiplerine çeşitli ödüller verilmektedir.

“*Maru senryū*”⁶⁷ web sitesinde 2019 yılı şubat ayı içerisinde “*shitsukoi (akıllı) senryū, mama (anne) senryū, papa (baba) senryū, wakeari (sebebi var) senryū, meiwaku (rahatsızlık) senryū, yoi (iyi) senryū, warui(kötü) senryū, hazukashii (utanma) senryū, shokku (şok olma) senryū, kawaii (sevimli) senryū, kōkai (pişmanlık) senryū, namida*

⁶⁶ http://www.sakaiminato.net/site2/page/senryū/senryū_u_toha/ (E. T. 10.11.2018)

⁶⁷ Senryū yarışmalarının yer aldığı web sitesi <https://marusenryu.com/contestlist.php>’dir. (E. T. 20.03.2020)

(gözyaşı) *senryū*, *kafē senryū*, *inu (köpek) senryū*, *neko(kedi) senryū*, *koi (aşk) senryū*, *uso (yalan) senryū* vb. gibi çeşitli konularla ilgili *senryū* yarışmaları düzenlenmektedir.

Ayrıca, 2020 yılı başlarında Çin'in *Wuhan* şehrinde ortaya çıkan ve sonrasında tüm dünyayı etkisi altına alan *Covid-19 (Korona)* virüsü ile ilgili olarak da *senryū* yarışmaları düzenlenmiştir. Bu yarışmalar; ***Pandemikku (pandemi) senryū, ieni iro (evde kal) senryū*** başlıkları altındadır.

Pandemi senryū (パンデミック川柳) yarışması 20.04.2020 son katılım tarihi olmakla birlikte, başvuruda bulunulan eser sayısı 1073'dür.

Aşağıda bu konuyla ilgili örneklere yer verilmiştir.

いつ終わる? いつまで続く? と 生きる今 (Yellowbird さん)⁶⁸
Itsu owaru?/ itsu made tsuzuku ? to/ ikiru ima
Ne zaman bitecek? / Ne kadar sürecek? diye/ anı yaşamak

Yukarıda verilen *senryū*da *Covid-19 (korona virüsü)* ile ilgili insanların yaşamış olduğu endişe dile getirilmiştir. Salgının ne zaman tam olarak biteceği veya ne zamana kadar bu durumun devam edeceği belirsizliği ile anı yaşadığından söz edilmektedir. Tüm dünyadaki insanların yaşadığı ortak duygudur.

Korona virüsü ile ilgili olarak düzenlenen diğer *senryū* yarışması ise; ***Evde kal (家にいろ川柳 / ieni iro) senryū*** yarışmasıdır. Yarışmaya son katılım tarihi 16.05.2020'dir. Başvuruda bulunulan eser sayısı ise 1416'dır.

まだ嫁に いかなくていい 家にいろ (和希さん)
Mada yome ni / ikanakute ii / ie ni iro
Daha gelin/ gitmesen de olur/ evde kal

Bu örnekte ise, evde evlenme yaşına gelen kızına evlilik için baskı yapan aile ve kızı tasvir edilmektedir. Bütün dünyada yaygın *korona virüsünü* önleme kapsamında

⁶⁸ <https://marusenryu.com/?p=2&c=180> (E.T. 10.12.2020)

sıkça kullanılan **evde kal** söylemi⁶⁹ yer almaktadır. *Korona* virüsü sebebiyle daha evlenmesen de olur, evde kal şeklinde esprili bir şekilde dile getirilmektedir.

Modern senryū ile ilgili olarak çeşitli blog sayfaları bulunmaktadır. Senryū şairleri şu şekildedir; *Oota Kiiko*⁷⁰, *Shinke Kanji*, *Ninomiya Shigeo*, *Murakami Hyōhitsu*, *Yasumi Rie*, *Akamatsu Masumi*, *Suzuki Junko*, *Okamoto Megumi*, *Tamura Akiko*, *Uzumasa San'en*, *Ebata Tetsuo* vb.'nin blog sayfaları bulunmaktadır.⁷¹

Yukarıda verilen senryū örnekleri dışında çeşitli konularda yazılan senryū kitapları bulunmaktadır. Bunlar; **Atarimae** senryū (あたりまえ川柳), **Evlilik faaliyeti** senryū (婚活川柳/*Konkatsu senryū*), **Sarhoş** senryū (酔いどれ川柳/*Yoidore senryū*), Noel (クリスマス川柳 (*Kurisumasu senryū*) senryū, **mizah** senryū (ユーモア川柳 (*Yūmoa senryū*), **Sağlık** senryū 健康川柳 (*Kenkō senryū*), **üzgün** senryū 悲しい川柳 (*Kanashī senryū*), **kızlar toplanması** senryū 女子会川柳 (*Joshikai senryū*), **günlük hayat** senryū 日常川柳 (*Nichijō senryū*), **pozitif** senryū ポジティブ川柳 (*Pojitibu senryū*), **seksi** senryū セクシイ川柳 (*sekushī senryū*), **part-time** senryū アルバイト川柳 (*Arubaito senryū*), **ev hayvanı** ペット川柳 (*Petto senryū*), elektronik ev eşyaları 家電川柳 (*Kaden senryū*), **Fuji dağı** senryū 富士山川柳 (*Fujisan senryū*), **çay** senryū お茶川柳 (*Ocha senryū*), **facebook** senryū フェイスブック川柳 (*Feisubukku senryū*), **alfabe** senryū アルファベット川柳 (*Arufabetto senryū*), **renkli** senryū カラフル川柳 (*Karafuru senryū*), **vücut** senryū カラダ川柳 (*Karada senryū*)'dan oluşmaktadır.

⁶⁹ Korona virüsü salgını önlemede Türkçe'de 'Evde kal!', İngilizce 'Stay home', Japonca'da ise 'Ie ni iro' şeklinde kullanılan yaygın bir kullanımdır.

⁷⁰ Japon isimlerin yazımı sırasında önce soyad, sonra isim kullanılmıştır.

⁷¹ <https://shinyokan.jp/senryu-blogs/> (E. T. 25.05.2019)

2.3.1. Toire (Tuvalet) Senryū

Tuvalet aletleri üreten Japon “Toto” şirketi tarafından her yıl “トイレ川柳 (*toire senryū*)” adı altında tuvalet senryū yarışmaları düzenlenmektedir. İlk olarak 2005 yılında düzenlenmiş olup, 2022 yılında 18. si gerçekleştirilmiştir. Konu olarak; **evde, okulda iş yerinde veya yolda yaşanan tuvaletle ilgili anılar ya da komik olaylardır.** En iyi seçilen eserler tuvalet kâğıdının üzerine basılarak, Japonya’da tuvalet günü olarak adlandırılan 11 Ekim⁷² tarihinde satışa sunulmaktadır. Aşağıda görseli bulunan satışa sunulan ürün gerçek tuvalet kâğıdı şeklinde olup, tuvalette de kullanılabilmektedir.

Resim 9: 16.Senryū örneği

Resim 10: Senryū örneği⁷³

世界中 今も誰かが トイレ中 (なまくりーむ)

Sekaijū / ima mo dareka ga/ toirechū

Tüm dünyada /şimdi bile birileri / tuvalette

Yukarıda verilen örnekte ilk ve son kısımlarda 中(*chū*) içinde anlamına gelen

kanji tekrarı şiiri eğlenceli kılmaktadır. Tüm dünyada, her an birilerinin tuvalette olduğu esprili bir şekilde dile getirilmiştir.

旅が好き けどトイレは うちが好き (荻笑)

Tabi ga suki/ dakedo toire wa / uchi ga suki

Yolculuğu severim/ ama tuvalet / evi severim.

⁷² 11 Ekim tarihinin “**tuvalet günü**” olarak belirlenmesinde sözcük oyunu bulunmaktadır. 11 (イ-イ/i-i) 10(toire) birleşerek ‘ii toire’(iyi tuvalet) anlamına gelmektedir. Japonya Tuvalet Kuruluşu (Japan Toilet Association) tarafından 1996 yılında 11 Ekim ‘tuvalet günü’ olarak ilan edilmiştir. (<https://jp.toto.com/senryu/store> E. T. 14.12.2020).

⁷³ Görseller tarafımdan çekilmiştir.

Yukarıda verilen şiirde kişinin yolculuğu sevdiğinden söz edilmektedir. Ancak, tuvalet söz konusu olduğunda evin daha rahat olduğu vurgulanmaktadır.

ふたりしか 居ない我が家で ぼんを待つ (あかね)

Futari shika/ inai wagaya de /ban wo matsu

İki kişiden başka/ kimse olmayan evimde / sıra beklemek

Yukarıda verilen örnekte ise tuvalet sırası bekleme ile ilgilidir. Evde iki kişi olmasına rağmen, evde tuvalet sırası beklemektedir.

ノックされ 「生きているぞ」と 爺の声 (ハルル)

Nokku sare/ "Ikiteiruzo"to/ jī no koe

Kapı çalınır/ "Yaşıyorum ya " diye/ dedenin sesi

Eserde dedenin uzun süre tuvalette kalması nedeniyle evdekiler, dedenin durumunu merak etmektedirler. Bu sebeple tuvaletin kapısını çalmaktadırlar. İçeriden dedenin yaşıyorum ya demesi esprili bir söylemdir.

2.3.2. Sayonara Shibō (Elveda Kilolar) Senryū⁷⁴

Japonya’da bayanlara yönelik olarak hizmet veren “カーブス(*Curves*)” fitness merkezi tarafından, ilk defa 2009 yılında senryū yarışması düzenlenmiştir. Bu yarışma konu itibariyle “**kilo**” üzerinden yazılan senryūları içermektedir. Kilo alma-verme ile ilgili kişilerin başından geçen çeşitli olayların ele alınması şeklindedir. İnsanların kızgınlıkları, mutlulukları gibi çeşitli duygularını eğlenceli bir şekilde dile getirmelerine olanak sağlamaktadır. 2018 yılında 10.’su düzenlenmiştir.

「いかがです?」聞かれて出られぬ 試着室 (キリム)

Ikaga desu?/ kikarete derarenu/ shichakushitsu

⁷⁴ Düzenlenen senryū yarışmasının orijinal adı, サヨナラ脂肪川柳'dur.

'Nasıl oldu?'/ sorulunca çıkamam/ deneme kabini

Kıyafet denemek için deneme kabinine giren kişiye, kıyafetin nasıl olduğunun sorulması üzerine deneme kabininden çıkamamaktadır. Kıyafet üzerine olmadığı için utanmaktadır.

寝ていると 孫がお山と 登り出す (坊ちゃん LOVE)

Neteiru to / mago ga oyama to / noboridasu.

Uyurken/torunum dağ diye /tırmanıyor.

Yukarıda verilen örnekte ise kişinin kilolu olması sebebiyle torununun uyurken dağ diye kişinin göbeğine tırmanması esprili bir şekilde ifade edilmiştir. Kişinin göbeğinin fazlalığı dağa benzetilmiştir.

食べながら いつも会話は ダイエット (Makiko)

Tabenagara/ itsumo kaiwa wa/ daietto

Yemek yerken/ her zaman sohbet/ diyet

Yemek yerken her zaman diyet yapılmasının istenmesi ile ilgili konuşulmaktadır.

Ancak, sadece sohbet konusu olarak kalmakta ve o sırada da yemek yenmektedir.

昔親 今は子どもが 隠す菓子 (ポン太)

Mukashi oya/ ima wa kodomo ga/ kakusu kashi

Önceden ebeveyn/ şimdi ise çocuk/ saklar tatlıyı

Yukarıdaki eserde, önceleri sağlık açısından zararlı olması sebebiyle ebeveynin

çocuğundan tatlıyı saklaması ifade edilmektedir. Eserde, şimdi ise ebeveynin kilo almasını istememesi veya sağlıklı olmasını istemesi sebebiyle çocuğun, tatlıyı saklamasından söz edilmektedir.

来年は 必ず着るよと もう5年 (タメ・息子 (いきこ))

Rainen wa/ kanarazu kiruyo to/ mō go nen.

Gelecek seneye/ kesin giyerim diyeli/ 5 sene olmuş

Yukarıda verilen şiirde ise; her sene kıyafetleri düzenlerken “bunu seneye mutlaka giyeceğim” diye söylenmesine rağmen hiçbir değişiklik olmadan 5 senenin geçmesi ve kıyafetin yine giyilememesi durumu dile getirilmiştir.

Günlük hayatta da sıkça karşılaştığımız bir durum tasvir edilmektedir. Severe kilo aldığımız kıyafetlerimizi kilo almamız sebebiyle giyemediğimiz ancak, kıyamayıp zayıflayarak tekrar giyeceğimiz günü beklerken yılların geçmesi durumu ele alınmıştır.

「夏までに」 夏が来たなら 「冬までに」 (フリージア)

“Natsu made ni” / natsu ga kitanara / “fuyu made ni”

“Yaza kadar” / yaz gelince / “kışa kadar”

Yukarıda verilen örnek ise diyet yapma ile ilgilidir. Diyet yapmadan önce “yaza kadar zayıflayacağım veya kışa kadar zayıflayacağım” şeklinde kendimize hedefler koyarız. Ancak, yaz geldiğinde diyet yapmadan erteleyerek kışa kadar zayıflayacağım şeklinde erteleriz.

私だけ 集合写真 3D

Watashi dake/ shūgōshashin / 3D

Sadece ben/ topluluk fotoğrafı/ üç boyutlu

Yukarıda verilen şiirde ise kişinin kilolarının fazla olması eğlenceli bir şekilde tasvir edilmektedir. Çekilmiş olduğu topluluk fotoğrafında sadece kendisinin üç boyutlu olduğunu belirtmektedir.

2.3.3.Osōshiki (Cenaze Töreni) Senryū

お葬式川柳 (Osōshiki senryū) ise; cenaze töreni senryū olarak adlandırılmaktadır. Bu senryū türünde, kişiler ölümle veya ölen kişi ile ilgili olarak söyleyemedikleri şeyleri ifade etmektedirler. Ölüm gibi soğuk bir konuyu ele alması itibariyle espriden çok, minnet veya kişilerin yaşadıkları pişmanlıklar gibi duyguları içermektedir.

チュウしたら 起きてくるかと 聞くひ孫(女・36・パート)

Chū shitara/ okitekuruka to / kiku himago

Öpersem / uyanır mı acaba diye/ soran torunumun çocuğu

Yukarıda verilen örnekte torunun çocuğu, henüz küçük yaşta olduğu için kaybettikleri yakınının öldüğünü anlayamamaktadır. Ölüm kavramını bilmediği için, öperse uykudan uyanabileceğini düşünmektedir. Çocuğun, yakınlarını uykudan öperek uyandırdığı anlaşılmaktadır.

天国に 着いたらメールで 教えてよ (女性・74歳・無職)

Tengoku ni/ tsuitara mēru de/ oshiete yo

Cennete/ varınca maille / haber ver lütfen

Bu örnekte yakınının kaybeden kişinin yaşadığı acı dile getirilmektedir. Günlük hayatta bir yere varınca kendisine haber verilmektedir. Yakınının öldüğüne inanamayan kişinin, cevabın gelmeyeceğini bilmesine rağmen yine de iletişimde olmak istemesi tasvir edilmektedir.

言葉より 涙の謝辞に もらい泣き (女・59歳・主婦)

Kotoba yori /namida no shaji ni/ morai naki

Sözcükten ziyade/ gözyaşlarıyla minneti /hissettiren ağlama

Hayatın ne zaman sona ereceğini bilemediğimiz için sevdiklerimize teşekkür etme ya da minnet duygularımızı sözle ifade etme gereği çoğu zaman duymamaktayız. Her zaman daha fazla zamanımız olduğunu düşünür ve bunu dile getirmeyi erteleriz. Ancak, sevdiklerimizi kaybettiğimizde minnet ya da teşekkür duygusunu ancak ağlarken gözyaşlarımızla ifade ederiz. Şiirde bu bağlam tasvir edilmektedir.

あの世とは どの国かと 孫が聞く (男性・56歳・会社員)

Ano yo to wa/ doko no kuni ka to / mago ga kiku

Öbür dünya/ hangi ülke diye / torunum sorar

Bu şiirde öldükten sonra kişilerin öbür dünyaya gideceği söylenilmektedir. Bu durumu ifade eden bir durum söz konusudur. Soyut düşüneyemeyen küçük yaştaki torunu, öbür dünyanın hangi ülke olduğunu sormaktadır.

帰り道 元気が一番 独り言

Kaeri michi / genki ga ichiban / hitori goto

Dönüş yolunda /sağlık en önemli / kendi kendine söyleme

Cenaze töreninden eve dönerken, günlük hayat koşturmacası içinde farkına varılmayan sağlığın önemi vurgulanmaktadır.

2. 3. 4. Shirubā (Gümüş-Yaşlılık) Senryū

シルバー川柳 (*shirubā senryū*) türü orta yaşın üstündekiler ve yaşlılar tarafından, ilerleyen yaşlardaki zorlukları konu olarak ele almaktadır. İlk senryū yarışması 2001 yılında (Japonya için) “Bütün ülke ücretli yaşlı bakımevi” anlamına gelen 全国有料老人ホーム協会 (*Zenkoku Yūryō Rōjin Hōmu Kyōkai*) isimli kuruluş tarafından, kuruluşunun 20. yılını kutlamak üzere düzenlenmiştir. Başlangıçta sadece 20. yılını kutlamak için düzenlenmesi planlanmaktadır. Ancak, fazla ilgi ve çok sayıda katılımın olması sebebiyle günümüze kadar devam etmiştir. Her yıl yaşlılar günü olarak kutlanan eylül ayı içinde eserler ilan edilmektedir. 2012 yılından itibaren de kitap olarak basılmaktadır. 2018 yılında 18. si gerçekleştirilmiştir. Aşağıda bu tür ile ilgili örneklerle yer verilmektedir.

暑いので リモコン入れると テレビつく

Atsuinode/ rimokon ireru to/ terebi tsuku

Sıcaktan / kumandaya basınca/ televizyon çalışır

Yukarıdaki eserde sıcak olduğu için klimayı açmak isteyen yaşlı, kumandaya bastığında televizyonun çalışmasından söz etmektedir.

うまかった 何を食べたか 忘れたが

Umakatta/ nani wo tabetaka/ wasuretaga

Lezzetliydi/ ne yediğimi/ unuttum ama

Yaşlılık belirtisi olan unutkanlıkla ilgili bir eserdir. Yediği şeyin lezzetli olduğunu söylemesine karşın ne yediğini unuttuğundan söz edilmektedir.

寝てるのに 起こされて飲む 睡眠薬 (瀬戸なおこ)

Neterunoni/ okosarete nomu/ suiminyaku

Uyumama rağmen/ uyandırılıp içtiğim/ uyku ilacı

Yukarıda verilen örnekte ise; ilerleyen yaşlarda kişilerin, uyuyamadıkları zamanlarda uyku ilacı içtiklerinden söz edilmektedir. Her gece yatmadan önce uyku ilacı içmeyi alışkanlık haline getiren kişinin, o gün uyumasına rağmen uyandırılıp uyku ilacı içirilmesini eğlenceli bir şekilde dile getirmektedir.

字を忘れ 考えてるうち 文忘れ (島海一郎)

Ji wo wasure/ kangaeteru uchi/ bunwasure

Karakteri (harfi) unutma / düşünürken / cümleyi unutma

Bu örnekte, yaşlıların unutkanlıklarıyla ilgilidir. Japonca yazı sistemindeki göstergeleri karakter olarak ifade edebiliriz. Yaşlılıkla birlikte bu karakterleri hatırlamaya çalışırken, söylemek istediğimiz asıl cümleyi unuttuğumuzdan söz edilmektedir.

ひ孫の名 読めない書けない 聞き取れない (松本 俊彦)

Himago no na/ yomenai kakenai/ kikitorenai

Torunumun çocuğunun adını/ okuyamam yazamam / duyup anlayamam

Burada verilen örnekte, kişinin torununun çocuğunun ismini okuyamadığından, yazamadığından ve duyup anlayamadığından yakınmaktadır. Japonca'da kişi isimleri genellikle *kanji* adı verilen karakterlerin iki veya daha fazlasının birleşmesiyle anne veya baba ya da aile büyükleri tarafından oluşturulmaktadır. Son zamanlarda ise; *Kanjilerin* farklı okunuşlarının kullanılarak isim verilmesinden ve bunların yaşlılar tarafından anlaşılmamasından söz edilmektedir.

2. 3.5. Otaku (Bağımlı) Senryū

Bu senryū türünün konusunu, Japonya'daki anime ve manga oluşturmaktadır. Japonca'da “*otaku*” sözcüğü herhangi bir konu ya da nesneye aşırı şekilde ilgi gösterme durumu veya bununla ilgilenen kişi olarak adlandırılmaktadır. Bu senryū türü geleneksel olarak her yıl Interlink şirketi tarafından düzenlenmektedir ve 2018 yılında 13.sü

gerçekleştirilmiştir. İlk olarak ITsenryū olarak adlandırılmıştır. Ancak, 4. sünden sonra “otaku senryū” olarak adlandırılmaya başlamıştır.

「君のなは」聞いてくれるの ポリスだけ (全全全然大丈夫:30 代)
Kimi no na wa / kiitekureruno /porisudake

(Senin adın) / soran /sadece polis

Yukarıda verilen eserde 「君のなは/*kimi no na wa*」 adlı anime ele alınmıştır. Burada kişi kendisine karşı cins tarafından isminin sorulmasını istemektedir. Yani yeni birisiyle tanışma hayali vardır. Ancak, “senin adın?” diye soran kişinin sadece polis olmasından yakınmaktadır.

アニメ観て 泣く俺を見て 母が泣く (れおにだす : 20 代)
Anime mite / naku ore wo mite / haha ga naku
Anime izleyip / ağlayan beni gören / annem ağlıyor

Yukarıda verilen örnekte anime izleyip, animeye ağlayan çocuğunu gören annenin de ağlaması dile getirilmektedir. Burada annenin, çocuğunun kendini kaptırarak anime izlemesinden rahatsız olması ve çocuğunun bu durumuna ağlaması dile getirilmektedir.

2. 3. 6. Yōkai (Hayalet) Senryū

Bu senryū türü hayalet veya yaratıklarla ilgili olan bir türdür. Japonya'da her kesimden kişinin başvurusuna açıktır. *Sakaiminato* şehri turizm (境港市観光協会 (*Sakaiminatoshi kankō kyōkai*)) kuruluşu tarafından düzenlenmektedir. 2018 yılında 13. sü gerçekleştirilmiştir.

温暖化 何とかしてよ 雪女 (二酸化短足くん)
Ondanka /nantokashiteyo/ yuki onna
Küresel ısınma / bir şeyler yapsana/ yuki onna (kardan kadın)

Yukarıda verilen senryūda Japonların korku öykülerinde yer alan “yukionna” karakteri yer almaktadır. Yuki onna karakteri Türkçe’ye “kardan kadın” şeklinde çevrilebilmektedir. Küresel ısınma konusu ile ilgili olarak bir şey yapmasını istemektedir.

ダイエット しすぎた妻は ガシャドクロ (和貴)
Daietto/ shisugita tsuma wa/ gashadokuro
Diyeti/ fazla yapan karım/ iskelet oldu.

Yukarıda verilen örnekte eşinin diyeti fazla yapması ve diyet sonunda aşırı zayıflayarak iskelete dönmesi esprili bir şekilde ele alınmıştır. Burada “*gashadokuro*” *sözcüğü*, Japon efsanelerinde yer alan iskelet görünümlü bir hayalet ismidir.

Yukarıda verilen senryū türlerinin dışında tezin konusunu oluşturan “ beyaz yakalı (saraīman) senryū” türü bulunmaktadır. Bu senryū türü ile ilgili bilgilere sonraki bölümde yer verilecektir.

III. BÖLÜM

BEYAZ YAKALI SENRYŪLARI ve “AİLE”

3.1. GENEL HATLARIYLA BEYAZ YAKALI SENRYŪLARI

Beyaz yakalı olarak Türkçe'ye aktarılan サラリーマン (*Sararīman*) sözcüğünün çeşitli tanımlarına yer verilecektir. Bu sözcük *Sūpā Daijirin* sözlükte, “*Maaş alarak yaşamını sürdüren kişi, çalışan, aylık maaş alan.*” şeklinde tanımlanmakta olup, İngilizce’de “*salaryman*”a karşılık gelmektedir. Cambridge sözlükte “*salaryman*” sözcüğü, “*Her gün çok uzun saatler çalışan iş elemanı. Japonya’da ofiste maaş için çalışan kişi*” olarak tanımlanmaktadır. Oxford sözlükte ise, “(Özellikle Japonya’da) *beyaz yakalı çalışan (ofiste çalışan kişi)*” şeklinde yer almaktadır. Cambridge sözlükte Beyaz yakalı (*white-collar*) sözcüğü, “Ofislerde çalışan, fiziksel çabadan çok, zihinsel çaba harcayan kişi” olarak tanımlanmaktadır. Bu çalışmada, Türkçe olarak **Beyaz Yakalı** sözcüğünün kullanımı tercih edilmiştir.

Beyaz yakalıların genel özellikleri, sabah erken saatlerde evden çıkarak işe gitmeleridir. İş yerinde amir, müdür ve patron gibi kendisinden üst konumda çalışan kişilere itaat etmek zorunda olan, kendisine verilen işi şikâyet etmeden yerine getiren kişidir.

Ayrıca kendi altında çalışan kişilerle de uyumlu olmak zorunda olup, onlara sözünü geçirmek için çabalamaktadır. Evden çıkarken iş yerine varmak için uzun saat trafikte kalan, evden getirdiği yemekle karnını doyuran, iş sonrasında ise mesaiye kalan, mesai sonrasında iş arkadaşları ve patronu ile içkili toplantıya (*nomikai*) dışardaki bir mekânda devam eden kişidir.

Saratame⁷⁵ (2021)’de Beyaz yakalıların genel endişeleri ve özellikleri ile ilgili olarak, “*Maaşın az olması sebebiyle birikiminin olmaması, insan ilişkilerinde stresin*

yorucu olması, emekliliğe kadar çalışmanın imkânsız olması, evlenmek istemesine rağmen aileye sahip olmaya cesaret edemeyen, hayali olmayan, özellikle yapmak istediği şeyleri olmayan, kendisi ile ilgili terfi almanın zor olduğunu kabullenen, hiçbir şey olmamasına rağmen yaşlılıkla ilgili olarak endişelenen kişi” olarak yer almaktadır. Ayrıca, “İş yapamama, her zaman yoğun olma, amiri veya patronu tarafından mobinge uğrama, iş değiştirmek isteme gibi sorunlar” da ifade edilmektedir.

İlk olarak 1987 yılında **Dai-ichi Yaşam Sigortası** şirketi tarafından kendi çalışanları için senryū yarışması düzenlenmiştir.⁷⁶ Daha sonraları bu yarışma, yoğun ilginin olması sebebiyle her kesimden kişiye açılmıştır. 2022 yılında ise 35. si düzenlenmiştir.

Konu olarak, **ast-üst ilişkisi, iş hayatı, teknolojik ürünler, aile, tasarruf** gibi çeşitli konuları ele almaktadır. Aşağıda bu şiir türü ile ilgili örneklerle yer verilmektedir.

「任せた」は 「俺は知らん」の 丁寧語 (愛亭角衛)
“Makaseta” wa/ “Ore wa shiran ” no / teineigo
“Sana bıraktım”/ Ben bilmiyorumun/ kibar dili

Yukarıda verilen eserde ast- üst ilişkisi, müdür- çalışan ilişkisi görülmektedir. Müdür tarafından kullanılan sana bıraktım şeklindeki söylemle ifade edilmek istenen, işi veren kişinin o konu hakkında bilgi sahibi olmadığıdır.

[課長いる?] 返ったこたえは [いりません!] (ごもつとも)
Kachō **iru?**/ kaetta kotae wa / **irimasen!**
Patron varmı? / gelen cevap ise / gerek yok!

Yukarıdaki senryūda ise; “**iru**” eylemi iki farklı anlama sahiptir. Birincisi “canlı varlıkların var olması, bir yerde bulunması”nı ifade etmektedir. Diğer anlamı ise; “ihtiyaç olmak, gerek duymak” anlamına gelmektedir. Verilen şiirde de “**iru**” eylemi üzerinden sözcük oyunu yapılmıştır. İlk tümcede geçen “patron var mı?” tümcesi aynı zamanda “patrona ihtiyaç var mı, gerek var mı?” gibi bir anlama da gelebilmektedir. Ancak, ilk

⁷⁶ Bu senryū yarışması Japonya'dan her kesim kişinin başvurması nedeniyle, 2022 yılında “サラッと一句！わたしの川柳 (Saratto ikku! Watashi no senryū)” olarak isim değişikliğine gitmiştir. Yarışmanın adı, Türkçe'ye “Kolayca bir eser! Benim Senryūm” olarak aktarılmaktadır.

okuyan kişilerde genellikle patron işyerinde bulunuyor mu? şeklinde algılanmaktadır. Bunun sebebi, eylemin “いる (*iru*)” olarak her iki anlama gelen şeklinde kullanılmasından kaynaklanmaktadır. “要る (*iru*)” olarak yazılması durumunda direk “ihtiyaç olmak” anlamına geldiği anlaşılmaktadır.

Bu soruya gelen cevabı ise; gereğin olmaması, ihtiyacın olmaması anlamındaki “*iru*” eyleminin olumsuz çekiminin kullanılmasından anlaşılmaktadır. Cevabın işyerinde bulunmuyor, şu anda işyerinde yok anlamında kullanımı durumunda ise; “*imasen*” şeklinde kullanılması gerekmektedir.

Aşağıdaki tabloda iki farklı anlama sahip olan “*iru*” eylemlerinin çekimine yer verilmiştir.

Eylem sözlük hali	Eylemin Anlamı	Eylemin Düz Olumsuz çekimi	Eylemin Kibar Olumsuz Çekimi
いる	Canlı varlıklar için var olmak, bulunmak	いない	いません
要る	İhtiyaç olmak, gerek olmak	要らない	要りません

Tablo 8: “*iru*” eylemlerinin çekimi

久しぶり～ 名が出ないまま じゃあまたね～ (シーゲ)

Hisashiburī/ na ga denai mama / jāmata ne.

Merhabā /adını hatırlayamadan / yine görüşürüz.

Yukarıda verilen şiirdeki, “*Hisashiburiii*” sözcüğü, uzun süredir karşılaşmayan kişilerin görüştüklerinde kullandıkları “merhaba”, “uzun zamandır görüşmüyorduk gibi” anlamlara gelen bir selamlama sözcüğüdür. İki kişinin karşılaşp sohbet ettikleri tasvir edilmektedir. Ancak fazla samimi olmayan bu iki kişinin, karşısındakinin ismini hatırlayamadan sohbeti sürdürüp ayrıldıkları anlaşılmaktadır. Bu durum ise; “hoşça kal”, “yine görüşürüz” anlamlarına gelen “*jāmata ne.*” sözcüğünden anlaşılmaktadır.

Günlük hayatta da sıkça karşılaştığımız bir durum esprili bir şekilde ele alınmıştır.

[早くやれ] そう言うことは 早く言え (新舞い)
(*Hayaku yare*)/ *sō iu koto wa / hayaku ie*
(Çabuk yap) / öyle dediğin şeyi / önceden söyle

Yukarıda verilen örnekte, “*hayai*” sözcüğü ele alınmıştır. “*Hayai*” sözcüğünün iki farklı anlamı bulunmaktadır. Birinci anlamı “**çabuk, hızlı**”dır. İkinci anlamı ise; “**erken, önce**” anlamına gelmektedir. Bu örnekte her iki anlamı da kullanılmıştır. Önceden söylenilmeyen bir işin, “hemen, çabuk” bir şekilde yapılması istendiği bir durum tasvir edilmektedir. Dolayısıyla çabuk istediği işi daha önceden bildirmesi gerektiği ele alınmıştır. Bu örnek, iş hayatında ya da gündelik hayatta sıkça karşılaşılan bir durumdur.

ポケモン GO 大事な仕事は ポケモン後 (けやき十)
Pokemon GO/ Daiji na shigoto wa/ pokemon go
Pokemon oyna/ önemli işler ise /pokemondan sonraya

Yukarıdaki örnekte, birkaç yıl önce tüm dünyada yaygınlaşan “Pokemon GO” oyunu ile ilgili bir şiir yer almaktadır.

Burada “*Pokemon GO*” sözcüğü ele alınarak sözcük oyunu yapılmıştır. İlk “ポケモン GO (*Pokemon GO*)” sözcüğü Pokemon oyununun ismini oluşturmaktadır. Bu oyun Japonya'da 2016 yılında piyasaya sürülen ve bütün dünyada yaygın bir şekilde oynanan bir oyundur. İkinci “ポケモン後 (*pokemon go*)” sözcüğündeki “後 (*go*)” ise Japonca'da “**sonra**” anlamına gelmektedir. Yani öncelikle “Pokemon Go oyna, önemli işleri ise pokemondan sonra yap” şeklinde ifade edilmektedir.

「マジですか」 上司に使う 丁寧語 (ビート留守)
“Maji desu ka” / jōshi ni tsukau / teineigo
Gerçekten mi? / patrona kullanılan / kibar dil

Yukarıda verilen örnek, patron ve çalışan arasında geçmektedir. Çalışma ortamında patronun söylemiş olduğu görevler yerine getirilmektedir. Patronun söylediği

herhangi bir şeye karşı ise; “gerçekten mi?, öyle mi gibi” gibi ifadeler kibar dil olarak yer almaktadır.

ようやった！！事情が変わったなぜやった！！(無責任上司)
Yōyatta!!/ jijō ga kawatta / naze yatta!!
İyi yaptın!!/ durumlar değişti/ niye yaptın!!

Bu örnek de iş hayatını yansıtmaktadır. İş hayatında size verilen bir şeyi düzgün bir şekilde yaptığınız için, “iyi yaptın!” şeklinde övgüler alabilirsiniz. Ancak, aynı işle ilgili durumlar değiştiği zaman, “niye yaptın!!” diye de azarlanabilirsiniz. Bu iki farklı durumu ifade eden bir örnektir.

売る人の 顔見てやめた 化粧品 (詩主)
Uruhito no /kaomite yameta/ keshōhin
Satan kişinin / yüzünü görüp vazgeçtiğim / makyaj malzemesi

Yukarıda verilen örnekte ise, makyaj ürünleri satan kişi ile müşteri arasındaki olay tasvir edilmektedir. Burada, makyaj ürünü almak isteyen müşteri satıcının yüzündeki ürünlerin fazla olması ya da işe yaramadığını görmesi üzerine almaktan vazgeçmesi ele alınmıştır.

3.2. “Aile” Üzerine Yazılmış Senryûlar

Bu kısımda Beyaz Yakalı Senryû eserleri içinde “aile” ile ilgili yazılan eserler ile ilgili bilgilere yer verilecektir. Bu bölümde tezde incelenecek olan eser sayıları ve yıllarına ait bilgiler yer almaktadır. Öncelikle 1990 yılından 2005 yılına kadar her yıl yayınlanan en iyi 30 eserden oluşan 450 eser, 2005 yılından 2020 yılına kadar her yıl yayınlanan en iyi 100 eserden oluşan 1500 eser olmak üzere toplamda 1950 eser derlemi oluşturulmuştur. Analiz sonucunda 1990-2020 yıllarına ait aile ile ilgili sözcüklerin yer aldığı eser sayıları aşağıda yer almaktadır.

1990 yılında **12**, **1991** yılında **8**, **1992** yılında **5**, **1993** yılında **9**, **1994** yılında **8**, **1995** yılında **6**, **1996** yılında **10**, **1997** yılında **10**, **1998** yılında **8**, **1999** yılında **3**, **2000** yılında

11, 2001 yılında 7, 2002 yılında 12, 2003 yılında 12, 2004 yılında 15, 2005 yılında 35, 2006 yılında 33, 2007 yılında 27, 2008 yılında 35, 2009 yılında 39, 2010 yılında 37, 2011 yılında 31, 2012 yılında 48, 2013 yılında 43, 2014 yılında 38, 2015 yılında 41, 2016 yılında 28, 2017 yılında 31, 2018 yılında 32, 2019 yılında 28, 2020 yılında 39 olmak üzere toplamda, **701** eserde aile konusu ele alınmaktadır. Ancak, aile konusu dışında⁷⁷ kullanılan sözcüklerin geçtiği eserler ayıklanarak toplamda **690** eser analiz edilmiştir.⁷⁸ Eserlerde görülen aile ile ilgili sözcüklerin kullanım sıklığı ve yıllara göre dağılımı şu şekildedir:

1990 yılında 17 yerde, 1991 yılında 9, 1992 yılında 7, 1993 yılında 11, 1994 yılında 11, 1995 yılında 8, 1996 yılında 13, 1997 yılında 14, 1998 yılında 9, 1999 yılında 3, 2000 yılında 14, 2001 yılında 7, 2002 yılında 14, 2003 yılında 17, 2004 yılında 21, 2005 yılında 47, 2006 yılında 40, 2007 yılında 30, 2008 yılında 41, 2009 yılında 44, 2010 yılında 43, 2011 yılında 34, 2012 yılında 65, 2013 yılında 47, 2014 yılında 45, 2015 yılında 51, 2016 yılında 33, 2017 yılında 35, 2018 yılında 33, 2019 yılında 34, 2020 yılında 44 olmak üzere toplamda, **841** yerde geçtiği görülmektedir.

Aile bireyleri ile ilgili olarak eserlerde görülen sözcükler ve sayıları aşağıda ayrıntılı olarak yer almaktadır. Bunlar; **Aile, anne, baba, büyükanne- büyükbaba, çocuk, ebeveyn, ev, ev hayvanları, gelin, hanım, karı-koca, kaynana, koca, torun**'dur.

Bazı eserlerde, aynı eser içerisinde, aile ile ilgili **birden fazla** sözcük kullanımı görülmektedir. Aynı eser içerisinde birden fazla aile ile ilgili sözcüğün kullanılması durumunda aynı eserin farklı tekrarlarından kaçınmak için, eserde ilk geçen aile bireyi ile ilgili grup içerisinde değerlendirilmiştir.

⁷⁷ Örneğin, 喫煙家 (*kitsuenka*) sözcüğünün içinde ev anlamına gelen 家(ie) kanjisi yer almaktadır. Ancak burada sigara içen kişi anlamında kullanılmaktadır. Dolayısıyla tezin konusu dışında tutulmuştur.

⁷⁸ Ayrıntılı grafik Ek-1 'de yer almaktadır. (Bkz. Ek-1)

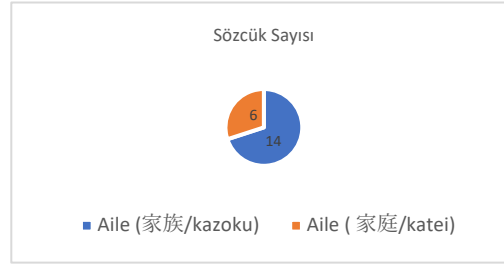
Japonca'da aileyi oluşturan bireylerle ilgili olarak aynı kavramı karşılayan çok sayıda sözcük kullanımı görülmektedir. Aşağıda yer alan tablolarda geçen sözcükler ve açıklamaları *Ruigo Kokugo Daijiten*'den alınmıştır.

Aile sözcüğü TDK Güncel Türkçe sözlükte, “1. isim, toplum bilimi Evlilik ve kan bağına dayanan, karı, koca, çocuklar, kardeşler arasındaki ilişkilerin oluşturduğu toplum içindeki en küçük birlik:2. isim Aynı soydan gelen veya aralarında akrabalık ilişkileri bulunan kimselerin tümü:3. isim Birlikte oturan hısım ve yakınların tümü.” şeklinde tanımlanmaktadır.

	Sözcük	Okunuşu	Açıklama
1	家族	<i>kazoku</i>	Aynı evin içinde birlikte yaşamını sürdüren kişiler *Günlük dil
2	家人	<i>kajin</i>	Koca dışındaki aile bireyleri, özellikle hanımı ifade eder. *Yazı dili
3	家内	<i>kanai</i>	Aile. *Günlük dil.
4	一家	<i>ikka</i>	Bağımsız olarak yaşamını sürdüren bir aile. *Günlük dil.
5	内の人	<i>uchi no hito</i>	Aynı evin içinde yaşamı paylaşan kişi. Aile bireyi. *Günlük dil.
6	ファミリー	<i>famirī</i>	Aile. *Günlük dil. İng. <i>family</i>
7	遺族	<i>izoku</i>	Aileden birisinin hayatını kaybetmesinden sonra arda kalan aile. *Günlük dil.
8	遺家族	<i>ikazoku</i>	Aynı evde yaşayan merkezde yer alan kişilerin ölümünden sonra kalan aile. Geride kalan hanım ve çocuk gibi. *Günlük dil.
9	家庭	<i>katei</i>	Aile, ev.

Tablo 9:Aile ile ilgili sözcük listesi

Eserlerde “**Aile**” ile ilgili sözcük kullanımları ve sayıları aşağıda verilen grafikte yer almaktadır.

Grafik 1:Aile ile ilgili sözcükler ve sayıları

Eserlerde (家族/kazoku) sözcüğü 14, (家庭/katei) sözcüğü 6 yerde kullanılmıştır.

Hanım sözcüğü TDK Güncel Türkçe Sözlükte “Kadın, eş” olarak tanımlanmaktadır. Türkçe’de karı sözcüğü de aynı anlamda kullanılmaktadır. Karı sözcüğü ise; “Bir erkeğin evlenmiş olduğu kadın, eş, refika, zevce” olarak yer almaktadır. Aşağıda Japonca’da hanım anlamında kullanılan sözcüklere ve açıklamalarına yer verilmektedir.

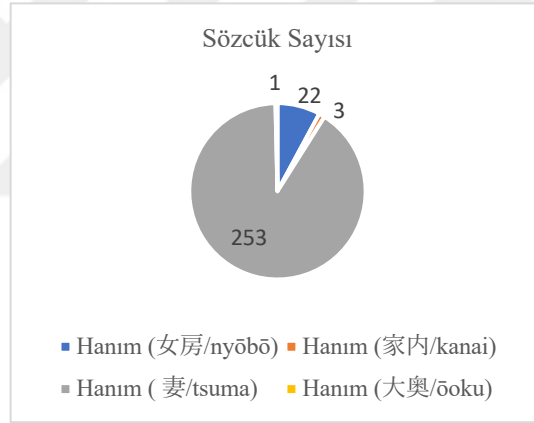
	Sözcük	Okunuşu	Açıklama
1	妻	<i>tsuma</i>	Evli olan erkeğin eşi *Yazı dili
2	妻	<i>sai</i>	Kendi hanımını başkalarına söylerken kullanılan sözcüktür. *Günlük dil *Eski kullanım
3	家内	<i>kanai</i>	Kendi hanımı
4	女房	<i>nyōbō</i>	Hanım. Resmi olmayan kullanımdır. <i>Nyōbo</i> şeklinde de kullanılmaktadır. *Günlük dil.
5	嬢	<i>kakā</i>	Hanımı küçük görerek ya da samimi bir şekilde ifade ederken kullanılır. *Argo dili
6	ワイフ	<i>waifu</i>	Hanım. *Günlük dil. İng. <i>wife</i>
7	室	<i>shitsu</i>	Yüksek mevkideki kişinin hanımı *Yazı dili, eski kullanım
8	新妻	<i>nizuma</i>	Yeni evlenmiş hanım. *Yazı dili
9	若妻	<i>wakazuma</i>	Genç hanım. *Yazı dili *Evlenmenin üzerinden fazla zaman geçmemiş hanım

10	姉女房	<i>ane'nyōbō</i>	Kocasından yaş olarak daha büyük olan hanım. *Günlük dil. *(<i>nēsan'nyōbō</i>) olarak da kullanılmaktadır.
11	人妻	<i>hitozuma</i>	Başkalarının hanımını ifade eder. *Yazı dili
12	妻女	<i>saijo</i>	Birisinin hanımını ifade etmektedir. *Yazı dili
13	山の神	<i>Yama no kami</i>	Dağın tanrısı anlamına gelmektedir. *Hanımın farklı adlandırılmasıdır. *Konuşma dili *Sürekli şikâyet eden hanım.
14	細君	<i>saikun</i>	Başkalarının (yaşının altında) olan hanımını ifade eder. * Yazı dili. 妻君(<i>saikun</i>) olarak da kullanılmaktadır.
15	恋女房	<i>koinyōbō</i>	Çok severek evlenilen hanım. Kocanın derinden sevdiği hanım. *Günlük dil
16	ベター ハーフ	<i>betāhāfu</i>	İyi hanım. *Yazı dili. İng. <i>better half</i>
17	恐妻	<i>kyōsai</i>	Baş kaldırılamayan, korkunç hanım. *Günlük dil
18	荆妻	<i>keisai</i>	Kendi hanımının mütevazı adlandırılması. *Yazı dili
19	山妻	<i>sansai</i>	Kendi hanımının mütevazı adlandırılması. *Yazı dili
20	上さん	<i>kamisan</i>	Tüccar, zanaatkarın karısı. Genel olarak resmi olmayan bir şekilde hanımın adlandırılması. *Günlük dil
21	ミセス	<i>misesu</i>	Evlenmiş kadın, hanım. (İng. <i>Mrs</i>) *Günlük dil
22	大奥	<i>ōoku</i>	Soylu kişinin hanımı. *Yazı dili.
23	奥様	<i>okusama</i>	Başkasının hanımını saygılı bir şekilde ifade etme. *Günlük dil
24	奥さん	<i>okusan</i>	Başkasının hanımı. <i>Okusama</i> sözcüğüyle karşılaştırıldığında daha az saygı ifade etmektedir. Samimiyet içermektedir. *Günlük dil
25	奥方	<i>okugata</i>	Yüksek mevkideki kişinin hanımı. *Günlük dil, eski kullanım.
26	マダム	<i>madamu</i>	Hanım (madam). *Günlük dil
27	夫人	<i>fujin</i>	Başkasının hanımını saygılı bir şekilde ifade eder. *Yazı dili

28	令夫人	<i>reifuji</i>	Başkasının hanımını saygılı bir şekilde ifade eder. *Yazı dili
29	内儀	<i>naigi</i>	Başkasının hanımını saygılı bir şekilde adlandırma. *Günlük dil, eski kullanım.
30	内室	<i>naishitsu</i>	Başkasının hanımını saygılı bir şekilde adlandırma. Soylu kişinin hanımı. * Yazı dili
31	令室	<i>reishitsu</i>	Başkasının hanımını saygılı bir şekilde ifade eder. *Yazı dili
32	嫁	<i>yome</i>	Evlilik partneri olan kadın. Oğlanın hanımı. *Günlük dil

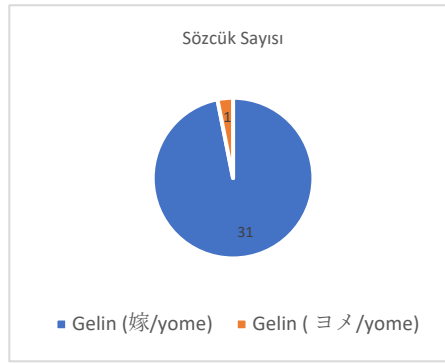
Tablo 10: Hanım ile ilgili sözcük listesi

Eserlerde **“Hanım”** ile ilgili sözcük kullanımları ve sayıları aşağıda verilen grafikte yer almaktadır.

Grafik 2: Hanım ile ilgili sözcükler ve sayıları

Eserlerde, (女房/nyōbō) 22, (家内/kanai) 3, (妻/suma) 253, (大奥/ōoku) 1 yerde geçmektedir. Ayrıca, gelin anlamına gelen yome sözcüğü de hanım anlamında kullanımı da bulunmaktadır. Eserlerde, hanım anlamında kullanıldığı görülmektedir. Eserlerde hanım anlamında kullanılan **“Gelin”** ile ilgili sözcük kullanımları ve sayıları aşağıda verilen grafikte yer almaktadır.

Grafik 3: Gelin ile ilgili sözcükler ve sayıları

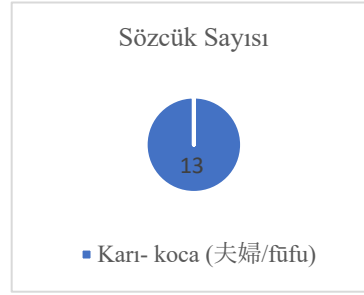
Eserlerde, (嫁/yome) sözcüğü 31, (ヨメ/yome) sözcüğü 1 yerde geçmektedir.

Karı- koca sözcüğü, TDK Güncel Türkçe Sözlük'te “Birbirleriyle evlenmiş kadın ve erkek” olarak tanımlanmaktadır. Aşağıda, Japonca’da karı-koca anlamına gelen sözcükler ve açıklamalarına yer verilmektedir.

	Sözcük	Okunuşu	Açıklama
1	夫婦	<i>fūfu</i>	Evli olan çiftlerin (erkek-kadın) adlandırılması. *Günlük dil
2	夫妻	<i>fusai</i>	Karı-koca. Saygı içermekte olup, <i>fūfu</i> ’dan daha sert bir ifadedir. *Yazı dili
3	夫婦	<i>meoto</i>	Karı-koca. <i>Myōto</i> olarak da kullanılmaktadır. *Günlük dil, eski kullanım
4	連れ合い	<i>tsureai</i>	Eşlik eden partner. Karı- koca. *Günlük dil
5	配偶者	<i>haigūsha</i>	Eşlerden birisinin bakış açısına göre karşısındaki kişiyi ifade etmektedir. (Örn. erkek tarafından kullanıldığında hanımını, kadın tarafından kullanıldığında ise kocasını ifade etmektedir.) *Yazı dili

Tablo 11: Karı- koca ile ilgili sözcük listesi

Eserlerde “**Karı-koca**” ile ilgili sözcük kullanımları ve sayıları aşağıda verilen grafikte yer almaktadır.

Grafik 4: Karı- koca ile ilgili sözcükler ve Sayıları

Eserlerde sadece (夫婦/fūfu) sözcüğü ile 13 yerde geçmektedir.

Anne sözcüğü, TDK Güncel Türkçe Sözlükte “Çocuğu olan kadın, ana, valide, kocakarı, mader, nene, aba.” şeklinde tanımlanmaktadır. Aşağıda Japonca’da anne anlamında kullanılan sözcükler ve açıklamalarına yer verilmektedir.

	Sözcük	Okunuşu	Açıklama
1	母	<i>haha</i>	Anne. *Günlük dil
2	母親	<i>hahaoya</i>	Anne olan ebeveyn. *Günlük dil
3	御袋	<i>ofukuro</i>	Çoğunlukla erkeklerin kendi annelerini mütevazı olarak ifade etmesi. Eskiden saygı ifadesi. *Konuşma dili
4	ママ	<i>mama</i>	Çocuğun annesini sevgi ile ifade ettiği sözcük. *Bebek dili
5	母	<i>kaka</i>	Çocuğun annesini samimi şekilde söylediği sözcük. *Bebek dili, eski kullanım.
6	御母様	<i>okāsama</i>	<i>Okāsan</i> sözcüğünün kibar kullanımıdır. *Günlük dil
7	御母さん	<i>okāsan</i>	Anne ile ilgili en standart sözcüktür. *Günlük dil
8	母さん	<i>kāsan</i>	Annenin sevgi duygusuyla söylenmesi. *Günlük dil *Normalde başkalarına kendi annesinden söz ederken <i>haha</i> sözcüğü kullanılmakta olup,

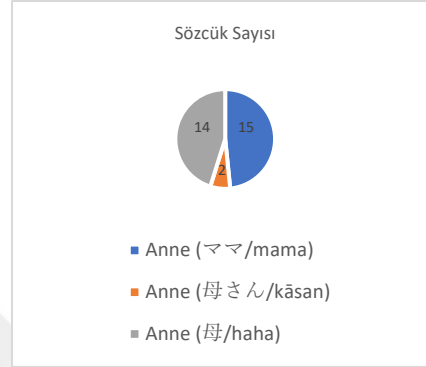
			annenin kendisine söylenildiğinde <i>okāsan</i> şeklinde kullanılmaktadır. *Kocanın, kendi hanımından söz etmesi durumunda da kullanılmaktadır.
9	御母ちゃん	<i>okāchan</i>	<i>Okāsan</i> sözcüğünden daha samimi olan sözcüktür. *Konuşma dili.
10	おっかあ	<i>okkā</i>	Annenin (hanımın) samimi şekilde söylenmesidir. *Konuşma dili.
11	家母	<i>kabo</i>	Kendi annesinden söz etmedeki mütevazî kullanımı. *Yazı dili
12	母上	<i>hahaue</i>	Annenin saygı dilinde ifade edilmesi. *Yazı dili
13	母君	<i>hahagimi</i>	Başkasının annesini saygı dilinde ifade eden sözcüktür. <i>Hahaue</i> sözcüğünden daha eski bir kullanımdır. *Yazı dili.
14	母御	<i>hahago</i>	Anneyi saygı dilinde ifade eden sözcüktür. 母御前 (<i>hahagozen</i>) sözcüğünün kısaltmasıdır. *Yazı dili, eski kullanım.
15	母者人	<i>hahajahito</i>	Çocuğun annesini samimi bir şekilde söylediği sözcüktür. *Yazı dili.

Tablo 12: Anne ile ilgili sözcük listesi

Yukarıda anne kavramını karşılayan, sözcük listesi yer almaktadır. Sözcük listesinde her bir sözcüğün kullanımı ile ilgili olarak, **günlük dil**, **konuşma dili**, **yazı dili**, **eski kullanım** şeklinde ibareler yer almaktadır. **Günlük dil** olarak ifade edilen sözcükler, günlük hayat içerisinde sıkça kullanılan sözcükleri belirtmektedir. **Konuşma dili** olarak geçen sözcükler, günlük hayat içerisinde konuşma sırasında kullanılan sözcükleri ifade etmektedir. **Yazı dili** olarak geçen sözcükler konuşma dilinde kullanılmayıp, yazı dilinde kullanılan sözcüklerdir. **Eski kullanım** olarak geçen sözcükler, eski dönemlerde sıkça

kullanılmasına rağmen günümüzde fazla kullanılmayan sözcükleri ifade etmektedir. Anne ile ilgili olarak, Japonca'da kendi annemizden söz ederken ya da başkasının annesinden söz ederken farklı sözcükler kullanılmaktadır. Aynı şekilde kendi annesinden söz eden kişinin durumuna ve saygı ya da mütevazî dil kullanımı da etkili olmaktadır.

Eserlerde “**Anne**” ile ilgili sözcük kullanımları ve sayıları aşağıda verilen grafikte yer almaktadır.

Grafik 5: Anne ile ilgili sözcük kullanımı ve sayıları

Anne ile ilgili olarak, (ママ/mama) 15, (母さん/kāsan) 2, (母/haha) sözcükleri 14 yerde geçmektedir.

Baba sözcüğü, TDK Güncel Türkçe Sözlükte ⁷⁹ “Çocuğu olan erkek, peder” şeklinde tanımlanmaktadır. Bu kısımda Japonca’da baba kavramını karşılayan sözcükler yer almaktadır.

	Sözcük	Okunuşu	Açıklama
1	父	<i>chichi</i>	Erkek olan ebeveyn. *Günlük dil
2	父親	<i>chichioya</i>	Baba olan ebeveyn. *Günlük dil
3	父親	<i>teteoya</i>	<i>Chichioya</i> 'nın değişmiş sözcüğü. *Konuşma dili, eski kullanım.
4	父上	<i>chichiue</i>	Babanın saygılı şekilde ifade edilmesi. *Günlük dil
5	御父様	<i>otōsama</i>	Baba. <i>Otōsan</i> sözcüğünün kibar ifadesi. *Günlük dil

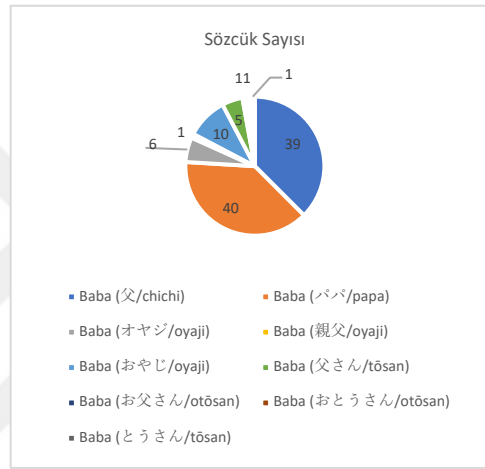
⁷⁹ <https://sozluk.gov.tr/> (E. T. 02.09.2021)

6	御父さん	<i>otōsan</i>	<i>Otōsama</i> sözcüğüyle karşılaştırıldığında daha samimi bir ifadedir. Babayı ifade eden standart bir sözcüktür. *Günlük dil
7	父さん	<i>tōsan</i>	Ebeveyn olarak babayı sevgi duygusu içeren ifade şeklidir. *Konuşma dili *Başkalarına benim babam derken <i>chichi</i> sözcüğü kullanılması normaldir. <i>watashi no otōsan</i> şeklindeki kullanım çocuksu bir ifade olarak karşılanmaktadır. Aynı şekilde senin baban olarak kullanıldığında <i>otōsan</i> sözcüğü uygun görülmekte olup, <i>chichi</i> sözcüğü kullanılmamaktadır. Hanımın, kocasından söz ederken de kullanıldığı durumlar bulunmaktadır.
8	御父ちゃん	<i>otōchan</i>	<i>Otōsan</i> sözcüğünden daha çok samimi olan sözcüktür. *Konuşma dili
9	パパ	<i>papa</i>	Babanın sevgi içeren adlandırmasıdır. *Bebek dili
10	父	<i>toto</i>	Çocuk tarafından babayı söylerken kullandığı sözcüktür. *Bebek dili, eski kullanım.
11	親父	<i>oyaji</i>	Ebeveyn olan baba. Samimi kullanım. *Konuşma dili *Konuşma dili
12	親父	<i>shinpu</i>	Ebeveyn olan baba. *Günlük dil
13	父君	<i>chichigimi</i>	Başkasının babasını saygılı bir şekilde adlandırma. *Yazı dili
14	父御	<i>chichigo</i>	Başkasının babasını saygılı bir şekilde adlandırma. <i>tetego</i> şeklinde de kullanılmaktadır. *Yazı dili
15	父君	<i>fukun</i>	Başkasının babasını saygılı bir şekilde adlandırma. *Yazı dili
16	家父	<i>kafu</i>	Başkalarına, kendi babanın farklı söylenilmesi. *Yazı dili

17	乃父	<i>daifu</i>	Babanın, çocuğuna kendisinden söz ederken kullandığı sözcüktür. Başkasının babası. Genel olarak baba sözcüğü. *Yazı dili
18	愚父	<i>gufu</i>	Kendi babasından mütevazî şekilde söz ederken kullanılan sözcüktür. *Yazı dili

Tablo 13: Baba ile ilgili sözcük listesi

Eserlerde, **“Baba”** ile ilgili sözcük kullanımları ve sayıları aşağıda verilen grafikte yer almaktadır.

Grafik 6: Baba ile ilgili eserde geçen sözcükler ve sayıları

Baba ile ilgili olarak çok sayıda sözcüğün kullanıldığı görülmektedir. (父/*chichi*) 39, (パパ/*papa*) 40, (オヤジ/*oyaji*)⁸⁰ 6, (親父/*oyaji*) 1, (おやじ/*oyaji*) 10, (父さん/*tōsan*) 5, (お父さん/*otōsan*) 1, (おとうさん/*otōsan*) 1, (とうさん/*tōsan*) 1 yerde geçmektedir.

Büyükanne sözcüğü, TDK Güncel Türkçe Sözlükte “*Nine.*” şeklinde tanımlanmaktadır. Aynı anlama gelen *Nine* sözcüğü ise; “Torunu olan kadın, büyükanne, nene” olarak yer almaktadır.

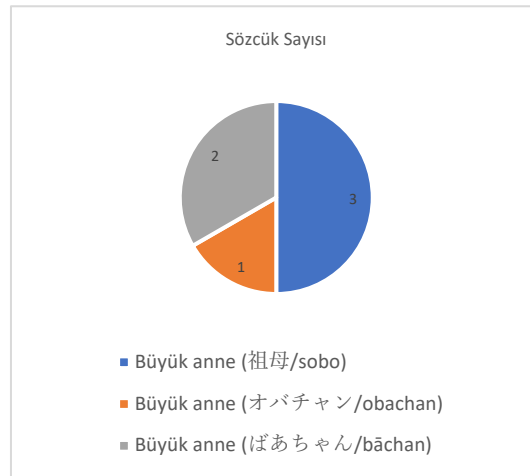
⁸⁰ (おやじ/*oyaji*) sözcüğü, aynı zamanda “yaşlı amca, yaşlı kimse” anlamında kullanılması sebebiyle eserlerde **baba** anlamı dışındaki eserler ele alınmayacaktır.

Büyükbaba sözcüğü, “TDK Güncel Türkçe Sözlükte “dede” şeklinde tanımlanmaktadır. Dede sözcüğü ise; “Torunu olan erkek, büyükbaba, büyükpeder” olarak yer almaktadır. Aşağıda Japonca’da büyükanne ve büyükbaba anlamında kullanılan sözcükler ve açıklamalarına yer verilmektedir.

	Sözcük	Okunuşu	Açıklama
1	祖父母	<i>sofubo</i>	Büyükanne ve büyükbaba. *Günlük dil
2	祖父	<i>sofu</i>	Baba-annenin babasını ifade eden sözcük. Büyükbaba, dede. *Günlük dil
3	祖父	<i>jiji</i>	Büyükbaba.* <i>Jijī</i> sözcüğü de aynı anlama gelmektedir. *Günlük dil, eski kullanım
4	御祖父さん	<i>ojisan</i>	Büyükbabayı samimi şekilde ifade eden sözcüktür. * <i>Ojīchan</i> sözcüğü de kullanılmaktadır. *Günlük dil
5	爺	<i>jiji</i>	Büyükbaba. Büyükbabayı samimi bir şekilde ifade eden sözcüktür. *
6	祖母	<i>sobo</i>	Anne-babanın annesini ifade eden sözcüktür. Büyükanne. nine * Günlük dil
7	祖母	<i>baba</i>	Büyükanne. <i>Babā</i> sözcüğü de aynı anlama gelmektedir.
8	御祖母さん	<i>obāsan</i>	Büyükannenin samimi kullanımıdır. * <i>Obāchan</i> sözcüğü de kullanılmaktadır. *Günlük dil

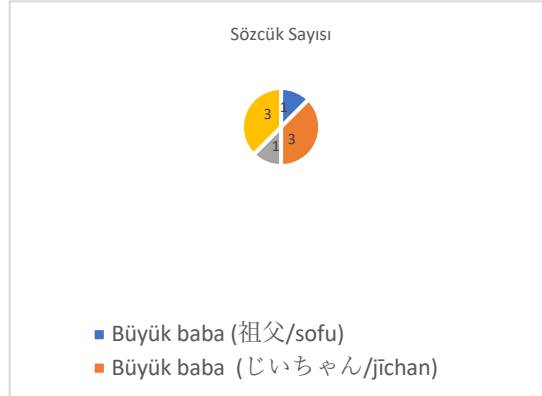
Tablo 14: Büyükanne ve büyük baba ile ilgili sözcük listesi

Eserlerde “**Büyükanne- Büyükbaba**” ile ilgili sözcük kullanımları ve sayıları aşağıda verilen grafikte yer almaktadır.

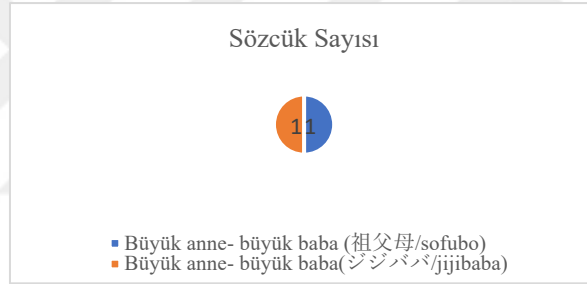
Grafik 7: Büyükanne ile ilgili sözcükler ve sayıları

Eserlerde **Büyükanne** ile ilgili, (祖母/*sobo*) 3, (オバチャン/*obachan*) 1, (ばあちゃん/*bāchan*) 2 yerde geçmektedir.

Grafik 8: Büyükbaba ile ilgili sözcükler ve sayıları

Eserlerde **Büyükbaba** ile ilgili kullanılan sözcükler, (祖父/*sofu*) 1, (じいちゃん/*jīchan*) 3, (おじいちゃん/*ojīchan*) 1, (爺/*jī*) 3 yerde geçmektedir.

Grafik 9: Büyükanne- büyükbaba ile ilgili sözcükler ve sayıları

Eserlerde **Büyükanne- Büyükbaba** ile ilgili olarak, (祖父母/*sofubo*) sözcüğü 1 ve (ジジババ/*jijibaba*) sözcüğü 1 yerde geçmektedir.

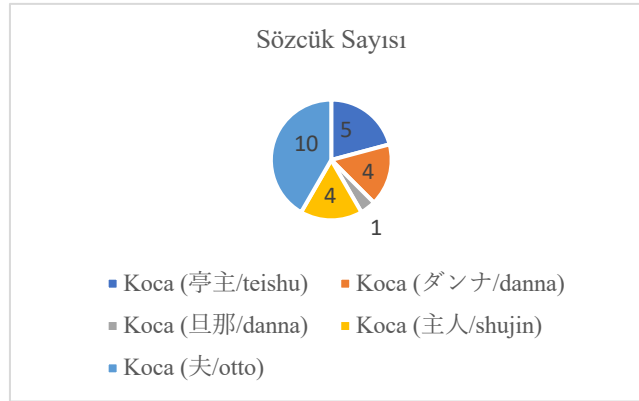
Koca sözcüğü, TDK Güncel Türkçe Sözlükte “Bir kadının evlenmiş olduğu erkek, eş, zevç” şeklinde tanımlanmaktadır. Aşağıda Japonca’da koca anlamında kullanılan sözcük ve açıklamaları yer almaktadır.

	Sözcük	Okunuşu	Açıklama
1	夫	<i>otto</i>	Evli olan erkek *Günlük dil
2	亭主	<i>teishu</i>	Koca. *Konuşma dili
3	主	<i>nushi</i>	Karar verilen sevgili. *Yazı dili

4	夫君	<i>fukun</i>	Başkasının kocasını saygı ile ifade eden sözcüktür. *Yazı dili
5	良人	<i>ryōjin</i>	Hanımın kendi eşinden söz ederken kullandığı sözcük. *Yazı dili
6	背の君	<i>senokimi</i>	Kocayı saygılı bir şekilde ifade eden sözcüktür. Önceleri sevgiliyi de ifade etmektedir. *Yazı dili, eski kullanım
7	内の人	<i>uchinohito</i>	Hanımın başkasına karşı, kendi kocasından samimi bir şekilde söz ederken kullanılan sözcüktür. *Günlük dil
8	主人	<i>shujin</i>	Kendi kocası. Hanımın başkasına karşı, kendi kocasından söz ederken kullanılan sözcüktür. *Günlük dil.
9	宅	<i>taku</i>	Başkasına karşı, kendi kocasından söz ederken kullanılan sözcüktür. *Günlük dil
10	宿六	<i>yadoroku</i>	Hanımın başkasına karşı, kocasından küçümseyerek, samimi olarak söz ederken kullandığı sözcüktür. *Argo dili
11	宿	<i>yado</i>	Başkasına karşı, kendi kocasından söz ederken kullanılan sözcüktür. *Konuşma dili, eski kullanım
12	旦那	<i>danna</i>	Kendi kocası veya başkasının kocasını saygılı bir şekilde ifade ederken kullanılan sözcüktür. *Günlük dil
13	旦那	<i>dantsuku</i>	Kendi kocasını küçümseyerek, samimi bir şekilde ifade ederken kullanılan sözcüktür. *Argo dili
14	ハズ	<i>hazu</i>	Koca. ハズバンド (<i>hazubando</i>) sözcüğünün kısaltmasıdır. <i>İng. husband.</i> *Günlük dil
15	ダーリン	<i>dārin</i>	Sevgili. Çoğunlukla koca için seslenirken kullanılan sözcüktür. *Konuşma dili

Tablo 15: Koca ile ilgili sözcük listesi

“Koca” ile ilgili sözcük kullanımları ve sayıları aşağıda verilen grafikte yer almaktadır.

Grafik 10: Koca ile ilgili sözcükler ve sayıları

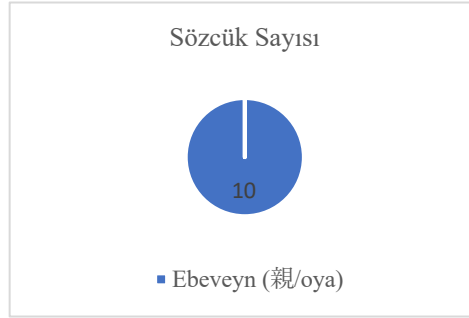
Eserlerde, Koca (亭主/teishu) 5, (旦那/danna) 4, (旦那/danna) 1, (主人/shujin) 4, (夫/otto) 10 yerde geçmektedir.

Ebeveyn sözcüğü, TDK Güncel Türkçe Sözlükte “Anne ve baba” şeklinde tanımlanmaktadır. Aşağıda Japonca’da ebeveyn anlamında kullanılan sözcükler ve açıklamaları yer almaktadır.

	Sözcük	Okunuşu	Açıklama
1	父母	<i>chichihaha</i>	Baba ve anne (ebeveyn) *Günlük dil
2	父母	<i>fubo</i>	Baba ve anne (ebeveyn) * Yazı dili
3	親	<i>oya</i>	Anne ve babanın genel adlandırılması *Günlük dil
4	両親	<i>ryōshin</i>	Anne ve baba (ebeveyn) * Günlük dil
5	二親	<i>futaoya</i>	Anne ve baba
6	親御	<i>oyago</i>	Başkasının ebeveynini saygılı bir şekilde ifade eden sözcüktür. *Günlük dil, eski kullanım

Tablo 16: Ebeveyn ile ilgili sözcük listesi

Eserlerde “**Ebeveyn**” ile ilgili sözcük kullanımları ve sayıları aşağıda verilen grafikte yer almaktadır.

Grafik 11: Ebeveyn ile ilgili sözcükler ve sayıları

Ebeveyn ile ilgili olarak sadece **10** yerde 親 (*oya*) sözcüğünün kullanıldığı görülmektedir.

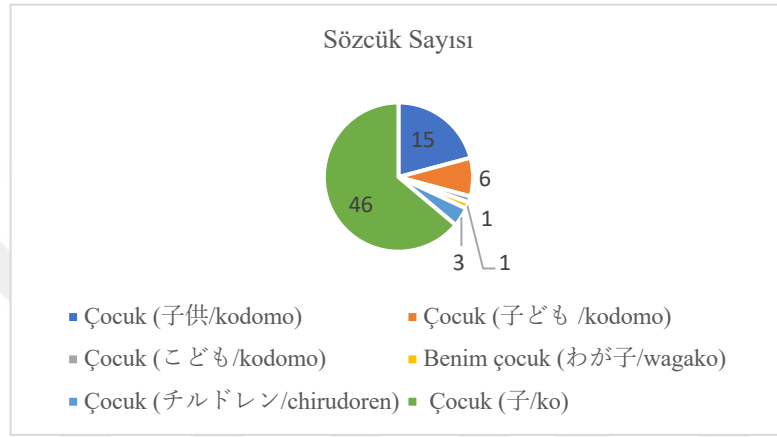
Çocuk sözcüğü, TDK Güncel Türkçe Sözlükte “1. Küçük yaştaki erkek veya kız., 2. Soy bakımından oğul veya kız, evlat.” şeklinde tanımlanmaktadır. Aşağıda Japonca’da çocuk anlamında kullanılan sözcükler ve anlamlarına yer verilecektir.

	Sözcük	Okunuşu	Açıklama
1	子	<i>ko</i>	Çocuk. *Günlük dil
2	子供	<i>kodomo</i>	Sahip olunan kız veya erkek çocuk. *Günlük dil
3	儿女	<i>jijo</i>	Kız çocuk *Yazı dili
4	子女	<i>shijo</i>	Kız çocuk *Yazı dili
5	チルドレン	<i>chirudoren</i>	Çocuk. İng. <i>children</i>
6	兄弟	<i>kyōdai</i>	Erkek kardeşleri ifade eden sözcüktür. *Günlük kullanım *Sadece abi ve kardeşi arasındaki ilişki için değil, aynı zamanda abla ve kardeş arasındaki ilişkiyi ifade etmek için de kullanılmaktadır. 兄妹、姉弟 olarak da yazılabilmektedir. 同胞 da <i>kyōdai</i> olarak okunmaktadır.
7	兄弟	<i>keitei</i>	Abi ve erkek kardeşi ifade etmektedir. *Yazı dili
8	姉妹	<i>shimai</i>	Abla ve kız kardeşi ifade eden sözcüktür. *Yazı dili

9	弟妹	<i>teimai</i>	Küçük erkek ve kız kardeşi ifade etmektedir. *Yazı dili
10	同胞	<i>harakara</i>	Aynı anneden doğan erkek ve kız kardeşler

Tablo 17: Çocuk ile ilgili sözcük listesi

Eserlerde **“Çocuk”** ile ilgili sözcük kullanımları ve sayıları aşağıda verilen grafikte yer almaktadır.

Grafik 12: Çocuk ile ilgili sözcükler ve sayıları

Çocuk ile ilgili sözcükler, (子供/*kodomo*) 15, (子ども /*kodomo*) 6, (こども /*kodomo*) 1, (わが子/*wagako*) 1, (チルドレン/*chirudoren*) 3, (子/*ko*) 46 yerde geçmektedir.

Aşağıda **erkek çocuk** ile ilgili olarak Japonca’da kullanılan sözcükler ve açıklamalarına yer verilmektedir.

	Sözcük	Okunuşu	Açıklama
1	息子	<i>musuko</i>	Erkek çocuk. *Günlük dil
2	男	<i>dan</i>	Erkek çocuk. *Yazı dili
3	倅	<i>segare</i>	Kendi erkek çocuğu veya başkasının erkek çocuğunu mütevazi dilde ifade ederken kullanılan sözcüktür.
4	愚息	<i>gusoku</i>	Kendi erkek çocuğunun mütevazi dilde adlandırılmasıdır. *Yazı dili

5	豚児	<i>tonji</i>	Kendi çocuğunun mütevazî dilde adlandırılmasıdır. Davranışları düzgün olmayan çocuğu ifade eder. *Yazı dili
6	子息	<i>shisoku</i>	Erkek çocuk. Başkasının erkek çocuğunu ifade eder. *Yazı dili
7	令息	<i>reisoku</i>	Başkasının çocuğunu saygılı bir şekilde ifade ederken kullanılan sözcüktür. *Yazı dili.
8	若様	<i>wakasama</i>	Yüksek mevkideki kişinin çocuğunu saygılı bir şekilde ifade ederken kullanılan sözcüktür. Sadece 若 (<i>waka</i>) olarak da adlandırılmaktadır. * Günlük kullanım
9	兄	<i>ani</i>	Abi. *Günlük kullanım
10	兄貴	<i>aniki</i>	Abiyi samimi bir dille ifade etme. *Konuşma dili
11	御兄様	<i>onīsama</i>	Abinin kibar dilde ifade edilmesidir. *Günlük dil
12	兄さん	<i>nīsan</i>	Abiyi saygı ve samimiyetle ifade ederken kullanılan sözcüktür. *Günlük dil
13	御兄ちゃん	<i>onīchan</i>	<i>onīsan</i> sözcüğünden daha samimi bir kullanımdır. *Konuşma dili
14	愚兄	<i>gukei</i>	Kendi abisinden mütevazî olarak söz ederken kullanılan sözcüktür. *Yazı dili
15	兄上	<i>aniue</i>	Abinin saygı dilinde ifade edilen sözcüktür. *Yazı dili
16	長兄	<i>chōkei</i>	En büyük erkek kardeş, abi. *Yazı dili
17	次兄	<i>jikei</i>	Üstten ikinci abiyi ifade eden sözcüktür. * Yazı dili
18	仲兄	<i>chūkei</i>	İkinci sıradaki abidir. <i>Jikei</i> sözcüğü ile aynı anlamdadır. *Yazı dili
19	令兄	<i>reikei</i>	Başkasının abisini saygı dilinde ifade eden sözcüktür. * Yazı dili

Tablo 18: Erkek çocuk ile ilgili sözcük listesi

Eserlerde “**Erkek çocuğu**” ile ilgili sözcük kullanımları ve sayıları aşağıda verilen grafikte yer almaktadır.

Grafik 13: Erkek çocuk ile ilgili sözcükler ve sayıları

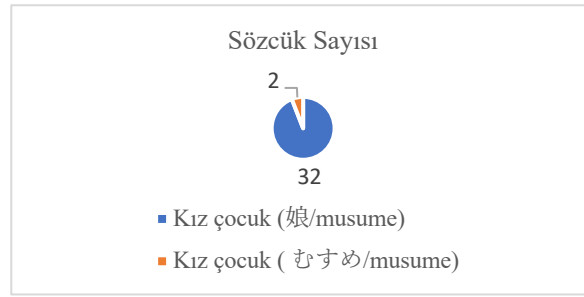
Erkek çocuk, **sadece** (息子/*musuko*) sözcüğü ile **22** yerde geçmektedir.

Aşağıda **kız çocuk** ile ilgili olarak Japonca’da kullanılan sözcükler ve açıklamalarına yer verilmektedir.

	Sözcük	Okunuşu	Açıklama
1	娘	<i>musume</i>	Kız çocuk. *Günlük kullanım
2	子女	<i>shijo</i>	Kız çocuk *Yazı dili
3	儿女	<i>jijo</i>	Kız çocuk *Yazı dili
4	息女	<i>sokujo</i>	Yüksek mevkideki kişinin kız çocuğunu ifade etmektedir. * Günlük kullanım, eski kullanım
5	令嬢	<i>reijō</i>	Başkasının kız çocuğunu saygılı bir şekilde ifade ederken kullanılmaktadır.
6	御嬢様	<i>ojōsama</i>	Başkasının çocuğunu kibar dille ifade ederken kullanılmaktadır. *Günlük kullanım
7	御嬢さん	<i>ojōsan</i>	Başkasının çocuğunu kibar dille ifade ederken kullanılmaktadır. *Günlük kullanım * <i>ojōsama</i> sözcüğünden daha samimi bir kullanımdır.
8	姫	<i>hime</i>	Yüksek mevkideki kişinin kız çocuğunu ifade etmektedir. Kız çocuğunun güzel adlandırmasıdır. *Günlük kullanım

Tablo 19: Kız çocuk ile ilgili sözcük listesi

Eserlerde “**Kız çocuğu**” ile ilgili sözcük kullanımları ve sayıları aşağıda verilen grafikte yer almaktadır.

Grafik 14:Kız çocuk ile ilgili sözcükler ve sayıları

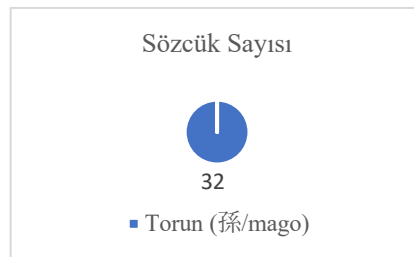
Eserlerde, (娘/*musume*) 32 ve (むすめ/*musume*) 2 sözcüğü yerde geçmektedir.

Torun sözcüğü, TDK Güncel Türkçe Sözlükte, “Bir kimseye göre çocuğunun çocuğu.” şeklinde yer almaktadır. Aşağıda Japonca ’da torun anlamında kullanılan sözcükler ve açıklamalarına yer verilmektedir.

	Sözcük	Okunuşu	Açıklama
1	孫	<i>mago</i>	Çocuğun çocuğu, torun. *Günlük dil
2	初孫	<i>uimago</i>	İlk torun. * <i>Hatsumago</i> olarak da kullanılmaktadır. *Günlük dil
3	孫娘	<i>magomusume</i>	Kız olan torun. *Günlük dil
4	令孫	<i>reison</i>	Başkasının torununu saygılı bir şekilde ifade eden sözcük. *Yazı dili
5	曾孫	<i>sōson</i>	Torunun çocuğu. <i>Himago</i> sözcüğü ile aynı anlamdadır. * Yazı dili

Tablo 20:Kız çocuk ile ilgili sözcük listesi

“Torun” ile ilgili sözcük kullanımları ve sayıları aşağıda verilen grafikte yer almaktadır.

Grafik 15: Torun ile ilgili sözcükler ve sayıları

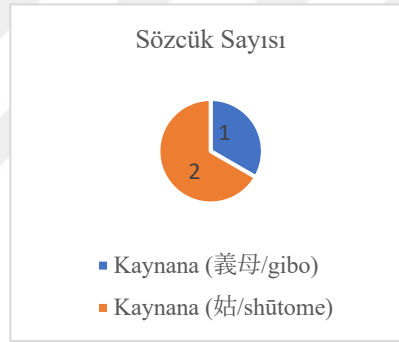
Eserlerde, (孫/*mago*) sözcüğü 32 yerde geçmektedir.

Kaynana sözcüğü, TDK Güncel Türkçe Sözlükte, “Kocaya veya kadına göre birbirlerinin annesi, kayınvalide, hanımanne” şeklinde tanımlanmaktadır. Aşağıda Japonca’da kaynana anlamında kullanılan sözcükler ve açıklamalarına yer verilmektedir.

	Sözcük	Okunuşu	Açıklama
1	姑	<i>ko</i>	Kocanın annesi
2	姑	<i>shūtome</i>	Koca veya hanımın annesi
4	姑御	<i>shūtogo</i>	Kaynananın kibar şekilde ifade edilmesi
5	義母	<i>gibo</i>	Kaynana
	外姑	<i>gaiko</i>	Hanımın annesi
	丈母	<i>shōbo</i>	Hanımın annesi

Tablo 21: Kaynana ile ilgili sözcük listesi

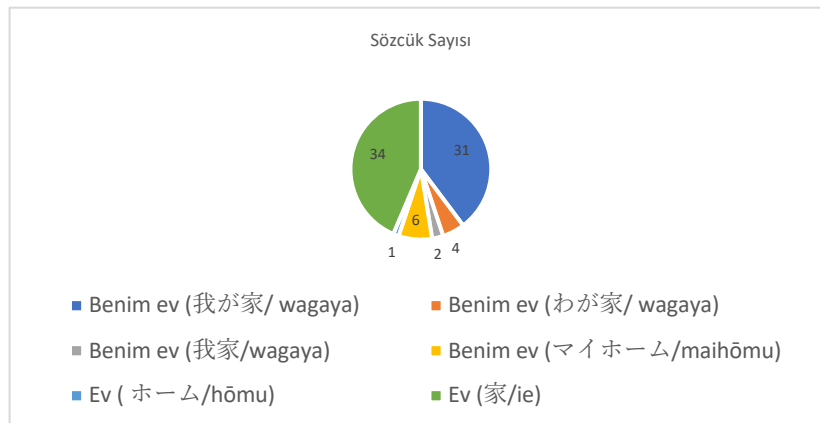
Eserlerde “**Kaynana**” ile ilgili sözcük kullanımları ve sayıları aşağıda verilen grafikte yer almaktadır.

Grafik 16: Kaynana ile ilgili sözcükler ve Sayıları

Eserlerde, (義母/*gibo*) sözcüğü 1, (姑/*shūtome*) sözcüğü 2 yerde geçmektedir.

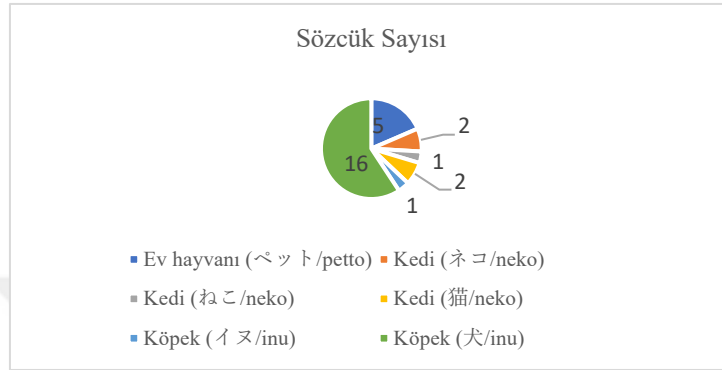
Aile bireyleri dışındaki ele alınan “**Ev**” ile ilgili sözcük kullanımları ve sayıları aşağıda verilen grafikte yer almaktadır.

Grafik 17: Ev ile ilgili sözcükler ve sayıları

Eserlerde, (我が家/ *wagaya*) 31, (わが家/ *wagaya*)4, (我家/*wagaya*) 2, (マイホーム/*mai hōmu*) 6, (ホーム/*hōmu*) 1, (家/*ie*) 34 yerde geçmektedir.

Eserlerde geçen **“Ev hayvanları”** ile ilgili sözcük kullanımları ve sayıları aşağıda verilen grafikte yer almaktadır.

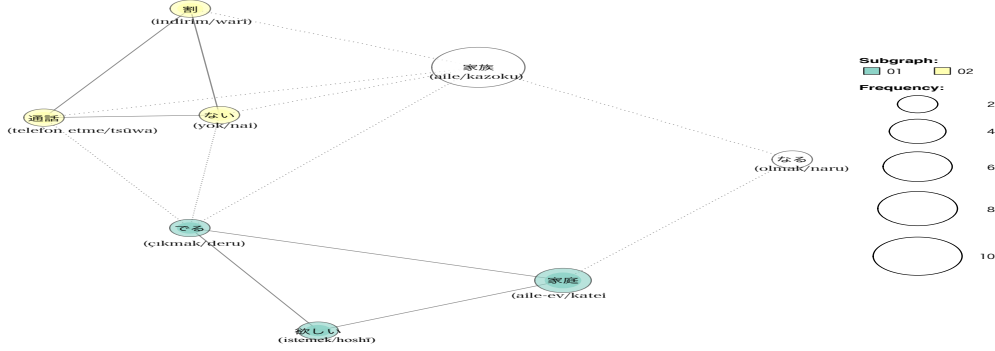
Grafik 18: Ev hayvanları ile ilgili sözcükler ve sayıları

Eserlerde, ev hayvanı sözcüğü (ペット/*petto*) 5, kedi (ネコ/*neko*) 2, kedi (ねこ/*neko*) 1, kedi (猫/*neko*) 2, köpek (イヌ/*inu*) 1, köpek (犬/*inu*) 16 yerde geçmektedir. Ev hayvanı türü olarak sadece kedi ve köpek sözcüklerinin kullanıldığı görülmektedir. Evde beslenebilen balık, kuş, hamster gibi hayvanların kullanımı tespit edilmemiştir.

Ayrıca, Kız kardeş (姉妹/*shimai*) 1, Erkek kardeş (兄弟/*kyōdai*) 1, Abi (兄/*ani*) 1 yerde geçtiği görülmektedir. Bu sözcükler, ebeveynlerin bakış açısından yazılmaları sebebiyle, ayrı bir grup oluşturulmayacak olup, kız çocuk ve erkek çocuk kısmında yer verilecektir.

2.4. “Aile” Sözcüğü Geçen Senryûların Çözümlemeleri

Aşağıda “aile” ile sözcüğü geçen eserler ve çözümlemelerine yer verilmektedir.

Şekil 4: Aile ile ilgili sözcük ağı

Yukarıda aile ile ilgili eserlerde geçen sözcük ağına yer verilmiştir. **Aile** sözcüğü ile birlikte geçen sözcükler; **telefon etme, yok, indirim ve istemek, çıkmak, olmak** şeklindedir.

	ESER	TAKMA AD (MAHLAS)	YILI
1	家族割 こんな時ダケ 家族ダネ・・・ Kazokuwari/ konna toki dake/ kazoku dane... Aile indirim/ sadece böyle zamanda/ aile di mi	ココドコダッケ (Koko doko dakke) Burası neresiydi	2005

Eserde geçen **家族割 (kazokuwari)** sözcüğü aile indirim anlamına gelmektedir.

こんな時ダケ (konna toki dake) ifadesi ise; sadece böyle zamanda anlamındadır. **家族ダネ (kazoku dane)** aile değil mi şeklinde onaylanmasını istemektedir. Ailesi ile ilgili olarak aile indirimini kullanma zamanında sadece aile olduğunu hissetmektedir. Bu zamanların dışında ise, kendisini ailenin bireyi olarak hissetmemektedir. Takma ad olarak, **Burası neresiydi** sözcüğü yer almaktadır.

2	灯油高 家族団欒 ひと部屋で Tōyukō/ kazoku danran/ hitoheya de Gaz yağı pahalı/ aile hep birlikte/ tek odada	脂肪無 (Shibōnai) Yağ yok	2007
---	--	------------------------------	------

家族団欒 (kazoku danran) sözcüğü, ailenin bir arada toplanması anlamındadır.

Eserde de ailenin bir arada toplanma sebebi olarak gaz yağının pahalı olması **灯油高 (Tōyukō)** gösterilmektedir. Kışın soğuk olması ve gaz yağının pahalı olması sebebiyle

ailenin tek bir odada toplanmaktadır. Takma ad kısmında **Yağ yok** sözcüğü kullanılmakta olup, zayıf olmaları nedeniyle ısınamamadan söz edilmektedir.

3	デパ地下へ 家族みんなで つまみ食い <i>Depachika e/ kazoku minna de/ tsumamigui</i> Bodrum katına / aile hep birlikte/ abur cubur yemeye	スーさん (Sūsan)	2007
---	--	-----------------	------

Eserde geçen デパ地下 (*depachika*) sözcüğü, デパート地下食品売り場 (*depāto chika shōkuhin uriba/* bodrum kat yiyecek satma yeri) sözcüğünün kısaltılmasıdır⁸¹.

Japonya’da çok katlı alışveriş merkezlerinin en alt katında bulunan ve satılan ürünlerin tadımlarının yapıldığı yiyecek satış alanıdır. Bu eserde aile bireylerinin birlikte toplanarak, tadım yapmaları ve beğendikleri yiyecekleri almaları ile ilgilidir.

4	無料でも 家族間での 通話なし <i>Muryō demo/ kazokukan de no/ tsūwa nashi</i> Bedava olsa da / aile arasında/ telefonlaşma yok	栗ボン (Kuripon) Pişmiş Kestane	2007
---	---	------------------------------------	------

Bu eserde 無料でも (*muryō demo*) sözcüğü, **bedava olsa da** anlamına gelmektedir. 家族間 (*kazokukan*) sözcüğü de aile arasında anlamındadır. Telefon operatör şirketleri tarafından aile arasında bedava görüşme fırsatı sağlayan tarifeler bulunmaktadır. Bu eserde, aile arasında bedava görüşme fırsatı olmasına rağmen telefonlaşma bulunmamaktadır. Takma ad kısmında **Pişmiş kestane** sözcüğü yer almaktadır.

5	俺の L I N E ⁸² なぜか家族の 名前出ず・ <i>Ore no LINE/ naze ka kazoku no/ namae dezu...</i> Benim LINE/ nedense ailemin/ adı çıkmıyor	LINE ブロック (LINE burokku) LINE engelli	2013
---	---	---	------

Eser, **LINE** adı verilen uygulama ile ilgilidir. Beyaz yakalı 俺の L I N E (*ore no LINE*) sözcüğü ile kendi **LINE** uygulamasından söz etmektedir. Eseri yazan kişinin, LINE adı verilen mesajlaşma ve iletişimi sağlayan uygulamada ailesinin

⁸¹ Bu sözcük ev hanımları arasında yaygın kullanılarak, genel olarak yaygınlaşmıştır. 1994 yılı popüler sözcüğüdür.

⁸² 2011 yılı popüler sözcüğüdür. (Yonekawa, 2019, s. 478)

adının çıkmamaktadır. Eserde geçen なぜか (*nazeka*) sözcüğü nedense anlamına gelmekte olup, aile bireylerinin adının çıkmamasına anlam verememektedir. Beyaz yakalının, takma ad kısmında **LINE engelli** sözcüğünün yer alması nedeniyle, aile bireyleri tarafından engellenmiş olduğu anlaşılmaktadır.

Resim 11: 6 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2014:35)

6	家族会 俺の一票 無効票 <i>Kazokukai/ ore no ichihyō/ mukōhyō</i> Aile toplanmasında/ benim tek oyum/ geçersiz oy	老郎詩人 (<i>Rōrōshijin</i>) Yaşlı şair	2013
---	---	---	------

家族会 (Kazokukai) sözcüğü ailenin bir araya gelmesi, toplanmasını ifade etmektedir. Ailenin toplanmasında, babanın tek oyu olmasına rağmen o tek oyun da geçersiz olması dile getirilmiştir. Babanın aile ile ilgili herhangi bir konuda söz hakkının bulunmadığı anlaşılmaktadır. Takma ad kısmında **Yaşlı şair** sözcüğü yer almaktadır.

7	ジャンボくじ 抽選前夜の 家族会 <i>Janbokuji/ chūsen zenyā no/ kazokukai</i> Büyük piyango/ çekilişten önceki gece/ aile toplanması	おはぎ (<i>Ohagi</i>) Soya fasulyesiyle kaplanmış pirinç topu tatlısı	2016
---	---	--	------

ジャンボくじ (Janbokuji) sözcüğü, Büyük piyango çekilişini ifade eden sözcüktür. Büyük ikramiyenin olması sebebiyle bir gün önce aile, parayı nasıl harcayacakları ile ilgili olarak bir araya gelmektedirler. Ailenin fazla bir araya gelmedikleri anlaşılmaktadır. Takma ad kısmında **Ohagi** (soya fasulyesiyle kaplanmış pirinç topu) tatlısı yer almaktadır.

8	家族ライン いつになったら 既読つく <i>Kazoku Rāin</i>	スルーされ続ける父 <i>Surū saretsuzukeru chichi</i>	2019
---	--	---	------

	<i>Kazoku rain/ itsu ni nattara/ kidokutsuku</i> Aile LINE'ı/ ne zaman olunca/okunmuş olur	(<i>Surū sare tsuzukeru chichi</i>) Görmezden gelinmesi devam eden baba	
--	--	---	--

Babanın, Aile bireylerinin bulunduğu LINE grubuna yazmış olduğu mesajın aile bireyleri tarafından okunmaması ile ilgili bir eserdir. Babanın yazmış olduğu mesajın ne zaman **okundu** şeklinde yazacağını merak etmektedir. LINE adlı uygulamada, gönderilen mesajın karşı tarafa iletilip okunması 既読(*kidoku*) sözcüğü ile gösterilmektedir. Takma ad kısmında **Görmezden gelinmesi devam eden baba** şeklinde kullanılmıştır. Bu da babanın yazmış olduğu mesajın önemsenmediği ve görülüp cevap verilmediği anlamına gelmektedir.

9	久々に 家族が揃った 在宅で <i>Hisabisa ni/ kazoku ga sorotta/ zaitaku de</i> Uzun zamandan sonra/ aile toplandı/evde kal ile	もう 100 パーセント 出社おやじ (<i>Mō 100 pāsento shussha oyaji</i>) %100 İşe giden baba	2020
---	---	---	------

2020 yılına ait bir eser olması sebebiyle, korona virüs ile etkilenen hayatla ilgilidir. Korona virüsünün bulaşmasını önlemek amacıyla tüm dünyada uygulana **Evde kal!** tedbiri Japonca'da 在宅 (*zaitaku*) sözcüğü ile ifade edilmektedir. Aile bireyleri uzun zamandan sonra bir araya gelerek toplanmaktadırlar. Takma ad olarak, **%100 işe giden baba** sözcüğünün kullanılması, babanın sürekli işte olmasını ifade etmektedir.

10	地球より 家庭にほしい 温暖化 <i>Chikyū yori/ katei ni hoshī/ ondanka</i> Dünyadan çok/ aileye istiyorum/ küresel ısınma	リストラ父さん (<i>Risutora tōsan</i>) İşten çıkarılan baba	2002
----	---	--	------

Bu eserde, 温暖化(*ondanka*) sözcüğü, **Küresel ısınma** anlamındadır. Eserde, dünyadan daha çok ailesi için küresel ısınmanın olmasını isteyen baba tasvir edilmektedir. Aile ortamının sıcak olmadığı anlaşılmaktadır. Takma ad, **işten çıkarılan baba** olarak yer almaktadır.

11	家庭でも 内部統制 きつくなり <i>Katei demo/ naibutōsei/ kitsuku nari</i> Ailede bile/ iç denetim/sıkılaşıyor	たるみ (<i>Tarumi</i>) Sarkma	2008
----	--	------------------------------------	------

内部統制 (*naibutōsei*) sözcüğü, özellikle işyeri vb.de **iç denetimi** ifade etmektedir. **家庭でも** (*Katei demo*) sözcüğünde **ailede bile** şeklindeki kullanım aile içinde de iç denetimin sıkılaşmasını ifade etmektedir. Beyaz yakalı, hanımının ailede iç denetimi sıkılaştırdığını dile getirmektedir. Takma ad, **Sarkma** sözcüğüdür.

12	地方より 創生したい 我が家庭 <i>Chihō yori/ sōsei shitai/ wagakatei</i> Bölgeden çok/ canlandırmak isterim/ benim aileyi	せんべいや (<i>Senbeiya</i>) Senbei satıcısı	2015
----	--	---	------

地方創世 (*chihō sōsei*) sözcüğü, bölgesel canlandırma anlamında kullanılmaktadır. Japonya hükümeti tarafından uygulanan canlandırma politikasıdır. Eser sahibi bölgeyi canlandırmaktan çok kendi ailesinin ekonomik durumunun düzelmesini istemektedir. Takma ad olarak, **Senbei**⁸³ **satıcısı** sözcüğü yer almaktadır.

13	是非欲しい 家庭内での 自衛権 <i>Zehi hoshī/ kateinai de no/ jieiken</i> Mutlaka isterim/ aile içindeki/ kendini savunma hakkı	夢中人 ⁸⁴ (<i>Muchūnin</i>) Hayalimdeki kişi	2014
----	---	--	------

是非欲しい (*Zehi hoshī*) **mutlaka istemek** anlamına gelmektedir. 自衛権 (*jieiken*) sözcüğü ise; **kendini savunma hakkı** anlamındadır. Beyaz yakalı, aile içinde mutlaka kendini savunma hakkı istemektedir. Eserden, beyaz yakalının aile içinde söz hakkının olmadığı ve kendini savunamadığı anlaşılmaktadır. Takma ad, **Hayalimdeki kişi** sözcüğüdür.

2.4.1. Aile” Sözcüğü Geçen Senryūların Değerlendirilmesi

Aşağıda aile ile ilgili eserlerin değerlendirilmelerine yer verilmektedir.

KONU	AÇIKLAMA
İletişimsizlik	4 nolu eserde bedava olmasına rağmen telefonlaşmanın olmaması, 9 nolu eserde ailenin korona sebebiyle (evde kal) bir

⁸³ *Senbei*, pirinçten yapılan bir tür krakerdir.

⁸⁴ 王菲 (Faye Wong) - 夢中人 (Man of My Dreams) isimli şarkısı bulunmaktadır.

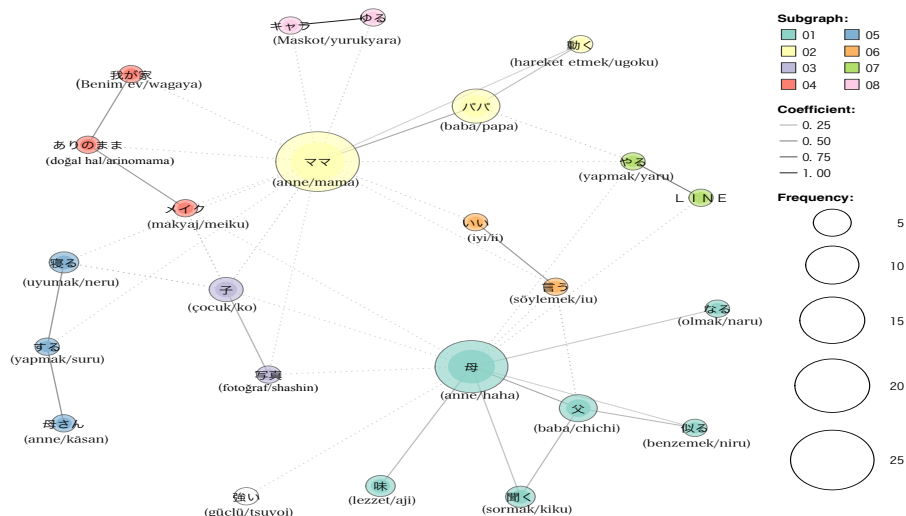
	araya gelinmesi, 7 nolu eserde büyük ikramiye öncesi ailenin bir araya gelmesi,
Önemsiz hissetme	1 nolu eserde sadece aile indirimi olduğu zaman aile olduğunu hissetmesi, 5 nolu eserde LINE uygulamasında aile grubunda isminin olmaması (Takma ad: LINE engelli), 6 nolu eserde aile içinde tek oyunun da geçersiz oy olması, 10 nolu eserde dünyadan çok ailede küresel ısınmanın olmasını istemesi, 13 nolu eserde ailede mutlaka kendini savunma hakkının olmasını istemesi,

3.4. “Anne” Sözcüğü Geçen Senryūlar ve Çözümlemeleri

Bu kısımda anne ile ilgili senryûlar ve analizlerine yer verilecektir. Aynı eserde anne sözcüğü ile birlikte geçen diğer aile bireyleri aşağıdaki gibi gruplandırılmaktadır.

ANNE	Anne ve Çocuk
	Anne ve Ev
	Anne ve Baba
	Anne ve Hanım

Anne ile ilgili eserlerde geçen sözcükler ve sözcük ağı aşağıda yer almaktadır.

Şekil 5: Anne ile ilgili eserlerin sözcük ağı

Sözcük ağı analiz edildiğinde, “anne (*mama*), baba, hareket etmek, maskot, LINE, söylemek, makyaj, doğal hali, benim ev sözcükleri ile birlikte geçmektedir. Yine, anne (*kāsan*), uyumak, yapmak, çocuk, fotoğraf sözcükleri ile ve anne (*haha*) ile birlikte yer alan sözcükler ise; güçlü, lezzet, sormak, baba, benzemek, olmak, söylemek, iyi şeklinde görülmüştür.

Anne ile ilgili sözcüklerin geçtiği eserler, aşağıda yer almaktadır.

14	母の耳 内容次第で 遠くなり <i>Haha no mimi/ naiyō shidai de/ tōku nari</i> Annenin kulağı/ içeriğe göre/ duymazdan gelir	介護予備軍 (<i>Kaigoyobigun</i>) Yaşlı bakımı önleme timi	2009
----	---	---	------

内容次第(*naiyō shidai*) sözcüğü, içeriğe göre anlamına gelmektedir. Annenin işine gelmeyen konulara göre duymamazlıktan gelmesi ele alınmıştır. *Dejitaru Daijisen* sözlükte, 耳が遠い (*mimi ga tōi*): “Kulağın iyi duymaması, yaşlanınca kulağın duymaması” olarak tanımlanmaktadır. Takma ad olarak, **Yaşlı bakımı önleme timi** sözcüğü yer almaktadır.

15	カーナビに 「はい」 と答える うちの母 <i>Kānabi ni/ “hai” to kotaeru/ uchi no haha</i> Navigasyona/ “evet” diye cevaplayan/ bizim anne	初心車 (<i>Shoshinsha</i>)	2003
----	--	------------------------------	------

カーナビに (*Kānabi*) sözcüğü, navigasyon anlamındadır. Gidilmek istenen nokta sisteme girilerek oluşturulan rota sesli olarak bildirilmektedir. 「はい」 と答える (*“hai” to kotaeru*) ifadesi ise, annenin komut veren navigasyon sistemini gerçek bir kişi yerine koyarak, annesinin **evet diye karşılık vermesi** ifade edilmektedir. Eserde geçen, 初心者(*shoshinsha*) bir şeyi ilk defa yapan, deneyimi olmayan kişi anlamına gelen sözcüktür. Eseri oluşturan kişi, takma ad olarak eşsesli olan insan anlamına gelen “者 /*sha*” ve araba anlamına gelen “車 /*sha*” sözcüklerinden 初心車 (*shoshinsha*) sözcüğünü oluşturmuştur. Annesinin, *navigasyon* özelliği olan arabaya ilk kez binmesinden söz edilmekte olup, geri kalmış olduğu anlaşılmaktadır.

16	母の味 三つ星よりも 口に合い <i>Haha no aji/ mitsuboshi yori mo/ kuchi ni ai</i>	三つ子の魂	2007
----	--	-------	------

	Annemin tadı/ üç yıldız restorandan daha /damağıma uyar	(Mitsuko no tamashī) Üç yaşına kadar olan ruh	
--	--	--	--

Eserde geçen 三つ星 (*mitsuboshi*) sözcüğü, **Üç yıldız anlamına** gelmektedir.

Yonekawa (2019:388)'de “Fransız Michelin şirketi tarafından çıkarılan restoran, yeme-içme yerlerinin tanıtımında en yüksek sıralamada yer alan restorandır. 三つ星 (*mitsuboshi*) **Üç yıldız**, bunun için seyahat etmeye değen harika yemekleri ifade etmektedir.” şeklinde ifade edilmektedir. Yukarıda verilen örnekte annesinin yaptığı yemeklerin Japonya'da en lüks restoranlarda var olan yemeklerden daha lezzetli olduğu dile getirilmektedir. Takma adda yer aldığı şekilde “三つ子の魂は百まで (*Mitsuko no tamashī wa hyaku made*)” **üç yaşına kadar olan ruh, 100 yaşına kadar** anlamına gelen Japonca atasözü bulunmaktadır. *Dejitaru Daijisen* adlı sözlükte, “Küçük yaşlarda edinilen karakterin, yıllar geçse de değişmemesidir” şeklinde tanımlanmaktadır. Üç yaşına kadar öğrenilen, edinilen şeylerin insan hayatında çok önemli bir yer kapladığı ve 100 yaşına gelinse de değişmeyeceği belirtilmektedir.

17	コンビニで 整いました 母の味 Konbini de/ totonoimashita/ haha no aji Markette/ bir araya getirdim/ annemin tadını	どや顔ママ s・466 (Doyakao mama s-466)	2010
----	---	-------------------------------------	------

Konbini adı verilen sözcük, Japonya'da 24 saat açık olarak hizmet veren marketlerdir. Bu marketlerde hazır yiyecekler satılmaktadır. Eserde, bu marketlerden almış olduğu yiyeceklerle, annesinin hazırlamış olduğu güzel yemekleri karşılaştırarak anne lezzetini bir araya getirdiği dile getirilmektedir. Eserde geçen, 整いました (*tononoimashita*) sözcüğü, *Jitsuyō Nihongo Hyōgen Jiten*'de “Komedyen ねづっち (*Nezucchi*)'nin bilmece çözerken kullanmış olduğu klişe bir sözcüktür. 2010-2011 yılları arasında popüler sözcüktür.” şeklinde tanımlanmaktadır. Eserde kullanımı da bu durumu çağrıştırmaktadır.

18	「まだ平気」 表示頼らぬ 母の鼻 <i>Mada heiki/ hyōji tayoranu/ haha no hana</i> “Daha bozulmamış” /etikete güvenmez/ annenin burnu	平成生まれ (Heisei umare) Heisei doğumlu	2007
----	--	---	------

「まだ平気」 (*Mada heiki*) sözcüğü, **hala güvenli olması** eserde ise; **daha bozulmamış olmasını** ifade etmektedir. 表示頼らぬ(*hyōji tayoranu*) ise, üzerinde son kullanma tarihinin yazılı olduğu etiketi ifade etmektedir. Yukarıda verilen eserde, satın alınan ürünlerin üzerinde son kullanma tarihlerinin bulunmasına rağmen annenin yarım kalan veya açılmamış ürünü koklayarak hala yenilebileceğini düşünerek, atmak istememesi (israf etmek istememesi) ele alınmaktadır. Takma ad kısmında ise, **Heisei doğumlu** şeklinde bir kullanım görülmektedir.

19	母の味 ラー油 ⁸⁵ の次は 塩麴 ⁸⁶ <i>Haha no aji/ rāyu no tsugi wa/ shiokōji</i> Annemin tadı/ biber yağından sonra/tuzlu pirinç maltı	砂糖コージ (Satō kōji)	2012
----	--	----------------------	------

母の味 (*haha no aji*), sözcüğü ilk alışılan lezzetin anne lezzeti olmasını belirtmektedir. 2010 yılında biber yağı popüler olması sebebiyle yemeklerde sıkça kullanılır hale gelmiştir. Sonrasında 2011 yılında tuzlu pirinç maltı popüler olup, bu kez de yemek hazırlarken sıkça yemeklere katılmaya başlanmıştır. Takma ad kısmında *Shiokōji* sözcüğünü parodileştirerek, *Satōkōji* şeklinde yer almaktadır. 塩 (*shio*) sözcüğü *tuz* anlamına gelmekte olup, 砂糖 (*satō*) sözcüğü ise, **şeker** anlamındadır.

20	<u>LINE</u> やる 母の眉間に LINE 増え <i>LINE yaru/ haha no miken ni/ LINE fue</i> LINE kullanan/ annemin alnında / çizgiler artar	無病息災 (Mubyōsokusai) Hastalık ve felaketlerden korunma	2013
----	--	---	------

Yukarıdaki eserde LINE kullanan annenin alnında çizgilerin artması dile getirilmektedir. Bu eserde eşsesli sözcük kullanımı görülmektedir. Aşağıda sözcüklerin anlamları yer almaktadır.

⁸⁵ 2010 yılı popüler sözcüğüdür.

⁸⁶ 2011 yılı popüler sözcüğüdür.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
LINE	ライン/ <i>rain</i>	LINE (mesajlaşma uygulaması)
LINE	<i>rain</i>	Çizgi (kırıksıklık)

21	4Kで 家賃いくらと 母が聞く 4K de/ yachin ikura to/ haha ga kiku 4K'da/ kira kaç para diye/ annem sorar	裕ちゃん	2015
----	--	------	------

Bu eserde 4K sözcüğü, sosyal medya platformunda **1000** sayısı kısaca **1K** şeklinde ifade edilmektedir. Eserde geçen **4K** sözcüğü ise **4000** sayı değerini karşılamaktadır. Japonya'da ev satın alırken ya da kiralarken geçen“K” harfi mutfakı ifade etmektedir. Japonca'da mutfak sözcüğü 台所 (*daidokoro*) ve (キッチン /*kicchin*(*İng. kitchen*)) sözcükleri ile ifade edilmektedir. “K”ise (キッチン/*kicchin*)¹ belirtmektedir.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
4K	4K	4000
家賃	<i>yachin</i>	kira

22	肌年齢 母とまさかの 同い年 Hada nenrei/ haha to masaka no/ onaidoshi Cilt yaşı/ annemle neredeyse/ aynı yaştayız	事務所 (<i>Jimusho</i>) Ofis	2015
----	---	-----------------------------------	------

Eserde annesinin cildinin hala genç görüldüğünden, neredeyse kendisiyle aynı yaşta olduğu ifade edilmektedir. Takma ad olarak, **Ofis** sözcüğü yer almaktadır.

23	軽くなる 母の背中が いとおしい Karuku naru/ haha no senaka ga/ itōshī Kamburlaşan/ annemin sırtı/ acınası	三姉妹 (<i>Sanshimai</i>) Üç kız kardeş	2016
----	--	--	------

軽くなる (*Karuku naru*) sözcüğü, yaşlanma ile birlikte sırtın **kamburlaşması** anlamına gelmektedir. Eserde yaşlandıkça kamburlaşan annesinin sırtını görünce üzüntüsünü dile getirmektedir. *Sūpā Daijirin* elektronik sözlükte⁸⁷ いとおしい (*itōshī*) sözcüğü, “1)Sevimli, önemli düşünülen şey. 2)Üzgün olma, zavallı, acınası.”olarak tanımlanmaktadır. Bu eserde, annesinin yaşlanarak sırtının kamburlaşmasını görmesi

⁸⁷ 愛おしい şeklinde de yazılmaktadır.

üzücü bir durum olması sebebiyle sözcüğün ikinci anlamı kullanılmıştır. Takma ad kısmında, **üç kız kardeş sözcüğü** yer almaktadır.

24	七五三 写真の修正 望む母 Shichigosan/ shashin no shūsei/ nozomu haha 3-5-7/ fotoğrafa rötuş/ isteyen anne	美魔女無理 (Bimajomuri) Büyülü güzel imkansız	2016
----	---	---	------

Bu eserde 3-5-7 Japon çocukları için kutlanan özel günde çekilen fotoğrafa annenin rötuş yapılmasını istemesi anlatılmaktadır. Annenin, fotoğraftaki kendi görüntüsünü beğenmemesi dile getirilmektedir. Takma ad kısmında yer alan, “**büyülü güzel**” olarak Türkçe'ye aktarılan “**美魔女 (bimajo)**” sözcüğü *Sūpā Daijirin* elektronik sözlükte, “Genellikle 40'lı yaşlardaki genç ve güzel olan kadın. Büyülü gibi güzel olma. 'Kadın dergisi olan (美⁸⁸STORY/Bi-STORY)'nin 35 yaş üzerindeki kadınları hem güzel hem de yetenekli kadın' olarak adlandırmasıyla başlamıştır.” şeklinde tanımlanmaktadır. Takma ad kısmında bu sözcüğe “**無理 (muri)**” sözcüğünün eklenmesiyle yukarıdaki tanımlamanın, anne için **imkânsız** olduğu belirtilmektedir.

25	母強し いいえ女性は 皆強し Haha tsuyoshi/ iie jousei wa/ minna tsuyoshi Anne güçlü/ hayır kadınlar/ hepsi güçlü	人生百彩 (Jinseihyakusai)	2018
----	--	--------------------------	------

母強し (haha tsuyoshi) annenin güçlü olmasını ifade etmektedir. **いいえ女性** **は (iie jousei wa)** ifadesiyle sadece annenin değil kadınların hepsinin güçlü olduğu belirtilmektedir. Anne ile ilgili yazılan eserler arasında övgü içeren bir eserdir.

26	弁当に 今日の元気を 詰める母 Bentō ni/ kyō no genki wo/ tsumeru haha Sefer tasına/bugünün mutluluğunu/ paketleyen anne	ぜんしょう (Zenshō)	2020
----	--	-------------------	------

弁当に (bentō) sözcüğü, dışarıya götürmek üzere hazırlanan ve kaba konulan yiyecektir. Japon kültüründe, iş yerinde veya okulda yemek için evden yemek hazırlayıp

⁸⁸ 美 (bi) şeklinde sesletilmekte olup, güzellik anlamına gelmektedir. Dergi adı olarak, (美 STORY/Bi-STORY) “Güzellik Hikayesi” anlamına gelmektedir.

götürme kültürü bulunmaktadır. Bu eserde annesinin hazırlamış olduğu yemeklerle, kendisine bugünün mutluluğunu paketlediği dile getirmektedir.

27	ふろに入れ あそんでやっても ママがいい <i>Furo ni haire/ asonde yatte mo/ mama ga ii</i> Banyoya girip/ eğlendirsen de / anne iyi	パパ、ショック <i>(Papa, shokku)</i> Baba, şok	2001
----	--	---	------

Babanın, çocuğunu eğlendirmek için banyoya girmesine rağmen, çocuğun annesini tercih etmesi dile getirilmiştir. Baba, çocuğun kendisini tercih edeceğini düşündüğü için '**baba şok**' takma adını kullanmıştır.

28	化粧とり プールに入った ママはどこ <i>Keshō tori/ pūru ni haitta/ mama wa doko</i> Makyajı silip/ havuza girince/ anne nerede?	迷える羊 <i>(Mayoeru hitsuji)</i> Kaybolan koyun	2002
----	---	--	------

Eserde, makyajı çıkararak havuza giren anne tasvir edilmektedir. “ママはどこ (*mama wa doko*) **annem nerede?**” şeklinde yer almasıyla anneyi tanıyamadığı anlaşılmaktadır. Annenin her zaman koyu makyaj yapması, makyajını sildiğinde ise çocuğun annesini tanıyamaması ile ilgilidir. “**Kaybolan koyun**” takma adı kullanılmıştır.

29	うちのママ 家庭科少し 履修漏れ <i>Uchi no mama/ kateika sukoshi/ rishūmore</i> Bizim anne/ ev ekonomisi biraz/ eksik kalmış	大江山の鬼 <i>(Ōeyama no oni)</i> Ōeyama'nın şeytanı	2006
----	--	---	------

家庭科 (*kateika*) sözcüğü, *Sūpā Daijirin* elektronik sözlükte “Okulda eğitimi verilen derslerden birisidir. Ev hayatı ile ilgili gerekli olan temel bilgi ve becerilerin edinilmesini amaçlamaktadır. 1989 yılından itibaren kız-erkek öğrenciler karma olarak sürdürülmektedir.” şeklinde tanımlanmaktadır. Eserde annenin ev işleri konusunda becerikli olmaması ifade edilmektedir. Ev işleri konusunda becerikli olmaması sebebiyle, yukarıda belirtilen dersi tam olarak almamış ya da eksik kalmış 履修漏れ (*rishūmore*) şeklinde belirtilmektedir.

30	叱っても「ママがいいって 言ってたよ」 <i>Shikatte mo/ “mama ga iitte/ ittetayo”</i>	ヒヤヒヤ父さん <i>(Hiyahiyatōsan)</i>	2008
----	--	-----------------------------------	------

	Kızsam da/ “anne iyi diye /söyledi”	Tedirgin baba	
--	--	---------------	--

叱っても (kızsam da) sözcüğü, ile babanın çocuklara kızmasına rağmen, annelerinin durumla ya da olayla ilgili olarak çocuklara izin vermesi anlatılmaktadır. Bu durum, “ママがいいって 言ってたよ” (*mama ga iitte/ ittetayo*) **anne iyi diye /söyledi”** şeklinde ifade edilmektedir. Evde son sözü annenin söylediği anlaşılmaktadır. “**Tedirgin baba**” takma adı kullanılmıştır.

31	ゆるキャラの おなか指差し ママみたい <i>Yurukyara no/ onaka yubisashi/ mama mitai</i> Maskotun/ karnını işaret edip/ annem gibi	ヒントちゃん (Hintochan)	2012
----	---	-----------------------	------

Japonya'da *Yurukyara* adı verilen genellikle şişman karakterlerden oluşan maskotlar bulunmaktadır. Bu eserde de şişman olan maskotun karnını işaret eden çocuğun, “**anne gibi**” demesiyle annesinin kilolu olduğu ifade edilmektedir. Aşağıda benzetme görülen sözcüklere yer verilmektedir.

Benzeyen	Benzetilen	Benzeme yönü
Anne	Maskot	Şişman olması

32	また替えた レッスンコリナイ ママの趣味 <i>Mata kaeta/ ressunkorinai/ mama no shumi</i> Yine değişti/ dersi öğrenmeden/ annenin hobi	トモパパ (Tomo papa)	2015
----	--	---------------------	------

Eserde annenin başladığı bir hobiye devam etmemesi ve tam olarak öğrenmeden, başka bir hobiye başlamasını ifade etmektedir. また替えた (*Mata kaeta*) yine değişti sözcüğünden annenin sürekli olarak başladığı hobiye yarıda bırakıp, yeni bir hobi edindiği anlaşılmaktadır. レッスンコリナイ (*ressunkorinai*) sözcüğü ise, dersi öğrenilmemesi anlamına gelmektedir. ママの趣味 (*mama no shumi*) annenin hobisi sözcüğü de, annenin kendisine çeşitli hobi ayarlaması ve devam etmemesi ele alınmıştır.

33	スッピンは ダメヨダメダメ ママじゃない <i>Suppin wa/ dame yo damedame/ mama janai</i> Makyajsız/olmaz ya olmaz olmaz/ anne değil	ぬりかべ (Nuri kabe) Boyalı duvar	2014
----	---	-------------------------------------	------

スッピンは(*Suppin wa*) sözcüğü, makyaj olmadan cildin doğal halini ifade etmektedir. Eserde geçen ダメヨダメダメ⁸⁹(*dame yo damedame*) ifadesi ise, “Japon komedi çifti 日本エレキテル連合(*Nippon erekiterurengō*) Hashimoto Koyuki (橋本小雪) ve Nakano Sōko (中野聡子)'nun esprisidir. Annesinin makyajsız halinin farklı olması ele alınmıştır. Makyajsız doğal halinin annesine benzemediğinden söz edilmektedir. Takma ad olarak ise “**Boyalı duvar**” sözcüğü kullanılmıştır.

34	ママたのむ 遼や一郎 産んでくれ <i>Mama tanomu/ Ryō ya Ichirō/ undekure</i> Anne rica ediyorum/ Ryō ya da Ichirō/ doğursana	火消し野朗 (<i>Hikeshiyarō</i>)	2010
----	---	---------------------------------	------

Anne diye eşine seslenmekte olup, *Ryō* ya da *Ichirō* doğurmasını rica etmektedir.

Burada geçen *Ryō* sözcüğü, genç yaşta oldukça başarılı olan golfçü 石川遼 (*Ishikawa Ryō*)'yu ifade etmektedir. *Ichirō* sözcüğü ise, başarılı beyzbol oyuncusu 鈴木 一朗 (*Suzuki Ichirō*)'yu ifade etmektedir. Her iki isim de kendi alanlarında oldukça ünlü olup, maddi kazançlarının da yüksek olması sebebiyle eşinden böyle bir çocuk doğurmasını istemektedir.

35	<u>ありのまま</u> メイク落とせば どここのママ? <i>Arinomama/ meiku otoseba/ doko no mama?</i> Olduğu gibi/ makyajı çıkarırsa/ kimin annesi?	業界の三男坊 (<i>Gyōkai no sannanbō</i>) Endüstrinin üçüncü oğlu	2014
----	--	--	------

ありのまま(*Arinomama*) sözcüğü, olduğu gibi doğal hali anlamına gelen bir sözcüktür. メイク落とせば(*meiku otoseba*) ise, **makyajı çıkarınca** anlamındadır. Makyajı çıkarınca kimin annesi olduğunun bilinmemesi ile ilgilidir. Eserde, ありのまま (*Arinomama*) popüler sözcüğü kullanılmıştır. Bu sözcük, 2014 yılı ilk 10 popüler sözcüğü arasında yer almaktadır. “*Disney Rerigō, rerigō* şarkı sözlerinin (レット・イトトゴー(*Retto itto go/İng. Let it go*) şarkı sözlerinin Japonca olarak “*Arinomamade*”

⁸⁹ 2014 yılına ait popüler sözcüktür.

şeklinde uyarlanmış halidir. ⁹⁰ Takma ad, **Endüstrinin üçüncü oğlu** şeklinde yer almaktadır. Aşağıda benzer sesli sözcük kullanımları yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
ありのまま	<i>arinomama</i>	doğal hali/ olduğu gibi
どこのママ	<i>dokonomama</i>	kimin annesi

36	ゆるキャラに ママならなれる そのまんま <i>Yurukyara ni/ mama naranareru/ sono Manma</i> Maskota/ annem olsa alışırım/ o Manma	ビート留守 (<i>Bītorusu</i>)	2014
----	--	------------------------------	------

ゆるキャラ (*Yurukyara*) sözcüğü, Japonca'daki maskot karakter anlamında

kullanılan ゆるいキャラクター (*yuruikyarakutā*) sözcüğünün kısaltılmasıdır.

İyileştiren kostümü ifade etmektedir. Ünlü çizimci (illüstratör) *Miura Jun* tarafından üretilen sözcüktür. 17.05.2014 tarihli Asahi gazetesi'nde yayınlanan *Miura Jun* ile yapılan röportaj' da '*Yurukyara* (maskot karakter) sözcüğü, 'Yaklaşık 15 yıl öncesinde ürettiğim sözcüktür.' şeklinde ifade etmiştir.

Komedyen 明石家 さんま⁹¹ (あかしやさんま)'nın programında yer alan maskot karakterin adı *Manma*'dır. Bu şişman olan maskota annesi olursa alışacağından söz edilmektedir. Bu eserde annesinin kilolu olduğu dile getirilmektedir. Takma ad kısmında ビート留守 (*Bītorusu*) sözcüğü, ünlü rock grubu olan **"The Beatles"**ın Japonca sesletimi olan ビートルズ (*Bītoruzu*) sözcüğü ile ilgilidir. Aşağıda benzetme görülen sözcükler yer almaktadır.

Benzeyen	Benzetilen	Benzeme yönü
Anne	Maskot (<i>Manma</i>)	Şişman olması

37	トライして ずっと寝たママ <u>ごろん丸</u> <i>Torai shite/ zutto neta mama/ goronmaru</i> Yere değdirme/ sürekli uyuyan anne/ yuvarlanır	風人 (<i>Fūjin</i>)	2015
----	--	------------------------	------

⁹⁰ Disney/Karlar Kraliçesi(アナと雪の女王/*Ana to Yuki no Joō*) Ekibi

⁹¹ Gerçek adı, 杉本 高文 (*Sugimoto Takafumi*)'dir.

Eserde geçen トライする (*torai suru*) eylemi, “Ragbi’de, karşı takımın kale sahasına topu değdirme. ” anlamındadır. Bir takım oyuncusunun elindeki topa rakip takımın bölgesine girmesi ve topu yere değdirmesi sırasında yere uzanması ile ilgilidir. Annenin, bu hareketi yaparak uzanması ile sürekli uyuyan annenin yuvarlanmasını ifade etmektedir.

38	ケータイは 携帯してくれ 母さんよ <i>Kētai wa/ keitai shite kure/ kasan yo</i> Cep telefonunu/ yanında taşısana /anne ya	不通者 (<i>Futsūsha</i>) Ulaşılamayan Kişi	2006
----	---	--	------

Cep telefonu, Japonca’da taşınabilir telefon olarak adlandırılmaktadır. Bu eserde de annesinin cep telefonunu yanında taşımamasından söz edilmektedir. Takma ad olarak, “**Ulaşılamayan kişi**” sözcüğü kullanılmıştır. Aşağıda eserde görülen eşsesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
ケータイ	<i>kētai</i>	*携帯電話(<i>keitai denwa</i>) cep telefonu (taşınabilir telefon)
携帯する	<i>keitai suru</i>	taşımak

39	「好きです」と アドレス間違え 母さんに <i>Suki desu to/ adoresu machigae/ kasan ni</i> Seviyorum diye/ adresi karıştırıp/ anneme	蒼空 (<i>Sōkū</i>) Mavi gökyüzü	2007
----	---	--	------

Çocuğun, sevgilisine göndermek için yazdığı “「好きです」 (*Suki desu*) **seviyorum**” şeklindeki mesajı yanlışlıkla annesine göndermesi ile ilgili bir eserdir. Takma ad, **Mavi gökyüzü** sözcüğüdür.

40	参観日 母のメイクに 子がビビり <i>Sankanbi/ haha no meiku ni/ ko ga bibiri</i> Ders izleme günü/ annenin makyajına/ çocuk endişeli	舞姫 (<i>Maihime</i>) Dansçı kız	1996
----	---	--	------

参観日 (*Sankanbi*) sözcüğü, Japonya’da ebeveynlerin okula geldiği gündür. Yukarıda verilen eserde, annenin günlük hayatında çok yoğun makyaj yapması nedeniyle okula ders izlemek için gelecek olan annesinin nasıl geleceği ile ilgili olarak

çocuğun duyduğu endişeden söz edilmektedir. Takma ad kısmında ise, **Dansçı kız** olarak Türkçe'ye aktarılan 舞姫 (*maihime*) sözcüğü kullanılmıştır.

41	結婚の 写真見た子が 『ママはどこ?』 <i>Kekkon no/ shashin mita ko ga/ mama wa doko?</i> Düğünün/ fotoğrafını gören çocuk/ annem nerede?	七年ママ (Nananen mama) Yedi yıl anne	1997
----	--	--	------

Bu eserde çocuğun, annesinin düğün fotoğrafını görmesi ve fotoğrafta annesinin şimdiki halinden oldukça farklı görünmesinden söz edilmektedir. Annesini tanıyamadığı için de annesinin nerede olduğunu sormaktadır. Takma ad olarak “**yedi yıl anne**” şeklinde kullanılmıştır. Geçen süre içerisinde annenin fiziksel olarak oldukça değiştiği anlaşılmaktadır.

42	もう寝たか ママは寝たよと 子が返事 <i>Mō neta ka/ mama wa neta yo to/ ko ga henji</i> Uyudu mu?/ annem uyudu diye/ çocuk cevaplar	つぎを (Tsugi wo) Sıradaki	2000
----	--	-------------------------------	------

Babanın işten eve geç vakitte dönmesi ve döndüğünde, girişte ev halkına “もう寝たか(*mō netaka*) Uyudu mu?” diye seslenmektedir. Çocukların, ママは寝たよと (*mama wa neta yo*) şeklinde cevap vermesinden, hanımının uyuyup uyumadığını sorduğu anlaşılmaktadır. Takma ad kısmında, **Sıradaki** sözcüğü yer almaktadır.

43	「何欲しい?」 「ママのトリセツ」 子が真顔 <i>“Nani hoshī?”/ “mama no torisetsu”/ ko ga magao</i> Ne istersin?/ “annenin kullanma kılavuzu/ çocuk ciddi surat	ゆいパパ (Yuipapa)	2015
----	--	-------------------	------

“トリセツ(*torisetsu*)” sözcüğü, “Elektronik vb. ürünlerin kullanım talimatlarını ifade eden 取り扱い説明書 (*toriatsukai setsumeisho*)” sözcüğünün kısaltılmasıdır. Ne istersin? sorusuna cevap olarak, “**Annenin kullanma kılavuzu**” şeklinde babanın cevap vermesi üzerine çocukların ciddi bir ifadeye sahip olması anlatılmaktadır. Babanın, anneye karşı nasıl davranmasını gerektiğini bilmek istediği anlaşılmaktadır.

Eser, 2015 yılına ait olup, bu yıl içerisinde Japon kadın şarkıcı 西野カナ(*Nishino Kana*) tarafından, kullanma kılavuzu olarak Türkçe'ye aktarılabilen “トリセツ/*torisetsu*”

adlı şarkı piyasaya sürülmüştür. Eser de bu şarkıyla yakından ilişkilidir. Şarkı sözleri aşağıda yer almaktadır. ⁹²

Japonca Şarkı Sözleri	Transkripsiyonu	Türkçe'ye Aktarımı
トリセツ	<i>Torisetsu</i>	Kullanma Kılavuzu
このたびは、こんな私を選んでくれて どうもありがとう ご使用の前にこの取扱説明書をよくよ んで ずっと正しく優しく扱ってね 一点物につき返品交換は受け付けませ ン ご了承ください 急に不機嫌になることがあります わけを聞いても 答えなくせにほっとくと怒ります いつもごめんね でも、そんな時は ^{こりずに}懲りずに とことん付き合っあげましよう 定期的に褒めると長持ちします 爪がきれいとか 小さな変化にも気づいてあげましよう ちゃんと見ていて でも、太ったとか余計なことは きづかなくていいからね もしも、少し古くなってきて 目移りするときは 二人が初めて出会った あの日を思い出してね これからもどうぞよろしくね こんな私だけど笑って許してね ずっと大切にしていね ^{えいをゆうほしよう}、永久保証の私だから 意外と一輪の花にも キュンとします なんでもない日の ちょっとしたプレゼントが効果的だす センスは大事 でも、短くても下手でも 手紙が1番嬉しいものよ もしも、涙に濡れてしまったら 優しく拭きとって ぎゅっと、強く抱きしめて あなたにしか治せないから これからもどうぞよろしくね こんな私だけど笑ってうなずいて ずっと、大切にしていね 永久保証の私だから たまには旅行にもつれてって 記念日にはおしゃれなディナーを ^{がら}、柄じゃないと言わず かつこよくエスコートして 広い心と深い愛で	<i>Kono tabi wa, konna watashi wo erande kurete Dōmo arigatō Goshiyō no mae ni kono toriatsukai setsumeisho wo yoku yonde Zutto tadashiku yasashiku atsukattene Ittenmono ni tsuki henpin kōkan wa uketsukemasen Goryōshō kudasai Kyū ni fukigen ni naru koto ga arimasu Wake wo kiitemo Kotaenai kuse ni hottokuto okorimasu Itsumo gomen ne Demo, sonna toki wa korizu ni Tokoton tsukiatte agemashō Teikitekini homeru to nagamochi shimasu Tsume ga kirei toka Chiisa na henka ni mo kizuite agemashō Chanto miteite Demo, futotta toka yokei na koto wa Kizukanakute ii kara ne Moshimo, sukoshi furuku nattekite Meutsuri suru toki wa Futari ga hajimete deatta Ano hi wo omoidashite ne Korekara mo dōzo yoroshiku ne Konna watashi dakedo waratte yurushitene</i>	Çok teşekkür ederim Lütfen kullanmadan önce bu kullanım kılavuzunu dikkatlice okuyun Hep düzgün ve nazik davranın Her bir ürün için iade veya değişim kabul etmiyoruz Lütfen anlayışlı olun Aniden huzursuz bir hale gelebilir Nedenini sorsanız da Cevap vermemesine karşın yalnız bırakıldığında sinirlenir Her zaman kusura bakmayın Ancak, böyle zamanda kızmadan iyice eşlik edelim Düzenli olarak övdüğünde uzun ömürlü olur Tırnaklar temiz gibi Küçük şeyleri bile fark edelim Güzelce bakarak Ancak, şişmanladı gibi gereksiz şeyleri Fark etmesen de olur Eğer, biraz eskirse Gözün kaydığında İkizinin ilk karşılaştığı O günü hatırla Bundan sonra da zahmet vereceğim Böyle beni gülerek affet Her zaman önemse Ömür boyu garantim olduğundan Şaşırtıcı bir şekilde bir tek çiçek için bile Heyecanlanırım Ama kısa olsa da güzel olmasa da Mektup en mutlu olduğum şey Eğer göz yaşlarıyla ıslanırsa

⁹² Şarkı sözleri, ([https://www.uta-net.com/song/193479/\(E.T.08.11.2021\)\)](https://www.uta-net.com/song/193479/(E.T.08.11.2021))) web sitesinden alınmıştır.

全部 ^{うけとめて} ,受け止めて これからもどうぞよろしくね こんな私だけど笑って許してね ずっと、大切にしていね 永久保証の私だから	<i>Zutto taisetsu ni</i> <i>shitene</i> <i>Eikyūhoshō</i> <i>no</i> <i>watashi dakara</i>	Nazikçe kurula Sıkıca sarıl Senden başkasıyla iyileşemeyeceğimden Bundan sonra da sana zahmet vereceğim Böyle ben ama gül, onayla, Her zaman değer ver Ömür boyu garantim olduğundan Arada yolculuğa da çıkar Yıl dönümünde lüks bir akşam yemeği Tipim değil demeden Bana eşlik et Geniş kalp ve derin aşkla Her şeyi kabul et Bundan sonra da zahmet veriyorum Böyle ben ama gülümse ve affet Her zaman değer ver Ömür boyu garantim olduğundan
---	--	--

44	我が家では ママと合流 勝ち組に <i>Wagaya de wa/ mama to gōryū/ kachigumi ni</i> Benim evde/ anne ile birlik olma /kazanan takıma	がみがみ母さん (Gamigami kasan) Azarlayan anne	2012
----	---	---	------

ママと合流 (*mama to gōryū*) sözcüğü, anne ile birlik olma anlamına gelmektedir. 勝ち組に (*kachigumi ni*) ifadesi ise; kazanan takım anlamına gelmektedir. Annenin güçlü ve otoriter olması sebebiyle, evde her zaman kazanmaktadır. Dolayısıyla anne ile birlik olan aile üyeleri de kazanan takımda yer almaktadır. Takma ad kısmında, “Azarlayan anne” şeklinde kullanılmıştır.

45	我家では 「ママのおきて」が すべてです <i>Wagaya de wa/ 'mama no okite' ga/ subete desu</i> Benim evde/ “annenin kalk” demesi/ her şeydir	読み人知らず (Yomibito shirazu) Okuru bilinmeyen	2011
----	--	--	------

Ailede annenin “「ママのおきて」 (*'mama no okite' ga*) kalk!” demesi, evde önemlidir. Bu durum, すべてです (*subete desu*) herşeydir sözcüğü ile ifade edilmektedir. Evde annenin güçlü bir karakter olduğu ve kurallarının bulunduğu

anlaşılmaktadır. Takma ad olarak **Okuru bilinmeyen** sözcüğü yer almaktadır. Beyaz yakalı çalışanın hanımını ifade eder.

46	見せません 我が家のママの ありのまま <i>Misemasen/ wagaya no mama no/ arinomama</i> Gösteremem/ benim evin annesinin/ doğal halini	ヒヤヒヤ父さん 28 (<i>Hiyahiyatōsan</i> 28) Tedirgin baba 28	2014
----	--	--	------

Bu eserde evin annesinin doğal halini gösteremeyeceği dile getirilmektedir.

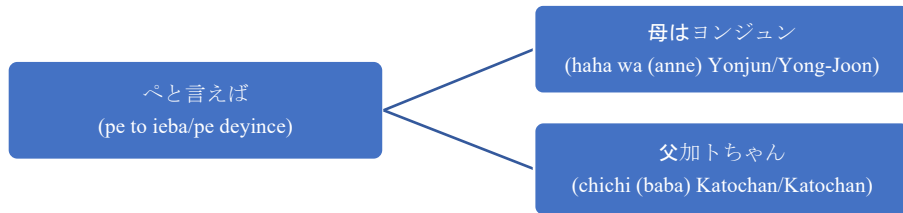
Eserde geçen, **ありのまま** (*arinomama*) sözcüğü⁹³, 2014 yılı popüler sözcüğüdür.

Takma ad kısmında, “**Tedirgin baba 28**” şeklinde kullanılmıştır. Aşağıda benzer sesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
我が家のママ	<i>wagaya no mama</i>	benim evin annesi
ありのまま	<i>arinomama</i>	doğal hali/ olduğu gibi

47	ペと言えは 母はヨンジュン 父加トちゃん <i>Pe to ieba/ haha wa Yonjun/ chichi Katochan</i> Pe deyince/ anne Yong-Joon/ baba Katochan	夢と現実 (<i>Yume to genjitsu</i>) Hayal ve gerçek	2004
----	--	--	------

Bu eserde “**pe**” sözcüğü söylendiğinde annenin **Yong-Joon** adlı yakışıklı Kore’li aktörü , baba ise Japon komedyeni **Katochan**’ı aklına getirmektedir. Takma ad, “**Hayal ve gerçek**” olarak kullanılmıştır. Bu eserde geçen ilk mısra ortak olarak yer almakta ve diğer iki mısra ile bağlantılıdır.

48	ファミレスで ママは大盛り パパ ^{こもり} , 子守り <i>Famiresu de/ mama wa ōmori/ papa komori</i> Aile restoranında/ anne büyük porsiyon/ baba çocuk bakma	紙風船 (<i>Kamifūsen</i>) Kâğıt balon	2004
----	--	--	------

⁹³ (Açıklama için bkz. 35 nolu eser)

Famiresu (ファミレス) sözcüğü, aile restoranı anlamına gelmektedir. Aile (ファミリー/*famirī*) sözcüğü ve restoran (レストラン/*resutoran*) sözcüklerinin bir araya gelmesiyle oluşturulan sözcüğün kısaltmasıdır. Aile restoranında annenin büyük porsiyon yemek yediğinden ve babanın da çocukla ilgilendiğinden söz edilmektedir.

Eserde büyük porsiyon **大盛り** (*oomori*) ve çocuk bakma anlamına gelen **子守り** (*komori*) sözcükleri benzer sesli sözcüklerdir.

49	ママドラマ パパ現実に 泪ぐむ <i>Mama dorama/ papa genjitsu ni/ namidagumu</i> Anne dizi/ baba gerçeğe/gözleri dolar	蚊注射 (<i>Kachūsha</i>) Sivrisinek sokması	2009
----	---	--	------

ママドラマ (*Mama dorama*) sözcüğü, annenin dizi izlemesini ve izlediği diziye duygulanarak gözlerinin dolmasından söz edilmektedir. Ancak, eserde geçen **パパ現実に** (*papa genjitsu ni*) **baba gerçeğe** ifadesiyle, babanın gerçekleri düşünmesi ve gerçek hayatla ilgili konularda gözlerinin dolmasından söz edilmektedir. Takma ad, **Sivrisinek sokması** sözcüğü kullanılmıştır.

50	おそろすな ママのいかりは パパにくる <i>Okorosuna/ mama no ikari wa/ papa ni kuru</i> Kızdırma/ annenin öfkesi/ babaya gelir	ベスパパ (<i>Besu papa</i>)	2010
----	--	------------------------------	------

おそろすな (*okorosuna*) sözcüğü, **kızdırma** anlamına gelmektedir. **ママのいかりは** (*mama no ikari wa*) sözcüğü ise, **annenin öfkesi** anlamına gelmekte olup, çocuklardan annelerini kızdırmamalarını istemektedir. **パパにくる** (*papa ni kuru*) ifadesi ise, **babaya gelir** anlamına gelmektedir. Annenin öfkesini babadan çıkardığı anlaşılmaktadır.

51	愛妻の 母見る背中に 手を合わせ <i>Aisai no haha/miru senaka ni/ te wo awase</i> Canım karımın/ annesine bakan arkasında / dua etme	夜討ち朝駆け亭主 (<i>Yo'uchiasagake teishu</i>) Sabah erken gece geç ziyaret eden koca	2003
----	---	--	------

Bu eserde, hanımının annesinin hasta olması ve annesine bakan hanımının arkasından ellerini birleştirerek, kocanın dua etmesinden söz edilmektedir. Takma ad kısmında ise “**Sabah erken gece geç ziyaret eden koca**” şeklinde kullanılmıştır. 夜討ち朝駆け (*Yo'uchiasagake*) sözcüğü *Sūpā Daijirin* sözlükte, “*Gazete köşe yazarı gibi kişilerin belge toplamak üzere, gece geç vakitte veya sabahın erken saatlerinde dikkat etmeden muhatabı olan kişilerin evlerini ziyaret etmeleridir.*” şeklinde tanımlanmaktadır. Kocanın da iş saatleri dışında kalan zamanlarda ziyaret etmesi sebebiyle bu şekilde kullanılmıştır.

3.4.1.“Anne” Sözcüğü Geçen Senryūların Değerlendirilmesi

Anne ile ilgili eserlerin analizi sonucunda değerlendirme aşağıda yer almaktadır.

	KONU	AÇIKLAMA
D I Ş G Ö R Ü N Ü Ş	GÜZELLİK	24 nolu eserde güzel çıkmak için fotoğrafa rötuş istemesi, 28 nolu eserde makyajını silip havuza giren anneyi çocuğun makyajsız görmesiyle annesini tanıyamayıp kaybolması, 33 nolu eserde makyajsız halinin anneye benzemediği, 35 nolu eserde makyajını çıkardığı zaman adeta tanınmayacak olması, 40 nolu eserde çocuğun, annesinin okul ziyareti makyajına endişeli olması, 41 nolu eserde düğün fotoğrafında annesini bulamaması, 46 nolu eserde annenin doğal halini göstermek istememesi,
	ŞİŞMAN OLMA	31 nolu eserde <i>yurukyara</i> olarak adlandırılan şişman karaktere benzetilmesi, 36 nolu eserde <i>Manma</i> maskotuna annesi olsa alışacağı ve kilolu olduğu vurgulanmaktadır. 48

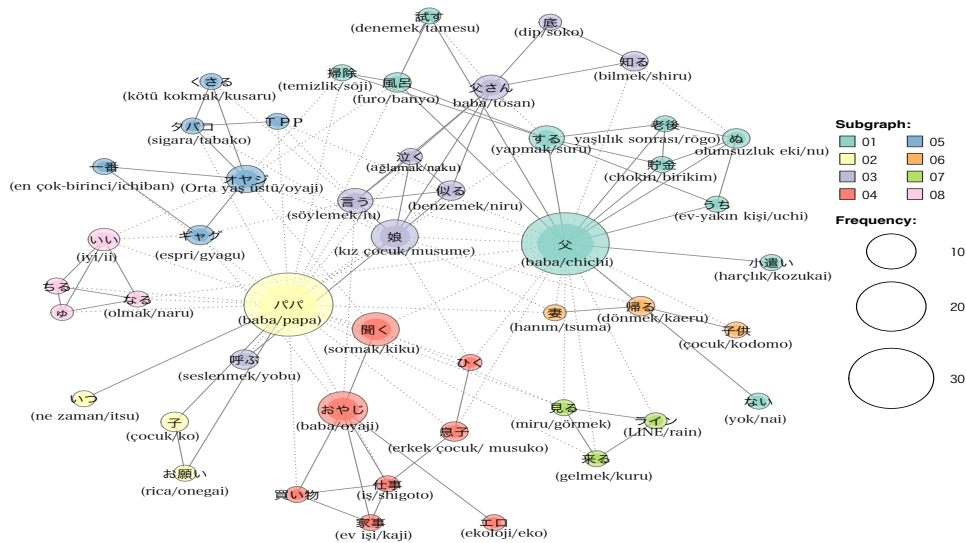
		nolu eserde annenin aile restoranında büyük porsiyon yemesi,
LEZZET		16 nolu eserde annenin lezzetinin üç yıldızlı restorandan daha damağına uyması, 17 nolu eserde <i>konbini</i> adı verilen markette annenin lezzetini bir araya getirmesi, 19 nolu eserde annenin lezzeti sonrasında biber yağı ve tuzlu pirinç maltı,
İŞ YAPMAMA		37 nolu eserde annenin yere değince yuvarlanıp yatması, 42 nolu eserde işten gelen babaya annenin uyuduğunun söylenmesi,
BECERİKSİZ OLMA		29 nolu eserde annenin ev ekonomisi dersinden eksik kalması, 32 nolu eserde annenin hobisini yarıda bırakıp değiştirmesi,
KARAKTERİ	GÜÇLÜ OLMASI	25 nolu eserde annenin ve bütün kadınların güçlü olması, 44 nolu eserde anne ile olan takımın kazanması, 45 nolu eserde annenin kalk demesinin her şey olması,
	ANLAŞILAMAMASI	43 nolu eserde annenin kullanma kılavuzunu istemesi,
	GERİ KALMIŞ	15 nolu eserde navigasyona cevap vermesi, 21 nolu eserde 4K ifadesini ev olarak bilmesi,

3.5. “Baba” Sözcüğü Geçen Senryûlar ve Çözümlemeleri

Bu kısımda baba sözcüğünün geçtiği eserler ele alınmaktadır. Baba sözcüğü ile birlikte aynı eser içinde geçen diğer aile bireyleri aşağıdaki gibidir.

BABA	Baba ve Anne
	Baba ve Kız Çocuğu
	Baba, Kız Çocuğu ve Hanım
	Baba ve Erkek Çocuğu
	Baba ve Çocuk
	Baba ve Köpek
	Baba ve Ev
	Baba ve Aile

Aşağıda baba ile ilgili eserlerde geçen sözcük kullanımlarını gösteren sözcük ağı yer almaktadır.

Şekil 6: Baba ile ilgili ilgili eserlerin sözcük ağı

Baba (*chichi*) sözcüğü, birlikte kullanıldığı sözcükler; **harçlık, ev, yapmak, yaşlılık sonrası, birikim, olumsuzluk eki, banyo, temizlik, denemek, çocuk, dönmek, hanım** şeklindedir. **Baba (tōsan)** sözcüğü ile **dip, bilmek, kız çocuğu, benzetmek, söylemek, ağlamak, seslenmek** sözcüklerinin kullanımı görülmektedir. **Baba (oyaji)** sözcüğü ile (baba anlamı dışında orta yaş erkek anlamı da bulunmaktadır.), **espri, sigara,**

kokmak, TPP, sormak, iş, ekoloji, ev işi, erkek çocuk, alışveriş, bunların dışında **LINE uygulaması, gelmek, bakmak** olarak görülmektedir.

Baba (papa) ile **ne zaman, çocuk, rica etmek** şeklinde yer almaktadır. Aşağıda baba ile ilgili eserler ve açıklamalarına yer verilmektedir.

52	父さんの お腹で試す 賞味期限 <i>Tōsan no/ onaka de tamesu/ shōmikigen</i> Babanın / midesinde denenir / son kullanma tarihi	明るい我が家 <i>(Akarui wagaya)</i> Ferah evim	1994
----	---	--	------

Eserde geçen **賞味期限(shōmikigen)** sözcüğü, **son kullanma tarihi** anlamına gelmektedir. Evdeki yiyeceklerin son kullanma tarihlerinin geçip geçmediğini anlamak için, 父さんの (*tōsan no*) babanın ve お腹で試す (*onaka de tamesu*) sözcükleri, babanın midesinde denemeyi ifade etmektedir. Evdeki aile üyelerinin, son kullanma tarihi geçmeye yakın olan ürünleri babaya yedirdikleri anlaşılmaktadır. Anne ve çocukların bozulmaya yakın olan ürünleri yemek istememekteler. Takma ad kısmında ise, ironik olarak **“Ferah evim”** şeklinde kullanılmıştır.

53	だんらんにもみ手で入る 父の顔 <i>Danran ni/ momide de hairu/ chichi no kao</i> Toplanmaya/ellerini birleştirerek girer/ babanın yüzü	松竹梅 <i>(Shōchikubai)</i>	1996
----	---	-----------------------------	------

Aile üyeleri bir araya gelerek toplanmıştır. Bu toplanmaya babanın ellerini birleştirerek katılması tasvir edilmektedir. *Sūpā Daijirin*'de 揉み手 (*momide*) sözcüğü, “Her iki eli vücudunun önünde birleştirerek ovuşturmak. Bir şey rica ederken, özür dilerken, yaparken kullanılan hareket.” şeklinde tanımlanmaktadır. Bir arada olan aile üyelerinin yanına babanın bu şekilde katılması babanın bir şey isteyeceği ya da özür dileyeceğini ifade etmektedir. Takma adda yer alan *kanjiler*; çam ağacı 松(*matsu*), 竹(*take*) bambu ağacı, 梅(*ume*) erik ağacı anlamlarına gelmektedir. Aynı zamanda 松竹梅 olarak Japon içki markası bulunmaktadır.

54	新社員 紹介されたら 父だった <i>Shinshain/ shōkai saretara/ chichi datta</i> Yeni çalışan/ tanıştırdığında/ babamdı	リストラの父の子 <i>(Risutora no chichi no ko)</i> İşten çıkarılan babanın oğlu	1999
----	---	---	------

新社員 (*shinshain*) sözcüğü, yeni çalışan anlamındadır. Ekonomik kriz nedeniyle işten çıkarılan babanın, oğlunun çalıştığı iş yerinde yeniden işe başlaması ile ilgili bir eserdir. Yeni çalışan olarak tanıştırılan kişinin babası olduğu ifade edilmektedir. Takma ad kısmında, “İşten çıkarılan babanın oğlu” şeklinde kullanılmıştır.

55	小遣いが 欲しいと父も チワワの目 <i>Kozukai ga/ hoshī to chichi mo/ chiwawa no me</i> Harçlık/ isteyince baba da/ Çivava'nın gözü	閑人 <i>(Kanjin)</i>	2003
----	---	-----------------------	------

小遣い (*kozukai*) sözcüğü, harçlık anlamına gelmektedir. Baba da harçlık isterken yalvarır şekilde Çivava gibi sevimli bir ifadeyle bakmaktadır. Yukarıdaki eserde, kocanın karısından harçlık istemesi ele alınmaktadır. Kocanın harçlık isterken yalvaran gözlerle bakması, **Çivava** cinsi köpeğe benzetilmektedir. **Çivava** cinsi köpekler, gözleri yuvalarından çıkmış gibi bir ifadeye sahiptir. Sevimli ve yalvaran şekilde baktığı ifade edilmektedir. Aşağıda benzetme görülen sözcükler yer almaktadır.

Resim 12: Çivava köpeği⁹⁴

Benzeyen	Benzetilen	Benzetme Yönü
Baba	Çivava köpeği	Sevimli ve yalvaran şekilde bakması

⁹⁴ Görsel, (<https://blog.juenpetmarket.com/chihuahua-kopek-irki-ozellikleri-ve-bakimi/>) sitesinden alınmıştır. (E. T. 13.05.2021)

56	セカチュウを ポケモン ⁹⁵ と思う うちの父 Sekachū wo/ Pokemon to omou/ uchi no chichi Sekachū'yu/ Pokemon diye düşünen/ bizim baba	小太りおじさん (Kobutori ojisan) Biraz şişman baba	2004
----	--	--	------

Eserde yer alan セカチュウ (sekachū) sözcüğü, 2004 yılı popüler sözcük ilk

10 içinde yer almıştır ve ödülü 片山 恭一 (Katayama Kyōichi) almıştır. Eser yılı da 2004 yılıdır.

セカチュウ (Sekachū) sözcüğü, “片山恭一 (Katayama Kyōichi) tarafından yazılan çok satanlar arasında yer alan, 2001 yılı Nisan ayında Shōgakukan yayınevi tarafından basılan kitap “世界の中心で愛をさけぶ (sekai no chūshin de ai wo sakebu)’nun kısaltılmış halidir (Yonekawa, 2019: 313). Sonrasında film⁹⁶ ve diziye de uyarlanmıştır.” Pokemon olarak düşünmesini ifade etmektedir. Takma ad kısmında “**Biraz şişman baba**” şeklinde yer almaktadır. Eserde benzer sesli sözcük kullanımı görülen sözcükler aşağıda yer almaktadır. Pokemon olarak düşünmesinin sebebi, *Pikachū* adlı *Pokemon* karakterini andırmasıdır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
セカチュウ	sekachū	*世界の中心で愛をさけぶ (sekai no chūshin de ai wo sakebu) -Dünyanın ortasında aşk için ağlıyorum olarak Türkçe'ye aktarılmıştır.
ポケモン	Pokemon	Pokemon
ピカチュウ	(Pikachū)	Pikachū (Pokemon karakteri)

57	父の日に 父のおごりで すしを食べ Chichi no hi ni/ chichi no ogori de/ sushi wo tabe Babalar gününde/ babanın ısmarladığı/ sushiyi yemek	さくら (Sakura) Kiraz çiçeği	2006
----	---	------------------------------	------

⁹⁵ 1997 yılında popüler olan ポケモン (Pokemon) sözcüğü, ポケットモンスター (poketto monsutā/cep canavarı) sözcüğünün kısaltılmış halidir. Pokemon'un içinde ピカチュウ (Pikachū) karakteri oldukça popülerdir (Yonekawa, 2019, s. 182).

⁹⁶ Film, Türkçe'ye 'Dünya'nın ortasında aşk için ağlıyorum' şeklinde uyarlanmıştır.

Baba, babalar günü için, aile bireylerinden hediye beklemektedir. Ancak, kendisinin ısmarladığı sushiyi birlikte yediklerinden söz edilmektedir. Takma ad olarak, “**Kiraz çiçeği**” olarak kullanılmıştır.

58	父踊る マツケンサンバは 千鳥足 <i>Chichi odoru/ Matsuken Sanba wa/ chidoriashi</i> Baba dans eder/ Matsuken Sanba/ sendeleme	しゅうま (<i>Shūmama</i>)	2004
----	---	----------------------------	------

Yonekawa (2019: 299), Japon aktör 松平健 (*Matsudaira Ken*)’in sahne sonunda parıltılı Japon tarzı kıyafetle 'オーレオーレ(*ōreōre/ben ben*) diyerek şarkı söyleyip dans ettiği マツケンサンバ 2 (*Matsukensanba 2*) dir. İlerleyen yıllarda da oldukça popüler olan 2003 yılı popüler sözcüğüdür.

Babanın dansı sendeler gibi görüldüğü ifade edilmektedir. Eserde yer alan 千鳥足(*chidoriashi*) sözcüğü *Tatoekotoba Jiten*’de, “(Ayağı sağa sola çapraz şekilde basarak yürüyen yağmur kuşuna benzemesinden) sarhoş olan kimsenin başının döndüğü yürüme şeklidir.” olarak tanımlanmaktadır.

Resim 13: *Matsuken Sanba 2*⁹⁷

59	父の日に 香水ではなく ファブリーズ <i>Chichi no hi ni/ kōsui dewanaku/ faburīzu</i> Babalar gününde/ parfüm değil de / Febreze	ひらめ (<i>Hirame</i>) Pisi balığı	2007
----	---	---	------

Babalar günü için, çocukların parfüm yerine kötü kokuları gidermeye yarayan **Febreze** marka oda parfümü almaları ile ilgilidir. **Febreze** adı verilen oda parfümü hediye etmeleri, babanın kötü koktuğunu ifade etmesi sebebiyle üzücü bir durumdur. Takma ad, **Hirame** sözcüğü **Pisi Balığı** anlamındadır.

⁹⁷ Görsel, (https://remywiki.com/Matsuken_samba_II) web adresinden alınmıştır (E. T. 23.08.2021)).

60	政権を 奪回できぬ うちの父 <i>Seiken wo/ dakkai dekinu/ uchi no chichi</i> Yönetimi/ yeniden ele geçiremeyen/ bizim baba	北斗 (Hokuto) Büyük ayı takım yıldızı	2008
----	---	---	------

Evin yönetiminin annede olması ve babanın yönetimi ele geçirememesinden söz edilmektedir. Evde babanın söz sahibi olamadığı anlaşılmaktadır. Takma ad, **Büyük ayı takım yıldızı** sözcüğüdür.

61	コンカツは ロースか? ファイレ? かと 父は聞き <i>Konkatsu wa/ rōsu ka? Fire? ka to /chichi wa kiki</i> Evlilik etkinliği/ rosto mu? fileto mu? diye/ baba sorar	のりちゃん (Norichan)	2009
----	--	---------------------	------

Evlenmek için eş bulma etkinliği anlamına gelen *konkatsu*⁹⁸ sözcüğünü, babanın domuz pirzolası anlamına gelen *tonkatsu*⁹⁹ sözcüğü ile karıştırdığı anlaşılmaktadır. *Tonkatsu*, kızartılmış ve kesilmiş domuz pirzolasından yapılan bir Japon yemeğidir. Fileto ve bel kısmı olarak iki türü bulunmaktadır. Babanın fileto ve rosto sözcüklerini kullanması, yanlış anladığını ortaya koymaktadır.

62	激安の ジーンズ父の 勝負服 <i>Gekiyasu no/ jīnzu chichi no/ shōbufuku</i> Ucuz olan /kot babamın/ özel gün kıyafeti	バリュー男 (Baryū otoko) Değer baba	2009
----	--	--------------------------------------	------

Babanın özel günlerde ucuz olan kotu giymesi ifade edilmektedir. Özel günler için giyilmesi planlanan kıyafetler genellikle pahalı ve şık olmasına karşın babanın kıyafet için fazla bütçe ayırmadığı anlaşılmaktadır. Takma ad kısmında **Değer**¹⁰⁰ **baba** anlamına gelen sözcük yer almaktadır.

63	父さんの 機密費すでに 底をつく <i>Tōsan no/ kimitsuhi sudeni/ soko wo tsuku</i> Babanın/gizli sermayesi çoktan/dibe indi	てる坊 (Terubō)	2010
----	---	-----------------	------

Babanın gizli olarak biriktirdiği paraların çoktan dibe indiğini ifade etmektedir. Eserde geçen, 底をつく (*soko wo tsuku*) deyimi, *Sūpā Daijirin* elektronik sözlükte “Tamamen bitmesi, boş olması ” ve *Reikai Kanyōku jiten* elektronik sözlükte “Biriktirilmiş olan şeyin tamamen bitmesi” anlamlarına gelmektedir.

⁹⁸ 婚活.

⁹⁹ 豚カツ.

¹⁰⁰ バリュー (*Baryū*), İngilizce’de value sözcüğüdür.

64	うちの父 ジョギングしながら 医者に行く <i>Uchi no chichi/ jogingu shinagara/ isha ni iku</i> Bizim baba/ tempolu yürüyüşle/ doktora gider	あい あむ フラッグだ (<i>Ai amu furaggu da</i>) Ben bayrağım	2010
----	--	--	------

Babanın doktora giderken yürüyüş yapması ifade edilmektedir. Hastalığı sebebiyle yürüyüş yapması tavsiye edildiği anlaşılmaktadır. Takma ad olarak “あい あむ フラッグだ (*Ai amu furaggu da*)” şeklinde kullanılmıştır. İngilizce’de “*I am flag*”sözcüğünün sesletilmesiyle oluşturulmuştur. Eseri oluşturan kişinin adı, Japonca’da “**ben bayrağım**” anlamına gelen “**はただ (*Hatada*)**” olması muhtemeldir.

65	図書館で <i>Facebook</i> を さがす父 <i>Toshokan de/ Facebook wo/ sagasu chichi</i> Kütüphanede/ <i>Facebook</i>'u/arayan babam	IT 難民 (<i>IT nanmin</i>) Bilgi Teknolojisi Mültecisi	2011
----	---	---	------

Bu eserde babanın zamanın gerisinde kalması dile getirilmiştir. **Facebook** adı verilen internet ortamında kişilerin kendi özel bilgilerini ve fotoğraflarını paylaşabildikleri sosyal medya uygulaması olmasına karşın, isminin içinde İngilizce’de kitap anlamına gelen “**book**” sözcüğü olması sebebiyle kütüphanede “**kitap**” olarak aradığından söz edilmektedir. Takma ad, **Bilgi Teknolojisi Mültecisi**'dir.

66	父の日は 昔ネクタイ 今エプロン <i>Chichi no hi wa/ mukashi nekutai/ ima epuron</i> Babalar gününde/ önceleri kravat/ şimdi önlük	宣茶 (<i>Sencha</i>)	2012
----	---	-------------------------	------

Babalar günü için, önceleri hediye olarak kravat verilmektedir. Ancak, şimdi önlük hediye edilmesinden söz edilmiştir. Kravat ve önlük ile ilgili olarak, babanın emekli olmadan önce işyerinde takması için kravat alınmaktadır. Emeklilik sonrasında ise, ev işlerini yaparken kullanması için önlük alındığı dile getirilmiştir.

Aşağıda zıt anlamlı sözcük kullanımı görülmektedir.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
昔	<i>mukashi</i>	eskiden
今	<i>ima</i>	şimdi

Ne zamandan sonra,
yaşlanma niyetindesin. Şimdi
değil mi

Resim 14: 67 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2014:53)

67	老後にと 貯金使わぬ 父 70 <i>Rōgo ni to/ chokin tsukawanu/ chichi 70</i> Yaşlılıkta diye/ birikimi harcamayan/ baba 70'inde	はてはて (Hatehate)	2013
----	--	--------------------	------

Bu eserde, 老後にと (*Rōgo ni to*) ifadesi yaşlılıkta diye anlamındadır. Yaşlanınca

kullanmak üzere biriktirmektedir. Babanın 70 yaşına gelmesine rağmen, birikimini yaşlılıkta kullanmak üzere harcamak istememesi ele alınmıştır.

68	T P P どのアイドル 父が言う <i>TPP/ doko no aidoru/ chichi ga iu</i> TPP/ nerenin idolü/ baba söyler	やっちゃん (Yacchan)	2013
----	---	--------------------	------

Babanın Trans- Pasifik Ortaklığı Antlaşması'nın kısaltması **TPP**'yi hangi idol diye

sorması ele alınmaktadır. Baba, TPP'yi Japon pop grubu “AKB 48” gibi bir idol grubu olduğunu düşünmektedir.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
TPP	<i>TPP</i>	Trans Pasifik Antlaşması
アイドル	<i>aidoru</i>	aşk araması

69	父だけが LINE のグループ 外されて <i>Chichi dake ga/ LINE no gurūpu/ hazusarete</i> Sadece baba/ LINE grubundan/ ayrı tutulur	よみ人知らず (Yomibitoshirazu) Anonim	2014
----	---	---------------------------------------	------

Mesajlaşma ve arama yapmayı sağlayan **LINE** adlı uygulamada oluşturulan aile

grubundan babanın ayrı tutulmasını ifade etmektedir. Aile içinde her şeyin baba ile paylaşılmaması, iletişim kurulmamasını göstermektedir. Takma ad, **Anonim** sözcüğüdür.

70	みつをから 修造になる 父語録 <i>Mitsuwo kara/shūzō ni naru/ chichi goroku</i> Mitsuo'dan/ Shūzō'ya (dönüşür)/ baba alıntıları	すば石 (Supa'ishi) (İng. <i>spicy</i>) Baharatlı	2015
----	---	---	------

Babanın yapmış olduğu alıntıların zamanla değişmesinden söz edilmektedir. *Mitsuo*'dan, *Shūzō*'ya dönüşmektedir. *Mitsuo* sözcüğü, ünlü zen şairi *Aida Mitsuo* (相田みつを)¹⁰¹'yu ifade etmektedir. Dönüşür/ değişir anlamında kullanılan *Shūzō* sözcüğü ile, Japon şovmen *Matsuoka Shūzō* (松岡修造)¹⁰²'yu ifade etmektedir. 2014 yılı popüler sözcüğü olan, her gün Shūzo anlamına gelen 毎日、修造! (*Mainichi Shūzo*) sözcüğüyle yakından ilişkilidir. Yonekawa (2019:557)'de “5.09.2014 yılında piyasaya sürülen, *Matsuoka Shūzō*'nun sözlerinin yer aldığı takvim olup, yetişkinler arasında oldukça popüler olmuştur. Takma ad olarak, すぱ石 (スパイシー/*supaishi*) “Baharatlı” anlamına gelen sözcük kullanılmıştır. 石 (*ishi*) kanjisi taş anlamına gelmektedir.

71	お風呂場で 全裸ポーズを 試す父 <i>Ofuroba de/ zenra pōzu wo/ tamesu chichi</i> Banyoda/ çıplak pozu/ deneyen baba	カクト (<i>Kakuto</i>)	2015
----	--	--------------------------	------

Japon komedyen とにかく明るい安村 (*Tonikaku Akarui Yasumura*) adıyla çıplak poz vermesi ile ilişkilendirilen bir eserdir. Babanın da evde banyoda çıplak pozu denemektedir.

Resim 15: 72 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2018:20)

72	父からは ライン見たかと 電話来る <i>Chichi kara wa /rain mita ka to /denwa kuru</i> Babadan/ LINE'a baktın mı diye/ telefon gelir	アカエタカ (<i>Akaetaka</i>)	2017
----	---	------------------------------	------

Çocuğun, babasının *LINE* adlı uygulama üzerinden göndermiş olduğu mesaja bakmaması ve bunun üzerine babasının telefon etmesi ele alınmaktadır. Babanın göndermiş olduğu mesaj önemsenmemektedir.

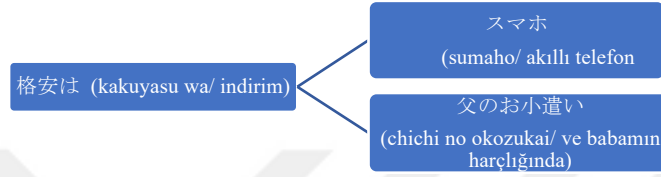
¹⁰¹ 1924-1991 yılları arasında yaşayan ünlü şair ve hattattır (kaligrafi ustası).

¹⁰² 1967 yılı doğumlu emekli profesyonel tenis oyuncusu, spor yorumcusu ve şovmendir.

73	格安は スマホと父の お小遣い <i>Kakuyasu wa/ sumaho to chichi no/ okozukai</i> Düşük fiyat/ akıllı telefon ve babanın/ harçlığında	味噌シール (<i>Misoshiru</i>) Miso çorbası	2017
----	--	---	------

Bu eserde 格安スマホン(*kakuyasu sumahon*) sözcüğü oldukça ucuz fiyata satılan akıllı telefondur. Ucuz olan, düşük fiyat olan akıllı telefon ve babanın harçlığının az olmasını ifade etmektedir. Takma ad kısmında “**Miso çorbası**”¹⁰³ sözcüğü kullanılmıştır.

Aşağıda bağlantılı olan mısralar yer almaktadır.

74	父さんの 下着どうして 排除する <i>Tōsan no/ shitagi dōshite/ haijo suru</i> Babanın / iç çamaşırı neden/ ayrı tutulur	洗濯機 (<i>Sentakuki</i>) Çamaşır makinesi	2017
----	--	---	------

Evde çamaşır yıkanırken, babanın iç çamaşırı diğer çamaşırlardan ayrı tutularak yıkandığı anlaşılmaktadır. Babanın iç çamaşırının kirli olduğu düşünülmektedir. Takma ad kısmında “**Çamaşır makinesi**” sözcüğü kullanılmıştır.

75	老後にと 米寿の父が 貯金する <i>Rōgo ni to/beiju no chichi ga/ chokin suru</i> Yaşlılıkta diye/88 yaşındaki babam/ birikim yapar	てる源爺	2017
----	--	------	------

Yaşlılıkta kullanmak üzere, 88 yaşındaki babanın birikim yapması ifade edilmektedir. **Beiju** sözcüğü kişinin 88. yaşını ifade eden sözcüktür.

76	父さんの 苦労知ってる 靴の底 <i>Tōsan no/ kurō shitteiru/ kutsu no soko</i> Babanın/çilesini bilir/ ayakkabının tabanı	可可子 (<i>Kakako</i>)	2017
----	--	--------------------------	------

Eserde babanın ne kadar çok çalıştığını, işe gidip gelirken ayakta durduğunu ayakkabının tabanının bildiğinden söz edilmektedir. Fazla giyildiğinde ayakkabının tabanı zarar görmektedir.

77	おとうさん 胃酸でるけど 遺産なし <i>Otōsan/ isan deru kedo/ isan nashi</i> Babamın/ mide asidi çıkar ama/ miras yok	サイタ (<i>Saita</i>)	2011
----	---	-------------------------	------

¹⁰³ Miso çorbası Japonca'da 味噌汁(*misoshiru*) şeklinde yazılmaktadır.

Babanın mide asidinin olması ve mirasının olmaması ele alınmıştır. Maddi olarak birikimi olmadığı anlaşılmaktadır.

Aşağıda eşsesli sözcük kullanımına yer verilmektedir.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
胃酸	<i>isan</i>	Mide asidi
遺産	<i>isan</i>	Miras

78	タピるって 旅に出るのか? 父慌て <i>Tapirutte/ tabi ni deruno ka?/ chichi awate</i> Tapioka içme/ yolculuğa çıkmak mı?/ baba telaşlı	ピパ (Pipa)	2019
----	--	--------------	------

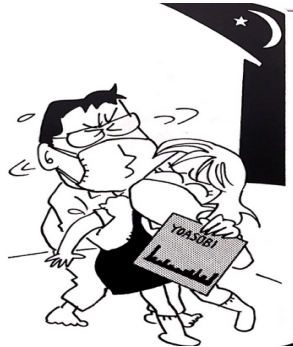
Tapioka adı verilen baloncuklu çay içme sözcüğü ve yolculuğa çıkma sözcüklerinin ses benzerlikleri kullanılmıştır. Baloncuklu çay içmeye gitmeyi yolculuğa çıkma olarak anlayan babanın telaşlı olmasını dile getirmektedir.

Aşağıda benzer sesli sözcük kullanımına yer verilmektedir.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
タピる	<i>tapiru</i>	Tapioka adı verilen içinde baloncuklu parçacıklar olan çay içme
旅に出る	<i>tabi ni deru</i>	yolculuğa çıkma

79	テレワーク いつもと違う 父を知る <i>Terewāku/ itsumo to chigau/ chichi wo shiru</i> Tele çalışma/ her zamandan farklı/ babayı tanıma	秋乃アキ (Aki no Aki)	2020
----	--	----------------------	------

Eser yılı 2020 yılı olması sebebiyle Korona virüsü ile ilgili bir eserdir. Korona virüsü nedeniyle tele çalışma (*İng.telework*) sistemine geçilmiştir. Uzaktan çalışma ortamındaki babanın, her zamankinden farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır.

Resim 16: 80 no'lu esere ait görsel (Yaku vd., 2021:23)

80	YOASOBI が 大好きと言い 父あせる YOASOBI ga/ daisuki to ii/ chichi aseru YOASOBI/çok seviyorum deyince/ baba sinirlenir	テンピ (Tenpi)	2020
----	--	----------------	------

Yukarıda verilen eserde **YOASOBI**¹⁰⁴ adı verilen Japon pop grubundan babasının haberi bulunmamaktadır. **YOASOBI** sözcüğünü duyduğunda 夜遊び (*yoasobi*) gece eğlencesi olarak düşünmesi ve bu yüzden de sinirlenmesini ifade etmektedir.

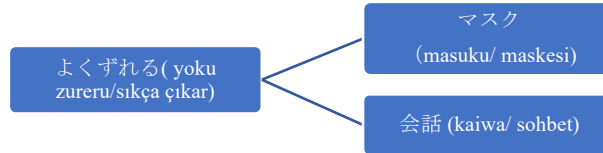

Resim 17: 81 no'lu esere ait görsel (Yaku vd., 2021:21)

81	お父さん マスクも会話も よくずれる Otōsan / masuku mo kaiwa mo/ yoku zureru Baba/ maskesi de sohbeti de/ sıkça çıkar	さごじょう (Sagojō)	2020
----	--	-------------------	------

Eserde geçen **ずれる (zureru)** sözcüğü *Sūpā Daijirin* elektronik sözlükte, “1. Gerçek yerinden biraz ayrı bir yere gitmesi., 2. Standart olan şeyler veya esas olan şeylerden biraz farklılık gösterme.” şeklinde tanımlanmaktadır. Eser, 2020 yılına ait olması sebebiyle korona virüs önlemleri kapsamında takılan maske ile ilgilidir. Babanın maskesini düzgün bir şekilde takmadığı ve konuştuğu zaman da farklı konulara saptığından söz edilmektedir.

Aşağıda bağlantılı olan mısralara yer verilmektedir.

82	洗顔フォーム 知らぬ父親 歯をみがく Sengan fōmu/ shiranu chichioya/ ha wo migaku Yüz yıkama köpüğü/ bilmeyen babam/ dişleri fırçalar	ピチピチギャル (Pichipichigyarū) Enerjik kız	1991
----	---	---	------

¹⁰⁴ Sözcük, *Yoasobi* şeklinde sesletilmektedir.

Babanın yüz yıkama köpüğünü bilmemesi ve diş macunu olduğunu düşünerek dişlerini fırçalamasını ifade etmektedir. Takma ad olarak, “**Enerjik kız**” sözcüğünün kullanımı görülmektedir.

83	SMAPを どの地図だと 聞くおやじ <i>SMAP wo/ doko no chizu da to/kiku oyaji</i> SMAP'ı/ nerenin haritası diye/ soran baba	時代おくれ (<i>Jidai okure</i>) Geri kalmış	1996
----	--	--	------

Babasının, **SMAP** sözcüğünü nerenin haritası diye sorması ifade edilmektedir.

Takma ad, “**Geri kalmış**” şeklinde kullanılmıştır. **SMAP** sözcüğü, 1988-2016 yılları arasında etkin olan Japon pop müziği grubudur. SMAP sözcüğünün içinde İngilizce'de harita anlamında kullanılan **MAP** sözcüğünün yer alması sebebiyle Japonca'da harita anlamında kullanılan 地図(*chizu*) sözcüğü ile ilişkilendirilmiştir.

84	サム・アムロ? ハワイの人かと 聞くおやじ <i>Samu amuro?/ Hawai no hitoka to/ kiku oyaji</i> Sam- Amuro/ Havai'li biri mi diye/ soran baba	モダンボーイ (<i>Modanbōi</i>) Modern erkek	1997
----	---	---	------

SAM (*samu*), 1962 yılı doğumlu asıl adı 丸山 正温 (*Maruyama Masaharu*) olan

Japon dansçısını ifade etmektedir. Amuro ise; アムロ・レイ (*Amuro Ray*), *Kidō senshi Gandamu* (機動戦士ガンダム) 1979 yapımı anime televizyon serisidir. Eserde, *Samu* ve *Amuro* sözcüklerinin sesletimi sebebiyle Havai'li olup olmadığını sorgulayan baba ele alınmıştır. Takma ad, “**Modern erkek**” sözcüğüdür.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
サム・アムロ	<i>Samu Amuro</i>	SAM ve AMURO
ハワイの人	<i>Havaijin</i>	Havai'li

85	仕事減り ごみ出し買い物 家事おやじ <i>Shigotoheri/ gomidashi kaimono/ kaji oyaji</i> İş azalınca/ çöp atma alışveriş/ ev işi baba	働き者 (<i>Hatarakimono</i>) Çalışan	2009
----	--	---	------

Baba işte yoğun olduğu zamanlarda sabah erken çıkıp, eve geç gelmektedir. İş azalınca evde geçirdiği zamanın artması sebebiyle, babanın çöp atma, alışveriş yapma ve ev işi yapmasını ifade etmektedir. Takma ad kısmında “**Çalışan**” sözcüğünün kullanıldığı görülmektedir.

86	アイフォンを ラブコールかと 聞くおやじ <i>Aifon wo/rabukōru ka to/ kiku oyaji</i> iPhone'u/ aşk araması mı diye/ soran baba	米寿の父 (Beiju no chichi) 88'indeki baba	2013
----	--	---	------

Iphone şeklinde sesletilen akıllı telefon markasını, aşk araması mı diye baba sormaktadır. Eserde takma ad kısmında '**88'indeki baba**' şeklinde kullanımın olması sebebiyle zamandan geri kaldığı anlaşılmaktadır.

Aşağıda eşsesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
アイフォン	<i>aifon</i>	Iphone
ラブコール	<i>rabukōru</i>	aşk araması
iPhone	<i>aifon</i>	Iphone
愛フォン	<i>aifon</i>	aşk araması

87	・com ラッシュアワーかと おやじ聞く <i>Dotto komu/ rasshu awā ka to/ oyaji kiku</i> .com'u/ yoğun saat mi diye/ baba sorar	鉄道マン (Tetsudōman) Demiryolu adam	2000
----	--	--	------

Bu eserde, babanın güncel olaylardan haberinin olmaması ve “**.com**” sözcüğünü yoğun saat (işe gidiş- geliş saati) mi diye sormasını ele almaktadır. Takma ad kısmında “**Demiryolu adam**” sözcüğü kullanılmıştır.

Aşağıda eserdeki eşsesli sözcüklere yer verilmektedir.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
・com	<i>dotto komu</i>	.com
ラッシュアワー	<i>rasshu awā</i>	yoğun saat
ドットこむ	<i>dotto komu</i>	Bir noktanın yoğun olması

88	岩盤浴 韓流スターかと 聞く親父 <i>Ganbanyoku/ Hanryū sutā ka to/ kiku oyaji</i> Taş kaplıca/ Koreli star mı diye/ soran baba	世間知らず (Seken shirazu) Dünyayı bilmeyen	2006
----	---	--	------

Bu eserde sıcak taş kaplıca anlamında kullanılan Japonca *Ganbanyoku* sözcüğünün sesletiminin Korece'ye benzemesi sebebiyle baba Koreli star olup, olmadığını sormaktadır. Takma ad, **Dünyayı bilmeyen** şeklinde yer almaktadır.

Aşağıda eserde sözcük oyunu görülen sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
岩盤浴 (ガンバンヨク)	<i>ganbanyoku</i>	Taş kaplıca
韓流スター	<i>Hanryū sutā</i>	Koreli star

89	ナタ・デ・コ どこを切るのと 聞くオヤジ <i>Nata de koko/ doko wo kiru no to/ kiku oyaji</i> Nata de coco/ nereyi keseceğiz diye/soran baba	オジサン代表 (<i>Ojisan daihyō</i>) Yaşlı temsilcisi	1993
----	--	--	------

Eserde yer alan, ナタ・デ・コ (*Nata de coco*) sözcüğü, (Yonekawa, 2019:99)'da “1993 yılı popüler sözcüğüdür. İspanyolca'da 'Nata de coco' olarak yer alan sözcük, hindistan cevizi meyvesi suyunun fermente edilerek sıkıştırılmasıyla Filipin'de üretilen bir üründür.” şeklinde tanımlanmaktadır. Takma ad, **Yaşlı temsilcisi** sözcüğüdür. Japonca Nata de koko şeklindeki sesletim, “**pala ile burası**” anlamına gelmektedir. Babanın nereyi keseceğiz diye sorması da bu şekilde anladığını göstermektedir. Babanın yeni çıkan fermente Hindistan cevizi suyunu bilmediği, dönemin yeni çıkan ürünlerinden geri kaldığını ifade etmektedir.

Resim 18: Nata de koko¹⁰⁵

Aşağıda eserde geçen eşsesli sözcüklere yer verilmektedir.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
ナタ・デ・ココ	<i>Nata de koko</i>	Nata de coco
ナタ	<i>nata</i>	Pala (kesici alet)
デ (で)	<i>de</i>	Vasita, araç, ile
ココ	<i>koko</i>	burası
どこを切るのと	<i>doko wo kiru no to</i>	Nereyi keseceğiz

90	風呂の順 オヤジ最後で 掃除つき <i>Furo no jun/ oyaji saigo de/ sōji tsuki</i> Banyo sırası/ baba en son/ temizlikle birlikte	オヤジサマ (<i>Oyajisama</i>) Sayın Baba	1999
----	---	---	------

風呂の順 (*Furo no jun*) sözcüğü, banyo sırasını ifade etmektedir. Aile içinde banyo yaparken sıranın olduğu, evdeki banyo yapma sırasında babanın en sonda yer

¹⁰⁵ Görsel, <https://www.amazon.co.jp> (E. T. 10.10.2022) adresinden alınmıştır.

aldığı, sonrasında da banyoyu temizlediğinden söz edilmektedir. Takma ad kısmında **Sayın baba** sözcüğü yer almaktadır.

91	ユニクロは どんな黒かと オヤジ聞き Yunikuro wa/ donna kuro ka to/ oyaji kiki UNIQLO/ hangi siyah diye/baba sorar	流行オンチ (<i>Ryūkō onchi</i>) Moda duyarsızlığı	2000
----	---	--	------

Eserde geçen UNIQLO sözcüğünün sesletimi Japonca'da siyah anlamında kullanılan *kuro* sözcüğüne benzemesi sebebiyle baba hangi siyah diye sormaktadır. Babanın zamandan geri kaldığını ifade eden bir eserdir. Takma ad olarak, **Moda duyarsızlığı** şeklinde yer almıştır.

Aşağıda eserde geçen benzer sesli sözcüklere yer verilmiştir.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
ユニクロ	<i>Yunikuro</i>	UNIQLO (giyim üzerine mağaza)
どんな黒	<i>donna kuro</i>	Hangi siyah

92	タバコくさっ!! やめても娘が オヤジくさっ!! <i>Tabako kusa!!/yamete mo musume ga/ oyaji kusa!!</i> Sigara kokuyor!!!/ bıraksa da kızım/baba, kokuyor!!	アカちゃん (<i>Akachan</i>) Bebek	2010
----	--	--------------------------------------	------

タバコくさっ(*Tabako kusai*) sözcüğü, sigara kokma anlamına gelmektedir.

Eserde kızının, babası yanına yaklaştığında sigara koktuğunu ifade etmektedir. Ancak, baba sigarayı bırakmasına rağmen bu kez de koktuğunu söylemektedir. オヤジくさっ (*oyaji kusai*) sözcüğü ise; yaşlanmayla birlikte ortaya çıkan kokudur. Kızının babasının yanına yaklaşmak istemediğinden söz edilmektedir. Takma ad olarak “**Bebek**”sözcüğü kullanılmıştır.

Aşağıda eserlerde geçen tekrar edilen sözcüklere yer verilmektedir. *Kusai* sözcüğü her iki sözcükte de yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
タバコくさっ!!	<i>Tabako kusa!!</i>	sigara kokması
オヤジくさっ!!	<i>oyaji kusa!!</i>	Babanın kokması
くさい	<i>kusai</i>	kokmak

93	ああおれだ 電話かわれば パパでちゅよ <i>Aa ore da/ denwa kawareba/ papa dechuyo</i> Aa benim/ telefondaki değişince/ babacıım	まな・りなのパパ (<i>Mana-Rina no</i> <i>papa</i>) Mana Rina'nın babası	1993
----	---	---	------

Bu eserde hanımıyla veya aile bireylerinden birisi ile telefonda normal bir şekilde konuşan koca, çocuğunun telefona gelmesiyle birden sempatik bir şekilde konuşmaya başlamaktadır. パパですよ (*papa desuyo*) resmi kullanımın yerine パパでちゅよ (*papa dechuyo*) şeklindeki söylem çocuksu bir söylemdir. Takma ad olarak, “**Mana Rina'nın babası**” sözcüğü yer almaktadır.

94	とうさんと 呼ぶな明日から パパと呼べ <i>Tōsan to/ yobu na asu kara/ papa to yobe</i> Tōsan (baba)/ diye seslenme yarından sonra/ papa (baba) diye seslen	倒産社員 (<i>Tōsanshain</i>) İflas eden çalışan	2000
----	--	--	------

Yukarıda verilen eserde baba sözcüğünün iki farklı kullanımı görülmektedir. Baba, kendisine **tōsan** şeklinde seslenilmesini istememektedir. Bunun yerine yine baba anlamına gelen, *papa* sözcüğünü kullanmasını istemektedir. Takma ad kısmında yer aldığı gibi, **tōsan** sözcüğü aynı zamanda 倒産 (*tōsan*) iflas etme anlamına da gelmektedir. Babanın iflas etmiş olduğunu hatırlamak istemediği anlaşılmaktadır. Beyaz yakalı çalışan işten çıkarılmıştır.

95	ボーナスを パパにあげてよ サンタさん <i>Bōnasu wo/ papa ni agete yo/ Santa san</i> İkramiyeyi/ babama versene/ Noel Baba	親孝行息子 (<i>Oyakōkōmusuko</i>) Ebeveyne saygılı erkek çocuk	2001
----	--	--	------

Noel Baba'dan babasına ikramiyeyi vermesini istemesi ifade edilmektedir. Dolayısıyla istedikleri şeyleri alabileceklerdir. Takma ad olarak, “**Ebeveyne saygılı erkek çocuk**” şeklinde yer almaktadır.

96	パパになり 思わず部下に『いいでちゅよー』 <i>Papa ni nari/ omowazu buka ni/ ii dechuyō</i> Baba olunca/ fark etmeden astıma/ “Tamamdıyy”	愛娘命課長 <i>Manamusume inochi kachō</i> Canım kızım hayatımın şefi	2005
----	--	--	------

Eserde baba olduktan sonra farkında olmadan çocuğuna karşı kullanmış olduğu çocuksu dil ile, iş yerinde kendi altında çalışan kişiyle konuşmuştur. Bu eserde (いいですよー/*iidesuyō*) resmi kullanımın yerine, (いいでちゅよー/*iidechuyō*) şeklinde çocuksu bir kullanım görülmektedir. Takma isme bakıldığında müdür olduğu anlaşılmaktadır. Takma ad, **Canım kızım hayatımın şefi** olarak yer almaktadır.

97	パパお願い 運転・場所取り・カメラ・ゴミ <i>Papa onegai/ unten-basho tori/ kamera-gomi</i> Baba lütfen/ götür-almaya gel/ kamera- çöp	空とぶ竹ぼうき <i>(Sora tobu take bōki)</i> Uçan süpürge	2006
----	---	--	------

Çocukların babasından sürekli bir şeyler istemeleri ifade edilmektedir. Babadan, bir yerlere götürmesi, sonrasında oradan alması, fotoğraf çekmesi, çöpü çıkarması vb. şeylerin istenmektedir. Takma ad olarak, **Uçan süpürge** sözcüğü kullanılmıştır.

98	一番湯 パパの後には 入浴剤 <i>Ichibanyu/ papa no ato ni wa/ nyūyokuzai</i> İlk banyo suyu/ babanın sonrasında/ temizlik ürünü	マムシ <i>(Mamushi)</i> Engerek yılanı	2007
----	---	--	------

一番湯(*ichibanyu*), küvete doldurulan ilk banyo suyu anlamına gelmektedir. Japon kültüründe, küvet içinde dinlenilerek rahatlanmakta ve günün yorgunluğu atılmaktadır. İlk banyo suyu olmasına rağmen babanın sonrasında, suyun kirlendiği düşüncesiyle temizlik ürününün kullanılması ele alınmaktadır. Takma ad, **Engerek yılanı** sözcüğüdür. Eserde babanın hemen suyu kirlettiği ve babanın kirli olduğu düşünülmektedir.

99	お出掛けで いつもパパだけ 同じ服 <i>Odekake de/ itsumo papa dake/ onaji fuku</i> Dışarı çıkarken/ her zaman sadece baba/ aynı kıyafet	ミッキーママ <i>(Mikkīmama)</i> Mickey anne	2007
----	---	---	------

Babanın dışarı çıkarken her zaman aynı kıyafetleri giymesi ele alınmaktadır. Aile üyelerinin yeni kıyafetler almalarına karşın, babanın var olan kıyafetlerle yetinmesi anlatılmaktadır. Takma ad, **Mickey anne** sözcüğü yer almaktadır.

100	「パパがいい！」それがいつしか「パパ はいい」 <i>“Papa ga ii!”/ sore ga itsushika/ “papa wa ii”</i> Baba iyi/ bu hangi arada / baba yaa iyi	はりきりパパ <i>(Harikiripapa)</i> baba Hevesli baba	2008
-----	---	---	------

Küçük yaşlarda iken babanın iyi olduğu dile getirilmektedir. Ancak çocuğun büyümesiyle birlikte, zaman geçtikçe babanın düşünceleri ya da davranışları rahatsız edici olmaya başlamıştır. Bu durumu ifade eden bir eserdir. Takma ad, **Hevesli baba** olarak kullanılmıştır.

Eserde 「パパがいい！/“Papa ga ii!”/」 ve 「パパはいい/ *papa wa ii*」

Papa ii ve **papa ... ii** şeklindeki kullanım aynı sözcük kullanımını göstermektedir.

Ga ve **wa** konu belirleyicileri ile anlam değişikliği vurgulanmaktadır.

101	「パパ嫌い」 だけどお前は パパ似だよ <i>Papa kirai/ dakedo omae wa/ papani dayo</i> “Babayı sevmiyorum” /ama sen / babana benziyorsun	しののん <i>(Shinonon)</i>	2010
-----	---	---------------------------	------

Çocuğun “Babayı sevmiyorum” şeklindeki söylemine karşın, çocuğun babasına benzediği ifade edilmektedir. Takma ad, **Shinonon** sözcüğü, 『うたわれるもの』シリーズ (*Utawareru mono*) serisinin kahramanıdır.

102	一緒だね 僕は卒園 パパ卒煙 <i>Issho da ne/ boku wa sotsuen/ papa sotsuen</i> Aynı değil mi/ ben ana okulu bitirdim/ baba sigarayı	嫌煙妻 <i>(Ken'entsuma)</i> Dumandan nefret eden hanım	2010
-----	--	---	------

Bu eserde, çocuğun ana okulunu bitirmesi ve babanın da sigarayı bırakmasının aynı olduğundan söz edilmektedir. Takma ad kısmında ise “**Dumandan nefret eden hanım**” şeklinde kullanım görülmektedir.

Aşağıda eserde geçen eşsesli sözcük kullanımına yer verilmektedir.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
卒園	<i>sotsuen</i>	Ana okulunu bitirme
卒煙	<i>sotsuen</i>	sigarayı bırakma

103	AKBに 負けるなパパも 48 <i>AKB ni/ makeruna papa mo/48</i> AKB'ye/ yenilme baba da/ 48	蚊注射 (<i>Kachūsha</i>) Sivrisinek sokması	2011
-----	---	---	------

AKB 48 adlı Japon pop grubu ile ilgidir. Babanın 48 yaşında olması sebebiyle çocuk babasına AKB'ye yenilmediğini dile getirmektedir. Takma ad, **Sivrisinek sokması** sözcüğüdür. Eserde 48 numarası, babanın yaşı ve AKB 48 grubunda ortak kısımdır.

104	TPP タバコパチンコ パパ止め て! <i>TPP/ tabako pachinko/ papa yamete!</i> TPP/ sigara/pachinko/ baba yeter!	毎月赤字ママ (<i>Maigetsu akaji</i> <i>mama</i>) Her ay batan anne	2011
-----	---	---	------

TPP sözcüğü, Trans Psifik Antlaşmasını ifade eden kısaltmadır. Bu kısaltmadaki baş harfler olan **Tabako**, **Pachinko**, **Papa** şeklinde kullanılarak eser oluşturulmuştur. TPP kısaltması, sigara, pachinko ve baba yeter! olarak uyarlanmıştır. Takma ad olarak “**Her ay batan anne**” şeklinde yer almaktadır.

Aşağıda eserde geçen kısaltmalara ait sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
TPP	TPP	Trans Pasifik Antlaşması
タバコ パチンコ パパ	<i>Tabako Pachinko Papa</i>	Sigara pachinko baba

105	洗濯機 いつもパパだけ 貸し切りで <i>Sentakuki/ itsumo papa dake/ kashikiride</i> Çamaşır makinesi/ her zaman sadece baba/ ayrı tutulur	ロンリーマン (<i>Ronrīman</i>) Yalnız adam	2012
-----	--	--	------

Evde babanın kıyafetleri yıkanırken aile bireylerinden ayrı yıkanması ele alınmıştır. Babanın kıyafetlerinin kötü koktuğu ya da kirli olduğu düşünülmektedir. Takma ad, **Yalnız adam** sözcüğüdür.

106	ままごとも パパが買い物 行かされる <i>Mamagoto mo/ papa ga kaimono/ ikasareru</i> Evcilikte de/ baba alışverişe/ götürülüyor	光源氏 <i>Hikarugenji</i>	2017
-----	---	---------------------------	------

Günlük hayatta babanın alışverişe götürülmesi ile ilgili bir eserdir. Evcilik oyununda da baba alışverişe götürülüyor şeklinde dile getirilmiştir. Takma ad, **Hikaru Genji**, *Murasaki Shikibu*¹⁰⁶ tarafından yazılan *Genji monogatari* adlı eserin karakteridir.

107	パパ来てよ 必要だったの 指紋だけ <i>Papa kiteyo/ hitsuyō datta no/ shimon dake</i> Baba gelsene/ ihtiyaç duyduğu/ sadece parmak izi	iPhone 使い <i>(Iphone Tsukai)</i> Iphone kullanma	2017
-----	---	--	------

Akıllı telefonlarda güvenliği sağlamak için kullanılan yöntem olarak parmak izi kullanılmaktadır. Bu eserde, çocuğun babasını çağırması dile getirilmektedir. Ancak, babası sadece cep telefonunun güvenlik kilidini açmak için parmak izine ihtiyaç duyup kendisini bu yüzden çağırdığını ifade etmektedir. “**Iphone kullanma**” şeklindeki takma isim kullanılmasından da akıllı telefon ve parmak izi bağlantısı kurulmaktadır.

108	胃袋へ 証拠隠滅 パパの分 <i>Ibukuro e/ shōkoinmetsu/ papa no bun</i> Mideye/ kanıt yok etme/ babanın payı	ずみ嫁ともぞ <i>(Zumiyometomoz o)</i> Bitiren gelinle birlikte	2017
-----	---	--	------

証拠隠滅 (shōkoinmetsu) sözcüğü, **kanıt yok etme** anlamına gelmektedir. Bu eserde ise, Evde baba için ayrılan yiyeceğin aile bireyleri tarafından yenmesi ile ilgili bir eserdir. Takma ad olarak, **Bitiren gelinle birlikte** sözcüğü yer almaktadır.

109	「パパじゃやだ」 それでも送る 保育園 <i>'Papa ja yada'/ sorede mo okuru/ hoikuen</i> 'Babayı istemiyorum'/ öyle olsa da götürürüm/ ana okulu	毎朝大変 <i>(Maiasa taihen)</i> Her sabah sıkıntılı	2018
-----	--	---	------

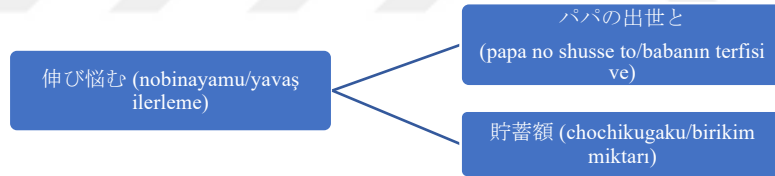
¹⁰⁶ 紫式部.

「パパじゃやだ/'*Papa ja yada*'」 ifadesi çocuk tarafından söylenmektedir ve Babayı istemiyorum anlamına gelmektedir. Ana okuluna giden çocuğun, okula babasının götürmesini istememesi ifade edilmektedir. Buna rağmen, işe giderken babanın götürdüğü anlaşılmaktadır. Takma ad olarak, “**Her sabah sıkıntılı**” şeklindeki kullanım çocuğun sorun çıkardığını göstermektedir.

110	伸び悩む パパの出世と 貯蓄額 <i>Nobinayamu/ papa no shusse to/ chochikugaku</i> Yavaş ilerleme/babanın terfisi ve /birikim miktarı	甘酒 (<i>Amazake</i>) Tatlı sake (Japon içkisi)	2018
-----	--	--	------

伸び悩む (*nobinayamu*) sözcüğü, ilerlememe, mevcut yerinde durma anlamında kullanılmaktadır. Babanın işte terfi etmesi (出世/*shusse*) ve yapmış olduğu birikimlerin 貯蓄額 (*chochikugaku*) yavaş ilerlemesini ifade etmektedir. Takma ad kısmında “**Tatlı sake (Japon içkisi)**” sözcüğü kullanılmıştır.

Aşağıda eserin ilk 5 hecelik kısmının ortak olarak kullanıldığı görülmektedir.

111	収入減 まず削られる パパの趣味 <i>Shūnyūgen/mazu kezurareru/ papa no shumi</i> Gelir azalınca/ ilk kesilen/ babanın hobi	大好きな家族 (<i>Daisuki na kazoku</i>) Çok sevdiğim aile	2020
-----	---	---	------

Ailenin geliri azaldığında, yapılan harcamalarda ilk olarak kesilenin babanın hobisi olduğu dile getirilmektedir. まず削られる (*mazu kezurareru*) sözcüğü **ilk olarak kesilen** anlamında olup, babanın hobisinin tamamen bırakılmasını ifade etmektedir. Ailede kendisinden feragat etmesi ve aile bireylerinin babanın hobisini bıraktırmalarından söz edilmektedir. Takma ad kısmında ironik olarak “**Çok sevdiğim aile**” şeklinde kullanım görülmektedir.

112	午前様 父かと思えば また母か <i>Gozensama/ chichi ka to omoeba/ mata haha ka</i> Sabahlayanı / babam diye düşünürken / yine annem mi?	るすばん父子 <i>(Rusuban fushi)</i> Evi bekleyen baba-çocuk	1995
-----	---	--	------

Dejitaru daijisen sözlüğünde 午前様 (*gozensama*) sözcüğü, “(御前様 /*gozensama*) sözcüğünün parodileştirilmesiyle oluşturulan sözcüktür. Gece geç saatlere kadar içki içip eğlenen ve gece 12'den sonra eve dönme eylemi ve bunu yapan kişi.” olarak tanımlanmaktadır.

Normal koşullarda eve geç gelen kişi genellikle babadır. Ancak bu eserde, eve geç gelen kişinin, baba olarak düşünülmesine karşın evin annesi olması dile getirilmektedir. Takma ad olarak “**Evi bekleyen baba-çocuk**” şeklindeki kullanım da annenin dışarda olmasını, çocuk ve babanın evi beklemesini ifade etmektedir.

113	父に聞き その後必ず 母に聞く <i>Chichi ni kiki/ sonogo kanarazu/ haha ni kiku</i> Babaya sorma/ sonrasında mutlaka/ anneye sorma	癖になりそう <i>(Kuse ni narisō)</i> Takıntı olacak gibi	2011
-----	--	---	------

Günlük hayatta sıkça karşılaşılan bir durum ele alınmıştır. Aile içerisinde hemen hemen her konuya hâkim olan kişi annedir. Baba ise, fazla ilgili değildir. Önemli bir konu veya evdeki herhangi bir eşya ile ilgili babaya sorulduğunda net bir cevap alınmadığı için, sonrasında anneden öğrenilmesi durumu anlatılmaktadır. Takma ad kısmında, **Takıntı olacak gibi** şeklinde yer almaktadır.

114	パパ上手 ほめてやらせる うちのママ <i>Papa jōzu/ hometeyaraseru/ uchi no mama</i> Baba becerikli diye/ överek yaptırır/ bizim anne	ほめ上手 <i>(Homejōzu)</i> Güzel öven	1997
-----	---	---	------

Bu eserde, annenin eşine överek iş yaptırmasından söz edilmektedir. Eserle ilişkili olan “**Güzel öven**” takma adı kullanılmıştır. Eserde ほめてやらせる (*hometeyaraseru*) överek yaptırma anlamına gelmektedir.

115	家事分担 それパパこれパパ ママはどれ? <i>Kaji buntan/ sore papa kore papa/ mama wa dore?</i> Ev işi bölümü/ o baba, bu baba/ anne hangisi?	友貸せ義 <i>(Tomokasegi)</i> Birlikte kazanma	2003
-----	--	--	------

Evde iş bölümü yapılırken babaya fazladan iş verilmesi dile getirilmiştir. Dolayısıyla işlerin çoğunluğunu babanın yapmasıyla annenin ne iş yapacağını sormaktadır. Takma ad kısmında yer alan “*Tomokasegi*” şeklindeki sesletim, aynı zamanda 共稼ぎ **Birlikte kazanma** anlamına gelmektedir. Eserde, benzer sesli sözcüklerin kullanımı görülmektedir. それパパ (*sore papa*), これパパ (*kore papa*)
どれママ (*dore mama*) sözcükleridir.

116	パパ部長 家の中では ママ社長 <i>Papa buchō/ ie no naka de wa/ mama shachō</i> Baba müdür/ evin içinde/ anne patron	一般公務員 (<i>Ippankōmuin</i>) Genel memur	2008
-----	--	--	------

Eserde geçen 部長 (*buchō*) ve 社長 (*shachō*) sözcükleri ve anlamları önemlidir. Japonya'daki şirketlerde çok sayıda bölüm 部 (*bu*) bulunmaktadır. Bu bölümü temsil eden yönetici 部長 (*buchō*) sözcüğü ile şirketin 会社 (*kaisha*) en yetkili temsilcisini ise 社長 (*shachō*) sözcüğü ifade etmektedir. Babanın müdür, evin içinde ise annenin patron olması ifade edilmektedir. Annenin, söz sahibi olduğu ve evi yönettiği anlaşılmaktadır. Takma ad, **Genel memur** şeklinde yer almaktadır.

117	「あれとって」 ママ口動く パパ動く <i>“Are totte”/ mama kuchi ugoku/ papa ugoku</i> 'Onu alsana'/ annemin çenesi hareket eder/ baba harekete geçer	かかあ天下 (<i>Kakādenka</i>) Otoriter hanım	2016
-----	---	---	------

Eserde, annenin 「あれとって/ *Are totte*」 **onu alsana** şeklinde konuşarak talimat vermesi ve babanın da verilen talimatları yerine getirmesi ifade edilmektedir.

Takma ad, **Otoriter hanım** sözcüğüdür. Hanımın, otoriter olduğu, kocasının gücünün zayıf olmasını ifade etmektedir. Aşağıda benzer sesli olan sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
口動く	<i>kuchi ugoku</i>	ağzının hareket etmesi (söyleme)
動く	<i>ugoku</i>	hareket etme

118	父は居間 娘はディスコで パンツ見せ <i>Chichi wa ima/ musume wa disuko de/pantsu mise</i> Baba evde / kızı diskoda/ çamaşırını göstermede	ジュリアナ親子 (<i>Juriana oyako</i>) Juliana ebeveyn-çocuk	1993
-----	---	---	------

Babanın evde olmasına rağmen, kızının diskoda çamaşırını gösterdiğini ifade etmektedir. Eser tarihine denk gelen 1993 yılında ジュリアナ東京(*JurianaTōkyō*) **JULIANA'S TOKYO** adlı disko oldukça popülerdir. “**Juliana ebeveyn-çocuk**” şeklindeki takma ad kullanımından anlaşılmaktadır.

119	父さんに 「似てるね」と言われ 泣く娘 <i>Tōsan ni/ “niterune” to iware/ naku musume</i> Babana/ benziyorsun denilince/ ağlayan kızım	爪二つ (<i>Uri futatsu</i>) Çift tırnak	2008
-----	---	--	------

Babasına benzetilmesiyle kızı ağlamaktadır. Kızın, babanın fiziksel görünüşünü beğenmediği anlaşılmaktadır. Takma ad, **tamamen aynı** anlamına gelen “**Çift tırnak**” şeklinde kullanılmıştır. 爪二つ(*Uri futatsu*) sözcüğü, “Yüzün yapısı veya dış görünüşün çok fazla benzemesidir.”¹⁰⁷ Ek bilgi olarak, dik bir şekilde tırnağın ikiye ayrıldığındaki şeklin aynı olması sebebiyle, “Tırnağın ikiye ayrılmış hali gibi de denilebilmektedir.” şeklinde tanımlanmaktadır.

120	父からの 友達申請 ひく娘 <i>Chichi kara no/ tomodachi shinsei/ hiku musume</i> Babasından/ arkadaşlık isteğini/ geri çeviren kızım	ハノイっこ68 (<i>Hanoikko68</i>)	2012
-----	--	----------------------------------	------

Instagram, Facebook vb. sosyal medya platformlarında **arkadaşlık isteği gönderme** özelliği bulunmaktadır. Kendi özel bilgilerinin yer aldığı hesabına erişim için gönderilen arkadaşlık isteğinin kabul edilmesi gerekmektedir. Bu eserde, babasından gelen arkadaşlık isteğini kabul etmeyen kızı ele alınmaktadır. Kızı kişisel hesabının babası tarafından takip ettiğinde rahat olarak paylaşım yapamayacaktır.

¹⁰⁷ 例解慣用句辞典 (*Reikaikanyōkujiten/ Örnekli-Açıklamalı Deyim sözlüğü*) elektronik sözlükten alınmıştır.

121	パパ似だと 言われ泣きだす わが娘 <i>Papa ni da to/iware nakidasu/waga musume</i> Babana benziyorsun diye/söylenince ağlayan/benim kızım	美人妻をもつ夫 <i>(Bijin tsuma wo motsu otto)</i> Güzel hanıma sahip koca	1996
-----	---	---	------

Babasına benzetildiğinde kızının ağladığı ifade edilmektedir. “**Güzel hanıma sahip koca**” şeklindeki takma ad kullanımı eserin anlaşılmasında önemlidir. Annesinin güzel olmasına rağmen babasına benzetilmesiyle kızın mutsuz olduğu anlaşılmaktadır.

122	まな娘 くどき文句は パパが好き <i>Manamusume/ kudoki monku wa/ papa ga suki</i> Canım kızım/ ikna sözü/ babayı seviyorum	年金波止場 <i>Nenkin hatoba</i> Emeklilik rıhtımı	2008
-----	---	---	------

まな娘 *Mana musume* sözcüğü, canım kızım anlamında kullanılan sevgi sözcüğüdür. Babayı seviyorum demesiyle baba kızının isteğini yerine getirmektedir. Takma ad, **Emeklilik rıhtımı** sözcüğüdür.

123	ゆるキャラを つつき娘が パパと呼ぶ <i>Yurukyara wo/ tsutsuki musume ga/ papa to yobu</i> Maskota/parmağıyla dokunan kızım/ baba diye seslenir	じんろく <i>(Jinroku)</i>	2013
-----	--	--------------------------	------

Genellikle şişman karakterlerden oluşan maskota kızının dokunarak, baba diye seslenmesini ele almaktadır. Babanın şişman olması sebebiyle, kızı babasını maskota benzetmektedir. Aşağıda eserde görülen benzetme ile ilgili sözcükler yer almaktadır.

Benzeyen	Benzetilen	Benzeme yönü
Baba	Maskot	Şişman olması

124	「パパすきよ」 娘にもらった 金メダル <i>'Papa sukiyo'/ musume ni moratta/ kin medaru</i> 'Baba seviyorum'/kızımdan aldım/ altın madalya	三姉妹パパ <i>(Sanshimai papa)</i> Üç kız babası	2016
-----	---	---	------

「パパすきよ」 *'Papa sukiyo'* şeklinde kızın, babasına sevdiğini söylemesi üzerine, babanın altın madalya almış kadar mutluluk duyduğu anlaşılmaktadır. Takma ad olarak, “**Üç kız babası**” sözcüğü kullanılmıştır.

125	父帰る 娘出かける 妻眠る <i>Chichi kaeru/ musume dekakeru /tsuma nemuru</i> Baba döner/ kız dışarı çıkar/ hanım uyur	欠く家族 (<i>Kakukazoku</i>) Eksik aile	1994
-----	--	---	------

Baba işten eve geç geldiğinde kızı dışarı çıkmakta ve hanımı da uyumaktadır.

Takma ad kısmında “çekirdek aile (核家族/*kakukazoku*)” anlamına gelen sözcüğün eşseslisi olan “欠く家族 (*kakukazoku*)” sözcüğünün kullanımı görülmektedir.

“Eksik aile” şeklindeki kullanımdan baba aile içerisinde birlik hissetmemektedir.

Eserde aile içinde birlik bulunmamakta ve herkes bireysel olarak hareket etmektedir.

Bu eserde, eylemler üzerinden benzer sesli sözcük kullanımı görülmektedir.

Bunlar; 帰る (*kaeru*), 出かける (*dekakeru*), 眠る (*nemuru*) sözcükleridir.

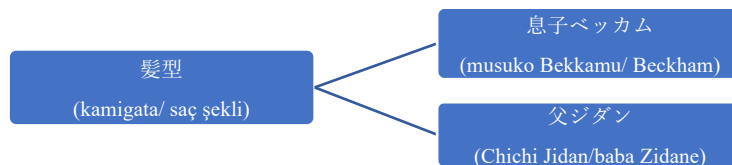
126	髪型は 息子ベッカム 父ジダン <i>Kamigata wa/ musuko Bekkamu/ chichi Jidan</i> Saç şekli/ oğlan Beckham/ baba Zidane	P • K	2002
-----	---	-------	------

Eserde baba ve oğlun saç şekillerinden söz edilmektedir. Çocuğun, saçının *Beckham*'ın saç gibi havalı olduğu, beyaz yakalının da *Zidane*'ın saç gibi arka tarafının dökülmeye başladığı ifade edilmektedir.

Bu eserde, baba ve oğlunun saç şekilleri ile ilgilidir. Eser 2002 yılına ait olması sebebiyle bu yıl içerisinde Japonya'da *David Beckham* oldukça ünlü olup, saç şekli de çok sayıda kişi tarafından taklit edilmiştir. Oğlunun saçının havalı olduğu, kendisinin saçlarının ise dökülüp *Zidane*'ın saçlarına benzediğini ifade eder.

Benzeyen	Benzetilen	Benzetme Yönü
oğlan	<i>David Beckham</i>	yakışıklı, popüler
baba	<i>Zidane</i>	saçının az olması

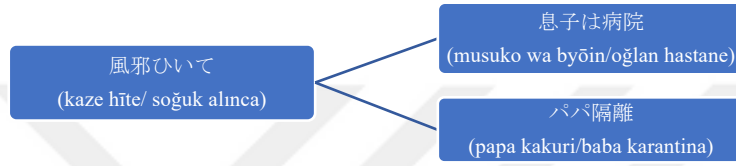
Eserde ilk mısranın ortak olarak kullanıldığı ve diğer mısraların da bağlantılı olduğu görülmektedir.

127	風邪ひいて 息子は病院 パパ隔離 <i>Kaze hīte/ musuko wa byōin/ papa kakuri</i> Soğuk alınca/ oğlan hastane/ baba karantina	孤独人間 (<i>Kodoku ningen</i>) Yalnız insan	2013
-----	--	--	------

Aile içerisindeki soğuk algınlığı gibi hastalık durumlarında yapılan farklı uygulamalarla ilgilidir. Soğuk alınca, oğlanın hastaneye götürülmesine karşın, babaya sadece karantina uygulanmasını ifade etmektedir. Baba, hastalanınca kendisine de özenilmesini beklemektedir. Takma ad olarak, “**Yalnız insan**” şeklinde kullanılması sebebiyle babanın mutsuz olduğu anlaşılmaktadır.

Bu eserde, ilk mısra ortak olarak kullanılmış olup, diğer iki mısra da bağlantılıdır.

128	遊ぼうよ！ 息子よ、パパは 工作中 <i>Asobō yo!/ musuko yo, papa wa/ shigotochū</i> Eğlenelim!/ oğlum, baban/ çalışıyor	ぽぽるん (<i>Poporun</i>)	2020
-----	---	----------------------------	------

Eser, 2020 yılında yazılmış olması sebebiyle korona virüs ve uzaktan çalışma (evden çalışma) ile yakından ilgilidir. Babanın evde olduğunu gören çocuğun babasıyla 遊ぼうよ！ (*Asobō yo!/*) diyerek **oyun oynamak istemesi**, ancak babanın o sırada iş yapmakta olduğu anlatılmaktadır. Babanın uzaktan çalışmakta olduğu anlaşılmaktadır.

129	父帰る 茶の間の子供ら 部屋帰る <i>Chichi kaeru/chanoma no kodomora/ heya kaeru</i> Baba döner/ salondaki çocuklar/ odalarına döner	きくちカン (<i>Kikuchikan</i>)	2000
-----	---	--------------------------------	------

Babanın eve dönmesiyle birlikte, o zamana kadar salonda olan çocukların odalarına dönmeleri anlatılmaktadır. Baba tarafından ele alındığında eve gelmesinin önemsenmemesi sebebiyle üzücü bir durumdur.

Aşağıda eserde görülen yineleme sözcüğüne yer verilmektedir.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
帰る	<i>kaeru</i>	(geri) dönmek

130	父見捨て 子供プレステ 母エステ <i>Chichi misute/ kodomo puresute/ haha esute</i> Baba gözden uzakta/ çocuk play stationda/ anne estetikte	空とぶ竹ぼう き <i>(Sora tobu take bōki)</i> Uçan süpürge	2003
-----	--	---	------

Bu eserde, babanın terk edilmiş olması, çocuğun *playstation* oynaması, annenin de estetikte olması anlatılmaktadır. Aile bireylerinin kendi işlerine odaklanarak baba ile ilgilenilmemesine dikkat çekilmektedir. Takma ad, “**Uçan süpürge**” sözcüğü kullanılmıştır.

見捨て (*misute*), プレステ (*puresute*) ve エステ (*esute*) sözcükleri eserde geçen benzer sesli sözcüklerdir.

131	わが家では 子供ポケモン パパノケモン <i>Wagaya de wa/ kodomo pokemon/ papa nokemon</i> Benim evde/çocuk Pokemon/ baba dışlanmış	万年若様 <i>(Mannenwa kasama)</i> Daima genç	1997
-----	---	--	------

Evde çocuğun Pokemon'a ilgi göstermekte olup, babanın da dışlanmış olduğu ifade edilmektedir. Eserde geçen ノケモン (*nokemon*) sözcüğü, ポケモン (*Pokemon*) sözcüğü ile ses benzerliği kullanılarak 除け者 (*nokemono*) sözcüğünü ifade etmektedir. Bu sözcük *Sūpā Daijirin* elektronik sözlükte, “Arkadaşlarına katılamayan kişi, arkadaşlarından dışlanmış kişi.” şeklinde tanımlanmaktadır. Takma ad kısmında, **Daima genç** sözcüğü geçmektedir.

132	パパいるの? おかずの数見て 聞くわが子 <i>Papa iru no?/ okazu no kazu mite/ kiku wagako</i> Babam burda mı?/ana yemek sayısını görüp/ soran benim çocuk	するどい 子 <i>(Surudoiko)</i> Akıllı çocuk	1998
-----	--	--	------

Çocuk, sofradaki yemeğin sayısını görünce babanın evde olup olmadığını sormaktadır. Babanın, mesaiye kalması nedeniyle aile ile birlikte yemek yediği zamanların az olduğu anlaşılmaktadır. Takma ad kısmında **Akıllı çocuk** şeklinde yer almaktadır.

133	子はゲーム 家ではパパが 無視キング <i>Ko wa gēmu/ ie de wa papa ga/ mushi kingu</i> Çocuk oyunda/evde baba/ Göz ardı Kralı	昔は虫博士 (<i>Mukashi wa mushihakase</i>) Önceleri böcek uzmanı	2005
-----	---	--	------

Çocukla oyun oynadığında babanın evde Göz ardı kralı olduğu ifade edilmektedir. 無視 (*mushi*) sözcüğü *Sūpā Daijirin* elektronik sözlükte, “*Var olmasına rağmen yokmuş gibi davranılmasıdır.*” şeklinde tanımlanmaktadır. Dolayısıyla kendisinin önemsenmediğini, varlığının farkına varılmadığını ifade etmektedir. Takma ad kısmında eserde geçen *mushi* (göz ardı etme) anlamına gelen sözcük ile eşsesli olan böcek sözcüğüne yer verilmiştir.

134	かなづちの パパの指導で 子は泳げ <i>Kanazuchi no/ papa no shidō de/ ko wa oyoge</i> Yüzemeyen / babanın öğretimiyle/ çocuk yüzer	川流れ (<i>Kawanagare</i>) Nehir akar	2013
-----	--	--	------

Babanın yüzme bilmemesine rağmen, çocuğuna yüzme öğretmektedir. Çocuğun da öğrenmesi esprili bir şekilde anlatılmaktadır. Takma ad olarak “**Nehir akar**” sözcüğü kullanılmıştır.

Resim 19: 135 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2015:41)

135	パパお願い♪ゴーストライター 子の宿題 <i>Papa onegai♪/ gōsutoraitā/ ko no shukudai</i> Baba lütfen♪/ hayalet yazar/ çocuğun ödevi	ダラリーマン (<i>Dararīman</i>)	2014
-----	--	--------------------------------	------

Çocuk, babasından kendisinin yerine ödevini yapmasını istemektedir. Hayalet yazar anlamına gelen ゴーストライター (*gōsutoraitā*) sözcüğü, *Sūpā Daijirin* elektronik sözlükte, “*Yazarın yerine cümleler yazan kişi.*” şeklinde tanımlanmaktadır. Yazar adına eseri hazırlayıp, yazarın kendisi hazırlamış gibi kullanmasıdır. Beyaz yakalı anlamına gelen *sararīman* sözcüğü, parodileştirilerek “**Dararīman**” şeklinde takma ad olarak kullanılmıştır.

İngilizce'de “ghost writer” şeklinde yer almakta olup, hayalet yazar anlamındadır. 2014 yılı şubat ayında kulakları duymayan besteci olarak bilinen 佐村河内守 (Samurago'uchi Mamoru)'nun eseri besteci 新垣隆 (Niigaki Takashi)'ye yaptırdığını, 週刊文春 (Shūkanbunshun) adlı yayına itiraf etmiştir. 報道各社'da 18 yıl boyunca sürdürdüğünü belirten fax göndermiştir.

Resim 20: 136 no'lu esere ait görsel

136	「パパお風呂」 入れじゃなくて 掃除しろ Papa ofuro/ haire janakute/ sōji shiro 'Baba banyo'/ gir değil de/ temizlesene	家内関白 (Kanaikanpaku) Hükmeden hanım	2016
-----	--	---	------

“**Baba banyo**” şeklinde seslenilmektedir. Banyoya girmesi için çağrılmamakta olup, temizlik yapması istenilmektedir. 亭主関白 (*teishukanpaku*) sözcüğü *Jitsuyō Nihongo Hyōgen Jiten* sözlüğünde, “Aile içinde kocanın yönetici statüsünde olarak, karısını kendisine itaat ettirmesi durumu veya kocanın evde gözdağı vermesi durumunu ifade eden sözcüktür. Kadının kocasına karşı cevap verememesi veya fikrini beyan edememesi durumudur.” şeklinde tanımlanmaktadır. Takma ad kısmında, “**Hükmeden hanım**” olarak, *teishu kanpaku* sözcüğü parodileştirilerek kullanılmıştır.

137	父帰る 一番喜ぶ 犬のポチ Chichi kaeru/ ichiban yorokobu/ inu no pochi Baba dönünce/ en çok sevinen/ köpeğim Pochi	ポチ (Pochi) Pochi	1990
-----	---	------------------------	------

Babanın eve döndüğü zaman en çok sevinenin köpeği olduğu ele alınmaktadır.

Babanın, aile bireylerinden ilgi göstermelerini beklediği anlaşılmaktadır. Takma ad “**Pochi**” sözcüğü köpek ismidir.

138	つきつめて 理想の父が 犬になり <i>Tsukitsumete/ risō no chichi ga/ inu ni nari</i> Araştırınca / ideal baba/ köpek olur	いじまる (Ijimarō)	2009
-----	--	-------------------	------

Eserde, araştırıldığında ideal baba olarak köpeğin olduğu ifade edilmektedir.

İdeal baba ile ilgili olarak, **köpek gibi sadık olan, denileni yapan, sevimli olan** şeklinde tasvir edilmektedir. Ayrıca Japon telekomünikasyon şirketi olan Softbank'ın reklamında baba olarak köpeğin yer alması eserle ilişkilidir.

139	我が家では 父の領土は 寝床だけ <i>Wagaya de wa/ chichi no ryōdo wa/ nedoko dake</i> Benim evde / babanın bölgesi/sadece yatağı	強妻組合員 (Kyōsai 'kumiai'in) Güçlü hanım birliği üyesi	2012
-----	---	--	------

Evde babanın kendisine ait olarak hissettiği yerin (父の領土は/*chichi no ryōdo*

wa) sadece yatağı olduğu belirtilmektedir. 寝床だけ(*nedoko dake*) sözcüğü, sadece babanın yatmış olduğu yeri ifade etmektedir. Takma ad kısmında “**Güçlü hanım birliği üyesi**” sözcüğünün kullanımı görülmektedir. Burada geçen güçlü hanım ifadesi, karısının otoriter olduğu anlamına gelmektedir. Dolayısıyla babanın evde söz sahibi olmadığı anlaşılmaktadır.

140	家族ライン 父のコメント 既読無し <i>Kazoku rain/ chichi no komento/kidoku nashi</i> Aile LINE'ı/ babanın yorumu/okunmamış	父を家族の一員 に (<i>Chichi wo kazokuno ichi'in ni</i>) Babayı ailenin bir üyesi olarak	2017
-----	---	--	------

LINE adlı uygulamadaki aile grubunda babanın yapmış olduğu yorumun okunmamış olduğu ifade edilmektedir. Babanın yorumunun önemsenmediği anlaşılmaktadır. Takma ad, “**Babayı ailenin bir üyesi olarak**” şeklinde yer almaktadır. Baba, kendisini ailenin bir üyesi olarak kabul edilmesini istemektedir.

3.5.1. “Baba” Sözcüğü Geçen Senryülerin Değerlendirilmesi

Aşağıda baba ile ilgili eserlerin değerlendirilmesine yer verilmiştir.

DİŞ GÖRÜNÜŞ	ŞİŞMAN OLMASI	123 nolu eserde babanın şişman maskota benzetilmesi,
	ÇİRKİN OLMASI	119 nolu eserde kızın babaya benzetilmesi sebebiyle ağlaması (Takma ad: kısmında güzel hanıma sahip koca), 121 nolu eserde babaya benzetilen kızın ağlaması (Takma ad: Çift tırnak),
ÖNEMSENME MESİ	120 nolu eserde kızının babanın arkadaşlık isteğini geri çevirmesi (çekindiği ya da her şeyini babasıyla paylaşmak istememesi nedeniyle), 52 nolu eserde son kullanma tarihi geçen ürünün babaya yedirilmesi, 57 nolu eserde babalar günü olmasına rağmen babanın yemek ısmarlaması, 69 nolu eserde ailede sadece babanın LINE grubundan ayrı tutulması, 72 nolu eserde babanın LINE'a baktın mı diye araması, 108 nolu eserde baba için ayrılan yiyeceğin yenmesi, 125 nolu eserde babanın işten dönünce kızın dışarı çıkması hanımının uyuması, 127 nolu eserde soğuk alınca oğlanın hastaneye gitmesine karşın babanın karantinaya girmesi, 129 nolu eserde babanın işten dönmesiyle salondaki çocukların odalarına dönmeleri, 131 nolu eserde babanın kendisini dışlanmış hissetmesi, 133 nolu eserde çocuklarla oyun oynadığında babanın Göz ardı Kralı olması, 137 nolu eserde babanın eve döndüğünde en çok sevinenin köpeği Pochi olması, 139 nolu eserde babanın evde kendi bölgesi olarak sadece yatağının olması, 140 nolu eserde Aile LINE grubunda babanın yorumunun okunmaması,	

		107 nolu eserde sadece telefonun parmak izi kilidini açmak için çocuğun babasını çağırması,
MADDİ KONULAR	HARÇLIK	Baba ve maddi konular ile ilgili eserlerde harçlık sözcüğünün sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. 55 nolu eserde babanın harçlık istemesi, 73 nolu eserde, babanın harçlığının az miktarda olması,
	BİRİKİM	63 nolu eserde babanın gizli sermayesinin dibe inmesi, 67 nolu eserde 70 yaşında olmasına rağmen birikimi yaşlanınca harcamak istemesi, 75 nolu eserde 88 yaşında olmasına rağmen birikim yapması, 77 nolu eserde mirasının olmaması, 110 nolu eserde babanın terfisi ve birikiminin yavaş ilerlemesi,
	GERİ KALMIŞ	56 <i>Sekachū</i> sözcüğünü Pokemon olarak düşünmesi, 61 nolu eserde evlilik etkinliği sözcüğünü rosto mu fileto mu diye sorması, 65 nolu eserde kütüphanede Facebook'u araması, 68 TPP kısaltmasını idol olarak düşünmesi, 78 Tapiru sözcüğü nü yolculuğa çıkma olarak düşünmesi, 82 nolu eserde yüz yıkama köpüğünü bilmemesi ve diş fırçalaması, 83 nolu eserde SMAP grubunu harita olarak düşünmesi, 84 nolu eserde SAM-AMURO sözcüğünü Havai'li biri sanması, 86 nolu eserde Iphone'u aşk araması, 87 nolu eserde .com'u yoğun saat, 88 nolu eserde taş kaplıca'yı Kore'li star sanması, 89 nolu eserde Nata de coco'yu bilmemesi ve nacak olarak düşünmesi, 91 nolu eserde UNIQLO markasını siyahın tonu olarak

		düşünmesi, babanın dönemin idol grubu, markaları, teknoloji ile ilgili yeni bilgileri yakalayamadığı görülmektedir. Babanın duymuş olduğu sözcüğün anlamını kestiremeyerek, farklı bir şey olarak algılaması aile bireyleri tarafından komik olarak algılanmaktadır.
	OTORİTER OLMAMASI	60 nolu eserde yönetimi yeniden ele geçirememesi, 113 nolu eserde babaya sorulan şeyin tekrar anneye sorulması, 114 nolu eserde annenin överek babaya bir şeyler yaptırması, 116 nolu eserde babanın müdür olmasına karşın annenin patron olması,
	KİRLİ OLARAK DÜŞÜNÜLMESİ	59 nolu eserde babalar günü için parfüm yerine <i>Febreze</i> marka kötü kokuları gidermek için kullanılan oda parfümü alınması, 74 nolu eserde babanın iç çamaşırının aile bireylerinden ayrı tutulması, 96 nolu eserde babanın ilk banyo suyunu kullanmasına rağmen sonrasında temizlik ürününe ihtiyaç duyulması, 105 nolu eserde çamaşır yıkanırken her zaman babanın çamaşırlarının aile bireylerinden ayrı tutulması,
	EV İŞİ YAPMASI	66 nolu eserde babaya önceden kravat şimdi ise babalar günü için önlük alınması, 85 nolu eserde babanın işinin azalması sebebiyle eve erken geldiğinde, çöp atma, alışveriş yapma, ev işi yaptırılması, 90 nolu eserde babanın en son banyo yapmasıve sonrasında banyoyu temizlemesi, 106 nolu eserde evcilik oyununda da babanın alışverişe gönderilmesi, 110 nolu eserde bütün ev işlerinin babaya verilmesi sebebiyle annenin ne yapacağını sorgulaması,

		117 nolu eserde annenin bir şey söylemesiyle babanın harekete geçmesi,
	AİLESİ İÇİN ÇABALAMASI	62 nolu eserde ucuz kotun babanın özel gün kıyafeti olması (kıyafet için fazla bütçe ayırmaması), 76 nolu eserde ayakkabının tabanının babanın çilesini bilmesi, 93 nolu eserde hanımıyla normal bir şekilde konuşurken çocuğuna çocuksu bir ifadeyle konuşması, 96 nolu eserde çocuklarına kullandığı sevimli konuşma tarzını işte fark etmeden altında çalışanlara kullanması, 136 nolu eserde babanın banyoya girmek yerine temizlik yapması için çağırılması, 111 nolu eserde gelirin azalmasıyla babanın hobisinin kesilmesi, 99 nolu eserde dışarı çıkarken babanın her zaman aynı kıyafeti giymesi,

3.6. “Büyükanne- Büyükbaba” Sözcükleri Geçen Senryûlar ve Çözümlemeleri

Bu kısımda büyükanne ve büyükbaba ile ilgili eserlere yer verilmektedir. Büyükanne ve büyükbaba sözcüklerinin birlikte kullanıldığı 祖父母 (*sofubo*) ve ジジババ (*jijibaba*) sözcükleri de yer almaktadır. Torun sözcüğü ile birlikte geçen eser de bulunmaktadır.

BÜYÜKANNE-BÜYÜKBABA	Büyükanne
	Büyükbaba
	Büyükanne-büyükbaba
	Büyükanne ve torun

実家の隣だったけど おばあちゃんと暮らしてた 毎日お手伝いをして 五目並べもした でも、トイレ掃除だけが苦手な 私に おばあちゃんがこう言った トイレには (NAKARAT) それはそれはキレイな女神様が いるんやで だから毎日キレイにしたら 女神様みたいにべっぴんさんにな れるんやで その日から私は トイレをピカピカにしはじめた べっぴんさんに絶対なりたくて 毎日磨いてた 買い物に出かけた時には 二人で鴨なんば食べた 新喜劇録画し損ねたおばあちゃんを 泣いて責めたりもした (NAKARAT) 少し大人になった私は おばあちゃんとぶつかった 家族ともうまくやれなくて 居場所がなくなった 休みの日も家に帰らず 彼氏とあそんだりした 五目並べも鴨なんばも 二人の間から消えてった どうしてだろう？ 人は人を傷付け、大切なものを なくしてく いつも味方をしてくれてたおば あちゃん残して ひとりきり 家 離れた 上京して2年が過ぎて おばあちゃんが入院した 痩せて細くなってしまった おばあちゃんに会いに行った 「おばあちゃん、ただいま ー！」ってわざと 昔みたいに言ってみただけ ちょっと話したただだったのに 「もう帰るー。」って 病室をだされた 次の日の朝 おばあちゃんは静かに眠りにつ いた まるでまるで 私が来るのを待っていてくれた ように ちゃんと育ててくれたのに 恩返しもしてないのに いい孫じゃなかったのに こんな私を 待っててくれたんやね トイレには	<i>Jikka no tonari dattakedo Obāchan to kurashiteta Mainichi otetsudai wo shite Gomoku narabe mo shita Demo, toire sōji dake ga nigate na watashi ni Obāchan ga kō itta</i> <i>Toire ni wa Sore wa sore wa kirei na megami ga irunyade Dakara mainichi kirei ni shitara Megamisama mitai ni beppinsan ni narerunyade</i> <i>Sono hi kara watashi wa Toire wo pikapika ni shihajimeta Beppinsan ni zettai naritakute Mainichi migaiteta Kaimono ni dekaketa toki ni wa Futari de kamonanba tabeta Shinkigeki rokugashi sokoneta obāchan wo Naite semetari mo shita (NAKARAT) Sukoshi otona ni natta watashi wa Obāchan to butsukatta Kazoku to mo umaku yarenakute Ibasho ga nakunatta Yasumi no hi mo ie ni kaerazu Kareshi to asondarishita Gomoku narabe mo kamonanba mo Futari no aida kara kietetta Dōshite darō? Hito wa hito wo kizutsuke, taisetsu na mono wo nakushiteku Itsumo mikata wo shitekureteta obāchan nokoshite</i> <i>Hitorikiri Ie hanareta Jōkyō shite 2 nen ga sugite Obāchan ga nyūin shita Yasete hosokunatteshimatta Obāchan ni ai ni itta “ Obāchan, tadamā! ”tewazato mukashi mitai ni ittemitakedo Chotto hanashitadakedattanoni “ Mō kaerī. ”tte Byōshitsu wo dasareta Tsugi no hi no asa Obāchan wa shizukani nemuri ni tsuita Marude marude Watashi ga kuru no wo matteitakuretayōni Chanto sodatetekuretanoni Ongaeshi mo shitenainoni Ii mago janakatta no ni Konna watashi wo Mattetekuretanoyane Toire ni wa Sore wa sore wa kirei na megami ga irunyade Obāchan ga kureta kotoba wa Kyō no watashi wo beppinsan ni shitekureterukana</i>	Бүүкәnnemle яşıyordum Evimizin yakınındaydı ama Бүүкәnnemle яşıyordum Her gün yardım edip Таhta oyunu bile oynadım Ama sadece tuvalet temizleyemeyen bana Бүүкәnnem şöyle söyledi Tuvalette Güzel mi güzel Tanrıça varmış O yüzden her gün temizlersen Tanrıça gibi güzel olabilirsin O günden sonra ben Tuvaleti pırıl pırıl yapmaya başladım Kesinlikle güzel olmak istediğimden Her gün parlattım Alışverişe çıkınca Birlikte kamonanba yedik (NAKARAT) Biraz büyüyen ben Бүүкәnnemle zıtlıştım Ailemle de anlaşılamayıp Yersiz kaldım Tatillerde bile eve gitmeden Erkek arkadaşımla eğlendim Таhta oyunu da kamonanba da İkimizin arasından silindi gitti Neden acaba? İnsanlar insanları yaralayıp, önemli şeylerini kaybederler Her zaman benim tarafımda olan büyükannemi bırakıp Tek başıma Evden ayrıldım Tokyo'ya gelip 2 sene geçince Бүүкәnnem hastaneye kaldırıldı Zayıflayıp, incecik kaldı Бүүкәnnemi görmeye gittim “ Бүүкәnne, ben geldim!” diye bilerek Eskisi gibi söyledim ama Çok az konuşmuş olmama rağmen “Hoş geldin.” Hastane odasından çıkarıldım. Sonraki günün sabahında Бүүкәnne sessizce ebedi uykuya daldı Sanki sanki Benim gelmemi beklemiş gibi Güzelce büyütmesine rağmen Hakkımı ödeyememe rağmen İyi bir torum olmamama rağmen Böyle beni Bekledi değil mi Tuvalette Güzel mi güzel tanrıça varmış Бүүкәnnemin söylediği sözcük Bugünkü beni güzel yapmış olabilir mi ki (NAKARAT) Anlayışlı gelin olma hayali olan ben Bugün bile özenle
---	--	--

それはそれはキレイな女神様が いるんやで おばあちゃんがくれた言葉は 今日の私をべっぴんさんにして くれてるかな (NAKARAT) 気立の良いお嫁さんになるのが 夢だった私は 今日もせつせと、 トイレをピカピカにする おばあちゃん おばあちゃん ありがとう、 おばあちゃん ホンマに ありがとう	(NAKARAT) Kidate no yoi oyomesan ni naru no ga yumedatta watashi wa Kyō mo sesseto, Toire wo pika pika ni suru Obāchan Obāchan Arigatō, Obāchan Honma ni Arigatō	Tuvaleti pırıl pırıl yapıyorum Büyükanne Büyükanne Teşekkür ederim Büyükanne Gerçekten Teşekkür ederim
---	---	---

Tablo 22: Tuvalet tanrısı (トイレの神様/*Toire no kamisama*) şarkı sözü, transkripsiyonu ve Türkçe'ye aktarımı

143	置き配を 不審物だと 騒ぐ祖母 Okihai wo/ fushinbutsu da to/ sawagu sobo Kapıya bırakmayı/şüpheli paket diye/ haykıran nine	うー婆いー つ (Ūbāitsu) Uber eats	2020
-----	--	--	------

2020 yılına ait bir eser olması sebebiyle Korona virüsle değişen hayatla ilgilidir.

Takma ad kısmında “*Uber eats*” şeklinde sesletilmesiyle oluşturulan sözcük yer almaktadır. *Uber eats*, yemek sipariş şirkettir. Korona virüs tedbirleri sebebiyle temas etmeden, kapıya bırakma sıkça kullanılır hale gelmektedir. Büyükanne'nin (nine) kapıya bırakılan paketi görmesi sebebiyle **şüpheli paket** diye haykırması ele alınmıştır. Aynı zamanda 婆(*ba*) büyükanne anlamında kullanılmaktadır.

Resim 21: 144 no'lu esere ait görsel (Yaku vd., 2021:17)

144	じいちゃんに J.Y. Park の 場所聞かれ Jīchan ni/ J.Y. Park no/ basho kikare Büyükbabama/ J.Y.Park'ın / yerini sorulma	けえぽっぷ (Kēpoppu) Kore pop	2020
-----	--	---	------

Eserde geçen **J.Y. Park**¹⁰⁸ sözcüğü, Koreli şarkıcı, söz yazarı Park Jin-young 'un kullanmış olduğu sahne adıdır. Büyükbabası J.Y. Park ile ilgili bilgiye sahip değildir. Bu yüzden de içinde geçen **Park** sözcüğünden park ismi olduğunu zannetmektedir. Torununa da nerede olduğunu sorması ele alınmıştır. Zamanı yakalayamayan büyükbaba tasvir edilmektedir. Takma ad kısmında **Kore pop** sözcüğünün kullanımı görülmektedir.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
J.Y. Park	<i>J.Y. Park</i>	J.Y. Park
場所	<i>basho</i>	yer
けえぽっぷ	<i>Kēpoppu</i>	Kore pop (KPOP)

145	入れ歯取れ きゃりーぱみゅぱみゅ 言 えた祖父 <i>Ireba tore/ Kyarī pamyu pamyu/ ieta sofū</i> Takma dişi çıkarıp/ Kyarī pamyu pamyu / söyleyebildi büyükbaba	舌嚙んだうの (<i>Shitakandauno</i>)	2012
-----	--	------------------------------------	------

Eserde takma dişlerini çıkarıp, きゃりーぱみゅぱみゅ (*Kyarī pamyu pamyu*)¹⁰⁹ adlı Japon kadın pop şarkıcısının ismini söyleyebilmesi ile ilgilidir. Şarkıcının sahnede kullandığı isim, söylemesi zor olması sebebiyle eğlencelidir.

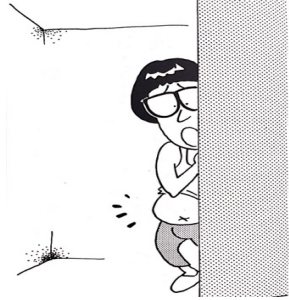
Eser yılı 2012 olmasına rağmen, 17 Temmuz 2018 tarihli“月曜から夜更かし (*Getsuyō kara yofukashi*) ”adlı Japon televizyon programında söylemesi zor olduğu için, yaşlı bir teyzeye Japonca harflerle *Kyarī pamyu pamyu* yazılı bir kağıt gösterilerek söylemesi istenmiştir¹¹⁰. Ancak, tekerleme gibi olması sebebiyle söylenmekte zorlanmıştır. “*Charī pani pani, panyū panyū, Panyū Pari Pari*”gibi farklı şekilde söylemesinden kaynaklı olarak ortaya çıkan eğlencedir. Japon kadın şarkıcı *Kyary*

¹⁰⁸ Park Jin-young, sahne adıyla "J. Y. Park", "Asiansoul" veya "JYP", Güney Koreli şarkıcı, söz yazarı, plak yapımcısı, plak yöneticisi ve yarışma programı jürisidir.

¹⁰⁹ *Kyary Pamyu Pamyu* olarak tanınan, 1993 doğumlu Japon şarkıcıdır. Asıl adı 竹村 桐子 (*Takemura Kiriko*)'dur.

¹¹⁰ (<https://www.youtube.com/watch?v=sgRRofgpLGw> (E.T. 08.11.2021)) web sitesinden alınmıştır.

Pamyū Pamyū, kişisel *Twitter* hesabından da *tweet* olarak 17.07.2018 tarihinde “ぱにゅーぱりぱり (*Panyū Pari Pari*)🤔🤔🤔🤔🤔” şeklinde paylaşım yapmıştır. ¹¹¹

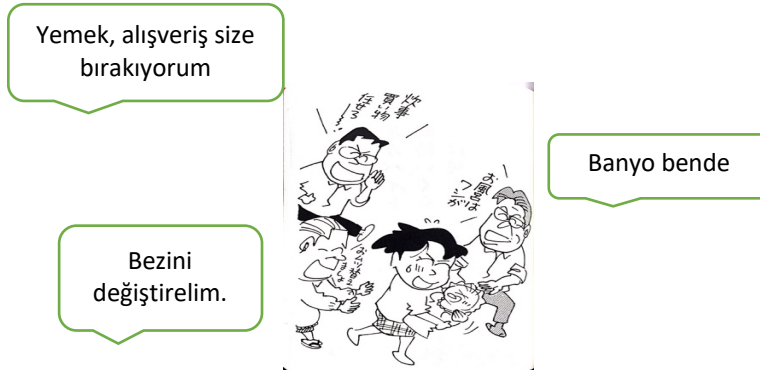
Resim 22: 64 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2019:23)

146	参観日 こっそり祖父母も ひょっこりはん <i>Sankanbi/ kossori sofubo mo/ Hyokkorihan</i> Ders izleme günü/ gizlice nine dede de/ <i>Hyokkorihan</i>	もりもりタイム <i>(Morimori taimu)</i> <i>Morimori zamanı</i>	2018
-----	--	--	------

Japonya'da **sankanbi** (参観日) adı verilen gün, velilerin çocuklarının gittiği okulu ziyaret ederek çocuklarının ders işleyişini izledikleri günü ifade etmektedir. Bu eserde, ebeveynlerin dışında büyükanne ve büyükbabanın da okula ders izlemeye gelip kapıdan gizlice **Hyokkorihan** gibi izlemeleri betimlenmektedir. Eserde geçen ひょっこりはん sözcüğü asıl adı 宮下 さとし (*Miyashita Satoshi*) olan ünlü komedyeni ifade etmektedir. Eserdeki özelliği ise Resim 22'de yer aldığı gibi saklanarak büyükanne ve babanın da ders izlemesidir.

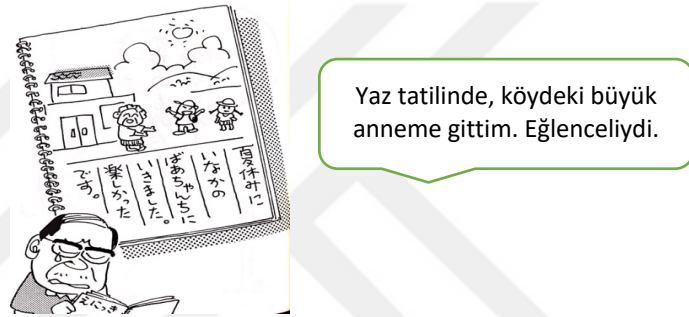
147	ジジババも 子育て参加 ワンチーム <i>Jijibaba mo/ kosodate sanku/ wanchīmu</i> Dede-nene de/ çocuk büyötmeye katılır/ tek takım	森の一抹の不安 <i>(Mori no ichi</i> <i>matsu no fuan)</i> Mori'nin küçük endişesi	2019
-----	--	--	------

¹¹¹ (<https://twitter.com/pamyurin/status/1018873831622991872> (E.T. 08.11.2021)) web sitesinden alınmıştır.

Resim 23: 147 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2020:23)

Yukarıda verilen eserde çocuk büyötmeye büyükanne ve büyükbabanın (dede-nine) da katıldığı tek bir takım oluşturulduğu anlatılmaktadır. Takma ad kısmında “**Mori'nin küçük endişesi**” şeklinde yer almakta olup, eseri oluşturan kişinin adının **Mori** olduğu anlaşılmaktadır.

Resim 24: 148 no'lu esere ait görsel

148	じいちゃんが 建てても孫は ばあちゃんち <i>Jīchan ga/ tatete mo mago wa/ bāchanchi</i> Büyükbaba/ inşa etse de torun/ büyükanne'nin evi	川享	2015
-----	---	----	------

Büyükbabanın evi inşa etmesine rağmen, torunun büyükanne'nin evi diye söylemesi ele alınmaktadır. Torunun büyükanne'sini daha çok sevdiği ve o yüzden de bu şekilde söylediği anlaşılmaktadır.

149	軽車両 降りるおばちゃん 3 ナンバー <i>Keisharyō/ oriru obachan/ 3 nanbā</i> Ucuz arabadan inen/ büyükanne/ lüks arabası var	ぶくぶく (Bukubuku) Kabarcık	1995
-----	---	--------------------------------	------

Eserde ucuz arabadan inmesine rağmen büyükanne lüks arabaya sahiptir. Eserde geçen büyükanne sözcüğü, yaşlı bayan anlamında genel olarak kullanılmaktadır. Takma ad olarak, **Kabarcık** şeklinde yer almaktadır. Eserde geçen 軽車両 (*Keisharyō*) sözcüğü ucuz arabayı, 3 ナンバー sözcüğü ise lüks arabayı belirtmektedir.

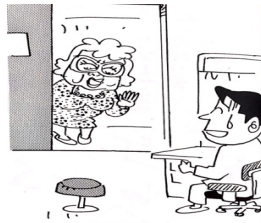
150	エビちゃんを 真似て巻き髪 オバちゃん に・・・ <i>Ebichan wo/ manete makigami/ obachan ni...</i> Ebichan'ı/ taklit edip sardığı saçlar/ büyükanneye	読み人知らず (<i>Yomibitoshirazu</i>) Okuru bilinmeyen	2006
-----	---	--	------

Yukarıda verilen eserde, hanımın **Ebichan** olarak adlandırılan ünlü model ve oyuncu olan **Ebihara Yuri** (蛭原 友里)'ye benzemek için, onu taklit ederek sardığı saçların **büyükanneye** benzediği dile getirilmiştir. Ayrıca eserde **Ebichan** ve **obachan** sözcükleri ele alındığında, her iki sözcüğün benzer sesli sözcük olduğu görülmektedir. **Ebihara**'nın maşalı saçlarının güzel olması sebebiyle ona benzemek için hanımının saçlarını sarması anlatılmaktadır. Ancak, saçların bakımsız ve kötü durması sebebiyle büyükanneye benzetilmiştir. Burada **obachan** sözcüğü, aile bireyi dışında herhangi bir (büyükanne/ yaşlı) kimseyi ifade etmektedir. Takma ad, **Okuru bilinmeyen** sözcüğüdür.

Resim 25: *Ebihara Yuri*'ye ait görsel

Eserde エビちゃん (*Ebichan*) ve オバちゃん (*obachan*) sözcüklerinde ses benzerliği bulunmaktadır.

Resim 26: 151 no'lu esere ait görsel

151	ばあちゃんが オシャレにキメる 通院日 <i>Bāchan ga/ oshare ni kimeru/ tsūinbi</i> Büyükanne/şık olduğu/ hastane günü	ペラ (Pera)	2016
-----	---	--------------	------

Eserde, büyükanne hastaneye giderken güzel kıyafetlerini giymesi tasvir edilmektedir. オシャレにキメる (*oshare ni kimeru*) ifadesi şık olduğu bellidir anlamındadır. Genellikle evde olması sebebiyle güzel kıyafetlerini giyme imkânı sadece hastaneye gitme günündedir.

152	おじいちゃん ノラクロじゃない ユニクロよ <i>Ojīchan/Norakuro janai/ Yunikuro yo</i> Dede/ Norakuro değil/ UNIQLO ya	おばあちゃん (Obāchan) Büyük anne	2001
-----	---	-----------------------------------	------

Eserde geçen **Norakuro** sözcüğü, *Suihō Tagawa* tarafından yazılan ve *Kodansha* yayınevi tarafından basılan manga serisidir. **Unikuro** sözcüğü ise; Japon kıyafet markası olan UNIQLO ‘yu ifade etmektedir. Takma ad kısmında **Büyük anne** sözcüğü yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
ノラクロ	<i>Norakuro</i>	Siyah beyaz köpek olan manga karakteri
ユニクロ	<i>Yunikuro</i>	UNIQLO (giyim markası)

Resim 27: 153 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2014:25)

153	「オレオレ」に 爺ちゃん一喝 「無礼者！」 <i>'Oreore' ni/ jīchan ikkatsu/ 'bureimono!</i> Ben ben diyene/büyükbaba azarlar /“terbiyesiz!”	ビート留守 (Bītorusu)	2013
-----	--	---------------------	------

Eserin geçtiği dönem içerisinde **oreoresagi** adı verilen bir dolandırıcılık yöntemi oldukça yaygındır. Bu dolandırıcılık yönteminde, dolandırıcılar genellikle yaşlı kişileri arayarak aile üyelerinden biriymiş gibi acil paraya ihtiyacı olduklarını

belirtmektedirler. Bu eserde de kendisini arayan kişiye kanmayan ve onu azarlayan büyükbaba tasvir edilmiştir. オレオレ詐欺 (*oreoresagi*) , şeklinde kullanılmakta ve 2003 yılı popüler sözcüğüdür. オレだよ (*oredayo*) “benim” diye kan bağı süsü vererek yaşlıları arayıp, 'anne veya büyükanne trafik kazası geçirdim. Bana para göndermeni istiyorum. ' diyerek kandırmadır (Yonekawa, 2019, s. 289).

154	じどり棒 ¹¹² 味はタレかと 聞くじいちゃん <i>Jidoribō/ aji wa tare ka to/ kiku jīchan</i> Selfie çubuğu/tadı sos gibi mi diye/ soran büyükbaba	小哲 (<i>Kotetsu</i>) Küçük filozof	2015
-----	--	--	------

Selfie çubuğu sözcüğünün yeni popüler olması sebebiyle, büyük babanın tadının sos mu olduğunu sorması ele alınmıştır. Takma ad, **Küçük filozof** sözcüğüdür.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
じどり棒	<i>Jidoribō</i>	Selfie çubuğu
タレ	<i>tare</i>	sos

Resim 28: 155 no'lu esere ait görsel

155	病院で サミットしている 爺 7 <i>Byōin de/ samitto shiteiru/ jī 7</i> Hastanede/zirve gerçekleştirir/ büyükbaba 7	アキちゃん (<i>Akichan</i>)	2016
-----	---	-----------------------------	------

Hastaneye giden büyük babanın yedi kişi toplanıp, zirve gerçekleştirmesi ele alınmaktadır. Ayrıca, 爺 7 (*Jī*) şeklinde seslendirilmesiyle, G7 zirvesi ile ilişkilendirilmektedir. Aşağıda eşesli olan sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
サミット	<i>samitto</i>	zirve
爺 7	<i>jī 7</i>	(büyükbaba 7)
G7 samitto	<i>jī 7 samitto</i>	G 7 zirvesi

¹¹² 自撮り棒 (*jidoribō*) şeklinde de yazılabilmektedir.

G7 zirvesi Almanya, ABD, Birleşik Krallık, Fransa, İtalya, Kanada ve Japonya'nın oluşturduğu bu yedi ülke arasındaki uluslararası birliktir.

3.6.1. “Büyükanne-Büyükbaba” Sözcüğü Geçen Senryûların Değerlendirilmesi

Bu kısımda büyükanne ve büyükbaba ile ilgili eserlerin değerlendirilmesine yer verilmektedir.

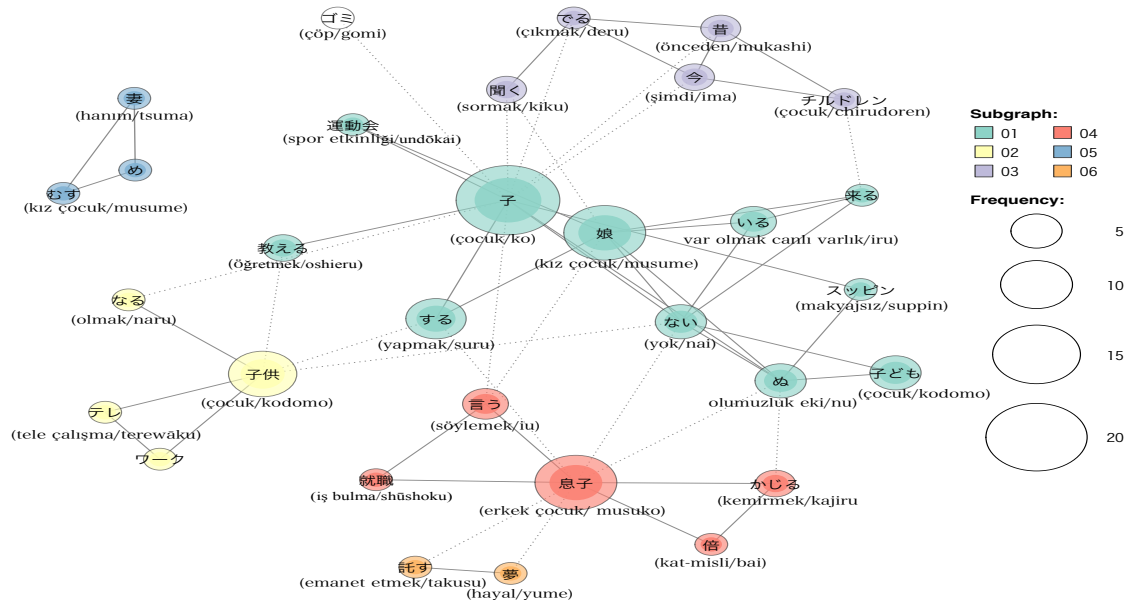
KONU	AÇIKLAMA
GERİ KALMIŞ	141 nolu eserde İpod sözcüğünü ısıtıcı olarak düşünmesi, 143 kapıya bırakılan paket servisi şüpheli paket sanması, 144 nolu eserde J.Y. Park adlı şarkıcıyı park sanması, 152 nolu eserde <i>Norakuro</i> ve <i>Unikuro</i> sözcüklerini karıştırmaması,
TORUNA DÜŞKÜN	147 nolu eserde çocuk yetiştirmeye katılmaları, 146 nolu eserde torunlarının ders izleme gününde gizlice kapıdan izlemeleri

3.7. “Çocuk” Sözcüğü Geçen Senryûlar ve Çözümlemeleri

Bu kısımda çocuk ile ilgili senryūlar ve analizlerine yer verilecektir. Aşağıda aynı eser içinde çocuk sözcüğü ile birlikte geçen diğer aile bireylerinin gruplandırılması yer almaktadır.

ÇOCUK	Çocuk ve Ebeveyn
	Çocuk ve Gelin
	Çocuk ve Torun
	Çocuk ve Köpek
	Kız çocuğu
	Kız çocuğu ve Ev
	Kız çocuğu ve Gelin
	Kız çocuğu ve Koca
	Erkek çocuğu
	Erkek çocuk ve Gelin

Aşağıda çocuk sözcüğü geçen eserlerde kullanılan sözcükler ve sözcükler arası ilişkiyi gösteren sözcük ağı yer almaktadır.

Şekil 7: Çocuk sözcüğü ile ilgili eserlerin sözcük ağı

Sözcük ağı analiz edildiğinde, **hanım ve kız çocuk, çocuk ve kız çocuk ile ilgili eserlerde yapmak, olumsuzluk eki, nai, makyajsız, gelmek, spor etkinliği, çöp, öğretmek var olmak, gelmek, sözcüklerinin kullanıldığı görülmektedir.**

Çocuk(kodomo) sözcüğü ile birlikte geçen sözcükler ise; olmak ve tele çalışmadır.

Chirudoren sözcüğü ile önceden, şimdi, çıkmak, sormak sözcüklerinin yer aldığı görülmektedir.

156	運動会 抜くなその子は 課長の子 <i>Undōkai/ nuku na sono ko wa/ kachō no ko</i> Spor faaliyetine/ katılmayan o çocuk/ patronun çocuğu	ピーマン (<i>Pīman</i>) Biber	1990
-----	---	-----------------------------------	------

Spor faaliyetine patronun çocuğunun katılmaması ile ilgili olan bir eserdir. Takma

ad, **Biber** sözcüğü yer almaktadır.

157	金かかる 中途半端な 子の頭 <i>Kane kakaru/ chūtohanpa na/ ko no atama</i> Paraya mal olur/ yarım yamalak/ çocuğun kafası	金のない親 (<i>Kane no nai oya</i>) Parasız ebeveyn	1991
-----	---	--	------

金かかる (*Kane kakaru*) sözcüğü paraya mal olma, para ödeme anlamındadır. 中

途半端 (*chūtohanpa*) sözcüğü de yarım yamalak, tam olarak kendini vermeme anlamındadır. Çocuğun derslerine tam olarak çalışmaması nedeniyle ebeveynin üzülmesi ve çocuğun eğitime para harcamasından söz edilmektedir. Takma ad kısmında **Parasız ebeveyn** sözcüğü yer almaktadır.

158	残業は お酒もでると 子に聞かれ <i>Zangyō wa/ osake mo deru no to/ ko ni kikare</i> Mesaide/ içki de çıkıyor mu diye/ çocuğa sorulma	帰途残業者 (<i>Kitozangyōsha</i>) Dönüş yolunda mesaiye kalan	1990
-----	--	--	------

Babanın içkili olması nedeniyle çocuğun mesaide içki de çıkıyor mu diye sorması

ele alınmaktadır. Babanın, iş sonrasında **nomikai** adı verilen içkili toplantıya katıldığı anlaşılmaktadır. Takma ad kısmında, **Dönüş yolunda mesaiye kalan** şeklinde yer almaktadır.

159	お互いに 悪いところは あなたの子 <i>Otagai ni/ warui tokoro wa/ anata no ko</i> Karşılıklı/ kötü tarafı/ senin çocuğun	よみ人知らず (<i>Yomibitoshirazu</i>) Anonim	1991
-----	--	--	------

Eserde, çocuğun kötü tarafı olduğu zaman senin çocuğun şeklinde söylendiği

görülmektedir. Anne ya da baba çocuğun kötü huylarını kendine benzetmemektedir. Bu,

あなたの子 (*anata no ko*) senin çocuğun şeklindeki sözcük kullanımından çıkarılmaktadır. Takma ad kısmında, **Anonim** sözcüğünün kullanıldığı görülmektedir.

160	バット持つ この子は不良か 一億か <i>Batto motsu/ kono ko wa/ furyō ka/ ichioku ka</i> Sopa tutan/ bu çocuk işe yaramaz mı/yoksa yüz milyon mu	ウォルター (<i>Worutā</i>) Walter	1994
-----	---	--------------------------------------	------

バット持つ (*Batto motsu*) sözcüğü, sopa tutan anlamına gelmektedir. Bu eserde elinde sopa tutan çocuğun, işe yaramaz bir çocuk mu olacağı yoksa beyzbol oyuncusu olup, çok miktarda para mı kazanacağı sorgulanmaktadır. Çok para kazanması ile ilgili olarak da 一億か (*ichi oku ka*) yüz milyon mu sözcüğü yer almaktadır. Takma ad, **Walter** sözcüğüdür.

161	子は宝 商品券で 再確認 <i>Ko wa takara/ shōhinken de/ saikakunin</i> Çocuk hazine/alışveriş kuponuyla/ yeniden onaylandı	仕事好き夫 (<i>Shigotozuki otto</i>) İş seven koca	1998
-----	---	---	------

Çocuğun çok değerli olmasını, alışveriş kuponuyla (商品券/ *shōhinken de*) yeniden onaylandığını ele alan bir eserdir. Devlet tarafından aile içindeki çocuklar için verilen yardımla ilgilidir. Takma ad kısmında, **İş seven koca** şeklinde yer almaktadır.

162	キレる子に 昔喜び 今おびえ <i>Kireru ko ni/ mukashi yorokobi/ ima obie</i> Öfkelenen çocuğa/ önceleri sevinme/ şimdi korkma	小心者の父 (<i>Shōshinsha no chichi</i>) Ürkek baba	1999
-----	--	--	------

Takma ad kısmında, **Ürkek baba** sözcüğü yer almaktadır. Babanın kendi duygularını ifade edememesi sebebiyle çocuğunun kendisi gibi olmayacağı için öfkelenmesine sevinmektedir. Ancak, çocuk büyüdükçe öfkelenildiği için, korkmaktadır. Aşağıda eserde geçen zıt sözcüklere yer verilmektedir.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
昔	<i>mukashi</i>	eskiden
今	<i>ima</i>	şimdi
喜び	<i>yorokobi</i>	sevinme
おびえ	<i>obie</i>	korkma

163	子の欠点 気付いてみれば 我が姿 <i>Ko no ketten/ kizuite mireba/ waga sugata</i> Çocuğun kötü tarafı/ farkına vardığımda/ benim suretim	模範親父 (Mohan'oyaji) Örnek baba	2002
-----	---	-------------------------------------	------

Eserde çocuğunun kötü tarafları, eksik yönlerinin farkına vardığında kendisinin aynısı olduğu ele alınmıştır. Takma ad kısmında, **Örnek baba** sözcüğünün yer aldığı görülmektedir.

164	金色の 皿はまずいと 子に教え <i>Kin'iro no/ sara wa mazui to/ ko ni oshie</i> Altın rengi/ tabak lezzetli değil diye/ çocuğa öğretirim	回転子 (Kaitenshi) Dönen çocuk	2005
-----	--	-----------------------------------	------

Eserde, Japonya'da **kaitensushi** olarak adlandırılan, masanın etrafında dönen bant üzerinde sushi tabaklarının yer alması ve müşterilerin masanın önünden geçen istenilen çeşit sushiyi alabildikleri sushi dükkanları bulunmaktadır. Bu dükkanlarda sushi tabakları renklerine göre ayrılmakta ve yenilen sushinin ödemesi tabağın rengine göre yapılmaktadır. Burada da altın renkteki tabakta yer alan sushinin pahalı olması sebebiyle aile bireyinin fazla hesap çıkmaması için çocuklarına tadının güzel olmadığını söylemektedir. Takma ad kısmında, **Dönen çocuk** sözcüğünün yer aldığı görülmektedir.

165	スッピンで 我が子を抱けば 泣きやまず <i>Suppin de/ wagako wo dakeba/ nakiyamazu</i> Makyajsız/ benim çocuğa sarılırsam/ ağlamayı kesmez	ヘチマ (Hechima)	2006
-----	---	------------------	------

Annenin günlük hayatta sürekli makyaj yapmasına alışan çocuk ve anne arasında geçen bir eserdir. Annenin makyajını çıkardığında çocuğun tanıyamaması sebebiyle ağlamayı kesmediği ifade edilmektedir.

166	書き初めに 家庭円満 子を書いた <i>Kakizome ni/ katei enman/ ko ga kaita</i> Yeni yıl kaligrafisine/ ev huzuru/ çocuk yazdı	タピタピニヤンタン (Tapitapi'nyantan)	2008
-----	---	---------------------------------	------

Kakizome sözcüğü, yeni yılın ilk kaligrafisine verilen özel addır. Ocak ayının 2'sinde çocuklar tarafından, yeni yıllla ilgili dileklerini içeren şiir vb. sözleri yazdığı bir ritüeldir. Bu eserde çocuğun ev huzuru yazdığı ifade edilmektedir.

167	もやしっ子 草食系 ¹¹³ に 成長し <i>Moyashikko/ sōshokukei ni/ seichōshi</i> Cılız çocuk/ot gibi /büyür	晴耕雨読 (<i>Seikō'udoku</i>)	2009
-----	--	--------------------------------	------

Cılız çocuk, ot gibi şekilde tasvir edilen kadınlarla ilgilenmeyen, araba alım satımı ile uğraşmayan zamanını rahat geçiren kişi olarak adlandırılmaktadır. Takma ad kısmında yer alan sözcük, **güneşli günlerde tarlayı sürme, yağmurlu günlerde kitap okumayı ifade eden, huzurlu ve dünya telaşından uzakta yaşama** anlamına gelmektedir. Eserde geçen 草食系(Sōshokukei) sözcüğü, 2009 yılı popüler sözcüğü olup, eserle aynı yıla aittir. (Yonekawa, 2019: 415)'de "草食(系)男子(*sōshokukei danshi*) şeklinde yer almaktadır. Aşk- sekse bağlı olmayan, araba alım-satımına da ilgi göstermeyen, rahat, boş vakit geçirmeye önem gösteren erkeklere denmektedir.”

Resim 29: 168 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2013:23)

168	スッピンで プールに入り 子が迷子 <i>Suppin de/ pūru ni hairi/ ko ga maigo</i> Makyajsız/ havuza girince / çocuk kayıp	アジ (<i>Aji</i>)	2012
-----	---	----------------------	------

Makyaj yapmadan havuza girdiğinde, çocuğun annesini tanıyamaması ve kaybolması tasvir edilmektedir. Annenin her zaman makyajlı olduğu anlaşılmaktadır.

169	子の動向 フェースブックで 知らされる <i>Ko no dōkō/ fēsubukku de/ shirasareru</i> Çocuğun hareketleri/ Facebook'ta/haberdar olma	善夢現	2013
-----	--	-----	------

Ebeveynlerin, çocuğun hareketleri ile ilgili olarak *facebook* üzerinden yapmış olduğu paylaşımlardan haberdar oldukları anlaşılmaktadır.

170	胸に子を 手にゴミ袋 いざ、出勤！ <i>Mune ni ko wo/ te ni gomibukuro/ iza, shukkin</i> Göğsüme çocuğu/ elime çöp poşeti/ haydi işe!	ハッピーマンデー (<i>Happī mandē</i>) Mutlu Pazartesi	2013
-----	--	---	------

¹¹³ 2009 yılı popüler sözcüğüdür. (Yonekawa, 2019, s. 415)

Eserde, küçük çocuğu kucaklayarak, eline çöp poşetini alıp işe doğru yola çıkılması ifade edilmektedir. İşe giderken de çocuğu kreşe bıraktığı tahmin edilmektedir. Takma ad, **Mutlu Pazartesi** sözcüğüdür.

171	ウシの日は 牛井なのと 子に教え <i>Ushi no hi wa/ gyūdon na no to/ ko ni oshie</i> İnek günü/ gyūdon diye/ çocuğa öğretme	八十日目 <i>(Hachijūnichime)</i> 80. gün	2014
-----	---	--	------

丑の日(ushi no hi), İnek günü anlamına gelmekte olup, bu güne özel 鰻(unagi)

balığı yenilmesi geleneği bulunmaktadır. Ancak, bu balığın pahalı olması nedeniyle çocuğa *gyūdon* olarak öğretmektedir. *Gyūdon* adı verilen Japon yemeği, incecik kıyılan ve pişirilen inek etinin pilav üstüne konularak yapılan yemek olup, fiyatı da uygundur.

Takma ad, **80. gün** sözcüğü yer almaktadır.

172	音沙汰の ない子既読に 安心し <i>Otosata no/ nai ko kidoku ni/ anshin shi</i> Sesi çıkmayan/ çocuk okundu/ rahatlama	コダクさん <i>(Kodakusan)</i>	2014
-----	---	-----------------------------	------

Çocuğun iletişime geçmemesine rağmen yazılanları okumasıyla ebeveynin rahatlaması ele alınmıştır.

173	イクメン ¹¹⁴ を 育てる前に 子が育つ <i>Ikumen wo/ sodateru mae ni/ ko ga sodatsu</i> Eğitimli erkeği/ yetiştirmeden önce/ çocuk yetişir	みつ豆 <i>(Mitsumame)</i> Japon tatlısı	2018
-----	---	--	------

Hanımına yardımcı olan evde çocukla ilgilenen erkeği yetiştirmeden önce, çocuğun büyüyeceğinden söz edilmektedir. Takma ad, jölemsi kıvamı olan **Japon tatlısı**dır. Eserde geçen, *ikumen* sözcüğü, çocuk yetiştirmeyi önemseyen ve hanımına destek olan erkeği ifade etmektedir.

174	子におもちゃ 捨てると言ったら「イヤ、売って」 <i>Ko ni omocha/ suteru to ittara/ 'iya, utte'</i> Çocuğa oyuncak/ atarım deyince/ hayır, satsana	しえありんぐ、 え?好みー? <i>(Shearingu, e? konomi?)</i>	2018
-----	--	---	------

Çocuğun oyuncakları ile ilgili bir eserdir. Atarım denilince internet üzerinden satmasını önermesi ifade edilmektedir.

¹¹⁴ 2010 yılı popüler sözcüğüdür.

175	エンタメも 子守りもこなす Youtube Entame mo/ komori mo/ konasu Youtube Eğlence de / çocuk bakımı da /üstlenir Youtube	くしみや (Kushimiya)	2019
-----	--	---------------------	------

Youtube'un eğlence için de, çocuk bakma için de her şeyi içerdiğinden söz edilmektedir.

Resim 30: 176 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2020:11)

176	パプリカを 食べない我が子が 踊 ってる Paprika wo/ tabenai wagako ga/ odotteru Paprikayı/ yemeyen benim çocuk/ dans eder	一歳毎日パプリカ ビデオ (Issai mainichi papurika bideo) Bir yaş her gün paprika video	2019
-----	---	---	------

Paprika yememesine rağmen, aynı isimli videoyu her gün izleyen çocuğun dans etmesinden söz edilmektedir. Takma ad olarak, **Bir yaş her gün paprika video** kullanılmaktadır.

177	はたらきが はた楽になる 子の笑顔 Hataraku ga/ hataraku ni naru/ ko no egao Zorlanıp çalışsam da/ çalışıp rahata erince/ çocuğun gülen yüzü	さらり丸 (Sararimaru)	2020
-----	--	----------------------	------

Zorlanarak çalışmasına rağmen, çalışınca rahata erdiğinde çocuğun yüzünün güldüğü ifade edilmektedir. İşte ne kadar sıkıntı çekse de maddi anlamda rahata ereceğini düşünmektedir. Çocuğunu mutlu etmek için buna değdiğini düşünmektedir.

Aşağıda yer alan sözcükler eserin anlaşılmasında önemlidir. *Hataraku* şeklinde sesletilen sözcük, iki farklı anlama gelmektedir.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
はたら苦	<i>hataraku</i>	çalışma sözcüğü sesletimi
苦	<i>ku</i>	acı,
はた楽	<i>hataraku</i>	çalışma sözcüğü sesletimi
楽	<i>raku</i>	eğlenceli, rahat
働く	<i>hataraku</i>	(iş vb.) çalışmak

178	子は鬼滅 夫婦は亀裂 おうち時間 <i>Ko wa kimetsu/ fūfu wa kiretsu/ ouchi jikan</i> Çocuk Kimetsu/ karı-koca çatırtı/ evde kalma saati	ねこのすけ (<i>Neko no suke</i>)	2020
-----	---	----------------------------------	------

Çocuğun *Kimetsu no Yaiba* adlı animeyi izlemesi, anne-babanın arasının çatırdaması ile geçen evde kalma saatinden söz edilmektedir. Burada geçen ***ouchi jikan*** sözcüğü, korona virüsün yayılmasını önlemek için evde kalmayı ifade etmektedir. Aşağıda ses benzerliği görülen sözcüklere yer verilmektedir.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
鬼滅	<i>kimetsu</i>	Kimetsu no Yaiba adlı animenin kısaltılması
亀裂	<i>kiretsu</i>	çatırtı

179	久々の 化粧に子ども あとずさり <i>Hisabisa no/ keshō ni kodomo/ atozusari</i> Uzun süre sonraki/ makyaja çocuk / geri durdu	素顔の女 (<i>Sugao no onna</i>) Gerçek yüzlü kadın	1990
-----	--	---	------

Annenin uzun süre sonra makyaj yapmasıyla, çocuk annesini tanıyamadığı için geri durmaktadır. Takma ad, makyaj yapmayan anlamına gelen **Gerçek yüzlü kadın** sözcüğü yer almaktadır.

180	動物園 だまして子供と 競馬場 <i>Dōbutsuen/ damashite kodomo to/keibajō</i> Hayvanat bahçesi/ kandırıp çocukla/ at yarışı alanına	北の誉 (<i>Kita no homare</i>)	1991
-----	--	----------------------------------	------

Baba, çocuğunu hayvanat bahçesine gidiyoruz diye kandırarak at yarışı alanına götürmektedir. Çocuğu hayvanat bahçesine götürmek için evden ayrıldığı anlaşılmaktadır. Bu durum, **だまして子供と** (*damashite kodomo to*) ifadesinden anlaşılmaktadır. Takma ad kısmında geçen sözcük, Hokkaidō'nun Japon içkisi üretimi yapan markasıdır.

181	日本語も 出きない子供に 英会話 <i>Nihongo mo/ dekinai kodomo ni/ eikaiwa</i> Japonca bile/ yapamayan çocuğa/ İngilizce konuşma	教育ママ (<i>Kyōiku mama</i>) Eğitimci anne	1996
-----	---	--	------

Eserde, son zamanlarda yaygın olarak çocuğa erken yaşta eğitim aldırılmaya başlanması ile ilgili olan bir eserdir. Japonca'yı bile düzgün olarak konuşamamasına rağmen, çocuğa ingilizce konuşma dersi verilmesinden söz edilmektedir. Takma ad kısmında, **Eğitimci anne** sözcüğü yer almaktadır.

182	子どもより 大人に足りぬ 羞恥心 <i>Kodomo yori/ otona ni tarinu/ shūchishin</i> Çocuktan çok/ yetişkinlere yetmez/utanma duygusu	たゆ (Tayu)	2008
-----	--	--------------	------

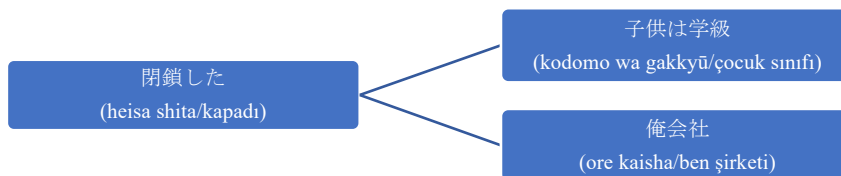
子どもより (*Kodomo yori*) sözcüğü, çocuktan çok anlamına gelmektedir. Çocuk yetiştirilmesinde utanma anlatılmaktadır. Ancak, 大人に足りぬ (*otona ni tarinu*) yetişkinlere yetmez şeklinde utanma duygusundan söz edilmektedir. Yetişkinlerin, çocuklardan daha çok utanmaları gerektiğini ele alan bir eserdir.

183	子供らに また教えてる 総理の名 <i>Kodomora ni/ mata oshieteru/ sōri no na</i> Çocuklara/ yine öğretirim/başbakanın adını	ゆきこ (Yukiko)	2008
-----	---	-----------------	------

Başbakanın sık olarak değişmesi nedeniyle, eserde çocuklara yine başbakanın adının öğretilmesini ifade etmektedir.

184	閉鎖した 子供は学級 俺会社 <i>Heisa shita/ kodomo wa gakkyū/ ore kaisha</i> Kapadı/ çocuk sınıfı/ ben şirketi	リーマン ¹¹⁵ (Rīman) Beyaz yakalı	2009
-----	--	---	------

Çocuğun okuldan mezun olması ve babanın da şirketten ayrılması ele alınmaktadır. Eserden babanın işsiz kaldığı anlaşılmaktadır. Takma ad, **Beyaz yakalı** sözcüğüdür. Bu eserdeki ilk mısra, ortak olarak kullanılmakta olup diğer mısralarla bağlantılıdır.

¹¹⁵ Beyaz yakalı anlamına gelen サラリーマン (*sararīman*) sözcüğünün kısaltmasıdır.

185	何になる? 子供の答えは 正社員 <i>Nani ni naru?/ kodomo no kotae wa/ seishain</i> Ne olacaksın?/ çocuğun cevabı/ tam zamanlı çalışan	氷河期 (Hyōgaki)	2010
-----	---	------------------	------

Eserin yazıldığı yıllarda ekonomik olarak sıkıntıların ve işten çıkarılmaların yaygındır. Çocuğa ne olacaksın şeklinde soru yöneltildiğinde, iş kaygısı yaşamamak için tam zamanlı çalışan şeklinde cevap vermektedir.

186	韓流と 子供にたよる テレビ界 <i>Hanryū to/ kodomo ni tayoru/ terebikai</i> Kore akımı ve / çocuğa güveniyor/ televizyon dünyası	一句笑福 (Ikkushōfuku)	2011
-----	---	-----------------------	------

Televizyonda sıkça Kore akımı dizilerin yer alması ve aynı zamanda çocuk oyuncuların yer almasından söz edilmektedir.

187	我が家では 子どもの寝顔が 金メダル <i>Wagaya de wa/ kodomo no negao ga/ kin'medaru</i> Bizim evde/ çocukların uyuyan yüzleri/ altın madalya	ツネパパ (Tsunepapa) Sıradan baba	2012
-----	--	-------------------------------------	------

Evde çocukların uyuyan yüzlerini görmenin altın madalya almış gibi mutlu ettiğinden söz edilmektedir. Takma ad, **sıradan baba** sözcüğü kullanılmıştır.

188	子供達 公園集合 みなD S <i>Kodomotachi/ kōenshūgō/ minaDS</i> Çocuklar/parkta toplanıp/hepsi DS	トムさん (Tomu san) Tom	2013
-----	---	---------------------------	------

Çocukların hepsinin parkta oyun oynamak için bir araya gelmelerine rağmen, telefonda oyun oynamaktadırlar. Takma ad, **Tom** sözcüğüdür.

189	子ども達 「いいじゃないの～」と 片付けず <i>Kodomotachi/ 'ii janai nō' to/ katazukezu</i> Çocuklar/'olmaz mı' diye/ toplamazlar	ありのまま (Arinomama) Olduğu gibi	2014
-----	---	-------------------------------------	------

Çocukların evde eşyalarını toplamadıklarından söz edilmektedir. Ayrıca, çocuklar yapmasak olmaz mı diye 「いいじゃないの～/ 'ii janai nō' to」 söylenmektedirler.

Takma ad, **Olduğu gibi** sözcüğüdür.

Resim 31: 190 no'lu esere ait görsel

190	少子化で サンタが子どもを 上回る <i>Shōshika de/ Santa ga kodomo wo/ uwamawaru</i> Az çocuk politikasında/ Noel baba çocukları/ daha da arttırır	還暦マジか。 <i>(Kanreki majika)</i> 60 yaş gerçek mi?	2016
-----	--	--	------

Az çocuk politikasında, Noel babanın çocukları daha da arttırması ile ilgili bir eserdir. Takma ad, **61. yaş gerçek mi?** sözcüğüdür.

191	習い事 かけ持つ子ども 親は秘書 <i>Naraigoto/ kakemotsu kodomo/ oya wa hisho</i> Ders/ alan çocuk/ ebeveyn sekreter	次は英語でござい ます <i>(Tsugi wa eigo de gozaimasu)</i> Sırada İngilizce var	2019
-----	---	---	------

習い事(*Naraigoto*) sözcüğü, ana sınıfı ve kreşten ilkökul zamanında alınan çeşitli dersleri, spor, enstrümanı ifade etmektedir. Dersleri alan kişinin çocuk olmasına rağmen ebeveynlerin de sekreter olduğundan söz edilmektedir. Çocuğun ne yapması gerektiği ile ilgili olarak notlar tutan ve ilgilenen kişi olarak ebeveyn yer almaktadır. Takma ad, **Sırada İngilizce var** sözcüğüdür.

192	テレワーク 大きな子供が ひとり増え <i>Terewāku/ ōkina kodomo ga/ hitorifue</i> Tele çalışma/ büyük çocuk / bir tane artar	ミートテッ ク <i>(Mītotecku)</i> Yağ ile vücut ısını koruma	2020
-----	--	---	------

Tele çalışma sırasında evde beyaz yakalının bulunması, büyük çocuğun bir artması şeklinde düşünülmektedir. Takma ad, **ミートテック** (*mītotecku*) sözcüğü¹¹⁶, “Sözcüğün anlamı, **ミート**(et) ve **ヒート**テック (ısı teknolojisi) sözcüklerinin

¹¹⁶ <https://atarashiikotoba.com/?p=6101> (E. T. 10.20.2021)

birleşiminden oluşmuştur. **Vücuttaki yağların vücut ısını korumasını**” ifade etmektedir.

193	テレワーク 子供の参入 場が和み <i>Terewāku/ kodomo no san'nyū/ ba ga nagomi</i> Tele çalışma/çocuğun katılımıyla/ ortam şenlenir	ヨミ坊 (Yomibō)	2020
-----	---	-----------------	------

Korona virüs nedeniyle evden çalışma sırasında çocuğun bilgisayar ekranında görünmesiyle iş ortamının yumuşamasından söz edilmektedir.

194	チルドレン きっと来る来る 反抗期 <i>Chirudoren/ kitto kurukuru/ hankōki</i> Çocuklar/ mutlaka gelir gelir/ asi dönem	ミチカパパ (Michika papa)	2005
-----	--	-------------------------	------

Çocukların her zaman uysal olmadıkları ve mutlaka asi oldukları dönemin geleceğini belirten bir eserdir.

195	チルドレン 昔「かすがい」 今「刺客 ¹¹⁷ 」 <i>Chirudoren/ mukashi “kasugai”/ ima “shikaku”</i> Çocuklar/ önceleri 'bağ'/ şimdi 'suikastçı'	しんしん坊 (Shinshinbō)	2005
-----	--	-----------------------	------

Çocukların, önceden aileyi bir arada tutan bağ olarak görülmesine karşın şimdi suikastçı olarak görülmesi ele alınmaktadır. Eserde geçen *shikaku* sözcüğü popüler sözcük olup aşağıda ortaya çıkışı ile ilgili bilgiye yer verilmektedir.

2005 yılı 30 Ağustos tarihinde posta hizmetlerinin özelleştirilmesi sorununda ortaya çıkıp, 11 Eylül'de Meclis temsilciler seçiminde Eylül 2005'teki Temsilciler Meclisi seçimlerinde Başbakan *Koizumi*, Liberal Demokrat Parti nedeniyle resmi olarak tanınmadan posta siyasetinin Liberal Demokrat Parti adayına muhalefet için bir aday belirledi. *Watanuki Tamisuke* (綿貫民輔), *Kamei Shizuka* (亀井静香), *Horiuchi Mitsuo* (堀内光雄)、*Kobayashi Koki* (小林興起) vb. güçlü adaylara "suikastçı" deniyordu¹¹⁸. Aşağıda eserde yer alan zıt anlamlı sözcüklere yer verilmiştir.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
昔	<i>mukashi</i>	eskiden
今	<i>ima</i>	şimdi
かすがい	<i>kasugai</i>	<i>bağ</i>

¹¹⁷ 2005 yılı popüler sözcüğüdür. (Yonekawa, 2019, s. 325)

¹¹⁸ <https://www.jiyu.co.jp/singo/index.php?eid=00022> (E. T. 10.10.2021)

刺客	<i>shikaku</i>	<i>suikastçı</i>
----	----------------	------------------

196	子の次と 思っていたのに 犬の次 <i>Ko no tsugi to/ omotteita no ni/ inu no tsugi</i> Çocuktan sonra diye/ düşünmüştüm ama/ köpekten sonra	イヒママパパ <i>(Ihi mama papa)</i>	2012
-----	---	----------------------------------	------

Baba ilgilenilme sırası olarak, çocuktan sonra yer aldığını düşünmektedir. Ancak, böyle düşünmesine rağmen köpekten sonradır. Evde en son ilgilenilen kişi olduğu anlaşılmaktadır.

Aşağıda yineleme görülen sözcüklere yer verilmektedir.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
(子) の次	<i>(ko) no tsugi</i>	çocuktan sonra
(犬) の次	<i>(inu) no tsugi</i>	köpekten sonra

197	本当の 子にも孫にも 振り込めず <i>Hontō no/ ko ni mo mago ni mo/ furikomezu</i> Gerçek/ çocuğa da toruna da/ para göndermeden	日本エレキテナイ連合 <i>(Nippon erekitenai rengō)</i>	2014
-----	--	--	------

Eserde gerçek çocuğa da toruna da para göndermemeden söz edilmektedir.

Takma ad, *Nippon Erekiteru Rengō*¹¹⁹ adlı komedi ikilisini ifade etmektedir.

198	子は妖怪 嫁も妖怪 俺 限界 <i>Ko wa yōkai/ yome mo yōkai/ ore genkai</i> Çocuk hayalet/ gelin hayalet/ ben sınırdan	彩乃 <i>(Ayano)</i>	2014
-----	--	----------------------	------

妖怪ウォッチ (*Yōkai wocchī*) adlı animeye çocuğun ve karısının kendisini kaptırmaları ve sürekli izlemelerinden bıkan baba tasvir edilmektedir.

Eserde benzer sesli sözcük kullanımları görülmektedir. 妖怪 (*Yōkai*) ve 限界 (*genkai*) sözcükleridir.

199	ままごと ゴミ出し役は 男の子 <i>Mamagoto mo/ gomidashi yaku wa/ otoko no ko</i> Evcilikte de / çöp atma görevi/ erkek çocuk	鱈の佐助	2013
-----	---	------	------

¹¹⁹ 橋本小雪 (Hashimoto Koyuki) ve 中野聡子 (Nakano Sōko) ikilisidir.

Evcilik oynarken de oyunda çöp atma görevinin erkek çocuğa verildiğinden söz edilmektedir. Eserden, babanın her zaman çöp atma görevini yerine getirdiği anlaşılmaktadır.

200	兄ショック ガンダム以来の アムロロス <i>Ani shokku/ gandamu irai no/ Amurorosu</i> Abi şokta/ Gundam dan beri / Amuro kaybı	シャアの 友人	2018
-----	---	------------	------

Gundam'dan sonra *Amuro* kaybı ile ilgili olarak, abinin şoktadır. Eserde geçen *Amuro* sözcüğü, iki farklı anlamda kullanılmaktadır. Birinci kullanımı, 機動戦士ガンダム (*Kidōsenshi Gandamu*) robotla ilgili olan animede yer alan *Amuro* Ray karakteridir. 1979-1980 yıllarında yayınlanmıştır. İkinci *Amuro* sözcüğüyle ifade edilen ise, 安室奈美恵 (*Amuro Namie*) kadın şarkıcı ve oyuncudur. *Amurorosu* sözcüğü, *Amuro Namie*'nin evlenmesiyle hayranlarının onu kaybettiklerini düşünmelerini ifade eden bir sözcüktür. Takma ad kısmında, aynı animedeki シャア・アズナブル (*Shaa-Azunaburu*) karakterini ifade eden **Shaa'nın arkadaşı** sözcüğü yer almaktadır.

201	イチローを 越えたと二浪の 息子言い <i>Ichirō wo/koeta to nirō no/ musuko ii</i> Ichirō'yu/ geçtim diye üniversiteye giremeyen/ oğlum söyler	ながしめ監督 (Nagashime kantoku)	1994
-----	--	----------------------------------	------

Üniversiteye giremeyen oğlunun, Ichirō'yu geçmesine sevinmesi ile ilgilidir.

イチロー (効果) **Ichirō (kōka)/ Ichirō etkisi** sözcüğü 1994 yılı popüler sözcük büyük ödülüne seçilmiştir. Ödülü, *Suzuki Ichirō* (鈴木 一朗) Orix Bluewave almıştır.

(Yonekawa, 2019: 112)'de, “Profesyonel beyzbol takımı Orix (オリックス) 'in oyuncusudur. Ichirō, yıl boyunca 210 başarılı vuruş rekorunu kırmıştır. Ichirō, takımının kaybetmesini durdurmak, durgun havasını dağıtmada seyirci hareketliliğini ve satışları arttırmak için aktif rol oynaması anlamına gelmektedir.” şeklinde yer almaktadır.

Aşağıda eserde benzer sesli sözcükler ve anlamlarına yer verilmektedir.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
イチロー	Ichirō	Beyzbol oyuncusu
二浪	Nirō	Üniversite sınavını kazanamayan anlamındadır
一	ichi	bir
二	ni	iki

Ichī, sözcüğü **bir** anlamındadır. Ancak, eserde biri geçtiğini **ni** iki anlamına gelen sözcükle ifade etmektedir.

202	やめるのか 息子よその職 俺にくれ <i>Yamerunoka/ musuko yo sono shoku/ ore ni kure</i> İşi mi bırakıyor?! oğlum o işi/ bana ver	独楽 (<i>Dokuraku</i>) Yalnız eğlenme	2003
-----	--	--	------

İşini kaybeden baba, oğluna eğer işi bırakıyorsa kendisine vermesini istemektedir.

Baba, 息子よ (*oğlum*) diye seslenmektedir. Takma ad, **Yalnız eğlenme** sözcüğüdür.

203	脛かじる 息子の小遣い 俺の倍 <i>Sunekajiru/ musuko no kozukai/ ore no bai</i> İliğimi sömüren/ oğlumun harçlığı/ benim kaç katım	窓際オヤジ (<i>Madogiwa oyaji</i>) Pencere kenarı baba	2005
-----	--	--	------

Oğlunun kendisinden daha fazla harçlık aldığından söz edilmektedir. 親の脛をか

じる (*Oya no sune wo kajiru*) sözcüğü, *Sūpā Daijirin* elektronik sözlükte, “Çocuğun maddi olarak özgürlüğünü elde edemeyip, ebeveynin desteğini almasıdır.” şeklinde yer almaktadır. Takma ad, **Pencere kenarı baba** sözcüğüdür.

204	登校を しぶる息子は 現役教師 <i>Tōkō wo/ shiburu musuko wa/ gen'eki kyōshi</i> Okula/ gitmek istemeyen oğlum/ aktif öğretmen	スクールカウンセラー (<i>Sukūru kaunserā</i>) Okul danışmanı	2006
-----	--	--	------

Eserde, oğlunun okula gitmek istememesinden söz edilmektedir. Ancak, oğlunun aktif çalışmakta olan öğretmen olduğu belirtilmektedir. Takma ad olarak, **Okul danışmanı** sözcüğü yer almaktadır. Öğretmen olarak çalıştığı için mutlaka gitmek durumundadır.

205	へそくりを 内部告発 する息子 <i>Hesokuri wo/ naibukokuhatsu/ suru musuko</i> Gizli birikimi/ ispiyonlayan / oğlum	バレたママ <i>(Bareta mama)</i> Yakalanan anne	2007
-----	---	---	------

Eserde, gizli para biriktirilmesini oğlunun ispiyonlamasından söz edilmektedir.

Takma ad, **Yakalanan anne** olarak yer almaktadır. Takma ada bakıldığında birikim yapan kişinin anne olduğu ve oğlunun babasına annesinin birikimini söylediği anlaşılmaktadır.

206	キャンプする 息子「海」「山」親「ビリー」 <i>Kyanpu suru/ musuko umi yama/ oya birī</i> Kamp yapar/ oğlan 'deniz' 'dağ' ebeveyn “Billy”	無視キング <i>(Mushikingu)</i> Göz ardı Kralı	2007
-----	--	---	------

Oğlunun, deniz, ev, dağ, kampı yaptığı ifade edilmektedir. Ebeveynlerin ise, *Billy Booth Camp*¹²⁰ yoğunlaştırılmış egzersiz kampına katıldıklarından söz edilmektedir. Egzersiz kampı olarak söz edilen şey, DVD satın alarak evde kendileri yapmaktadır. Takma ad, **Göz ardı Kralı** olarak yer almaktadır.

207	我が息子 おしりかじらず ¹²¹ すねかじり <i>Waga musuko/ oshirikajirazu/ sunekajiri</i> Benim oğlan/ popo kemirmez /iliğimi sömürür	太朗くん <i>(Tarōkun)</i>	2007
-----	---	--------------------------	------

Eserde geçen *oshirikajirazu* sözcüğü, *oshirikajirimushi* adlı şarkı ile ilişkilidir.

Oğlunun babasının parasıyla geçindiği anlaşılmaktadır.

208	マンガ好き 末は首相と 息子云う <i>Mangazuki/ sue wa shushō to/ musuko iu</i> Manga sever/ sonunda başbakan diye/oğlum söyler	一凡パパパー <i>(Ichibonpapaichi)</i>	2008
-----	---	------------------------------------	------

Manga seven oğlunun hayal dünyasında yaşadığından söz edilmektedir.

Oğlunun başbakan olacağını söylemesi ifade edilmektedir.

209	就職先 自宅警備と 言う息子 <i>Shūshokusaki/ jitaku keibi to/ iu musuko</i>	親の心子知らず <i>(Oya no kokoro ko shirazu)</i>	2008
-----	---	--	------

¹²⁰ Japonca'da ビリーズブートキャンプ (*Birīzu būto kyanpu*) olarak yer almaktadır.

¹²¹ おしりかじり虫 (*oshirikajirimushi*) sözcüğü 2007 yılı popüler sözcüğüdür. NHK televizyon kanalının şarkı programı olan “みんなのうた (*Minna no uta*/Herkesin şarkısı)’nda 2007 yılı Haziran ayından itibaren yayınlanan bestenin adı ve bestenin içinde geçen karakterin adlandırmasıdır (Yonekawa, 2019, s. 379).

	Çalıştığı yeri/ ev koruması diye/ söyleyen oğlum	Ebeveynin kalbini bilmeyen çocuk	
--	---	----------------------------------	--

Oğlunun, çalıştığı yer ile ilgili olarak kendi evinin koruması olduğunu dile getirmesi ele alınmaktadır. 自宅警備(*jitaku keibi*) sözcüğü, kendi evinin koruması olma anlamı taşımaktadır. Dolayısıyla bir işte çalışmayan çocuğun kendisini ev koruması olduğunu esprili olarak söylemektedir. Takma ad, **Ebeveynin kalbini bilmeyen çocuk** sözcüğüdür.

210	賞金王 幼い息子に 夢託す <i>Shōkin'ō/ osanai musuko ni/ yume takusu</i> Para ödülü kralı/ küçük oğluma/ hayaller emanet	いつかは遼の父 <i>(Itsuka wa Ryō no chichi)</i> Bir gün Ryō'nun babası	2009
-----	---	---	------

Eserde, küçük yaştaki oğlundan para ödülü kralı olması için hayal kurmaktadır. Takma ad kısmında, **Bir gün Ryō'nun babası** olarak yer almaktadır.

211	夢託し 息子に遼と 名前付け <i>Yume takushi/ musuko ni Ryō to/ namae tsuke</i> Hayal kurup/oğluma Ryō/adını verme	ニャン太 <i>(Nyanta)</i>	2010
-----	---	-------------------------	------

Eserde de oğluna gelecekte iyi para kazanması ve başarılı bir sporcu olması için Ryō ismini verdiğinden söz edilmektedir.

212	叱れない 自分に似すぎた 我が息子 <i>Shikarenai/ jibun ni nisugita/ waga musuko</i> Kızamıyorum/ kendime çok benzeyen / benim oğlan	可児 助太朗 <i>(Kani Suketarō)</i>	2011
-----	--	----------------------------------	------

Baba, oğlunun kendisine çok benzediğini ifade etmektedir. Bu nedenden dolayı da oğluna kızamamaktadır. Takma ad olarak, Kani (Japonya'nın Gifu vilayetinde bulunan bir şehirdir.) *Suketarō* (özel isimdir.)

213	再就職 面接官は 我が息子 <i>Saishūshoku/ mensetsukan wa/ wagamusuko</i> Yeniden istihdam/ mülakat yapan kişi/ benim oğlan	就活オジサン <i>(Shūkatsu ojisan)</i> İş arayan orta yaş	2013
-----	---	---	------

İşini kaybeden baba, yeniden iş başvurusunda bulunmaktadır. Mülakatı yapan kişinin ise, kendi oğlu olduğunu ifade etmektedir. Takma ad kısmında, **İş arayan orta yaş** sözcüğü yer almaktadır.

Resim 32: 214 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2014:45)

214	入学金 息子頼むぞ 倍返し Nyūgakukin/ musuko tanomu zo/ baigaeshi Kayıt ücreti/ oğlum istiyorum/kat kat karşılığını	ダメオヤ ジ (Dame oyaji)	2013
-----	--	------------------------------	------

Baba, oğlu için ödemiş olduğu okul ücretini sonrasında fazlasıyla geri ödemesini istemektedir. Eserde geçen 倍返し (*baigaeshi*) sözcüğü 2013 yılı popüler sözcüğüdür. Hanzawa Naoki adlı tv dizisinde geçen bir ifadedir. Bu ifade, yapıłana karşılık verme, mislisiyle anlamına gelen やられたらやり返す 倍返しだ (Yararetara yarıkaesu *baigaeshida*) şeklindedir.

215	三兄弟 昔だんごで 今亀田 San kyōdai/ mukashi dango de/ ima Kameda Üç kardeş/ önceleri Dango/ şimdi Kameda	世界チャンピオン (Sekai champion) Dünya şampiyonu	2006
-----	---	---	------

Eserde geçen “**üç kardeş**” anlamına gelen sözcüğü duyduklarında **dango** (japon tatlısı)'nı hatırlamalarına rağmen, şimdi aynı sözcüğü duyduklarında Boksör üç kardeşi ifade ettiği belirtilmektedir. Takma ad, **Dünya şampiyonu** sözcüğü yer almaktadır.

Aşağıda, eserde geçen zıt sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
昔	<i>mukashi</i>	eskiden
今	<i>ima</i>	şimdi

Bu kısımda geçen üç kardeş sözcüğü ile ilgili olarak, önceleri bu sözcükle “Üç Dango Kardeş”şarkısı¹²², şimdi ise, *Kameda*'yı ifade ettiği yer almaktadır. Takma ad olarak, **Dünya şampiyonu** sözcüğü yer almaktadır.

Resim 33: *Kameda* kardeşlere ait fotoğraf¹²³

Japonca Şarkı Sözleri	Transkripsiyonu	Türkçe'ye Aktarımı
だんご 3 兄弟 ¹²⁴	<i>Dango 3 kyōdai</i>	Üç Dango Kardeş
串にささってだんごだんご 3つならんでだんごだんご しょうゆぬられてだんごだんご だんご 3 兄弟 いちばん上は長男長男 いちばん下は三男三男 あいだにはさまれ次男次男 だんご 3 兄弟 今度うまれてくるときも ねがいはそろっておなじ串 できればこんどは こしあんの たくさんついたあんだんご だんご ある日は兄弟げんかけんか こげ目のことでけんかけんか すきまのあいただんごだんご でも、すぐに仲なおり 今日は戸棚でひるねひるね 3人そろってひるねひるね うっかりねすごし朝がきて かたくなりました 春になったら花見花見 秋になったら月見月見 一年とおしてだんごだんご だんご 3 兄弟 だんご だんごだんご だんごだんご だんご 3 兄弟	<i>Kushi ni sasatte dango dango</i> <i>Mitsu narande dango dango</i> <i>Shōyu nurarete dango dango</i> <i>Dango3kyōdai</i> <i>Ichiban ue wa chōnan chōnan</i> <i>Ichiban shita wa sannan sannan</i> <i>Aida ni wa hasamare jinan jinan</i> <i>Dango3 kyōdai</i> <i>Kondo umaretekuru toki mo</i> <i>Negai wa sorotte onaji kushi</i> <i>Dekireba kondo wa</i> <i>Koshian no</i> <i>Takusan tsuita andango</i> <i>Dango</i> <i>Aruhi wa kyōdaigenka kenka</i> <i>Kogeme no koto de kenka kenka</i> <i>Sukima no aita dango dango</i> <i>Demo, sugu ni naka naori</i> <i>Kyō wa todana de hirune hirune</i> <i>Sannin sorotte hirune hirune</i> <i>Ukkari nesugoshi asa ga kite</i> <i>Kataku narimashita</i> <i>Haru ni nattara hanami hanami</i> <i>Aki ni nattara tsukimi tsukimi</i> <i>Ichinen tōshite dango dango</i> <i>Dango3kyōdai</i> <i>Dango</i> <i>Dango dango</i> <i>Dango dango</i> <i>Dango3kyōdai</i> <i>Dango3kyōdai</i> <i>Dango3kyōdai</i>	Çöp şişe dizili dango dango Üçü sıralanmış dango dango Soyaya bulanmış dango dango Üç dango kardeş En üstteki büyük kardeş En alttaki küçük kardeş Ortaya sıkışan orta kardeş Üç dango kardeş Bu sefer doğduğu zaman bile Dileği aynı çöp şişte sıralanma Mümkünse bu sefer Koshianın Fazla olduğudango Dango Bir gün kardeş kavgası kavgası Biraz yandığı için kavga kavga Arası açılan dango dango Ama, hemen barışlırlar Bugün dolapta öğle uykusu öğle uykusu Üçü sıralanıp öğle uykusu öğle uykusu Yanlışlıkla fazla uyuyup sabah olunca Katılaştılar Bahar gelince kiraz çiçeği izleme..... Güz gelince ay izleme ay izleme Bir sene boyunca dango dango Üç dango kardeş Dango Dango dango Dango dango

¹²² Şarkı sözleri (<https://www.uta-net.com/song/11427/>) (E.T. 25.11.2020)) web sitesinden alınmıştır. 1999 yılında piyasaya sürülmüştür.

¹²³ Görsel, (<https://prtimes.jp/main/html/rd/p/000000011.000055469.html>) (E. T. 26.02.2022)) web sayfasından alınmıştır.

¹²⁴ 兄弟(*kyōdai*) sözcüğü, abi ve genç erkek kardeş aralarındaki ilişkiyi ifade etmektedir.

だんご 3 兄弟 だんご 3 兄弟 だんご !	<i>Dango!</i>	Üç dango kardeş Üç dango kardeş Üç dango kardeş Dango!
-------------------------------	---------------	---

216	休日は 息子鬼滅で 嫁キツめ <i>Kyūjitsu wa/ musuko kimetsu de/ yome kitsume</i> Tatil günü/ oğlum Kimetsu/ gelin sıkıca	キツめの八重歯 (<i>Kitsume no Yaeba</i>)	2020
-----	---	--	------

Tatil gününde oğlunun *Kimetsu no Yaiba* adlı animayı izlemesi ve karısının da sıkı/katı davranması ele alınmaktadır. **Sıkının köpek dişi** takma adı ile yazılmıştır.

(Karısını sıkı olarak söylemesi sebebiyle hanımının köpek dişi anlaşılmaktadır.

Aşağıda ses benzerliği görülen sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
鬼滅	<i>kimetsu</i>	Kimetsu no Yaiba adlı animenin kısaltılması
キツメ	<i>kitsume</i>	sıkıca

217	大そうじ 今年も娘が かたづかぬ <i>Ōsōji/ kotoshi mo musume ga/ katazukanu</i> Dip köşe temizlik/ bu sene de kızım/ toplamadan	読み人知らず (<i>Yomibitoshirazu</i>) Okuru bilinmeyen	2002
-----	--	--	------

Yeni yıla girmeden yapılan büyük temizliğe, bu sene de kızının toplamadan geçtiği ifade edilmektedir. Takma ad olarak, **Anonim** sözcüğü yer almaktadır.

218	娘まで 何を聞いても 「個人情報」 <i>Musume made/ nani wo kitemo/ kojīn jōhō</i> Kızıma/ neyi sorarsam sorayım/ 'kişisel bilgi'	男系家族 (<i>Dankeikazoku</i>) Ataerkil aile	2005
-----	--	--	------

「個人情報」 (*kojin jōhō*) sözcüğü, kişisel bilgi anlamına gelmektedir. Kızına ne sorarsa sorsun, kişisel bilgi şeklinde cevap vererek her şeyi sakladığından söz edilmektedir. Takma ad, **Ataerkil aile** sözcüğüdür.

219	うちの娘も ねだる時だけ 芦田愛菜 <i>Uchi no musume/ nedaru toki dake/ Ashida Mana</i> Bizim kız/bir şey isterken sadece/ Ashida Mana	たまご王子 (<i>Tamago ōji</i>) Yumurta kral	2011
-----	--	--	------

Kızının sadece bir şey isterken *Ashida Mana* gibi sevimli ve nazik olduğundan söz edilmektedir. Takma ad olarak yer alan sözcük, *Dekoboko Furenzu* adlı animedeki Karakterin adıdır. Türkçe'ye **Yumurta kral** olarak aktarılmaktadır.

220	これほしい 娘のプレゼン ジョブズ並み <i>Kore hoshī/ musume no purezen/ jobuzu nami</i> Bunu istiyorum/ kızın sunumu/ Jobs gibi	りんごほっぺパパ <i>(Ringo hoppe papa)</i> Elma yanaklı baba	2011
-----	--	--	------

Kızının bir şey isterken yaptığı sunumun Steve Jobs'ın sunumu gibi başarılı olması ele alınmıştır. **Steve Jobs'ın sunum sırları** adlı (The Presentation Secrets of Steve Jobs) adlı eserin olması ve takma adın **Elma Yanaklı** baba olması ile eser anlaşılmaktadır.

221	毛虫いる さわげば娘の つけまつげ <i>Kemushi iru/ sawageba musume no/ tsukematsuge</i> Tırtıl var/çığlık atınca kızın/ takma kirpiği	凡人 <i>(Bonjin)</i> Sıradan insan	2011
-----	---	---	------

Baba, tırtıl var diye çığlık atmaktadır. Yerde tırtıla benzettiği şey, kızının takma kirpiğidir. Takma ad, sıradan insan sözcüğüdür.

Aşağıda eserde geçen benzetme ile ilgili sözcükler yer almaktadır.

Benzeyen	Benzetilen	Benzeme yönü
Takma kirpik	Tırtıl	Tüylü olması

222	娘に言う 君かわウィ〜ね しかとされ <i>Musume ni iu/ kimi kawawīne/ shika to sare</i> Kıza söylerim/ sen ne tatlısın/ umursanmam	サゲポコ <i>(Sagepoko)</i>	2011
-----	--	---------------------------	------

Kızına ne kadar tatlı olduğunu söylemesine rağmen, umursanmaması dile getirilmektedir.

223	物かくせ 今日ほむすめの 里帰り <i>Mono kakuse/kyō wa/ musume no satogaeri</i> Eşyaları sakla/ bugün kızın/ ev ziyareti	親馬鹿チャンリ <i>(Oyabaka chanrin)</i>	1994
-----	---	-------------------------------------	------

Evlenen ya da ailesinin yanında yaşamayan kızın, anne ve babasının yaşadığı eve ziyarete gelmektedir. Kızı evden beğendiği eşyaları toplayıp kendi evine götürmektedir. Kızına hayır diyemeyen ebeveyn, önemli eşyaları saklama gibi bir yönetime başvurmaktadır.

224	娘たち 禁煙しても 煙たがる <i>Musumetachi/ kin'en shitemo/ kemutagaru</i> Kızlar/ sigarayı bıraksam da/ rahatsız olurlar	下水道博士 <i>(Gesuidōhakushi)</i> Kanalizasyon Uzmanı	2011
-----	---	--	------

Babanın sigarayı bırakmasına rağmen, kızlarının babanın yanına yaklaşmamalarını ele almaktadır. Babanın sigara koktuğunu dile getirmektedirler. *Reikai Shinkokugo Jiten'de* 煙たがる (*kemutagaru*) sözcüğü, “Karşısındaki kişiye karşı, varlığından rahatsız olma” şeklinde tanımlanmaktadır.

225	プリクラに 写る娘は 誤表示だ <i>Purikura ni/ utsuru musume wa/ gohyōji da</i> Stickerlı fotoğrafa/ yansıyan kızım/yanlış ifade	中年小僧 (<i>Chūnen kozō</i>) Orta yaş Budist keşişi	2013
-----	--	--	------

Stickerlı olarak çekilen fotoğrafta, kızının ifadesinin farklı olması ele alınmıştır.

Takma ad, “Orta yaş Budist Keşişi” olarak yer almaktadır.

226	運動会 娘はいつも カメラ越し <i>Undōkai/ musume wa itsumo/ kameragoshi</i> Spor etkinliği/ kızım her zaman/ kamera arkasından	こよむ (<i>Koyomu</i>)	2014
-----	---	--------------------------	------

Okulda düzenlenen spor etkinliğine ebeveynin katılmasına rağmen, daha sonra hatıra olarak kalmasını istemesi nedeniyle videoya alması tasvir edilmektedir. Eserde, her zaman kamera arkasından izlediği belirtilmektedir.

Resim 34: 227 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2016:17)

227	娘来て 「誰もいないの？」 オレいるよ <i>Musume kite/ 'Dare mo inai no?'/ ore iru yo</i> Kızım gelir/ “Kimse yok mu?”/ Ben varım ya	チャッピー (<i>Chappī</i>)	2015
-----	--	----------------------------	------

Kızı eve geldiğinde, 'Kimse yok mu?' diye seslenmektedir. Evde bulunan baba da kendisinin evde olduğunu オレいるよ (*ore iru yo*) şeklinde belirtmektedir. Kızının, babanın evde olmasına rağmen, diğer aile bireylerini sormasına babanın içerlediği anlaşılmaktadır.

Resim 35: 228 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2016:39)

228	娘との ままごとで知る ママのグチ <i>Musume to no/ mamagoto de shiru/ mama no guchi</i> Kızım/evcilikte bilirim / annenin dırdırını	たぶちゃん (Tabuchan)	2015
-----	--	---------------------	------

ままごと (*mamagoto*) sözcüğü, evcilik oyunu anlamındadır. Babanın, kızıyla evcilik oyunu oynaması ele alınmaktadır. Kızı, oyun oynarken annesinin konuşmasını ve şikayetlerini taklit etmektedir. Baba da evcilik oyunu aracılığıyla annesinin dırdırını öğrenmektedir.

229	付度し 娘と別に 洗濯し <i>Sontaku shi/ musume to betsu ni/ sentaku shi</i> Zannetme/ kızım/ ayrı/ çamaşır yıkama	シムラー (Shimurā)	2017
-----	---	-------------------	------

Bu eserde geçen zannetme sözcüğü, popüler sözcük olması nedeniyle yer almaktadır. Beyaz yakalının çamaşırları kızıyla ayrı yıkanmaktadır. Eserde, 付度し (*sontakushi*) ve 洗濯し (*sentakushi*) sözcükleri benzer sesli sözcüklerdir.

230	出張を 伝えて喜ぶ 嫁娘 <i>Shucchō wo/ tsutaete yorokobu/yomemusume</i> İş gezisini/ söyleyince sevinen/ gelin ve kızım	かぼちゃんぬ (Kabocannu)	2014
-----	---	-----------------------	------

Baba, iş gezisine gideceğini söylemektedir. Söylediğinde hanımı ve kızı sevinmektedir. Eserde geçen gelin sözcüğü karısını ifade etmektedir.

231	いつのまに！ 娘と嫁が 大連立 <i>Itsunoma ni!/ musume yo yome ga/ dairenritsu</i> Hangi arada! / kızım ve gelinim / büyük koalisyon	第二野党	2007
-----	--	------	------

Karısı ve kızı farkına varamadan birlikte büyük koalisyon oluşturmuşlardır. いつのまに！ (*Itsunoma ni*) **Hangi arada** şeklindeki ifade, babanın şaşkınlığını belirtmektedir.

232	午前様 昔はダンナ 今娘 Gozensama/ mukashi wa danna/ ima musume Sabahlayan/ önceden kocam/ şimdi kızım	読み人知らず (Yomibitoshirazu) Okuru bilinmeyen	1990
-----	--	--	------

Gece on ikiden sonra eve gelen kişinin önceleri kocası olduğunu ifade etmektedir.

Ancak, şimdi kızının geç geldiği belirtilmektedir. Takma ad olarak, **Okuru bilinmeyen** sözcüğü yer almaktadır.

233	家にいて 娘と会話 ラインにて Ie ni ite/ musume to kaiwa/ rain nite Evde olup/ kızıyla konuşma/ LINE'da	ノア (Noa)	2018
-----	--	-------------	------

Babanın ve kızının evde olmalarına rağmen sohbeti LINE üzerinden yaptıkları

belirtilmektedir. Kızı ve arasındaki iletişimin zayıf olmasından söz edilmektedir.

3.7.1. “Çocuk” Sözcüğü Geçen Senryûların Değerlendirilmesi

KONU	AÇIKLAMA
KARAKTERİ	Çocuğun kötü taraflarının olması ile ilgili eserler bulunmaktadır. 159 nolu eserde çocuğun kötü tarafları hakkında ebeveynlerinin karşılıklı olarak senin çocuğun demeleri, 162 nolu eserde çocuğun önceleri kızmasına sevinirken, şimdi korkması (Takma ad:Ürkek baba), 163 nolu eserde babanın çocuğunun kötü taraflarını fark ettiğinde kendisine benzemesi, 212 nolu eserde kendisine çok benzeyen oğluna kızamaması, 194 nolu eserde çocukların asi dönemlerinin mutlaka gelmesi, 195 nolu eserde çocuğun önceleri bağ, şimdi ise suikastçı olması, 205 nolu eserde annenin gizli birikimini ispiyonlaması, 209 nolu eserde (işsiz olan oğlunun) iş yeri ile ilgili olarak ev koruması yaptığını söylemesi,

ÖZEN GÖSTERİLMESİ	177 nolu eserde beyaz yakalının zor şartlarda çalışmasına rağmen çocuğunun gülen yüzünü görmesiyle çalışıp rahata erme, 181 nolu eserde Japonca bile yapamayan çocuğa İngilizce konuşma dersi aldırılması, 191 nolu eserde çocuğa ders aldırılınca ebeveynin sekreter olması, 210 nolu eserde küçük oğluna fazla para kazanması hayallerini emanet etmesi, 211 çocuğuna zengin olması hayaliyle zengin beyzbolcu ismi vermesi,
MASRAFLI OLMASI	157 nolu eserde Fazla ders çalışmayan çocuğa (yarım yamalak olan çocuğun kafasına) para harcanması, 207 nolu eserde oğlunun iliğini sömürmesi, 161 nolu eserde çocuğun olması devlet tarafından yardım alınması sebebiyle iyi olduğu, 477 nolu eserde oğlunun aldığı harçlığın kendisinden fazla olması, 214 nolu eserde oğluna harcadığı eğitim ücretini kat kat olarak geri istemesi, 223 nolu eserde kızının ev ziyaretine geldiği zaman önemli eşyaları saklamak istenmesi (alıp götürmemesi için),
ANNENİN DİŞ GÖRÜNÜŞÜ	165 nolu eserde makyajsız annenin sarılmasıyla ağlamayı kesmemesi, 168 nolu eserde annenin havuza makyajsız girince çocuğun kaybolması, 179 nolu eserde uzun süre sonra makyaj yapan anneyi gören çocuğun geri durması,

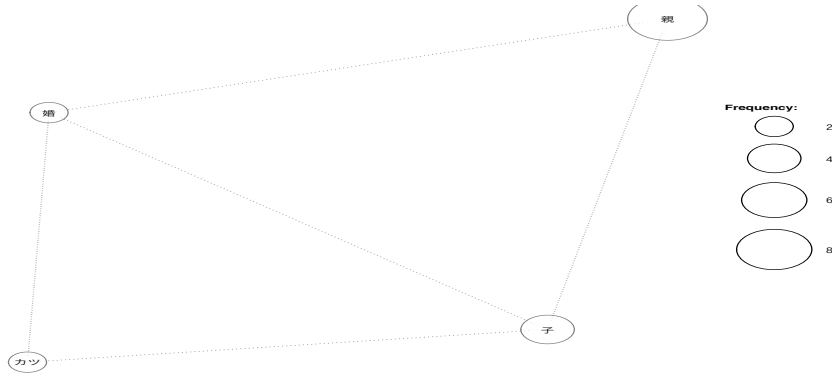
TEMİZLİK	189 nolu eserde çocukların temizliğe yardım etmemeleri, 217 nolu eserde dip köşe temizlikte bu senede kızının yardım etmemesi,
İLGİSİZ OLMALARI	218 nolu eserde kızına ne sorarsa sorsun kişisel bilgi şeklinde cevap alması, 222 nolu eserde kızına ne kadar sevimli olduğunu söylemesine rağmen görmezden gelinmesi, 227 nolu eserde kızının babası evde iken kimse yok mu şeklinde sorması, 230 nolu eserde babasının iş gezisine gitmesine annesi ile birlikte sevinmesi, 224 nolu eserde sigarayı bırakmasına rağmen kızlarının yanına yaklaşmamaları, 231 nolu eserde farkına varamadan hanımı ve kızının büyük koalisyonu oluşturması, 233 nolu eserde evde olmasına rağmen kızıyla LINE üzerinden iletişim kurması,

3.8. “Ebeveyn” sözcüğü Geçen Senryûlar ve Çözümlemeleri

Bu kısımda ebeveyn ile ilgili eserlere yer verilmektedir. Eserlerde ebeveyn ve çocuk sözcüğünün yer aldığı görülmektedir.

Aynı eser içinde ebeveyn ile ilgili başka aile bireyinin yer aldığı görülen eserler bulunmaktadır. Aşağıda yer aldığı gibi ebeveyn ve çocuk sözcüklerinin aynı eserde yer aldığı görülmüştür. Ebeveyn sözcüğü ile birlikte geçen başka aile bireyi bulunmamaktadır.

EBEVEYN	Ebeveyn ve Çocuk
----------------	-------------------------

Şekil 8: Ebeveyn ile ilgili sözcük ağı

Yukarıda yer alan sözcük ağında çocuk (子/ko), ebeveyn (親/oya), evlilik(婚/kon), カツカツ (ucu ucuna/katsukatsu) sözcüklerinin yer aldığı görülmektedir.

Aşağıda eserler ve çözümlemelerine yer verilmektedir.

234	ランドセル 親の夢まで 背負わされ <i>Randoseru / oya no yume made/ seowasare</i> Okul çantası/ anne-babanın hayaline kadar/sırtta yüklenir	背伸びできない サラリーマン (<i>Senobi dekinai sararīman</i>) Uzayamayan beyaz yakalı	1992
-----	---	---	------

Ebeveynler, çocukların takmış olduğu okul çantasına bakarak gelecekle ilgili hayal kurmaktadır. Okul çantasının ebeveynlerinin hayallerini de yüklendiğinden söz edilmektedir. Takma ad kısmında, **Uzayamayan beyaz yakalı** şeklinde yer almaktadır.

Maddi olarak ucu ucuna yaşam sürdükleri anlaşılmaktadır.

235	ジミ婚が はやってほしいと 願う親 <i>Jimikon ga/hayatte hoshī to/ negau oya</i> Sade düğün/ moda olmasını/ dileyen ebeveyn	ウチは三人娘 (<i>Uchi wa sannin musume</i>) Bizde üç kız çocuğu	1996
-----	---	---	------

Eserde düğün yapmanın masraflı olması sebebiyle, sade düğün töreninin moda olmasını isteyen ebeveynlerden söz edilmektedir. Takma ad olarak, **Bizde üç kız çocuğu** şeklinde yer almaktadır. Ailenin üç kızı olması sebebiyle düğün konusunda endişeli oldukları anlaşılmaktadır.

236	命名を 佑樹か遼と 悩む親 <i>Meimei wo/ Yūki ka Ryō to/nayamu oya</i> İsim vermeyi/Yūki mi yoksa Ryō mu diye/endişelenen ebeveyn	なでしこ (<i>Nadeshiko</i>)	2010
-----	---	------------------------------	------

Eserde, ebeveynlerin çocuklarına vermek istedikleri isimler *Yūki* veya *Ryō*'dur.

Bu iki isim de **Yūki Saito** (斎藤佑樹) ve **Kobayashi Ryō** (小林遼)'yu ifade etmektedir.

Her ikisi de oldukça ünlü beyzbol oyuncusudur. Çocuklarına bu isimlerden birisini vererek, çocuğun yetenekli olması ve çok para kazanmasını istemektedirler.

237	親からの お土産いつも 縁結び <i>Oya kara no/ omiyage itsumo/ enmusubi</i> Ebeveynden/ hediye her zaman/ evlilik koruması	愛猫家 (<i>Aibyōka</i>) Kedi seven	2015
-----	--	---	------

Japonya'da tapınaklarda satılan ve evlilik için içinde duaların yazılı olduğu muskaya benzeyen korumalar **enmusubi** olarak adlandırılmaktadır. Anne- babanın çocuğa hediye etmelerinden evlenmesini istedikleri anlaşılmaktadır. Takma ad olarak, **Kedi seven** sözcüğü yer almaktadır.

238	親の ゆめ, 希望つぎつぎ消して 子は育つ <i>Oya no yume/ tsugitsugi keshite/ ko wa sodatsu</i> Ebeveynin hayali/ gitgide silinir/ çocuk yetişir	月峰 (<i>Geppō</i>)	1990
-----	---	------------------------	------

Yukarıda verilen eserde geçen 希望 *kanjisi kibō* şeklinde okunmaktadır. Ancak eser sahibi, 5-7-5 hece ölçüsünü yakalayabilmek için *furigana* olarak **yume** şeklinde kullanmayı tercih etmiştir. Anne babanın hayallerinin yok olduğundan, çocuğun büyümesinden söz edilmektedir.

239	お年玉 親が払って 子が回収 <i>Otohidama/ oya ga haratte/ ko ga kaishū</i> Harçlığı/ ebeveyn öder/ çocuk geri toplar	リサイクルパパ (<i>Risaikuru papa</i>) Geri dönüşüm baba	1994
-----	--	---	------

Bu eserde *otohidama* olarak adlandırılan harçlığı, anne- babanın akraba çocuklarına vermesi ele alınmıştır. Başkaları da kendi çocuklarına harçlık vermektedir. Dolayısıyla, ellerinden çıkan para tekrar çocukları aracılığıyla geri toplanmıştır. Takma ad olarak, **Geri dönüşüm baba** sözcüğü yer almaktadır.

240	もてぬ子に 水色ハンカチ 親心 <i>Motenu ko ni/ mizuiro hankachi/ oyagokoro</i> Popüler olmayan çocuğa/ mavi mendil/ ebeveyn yüreği	珍竹林 (<i>Chinchikurin</i>)	2006
-----	---	--------------------------------	------

Ebeveynin çocuğu okulda popüler olmamasına rağmen, mavi mendil vererek karizmatik olmasını istemesi ile ilgili bir eserdir.

241	二人の子 婚活、就活 親カツカツ <i>Futari no ko/ konkatsu- shūkatsu/ oya katsukatsu</i> İki çocuk/ evlilik faaliyeti, iş hayatı/ ebeveyn ucu ucuna	浄水器 (Jōsuiki) Su arıtma cihazı	2009
-----	--	---	------

Yukarıda eserde ailenin iki çocuğu bulunmaktadır. Çocukların yetişmesi sebebiyle, evlendirmek için ailenin çocuklarına eş bulmak ve iş hayatına atılması için çabalamaları ele alınmıştır. Bu sırada ailenin de zorluk çekmesi ve ucu ucuna yetişmesinden söz edilmektedir. **Su arıtma cihazı** takma ad olarak kullanılmıştır.

Aşağıda eserlerde geçen benzer sesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
婚活	<i>konkatsu</i>	evlilik etkinliği
就活	<i>shūkatsu</i>	iş hayatı
カツカツ	<i>katsukatsu</i>	ucu ucuna

Aşağıda eserde yer alan yansıma sözcük (onomatope) yer almaktadır.

Onomatope sözcüğü	Okunuşu	Anlamı
カツカツ	<i>katsukatsu</i>	ucu ucuna

242	子育てが やっと終わって 次は親 <i>Kosodate ga/ yatto owatte/ tsugi wa oya</i> Çocuk yetiştirme/ sonunda bitti/ sırada ebeveyn	孝行息子 (Kōkō <i>musuko</i>) İtaatkâr erkek çocuk	2010
-----	--	---	------

Ailenin kendi çocuklarını yetiştirdiklerinden, sırada ise kendi anne ve babalarının yaşlanmaları sebebiyle onlarla ilgilenmelerinden söz edilmektedir. Eserde çocuk yetiştirmenin zor olduğu やっと終わって (**yatto owatte**) **sonunda bitti** şeklinde yer almaktadır. Tam rahat edecekleri zamanda sırada ebeveynlerinin olması nedeniyle zorlukların devam edeceği ile ilgilidir. Takma ad, **İtaatkâr erkek** çocuk olarak yer almaktadır.

3.8.1. “Ebeveyn” Sözcüğü Geçen Senryûların Değerlendirilmesi

KONU	AÇIKLAMA
ÖZENME	234 nolu eserde çocuğun okul çantasının ebeveynin hayallerini de taşıması, 240 nolu eserde popüler olmayan çocuğa ebeveynin özenli davranması, 237 nolu eserde ebeveynin çocuğuna evlilik için tapınaklardan koruma alması, 238 nolu eserde çocuğun büyümesiyle ebeveynin hayalinin bitmesi
MADDİ KONULAR	235 nolu eserde sade düğünün moda olmasını isteyen ebeveyn, 236 nolu eserde beyzbol oyuncularının iki isim arasında kalmaları (ileride zengin olmasını istemesi), 239 nolu eserde harçlığı ebeveynin ödemesi fakat çocuğun da başkalarından toplaması, 241 nolu eserde iki çocuğa sahip olan ebeveynlerin evlilik ve iş hayatı derken ucu ucuna yetiştirmesi

3.9. “Ev” sözcüğü geçen Senryûlar ve Çözümlemeleri

Bu kısımda ailenin içinde yaşamını sürdürdüğü “ev” ile ilgili eserler ve açıklamalarına yer verilecektir. Aynı eser içinde ev sözcüğü ile birlikte geçen aile ile ilgili sözcükler aşağıda yer almaktadır.

EV	Ev
	Ev ve Koca

“Ev” sözcüğü geçen eserler ve çözümlemeleri aşağıda yer almaktadır.

243	上司より きびしい査定が 家で待つ <i>Jōshi yori/ kibishī satei ga/ ie de matsu</i> Üstümden daha/ katı yargılama/ evde bekliyor	優しい妻 <i>(Yasashī tsuma)</i> Anlayışlı hanım	2014
-----	--	---	------

İş yerinde yapılan işle ilgili üstü tarafından katı bir şekilde eleştirilme çalışanlar tarafından sıkça karşılaşılan bir durumdur. Ancak, bu eserde karısının daha sert bir tutum içinde olduğunu göstermektedir. Takma ad kısmında, “**Anlayışlı hanım**” şeklindeki mizahi kullanım görülmektedir.

244	マイホーム 持ったがないぞ マイルーム <i>Maihōmu/ motta ga nai zo/ mai rūmu</i> Benim ev/ sahibim, ama yok ki/ benim oda	夢追い人 <i>(Yume oihito)</i> Hayalinin pesinden giden kişi	2010
-----	---	---	------

Eserde beyaz yakalı çalışanın kendisine ait evinin olduğu belirtilmektedir. Kendisini eve ait hissedemediği anlaşılmakta olup, üzücü bir durumu ifade etmektedir. Takma ad, “**Hayalinin peşinden giden kişi**” şeklinde yer almaktadır.

Aşağıda ses benzerliği görülen eserler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
マイホーム	<i>maihōmu</i>	benim ev (<i>İng. my home</i>)
マイルーム	<i>mairūmu</i>	benim oda (<i>İng. my room</i>)

245	会社でも 家でも燃えない 粗大ゴミ <i>Kaisha de mo/ ie de mo moenai/sodaigomi</i> İş yerinde de / evde de yanmayan/büyük boy çöpüm	氷上今上	1990
-----	--	------	------

Eserde beyaz yakalı çalışan, kendisini iş yerinde de evde de yanmayan büyük boy çöpe benzetmektedir. Burada geçen 粗大ゴミ (*sodaigomi*) sözcüğü, “1.Evden çöp olarak atılan büyük parça gereksiz eşyadır. Büyük parça elektronik eşya, mobilya vb. genel çöplerden ayrı toplanılan şeylerdir.,2.Emeklilik sonrası vb. evde yapacak hiçbir şeyi olmadan vakit geçiren kocayla dalga geçmek için kullanılan sözcüktür.” şeklinde tanımlanmaktadır. Eseri oluşturan kişi, kendisini iş yeri ve evinde de işe yaramayan fazlalık olarak hissetmektedir.

246	千鳥足 家に着くなり 忍び足 <i>Chidoriashi/ie ni tsuku nari/shinobi ashi</i> Sendeleme/ eve varır varmaz/ parmak ucunda	加勢台風 (<i>Kaseitaifū</i>) Yardım tayfunu	1992
-----	---	--	------

Beyaz yakalı çalışanın, alkol kullandıktan sonra sarhoş olup sendeleyerek yürümesine rağmen, eve varır varmaz kimseyi uyandırmamak için parmak ucunda yürümesi tasvir edilmektedir. Takma ad, “**Yardım tayfunu**” şeklinde yer almaktadır.

247	「はよ帰れ」 家に帰れば 「早いよね」 <i>Hayo kaere/ ie ni kaereba/ hayai no ne</i> "Çabuk dön"/ eve dönünce/ "erken değil mi"	永遠の貴族 (<i>Eien no kizoku</i>) Sonsuz Aristokrat	1993
-----	---	--	------

Karısı, kocasına iş çıkışında çabuk dönmesini söylemektedir. Ancak eve döndüğünde karısı memnun olmadan kocasının eve erken döndüğünü dile getirmektedir. Karısına bir türlü yaranamadığı ele alınmıştır. Takma ad olarak, “**Sonsuz Aristokrat**” şeklinde yer almaktadır.

248	土地もある 家もあるのに 居場所なし <i>Tochi mo aru/ ie mo aru no ni/ ibasho nashi</i> Arsam da var/ evim de var ama/ ait hissettiğim yer yok	恐妻家人 (<i>Kyōsaikajin</i>) Korkunç hanıma sahip kişi	2000
-----	---	---	------

Eserde beyaz yakalının, arsasının olması, evinin bulunmasına rağmen kendisini ait hissettiği yerin olmadığı ifade edilmektedir. Evde rahat edemediği ve kendisini eve ait hissetmediği anlaşılmaktadır. Takma ad olarak, **Korkunç hanıma sahip kişi** sözcüğü yer almaktadır. Karısına baş kaldıramayan, karısından korkan koca anlamına gelmektedir. Takma addan da anlaşıldığı üzere karısının otoriter olması nedeniyle evde rahat edememektedir.

249	IT化 いいえ我が家は 愛低下 <i>ITka / iie wagaya wa/ aiteika</i> Bilgi teknolojileştirme/ hayır bizim evde/ aşk dipte	IT 君 (<i>ITkun</i>)	2000
-----	--	--------------------------	------

Eserde bilgi teknolojisinin ilerlemesinden söz edilmektedir. Ancak, evde aşkın en dipte olduğu azaldığı ele alınmaktadır. Takma ad, **Bilgi teknolojisi çocuk** şeklinde yer almaktadır.

Aşağıda eserde geçen eşsesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
IT 化	<i>ITka</i>	bilgi teknolojileştirme
愛低下	<i>aiteika</i>	aşk dipte

250	ペイオフの 心配したいな 我が家でも <i>Peiofu no/ shinpai shitai na/wagaya demo</i> Mevduat sigortası için/endişelenmek isterim/ benim evde de	読み人知らず <i>(Yomibitoshirazu)</i> Okuru bilinmeyen	2001
-----	--	--	------

Beyaz yakalı, evde mevduat sigortası için endişelenmek istemektedir. Takma ad olarak, **Okuru bilinmeyen** sözcüğünün kullanımı görülmektedir. Beyaz yakalı çalışanın, birikiminin olmadığı anlaşılmaktadır.

251	ヨン様かあ オレは我家で ヨソ様さ <i>Yon sama kā/ ore wa wagaya de/ Yoso sama sa</i> Yon sama mı?/ Ben bizim evde/ Başkasıyım	凍児 <i>(Tōji)</i>	2004
-----	--	---------------------	------

Eserde, 2004 yılı popüler sözcüğü olan ヨン様 (*Yonsama*), sözcüğü Kore dizisi “冬のそなた (*Fuyu no Sonata*) ”nın başrol oyuncusu ペ・ヨンジュン (*Bae Yong-Joon*) için kullanılan takma addır. Japonya'daki kadın fanları bu şekilde seslenmektedirler (Yonekawa, 2019, s. 307).

Fuyu no Sonata adlı dizide geçen oldukça popüler olan *Yon sama* karakteri değil de kendisinin evde yabancı birisi gibi olduğundan söz edilmektedir. *Yososama* sözcüğü, kendi evi ve ailesi dışındaki kişi olarak yani başkası anlamında kullanılmaktadır. Kendisini eve ait hissetmediği anlaşılmaktadır.

Aşağıda benzer sesli sözcük kullanımı görülmektedir.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
ヨン様	<i>Yonsama</i>	Yon
ヨソ様	<i>Yososama</i>	Başkası

Aşağıda Japonca yazı karakterlerinin benzerliği yer almaktadır.

ン	ソ
(n)	(so)

252	「はい」と言え 俺は家でも 言ってるぞ <i>Hai to ie/ ore wa ie de mo/ itteru zo</i> 'Evet' diye söyle/ ben evde de/ söylüyorum ki	オレ亭主 (<i>Ore teishu</i>) Ben koca	2005
-----	---	---	------

Beyaz yakalı çalışanın evet diye söylemesi istenmektedir. Kendisinin evde de evet

俺は家でも (*ore wa ie de mo*) diye söylediği ifade edilmektedir. Beyaz yakalı, iş yerinde

de evde de kabul eden ve evet diyen kişidir. Takma ad, **Ben koca** sözcüğüdür.

253	ご主人様 たまには家でも 呼ばれたい <i>Goshujin sama/ tama ni wa ie demo/yobaretai</i> Kocacığım/ ara sıra evde de / çağrılmak isterim	メイド好き (<i>Meidozuki</i>)	2005
-----	--	-------------------------------	------

Japonca'da メイド (*meido*) kafe (İng. *maid café*) olarak adlandırılan kafeler

bulunmaktadır. Bu kafede hizmetçi şeklinde kostüm giyerek, gelen erkek müşterilere kocacığım şeklinde seslenilerek servis yapılmaktadır. Eserde, bu tarz kafeye giden kişinin evde de kendisine bu şekilde seslenilmesini istemektedir. Eşinin soğuk davrandığı anlaşılmaktadır.

254	「遅いわねえ」 気づいてくれよ プチ家出 <i>Osoiwanē/ kitzuite kureyo/ puchi iede</i> “Geç değil mi?”/farkına varsana /evden kaçtım	栗きんとん (<i>Kurikinton</i>) Kestaneli Japon tatlısı	2005
-----	--	--	------

Geç gelen kocasını, “Geç değil mi?” şeklinde karısının karşılaması dile getirilmiştir. Kocasını, eve geç gitmesinin sebebi olarak, evden kısa zamanlı kaçtığını fark etmesini istemektedir. Takma ad olarak, **Kestaneli Japon tatlısı (*kurikinton*)** sözcüğü yer almaktadır.

プチ家出 (*puchi'iede*) sözcüğü ele alındığında, *puchi* Fransızca'da “*petit*” küçük anlamındadır. Genç kızların bir günden, bir hafta kadar habersiz olarak başka yerde kalması durumudur. Kısa süreliğine evden çıkma. Genellikle ebeveynlerine karşı gelerek arkadaşlarının evinde kalma. 1999 yılı popüler sözcüğüdür (Yonekawa, 2019, s. 218).

255	帰りたい 我が家ではなく あの頃に <i>Kaeritai/ wagaya de wa naku/ ano koro ni</i> Dönmek istiyorum/ bizim eve değil de/ o zamana	ノスタル夫 (<i>Nosutaru otto</i>) Nostalji baba	2006
-----	---	--	------

Kocanın, eve dönmek istememesi ifade edilmektedir. O zamana dönmek istiyorum şeklindeki ifadesi ise, evlenmeden önceki dönem olduğu anlaşılmaktadır. Takma ad, **Nostalji baba** sözcüğüdür.

256	ビリーより 怖いぞ我が家の 鬼軍曹 <i>Birī yori/ kowai zo wagaya no/ onigunsō</i> Billy'den daha/ korkuyorum benim evin/ şeytan çavuşundan	RR	2007
-----	--	----	------

Koca, Billy adı verilen yoğunlaştırılmış antrenman kampından daha çok evdeki şeytan çavuştan korktuğunu dile getirmektedir. Eserde şeytan çavuş olarak sözcüğü, hanımını ifade eden bir sözcüktür.

257	俺もだよ 何も言えねえ この家じゃ <i>Ore mo da yo/ nani mo ienē/ kono ie ja</i> Ben de/ hiçbir şey diyemiyorum / bu evde	浮き草 (<i>Ukikusa</i>)	2008
-----	---	---------------------------	------

Evde kendisinin de evde hiçbir şey söyleyememesi dile getirilmektedir. Beyaz yakalı çalışanın evde söz sahibi olmadığı anlaşılmaktadır.

258	ガソリンが 決める我が家の 旅行先 <i>Gasorin ga/ kimeru wagaya no/ ryokōsaki</i> Benzin/belirler benim evin/ yolculuk yerini	みかけ だお し (<i>Mikake daoshi</i>) Dışı güzel içi kötü	2008
-----	---	--	------

Ailenin yolculuk için gideceği yeri, benzin belirlemektedir. Benzin miktarına göre ifadesiyle fazla uzağa gitme planları bulunmadığı ve fazla harcama yapmak istemedikleri anlaşılmaktadır. Takma ad olarak, **Dışı güzel içi kötü** olarak geçmektedir. 見掛け倒し (*Mikakedaoshi*) sözcüğü *Sūpā Daijirin* elektronik sözlükte, “Görünümün muhteşem olmasına rağmen, içinin buna uygun olmayıp kötü olması. Sadece görünümün bir adım önde olması.” şeklinde tanımlanmaktadır.

259	金融危機 慣れたものです 我家では <i>Kin'yūkiki/ nareta mono desu/ wagaya de wa</i> Finansal kriz/ alıştığım şey/ benim evde	読み人知らず (<i>Yomibitoshirazu</i>) Okuru bilinmeyen	2008
-----	---	--	------

Eserde ailenin evde finansal kriz yaşamasından söz edilmektedir. 慣れたもので (*nareta mono desu*) ifadesi, evde finansal kriz yaşamanın alışılmış bir durum olmasını belirtmektedir. Takma ad olarak, **Okuru bilinmeyen** sözcüğünün kullanıldığı görülmektedir.

260	草食系？ いいえ我が家は 粗食系 <i>Sōshokukei/ iie wagaya wa/ soshokukei</i> Ot gibi mi?/hayır bizim evde/ fakir yemek	頑張れパパ <i>(Ganbare papa)</i> Çabala baba	2009
-----	--	---	------

Ot gibi yaşama anlamına gelen sözcük ve basit diyet anlamındaki Japonca sözcüklerin ses benzerliklerinden yararlanılarak oluşturulan bir eserdir. Fakir yemek ile, yüksek yağlı yiyeceklerden kaçınma, temelde pirinç ile beslenme fazla et yememeye dikkat etme şeklindedir. Takma ad olarak, **Çabala baba** sözcüğü yer almaktadır.

Aşağıda eserde görülen benzer sesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
草食系	<i>sōshokukei</i>	otçul
粗食系	<i>soshokukei</i>	fakir yemek

261	一・二・三 我が家のビール 変遷史 <i>Ichi-ni-san/ wagaya no bīru/ hensenshi</i> 1-2-3/ bizim evin birası/değişim tarihi	しゅう <i>(Shū)</i>	2009
-----	--	---------------------	------

Eserde beyaz yakalı çalışan, tasarruf yapmak için bira almayıp daha ucuz olan türlerini tercih etmektedir. 第三のビール (*Daisan no bīru*) olarak satılan içki türü, Japonya'da *happōshu* olarak adlandırılan daha ucuz olan düşük maltlı biradan bile daha ucuzdur. Dolayısıyla gittikçe daha düşük kalite ve maliyetli bira içmesi evin birasının değişim tarihi olarak görülmektedir.

262	すぐ家出 諭吉はわが家の 問題児 <i>Sugu iede/ Yukichi wa wagaya no/ mondaiji</i> Hemen evden gider/ Yukichi bizim evin/ problemlili çocuğu	甘下り <i>(Amakudari)</i> Dikte	2009
-----	--	------------------------------------	------

10.000 yen banknotunun üzerinde *Fukuzawa Yukichi*'nin resminin bulunması sebebiyle evden paranın çabuk çıkmasına değinilmiştir. Takma ad, **Dikte** sözcüğüdür.

Japonya'nın resmî para birimi Japon Yen'i dir. Japon Yen'inin sembolü ise “¥”dir. Japon ulusal para basım kuruluşu (darphane)¹²⁵ web sayfasından elde edilen 10.000 ¥(Yen) Banknotuna ait görsel ve bilgiler aşağıda yer almaktadır.

¹²⁵ Japon paraları, (国立印刷局/*Kokuritsu insatsukyoku*) (*National Printing Bureau*) tarafından basılmaktadır. (<https://www.npb.go.jp/en/intro/kihon/genzai.html> (E. T. 14.05.2021))

Resim 36: 10.000 ¥ (Yen) Banknot

Ön yüzü	Meiji dönemi filozofu ve Keio Üniversitesi kurucusu <i>Yukichi Fukuzawa</i> 'nın portresi
Arka yüzü	Byodoin tapınağı'nda bulunan A drawing of the hoo (Chinese phoenix) in the Hall of the Phoenix, Byodoin temple.
Boyut	76 mm yükseklik×160 mm genişlik
İlk basım tarihi	1.11.2004

Yukarıda verilen bilgilerde de yer aldığı gibi, Japonya'da kullanımda olan en değerli banknot, 10.000¥(Yen)'dir. Üzerinde de 1835-1901 yılları arasında yaşayan, *Meiji* dönemi filozofu ve *Keio* Üniversitesi'nin kurucusu *Fukuzawa Yukichi* (福澤 諭吉) 'nin resmi bulunmaktadır.

Yukarıda verilen eserde, hemen evden gidiyor, *Yukichi* bizim evin problemleri çocuğu şeklinde ifade edilmektedir. Bu eserde *Yukichi* sözcüğü gerçek anlamda çocuk için kullanılmamaktadır. 10.000 Yen'lik banknot yani para anlamındadır. Para cansız varlığı, insan canlı varlığına benzetilerek, insana ait özellik olan evden gitmesi ifade edilmiştir. Burada **kişileştirme** yöntemi kullanılmıştır.

263	豆まきを したのに家に 鬼が居る <i>Mamemaki wo/ shitano ni ieni/ oni ga iru</i> Fasülye atmayı/ yapmama rağmen evde/ şeytan var	ふ〜ぬく (<i>Pūnuku</i>)	2009
-----	---	---------------------------	------

Japonların her yıl 3 şubat tarihinde kötü ruhlardan (şeytanlardan) korunmak için fasülye atıkları festival ile ilişkilidir. Burada, 節分 (*Setsubun*) adı verilen Japon festivalinden söz edilmektedir. Bu festivalde belirli sayıdaki fasülyeleri tapınaklara giderek, şeytanın ve kötü ruhların uzaklaşması için atarlar. Buradaki 豆まき (*mamemaki*) sözcüğü de bu festivale ait sözcüktür. Bu işlemi yapmasına rağmen evde karısından şeytan olarak söz etmektedir.

264	ご飯いる? 家にいるのに メール来る <i>Gohan iru?/ ie ni iru no ni/ mēru kuru</i> Yemeğe gerek var mı?/ evde olmama rağmen/ mail gelir	おふくろの味 (<i>Ofukuro no aji</i>) Anne lezzeti	2010
-----	--	---	------

Evde bulunmasına rağmen, yemek isteyip istemediği ile ilgili hanımının mail atması iletişimsizliği göstermektedir. Takma ad kısmında, alışılan lezzet olarak **Anne lezzeti** sözcüğü geçmektedir.

265	我が家でも 領土問題 「あなた邪魔」 <i>Wagaya demo/ ryōdo mondai/ 'Anata jama'</i> Bizim evde de/ bölgesel sorun/ 'Sen engelsin'	阪神大雅あ〜す <i>(Hanshin taiga ā ~su)</i>	2010
-----	--	---	------

領土問題 (*ryōdo mondai*) bölgesel sorun anlamına gelen sözcük, genellikle devletler arasında bir sorundur. Ancak, eserde beyaz yakalı çalışan evde de engel olarak görülmektedir. Evdeki bireyler tarafından rahatsız olunan kişi olarak tasvir edilmiştir.

266	我が家でも 影の総理が 幅利かす <i>Wagaya demo/ kage no sōri ga / habakikasu</i> Bizim evde bile/ gölge başbakan/ güç kullanır	湘南 蔦 <i>(Shōnantsuta)</i>	2010
-----	--	------------------------------	------

Evde gölge başbakan olan hanımının kendi varlığını kabul ettirmek için gücünü kullanmasından söz edilmektedir.

267	我が家にも なでしこ四人 俺アウェイ <i>Wagaya ni mo/ Nadeshiko yonin/ Ore awei</i> Bizim evde de/ Nadeshiko 4 kişi/ ben uzakta	サッカー王子 <i>(Sakkā ōji)</i> Futbol prensi	2011
-----	--	---	------

Evde 4 kişi güçlü *Nadeshiko*'nun olması nedeniyle kendisinin uzak olması ifade edilmektedir. Takma ad, **Futbol prensi** sözcüğü kullanılmıştır.

268	タニタより 我が家の食事 低カロリー <i>Tanita yori/ wagaya no shokuji/ teikarorī</i> Tanita'dan daha/ bizim evin yemeği/ düşük kalori	イチジュウ・ムサ イ <i>(Ichijū-musai)</i>	2012
-----	---	--	------

Tanita, tartı ve kalori ölçme cihazıdır. Eserde, evdeki yemeğin *tanitadan* daha düşük kalorili olduğu ele alınmıştır.

269	ノーベル賞 家（うち）にないのは 平和賞 <i>Nōberushō/ uchi ni inai no wa/ heiwashō</i> Nobel ödülü/ evde olmayan/ barış ödülü	未来のない公務員 <i>(Mirai no nai kōmuin)</i> Geleceği olmayan memur	2012
-----	---	--	------

Nobel barış ödülü ile ilgili olarak evde barışın olmadığı ifade edilmektedir. Kavgalı bir ortamın olduğu anlaşılmaktadır. Takma ad, **Geleceği olmayan memur olarak** yer almaktadır.

270	会社より 家でされたい 肩たたき Kaisha yori/ ie de saretai/ kata tataki İşyerinden çok/ evde yapılmasını isterim/ omuza vurma	しんちゃんのパ (Shinchan no chichi) Shinchan'ın Babası	2012
-----	---	---	------

Sūpā Daijirin elektronik sözlükte, 肩たたき (*katatataki*) deyiminin, Japonca'da iki farklı anlamı bulunmaktadır. Bunlar; “1. Omuzlardaki sertliği gidermek amacıyla, omzu sürekli olarak hafifçe vurma eylemi, bu eylemi gerçekleştiren alet. 2.Karşıdaki kişinin omzunu hafifçe vurarak rahatlatıp, talep etmesi zor olan şeyleri isteme, emekliliği önerme gibi.” şeklinde tanımlanmaktadır. Takma ad, Shinchan'ın babası sözcüğüdür.

271	我が家では 言うこと聞くの スマホだけ Wagaya dewa/ iu koto kiku no/ sumaho dake Bizim evde/ söylediğimi dinleyen/ sadece telefon	会津小 隊 隊	2013
-----	---	------------	------

Beyaz yakalı, evde kendisini sadece akıllı telefonun dinlediğini ifade etmektedir.

Aile bireylerinin kendisini dinlemedikleri anlaşılmaktadır.

272	家にいる ののに会話は ラインだけ Ie ni iru/ nano ni kaiwa wa/ rain dake Evde/ olmama rağmen sohbet/ sadece LINE	時代遅れの母 (Jidai okure no haha) Geri kalmış anne	2013
-----	---	---	------

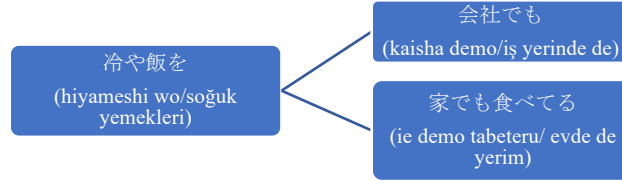
Bu eserde beyaz yakalı, evde olmasına rağmen sadece LINE adlı uygulama üzerinden aile bireyleriyle iletişim kurması ele alınmaktadır. Aile bireyleriyle sohbet edilmemesi, iletişimsizliğin olduğunu göstermektedir. Takma ad, **Zamana geç kalan anne** olarak yer almaktadır.

LINE, (Japonca'da ライン (*rain*) şeklinde telaffuz edilir. NHN Japonya'nın başlatmış olduğu, özellikle akıllı telefonlar için arama yapma, sohbet, e-posta uygulamasıdır. Ücretsiz olarak kullanılmaktadır. *Emoji* veya resimli *sticker* (etiket) gönderme özelliği olan 2011 yılı haziran ayında servis vermeye başlamıştır. O tarihten itibaren oldukça popülerdir. 2011 yılı popüler sözcüğüdür (Yonekawa, 2019, s. 478).

273	会社でも 家でも食べてる 冷や飯を Kaishademo/ iedemo tabeteru/ hiyameshi wo İş yerinde de/ evde de yerim / soğuk yemekleri	冷食系男子 (Reishokukei danshi) Soğuk yemek yiyen erkek	2013
-----	---	--	------

Eserde, beyaz yakalının iş yerinde de evde de soğuk yemek yediğinden söz edilmektedir. Evde hanımının sıcak yemek hazırlamadığı anlaşılmaktadır. Takma ad kısmında 草食系男子 sözcüğü parodileştirilerek, **Soğuk yemek yiye erkek** anlamında kullanılan 冷食系男子 (*Reishokukei danshi*) olarak kullanılmıştır.

Aşağıda eserin ilk 5'li kısmı ortak olup, diğer mısra ile bağlantılıdır.

274	残業の 申請理由は 家のローン <i>Zangyō no/ shinsei ryū wa/ ie no rōn</i> Mesainin/ başvuru nedeni/evin kredisi	返済家 (<i>Hensaika</i>) Geri ödeyen	2013
-----	--	---	------

Eserde beyaz yakalının mesaiye kalmasının sebebi olarak, ev kredisi ödemesi ele alınmaktadır. Takma ad kısmında, **Geri ödeyen** sözcüğü kullanılmıştır.

275	小遣いを！ わが家の軍師 あかんべえ <i>Kozukai wo!/ wagaya no gunshi/ akanbē</i> Harçlığı!/ bizim evin komutanı/ pışık	ひよこちゃん (<i>Hyokochan</i>)	2014
-----	--	--------------------------------	------

Beyaz yakalı ve bizim evin komutanı olarak ifade edilen hanımı arasında geçen bir eserdir. Harçlık isteyen kocasına pışık diye jest hareketi yapan hanımından söz edilmektedir. Hanımı kocasına harçlık vermek istememektedir.

276	定年後 アウェイとなった うちの家 <i>Teinengo/ awei to natta/ uchi no ie</i> Emeklilikten sonra/ uzaklaştı/ bizim ev	あんず (<i>Anzu</i>) Kayısı	2014
-----	---	----------------------------------	------

Emeklilik sonrasında kocanın eve gitmek istemediği anlaşılmaktadır. Bunu, emeklilik sonrasında evin daha da uzaklaştığını アウェイとなった(*awei to natta*) şeklinde ifade etmektedir. Takma ad, **Kayısı** sözcüğüdür.

277	我が家では イエスカハイの 二択制 <i>Wagaya de wa/ iesu ka hai no / nitakusei</i> Benim evde/ yes ya da evetli/ iki seçenekli sistem	全ての道 は・・・ (<i>Subete no michi wa</i>) Bütün yollar...	2015
-----	---	--	------

Bu eserde evde iki seçenekli sistemin olduğu, ancak bu iki seçenekli sistemin, İngilizce'de **evet** anlamında kullanılan イエス (*iesu*) sözcüğü ve Japonca'da evet anlamına gelen はい (*hai*) sözcüğünden oluştuğu belirtilmektedir. Dolayısıyla koca, evde her şeye evet demek zorunda kalmaktadır. Takma ad, **Bütün yollar...** sözcüğüdür.

Resim 37: 278 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2016:51)

278	我が家でも 「温めますか」と 飯が出る <i>Wagaya de mo/ 'atatamemasu ka' to/ meshi ga deru</i> Benim evde de/ "ısıtayım mı" diye/ yemek çıkıyor	ツネパパ (<i>Tsune papa</i>) Sıradan baba	2015
-----	---	---	------

Genellikle Japonya'da *konbini* adı verilen 24 saat açık olan marketlerde satılan paketli ev yemekleri satılırken ısıtılmasının istenip istenmediği 「温めますか」 '*atatamemasu ka*' **ısıtayım mı** şeklinde sorulmaktadır. İstenmesi durumunda mikrodalga fırında ısıtılarak satılmaktadır. Eserde ise, kendi evinde hanımının yemek yapmadığı ve hazır yemeği ısıtmak için sorduğu anlaşılmaktadır. Takma ad, **Sıradan baba** sözcüğüdür.

279 no'lu esere ait görsel (Yaku vd., 2017)

279	職場でも 家でもおれは ペコ太郎 <i>Shokuba demo/iede mo ore wa/ Peko Tarō</i> İş yerinde de /evde de ben/ Peko Tarō'yum	北の勝 (<i>Kita no kachi</i>)	2016
-----	---	---------------------------------	------

ペコペコ (Peko peko) sözcüğü, baş eğen, kabullenen anlamına gelmektedir.

Beyaz yakalı çalışanın işyerinde de evde de her zaman onaylayan, baş eğen kişi (*Peko Tarō*) olmasından söz edilmektedir.

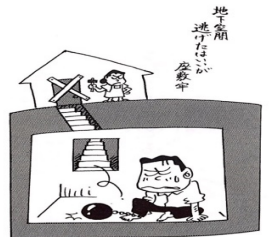
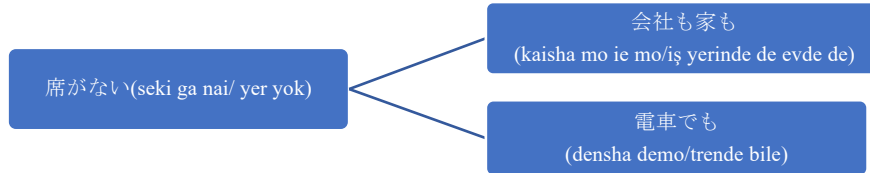
280	アモーレも 今や我が家の 新ゴジラ ¹²⁶ <i>Amōre mo/ ima ya wagaya no/ shingojira</i> Aşkım bile/ şimdi bizim evin/ Yeni Godzillası	小小市民 (<i>Shōshōshimin</i>) Küçük küçük halk	2016
-----	---	---	------

Beyaz yakalı, aşkım sözcüğü ile hanımını ifade etmektedir. Aşkım dediği hanımının sonrasında her yeri yıkıp döken evin yeni Godzillası olmasından söz edilmektedir. Takma ad, **Küçük küçük halk** sözcüğüdür.

281	席がない 会社も家も 電車でも <i>Seki ga nai/ kaisha mo ie mo/ densha de mo</i> Yer yok/iş yerinde de evde de/ trende bile	透明人間 (<i>Tōmei ningen</i>) Görünmeyen insan	2016
-----	---	---	------

Beyaz yakalının kendisine yer bulamaması ile ilgilidir. İş yerinde, evde, trende bile yerin olmadığından söz edilmektedir. Kendisini hiç bir yere ait hissetmemektedir. Takma ad olarak, **Görünmeyen insan** sözcüğü yer almaktadır.

Aşağıda ortak olan mısra yer almaktadır.

Resim 38: 282 no'lu esere ait görsel (Yaku vd., 2017)

282	けんかした 家にもほしい 地下空間 <i>Kenka shita/ ie ni mo hoshī/ chika kukan</i> Kavga ettiğim/ eve de isterim / yer altı alanı	カマキリ (<i>Kamakiri</i>) Peygamberdevesi böceği	2016
-----	---	---	------

¹²⁶ 2016 yılı popüler sözcüğüdür. (Yonekawa, 2019, s. 573)

Kavga edince hanımından uzakta sığınacağı yer altı alanının olmasını isteyen beyaz yakalı ile ilgili bir eserdir. Takma ad, **Peygamberdevesi böceği**dir.

283	我が家では 「これ・捨てて・きて」 が 「K S K」 <i>Wagaya dewa/ 'kore-sutete-kite' ga/ 'KSK'</i> Benim evde/ bunu-at-gel/ KSK	まぶ (Mabu)	2016
-----	--	--------------	------

Beyaz yakalı evde, Bunu at gel demenin KSK'nın kısaltması olduğunu belirtmektedir.

284	ブログ見て 部下の本音を 家で知る <i>Burogu mite/ buka no honne wo/ ie de shiru</i> Bloga bakıp/ Astın gerçek düşüncelerini/ evde bilirim	億の舗装道 (Oku no Hosō michi)	2017
-----	--	------------------------------	------

Beyaz yakalı, bloguna bakarak altındaki çalışanın (ast) gerçek düşüncelerini evde bilmektedir.

285	禁煙し それでも家で 煙たがれ <i>Kin'en shi/ sore de mo ie de/ kemutagare</i> Sigarayı bırakma/ yine de evde/ yaklaşılmaz	片根武	2017
-----	--	-----	------

Evde beyaz yakalının sigarayı bırakmasına karşın, evde kendisine yaklaşılmamasını ifade etmektedir. Aile bireylerinin kendisinden uzak durduğu anlaşılmaktadır.

286	上司宅 家ではこんなに 動くのか? <i>Jōshitaku/ ie de wa konna ni/ ugoku no ka?</i> Amirin evi/ evde de böyle/ hareket ediyor mu ki?	よみ人知らず (Yomibitoshirazu) Anonim	2018
-----	---	---------------------------------------	------

Amirin evi, evde de böyle hareket edip etmediği sorgulanmaktadır. Takma ad olarak **Anonim** sözcüğü yer almaktadır.

287	再雇用 家にいなくて 最高よ! <i>Saikoyō/ ie ni inakute/ saikōyo!</i> Yeniden işe alma/ evde olmaması/ harika ya!	糟糠の妻 (Sōkō no tsuma) Mücadele eden hanım	2018
-----	--	--	------

İşten çıkarılmanın olmaması dolayısıyla yeniden işe alma gibi durumların evde yaşanmaması sebebiyle sevinilmektedir. Fakirlik zamanından beri kocası ile birlikte mücadele eden hanımı ifade etmektedir.

Eserde yer alan benzer sesli sözcükler, 再雇用(*Saikoyō*) ve 最高よ(*saikōyo!*) sözcükleridir.

288	終業後 家に帰れば 家事始業 <i>Shūgyōgo/ ie ni kaereba/ kaji shigyō</i> İş bittikten sonra/ eve dönünce/ ev işi başlar	ワンオペ育児 <i>(Wan'ope ikuji)</i> Tek başına çocuk yetiştirme	2018
-----	--	---	------

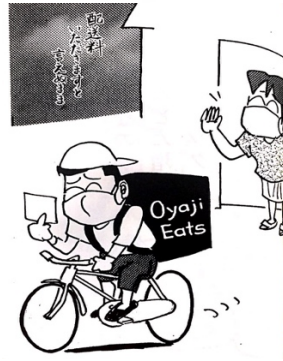
İş bitince eve dönen beyaz yakalının ev işi yapmasından söz edilmektedir. **Tek başına çocuk yetiştirme** sözcüğü takma ad olarak yer almaktadır.

Aşağıda benzer sesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
終業	<i>shūgyō</i>	iş bitmesi
始業	<i>shigyō</i>	iş başlaması

289	イクボスも 家では別の ボスの部下 <i>Ikubosu mo/ ie de wa betsu no/ bosu no buka</i> Saygılı patron bile/ evde başka/ patronun astı	市川 酔歩 <i>(Ichikawa suiho)</i> (Ichikawa sarhoş yürüyüşü)	2019
-----	--	--	------

Eserde, **ikubosu** sözcüğü, çalışanlarının özlük haklarını koruyan ve onlara saygı duyan patronu ifade etmektedir. Burada saygılı olan patronun bile evde başka bir patronun astı olmasından söz edilmektedir. Evdeki patron ise hanımını ifade etmektedir. Takma ad, **Ichikawa sarhoş yürüyüşü** şeklinde yer almaktadır.

Resim 39: 290 no'lu esere ait görsel (Yaku vd., 2021:45)

290	買ってきて 俺は我が家の ウーバーか <i>Kattekite/ore wa wagaya no/ ūbā ka</i> Al da gel/ ben bizim evin/ Uber'i miyim?	めがね家族 <i>(Megane kazoku)</i> Gözlüklü aile	2020
-----	--	--	------

Beyaz yakalı, kendisine al da gel diyen hanımına kendisinin Uber olup olmadığını sormaktadır. Uber olarak geçen sözcük, yemek teslimi ve paket teslimi yapan şirkettir. Takma ad, **Gözlüklü aile** sözcüğüdür.

291	副業で 出前届ける 部下の家 <i>Fukugyō de/ demae todokeru/ buka no ie</i> Ek iş olarak/ Demae ulaştırma/ astın evi	緊急事態宣言 <i>(Kinkyūjitsaisen)</i> Ohal ilan edilmesi	2020
-----	--	--	------

Eserde geçen **Demae** sözcüğü, yemek dağıtım servisini ifade etmektedir. Beyaz yakalının ek iş olarak astının evine yemek servisi ulaştırması ele alınmaktadır. Takma ad, **Ohal ilan edilmesi** sözcüğüdür.

292	飲み会の 会場さがし 家の中 <i>Nomikai no/ kaijō sagashi/ ie no naka</i> İçkili toplantının/ yerini arama/ evin içinde	ひだっち <i>(Hidacchi)</i>	2020
-----	--	---------------------------	------

Korona virüsü sonrasında, uzaktan çalışma ile ilgili olan bir eserdir. Önceleri iş sonrasında Japonya'da **飲み会(nomikai)** olarak adlandırılan içki içip, yemek yiyerek iş stresini atmak için toplanmadır. Ancak, korona virüs nedeniyle evde arka planı düzgün olan (düzenli) yer arama ele alınmıştır.

293	我が家では 「かぶ」は食うもの 清けるもの <i>Wagaya de wa/ “kabu/” wa kū mono/ kiyoshikeru mono</i> Benim evde/ 'turp/(hisse)' yenen şey/ temizlenen şeydir.	ヒガミニスト <i>(Higaminisuto)</i>	1991
-----	---	---------------------------------	------

Eserde geçen **かぶ(kabu)** sözcüğü eşsesli sözcük olup, **turp** ve aynı zamanda **hisse** anlamına da gelmektedir. Maddi olarak yatırımın olmadığını belirten bir sözcüktür. Evde sadece temizlenen ve yıkanan turp sözcüğünü ifade ettiği belirtilmektedir.

294	五億円 我が家で貯めれば 五億年 <i>Go oku en/ wagaya de tamereba/ go oku nen</i> Beş yüz milyon yen/ bizim evde biriktirirsen/ beş yüz milyon yıl	まりも <i>(Marimo)</i>	1992
-----	---	------------------------	------

Beyaz yakalının, **beş yüz milyon yen** miktarını kendi evinde biriktirmeye çalıştığında **beş yüz milyon yıl** süreceğini ifade eden bir eserdir. Eserde maddi birikim yapmanın imkânsız olmasından söz edilmektedir.

Bu eserde ses benzerliği görülen sözcükler, **五億(Gooku)** **beş yüz milyon** sözcüğü ilk ve son kısımlarda ortak olarak kullanılmaktadır. Benzer olan kısım ise, yen anlamındaki “**円(en)**” ve yıl anlamındaki “**年(nen)**” sözcüğüdür.

295	貯蓄なく 金融不安がない 我が家 <i>Chochiku naku/ kin'yū fuan ga nai/ wagaya</i> Birikimi yok/ finansal endişesi yok/ benim ev	あけぼのぼの (<i>Akebonobono</i>)	1997
-----	--	----------------------------------	------

Evde birikimin olmamasından dolayı, maddi olarak endişenin de bulunmadığı ifade edilmektedir. Finans sözcüğü ile kişilerin maddi gelir elde etmeleri, yatırım yapmaları ve bu yatırımları değerlendirmeleri ile ilgili kaygılarının bulunmaması ele alınmıştır.

296	どこにある ステイホームで 俺の場所 <i>Doko ni aru/ suteihōmu de/ ore no basho</i> Nerededir? / evde kalda/ benim yerim?	するめのいのち (<i>Surume no inochi</i>) Kurutulmuş kalamarın ömrü	2020
-----	--	--	------

2020 yılına ait olması sebebiyle Korona virüs ile ilgili bir eserdir. Korona virüs ile değişen yaşam şartlarını ifade etmektedir. Evde kal olarak geçen sözcük, (Japonca'da ステイホーム(*suteihōmu*) ve İngilizce'de *Stay home*) tüm dünyada etkili olan, korona virüsün yayılmasını önlemek amacıyla alınan önlemdir. Eserde, beyaz yakalının evde kendisinin yerinin neresi olduğunu sorgulamasını ifade etmektedir. Kendisini eve ait hissetmediği anlaşılmaktadır. Takma ad olarak, **Kurutulmuş kalamarın ömrü** şeklinde yer almaktadır.

297	マイホーム 遅寝・早起き 食事抜き <i>Maihōmu/ osone- hayaoki/ shokuji nuki</i> Benim evim/ geç uyu- erken kalk- yemek yok	一番鶏 (<i>Ichibandori</i>) Erken öten tavuk	1990
-----	--	--	------

Beyaz yakalı, geç uyunup erken kalkılan ve yemeğin olmadığı yer şeklinde kendi evini tasvir etmektedir. Sabah erken saatlerde evden çıktığı, mesai sonrasında eve geç gelip uyuduğu ve yemeği de dışarda yediği anlaşılmaktadır. Takma ad olarak, **Erken öten tavuk** sözcüğü yer almaktadır.

298	ケータイの 電波も届かぬ マイホーム <i>Kētai no/ denpa mo todokanu/ maihōmu</i> Telefonun/ sinyali bile ulaşmayan / benim evim	細井大黒柱 (<i>Hosoi Daikokubashira</i>) Zayıf ana kolon	1996
-----	--	--	------

Cep telefonunun ilk olarak kullanılmaya başladığı zamanlar, sadece merkeze yakın belirli bölgelere sinyal ulaşmaktadır. Eserde beyaz yakalının, evinin merkeze uzak

olması sebebiyle cep telefonunun sinyalinin bile ulaşmadığını ifade etmektedir. Takma ad olarak **Zayıf ana kolon** sözcüğü yer almaktadır.

299	いやし系 ¹²⁷ うちにいるのは いあつ系 <i>Iyashikei/ uchi ni iru no wa/ iatsukei</i> Terapi eden/ bizim evdeki/ strese sokan	ますお (Masuo) Masuo	2002
-----	---	-------------------------	------

Eserde, hanımı ile ilgili olarak, iyileştiren, iyi hissettiren özelliklere sahip olmasını istemesine rağmen, hanımının strese sokma özelliğine sahip olduğunu ifade etmektedir.

Aşağıda, eserde zıt anlamlı sözcüklerin kullanıldığı görülmektedir.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
いやし系	<i>iyashikei</i>	Terapi eden
いあつ系	<i>iatsukei</i>	Strese sokan

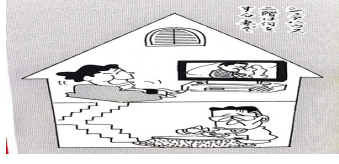
300	飲みすぎて 駅のホームが マイホーム <i>Nomisugite/ eki no hōmu ga/ maihōmu</i> Fazla içince / istasyon platformu/ benim evim	どこでもド ア (Dokodemo doa) Her yerde kapı	2005
-----	--	---	------

Takma ad kısmında yer alan ve her yerde kapı anlamına gelen, どこでもドア (Dokodemo doa) sözcüğü eserin anlaşılmasında önemlidir. Bu sözcük, **Doraemon** adlı animede sıkça kullanılan sihirli bir alettir. Animede gidilmek istenen yeri söyleyip, kapıyı açınca hemen kapının önü gidilmek istenen yere dönüşmektedir. Eserde, fazla içtiği için evine gitmek oldukça zor olduğundan, istasyonun platformuna vardığında orasının kendi evine dönüşmesini istemektedir.

Eserde benzer sesli sözcük kullanımı görülmektedir.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
ホーム	<i>hōmu</i>	platform. (<i>eki no hōmu</i>) şeklinde kullanıldığı için istasyon platformu anlamında kullanılmaktadır. *Aynı zamanda ev anlamında da kullanılmaktadır. (İng. home)
マイホーム	<i>mai hōmu</i>	benim ev. (İng. my home)

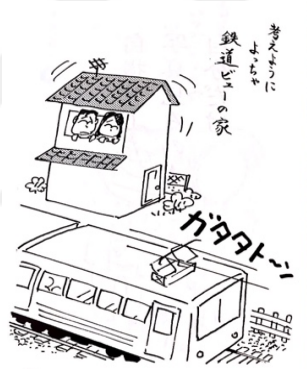
¹²⁷ 1999 yılı popüler sözcüğüdür. 癒し(*iyashi*) sözcüğü tedavi etme anlamından çok, stresin azalması, iyileşme, rahatlama anlamına gelmektedir. 癒し系 (*iyashikei*) ise; bu gibi özellik, ortama sahip olan kişi ya da şeyleri ifade eder (Yonekawa, 2019, s. 221).

Resim 40: 301 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2020:43)

301	マイホーム 今や二人で シェアハウス <i>Maihōmu/ ima ya futari de/ sheahausu</i> Benim evim/ şimdi iki kişilik/ pansiyon	還暦亭主 (<i>Kanreki teishu</i>) 60 yaşında koca	2019
-----	---	---	------

Eserde, çocukların evden ayrılmasıyla evin hanımı ile kendisinin paylaştığı pansiyona dönüştüğü ifade edilmektedir. Hanımı ile aynı evde yaşamalarına rağmen, ortak paylaşımlarının olmadığı anlaşılmaktadır. Takma ad, **60 yaşında koca** sözcüğüdür.

Düşünmeye
başladım.
Demiryolu
manzaralı ev

Resim 41: 302 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2016:47)

302	駅でなく 線路に近い マイホーム <i>Eki denaku/ senro ni chikai/ maihōmu</i> İstasyona değil/ demir yoluna yakın/ benim evim	はるおキテ イ (<i>Haruo Kitei</i>)	2015
-----	---	--------------------------------------	------

Japonya'da istasyona yakın olan evler kullanışlı olması sebebiyle tercih edilmektedir. Eserde evin istasyona yakın olması, gürültülü olması sebebiyle memnun değildir. Bu durumu, istasyona değil demir yoluna yakın şeklinde ifade etmektedir.

3.9.1. “Ev” Sözcüğü Geçen Senryûların Değerlendirilmesi

KONU	AÇIKLAMA
AİT HİSSEDİLMEME	244 nolu eserde eve sahip olmasına rağmen odasının olmaması, 248 nolu eserde arsası ve evinin olmasına rağmen ait hissettiği yerin olmaması, 251 nolu eserde kendisini evde yalnız hissetmesi, 254 nolu eserde geç gelmesini söyleyen karısına evden kaçtığını anlamasını istemesi, 255 nolu eserde eve değil de o zamana geri dönmek istemesi, 236 nolu eserde evde 4 tane Nadeshiko gibi güçlü kişinin olması ve kendisinin uzakta olması, 269 nolu eserde evde barış ödülünün olmaması, 273 nolu eserde iş yerinde de evde de soğuk yemek yemesi, 278 nolu eserde evde de ısıtayım mı diye yemeğin çıkması (marketlerde satılan hazır yemek gibi), 276 nolu eserde emeklilik sonrasında evin uzaklaşması, 281 nolu eserde iş yerinde, evde, trende bile yerin olmaması, 296 nolu eserde korona sebebiyle evde kal’da kendisinin yerinin neresi olduğunu sorması, 297 nolu eserde evde geç uyunup, erken kalkılması ve yemeğin olmaması,
EVDE İSTENMEMESİ	247 nolu eserde karısının çabuk dön demesine rağmen, eve gelince erken geldiğinin söylenmesi, 249 nolu eserde evde aşkın dipte olması, 265 nolu eserde kendi evinde de bölgesel sorunun sen engelsin şeklinde ifade edilmesi,

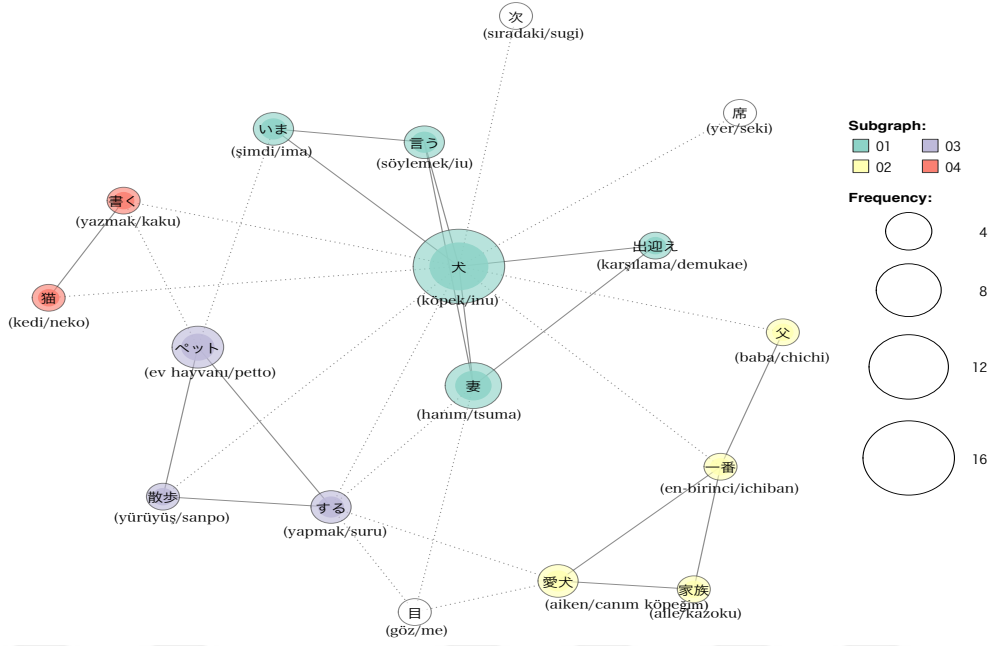
	Maddi konular: 545 nolu eserde mevduat sigortası için endişelenmek istemesi, 554 nolu eserde finansal krizin evde alışılmış bir şey olması, 557 nolu eserde paranın hemen evden çıkması, 569 nolu eserde mesaiye kalma sebebinin evin kredisi olması, 582 nolu eserde yeniden işe alma evlerinde olmaması sebebiyle sevinmesi (işten çıkarılmadığı için), 591 nolu eserde birikimin olmaması sebebiyle evde finansal endişenin bulunmaması,
SÖZ HAKKININ OLMAMASI	257 nolu eserde kendisinin de bu evde bi şey diyememesi, 271 nolu eserde evde kendisini dinleyen sadece akıllı telefon olması, 233 nolu eserde evde olmasına rağmen LINE’den haberleşmeleri, 277 nolu eserde <i>yes</i> ya da <i>evetli</i> iki seçenekli, sistemin bulunması (hayır diyememesi), 279 nolu eserde iş yerinde de evde de kendisini <i>Pekotarō</i>’ya benzetmesi (baş eğmek: <i>pekopeko</i>),

HANIMIN OLMASI	OTORİTER	256 nolu eserde hanımının (şeytan çavuşun) <i>Billy</i> ’den daha korkunç olması, 263 nolu eserde fasülye atmasına rağmen evde şeytanın (hanımı) olması, 289 nolu eserde patronun da evde başka bir patronun (hanımının) altında olması, 299 nolu eserde hanımı ile ilgili terapi eden olmadığı, strese sokan olduğu,
---------------------------	-----------------	---

3.10. “Ev Hayvanı” Sözcüğü Geçen Senryûlar ve Çözümlemeleri

Aşağıda ailenin beslemiş olduğu ev hayvanları ile ilgili eserlere yer verilmektedir. Aynı eser içinde ev hayvanı ve aile bireyleri ile ilgili sözcüklerin yer aldığı görülmektedir. Aşağıda bu gruplandırılmaya yer verilmiştir.

EV HAYVANLARI	Ev hayvanı (<i>İng.pet</i>)
	Köpek
	Köpek ve Aile
	Kedi ve Köpek
	Kedi

Şekil 9: Ev hayvanları ile ilgili eserlerin sözcük ağı

Yukarıda ev hayvanları ile ilgili eserlerin sözcük ağına bakıldığında, “**köpek, hanım, karşılama, şimdi, söyleme, sıradaki, yer**” sözcükleri ile, **canım köpeğim, aile, en, baba, göz, ev hayvanı, yürüyüş, kedi, yazmak**” sözcüklerinin yer aldığı görülmektedir.

303	愛犬が 家族で一番 聞き上手 Aiken ga/ kazoku de ichiban/kikijōzu Canım köpeğim/ ailede en iyi/ dinlemeyi bilen	家庭内窓際おやじ (Kateinai madogiwaoyaji) Aile içinde pencere kenarı baba	2002
-----	--	---	------

Beyaz yakalı, ailede kendisini en iyi şekilde dinleyen köpeği olduğunu ifade etmektedir. Köpeğine olan sevgisini **canım köpeğim** sözcüğüyle ifade etmektedir. Köpeği dışında, aile bireylerinin kendisini yeterince dinlemedikleri anlaşılmaktadır. Takma ad olarak, **Aile içinde pencere kenarı baba** şeklinde kullanım görülmektedir.

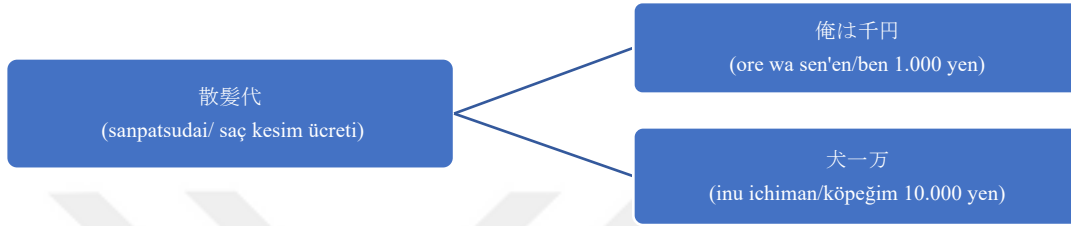
304	定年後 犬もいやがる 五度目の散歩 Teinengo/ inu mo iyagaru/ godome no sanpo Emeklilik sonrası/ köpek bile nefret eder/ beşinci kez yürüşten	鉄人 28 号 (Tetsujin 28gō)	2003
-----	--	----------------------------	------

Emekli olduktan sonra, bütün gün evde olması sebebiyle köpeği çok kez dışarıya gezmek için çıkarmaktadır. Günde beş kez köpeği ile yürüyüşe çıkması sebebiyle köpeğinin de bundan nefret ettiği ifade edilmektedir.

305	散髪代 俺は千円 犬一万 <i>Sanpatsudai/ ore wa sen en/ inu ichi man</i> Saç kesim ücreti/ ben 1.000 yen/ köpeğim 10.000	下流の夫 <i>(Karyū no otto)</i> Düşük sınıf koca	2005
-----	---	---	------

Köpeğin saç kesim ücreti, beyaz yakalıdan çok fazladır. Beyaz yakalı saç kesim ücreti olarak kendisi için 1.000 yen ödemesine rağmen, köpeği için 10.000 yen ödediğini belirtmektedir. Takma ad olarak, **Düşük sınıf koca** şeklinde kullanım görülmektedir.

Aşağıda ortak olan mısra yer almaktadır.

306	犬はいい 崖っぷちでも 助けられ <i>Inu wa ii/ gakeppuchi demo/ tasukerare</i> Köpek ne iyi/ uçurumun kıyısında da/ kurtarılıyor	オレも崖っぷち <i>(Ore mo gakeppuchi)</i> Ben de uçurumun kıyısındayım	2006
-----	---	--	------

Köpeğin uçurumun kıyısında olmasına rağmen kurtarılması ile ilgili bir eserdir.

Takma ad, **Ben de uçurumun kıyısındayım** şeklinde yer almaktadır.

307	やせたのは 一緒に歩いた 犬の方 <i>Yaseta no wa/ issho ni aruita/ inu no hō</i> Zayıflayan/ birlikte yürüdüğüm/ köpeğim	花鳥風月 <i>(Kachōfūgetsu)</i> Doğanın güzellikleri	2008
-----	---	---	------

Beyaz yakalı, zayıflamak için köpeğiyle birlikte yürüyüşe çıkmaktadır. Ancak, zayıflayan tarafın köpeği olduğu ifade edilmektedir. Takma ad kısmında, **Doğanın güzellikleri** sözcüğü yer almaktadır.

308	ただいまは 犬に言うなよ オレに言え <i>Tadai ma wa/ inu ni iuna yo/ ore ni ie</i> Ben geldim diye/ köpeğe söyleme/ bana söyle	さらば地球 <i>(Saraba chikyū)</i> Elveda Dünya	2009
-----	---	---	------

Tadai ma sözcüğü, Japonya'da dışarıdan eve gelen kişinin, “ben geldim” şeklinde evde bulunan kişilere karşı söylemiş olduğu sözcüktür. Eserde de babanın evde bulunmasına rağmen, aile bireylerinin eve geldiğinde ilk olarak köpeğe yönelip, söylemesi ifade edilmektedir. Evde bulunan baba, köpek yerine kendisine söylenilmesini istemektedir. Takma ad kısmında, **Elveda dünya** şeklinde yer almaktadır. Ayrıca, 2006 yılında piyasaya sürülen, **さらば地球よ (Saraba chikyūyo)** adlı şarkı bulunmaktadır.

Resim 42: 309 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2014:47)

309	出迎えの 犬の瞳に 愛をみる <i>Demukae wa/ inu no hitomi ni / ai wo miru</i> Karşılamadaki/ köpeğin göz bebeğinde/ sevgiyi görme	くたくたパパ <i>(Kutakuta papa)</i> Yorgun baba	2013
-----	--	---	------

Babanın işe giderken ve işten dönerken onu köpeği karşılamaktadır. Kendisini karşılayan köpeğin göz bebeğinden ne kadar sevildiğini anlamaktadır. Takma ad olarak, **Yorgun baba** sözcüğünün kullanılmıştır.

310	俺の席 いつの間にやら 犬の席 <i>Ore no seki/ itsunomani yara/ inu no seki</i> Benim yerim/ hangi arada / köpeğin yeri	単身プロ <i>(Tanshin puro)</i> Profesyonel yalnız	2013
-----	---	---	------

Babanın her zaman oturmuş olduğu yerin, farkında olmadan köpeğinin yeri olmuştur. Babanın kendisine ait olan yeri köpeğine kaptırdığı anlaşılmaktadır. Takma ad olarak, **Profesyonel yalnız** sözcüğünün kullanımı görülmektedir.

Aşağıda **yineleme** görülen sözcüklere yer verilmektedir.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
俺の席	<i>ore no seki</i>	benim yerim
犬の席	<i>inu no seki</i>	köpeğin yeri

311	愛犬の 同情した目に 癒される <i>Aiken no/ dōjō shita me ni/iyasareru</i> Canım köpeğimin/empati kuran gözlerinde/ iyileşiyorum	ブドウマン <i>(Budōman)</i>	2014
-----	--	---------------------------	------

Köpeği ile aynı hislere sahip olması ve köpeğinin kendisine iyi gelmesinden söz edilmektedir. **癒される (iyasareru)** sözcüğü, **iyileşmek** anlamında kullanılmaktadır.

312	お犬様 俺の四倍 床屋代 <i>Oinusama/ ore no yon bai/ tokoyadai</i> Köpek efendi/ benim 4 katım/ berber ücreti	ナナハン親父 <i>(Nanahan oyaji)</i> Motosiklet baba	2018
-----	---	---	------

Eserde Beyaz yakalı ve köpeği arasındaki berber ücreti ile ilgili fark ele alınmıştır.

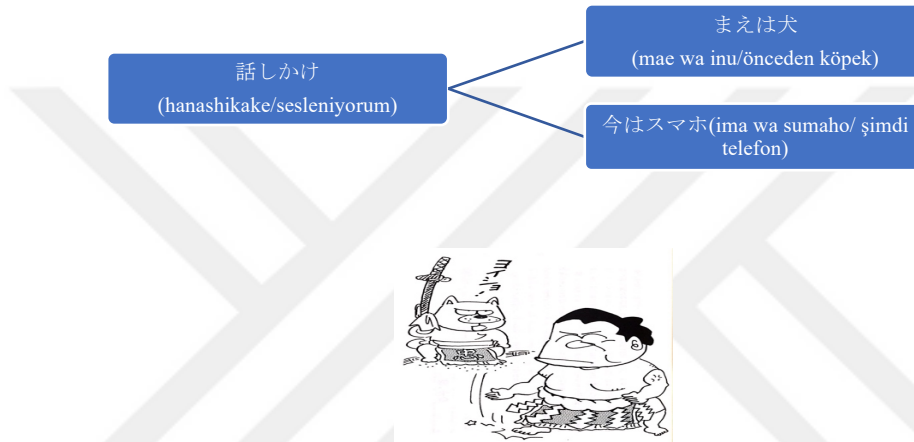
Köpeğin berber ücretinin kendisinden 4 kat fazla olduğu ifade edilmektedir. Takma ad

kısmında, **Motosiklet baba** sözcüğünün kullanıldığı görülmektedir. *Nanahan* sözcüğü, 750 cc'lik motosikleti ifade etmektedir.

313	まえは犬 いまはスマホに 話しかけ <i>Mae wa inu/ ima wa sumaho ni/ hanashikake</i> Önceden köpek/ şimdi de telefona / sesleniyorum	みっちゃん (<i>Micchī</i>)	2018
-----	---	----------------------------	------

Önceleri, köpeğine seslenmesinden söz edilmektedir. Ancak, şimdi telefona seslendiği ifade edilmektedir. Beyaz yakalının, evde aile bireyleri ile iletişiminin olmadığı anlaşılmaktadır.

Aşağıda ortak olan mısra yer almaktadır.

Resim 43: 314 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2016:29)

314	愛犬も 家族の番付 知っている <i>Aiken mo/ kazoku no banzuke/ shitteiru</i> Canım köpeğim de / ailenin güç sıralamasını/ biliyor	ワンワンマン (<i>Wanwanman</i>) Hav hav adam	2015
-----	---	--	------

Eserde 番付 (*banzuke*) sözcüğü, sumo güreşinde sıralamayı göstermektedir.

Evde, köpek ailenin güç sıralamasını bilmektedir. Köpeğin, aile içinde kimin kendisine iyi davranacağını ve istediğini yapacağını anladığı anlaşılmaktadır. Takma ad kısmında, **Hav hav adam** sözcüğü kullanılmıştır.

315	書きたいな 扶養控除に 猫と犬 <i>Kakitai na/ fuyōkōjo ni/ neko to inu</i> Yazmak isterim/bağımlı vergi indirimine/ kedi ve köpek	よみ人知らず (<i>Yomibitoshirazu</i>) Anonim	2016
-----	---	--	------

Eserde, kendi geçimini sağlayamayan, bakmakla yükümlü olunan bağımlı kişiler için vergi indirim belgesinden söz edilmektedir. Kedi ve köpeğine bakmakla yükümlü

olması sebebiyle ikisini de belgeye yazmak istemektedir. Takma ad olarak, **Anonim** sözcüğü kullanılmıştır.

316	ペットより 俺にみせろよ その笑顔 <i>Petto yori/ ore ni misero yo/ sono egao</i> Ev hayvanından çok/ bana göstere/ o güler yüzünü	ひかげの夫 <i>(Hikage no otto)</i> Gölgedeki koca	1998
-----	--	--	------

Eserde hanımı veya aile bireyleri ev hayvanına güler yüzlü davranmaktadır. Beyaz yakalı hayvana gösterilen güler yüzün kendisine gösterilmesini istemektedir. Takma ad, Gölgedeki koca şeklinde yer almaktadır.

317	ペットより 安い服着て 散歩する <i>Petto yori/ yasui fuku kite/ sanpo suru</i> Ev hayvanından daha/ ucuz kıyafet giyip/ yürüyüş yapma	光かんじ <i>(Hikarikanji)</i>	2003
-----	---	------------------------------	------

Ev hayvanının pahalı kıyafete sahip olması ve beyaz yakalının ise ev hayvanından daha ucuz kıyafetle yürüyüşe çıkması tasvir edilmektedir.

318	腑に落ちない ペットと俺の 生活差 <i>Fu ni ochinai/ petto to ore no/ seikatsusa</i> Anlayamıyorum/ ev hayvanım ve benim / yaşam farkını	いいなり夫 <i>(Inari otto)</i>	2005
-----	--	------------------------------	------

Ev hayvanının pahalı kıyafetlerinin olması, aile bireyleri tarafından sevilmesi, özenilmesi sebebiyle beyaz yakalı kendisi ile karşılaştırma yapmakta ve yaşam farkını anlayamadığını dile getirmektedir.

319	ただいまの 声にペットも 軽く無視 <i>Tadaima no/ koe ni petto mo/ karuku mushi</i> Ben geldim diye/ sesime ev hayvanım bile/ hafifçe görmezden gelir	ビール大好き マーちゃん <i>(Bīru daisuki māchan)¹²⁸</i>	2013
-----	---	---	------

Beyaz yakalı eve gelince geldiğini söylemesiyle, ev hayvanı bile görmezden gelmektedir. **Bira Çok seven Ma** takma adı bulunmaktadır.

320	下書きの 送信キーを 猫が押し <i>Shitagaki no/ sōshinkī wo/ neko ga oshi</i> Taslak belgenin/gönder tuşuna/ kedi basar	油断在宅 <i>(Yudanzaitaku)</i> Dikkatsiz evde kalan	2020
-----	---	---	------

¹²⁸ Chan, kızlar için kullanılan sevimli bir anlam katan ektir.

Eser 2020 yılına ait olması sebebiyle Korona virüsle değişen yaşam stiline dönüşen evden çalışma ile ilgilidir. Eser sahibi evde kedi beslemektedir. Kedi bilgisayarın yanında bulunması sebebiyle hazırlamış olduğu belgenin gönder tuşuna basmaktadır. Takma ad olarak, **Dikkatsiz evde kalan** sözcüğü yer almaktadır.

3.10.1. “Ev Hayvanı” Sözcüğü Geçen Senryûların Değerlendirilmesi

KONU	AÇIKLAMA
MADDİ KONULAR	305 nolu eserde köpeğin saç kesim ücretinin kendisinden çok fazla olması,
ÖNEMLİ OLMASI/ÖZENİLMESİ:	308 nolu eserde ben geldim diye köpeğe değil kendisine söylenilmesinin istenmesi, 310 nolu eserde kendi yerini köpeğe kaptırması,
SEVGİ	309 nolu eserde kendisini karşılarken köpeğinin gözlerindeki sevgiyi görmesi, 311 nolu eserde köpeğinin empati kuran gözlerinde iyileşmesi,
İLGİSİZ DAVRANMASI:	313 nolu eserde önceleri köpeğe, şimdi ise akıllı telefona seslenmesi, 314 nolu eserde köpeğin, ailedeki güç sıralamasını bilmesi (kendisine yakın davranılmaması),

3.11. “Gelin” Sözcüğü Geçen Senryūlar ve Çözümlemeleri

Bu kısımda gelin ile ilgili eserlere yer verilmektedir. Aynı eser içinde gelin sözcüğü ile birlikte geçen aile bireylerinin gruplandırılması aşağıda yer almaktadır.

GELİN	Gelin ve Ev
	Gelin ve Kedi
	Gelin ve Kaynana

Beyaz yakalı senryūlar analiz edildiğinde gelin anlamına gelen yome sözcüğünün, hanım anlamında kullanıldığı anlaşılmaktadır.

321	帰り路 ナビがしゃべって ヨメ寝てる <i>Kaerimichi/ nabi ga shabette/ yome neteru</i> Dönüş yolunda/ navigasyon konuşur/ gelin uyur	アッシー パパ (Asshī papa)	2010
-----	--	-------------------------------	------

Eserde dönüş yolunda, hanımı yerine navigasyonun konuştuğundan ve hanımının uyuduğundan söz edilmektedir.

322	上司より 難攻不落 嫁の許可 <i>Jōshi yori/ nankōfuraku/ yome no kyoka</i> Amirden daha/ başa çıkılamaz/ gelinin izni	北の国から (Kita no kuni kara) Kuzeydeki ülkeden	2012
-----	--	---	------

Amirin izin vermesi ile karşılaştırıldığında gelinin izin vermesinin zor olduğu ele alınmaktadır. Hanımı, gelin sözcüğüyle ifade edilmiştir. Takma ad, **Kuzeydeki ülkeden** sözcüğüdür.

323	営業に 連れて行きたい 嫁の口 <i>Eigyō ni/ tsurete ikitai/ yome no kuchi</i> İşe / götürmek istiyorum/ gelinin çenesini	居酒屋小僧 (Izakayakozō) Izakaya Çocuğu	2012
-----	--	---	------

Eserde gelin olarak söz ettiği kişi kendi hanımıdır. Hanımının fazla konuşması ve her zaman kendini savunarak haklı olması sebebiyle hanımının çenesini iş yerine götürmek istemektedir. Takma ad kısmında **Izakaya (içkili restoran) Çocuğu** sözcüğü yer almaktadır.

Resim 44: 324 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2014:11)

324	うちの嫁 後ろ姿は フナッシー ¹²⁹ <i>Uchi no yome/ ushiro sugata wa/ Funasshī</i> Bizim gelin/ arka sureti/ Funasshī	段三っつ (Danmitsu)	2013
-----	--	--------------------	------

Eserde geçen **Funasshī** sözcüğü Chiba şehri, Funabashi eyaleti tarafından ortaya çıkarılan maskot karaktere verilen isimdir. Maskot karakterin özelliği kilolu görünümlü olmasıdır. Hanımının, arkadan bakıldığında **Funasshī** adı verilen şişman maskota benzediğini ifade etmektedir.

Aşağıda benzetme olan sözcüklere yer verilmektedir.

Benzeyen	Benzetilen	Benzeme yönü
Gelin (Hanımı ifade etmektedir)	Funasshī	Şişman olması

325	嫁ナビよ 車は急に 曲れない <i>Yome nabiyo/ kuruma wa kyūni/ magarenai</i> Gelin navigasyon/ araba aniden/ dönemiyor	ゆいとパ パ (Yui to papa) Yui ve baba	2013
-----	--	--	------

Hanımının gidecekleri yeri tarif ederken, önceden söylememesi ve son anda söylemesi dile getirilmektedir. Eserde hanımına araba aniden dönemediğinden ve daha önceden söylemesinin daha iyi olacağını söylemektedir. Takma ad olarak, **Yui ve baba** sözcüğü yer almaktadır.

326	嫁LINE スタンプだけで 指示が 来る <i>Yome LINE/ sutanpu dake de/ shiji ga kuru</i> Gelin LINE/ sadece resimli damgayla/ talimat gelir	TAKU・KEI パパ (TAKU ・ KEI papa) TAKU・KEI Baba	2014
-----	--	--	------

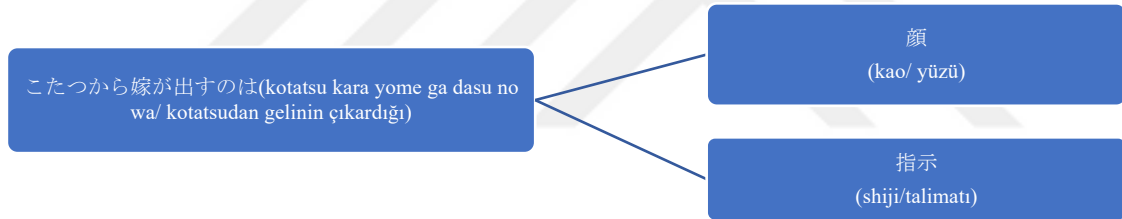
¹²⁹ 2013 yılı popüler sözcüğüdür. (Yonekawa, 2019, s. 517)

LINE adlı uygulama üzerinden, hanımı sadece resimli damga ya da etiketle talimat vermektedir. Mesaj olarak yazılan şeyle ilgili olarak, resim ve sözcüğün yer aldığı etikettir. Hanımının mesaj yazmaya üşenmesi ve sadece gönderdiği etiketle kocasından bir şeyler istemesi dile getirilmektedir.

327	こたつから 嫁を出すのは 顔と指示 <i>Kotatsu kara/ yome ga dasu no wa/ kao to shiji</i> Kotatsudan/ gelinin çıkardığı/ yüzü ve talimatı	走る白サイ <i>(Hashirushirosai)</i> Koşan beyaz gergedan	2014
-----	--	--	------

Kotatsu, Japonya'da kışın sıkça kullanılan ısınma türüdür. Alçak bir masanın altında ısıtıcı bulunan ve kalın yorgana benzeyen örtünün içine girip ısınmayı sağlamaktadır. Hanımı, sıcak ve rahat olan *kotatsunun* içine girip, sadece yüzünü çıkararak, kocasına talimat vermektedir. Takma ad kısmında, **Koşan beyaz gergedan** sözcüğü yer almaktadır.

Aşağıda ortak olan mısra ve bağlantılı olan mısralara yer verilmektedir.

328	守ろうと 誓った嫁から 身を守る <i>Mamorō to/ chikatta yome kara/ mi wo mamoru</i> Koruyayım diye/yemin ettiğim gelinden/kendimi koruyorum	恐妻家 <i>(Kyōsaika)</i> Hanımdan korkan	2016
-----	--	--	------

Kocanın, hanımını koruyacağına dair yemin etmiştir. Ancak, zamanla hanımından korkarak, kendisini hanımından korumak durumunda kalmıştır. Takma ad olarak, **Hanımdan korkan** sözcüğü kullanılmıştır. Hanımı, otoriter bir karaktere sahiptir.

Aşağıda zıt anlamlı sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
守ろうと	<i>mamorō to</i>	koruyayım diye
身を守る	<i>mi wo mamoru</i>	kendini koruma

329	鬼嫁と 外でけなすも 嫁一番 <i>Oniyome to/ soto de kenasumo/ yome ichiban</i> Şeytan gelin diye / dışarıda eleştirsem de/ gelin birinci	愛妻家 (Aisaika) Karısını seven	2016
-----	---	------------------------------------	------

Eserde, şeytan gelin popüler sözcüğünün kullanımı görülmektedir. Beyaz yakalı, dışarıda hanımından kötü olarak söz etmesine rağmen, hanımının en iyi olduğunu düşünmektedir. Takma ad olarak, **Karısını seven** sözcüğü kullanılmaktadır.

Resim 45: 330 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2018:43)

330	1日の 嫁との会話は 9秒台 <i>Ichinichi no/ yome to no kaiwa wa/ 9 byōdai</i> Bir günlük/ hanımla sohbet/ 9 saniye kadar	レッドライオン (Reddo raion) Kırmızı aslan	2017
-----	---	---	------

Eserde hanımı ile gün içindeki konuşmanın sadece 9 saniyeyle sınırlı olduğundan söz edilmektedir. 9秒台 (byōdai) ifadesi, 9.00 ve 9.59'akadar olan saniyeyi göstermektedir. 10 saniyeyi bulmamaktadır. 2016 yılında Jamaikalı atlet *Usain Bolt*, Rio 2016 Olimpiyatlarında 100 metreyi 9.81 saniye ile tamamlayarak üst üste üç olimpiyatta birinci olmuştur. Bu eserde konu olarak ele alınmıştır. Hanımı ile arasında geçen sohbetin süresinin kısa olduğu vurgulanmaktadır. Takma ad olarak, **Kırmızı aslan** sözcüğü yer almaktadır.

331	AIに 翻訳させたい 嫁の機嫌 <i>AI ni/ honyaku sasetai/ yome no kigen</i> Yapay zekaya/ tercüme ettireceğim/ gelinin tutumunu	小心者 (Shōshinsha) Ürkek kişi	2017
-----	---	-----------------------------------	------

Kocanın, hanımının davranışlarını tam olarak anlayamaması üzerine yapay zekaya tercüme ettirmek istemesi ele alınmaktadır. Takma ad kısmında, **Ürkek kişi** sözcüğü yer almaktadır.

332	インスタに 映えます冷めます 嫁の飯 <i>Insuta ni/ haemasu samemasu/ yome no meshi</i> Instagrama/ yükler soğur/ gelinin yemeği	タクロウ (Takurō)	2017
-----	--	------------------	------

Hanımının hazırlamış olduğu yemeği *instagrama* yüklemesi ve yüklemeye çalışırken de yemeğin soğumasından söz edilmektedir.

333	嫁からの 返事はいつも 既読だけ <i>Yome kara no/ henji wa itsumo/kidoku dake</i> Gelinden/ cevap her zaman/ sadece okundu	孤高の親父 (Kokō no oyaji) Yalnız baba	2017
-----	---	---	------

Hanımına göndermiş olduğu mesaja karşılık olarak, her zaman sadece okundu bildirimini almaktadır. LINE ya da farklı iletişim uygulamalarında gönderilen mesajın karşı tarafa iletilildiği ve okunduğu anlaşılmaktadır. Eserde hanımının kendisine cevap vermediği ve aralarında iletişimin olmadığı anlaşılmaktadır. Takma ad kısmında, **Yalnız baba** şeklinde yer almaktadır. Baba, kendisini yalnız hissetmektedir.

334	6時間 並ぶの俺で 嫁タピる ¹³⁰ <i>6 jikan/ narabu no ore de/ yome tapiru</i> 6 saat/ sırada bekleyen ben/ gelin baloncuklu çay içer	うたたね (Utatane)	2019
-----	---	-------------------	------

Eserde, *tapioka* adı verilen ve içerisinde jel görünümlü baloncuk olan çay oldukça popülerdir. Dolayısıyla satın almak için sıra beklemek gerekmektedir. Kocanın, çok fazla sıra beklemesi, 6 saat sırada bekleme şeklinde ifade edilmiştir. Sıra bekleyenin koca olmasına karşın, çay içenin hanımı olduğundan söz edilmektedir. Kocanın zahmet çekmesi ve hanımının rahat etmesi ifade edilmektedir.

Resim 46: 335 no'lu esere ait görsel (Yaku vd., 2021)

335	嫁の呼吸 五感で感じろ！ 全集中！！ <i>Yome no kokyū/ gokan de kanjiro!/ zenshūchū</i> Hanımın nefesi/beş duyuyu hisset/ tam konsantre	鬼嫁一家 (Oniyome ikka)	2020
-----	--	------------------------	------

¹³⁰ 2018 yılı popüler sözcüğüdür. (Yonekawa, 2019, s. 604)

		Şeytan gelin aile	
--	--	----------------------	--

鬼滅の刃 (*Kimetsu no Yaiba*) adlı Japon *animesinde* geçen bir nefes türüdür. 全

集中の呼吸 Tam konsantre nefes anlamına gelmektedir. Takma ad, **Şeytan gelin aile** sözcüğüdür.

336	自宅でも 嫁との会話 画面越し <i>Jitaku demo/ yome to no kaiwa/ gamengoshi</i> Evde bile/ gelinle olan sohbet/ ekran üzerinden	ホットライ ン (<i>Hottorain</i>) Sıcak hat	2020
-----	---	---	------

Eserde hanımı ile sohbet etmeyi ekran üzerinden gerçekleştirdiği ifade edilmektedir. Evde olmasına rağmen, hanımı ile yüz yüze normal bir şekilde sohbet ederek iletişim kurmadıkları anlaşılmaktadır. Takma ad olarak, **Sıcak Hat** sözcüğü yer almaktadır.

337	鬼嫁も 居るだけいいよと 励まされ <i>Oniyome mo/ iru dake ii yo to/ hagemasare</i> Şeytan gelin de/ olsa iyi değil mi diye/ cesaretlendirilme	物は考えよう (<i>Mono wa kangaeyō</i>) Bir düşüneyim	2005
-----	--	--	------

Eserde, bekar birisine şeytan gelin de olsa yani ne kadar kötü olsa da hanıma sahip olmasının iyi olacağından söz edilmektedir. Eser sahibi, kendisine bu şekilde söylenilmesiyle cesaretlendirildiğini ifade etmektedir. Takma ad olarak, **Bir düşüneyim** şeklinde yer almaktadır.

338	嫁さんよ 地球への優しさ ¹³¹ 俺にくれ <i>Yome san yo/ chikyū e no yasashisa/ ore ni kure</i> Gelin/ doğaya saygıyı/ bana göster	三十 C (<i>SanjūC</i>)	2007
-----	---	---------------------------	------

Eserde geçen 地球にやさしい (*Chikyū ni yasashī*)/Doğaya saygılı sözcüğü,

“Küresel çevreyi koruma anlamındadır. Bu sözcük, 1989 yılından itibaren var olup, 1991 yılında popüler olmuştur. *Kōdansha* (講談社), ekoloji sorunlarını ciddi bir şekilde ele almak için yola çıkarak, temasını çevreye saygılı olarak belirlemiştir (Yonekawa, 2019: 66)¹³². Hanımının doğaya karşı hassas davranmasına karşın, kendisine o şekilde

¹³¹ 地球に優しい (*chikyū ni yasashī*) şeklinde kullanılmaktadır. Küresel çevreyi koruma anlamındadır. Bu sözcük, 1989 yılından itibaren var olup, 1991 yılında popüler olmuştur (Yonekawa, 2019, s. 66).

¹³² 1991 yılı popüler sözcük ifade bölümü- Gümüş ödül olarak seçilen sözcük olup, ödülü Tashiro Tadayuki (田代 忠之) almıştır.

davranmadığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla koca kendisine de hassas bir şekilde davranılmasını istemektedir.

339	大画面 見るのは嫁で オレ携帯 <i>Daigamen/ miru no wa yome de/ ore keitai</i> Büyük ekran / izleyen gelin/ ben telefon	ほたる旅 (Hotarutabi)	2008
-----	---	----------------------	------

Evde, televizyondan (büyük ekrandan) istediği programı izleyen kişinin hanımıdır. Koca ise, istediği programı ya da diziyi cep telefonundan izlemektedir. Hanımının otoriter olduğu ve istediğini yaptığı anlaşılmaktadır.

340	ぼくの嫁 国産なのに 毒がある <i>Boku no yome/ kokusan na no ni/ doku ga aru</i> Benim gelin/ yerli olsa da/ zehri var	歩人 (Hojin)	2008
-----	---	---------------	------

Eserde hanımının yerli olmasına karşın zehirli olması ele alınmaktadır. Eserin yazıldığı dönemde Çin'den ithal edilen etlerin zehirli olması ile ilgili haber yer almaktadır. Bu eserde hanımının yerli olmasına karşın yine de zehirli olduğu ifade edilmektedir.

341	この嫁に 勝るワクチン ないものか <i>Kono yome ni/ masaru wakuchin/ naimono ka</i> Bu gelini/ yenebilecek aşı/ yok mu acaba	姑息 (Kosoku) Geçistirme	2009
-----	--	------------------------------	------

Hanımı oldukça güçlüdür ve onu yenebilecek aşının olup olmadığını sormaktadır. Takma ad, köklü bir çözüm olmayan, geçici olarak işe yarayan anlamına gelen **Geçistirme** sözcüğüdür.

342	嫁の趣味 昼間は寝入る 夜ネイル <i>Yome no shumi/ hiruma wa neiru/ yoru neiru</i> Gelinin alışkanlığı/ öğlen uyur / akşam oje sürer	アイロンの友 (Airon no tomo) Ütünün arkadaşı	2011
-----	---	--	------

Hanımı alışkanlık olarak, öğlenleri uyumaktadır. Akşam olunca da oje sürmektedir. Rahat bir yaşam sürmektedir. Takma ad kısmında, **Ütünün arkadaşı** anlamına gelen sözcük yer almaktadır. アイロンの友 (*Airon no tomo*) sözcüğü ütünün tabanını silerek, kumaş üzerinde daha kaygan ve rahat bir şekilde kaymasını sağlayarak ütü yapmayı kolaylaştıran sihirli bir kumaştır.

Aşağıda eşsesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
寝入る	<i>neiru</i>	uyuma
ネイル	<i>neiru</i>	oje sürme

343	セクハラはどんな腹かと ^こ ,娘に聞かれ <i>Sekuhara wa/ donna hara ka to/ ko ni kikare</i> Cinsel taciz/ nasıl bir karındır diye / kızıma sorulma	太腹 (<i>Futobara</i>) Şişman karın	1991
-----	--	--	------

Eserde geçen, セクハラ(*sekuhara*) sözcüğü “Cinsel taciz anlamına gelen (セクシュアルハラスメント (*Sekushuaru Harashumento*) sözcüğünün kısaltılmış halidir. セクハラ(*Sekuhara*) şeklindeki kısaltması,1990 yılından itibaren yaygın bir şekilde kullanılmaktadır” (Yonekawa, 2019: 41) .

Eser, *sekuhara* ve *hara* sözcüklerinin ses benzerliklerinden yararlanılarak oluşturulmuştur. Kızının, cinsel tacizin nasıl bir karın olduğunu sorması ele alınmaktadır. Takma ad olarak, **Şişman karın** sözcüğü kullanılmıştır.

Aşağıda benzer sesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
セクハラ	<i>sekuhara</i>	Cinsel taciz
腹	<i>hara</i>	karın

344	家のこと 嫁のブログを 見てわかり <i>ie no koto/ yome no burogu wo/ mite wakari</i> Evin durumu/ gelinin blogunu/ görüp anlarım	リラックスリラックス (<i>Rirakkusu Rirakkusu</i>) Rahatla Rahatla	2012
-----	--	---	------

Beyaz yakalı hanımının bloguna yazdığı şeylerle evin durumunu anlamaktadır.

Takma ad olarak, **Rahatla rahatla** şeklinde kullanım görülmektedir.

345	俺ん家も 長期政権 嫁一強 <i>Orenchi mo/ chōki seiken/ yome ikkyō</i> Benim evde de/uzun dönem iktidar/ gelin güçlü	やす (<i>Yasu</i>)	2017
-----	--	-----------------------	------

Koca, kendi evinde de uzun dönem iktidarda en güçlü olanın hanımı olduğundan söz etmektedir.

346	日本中 納税した嫁 グルメ通 <i>Nipponjū/ nōzei shita yome/ gurumetsū</i> Tüm Japonya/ vergi ödeyen gelin/ gurme	タラバカニ (<i>Tarabakani</i>) Kırmızı yengeç	2015
-----	---	--	------

Bu eserin anlaşılmasında, memleket vergi ödeme 故郷納税(*furusato nōzei*) uygulaması önemlidir. Bu uygulamaya göre işe başlayan kişiler, kendi memleketlerine

ya da herhangi bir şehrin kalkınması için vergi ödemektedirler. Ödedikleri vergiye karşılık olarak, **karşılık teşekkür ürünü** 返礼品 (*henreihin*) şeklinde o şehre özgü yiyeceklerin vergi ödeyen kişinin adresine gönderilmektedir. Dolayısıyla eserde, karısının tüm Japonya'ya vergi ödemesi ve çok sayıdaki şehirden kendi evlerine çeşitli yiyeceklerin gelmesiyle hanımının gurme olması dile getirilmektedir. Evlerine farklı yiyeceklerin gelmesini istemesi nedeniyle bu uygulamaya katıldığı anlaşılmaktadır. Takma ad kısmında ise, **Kırmızı yengeç** sözcüğü geçmektedir.

347	嫁出かけ ネコはカルカン 俺サバ缶 <i>Yome dekake/ neko wa karukan/ ore sabakan</i> Gelin dışarı çıkar/ kedi Kalkan/ ben uskumru konserve	磯野タマ男 (<i>Isonotamaotoko</i>)	2014
-----	---	------------------------------------	------

Hanımının dışarı çıktığı zaman evde yemek olmaması sebebiyle, hazır yiyecekler yenmesi ele alınmaktadır. Kedinin Kalkan markalı kedi maması ve kocanın da uskumru konserve yediği dile getirilmektedir.

Aşağıda benzer sesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
カルカン	<i>karukan</i>	Kalkan (konserve mama)
サバ缶	<i>sabakan</i>	Konserve balık

Resim 47: Kalkan kedi maması

Resim 48: Konserve balık (Saba)

348	嫁さんの 取り説全て 要注意 <i>Yomesan no/ torisetsu subete/ yōchūi</i> Gelinin/kullanma kılavuzu tamamı/dikkat gerekli	アラ定年 (<i>Ara teinen</i>) Aa emeklilik	2015
-----	---	---	------

Eserde, hanımının kullanma kılavuzunun tamamının dikkat edilmesi gereklidir.

Takma ad kısmında, **Aa emeklilik** sözcüğünün kullanıldığı görülmektedir.

349	有害だ 「まぜるな危険！」 ^{よめしゅうと} , 嫁姑 ¹³³ <i>Yūgai da/ mazeru na kiken!/ yomeshūto</i>	漂泊亭主 (<i>Hyōhakuteishu</i>)	2004
-----	---	----------------------------------	------

¹³³ 嫁姑 (*yomeshūtome*) şeklinde okunuşu da bulunmaktadır. Ancak, eser sahibi hece sayısına bağlı kalmak için (*yomeshūto*) şeklinde kullanmıştır.

	Zararlıdır/ “karıştırma tehlikeli ! ”/gelin-kaynana		
--	--	--	--

Eserde, hanımı ve kendi annesini (gelin ve kaynanayı) birbirine karıştırmanın tehlikeli ve zararlı olduğundan söz edilmektedir.

3.11.1. “Gelin” Sözcüğü Geçen Senryûların Değerlendirilmesi

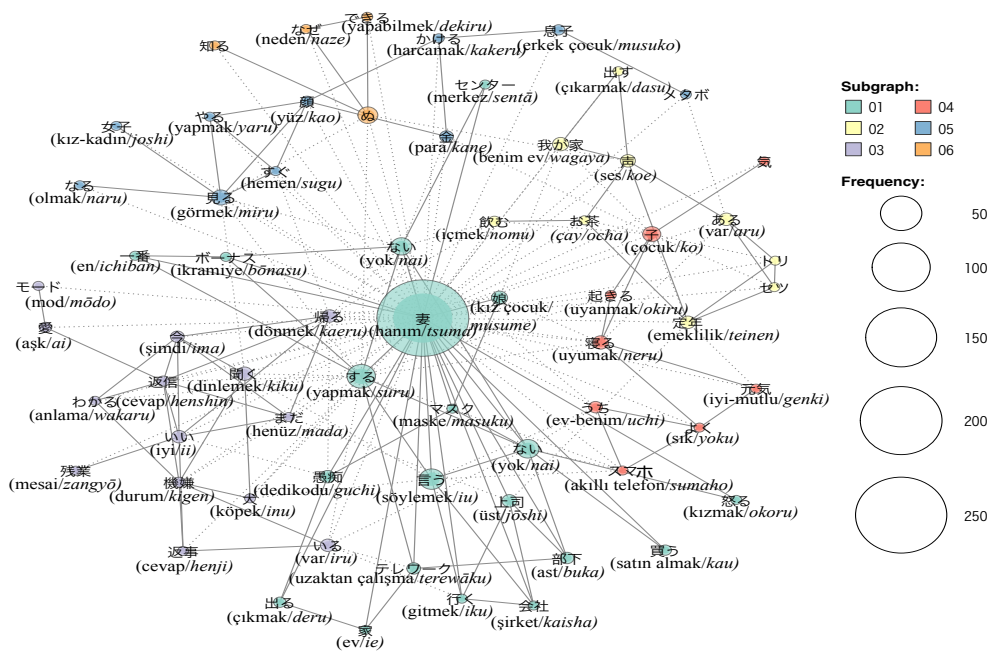
Eserlerde geçen gelin sözcüğü, hanım anlamında kullanılmıştır. Aşağıda, gelin ile ilgili eserlerin değerlendirilmesine yer verilmiştir.

KONU	AÇIKLAMA
DIŞ GÖRÜNÜŞ	324 nolu eserde gelinin arka suretinin şişman maskot <i>Funasshī</i> ’ye benzemesi,
ÇOK KONUŞMASI	323 nolu eserde gelinin çenesini işe götürmek istemesi,
OTORİTER OLMASI	322 nolu eserde gelinden izin almanın patrondan daha zor olması, 326 nolu eserde LINE adlı uygulamada resimli damgayla kocasına talimat vermesi, 327 nolu eserde gelinin kotatsunun içinde olması ve sadece yüzünü çıkarıp talimat vermesi, 328 nolu eserde önceleri korumak isterken, şimdi kendisini gelinden (hanım) koruması, 624 nolu eserde kendi evinde de uzun dönem iktidarın gelinin güçlü olması
OLUMLU ÖZELLİK	329 nolu eserde dışarda şeytan gelin diye söylemesine rağmen en iyi olması,

3.11. “Hanım” Sözcüğü Geçen Senryûlar ve Çözümlmeleri

Bu kısımda hanım ile ilgili eserler ve açıklamalarına yer verilecektir. Aynı eser içinde hanım sözcüğü ile birlikte geçen aile bireyleri aşağıda gruplandırılmıştır.

HANIM	Hanım ve Baba
	Hanım ve Torun
	Hanım ve Gelin
	Hanım ve Ev
	Hanım ve Çocuk
	Hanım ve Erkek Çocuk
	Hanım ve Kız Çocuk
	Hanım ve Koca
	Hanım ve Köpek
	Hanım ve Kedi
Hanım ve Ev hayvanı	

Şekil 10: Hanım ile ilgili eserlerin sözcük ağı

Yukarıda hanım ile ilgili eserlerin sözcük ağı analiz edildiğinde, “ **hanım, maske, söylemek, yok, üst/(amir), kız çocuk, merkez, tele çalışma, gitmek, dedikodu, satın almak, kızmak, ev, çıkmak, erkek çocuk, uyumak, uyanmak, emeklilik, ev, para, ikramiye, durum, mesai aşk, dönmek,** ”gibi şekildeki sözcüklerin yer aldığı görülmektedir.

350	テレワーク 妻へ感謝の 倍返し <i>Terewāku/ tsuma e kansha no/ baigaeshi</i> Tele çalışma/ hanıma teşekkürün/ kat kat karşılığı	つべる (Tsuberu)	2020
-----	---	------------------	------

Eserde tele çalışma yapan koca, hanımına teşekkür etmektedir.

351	「ご飯いる?」「いる」の返事で 妻不機嫌 <i>“Gohan iru?”/ “iru ” no henji de/ tsuma fukigen</i> 'Yemeğe gerek var mı?' / 'var' cevabıyla/ hanım hoşnutsuz	耐える夫 (Taeru otto) Katlanan koca	2003
-----	--	---------------------------------------	------

Eserde, beyaz yakalıya hanımı yemek yemek isteyip istemediğini sormaktadır.

İstemesiyle hanımı hoşnutsuzdur. Takma ad, **Katlanın koca** sözcüğüdür.

Aşağıda eşesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
いる	<i>iru</i>	bulunmak, var olmak (canlı varlıklar için)
いる/要る	<i>iru</i>	ihtiyaç duymak, gereksinim duymak

352	左遷だぞ 妻よろこべ クビでない <i>Sasen dazo/ tsuma yo yorokobe/ kubi denai</i> Düşük pozisyon/ hanım sevinse/ kovulmadım	ヒネクレ社員 (Hinekure shain) Huysuz çalışan	2004
-----	--	--	------

İşten çıkarılma endişesi yaşayan beyaz yakalı bulunduğu konumdan daha düşük bir pozisyona geçirilmiştir. Ancak, hanımına düşük pozisyona geçirilmesine rağmen kovulmadığı için sevinmesini söylemektedir. Takma ad, **Huysuz Çalışan** sözcüğüdür.

353	会社より 妻を替えたい ポータビリティ <i>Kaisha yori/ tsuma wo kaetai/ pōtabiriti</i> Şirketten çok/ hanımı değiştirmek istiyorum/ taşınabilirlik	仮面ノリダー (Kamennoridā) Maskeli lider	2006
-----	--	--	------

Eser, telefon operatörlerinin taşınabilirliği ile ilgilidir. Burada hanımı değiştirmek istemesinden söz edilmektedir. Takma ad, **Maskeli lider** sözcüğüdür.

354	妻・子・俺 格差社会は 我が家にも <i>Tsuma-ko-ore/ kakusashakai wa/ wagaya ni mo</i> Hanım- çocuk-ben/ eşitsiz toplum/ bizim evde de	ひら夫 (Hira otto)	2006
-----	---	--------------------	------

Beyaz yakalı hanımı, çocuğu ve kendisinin eşit olmadığını, evde de eşitsiz toplumun var olduğunu belirtmektedir.

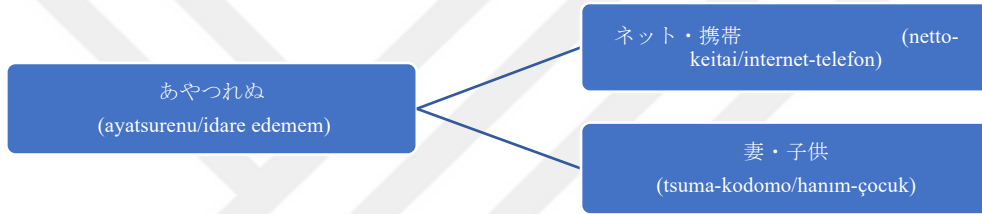
355	一言が 足りない俺に 多い妻 <i>Hitokoto ga/ tarinai ore ni/ ooi tsuma</i> Tek kelime/ yetmeyen bana/ fazla karım	みやっさん (Miyassan)	2009
-----	--	---------------------	------

Eserde tek kelimenin beyaz yakalıya yeterli olmamasına rağmen, hanımına fazla olduğu belirtilmektedir.

356	あやつれぬ ネット・携帯 妻・子供 <i>Ayatsurenu/ netto-keitai/ tsuma- kodomo</i> İdare edemem/ internet- telefon/ hanım- çocuk	ダメ亭主 (Dame teishu) İyi olmayan koca	2010
-----	---	---	------

Eserde kocanın, idare edemediği şeylerden söz edilmektedir. Bunlar; internet, telefon, hanım ve çocuktur. Takma ad olarak, **İyi olmayan koca** sözcüğü yer almaktadır. Koca olarak kendisini yeterli görmediğini ifade etmektedir.

Aşağıda ortak olan mısra yer almaktadır.

357	天下り こちら女房に へり下り <i>Amakudari/ kochira nyōbō ni/ herikudari</i> Dikte etme/ ben hanıma/mütevaziyim	オニガワラ (Onigawara) Şeytan kiremit	2011
-----	--	--	------

Emir veya dikte etme sözcüğü geçmektedir. Burada beyaz yakalının hanımına karşı saygı duyup kendisinin mütevazidir. Takma ad, Şeytan şeklinde şekil verilen çatı kiremitidir.

358	夢でみた 妻の笑顔に うなされる <i>Yume de mita/ tsuma no egao ni/ unasareru</i> Rüyada gördüm/ hanımın güler yüzüne/çılgılık atarım	KS	2014
-----	--	----	------

Hanımını rüyasında gülerken gören beyaz yakalı, korkunç bir rüya gördüğünü düşünmesi sebebiyle çılgılık atmaktadır.

359	妻なのか・・・ 妖怪なのか・・・ ウォッチする <i>Tsuma na no ka.../ yōkai na no ka.../ wocchi suru</i> Karım mı.../ hayalet mi.../ bakalım	スムージ (Sumūji)	2014
-----	---	------------------	------

Eserde 妖怪ウォッチ (*Yōkai Wocchi*) adlı anime, eserin yazıldığı yılda oldukça popüler olduğu için bu sözcüklerin kullanıldığı görülmektedir. Hanım mı, hayalet mi bakalım şeklinde yer almaktadır.

360	耐えてきた そう言う妻に 耐えてきた <i>Taetekita/ sōiu tsuma ni/ taetekita</i> Katlandım/ öyle diyen karıma/ katlandım	マスオ (Masuo)	1993
-----	--	----------------	------

Katlandım diye söylenen karısına koca, kendisi katlanmaktadır. Takma ad kısmında **Masuo** sözcüğü yer almaktadır. Japon çizgi filmi *Sazae san*, adlı Japon çizgi filminde geçen bir karakter olup, evin içerisinde sözü geçmemektedir. Kocanın kendisini evde **Masuo** olarak gördüğü anlaşılmaktadır.

Aşağıda yineleme sözcüğü yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
耐えてきた	<i>taetekita</i>	katlandım

361	『妻』の字が 『毒』に見えたら 倦怠期 <i>Tsuma no ji ga/ doku ni mietara/ kentaiki</i> “Hanım” karakteri/ “zehir” gibi görününce/ bıkkınlık dönemi	FA 宣言できない 夫 (FA sengen dekinai otto) FA ilan edemeyen koca	1993
-----	---	--	------

Eserde koca, hanım *kanjisini* zehir olarak okumaya başladığında bıkkınlık dönemi olduğunu söylemektedir. Takma ad kısmında **“FA ilan edemeyen koca”** şeklinde yer almaktadır.

Aşağıda yazılışı benzeyen karakterler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
妻	<i>tsuma</i>	hanım
毒	<i>doku</i>	zehir

妻	毒
(tsuma/hanım)	(doku/zehir)

362	ボーナスの 一番搾り 妻が呑み <i>Bōnasu no/ ichibanshibori /tsuma ga nomi</i> İkramiyenin/ en iyi sıkımı/ hanım içer	背太郎 (Setarō)	1990
-----	---	-----------------	------

Eserde geçen 一番搾り (*ichibanshibori*) sözcüğü, “1990 yılı mart ayında Kirin bira markası tarafından satışa sürülen biranın adıdır. Asahi marka biranın 'kuru (ﾄﾞﾗ

イ/dorai)' adıyla çıkardığı birayla rekabet etmiştir” (Yonekawa,s.46)¹³⁴. ボーナス

(*Bōnasu*) sözcüğü ile, beyaz yakalının almış olduğu ikramiyeden söz edilmektedir. Karısı ikramiyenin en iyi sıkımını içmektedir.

363	“オーイお茶” 飲みにおいでと 妻を呼び <i>Ōi ocha/ nomi ni oide to/ tsuma wo yobi</i> 'Hey, çay'/ içmeye gelsene diye/ hanıma seslenme	やさしい亭主 (<i>Yasashī teishu</i>) Anlayışlı koca	1993
-----	---	---	------

Eserde, karısına hey çay içmeye gelsene diye seslenen koca tasvir edilmektedir.

Eserde geçen “*Ōi ocha*” sözcüğü aynı zamanda Japonya'da yeşil çay markasıdır.

Resim: オーイお茶 (Ōi ocha) marka yeşil çay ürünleri¹³⁵

“オーイ (Ōi)” sözcüğü, Japonca’da seslenmede kullanılan çağırma sözcüğüdür. Burada da hey, çay şeklinde seslenmesi ve Japon yeşil çay markası eşsesli sözcüğünün kullanıldığı görülmektedir. Takma ad, **Anlayışlı koca** sözcüğüdür.

364	妻よりも やさしくおこす 駅員さん <i>Tsuma yori mo yasashiku okosu eki'in san</i> Hanımdan daha/ kibarca uyandıran/ istasyon görevlisi	恐妻亭主 (<i>Kyōsaiteishu</i>) Korkunç hanımı olan koca	1994
-----	---	--	------

Eserde koca, trende uyuyakaldığında istasyon görevlisi hanımından daha kibarca uyandırmaktadır. Hanımının uyandırırken daha sert bir şekilde seslendiği anlaşılmaktadır. Takma ad, “**Korkunç hanımı olan koca**” şeklinde yer almaktadır.

365	なぜ太る 同じ食事で 妻だけが <i>Naze futoru/ onaji shokuji de/ tsuma dake ga</i> Neden şişmanlar/ aynı yemekle/ sadece karım	太りたい夫 (<i>Futoritai otto</i>) Şişmanlamak isteyen koca	1995
-----	--	---	------

¹³⁴ 1990 yılı Popüler sözcük bölümü- Bronz ödülü olarak seçilen sözcüktür. Ödülü, Motoyama Hideyo (本山 英世) Kirin Bira Şirket Müdürü almıştır.

¹³⁵ Görsel, ürünlerin resmi web sitesinden alınmıştır. <https://www.itoen.jp/oiocha/> (E. T. 24.11.2022)

Aynı yemeği yemelerine rağmen, karısının neden şişmanladığını merak etmektedir. Takma ad olarak “**Şişmanlamak isteyen koca**” şeklinde kullanıldığı görülmektedir.

366	ともかせぎ 妻の貯金は 何故増える <i>Tomokasegi/ tsuma no chokin wa/ naze fueru</i> Birlikte kazanıp/ hanımın birikimi/ neden artıyor	金欠症 (<i>Kinketsushō</i>) Parasızlık hastalığı	1995
-----	--	--	------

Karısı ile birlikte çalışmalarına rağmen, hanımı kazanmış olduğu parayı biriktirmektedir. Aile için yapılan harcamalarda ise, beyaz yakalının kazandığı parayı kullanmaktadır. Takma ad kısmında “**Parasızlık hastalığı**” sözcüğünün kullanımı görülmektedir.

367	よく出かけ よく食いよく寝て 妻元気 <i>Yoku dekake /yoku kui yoku nete/ tsuma genki</i> Çok dışarı çıkar/ çok yer, çok uyur/ hanım mutlu	で入口 (<i>Deiriguchi</i>) Giriş-çıkış	1993
-----	--	---	------

Karısı ile ilgili olarak, çokça dışarı çıktığını, çok yediğini, çok uyuduğunu ve böyle olduğu için de karısı mutludur. Takma ad, **Giriş-çıkış** sözcüğüdür.

368	全自動 妻がだんだん 退化する <i>Zenjidō/ tsuma ga dandan/ taika suru</i> Tam otomatik/ karım gitgide/dejenere olur	心配性 (<i>Shinpaisei</i>) Endişelilik	1996
-----	--	---	------

Teknolojik aletlerin ilerleyen teknolojiyle birlikte tam otomatik olmasıyla, karısının ev işlerinde eskisi gibi kendisi yapmadığı ifade edilmektedir. Takma ad, **endişelilik** sözcüğüdür.

369	ボーナス日 出逢った頃の 妻に逢う <i>Bōnasu hi/ deatta koro no/ tsuma ni au</i> İkramiye günü/ karşılaştığım zamanki/ hanımla görüşme	美人妻の夫 (<i>Bijin tsuma no otto</i>) Güzel hanımın kocası	1997
-----	--	---	------

İkramiye aldığı zaman, hanımı sevinmesi nedeniyle beyaz yakalıya iyi davranmaktadır. O zamanki karısıyla görüşmek istemektedir. Takma ad olarak, **Güzel hanımın kocası** şeklinde yer almaktadır.

370	メシがない 飲んで帰れと 妻の指示 <i>Meshi ga nai/ nonde kaere to/ tsuma no shiji</i> Yemek yok/ iç de gel diye/ hanımın talimatı	指示待男 (<i>Shijimachiotoko</i>) Talimat bekleyen koca	1997
-----	--	--	------

Eserde karısı evde yemek yapmadığı için, kocasına dışarıda yemek yedikten sonra gelmesini söylemektedir. Takma ad kısmında, “**Talimat bekleyen koca**” şeklinde bir kullanım görülmektedir.

371	「援助して」 妻に頼んだ 「交際費」 'Enjo shite'/ tsuma ni tanonda/ 'kōsaihi' 'Yardım etsene'/ hanımdan istedim/ gezme parası	イケナイ中年 (Ikenaichūnen) Yapamayan orta yaş	1997
-----	---	---	------

Koca, maaşının tamamını karısına verdiği için karısından aldığı harçlıklarla harcamalarını karşılamaktadır. Ancak, parası yetmediği için karısından kendisine dışarı çıkma parasında yardım etmesini istemektedir. Takma ad, **Yapamayan orta yaş** sözcüğüdür.

372	妻だから 運転できる 火の車 Tsuma dakara/ unten dekiru /hi no kuruma Karım olduğu için/ sürebiliyor /ateşten araba	藤原湖	1998
-----	--	-----	------

火の車 (*hi no kuruma*) ifadesi *Sūpā Daijirin* sözlükte, “Evin ekonomik durumunun oldukça kötü durumda olmasıdır.” şeklinde tanımlanmaktadır. Eserde, ailenin ekonomik durumunun kötü olmasına rağmen karısı başarılı bir şekilde evi yönetmektedir.

373	続柄 あわてて「妻」を 「毒」と書き Tsuzukigara/ awatete tsuma wo/ doku to kaki Yakınlığınız/ aceleyle 'karımı'/ 'zehir' diye yazdım	いじめられ夫 (Ijimerareotto) Zorbalığa uğrayan koca	2000
-----	--	---	------

Evrak doldururken, yakınlığı kısmı bulunmaktadır. Bu eserde o kısma karısını yazacakken benzer görünüme sahip olmasından dolayı zehir diye yazdığını belirtmektedir. Eserde komik olması açısından kurmacadır ve gerçekten zehir şeklinde yazması beklenmemektedir.

Aşağıda yazılışları benzeyen karakterlere (kanji) yer verilmiştir.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
妻	<i>tsuma</i>	hanım
毒	<i>doku</i>	zehir

妻	毒
---	---

(tsuma/hanım)	(doku/zehir)
---------------	--------------

374	I モード 妻にもほしい 愛モード I mōdo/ tsuma ni mo hoshī/ ai mōdo I modu/ hanıma da istiyorum/ aşk modu	独楽 (Dokuraku) Yalnız eğlenme	2001
-----	---	---------------------------------------	------

I modu olarak adlandırılan, Docomo tarafından başlatılan cep telefonları için internete bağlanmayı sağlayan bir hizmettir. Bu eserde de karısına da aşk modu istediği ifade edilmektedir. Takma ad, “**Yalnız eğlenme**” sözcüğüdür.

Aşağıda eşesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
I モード	aimōdo	I modu
愛モード	aimōdo	aşk modu

375	タバコより 体に悪い 妻のグチ Tabako yori/ karadani warui/ tsuma no guchi Sigaradan daha/ vücuda zararlı/ hanımın dırdırı	小 心 亭 主 (Shōshinteishu) Ürkek koca	2002
-----	--	---	------

Sigaranın vücuda zararlı bir madde olduğu yaygın olarak bilinmektedir. Eserde hanımının dırdırı ve şikayetlerinin sigaradan daha çok vücuda zararlı olduğu yer almaktadır. Hanımının sürekli şikâyet eden birisi olduğu anlaşılmaktadır. Takma ad kısmında “**Ürkek koca**” şeklinde yer almaktadır.

376	本物の ビール買ったら 妻激怒 Honmono no/ bīru kattara/ tsuma gekido Gerçek/bira alınca/ hanım sinirlenir	発泡美人 (Happōbijin) Köpük güzel	2002
-----	--	-------------------------------------	------

Eserde kocanın bira almasına hanımının sinirlendiği ifade edilmektedir. Japonya'da bira ve düşük maltlı bira (発泡酒/happōshu) adı verilen iki içki türü ele alınmaktadır. Takma ad kısmında yer alan 発泡美人(Happōbijin) “**Köpük güzel**” anlamına gelmekte olup, “**Her açıdan güzel**” 八方美人 (Happōbijin) eşesli sözcüğü ile kelime oyunu yapılarak oluşturulmuştur. 八方美人 (Happōbijin) sözcüğü, “*Nereden bakılırsa bakılsın, eksiği olmayan güzel.*” şeklinde tanımlanmaktadır.

377	ついて来い 今では妻に ついて行く <i>Tsuitekoi/ ima de wa tsuma ni/ tsuiteiku</i> Peşimden gel/ şimdi ise hanımı/ takip ediyorum	来行 (<i>Raikō</i>) Gel-git	2002
-----	---	-----------------------------------	------

Önceleri koca, öncüdür ve karısı onu takip etmektedir. Ancak, sonrasında karısının daha otoriter olması sebebiyle kocanın karısını takip ettiği anlaşılmaktadır.

Takma ad, “**Gel-git**”olarak yer almaktadır.

Aşağıda zıt anlamlı sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
ついて来い	<i>tsuitekoi</i>	peşinden gelme
ついて行く	<i>tsuiteiku</i>	takip etme

378	病んで知る 妻の瞳の 温かさ <i>Yande shiru/ tsuma no hitomi no/ atatakasa</i> Hastayken bilirim/ hanımın gözündeki/sıcaklığı	還暦の男 (<i>Kanreki no otoko</i>) 60 yaş erkek	2002
-----	--	---	------

Hasta olduğunda karısının kendisine iyi bakması sebebiyle, gözündeki sıcaklığı anladığı ifade edilmektedir. *Hitomi* sözcüğü göz bebeği anlamına gelmektedir. Takma ad, “**60 yaş erkek**” şeklinde yer almaktadır.

379	妻の声 昔ときめき 今動悸 <i>Tsuma no koe/ mukashi tokimeki/ ima dōki</i> Hanımın sesi/ önceden heyecan verici/ şimdi kalp çarpıntısı	紙風船 (<i>Kamifūsen</i>) Kâğıt balon	2003
-----	--	--	------

Hanımının sesinin önceleri heyecan verici bir şekilde kalbini çarptırdığından, şimdi ise kalp çarpıntısına dönüştüğünden söz edilmektedir. *ときめく (tokimeku)* eylemi *Gyakubiki sūpā daijirin elektronik sözlükte*, “Sevinç veya beklenti gibi şeyler için kalbin heyecanlanmasıdır.” şeklinde tanımlanmakta olup, aynı sözlükte *動悸(dōki)* sözcüğü ise, “Kalbin heyecanlanmasıdır. Kalp atışının normalden daha hızlı çarpması, ritminin bozulmasıdır.” şeklinde tanımlanmaktadır. Takma ad, “**Kâğıt balon**” sözcüğüdür.

Aşağıda zıt anlamlı sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
昔	<i>mukashi</i>	eskiden
今	<i>ima</i>	şimdi
ときめき	<i>tokimeki</i>	heyecan verici
動悸	<i>dōki</i>	kalp çarpıntısı

380	恋仇 譲れば良かった 今の妻 <i>Koigataki/ yuzureba yokatta/ ima no tsuma</i> Aşk rakibi/ affetsem iyiydi/ şimdiki eşimi	ト占 (Bokusen)	2003
-----	---	-----------------	------

Evlenmeden önce kocanın kendisini seven başka kadınların arasından şimdiki hanımını seçmesi ele alınmaktadır. Karısıyla evlenmenin yanlış bir tercih olduğunu dile getirmektedir.

381	妻一人 操れないのに 部下十人 <i>Tsuma hitori/ ayatsurenai no ni/ buka jūnin</i> Hanım bir kişi/ idare edemezken/ ast on kişi	隣のおんちゃん (Tonari no onchan)	2003
-----	--	-------------------------------	------

Karısının otoriter bir karakter olması sebebiyle, onu idare edemediği ifade edilmektedir. Hanım bir kişi idare edemezken, altında on kişinin çalıştığını ve onları idare edebildiğini dile getirmektedir.

382	「残念！」と 俺の給料 妻が斬り <i>Zannen! to/ ore no kyūryō/ tsuma ga kiri</i> Yazık! diye/ benim maaşı/ hanım keser	切腹パパ (Seppukupapa) Harakiri baba	2004
-----	---	--	------

Eserde, beyaz yakalının maaşını karısı ele geçirmektedir. Popüler sözcük olan, “「残念！」と斬り” ifadesi yer almaktadır. Takma ad, “**Harakiri baba**” (intihar eden baba) şeklindedir.

383	ケンカして わかった妻の 記憶力 <i>Kenka shite/ wakatta tsuma no/ kiokuryoku</i> Kavga edince/ anladım hanımın/ hafıza gücünü	機関銃 (Kikanjū) Makineli tüfek	2004
-----	---	------------------------------------	------

Kavga ettikleri zaman, aralarında geçen olayları hatırlatması sebebiyle hanımının hafıza gücünün iyi olduğunu anlamıştır. Takma ad, **Makineli tüfek** sözcüğüdür. **Makineli tüfek** gibi karısının art arda durmadan konuşmasından söz edilmektedir.

384	リストラで 冬のアナタと 妻がいう <i>Risutora de/ Fuyu no Anata to/ tsuma ga iu</i> Yeniden yapılandırmada/ Fuyu no Anata diye/ söyleyen karım	北風不職 (Kitakazefushoku) Kuzey rüzgârı iş yok	2004
-----	---	---	------

Yeniden yapılandırma sebebiyle beyaz yakalı işsiz kalmıştır. 2004 yılına ait eser olması sebebiyle o dönemlerde oldukça popüler olan “**Fuyu no Sonata**” dizisi ile ilişkilendirilerek “kışın sen” anlamına gelen “**Fuyu no Anata**” şeklindeki ifade yer almaktadır. İşten çıkarıldığı zamanla ilgili olarak kış mevsimi olduğu anlaşılmaktadır. Takma ad, “**Kuzey rüzgârı iş yok**” olarak kullanılmıştır.

385	こたつから 首だけ出して しきる妻 <i>Kotatsu kara/ kubi dake dashite/ shikiru tsuma</i> Kotatsudan/ sadece boynunu çıkarıp/buyuran karım	傲慢妻 (<i>Gōmantsuma</i>) Kibirli hanım	2004
-----	---	---	------

Karısı kışın ısınmak için kullanılan *kotatsudan* sadece kafasını çıkararak, kocasına bir şeyler yapmasını söylemektedir. Takma ad, “**Kibirli hanım**” şeklinde yer almaktadır.

386	共稼ぎ 妻の稼ぎは 妻のもの <i>Tomokasegi tsuma no kasegi wa tsuma no mono</i> Birlikte kazanma/ hanımın kazancı/ hanımın malı	共稼ぎ夫 (<i>Tomokasegiotto</i>) Birlikte kazanan koca	2004
-----	--	--	------

Karısı ile birlikte çalışıp para kazanmalarına rağmen, beyaz yakalının kazanmış olduğu para ailenin giderleri için kullanılmaktadır. Karısı, kazandığı parayı kendisine ayırmaktadır. Takma ad kısmında “**Birlikte kazanan koca**” şeklinde yer almaktadır.

387	耐震の 強度増すのは 妻ばかり <i>Taishin no/ kyōdo fuyasu no wa/ tsuma bakari</i> Depreme dayanıklı/ direnci arttıran/ sadece karım	実里 (<i>Minori</i>)	2005
-----	--	-------------------------	------

Karısının her zaman dayanıklı ve güçlü olduğundan söz edilmektedir. Depreme karşı dayanıklı olan ve direnci arttıran kişinin hanımı olduğu ele alınmıştır.

388	妻の口 マナーモードに 切りかえたい <i>Tsuma no kuchi/ manā mōdoni / kirikaetai</i> Hanımın çenesini/ sessiz moda/ almak istiyorum	ポチのパパ (<i>Pochi no papa</i>) Pochi'nin babası	2005
-----	--	---	------

Bu eserde hanımının çenesini sessiz moda almak istemektedir. Çok konuşmasından rahatsızlık duyduğu anlaşılmaktadır. Takma ad olarak “**Pochi'nin babası**” şeklinde yer almıştır.

389	怖いのは 地震 津波に テロと妻 <i>Kowaino wa jishin tsunami ni tero to tsuma</i> Korktuklarım/ deprem-tsunamiyle/ terör ve karım	はずれた親父 (<i>Hazureta oyaji</i>) Dışlanan baba	2005
-----	---	--	------

Beyaz yakalı, deprem, *tsunami* gibi doğal afetlerden, terör ve karısından korkmaktadır. Karısının otoriter bir karaktere sahip olduğu anlaşılmaktadır. Takma ad olarak “**Dışlanan baba**” olarak yer almaktadır.

390	セキュリティ 一番手薄な 妻の口 <i>Sekyuriti/ ichiban teusuna/ tsuma no kuchi</i>	無給警備員 (<i>Mukyūkeibi'in</i>)	2005
-----	---	-----------------------------------	------

	Güvenlik/ en fazla zafiyet/ hanımın ağzı	Maaşsız güvenlik görevlisi	
--	---	----------------------------	--

Hanımının konuşulan şeyleri hemen iletmesi sebebiyle en fazla güvenlik zafiyetini hanımın ağzıdır. Takma ad, “**Maaşsız güvenlik görevlisi**” şeklinde kullanılmaktadır.

391	パックする おしゃべりしない 妻が好き <i>Pakku suru/ oshaberi shinai/ tsuma ga suki</i> Maske yapan/ konuşmayan/ hanım severim	紙風船 (<i>Kamifūsen</i>) Kâğıt balon	2005
-----	---	--	------

Maske yapan ve konuşmayan hanımı sevmektedir. Bakımlı olan ve maske yaptığı zaman da maskenin bozulmaması için konuşmaması sebebiyledir. Takma ad olarak “**Kâğıt balon**” sözcüğü kullanılmıştır.

392	人生の 第二職場は 妻の部下 <i>Jinsei no/ dainishokuba wa/ tsuma no buka</i> Hayatın/ ikinci iş yeri/ hanımın astı	世の常人の常 (<i>Yo no jōnin no jō</i>) Dünyadaki sıradan insandan da sıradan	2005
-----	--	--	------

Beyaz yakalı eve geldiğinde hanımı kendisine iş yaptırmaktadır. Bu yüzden hayatın ikinci iş yeri hanımın astı olarak çalışmak şeklinde dile getirilmektedir. Takma ad, “**Dünyadaki sıradan insandan da sıradan**” şeklinde yer almaktadır.

393	妻準備 いい日旅立ち 退職日 <i>Tsuma junbi/ ii hi tabidachi/ taishokubi</i> Hanım hazırlık/ iyi gün yolculuğa çıkma/ emeklilik günü	谷底紳士 (<i>Tanisokoshinshi</i>)	2005
-----	---	------------------------------------	------

Eserde, *iihitabidachi* sözcüğü aynı zamanda şarkı ismidir. Şarkıyı anımsatarak eser oluşturulmuştur. Emeklilik günü itibariyle, hanımına hazırlık yapmasını söylemesi ve yolculuğa çıkmaları ifade edilmektedir.

Japonca Şarkı Sözleri	Transkripsiyonu	Türkçe'ye Aktarımı
いい日旅立ち	<i>Ii hi tabidachi</i>	İyi gün yolculuğa çıkma

雪解け間近の北の空に向かい 過ぎ去りし日々の夢を叫ぶ時 帰らぬ人たち暑い胸をよぎる せめて今日から一人きり旅に出る ああ日本のどこかに 私を待ってる人がいる いい日旅立ち夕焼けをさがしに 母の背中で聞いた歌を道連れ に・・・ 岬のはずれに少年は魚つり 青い芒の小径を帰るのか 私は今から想い出を創るため 砂に枯木で書くつもり“さよなら” と ああ日本のどこかに 私を待ってる人がいる いい日旅立ち 羊雲をさがしに 父が教えてくれた歌を道連れ に・・・ ああ日本のどこかに 私を待ってる人がいる いい日旅立ち幸せをさがしに 子供の頃に歌った歌を道連れ に・・・	<i>Yukidoke majikano kita no sora ni mukai</i> <i>Sugisarishi hibi no yume wo sakebu toki</i> <i>Kaeranu hitotachi</i> <i>Atsui mune wo yogiru</i> <i>Semete kyō kara hitorikiri</i> <i>Tabi ni deru</i> <i>Aa Nihon no dokoka ni</i> <i>Watashi wo matteru hito ga iru</i> <i>Ii hi tabidachi</i> <i>Yūyake wo sagashi ni</i> <i>Haha no senaka de kīta</i> <i>Uta wo michizure ni...</i> <i>Misaki no hazure ni shōnen wa tsuri</i> <i>Aoisusuki no komichi wo kaeruno ka.</i> <i>Watashi wa ima kara omoide wo tsukuru tame</i> <i>Suna ni kareki de kaku tsumori sayonara to</i> <i>Aa Nihon no dokoka ni</i> <i>Watashi wo matteru hito ga iru</i> <i>Ii hi tabidachi hitsujigumo wo sagashi ni</i> <i>Chichi ga oshietekureta uta wo michizure ni ...</i> <i>Aa Nihon no dokoka ni</i> <i>Watashi wo matteru hito ga iru</i> <i>Ii hi tabidachi shiawase wo sagashi ni</i> <i>Kodomo no toki ni utatta uta wo michizure ni</i>	Karın çözüldüğü yakınlardaki kuzey gökyüzüne yönelip Geçip giden günlerin hayalini haykırınca Dönemeyen kişiler sıcak kalbinden geçer En azından bugünden itibaren yalnız yolculuğa çıkıyorum Aa Japonya'da bir yerde Beni bekleyen biri var. İyi gün yolculuğa çıkma güneşin batışını aramak için Annemin sırtında duyduğum şarkıyı yolda beraber... Koyun ilerisinde genç balık tutuyor Mavi otlı dar yolu dönecek misin? Ben şimdiden hatıra oluşturmak için Kuma kopan dalla yazma niyetindeyim 'Hoşçakal' diye Aa Japonya'da bir yerde Beni bekleyen biri var. İyi gün yolculuğa çıkma koyundan bulutu aramak için Babamın öğrettiği şarkıyı yolda beraber... Aa Japonya'da bir yerde Beni bekleyen biri var. İyi gün yolculuğa çıkma mutluluğu aramak için Çocukken söylediğim şarkıyı yolda beraber....
---	---	---

Yukarıda geçen şarkı sözleri, ¹³⁶ Japonya Ulusal Demiryolları ¹³⁷ için hazırlanmıştır.

394	旅先の 妻から電話 「ゴミ出したあ」 <i>Tabisaki no/ tsuma kara denwa/ gomidashitā</i> Seyahatteki/ karımdan telefon/ “Çöpü çıkardın mı?”	のらくろ (<i>Norakuro</i>)	2005
-----	---	-----------------------------------	------

Karısının seyahate çıkıp, evde olmamasına rağmen kocasını arayarak çöpü çıkarıp çıkarmadığını sorması ele alınmaktadır. *Norakuro* sözcüğü, siyah beyaz bir köpek olan Japon manga karakteridir.

395	妻の感 GPS より 精度よし <i>Tsuma no kan/ GPS yori/ seido yoshi</i> Hanımın hisleri/ takip sisteminden de /doğru	疲労骨折 (<i>Hirōkossetsu</i>) Yorulma kırılması	2005
-----	---	---	------

¹³⁶ Şarkı sözleri, (<https://www.uta-net.com/song/443/>) (E. T. 05.10.2021)) web sitesinden alınmıştır.

¹³⁷ Japonca'da (日本国有鉄道/*Nihonkokuyūtetsudō*) şeklinde yer almaktadır.

Hanımının hislerinin takip sisteminden daha doğru olduğu ele alınmaktadır. Takma ad kısmında **Yorulma kırılması** (*İng. fatigue fracture*) sözcüğü, tek bir seferde kemiğin kırılmasını değil, aynı yere tekrarlayan darbe sebebiyle kırılmayı ifade eden sözcüktür.

396	妻の顔 昔モナリザ 今ムンク <i>Tsuma no kao/ mukashi Monariza/ ima Munku</i> Hanımın yüzü/ önceleri Monalisa/ şimdi Munch	夫のさけび <i>(otto no sakebi)</i> Kocanın çığlığı	2005
-----	---	---	------

Hanımının yüzünü önceden *Monalisa* tablosuna benzetmekte olup, şimdi ise *Munch*'a benzetmektedir. Yukarda verilen eserde ise, kocası eşinin yüzü ile ilgili olarak dünyaca ünlü iki tabloya benzetmektedir. Bunlardan ilki, Japonca'da モナリザ (*Monariza*) olarak adlandırılan dünyaca ünlü *Mona Lisa* tablosudur. *Mona Lisa* tablosu ile ilgili görsele aşağıda yer verilmektedir. Diğer sözcük ise *Munch*'tur. Burada *Munch* sözcüğü ünlü ressam *Edvard Munch'u* ifade etmektedir. Japonca'da “エドヴァルド・ムンク” olarak yazılmakta olup, eserde “ムンク (*Munku/Munch*)” olarak geçmektedir. Burada *Munch* tarafından resmedilen ve Türkçe'ye de 'çığlık' olarak aktarılan eserinden söz edilmektedir. Japonca'da çığlık adlı tablonun adı “叫び (*sakebi*)”dir. Eserin takma ad (mahlas) kısmında “**kocanın çığlığı**” anlamına gelen, “夫のさけび” (*otto no sakebi*) sözcüğü de “Çığlık” adlı eserden söz edildiğini belirtmektedir.

Resim 49: Mona Lisa tablosu¹³⁸

Resim 50: Çığlık tablosu¹³⁹

¹³⁸ Görsel, (https://tr.wikipedia.org/wiki/Mona_Lisa) sitesinden alınmıştır (E. T. 13.05.2021).

¹³⁹ Görsel, https://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%87%C4%B1%C4%9F%C4%B1k_%28tablo%29 adresinden alınmıştır. (E. T. 10.10.2022)

Dolayısıyla eserde, hanımın önceleri asaletli duruşu ile **Mona Lisa** tablosuna benzediği, zamanla bu düşüncesinin değişerek şimdi ise **Çılgık** tablosundaki gibi korkutucu bir görünümü olduğundan söz edilmektedir.

Eserde geçen benzetme ile ilgili sözcükler aşağıda yer almaktadır.

Benzeyen	Benzetilen	Benzetme Yönü
Hanımın yüzü (önceden)	<i>Mona Lisa</i>	asil, güzel
Hanımın yüzü (şimdi)	<i>Munch (Çılgık tablosu)</i>	korkunç

397	定年後 メシ・フロ・お茶は 妻の声 <i>Teinengo meshi-furo-ocha wa tsuma no koe</i> Emeklilik sonrası/ yemek- banyo- çay/ hanımın sesi	静子 (Shizuko) Shizuko Sessiz çocuk	2006
-----	---	--	------

Emeklilik sonrasında evde olması sebebiyle, evde hanımı kendisine sadece yemek, banyo ve çay diye seslenmektedir. Takma ad kısmında, **Sessiz çocuk** sözcüğü yer almaktadır.

398	「時間よ」と 二度寝する妻 起きる俺 <i>'Jikan yo' to /nidone suru tsuma/ okiru ore</i> 'Zaman geldi' diye/iki kez uyuyan hanım/ uyanan ben	塚丸 (Tsukamaru)	2006
-----	--	-------------------	------

Kocasına işe gitmesi için zamanın geldiğini söyleyip, hanımı ikinci kez uyumaktadır. Hanımının tekrar uyumasına karşın, koca uyanmaktadır.

399	妻は待つ!! 年金半分 掴むまで <i>Tsuma wa matsu!!/nenkin hanbun/ tsukamu made</i> Hanım bekler!!/emeklilik parasının yarısını/ kapana kadar	ヒロ君のパパ (Hirokun no papa) Hiro'nun babası	2006
-----	---	--	------

Emeklilik parasının yarısını kapmak için hanımı beklemektedir. Takma ad, “**Hiro'nun babası**” sözcüğüdür.

400	新妻は 炊事と掃除 未履修で <i>Nizuma wa/ suiiji to sōji /mirishū de</i> Yeni hanım/ yemek ve temizlik/alınmamış	蓮見ひろし (Hasumi Hiroshi)	2006
-----	--	---------------------------	------

Eserde, yeni evlenmiş hanımın yemek yapma ve temizlik yapmada becerikli olmaması sebebiyle ders almadığını ifade etmektedir. Ev ekonomisi dersinde ev ile ilgili genel becerileri kazandırmayı amaçlayan dersi, gerçek hayata geçiremediği için bu şekilde ifade etmiştir.

401	予知不能 妻の怒りの 時期と規模 <i>Yochifunō tsumano ikari no/ jiki to kibo</i> Tahmin edilemez/ hanımın öfkesinin/ zamanı ve ölçeği	地震予報士 <i>(Jishinyobōshi)</i> Depremi önceden tahmin eden	2006
-----	--	--	------

Bu eserde, karısının öfkesinin ne zaman ortaya çıkacağını ve ölçeğinin ne olacağını tahmin edememektedir. Karısının öfkesini depreme benzetmektedir. Takma ad, “**Depremi önceden tahmin eden**” olarak yer almaktadır.

Aşağıda benzetme ile ilgili sözcükler yer almaktadır.

Benzeyen	Benzetilen	Benzeme yönü
Hanımın öfkesi	deprem	*zamanı ve ölçeğinin tahmin edilmemesi

Burada hanımın öfkesi depreme benzetilmektedir. Depremi ne zaman ve hangi ölçekte olacağı bilinemediği gibi, hanımın öfkesinin de ne zaman ve ne kadar kuvvetli olacağını önceden bilinmemektedir. Takma ad, '**depremi önceden tahmin eden**' sözcüğüdür.

402	「直帰する」 妻の返信 「えっ！困るー！」 <i>Chokki suru/ tsuma no henshin / ee! komarū!</i> 'Hemen dönüyorum'/ hanımın cevabı/ aaa telaşlandım	妻にもアポ取り <i>(Tsuma ni mo apotori)</i> Karımdan da randevu alma	2006
-----	--	---	------

Kocası, karısına hemen döneceğini belirten bir mesaj atmaktadır. Karısı ise, cevap olarak telaşlı olduğunu, endişelendiğini belirtmektedir. Hemen eve gelmesini istememektedir. Yemek vb. hazırlıkların yapılmadığı ya da evde bulunmadığı vb. anlaşılmaktadır. Takma ad, “**Karımdan da randevu alma**” sözcüğüdür. Takma addan da anlaşılacağı üzere, kocası istediği zaman eve dönemediğini, eve dönmek için de karısından randevu alması gerektiğini esprili bir şekilde dile getirmektedir.

403	なつかしや 妻のエクボが いまメタボ <i>Natsukashiya/ tsuma no ekubo ga/ ima metabo</i> Özlerim/ hanımın gamzesi/ şimdi şişman	ごんちゃん <i>(Gonchan)</i>	2006
-----	---	---------------------------	------

Hanımının önceleri gamzesinin belirgin bir şekilde görüldüğünü anlatmaktadır. Şimdi ise, kilo alması sebebiyle gamzesinin belli olmamaktadır. Takma ad olan **Gonchan** sözcüğü, maskot karakterin adıdır.

Aşağıda benzer sesli sözcük kullanımları görülmektedir.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
エ Kubo	<i>ekubo</i>	gamze
メ Ta Bo	<i>metabo</i>	şişman

404	買ってきて 着信メールは 妻ばかり <i>Kattekite/ chakushin mēru wa/ tsuma bakari</i> Al da gel/ gelen mail / sadece karım	いまいち鷹山(ヨウザン) <i>(Imaichiyōzan)</i>	2006
-----	---	---------------------------------------	------

Karısından gelen mesajların sadece al da gel şeklinde alışveriş yapmasını içermektedir.

405	「教えません」 妻の小遣い グレーゾーン <i>"Oshiemasen"/ tsuma no kozukai/ gurēzōn</i> “Söylemem” / hanımın harçlığı/ belirsiz alan	1 万円亭主 <i>(Ichiman'en teishu)</i> 10.000 yen koca	2006
-----	---	---	------

Karısının ne kadar harçlık vereceğinden emin olamamaktadır. Takma ad, **“10.000 yen koca”** sözcüğüdür. Takma ada bakıldığında, her harçlık istediğinde karısının 10.000 yen verdiği anlaşılmaktadır.

406	ハンカチで ヨン様卒業 ぼくの妻 <i>Hankachi de/ Yon sama sotsugyō/ boku no tsuma</i> Mendille/ Yon'u bitiren / Benim hanım	紀州梅	2006
-----	--	-----	------

Eserde *Fuyu no Sonata* adlı dizinin bitmesi nedeniyle, hanımının dizideki hayranı olduğu *Yonsama*'ya mendille üzülererek, ağlayarak veda etmiştir.

407	定年の 延長決まり 妻元気 <i>Teinen no/ enchō kimari/ tsuma genki</i> Emekliliğin/ uzatımı belli olunca/ hanım mutlu	うつ蟬 <i>(Utsusemi)</i>	2007
-----	---	--------------------------	------

Kocasının hemen emekli olmayacağını öğrenmesi sebebiyle karısının mutlu olmuştur. Emekli olmasını ve tüm gün evde olmasını istemediği anlaşılmaktadır.

408	「今帰る」 妻から返信 「まだいいよ」 <i>Ima kaeru/ tsuma kara henshin/ mada ii yo</i> 'Şimdi dönüyorum/ hanımdan cevap/ “Daha iyi ya”	えむ <i>(Emu)</i>	2007
-----	---	--------------------	------

Kocası, iş bitiminde karısına hemen eve dönmek üzere olduğunu iletmektedir.

Ancak, karısı kocasının daha dönmese de olabileceğini belirtmektedir. Eserden kocanın hemen eve gelmesinin istenmediği anlaşılmaktadır.

409	千の風 聞いてる妻は ハリケーン Sen no kaze/ kiteru tsuma wa/ harikēn Bin rüzgâr / dinleyen karım/ kasırğa	風力計 (Fūryokukei) Anemometre	2007
-----	--	--	------

Bin rüzgâr adlı şarkıyı dinlemesine rağmen karısının, kırıp döken bir kasırğaya benzetmektedir. Takma ad, **Anemometre** sözcüğüdür.

Yukarıda verilen eserde ise, karısını kasırğaya benzetmektedir. Eser içerisinde “千の風 /sen no kaze” Türkçe'ye “**bin rüzgâr**” olarak aktarılmaktadır. “**Bin rüzgâr, dinleyen karım kasırğa**” şeklinde eser içerisinde geçmektedir. Burada '**Bin rüzgâr**' sözcüğü ve '**dinleme**' sözcükleri ilişkili sözcüklerdir. Amerikan *Mary Elizabeth Frye*' a ait olan '*Don't stand at my grave and weep*' adlı şiirin *Arai Man*, (新井 満/あらい まん) tarafından Japonca 'ya uyarlanarak şarkı haline getirilmiş halidir.

Yukarıda şarkının sözlerinde de belirtildiği gibi, hanımının kocasına olan sevgisi, öldükten sonra bile mezarının önünde ağlamamasını istemesi, sonbaharda ılık olup, sabah kış olup kocasını uyandıracığından, gece yıldız olup kocasını koruyacağından söz edilmektedir. Eserde karısının bu şarkıyı dinlemesine rağmen karısının, rüzgâr bir kenara adeta kasırğa olduğu belirtilmektedir.

Japonca Şarkı Sözleri	Transkripsiyon	Türkçe'ye Aktarımı
千の風になって ¹⁴⁰	/(Sen no kaze ni natte)	Bin Rüzgâr Olup
私のお墓の前で泣かないでください / (Watashi no ohaka no mae de nakanaide kudasai)		Mezarımın önünde ağlama lütfen
そこに私はいません眠ってなんかいません / (Soko ni watashi wa imasen nemutte nanka imasen)		Orada ben yokum, uyumuyorum da
千の風に千の風になって / (Sen no kaze ni sen no kaze ni natte)		
あの大きな空を吹きわたっています / (Ano ōki na sora wo fukiwatatteimasu)		
秋には光になって畑にふりそそぐ / (Aki ni wa hikari ni natte hatake ni furisosogu)		Bin rüzgâr, bin rüzgâr
冬はダイヤのようにきらめく雪になる / (Fuyu no daiya no yōni kirameku yuki ni naru)		olup
朝は鳥になってあなたを目覚めさせる / (Asa wa tori ni natte anata wo mezamesaseru)		O büyük gökyüzünde esiyorum

¹⁴⁰ Şarkı sözleri (<http://www.mahoroba.ne.jp/~gonbe007/hog/shouka/sennokazeninatte.html> (E.T. 22.05.2021)) adresinden alınmıştır.

夜は星になってあなたを見守る/ (Yoru wa hoshi ni natte anata wo mimamoru)	Sonbaharda ışık olup tarlalara
	Kışın pırlanta gibi kar olacağım
	Sabah kuş olup, seni uyandıracığım
	Gece yıldız olup seni gözleyeceğim.

Tablo 23: (*Sen no Kaze ni natte*) 千の風になって Şarkı sözleri, transkripsiyon ve Türkçe'ye aktarımı

Kasırğa, sözcüğü TDK Güncel Türkçe sözlüğünde 1. isim, meteoroloji “Rüzgâr çizelgesinde hızı 64 veya daha fazla deniz mili olan ve kuvveti 12 ile gösterilen rüzgâr.” şeklinde tanımlanmaktadır.

Şarkı sözlerinin sevecen olmasına rağmen, karısının tıpkı kasırğa gibi kırıp dökken, gittiği yerlere zarar veren bir karakteri olduğunu dile getirmektedir.

410	妻の後 三步下がって カート押す Tsuma no ato/ sanpo sagatte/ kâto osu Hanımın arkasından/ üç adım geride/ alışveriş arabasını sürme	好好爺	2007
-----	---	-----	------

Eski Japon geleneklerine göre, hanım kocasının arkasından üç adım geri olacak şekilde takip etmektedir. Bu, kocasına olan saygısını göstermenin bir yoludur. Ancak, eserde tam tersine kocanın karısının arkasından alışveriş arabasını sürerek takip etmesi dile getirilmektedir. Karısından kendisine saygılı olarak eski kurallara göre davranması beklentisi içerisindedir. Karısının otoriter sahibi olduğu ve kocanın da itaatkâr olduğu anlaşılmaktadır. 三步下がって師の影をふまず¹⁴¹ şeklinde atasözü bulunmaktadır. Bu atasözü üç adım geriden gelerek, ustanın gölgesine basmama şeklinde ifade

¹⁴¹ “Sanpo sagatte shi no kage wo fumazu” şeklinde okunmaktadır. Aynı zamanda 三尺下がって師の影を踏まず (Sanjaku sagatte shi no kage wo fumazu) atasözüyle aynı anlamdadır.

edilebilmektedir. *Kanyōku Jiko Kotowaza Jiten*'de “Çırakların ustasını takip etmesi sırasında fazla yakınına gitmeleri görgü kuralına uygun olmadığı için, yaklaşık 90 cm (三尺/*sanshaku*) geriden gelerek ustasının gölgesine basmamaya çalışmasıdır. Çırak, ustasına saygı duyup, terbiyesini kaybetmemesi gerekmektedir.” şeklinde tanımlanmaktadır.

411	「記憶にない」 妻に通じる わけがない “ <i>Kioku ni nai</i> ”/ <i>tsuma ni tsūjiru</i> / <i>wakeganai</i> “ Ezberimde yok ”/ hanımın anlayacak/ hali de yok	中海	2007
-----	---	----	------

Bu eserde 「記憶にない」 (*kioku ni nai*) ifadesi, genellikle siyasetçiler tarafından kullanılmaktadır. Yolsuzluk veya devlet işlerinde ortaya çıkan herhangi bir sorunla ilgili olarak açıklama yaptıklarında fazla tepki çekmemek için başvurdukları bir savunma yöntemidir. Ancak, bu eserde karısı anlayışlı olmadığı için, bu ifade karısı tarafından kabul edilmemektedir.

412	箸つけた オレを見てから 食べる妻 <i>Hashi tsuketa/ ore wo mite kara/ taberu tsuma</i> Hashiyi tutan / beni gördükten sonra/ yiyen karım	武士の何分? (<i>Bushi no nanbun?</i>)	2007
-----	---	---------------------------------------	------

Bu eserdeki “武士の何分? (*Bushi no nanbun?*)” takma adı, eserin anlaşılmasında önemlidir. 1 Aralık 2006 yılında Japonya'da yayınlanan **Samurayın Onuru** olarak Türkçe'ye aktarılabilen, “武士の一分 (*Bushi no ichibun?*)” adlı filmin parodisidir. Eser tarihine bakıldığında da bu filmle ilişkili olduğu anlaşılmaktadır. Filmde, *Kimura* adlı karakter ve onun karısıyla arasındaki ilişkisi anlatılmaktadır. *Kimura* samuray olup, 毒見役(*dokumiyaku*) yemeklerde zehir olup olmadığını test etme işini yapmaktadır.

Bir gün, yemekte zehir olduğunu tespit eder ve zehrin etkisiyle görme yetisini kaybetmiştir. Bundan sonraki hayatını bu şekilde sürdürmesini anlatan bir filmidir.

Yukarıdaki eserde, yemeği karısının hemen yememesi, kocasının yemeğe başladıktan sonra yemesi esprili bir şekilde ele alınmaktadır. Takma isim olmaması durumunda karısının neden kocasından sonra yemek yediği anlaşılamamaktadır.

413	メタボまで 2センチあるわと 食べる妻 <i>Metabo made/ 2 senchi aruwa to/ taberu tsuma</i> Kilolu olmaya/ 2 cm var diye/ yiyeen karım	幸山 (<i>Kōsan</i>)	2007
-----	---	------------------------	------

Kilolu olarak belirtilmesi için daha 2 cm'nin var olması sebebiyle karısı yemek yemektedir. Diyete başlamayı ya da daha az yemek yemeyi ertelemektedir.

414	「明日、有休」 妻の舌打ち 気のせいか <i>Ashita yūkyū/ tsuma no shitauchi/ ki no seika</i> “Yarın, tatil”/ hanımın cıklaması/ hayal mi acaba	愛妻亭主 (<i>Aisateishu</i>) Karısını seven koca	2008
-----	---	--	------

Beyaz yakalı, yarın tatil diye söyleyince, hanımı hoşnut olmamaktadır. Böyle davranmasını konduramayıp hayal mi gördüğünü sorgulamaktadır. Takma ad, **“Karısını seven koca”** sözcüğüdür.

415	スタッフ〜と 妻が呼ぶ朝 ゴミ出し日 <i>Sutaffū to/ tsuma ga yobu asa/ gomidashibi</i> Personelllll diye/ hanımın seslendiği sabah/ çöp atma günü	読み人知らず (<i>Yomibitoshirazu</i>) Anonim	2008
-----	--	--	------

Hanımın, personel diyerek seslendiği sabah, çöp atma günüdür. Takma ad kısmında **“Anonim”** sözcüğünün kullanıldığı görülmektedir.

416	奇跡とは メイクの後の 妻の顔 <i>Kiseki to wa/ meiku no ato no/ tsuma no kao</i> Mucize olan/ makyaj sonrasındaki/ hanımın yüzü	たまげた亭主 (<i>Tamageta teishu</i>) Şaşırn koca	2006
-----	--	---	------

Karısının makyaj yaptıktan sonraki halinin mucizevi bir şekilde güzel olmasından memnundur. Normalde karısının pek güzel olmadığı anlaşılmaktadır. Takma ad, **Şaşırn koca** sözcüğüdür.

417	妻が買う 義理チョコリストに 俺の名が <i>Tsuma ga kau/ giri chokorisuto ni/ore no na ga</i> Karımın aldığı/zorunlu çikolata listesinde/ benim adım	サラ川マン (<i>Sarassenman</i>) Beyaz yakalı	2008
-----	---	---	------

Karısının almış olduğu zorunlu çikolata listesinde kendi adının olmasına şaşırmaktadır. Takma ad, **Beyaz yakalı** sözcüğüdür.

Yukarıdaki eserde, (義理チョコ/*girichoko*) kavramı ile ilgili bilgi sahibi olunması gerekmektedir. Bu kavram, “14 Şubat Sevgililer Günü” için kadınların, aralarında duygusal ilişki olmayan, değer verdikleri erkeklere pahalı çikolata almaları ve

karşılığında da sevdiği kişi tarafından “**Beyaz Gün**” anlamına gelen (ホワイトデー /*howaitodē*)¹⁴ Mart tarihinde çikolata beklemeleridir.

Yukarıda verilen eserde de teşekkür etmek için alınan çikolata listesinde kocası, adının olmasını evli olmaları sebebiyle tuhaf karşılamaktadır.

418	「愛してる」 妻の返信 「愛してる」 <i>Aishiteru tsuma no henshin aisuteru</i> 'Seviyorum'/ hanımın cevabı/ 'aşkı terk ediyorum'	あけお (Akeo)	2008
-----	---	---------------	------

Bu eserde geçen *aisuteru* sözcüğü, aynı zamanda 2008 yılında チャットモンチ

ー (*Chatmonchy*) müzik grubu tarafından piyasaya sürülen 愛捨てた (*aisuteta*) adlı şarkısı ile yakından ilişkilidir. Aşağıda benzer sesli sözcük kullanımları yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
「愛してる」	<i>aishiteru</i>	seviyorum
「愛すてる」	<i>aisuteru</i>	aşkı terkediyorum

419	三ツ指を ついてた妻は つの三本 <i>Mitsu yubi wo/ tsuiteta tsuma wa/ tsuno sanbon</i> Selamlama/ yapan karım/ üç boynuzlu	悲しい夫 (<i>Kanashī otto</i>) Üzgün koca	2008
-----	--	---	------

Oturup, üç parmağını yere değdirerek selamlama yapan karısını üç boynuzlu olan

şeytana benzetmektedir. Takma ad, **Üzgün koca**'dır.

Resim 51: Selamlama¹⁴²

Resim 52: 419 nolu eserle ilgili görsel¹⁴³

Mitsu yubi üç parmağı yere değdirerek oturur halde selam vermeyi ifade etmektedir.

420	妻よりも 家電 ¹⁴⁴ の方が いい返事 <i>Tsuma yori mo/ kaden no hō ga/ ii henji</i>	脳コメント (<i>Nōkomento</i>)	2008
-----	---	-------------------------------	------

¹⁴² Görsel, (<https://kostrivia.com/1085.html> (E.T. 01.11.2021)) web sitesinden alınmıştır.

¹⁴³ Görsel, (<https://onigawara-oni.jimdofree.com/2017/10/04/%E4%B8%89%E6%9C%AC%E8%A7%92%E3%81%AE%E9%AC%BC/> (E.T. 01.11.2021)) web sitesinden alınmıştır.

¹⁴⁴ 2002 yılı popüler sözcüğüdür. (Yonekawa, 2019, s. 276)

	Hanımdan daha/elektronik üründen / iyi cevap	Yorum yok	
--	---	-----------	--

Japonya'da yaygın olarak kullanılan konuşan elektronik aletlerle ilgili bir eserdir. Örneğin, banyo suyunun ısındığını haber veren elektronik ürün vb. ile ilişkilidir. Eserde, karısının fazla konuşmadığı, cevap vermediğinden söz edilmektedir. Elektronik aletlerin karısından daha iyi cevap vermesi dile getirilmektedir. Takma ad kısmında aynı şekilde sesletilen İng. *No comment* anlamına gelen **Yorum yok** şeklinde yer almaktadır. 脳(*nō*) kanjisi, beyin anlamına gelmektedir.

421	KYを 演じています 妻の前 <i>KY wo/ enjiteimasu/ tsuma no mae</i> KY'yi/ oynuyorum/ hanımın önünde	空気評論家 (<i>Kūkihyōronka</i>) Ortam eleştirmeni	2008
-----	--	---	------

Bu eserde geçen **KY** kısaltması (K=空気/*kūki*、Y=読めない/*yomenai*) **ortamı okumama** anlamına gelmektedir. Eserde de kocanın hanımının davranışlarına ya da duruma göre umursamaz davranması ele alınmaktadır. Takma ad, **Ortam eleştirmeni** sözcüğüdür.

422	返信の 早さでわかる 妻の機嫌 <i>Henshin no/ hayasa de wakaru/ tsuma no kigen</i> Cevabın/ hızlılığıyla anlarım/ hanımın durumunu	小心者 (<i>Shōshinsha</i>) Ürkek kişi	2008
-----	--	--	------

Beyaz yakalı, karısının mesajına cevap verme hızına bağlı olarak sevinçli ya da kızgın mı olduğunu anlamaktadır. Takma ad, **ürkek kişi** sözcüğüdür.

423	しゅうち心 なくした妻は ポーニョポニョ <i>Shūchishin / nakushita tsuma wa/ Pōnyoponyo</i> Utanmasını/ kaybeden karım/Pōnyoponyo	オーマイガッ ド (<i>Ō mai Gaddo</i>) (İng. <i>Oh my God</i>) Aman Tanrım	2008
-----	--	--	------

Utanmasını kaybeden karısını *Pōnyoponyo* adlı şişman karaktere benzetmektedir.

Takma ad, **Aman Tanrım** sözcüğüdür.

424	妻とする ボーナス交渉 手取りなし <i>Tsuma to suru/ bōnasu kōshō/ tedorī nashi</i> Hanımla yaparım/ ikramiye pazarlığı/ ele geçen yok	読み人知らず (<i>Yomibitoshirazu</i>) Okuru bilinmeyen	2008
-----	--	--	------

Hanımıyla ikramiye parası ile ilgili olarak pazarlık yapmaktadır. Kocanın, ele geçen yok şeklinde ifadesinden hanımın bütün parayı elinden aldığı anlaşılmaktadır. Takma ad kısmında **Anonim** şeklinde yer almaktadır.

425	妻が聞く ウソの単位は バレルなの <i>Tsuma ga kiku/ uso no tan'i wa/ bareru nano</i> Hanım sorar/ yalanın ölçü birimi / ortaya çıkması mı?	センのヒネりん坊 <i>(Sen no hinerin'bō)</i>	2008
-----	---	--	------

Hanım, yalanın ölçü birimi olarak ortaya çıkması mı diye sormaktadır. Yalan, ortaya çıkana kadar anlaşılmadığını ifade etmektedir. バレル (*bareru*) sözcüğü, iki farklı anlama gelmektedir. 1. varil ve 2. si ise yalanın ortaya çıkmasıdır.

426	うぶ毛でも オレは育てる 妻は抜く <i>Ubuge demo/ ore wa sodateru/ tsuma wa nuku</i> Tüyleri bile/ ben uzatırım / karım alır	李才来 リ サ イ ク ル <i>(risaikuru)</i> Geri dönüşüm	2008
-----	--	--	------

Eserde, karısı ile ne kadar zıt karakterde oldukları vurgulanmaktadır. Koca, ince tüylerini uzattığını (kel kalmamak için), karısının ise aldığını söylemektedir. Takma ad kısmında, kanjinin sesletimi *risaikuru* (İng. *recycle*) şeklinde olup, “**Geri dönüşüm**” anlamına gelmektedir.

Aşağıda zıt anlamlı sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
育てる	<i>sodateru</i>	uzatmak (tüy vb.)
抜く	<i>nuku</i>	almak (tüy vb.)

427	妻からは いつも低額 交付金 <i>Tsuma kara wa/ itsumo teigaku/ kōfukin</i> Hanımdan/ her zaman düşük miktar/ yardım ödeneği	毎日が酔曜日 <i>(Mainichi yoiyōbi)</i> Her gün sarhoş gün	2008
-----	--	---	------

Beyaz yakalı, maaşını hanımına vermesi sebebiyle, karısından günlük ihtiyaçlarını karşılamak için aldığı yardım ödeneği almaktadır. Ancak, her zaman düşük miktardır. Takma ad olarak, **Her gün sarhoş gün** şeklinde yer almaktadır.

428	仕分け人 妻に比べりゃ まだ甘い <i>Shiawakenin/ tsuma ni kuraberya/ mada amai</i> İş paylaşımı yapan kişi/ hanımla karşılaştınca/ daha tatlı	北の揺人 <i>(Kita no Haruto)</i> Kuzeyin Haruto'su	2009
-----	--	--	------

İş paylaşımı yapan kişinin hanımıyla karşılaştırıldığında daha tatlı olduğu dile getirilmektedir. Hanımının daha sert bir karaktere sahip olduğu anlaşılmaktadır. 揺人 sözcüğü ile, profesyonel beyzbol oyuncusu 高橋 遥人 (Takahashi Haruto) ifade edilmektedir.

429	許される 仏は三度 妻一度 <i>Yurusareru/ Butsu wa san do/ tsuma ichi do</i> Affedilme / Buda 3 kere/ karım 1 kere	湘南おじん (Shōnan ojin)	2009
-----	--	------------------------	------

Eserde, Buda'nın kendisini 3 kere affetmesine rağmen karısının bir kere affetmesi ifade edilmektedir. Karısının, Buda ile karşılaştırıldığında affedici olmaması ele alınmıştır.

430	遠き日の 密約メモを 探す妻 <i>Tōki hi no/ mitsuyaku memo wo/ sagasu tsuma</i> Uzak günlerin/gizli anlaşma notunu/ arayan hanım	おくの細道 (Oku no hosomichi)	2009
-----	---	-----------------------------	------

Hanımın uzak günlerin gizli anlaşma notunu araması ile ilgilidir. Takma ad, **Oku no hosomichi** sözcüğüdür.

431	肉隠す 妻は巧みな 装飾系 <i>Nikukakusu/ tsuma wa takumi na/ sōshokukei</i> Kilo saklama/ hanım yetenekli/ dekorasyoncu	制 権 後 退 (Seikenkōtai)	2009
-----	--	--------------------------	------

Hanımının kilolu olmasına rağmen, aksesuarla ya da kıyafet seçimiyle kilolarını saklamada yetenekli olmasını dile getirmektedir. Bu eserde geçen **sōshokukei** sözcüğü aynı şekilde sesletilen ve 2009 yılı popüler sözcüğü olan ot gibi anlamına gelen 草食系 sözcüğü ile ilişkilendirilmektedir.

432	あなただけ 言った妻が あなたどけ!! <i>Anata dake/ itta tsuma ga/ anata doke!!</i> Sadece sen/ söyleyen karım/çekilsene sen!!	かじ (家事) ま め夫 (Kajimame otto)	2009
-----	--	------------------------------------	------

Önceleri karısı sadece sen şeklinde romantik sözler söylemektedir. Ancak, zaman geçtikçe kocasının yanından uzaklaşmasını istemektedir.

Aşağıda benzer sesli sözcük kullanımları yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
あなただけ	<i>anatadake</i>	sadece sen
あなたどけ	<i>anatadoke</i>	çekilsene sen!

433	くじ運は 悪い方だと 妻を見る <i>Kuji un wa/ warui hōda to/ tsuma wo miru</i> Piyango talihi/ kötü olan kişi diye/ hanıma bakarım	さげまん (Sageman)	2009
-----	--	-------------------	------

Piyango ya da çekilişle ilgili şansının kötü olduğunu belirtmektedir. Karısına baktığında anladığı ifade edilmektedir. Karısını seçerken de talihsiz olduğunu belirtmektedir.

434	仕分人 口調が妻と そっくりだ! <i>Shiwakenin / kōchō ga tsuma to/ sokkuri da!</i> İş paylaşımı yapan kişi/ tonlaması hanımla/ birebir aynısı!	海の男 (Umi no otoko) Denizin oğlu	2009
-----	--	---------------------------------------	------

İş paylaşımı yapan kişinin konuşmasının sert olmasını hanımla birebir aynısı şeklinde ifade etmektedir. Hanımının otoriter ve sert bir karakteri olduğu ifade edilmektedir. Takma ad olarak, **Denizin oğlu** sözcüğü yer almaktadır.

435	わが妻の 額に欲しい 「愛」の文字 <i>Wagatsuma no/ hitai ni hoshī/ ai no moji</i> Benim hanımın/ alnına istiyorum/ aşkın harfini	無茶キング (Mucha kingu) Mantıksız Kral	2009
-----	---	--	------

Hanımının alnına aşk harfini istemesi dile getirilmektedir. Karısının kendisini sevmesini istemektedir. Takma ad, **Mantıksız Kral** sözcüğüdür.

436	さあ定年 妻がさし出す 求人誌 <i>Sā teinen/ tsuma ga sashidasu/ kyūjinshi</i> Emeklilik zamanı/ hanım uzatıyor/ iş ilanı	丁年 (Teinen)	2009
-----	---	----------------	------

Emeklilik zamanının gelmesiyle, kocasının bütün gün evde durmasını istememektedir. Bunun için de iş ilanını uzatmaktadır.

437	埋蔵金 本当にあった 妻名義 <i>Maizōkin/ hontō ni atta/ tsuma meigi</i> Gömülü hazine/ gerçekten vardı/hanım sahibi	専業主婦 (Sengyō shufu) Tam zamanlı ev hanımı	2009
-----	---	---	------

Karısının kendisinden gizli olarak birikim yaptığı ifade edilmektedir. Takma ad kısmında, **Tam zamanlı ev hanımı** şeklinde yer almaktadır. Bu eserde geçen 埋蔵金 (*maizōkin*) sözcüğü, 2008 yılı popüler sözcüğüdür. “Gömülü hazine ” tartışmasının

nedeni, Liberal Demokrat Parti¹⁴⁵ Mali İyileştirme Toplantısının 2007 yılında hazırladığı raporla ilgilidir. Özel hesaplamadaki rezerv olan parayı gömülü hazineye benzeterek, özel hesaplamanın tekrar gözden geçirildiğinde 10 trilyon Yen'lik paranın arttırılabileceği tartışmasıdır. ¹⁴⁶

438	手抜きした 妻の言いわけ エコ弁当 <i>Tenuki shita/ tsuma no iwake/ ekobentō</i> Kolay hazırladı / hanımın bahanesi/ ekobentō	とらさん (Torasan)	2009
-----	---	-------------------	------

手抜き料理 (*tenuki'ryōri*) sözcüğü, zahmetsiz kolayca hazırlanan yemeklere verilen isimdir. Bu eserde, hanımı hazır alınan ya da basit olarak hazırladığı yemeği ekobentō olarak bahane söylemesi ifade edilmektedir.

439	怒るなよ「怒ってない」と 怒る妻 <i>Okoruna yo/ “okottenai” to/ okoru tsuma</i> Sinirlenmesene / “sinirlenmiyorum” diye/ sinirlenen karım	花いちもんめ (Hana ichimonme)	2010
-----	--	----------------------------	------

Kendisine sinirlenmemesi söylenen hanımının sinirlenmiyorum şeklinde cevap vererek sinirli olması ele alınmaktadır. Takma adda yer alan sözcük, Japon çocuk oyunu adıdır. 花 (hana)çiçek anlamında olup, 一匁(ichimonme) ise; 3.75 grama denk gelmektedir.

Aşağıda yer alan eserde yineleme sözcükleri yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
怒るなよ	<i>okoruna yo</i>	Sinirlenmesene
「怒ってない」	<i>“okottenai”</i>	“Sinirlenmiyorum”
怒る	<i>okoru</i>	Sinirlenme

440	金かけて 整いました 妻の顔 <i>Kane kakete/ totonoimashita/ tsuma no kao</i> Para harcayıp/toparladım/ hanımın yüzü	ざらリーマン (Zararīman)	2010
-----	---	-----------------------	------

Karısının yüzünü botox vb. çeşitli operasyonlar yaptırarak toparladığı ele alınmaktadır. Takma ad kısmında sararīman sözcüğü parodileştirilerek zararīman olarak kullanılmıştır.

441	リモコンを 向けても下がらぬ 妻の声	エコ減声	2010
-----	--------------------	------	------

¹⁴⁵ Japonca'da 自民党(*Jimintō*) olarak ifade edilmektedir.

¹⁴⁶ Açıklama, (<https://jiyu.co.jp/singo/index.php?eid=00025> (E. T. 14.03.2022) web sitesinden alınmıştır.

	<i>Rimokon wo/ muketemo sagaranu/ tsuma no koe</i> Uzaktan kumandayı/ doğrultsam da kısılmıyor/ hanımın sesi	<i>(Ekogensei)</i> Düşük ses	
--	--	---------------------------------	--

Hanımı yüksek sesle konuşması sebebiyle, uzaktan kumandayı doğrultsa bile sesini kısamamaktadır. Takma ad, **Düşük ses** sözcüğüdür.

442	デトックス 言う妻体型 デラックス <i>Detokkusu/ iu tsuma taikai/ derakkusu</i> Detoks / diyen hanımın vücudu/ delüks	ネクタイ よれよれ <i>(Nekutai yoreyore)</i> Eskimiş kravat	2010
-----	---	--	------

Eserde detoks diyen karısının vücudunu delüks sözcüğü ile ifade etmektedir.

Eserde geçen *Delüks* sözcüğü Japon televizyon dünyasında yer alan **Matsuko Delüks'ü** ifade etmektedir. **Matsuko Delüks**, kilolu olması sebebiyle, eserde eşinin de kilolu olduğu anlaşılmaktadır. Takma ad kısmında, **Eskimiş kravat** şeklinde kullanım görülmektedir.

Aşağıda benzer sesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
デトックス	<i>detokkusu</i>	<i>detoks</i> (İng. detox)
デラックス	<i>derakkusu</i>	kilolu

443	山 GIRL? 妻はお腹に 山がある <i>Yama GIRL?/Tsuma wa onaka ni/ yama ga aru</i> Dağ kızı?/ Karımın karnında/ dağ var	妻はぽっちゃり 53 歳 <i>(Tsuma wa pocchhari 53 sai)</i> Hanım şişman 53 yaş	2010
-----	---	---	------

Japonca'da dağa tırmanma için rahat kıyafetler tayt vb. giyen kızları ifade etmek için kullanılan dağ kızı sözcüğü yer almaktadır. Eserde, karısının da dağ kızına ait özelliklerden uzak olması, dağ ile ilgili olan şeyin karısının karnında dağ olduğu (şişman olduğu) söylenmiştir. Takma ad kısmında **Hanım şişman 53 yaş** şeklinde yer almaktadır.

444	リストラで 妻より料理 うまくなる <i>Risutora de / tsuma yori ryōri/ umaku naru</i> İşten çıkarılmada/ hanımdan çok yemekte/ becerikli oldum	京魚 <i>(Kyōgyo)</i>	2010
-----	---	-----------------------	------

Yeniden yapılandırma sebebiyle işten çıkarılan kocanın, sıkça yemek yapması sebebiyle hanımından daha becerikli olmuştur.

445	ノー残業 妻のストレス 増加中 <i>Nō zangyō/ tsuma no sutoresu/ zōkachū</i> Mesai yok/ hanımın stresi/ artış göstermede	イクメン 38 <i>(Ikumen38)</i> Eğitimli baba 38	2010
-----	---	--	------

Beyaz yakalının mesaiye kalmadan eve erken geldiği zamanlarda hanımın stresi artmaktadır. Eve geç gelmesi durumunda ise sevindiği anlaşılmaktadır. Takma ad, **Eğitimli baba 38**¹⁴⁷ sözcüğüdür.

446	妻からの 視線にほしい 温暖化 <i>Tsuma kara no/ shisen ni hoshī/ ondanka</i> Hanımın/ bakışlarına istiyorum/ küresel ısınma	南 あきら (Minami Akira)	2010
-----	--	-------------------------	------

Karısının bakışlarına küresel ısınma istemesiyle, kendisine sıcak bakmasını istemektedir. Takma ad kısmında, **Minami Akira** kişi ismi yer almaktadır.

447	龍馬より 諭吉に妻は ご執心 <i>Ryōma yori/ Yukichi ni tsuma wa/ goshūshin</i> Ryōma'dan çok/ Yukichi'ye hanım/ kafayı takmış	小野竹裏 (Ono Chikuri)	2010
-----	--	-----------------------	------

Ryōma sözcüğü, *Sakomoto Ryōma* (坂本龍馬)'yı ve **Yukichi** sözcüğü ise, *Fukuzawa Yukichi* (福沢諭吉)'yi ifade etmektedir. **Ryōmaden** isimli tarihi dönem dizisinin ana karakteri *Ryōma*'dır. Eserde karısının daha çok *Yukichi*'ye kafasını takmış olmasının sebebi olarak, Japon para birimi içinde en değerli olan 10.000 Yen'in üzerinde *Fukuzawa Yukichi*'nin fotoğrafının olmasıdır. Dolayısıyla *Yukichi* sözcüğü parayı ifade etmekte olup, karısı da paraya öncelik tanımaktadır. Takma ad, *(Ono Chikuri)* sözcüğü özel isim olup, kişi ismidir.

448	妻の愚痴 ブブゼラよりも 耳障り <i>Tsuma no guchi/ bubuzera yori mo/ mimizawari</i> Karımın dırdırı/ vuvuzela'dan daha/ kulak tırmalar	洗濯パパ (Sentaku papa) Çamaşır baba	2010
-----	--	--	------

Karısının sürekli dırdır etmesi ele alınmaktadır. Vuvuzela adı verilen çok ses çıkaran müzik aletinden bile daha çok kulak tırmaladığı ele alınmıştır. Takma ad olarak **Çamaşır baba** sözcüğü kullanılmıştır.

449	スマートフォン 妻と同じで 操れず <i>Sumātofon/ tsuma to onaji de/ ayatsurezu</i> Akıllı telefon/ hanımla aynıdır/ idare edemem	妻 ー と フ ォ ン (Tsumā to fon) (İng. Smart phone) Hanım ve telefon	2011
-----	--	---	------

¹⁴⁷ Çocuk yetiştirmede hanımına yardımcı olan kocadır.

Beyaz yakalı, akıllı telefonu hanımla aynı olduğundan ve idare edemediğinden söz etmektedir. Takma ad olarak, **hanım ve telefon** şeklinde yer almakta olup sesletimi akıllı telefon sözcüğünü çağrıştırmaktadır.

Aşağıda benzer sesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
スマートフォン	<i>sumātofon</i>	akıllı telefon (İng. <i>smartphone</i>)
妻	<i>tsuma</i>	hanım
妻一とフォン	<i>Tsumātofon</i>	hanım ve telefon (takma ad)

450	節電で 早く帰ると なげく妻 <i>Setsuden de/ hayaku kaeru to/ nageku tsuma</i> Elektrik tasarrufu için/ erken dönünce /üzülen hanım	クールファミリ ー (<i>Kūru famirī</i>) (İng. <i>Cool family</i>) Havalı aile	2011
-----	--	---	------

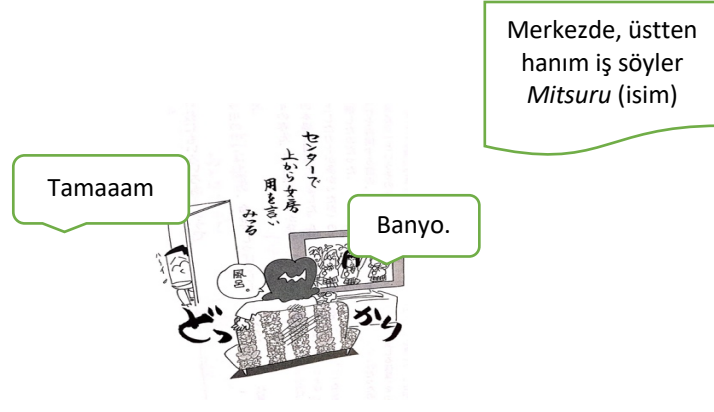
İş yerinde elektrik tasarrufu yapılması nedeniyle eve erken dönen kocasına hanımı üzülmemektedir. **Havalı aile** takma adı kullanılmaktadır.

451	妻が言う 「承知しました」 聞いてみたい <i>Tsuma ga iu/ "shōchi shimashita" /kītemitai</i> Hanımın söylediği/ "anladım" / sorarım demek	大魔神 (<i>Daimajin</i>)	2011
-----	---	----------------------------	------

Hanımının, herhangi bir konu ile ilgili olarak, anladım diye söylediği şeyi daha sonrasında mutlaka ayrıntılı olarak hesaplaşacağı dile getirilmektedir.

452	俺知らぬ 妻のつぶやき 世界知る <i>Ore shiranu/ tsuma no tsubuyaki/ sekai shiru</i> Ben bilmem / hanımın dırdırını/ dünya bilir	芝竜 (<i>Shiryū</i>)	2011
-----	---	-------------------------	------

Eserde, hanımının kendisine direk söylemediği şikayetleri sosyal medya platformu üzerinden paylaşım yapmasıyla tüm dünyanın bildiği dile getirilmektedir. Koca, hanımının düşüncesini bilemediği ya da aralarında iletişimin fazla olmadığını dile getirmektedir.

Resim 53:453 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2012:20)

453	リビングは 妻がセンター 総占拠 <i>Ribingu wa/ tsuma ga sentā/ sōsenkyo</i> Oturma odası/ hanım merkezde/toplam işgal	渡り老化走りたくない <i>(Watari rōka hashiritakunai)</i>	2011
-----	---	---	------

Oturma odasında en iyi yerde hanımının oturduğu belirtilmektedir. Bu eserde geçen toplam işgal anlamına gelen 総占拠 (*sōsenkyo*) sözcüğü, AKB 48 adlı Japon grubunun genel seçimini ifade eden 総選挙(*sōsenkyo*) sözcüğü ile ilişkilendirilmiştir.

454	日曜日 妻は女子会 おれじゃまい <i>Nichiyōbi/ tsuma wa joshikai/ ore jamakai</i> Pazar günü/ hanım kadınlar toplanması/ ben rahatsız mı ediyorum	語楽 <i>(Goraku)</i>	2011
-----	--	-----------------------	------

Pazar günü karısının kadınlarla toplanmasını dile getirmektedir. Kendisinin pazar günü tatil olması ve evde olması nedeniyle onlara rahatsızlık verdiğini düşünmektedir.

455	頼んでも “こだまでしょうか”と かわす妻 <i>Tanondemo/ 'kodamadeshōka to'/ kawasū tsuma</i> Rica etsem de/ 'yankı mı' diye/ karşılık veren karım	昔 な で し こ <i>(Mukashi Nadeshiko)</i> Önceden Nadeshiko	2011
-----	--	--	------

Eserde, karısından bir şey rica etmesine karşın hanımının da aynı şekilde yankı mı diye karşılık vermesinden söz edilmektedir.

456	がんばろう 日本とあんた 妻が言う <i>Ganbarō/ Nippon to anta/ tsuma ga iu</i> Gayret et/ Japonya ve sen/ karım söyler	しがないサラリーマン <i>(Shiganai Sararīman)</i>	2011
-----	--	---	------

Yukarıda verilen Japonya sözcüğünün (日本) *Nihon* ve *Nippon* şeklinde iki farklı okunuşu bulunmaktadır. Burada ise “*Ganbarō Nippon*” şeklinde kullanılmakta

olup, orta kısımda yer alması sebebiyle “*ni-ppo-n to a-n-ta*” 7 hece olacak şekilde kullanılmaktadır. Karısı, kocasına Japonya ve sen çabala demektedir.

457	スマホより トクホ ¹⁴⁸ が先と 妻が言う <i>Sumaho yori/ tokuho ga saki to/ tsuma ga iu</i> Akıllı telefondan daha/ sağlıklı gıda öncelik diye/ hanım söyler	メタボパパ (<i>Metabo papa</i>)	2011
-----	--	---------------------------------	------

2011 yılında akıllı telefon sözcüğü ve tokuho popüler sözcükleri bir arada kullanılmıştır. Eserde, hanımının akıllı telefondan daha çok sağlıklı gıda olarak adlandırılabilen gıdalara öncelik verdiğini dile getirmektedir.

458	ラブでなく イヤミ注入 うちの妻 <i>Rabu denaku/ iyami chūnyū/ uchi no tsuma</i> Aşk değil/ iğneli laf enjekte eder/ bizim hanım	無知キング (<i>Muchi kingu</i>) Bilinmeyen Kral	2011
-----	---	--	------

Eserde, karısının aşk yerine iğneli laf enjekte ettiğinden söz edilmektedir. Karısı tarafından aşk sözleri duymak istemesine karşın, karısının sürekli laf sokan bir karaktere sahip olduğu anlaşılmaktadır. **Bilinmeyen kral** takma adı kullanıldığı görülmektedir.

459	小遣に 消費税を かける妻 <i>Kozukai ni/ shōhizei wo kakeru/ tsuma</i> Harçlığa/ tüketim vergisi/ ekleyen karım	マドロス ¹⁴⁹ (<i>Madorosu</i>) Denizci	2012
-----	--	---	------

Kocasına vermiş olduğu harçlığa tüketim vergisini ekleyen karısını tasvir etmektedir. Takma ad kısmında Denizci sözcüğü yer almaktadır.

460	ジャンケン ¹⁵⁰ で 負けても妻が センターだ <i>Janken de maketemo tsuma ga sentāda</i> Taş-kağıt-makasta/ yenilse de karım/ merkezde	読み人知らず (<i>Yomibitoshirazu</i>) Okuru bilinmeyen	2012
-----	---	--	------

Taş-kâğıt -makas oyunu, genellikle bir şeye karar verirken oynanan bir oyundur. Kazanan kişinin verdiği cevap geçerli olmaktadır. Eserde, karısının taş-kâğıt-makas oyununda kaybetmesine rağmen sözünü dinlettiği görülmektedir. Takma ad, **Okuru bilinmeyen** sözcüğüdür.

¹⁴⁸ トクホ (*tokuho*), 特定保健用食品 (*Tokuteihoken'yōshokuhin*) sözcüğünün kısaltılmış halidir.

¹⁴⁹ İngilizce'de *matroos* sözcüğüdür.

¹⁵⁰ ジャンケン (*janken*), Japonca'da taş-kağıt-makas oyunudur.

Resim 54: 461 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2013:29)

461	ワイルドな 妻を持つ俺 女々しくて <i>Wairudo na/ tsuma wo motsu ore/ memeshikute</i> Yabani/ hanıma sahip olan ben/ hanım hanımcığım	あんこもち (Ankomochi)	2012
-----	---	----------------------	------

Karısının yabani ve hırçın olması sebebiyle kocanın hanım hanımcık bir karaktere sahip olması ele alınmaktadır.

Aşağıda eserde geçen zıt anlamlı sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
ワイルド	<i>wairudo</i>	yabani/ vahşi
女々しい	<i>memeshi</i>	hanım hanımcık/ kibar

462	家事停止 望むは妻の 再稼働 <i>Kajiteishi/nozomu wa tsuma no/ saikadō</i> Ev işi bırak/ istediğim hanımın/ yeniden çalışması	マークン (Mākun)	2012
-----	--	-----------------	------

Beyaz yakalı, hanımının ev işini yapmayı bırakarak yeniden işe başlamasını istemektedir. Hanımının da çalışması ile aileye maddi katkı sağlamasını istemektedir.

463	俺の愚痴 “いいね”ボタンを 妻が押し <i>Ore no guchi/ 'iine' botan wo/ tsuma ga oshi</i> Benle ilgili şikâyet/ 'beğenme' tuşuna/ hanım basar	ちゃんなか (Chan'naka)	2012
-----	--	----------------------	------

Bu eserde kocası ile ilgili şikâyete karısının beğeni tuşuna basmaktadır. Karısının, kocası ile ilgili olarak yapılan kötü yorum veya şikâyetlere karşı aynı şeyleri hissettiği anlaşılmaktadır.

464	社宅では 上司の妻が 妻の部下 <i>Shataku de wa/ jōshi no tsuma ga/ tsuma no buka</i> Lojmanda/ patronun karısı/ hanımın astı	デノン (Denon)	2012
-----	---	----------------	------

Kendi karısının ne kadar otoriter olduğundan söz etmektedir. Normal koşullarda, patronun karısına diğer çalışanların eşlerinin saygı göstermesi beklenmektedir. Ancak, bu eserde kendi karısının patronun karısından daha üstün davrandığını belirtmektedir.

465	読みきれぬ 妻の心と 円と株 Yomikirenu/ tsuma no kokoro to/ en to kabu Kestiremiyorum/ hanımın kalbiyle/ yen ve hisseyi	ポチの父 (Pochi no chichi) Pochi'nin babası	2012
-----	---	---	------

Bu eserde kocanın, kestiremediği şeylerle ilgili olarak hanımın kalbiyle, yen ve hisseler olduğu dile getirilmektedir. Eserde geçen *Pochi* sözcüğü köpek ismi olup, takma isim olarak da “**Pochi'nin babası**” şeklinde kullanılmıştır.

Resim 55: 466 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2013:27)

466	すぐキレル 妻よ見習え LED Sugu kireru/ tsuma yo minarae/ LED Çabuk sinirlenir/ hanım gör öğren/ LED	忍耐夫 (Nintai otto) Sabırlı koca	2012
-----	--	--------------------------------------	------

Eserde *kireru* sözcüğü kızmak ve bozulmak anlamında kullanılmaktadır. LED lambalar, çabuk bozulmadan uzun süre kullanılabılme özelliğine sahiptir. Hanımının, hemen kızmamasını istemektedir. Takma ad olarak, **Sabırlı koca** şeklinde yer almaktadır.

467	「俺も行く」 言ったら止めた 妻の旅 'Ore mo iku'/ ittara yameta/ tsuma no tabi 'Ben de gideceğim'/ deyince kaldı / hanımın gezi	堂二科志太朗 朗	2012
-----	---	-------------	------

Yukarıda verilen eserde, kocası hanımın gezisine katılmak istemektedir. Ancak, üzerine hanımı kocasının gelmesini istemediğinden iptal etmiştir. Kocasının yolculuğa gelmesini istememektedir.

Resim 56: 468 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2013:51)

468	ゆるキャラ ¹⁵¹ と 思えば愛しい 肥えた妻 ゆるキャラ ¹⁵¹ と 思えば愛しい 肥えた妻	毎日頑'バリ'父さん (Mainichigan'bari'tōsan)	2012
-----	--	--	------

¹⁵¹2002 yılı popüler sözcüğüdür. (Yonekawa, 2019, s. 284)

	<i>Yurukyara to/ omoeba itoshī/ koeta tsuma</i> Maskot diye/ düşünürsem sevimli/ şişman hanım	Her gün çabalayan baba	
--	---	------------------------	--

Hanımın, kilolu olmasını ele alan bir eserdir. Hanımını şişman maskot olarak düşünürse ne kadar sevimli olacağını düşünmektedir. Kilolu olmasından hoşnut değildir. Takma ad olarak, **Her gün çabalayan baba** şeklinde kullanılmaktadır.

Aşağıda benzetme sözcükleri yer almaktadır.

Benzeyen	Benzetilen	Benzeme yönü
Hanım	Maskot	Şişman olması

469	乗る妻も 体重計も 悲鳴上げ <i>Noru tsuma mo/ taijūkei mo/ himeiage</i> Tartıya çıkan karım da/ tartı da/çığlık atar	マモちゃん (Mamochan)	2012
-----	--	---------------------	------

Kilolu olması sebebiyle karısının tartıya çıktığında hem tartının hem de karısının çığlık atmasından söz edilmektedir. Karısının çığlık atmasının sebebi kilo almasıdır, tartının çığlık atması da tartıya çıkan kişinin kilolu olduğunu belirtmek içindir.

470	よみがえれ!! 50度洗いで 妻の肌 <i>Yomigaere!!/ 50 do arai de/tsuma no hada</i> Canlandır!!/ 50 derecede yıka/ hanımın cildi	シャキシャキ (Shakishaki)	2012
-----	--	------------------------	------

Sūpā Daijirin sözlüğünde, 蘇る・甦る (*yomigaeru*) sözcüğü, “ 1.Ölen kişi, ölmek üzere olan kişinin nefesinin geri gelmesi, yaşama dönmesi., 2.Bozulmaya (güçsüzleşmeye başlayan) şeyin yeniden canlanması ” anlamına gelmektedir.

50度洗い (50 do arai) sözcüğü¹⁵², sebze ve et gibi yiyecekleri 50° yıkayarak yiyeceklerin hücrelerindeki enzimleri harekete geçiren bir pişirme yöntemidir.

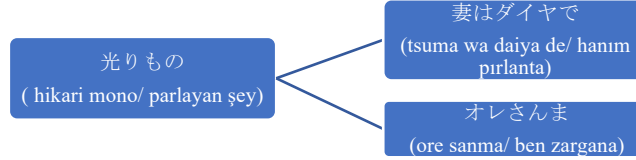
Sebze, et gibi malzemeleri 50°C'de sıcak su ile yıkayarak bileşenlerin hücrelerindeki enzimleri harekete geçiren bir pişirme yöntemi. Bu yöntemle sebzeler çıtır ve taze hale gelir, balık ve etin balık kokusu giderilir, renk iyileştirilir ve lekeler temiz bir şekilde çıkarılır. Buharda Pişirme Teknolojisi Çalışma Grubu temsilcisi *Kazumasa Hirayama* tarafından tasarlanmış ve televizyonda tanıtılarak ilgi görmektedir.

¹⁵² <https://kotobank.jp/word/50%E2%84%83%E6%B4%97%E3%81%84-189446> (E. T. 02.02.2022)

471	光りもの 妻はダイヤで オレさんま <i>Hikari mono/ tsuma wa daiya de/ ore sanma</i> Parlayan şey/ hanım pırlanta/ ben zargana	貧富	2012
-----	---	----	------

Parlayan şeyden söz edildiğinde karısının pırlanta ve kendisinin de zargana balığı ile ilişkilendirmektedir. Dolayısıyla karısının lüks bir yaşantısının olması, kendisi ile arasındaki yaşam farkını dile getirmektedir.

Aşağıda ortak olan mısra ve bağlantılı olan mısralar yer almaktadır.

472	妻の言う 「うちのルンバ」は 俺のこと <i>Tsuma no iu/ 'uchi no runba' wa/ ore no koto</i> Hanımın söylediği/ bizim robot süpürge/ benim	代替品 (<i>Daitaihin</i>) Alternatif ürün	2012
-----	--	--	------

Eserde runba olarak geçen sözcük, *iRobot* firması tarafından üretilen *Roomba* serisi robot süpürgeyi ifade etmektedir. Evin içinde hareket ederek insan gücüne gerek duymadan evi süpürme ve silme özelliği bulunmaktadır. Hanımı, evi süpürme ve silme görevini kocasının yerine getirmesi sebebiyle bizim evin robot süpürgesi (*Roomba*) olarak ifade etmektedir. Takma ad kısmında ise, kocanın robot süpürge yerine geçmesi ile ilgili olarak “**Alternatif ürün**” sözcüğü kullanılmıştır.

Aşağıda benzetme ile ilgili sözcükler yer almaktadır.

Benzeyen	Benzetilen	Benzeme yönü
Koca	Robot süpürge	kötü hareket etmesi

Resim 57: 473 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2015:27)

473	ひどい妻 寝ている俺に ファブリーズ <i>Hidoi tsuma/ neteiru ore ni/ faburīzu</i> Hain karım/ uyurken bana/ Febreze	冷てえ! (<i>Tsumetē!</i>) Soğuk!	2014
-----	--	---------------------------------------	------

Eserde geçen **Febreze** sözcüğü, kötü kokulara karşı kullanılan sprey oda kokusudur. Uyurken kocasına kötü kokması sebebiyle **Febreze** olarak geçen oda spreyini sıkılmaktadır. Sprey veya deodorant sıkıldığında, içeriğindeki bileşenler nedeniyle soğuk bir his bırakmaktadır. Burada takma ad kısmında da bu durum “soğuuuuk!” şeklinde kullanılmıştır.

474	妻よりしゃべってなでてる タブレット <i>Tsuma yori mo/ shabette nadeteru/taburetto</i> Hanımdan daha/konuşup okşarım/ tablet	マニュアル浜口 (Ma'nyuaru hamaguchi) Manuel Hamaguchi	2012
-----	---	--	------

Eserde koca, karısından daha çok tabletle konuşarak, okşadığını ifade etmektedir.

Heigo Hamaguchi gerçek adı olan ve アニマル浜口 (*Animaru hamaguchi*) olarak adlandırılan, emekli profesyonel güreşçi ve antrenör ile ilişkilendirilen bir takma ad olarak **Manuel Hamaguchi** sözcüğü yer almaktadır.

475	いつ課長? 妻に聞かれて 近いうち <i>Itsu kachō?/ Tsuma ni kikarete/ chikai uchi</i> Ne zaman müdürsün? / hanıma sorulunca/ yakın zamanda	言い訳上手 (Iiwake jōzu) Güzel bahane	2012
-----	--	--	------

Karısı, kocasının en kısa zamanda müdür olmasını istemektedir. Dolayısıyla kocasına da “**Ne zaman müdür olacaksın?**” diye sormaktadır. Kocasını ise yakın zamanda diye geçiştirmekte ve karısının daha fazla kendisini sıkmasını sağlamaktadır. Takma ad, “**Güzel bahane**” sözcüğü kullanılmıştır.

476	うちの妻 マツコよりも デラックス <i>Uchi no tsuma/ Matsuko yori mo/ derakkusu</i> Bizim hanım/ Matsuko'dan da/ Delüks	掲点肥え	2014
-----	---	------	------

Bu eserde, マツコ・デラックス (*Matsuko Derakkusu*) 1972 yılı doğumlu gazeteci, televizyon show programlarında çıkan kişiliktir (*television personality*). Gerçek adı, 松井貴博 (*Matsui Takahiro*)'dur. Sahne adı olarak önceleri sadece **Matsuko**'yu kullanmaktadır. Ancak, meşhur olduktan sonra sahnede kullandığı adın çok basit olduğunu düşünerek, biraz daha görkemli bir sahne adı oluşturmak üzere ekleme yapmaya karar vermiştir. **Derakkusu** (*deluxe*) dışında üç tane daha sözcük düşünmüştür.

Ancak fazla uzun olması sebebiyle şimdiki Derakkusu sözcüğünü kullanmaya başlamıştır.

(18.09.2020 tarihli 「マツコ&有吉かりそめ天国」 adlı TV programında bu konuya değinmiştir. ¹⁵³

Aşağıda benzetme ile ilgili sözcükler yer almaktadır.

Benzeyen	Benzetilen	Benzeme yönü
Hanım	Matsuko Delüks (Kişi)	*Kilolu olması *Dobra olması *Eleştirmesi

Resim 58: 477 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2016:11)

477	退職金 もらった瞬間 妻ドローン <i>Taishokukin/ moratta shunkan/ tsuma dorōn</i> Emeklilik parası/aldığım anda/ hanım dronlar	元自衛官 (<i>Motojieikan</i>) Eski Kendini savunma kuvvetleri Yetkilisi	2015
-----	---	--	------

Eserde, kocasının emeklilik parasını alır almaz karısının kaptığından söz edilmektedir. Takma ad, **Eski Kendini Savunma Kuvvetleri Yetkilisi** sözcüğüdür.

Resim 59: 478 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2016:25)

478	妻が見る 「きょうの料理」 明日もです <i>Tsuma ga miru/ 'kyō no ryōri' /ashita mo dezu</i> Hanımın baktığı/ 'Bugünün yemeği'/ yarın da çıkamaz	グルメ老 (<i>Gurumerō</i>) Gurme Yaşlı	2015
-----	---	--	------

¹⁵³ <https://www.tv-asahi.co.jp/matsuuri/> (E.T. 25.11.2021)

Bu eserde karısı, “**Bugünün yemeği**” olarak Türkçe'ye aktarılan yemek programını her gün izlemektedir. Ancak, yemek programında gösterilen yemeği ertesi gün de yapmamaktadır.

Yukarıda geçen “きょうの料理 (*Kyō no ryōri*)” sözcüğü, Japon televizyon kanalı olan NHK’de yayınlanmakta olan yemek programıdır. İlk olarak 1957 yılında yayına başlamış olup, 60 yılı aşkın süredir devam eden ve lezzetli pek çok yemek tarifini içeren bir programdır.

479	何作る？ 今では俺から 妻に聞く <i>Nani tsukuru?/ ima de wa ore kara/ tsuma ni kiku</i> Ne yapayım?/ tam da şimdi ben / hanıma soracağım	暇暇人 <i>(Himahimajin)</i> Boş vakti çok olan kişi	2015
-----	--	--	------

İşten dönünce karısı kocasına akşam yemeği için ne yapacağını sormaktadır. Ancak, karısının yemeği hazırlamaması nedeniyle kocasının da aynı soruyu soracağı dile getirilmektedir. Takma ad kısmında “**Boş vakti çok olan kişi**” şeklinde yer almaktadır.

480	男より トイレを磨けと 妻が言う <i>Otoko yori/ toire wo migake to/ tsuma ga iu</i> Erkeklerden daha/ tuvaleti fırçala diye/ hanım söyler	遅れてきた猫🐱 <i>(Okuretekita neko)</i> Geç kalan kedi	2015
-----	--	--	------

Eserde, 男を磨く (*otoko wo migaku*) sözcüğü, iyi bir erkek olarak kendini yetiştirmek için uğraşmaktır. Kocasının kendisini geliştirmek için uğraşacağına tuvaleti fırçalamasını istemektedir. Beklentisinin temizlik yapması olduğu anlaşılmaktadır. Takma ad olarak, **Geç kalan kedi** sözcüğü kullanılmıştır.

481	ましやロス ¹⁵⁴ の 妻を救った 五郎丸 ¹⁵⁵ <i>Masharosuno/ tsuma wo sukutta/ gorōmaru</i> Masaharu'yu kaybeden/ hanımı kurtardı/ Gorōmaru	月夜の駱駝 (<i>Tsukiyo no rakuda</i>)	2015
-----	---	---------------------------------------	------

Masaharu'yu kaybeden hanım, Gorōmaru'ya hayran olması nedeniyle üzüntü duymaması ele alınmıştır.

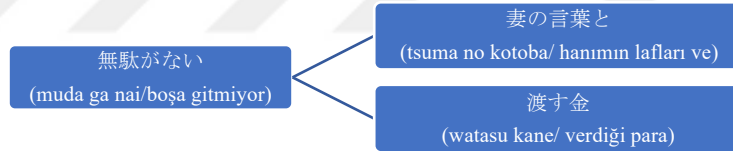
482	うちの妻 ドローンがなくとも お見通し <i>Uchi no tsuma/ dorōn ga nakutomo/ omitōshi</i> Bizim hanım/ dron olmadan da/her yeri gözetler	孝ちゃん	2015
-----	---	------	------

Eserde hanımın, dron olmadan da her şeyi gözetleyerek hâkim olması ifade edilmektedir.

483	無駄がない 妻の言葉と 渡す金 <i>Muda ga nai/ tsuma no kotoba to/ watasu kane</i> Boşa gitmiyor/ hanımın lafları ve/ verdiği para	だんらん (<i>Danran</i>) Toplanma	2015
-----	--	---------------------------------------	------

Hanımının fazla konuşmadığından ve fazla miktarda para vermediğinden söz edilmektedir. Takma ad, “**Toplanma**” sözcüğüdür.

Aşağıda ortak olan mısra ve bağlantılı olan mısralar yer almaktadır.

484	不機嫌な 妻にトリセツ あった？カナ <i>Fukigen na/ tsuma ni torisetsu/ atta? kana</i> Hoşnutsuz/ hanıma kullanma kılavuzu/ var mıydı ki?	西の彼方 (<i>Nishi no kanata</i>)	2015
-----	--	------------------------------------	------

¹⁵⁴ ましやロス (*Masharosusu*) sözcüğü, ましや (*masha*) ve ロス (*rosu*) sözcüklerinden oluşmaktadır. ロス (*Rosu*) sözcüğü kaybetme anlamına gelmekte olup, ましやロス (*Masharosusu*) sözcüğü *Masha'yı kaybetme* anlamına gelmektedir. 18.09. 2015 tarihinde şarkıcı ve oyuncu **Fukuyama Masaharu** (福山雅治) oyuncu **Fuki'ishi Kazue** (吹石一恵) ile evlendiğini ilan etmiştir. Popüler olan **Fukuyama'nın** evlenmesiyle kadın hayranlarında görülen **kaybetme hissi**'ni ifade etmektedir. ましや (*Masha*) sözcüğü '**Masaharu**' için söylenilen sevgi sözcüğüdür. Aynı zamanda **Fukuyama'yı kaybetme** anlamına gelen 福山ロス (***Fukuyamarosu***) sözcüğü de aynı anlamda kullanılmaktadır. 2015 yılı popüler sözcüğüdür (Yonekawa, 2019, s. 557).

¹⁵⁵ 「五郎丸/*gorōmaru* (ポーズ/*pōzu*)」 şeklinde sözlükte yer almaktadır. 2015 yılı Eylül ayında gerçekleştirilen Dünya Ragbi Kupası'nda Japonya'yı temsil eden 五郎丸歩 (***Gorōmaru Ayumu***) serbest vuruş öncesinde iki elini birleştirerek dört parmağı ile yapmış olduğu kendisine özgü bir pozdur. 2015 yılı popüler sözcüğüdür (Yonekawa, 2019, s. 555).

Eserde geçen *torisetsu* sözcüğü, 取り扱い説明書(*toriatsukai setsumeisho*)

sözcüğünün kısaltılması olup kullanma kılavuzu anlamına gelmektedir. Aynı zamanda takma ad olarak, “*Nishi no kanata*” şeklinde kullanılmıştır. Hoşnutsuz olan hanımına kullanma kılavuzunun bulunup bulunmadığını sorgulamaktadır. Karısını anlayamadığı anlaşılmaktadır.

485	花束を 妻へも分けて 定年日 <i>Hanataba wo / tsuma e mo wakete/ teinenbi</i> Çiçek buketini/ hanıma da böldüm/ emeklilik günü	空 (<i>Sora</i>) Gökyüzü	2015
-----	---	---------------------------------	------

Emeklilik günü kendisine verilen çiçeği karısına vermek üzere bölmektedir.

Karısının emekli olana kadar kendisine verdiği emeklere teşekkür etme anlamı taşımaktadır. Takma ad, “*Gökyüzü*” şeklinde yer almaktadır.

486	ゆう活で 帰ると妻の 愚痴全開 <i>Yūkatsu de/ kaeru to tsuma no/ guchizenkai</i> Akşam etkinliği/ dönünce hanımın/ şikayetleri tam açılır	ゆう活したい自衛官 (<i>Yūkatsu shitai jieikan</i>)	2015
-----	---	--	------

ゆう活(*yūkatsu*) sözcüğü, 2015 yılındaki Japon hükümeti tarafından tavsiye edilen “Yaz yaşam tarzı değişikliği”ni ifade etmektedir. Sabah erken saatlerde çalışmaya başlayıp, hava kararmadan işleri bitirerek, akşam üzerinden itibaren aile veya arkadaşlarla zaman geçirmeyi destekleyen iş ve yaşamın dengelenmesidir. Takma ad, **Yaz yaşam tarzı değişikliği yapmak isteyen kendini savunma görevlisi** sözcüğüdür.

487	ましゃロスと 妻が爆買い 俺火花 <i>Masharosu to/ tsuma ga bakukai/ ore hibana</i> Masaharu'yu kaybedince/ hanım fazla alışveriş/ ben havai fişek	金砂郷の鴨ちゃん ん	2015
-----	--	---------------	------

Karısı, hayranı olduğu ünlü aktör *Masaharu*'nun evlenmesi sebebiyle, kaybettiğini düşünerek üzülmemektedir. Üzüntüsü sebebiyle de fazla alışveriş yapmaktadır. Kocasını ise, bu duruma havai fişek sözcüğüyle aşırı sevindiği belirtmektedir.

488	マイナンバー 国より厳しい 妻管理 <i>Mainanbā/ kuni yori kibishī / tsuma kanri</i> Benim numaram/ ülkeden de katı/ hanım yönetimi	我流 (がりゅう) (<i>Garyū</i>)	2015
-----	--	-------------------------------	------

Eserde geçen benim numaram uygulamasıyla, kişilerin kazançları vs. devlet tarafından sistem üzerinden kontrol edilebilmektedir. Hanımı ise, devletten daha katı şekilde kontrol etmektedir.

“Benim numaram” anlamına gelen マイナンバー (*mainanbā/İng. my number*) sözcüğü, Japonca bireysel numara 個人番号 (*kojinbangō*) olarak kullanılmaktadır. Bu numara, Japonya'da ikamet eden herkese verilen 12 haneli numaradır.

489	「後でやる！」 妻の顔見て すぐにやる 'Ato de yaru!' / <i>tsuma no kao mite/ sugu ni yaru</i> “Sonra yaparım!”/ hanımın suratını görüp/ hemen yaparım	後回し男子 (<i>Atomawashi danshi</i>) Sonraya bırakan adam	2016
-----	--	--	------

Eserde koca, karısının kendisinden yapmasını istediği bir işi daha sonra yapacağını söylemektedir. Ancak, karısının sinirli suratını görünce işi hemen yapmaktadır. Karısının otoriter sahibi biri olduğu ve kocasının karısından korktuğu anlaşılmaktadır. Takma ad olarak, **Sonraya bırakan adam** şeklinde yer almaktadır.

Aşağıda eserde geçen zıt anlamlı sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
「後で」	<i>ato de</i>	sonra
すぐに	<i>sugu ni</i>	hemen

490	使途不明 共働きの 妻の金 <i>Shitofumei/ tomobataraki no/ tsuma no kane</i> Kullanımı belirsiz/ birlikte çalıştığımız/ hanımın parası	借金背負った金次郎 (<i>Shakkin seotta Kinjirō</i>) Borçları omuzlayan <i>Kinjirō</i>	2016
-----	--	--	------

Hanımı ile birlikte çalışmasına rağmen, hanımının kazanmış olduğu paraları nerede kullandığının belirsiz olması ele alınmaktadır. Takma ad, “**Borçları omuzlayan Kinjirō**” şeklinde yer almaktadır. Borçları ödemek için kocanın parasının kullanıldığı anlaşılmaktadır.

491	妻は言う 手抜きじゃないの ヘルシーよ <i>Tsuma wa iu/ tenuki janai no/ herushī yo</i> Hanım söyler/baştan savma değil/ sağlıklı	メタボ亭主 (<i>Metabo teishu</i>) Şişman koca	2016
-----	--	--	------

Hanımı, yaptığı yemeğin baştan savma olmadığını sağlıklı olduğunu söylemektedir. Kocasının yemeği beğenmediği anlaşılmaktadır. Takma ad, **Şişman koca** olarak yer almaktadır.

492	こづかいも マイナス金利 ¹⁵⁶ と 妻が言う <i>Kozukai mo/ mainasu kinri to/ tsuma ga iu</i> Harçlık bile/ eksi faiz oranı diye/ hanım söyler	すきま風 (<i>Sukimakaze</i>) Aralıktan esen rüzgâr	2016
-----	---	---	------

Hanımın, kocasına verdiği harçlıkta bile eksi faiz oranı olarak söylemesi ile ilgilidir. Takma ad, **Aralıktan esen rüzgâr** sözcüğüdür.

493	K S K 今日・すぐ・帰れ 妻ライン <i>KSK/ Kyō-sugu-kaere/ tsuma rain</i> KSK/ bugün-hemen-dön/ hanım LINE	六郎丸 (<i>Rokurōmaru</i>)	2016
-----	--	------------------------------	------

KSK'nın kısaltmasını, “*Kyō-Sugu-Kaere*” şeklinde hanımının uyarlayarak LINE üzerinden mesaj olarak gönderdiği belirtilmektedir.

494	上司より 妻の決裁 高難度 <i>Jōshi yori/ tsuma no kessai/ kōnando</i> Amirden daha/ hanımın son kararı/ büyük zorluk	ナカケン (<i>Nakaken</i>) Nakaken	2016
-----	---	---------------------------------------	------

İş yerinde birlikte çalıştığı amiri işle ilgili son kararı vermekte zorlanmaktadır. Ancak, eserde hanımın amirden daha zor olarak karar vermektedir. Takma ad kısmında yer alan sözcük olan “**Nakaken**” aynı zamanda iç mekân tasarımı ve ev yenileme üzerine *Fukuoka* şehrindeki şirketin adıdır.

495	神ってる 妻がへそくり 隠す場所 <i>Kamitteru/ tsuma ga hesokuri/ kakusu basho</i> Tanrıvergisi/ hanımın gizli birikimi/ sakladığı yer	ヘソクリカーブ (<i>Hesokurikāpu</i>) Gizli birikim Carp	2016
-----	---	---	------

¹⁵⁶ 2016 yılı popüler sözcüğüdür. (Yonekawa, 2019, s. 577)

Eserde 神ってる (*kamitteru*) sözcüğü, Tanrının elinde olduğunu düşündüren insanüstü bir beceri ve aklın hayal edemeyeceği yetenek anlamındadır. Bu sözcük, 2016 yılında profesyonel beyzbolda arka arkaya iki maçta kazanması sonrasında *Hiroshima Carp* takımının Oyuncusu *Suzuki*'yi, Koçu olan *Koichi*'nin 神ってる (*kamitteru*) sözcüğüyle övmesi üzerine dikkat çekmiştir. Eserde, tanrı vergisi yetenekten söz edilmekte olup, hanımının gizli birikimini sakladığı yeri ayarlamayı insanüstü bir yetenek olarak görmektedir. Takma ad, **gizli birikim** sözcüğüdür.

496	レストラン 苦手を聞かれ 妻を見る <i>Resutoran / nigate wo kikare/ tsuma wo miru</i> Restoran/ sevmediğim sorulunca/ hanıma bakma	おとう (<i>Otō</i>)	2016
-----	--	-----------------------	------

Restoranda sevmediği yiyecek sorulmaktadır. Ancak, sevmediği şey olarak hanımına bakmaktadır.

497	カープ好き 妻みて思う 女子なのか <i>Kāpu suki/ tsuma mite omou/ joshi nanoka</i> Carp seven/ hanımı görüp düşünürüm/ bayan mı ?	カープ男子 (<i>Kāpudanshi</i>) <i>Carp</i> erkeği	2016
-----	---	--	------

Carp takımı fanı olan hanımını görünce gerçekten bayan olup olmadığını sorgulamaktadır. Takma ad, **Carp erkeği** sözcüğüdür.

498	妻いない この日は朝から プレミアム <i>Tsuma inai/ kono hi wa asa kara/ puremiamu</i> Hanım yok/ o gün sabahtan/ Premium	ゆずいろ (<i>Yuzuירו</i>) Limon (<i>yuzu</i>) rengi	2017
-----	--	--	------

Koca, hanımın olmadığı günü sabahtan itibaren *premium* olarak ifade etmektedir. Premium sözcüğü *Sūpā Daijirin* sözlüğünde, “Başka şeylerden daha fazla değerli olan şey. Yüksek sınıf. Yüksek fiyat.” şeklinde tanımlanmaktadır. Dolayısıyla hanımın evde olmadığına rahatça vakit geçirmenin her şeyden daha değerli olduğunu belirtmektedir. Takma ad kısmında ise “**limon rengi**” olarak yer almaktadır. Japonca, takma ad kısmında *yuzu*, limon ve lime arasında bir tada sahip olan ve rengi limon rengine benzeyen bir turunçtur.

499	テレワーク 在宅勤務は 妻が NO <i>Terewāku/ zaitaku kinmu wa/ tsuma ga</i> NO Tele çalışma/ uzaktan çalışma/ hanım HAYIR	延長戦を続ける男 (<i>Enchōsen wo tsuzukeru</i> <i>otoko</i>) Uzatma savaşını sürdüren erkek	2017
-----	--	---	------

Tele çalışma ve uzaktan çalışma ile ilgili olarak karısının istemediği dile getirilmektedir. Takma ad kısmında **Uzatma savaşını sürdüren erkek** şeklinde yer almaktadır.

Resim 60: 500 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2018:11)

500	「ちがうだろ！」 妻が言うなら そうだろう ' <i>Chigau darō</i> /' <i>tsuma ga iu nara/ sōdarō</i> “Öyle değil!”/ hanım söylüyorsa / öyledir	そら (<i>Sora</i>) Gökyüzü	2017
-----	--	----------------------------------	------

Hanımın, bir konu ile ilgili olarak öyle olmadığını ifade etmesi üzerine koca karşı gelmeden durumu kabul etmektedir. Karısının otoriter biri olduğu anlaşılmaktadır. Takma ad olarak **“Gökyüzü”** sözcüğü kullanılmıştır.

Aşağıda eserde görülen zıt anlamlı sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
「ちがうだろ！」	' <i>chigau darō</i> '	öyle değil
そうだろう	<i>sōdarō</i>	öyledir

501	サプリーやめ アプリで変身 妻の画像 <i>Sapuri yame/ apuri de henshin/ tsuma no gazō</i> Takviyeyi bırakıp/ uygulamayla değişim/ hanımın görünümü	さっちゃん (<i>Sacchin</i>)	2017
-----	--	-----------------------------	------

Karısı, takviye kullanımını bırakarak akıllı telefonlara indirilen vücut şekillendirme uygulamalarıyla görünümünü değiştirmektedir.

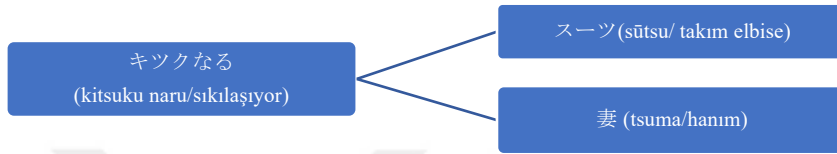
Aşağıda benzer sesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
サプリー	<i>sapuri</i>	gıda takviyesi (<i>İng. supplement</i>)
アプリ	<i>apuri</i>	uygulama (<i>İng. application</i>)

502	年ごとに スーツと妻が キツクなる <i>Toshigoto ni/ sūtsu to tsuma ga /kitsuku naru</i> Yıldan yıla/takım elbise ve hanım/ sıkılaşıyor	島根のぽん太 <i>(Shimane no ponta)</i>	2017
-----	--	-------------------------------------	------

Yıllar geçtikçe kocanın kilo alması sebebiyle giymiş olduğu takım elbisenin sıkılaştığından söz edilmektedir. Sıkılaşıma ifadesi ayrıca karısı ile de ilgilidir. Yani, maddi anlamda harçlık vermede hanımının daha sıkı davrandığından söz edilmektedir.

Aşağıda ortak olan ve bağlantılı mısralar yer almaktadır.

503	何事も 妻ファースト ¹⁵⁷ で うまくいく <i>Nanigoto mo/ tsuma fāsuto de/ umaku iku</i> Ne iş olursa olsun/hanım önce olup / rast gider	よみ人知らず <i>(Yomibitoshirazu)</i> Anonim	2017
-----	--	--	------

Eserde karısının hangi iş olursa olsun, hanımın önce olduğundan ve işinin de rast gittiğinden söz edilmektedir. Takma ad kısmında “**Anonim**” sözcüğünün kullanıldığı görülmektedir.

504	ご馳走を インスタ用に 作る妻 <i>Gochisō wo/ insutayō ni/ tsukuru tsuma</i> Davet yemeğini/ instagram için / hazırlayan karım	なうほドマン <i>(Nauhodoman)</i>	2018
-----	--	-------------------------------	------

Karısının, davet yemeğini instagrama koymak için güzel sunumlu olarak hazırladığından söz edilmektedir.

¹⁵⁷ Başkan Trump'ın 'Önce Amerika (アメリカファースト/ *Amerika Fāsuto*)' söylemini 小池百合子 (*Koike Yuriko*) Tokyo Valilik seçiminde 'Önce Tokyo Halkı' 「都民ファースト/ *Tomin Fāsuto*」 sözcüğü popülerdi. 17.01.2017 tarihli *Asahi* gazetesi'nde 'Önce sevgili Karım' 「愛妻ファースト/ *Aisai Fāsuto*」 isimli köşe yazısı bulunmaktadır. 31 Ocak Sevgili Hanım günü öncesi, normalde dile getirilmeyen hanımlarına olan aşk veya minneti ifade eden duyguları, kocalarının yüksek sesle haykırdıkları 'Hibiya Parkı'nın ortasında hanımına aşkını haykırma' 25'inde akşam üzeri düzenlenmiştir. Burada, 'Önce sevgili karım, ölene kadar sürdüreceğim' diye haykıran bir eş bulunmaktaydı. 2017 yılı popüler sözcüğüdür. (Yonekawa, 2019, s. 596)

Resim 61: 505 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2019:13)

505	メルカリで 妻が売るのは 俺の物 <i>Merukari de/ tsuma ga uruno wa/ ore no mono</i> Mercari'de/ hanımın sattıkları/ benim eşyalar	島根のポン太 <i>(Shimane no ponta)</i>	2018
-----	--	-------------------------------------	------

Japonya'da ikinci el eşyaları satmak için yaygın olarak kullanılan **Mercari** adlı uygulama bulunmaktadır. Bu eserde hanımın ev düzenlerken gereksiz görüp bu uygulamada sattığı eşyaların çoğunluğunun kocasına ait olması ifade edilmektedir. Eserden, kocanın kendisini eve ait hissetmediği ve karısının kocasının eşyalarının ne olacağına kendisinin karar verdiği anlaşılmaktadır.

506	妻の愚痴 返す言葉は うん、そだねー <i>Tsuma no guchi/ kaesu kotoba wa/ un, sodanē</i> Hanımın şikâyeti/ karşılık söylediğim sözcük / evet, öyle di mi	クズギルティ <i>(Kuzugiruti)</i>	2018
-----	--	-------------------------------	------

Hanımının şikâyet etmesi ve söylenmesine, kocası sadece evet öyle değil mi şeklinde karşılık vermektedir.

507	テレワーク そばに妻いて 緊張し <i>Terewāku/ soba ni tsuma ite/ kinchōshi</i> Tele çalışma/ hanım yanımda olunca/ heyecan yapma	あんどらごら <i>(Andoragora)</i>	2018
-----	---	-------------------------------	------

テレワーク (*Terewāku/ İng. telework*) sözcüğü, tele çalışma anlamına gelmekte olup, uzaktan çalışma veya iş yeri dışında evden işleri telefon aracılığıyla yürütmeyi ifade etmektedir. Bu eserde koca evde iş yaparken hanımı yanında olması sebebiyle heyecan yapmaktadır.

508	諦める 妻のトリセツ 日日進化 <i>Akirameru tsuma no torisetsu hibi shinka</i> Vazgeçtim/ hanımın kullanım kılavuzu/ günden güne gelişiyor	赤塚不二子	2018
-----	--	-------	------

Karısının kullanma kılavuzunun günden güne gelişerek değiştiğinden söz etmektedir. Değişiklikleri yakalayamaması sebebiyle karısını anlamayı bıraktığı dile getirilmektedir. Karısının ne zaman nasıl tepki vereceğini, ya da ona nasıl yaklaşması gerektiğinin anlamamaktadır.

509	半端ない 妻の小言は 容赦ない <i>Hanpa nai/ tsuma no kogoto wa/ yōsha nai</i> Muazzam/ hanımın dırdır/ acımasız	さごじょう (Sagojō)	2018
-----	--	-------------------	------

Hanımının dırdırının acımasız olması ele alınmaktadır. Hanımın dırdırının acımasız olduğu ifade edilmektedir.

510	大安か 上司出張 妻不在 <i>Taian ka/ jōshi shucchō/ tsuma fuzai</i> Şanslı günüm mü?/ amir iş gezisi/ hanım evde yok	喜夢多来	2018
-----	--	------	------

Eserde amirin iş gezisinde olması ve hanımının da evde bulunmamasını şanslı günü olarak algılamaktadır. Yukarıdaki eserde yer alan 大安(*taian*) sözcüğü¹⁵⁸, “*Daian* olarak da sesletilmektedir. Altı günden birisidir. Yolculuğa çıkma, taşınma- dükkân açma, evlenme gibi, çok sayıdaki şeyde şanslı olunan gündür.” şeklinde tanımlanmaktadır. Şanslı gün olarak adlandırılan (*taian*) sözcüğünün de içinde bulunduğu takvime 六曜 (*rokuyō*) adı verilmektedir.

Altı gün anlamına gelen 六曜 (*rokuyō*) sözcüğü¹⁵⁹, “*Ay-güneş takviminde*¹⁶⁰ iyi ve kötüyü belirleyen esas olan altı günü ifade etmektedir. Bunlar, 先勝(*senshō*), 友引 (*tomobiki*), 先負(*senbu*), 仏滅(*butsumetsu*), 大安(*taian*), 赤口(*shakkō*) olan altı yıldıza denk gelen günlerdir. 六輝 (*rokki*) ve 六曜星 (*rokuyōsei*)’dir.” şeklinde tanımlanmaktadır.

¹⁵⁸ (三省堂スーパー大辞林 3.0 (*Sanseidō Sūpā Daijirin* 3.0) (*Sanseidō* süper sözlük 3.0) elektronik sözlükten alınmıştır.

¹⁵⁹ (三省堂スーパー大辞林 3.0 (*Sanseidō Sūpā Daijirin* 3.0) (*Sanseidō* süper sözlük 3.0) elektronik sözlükten alınmıştır.

¹⁶⁰ Japonca’da 太陰陽歴 (*tai’inyōreki*) sözcüğü ile ifade edilmektedir.

Japon Takvimi							Türkçe'ye Aktarımı						
2022 令和4年 3月							2022 Mart Ayı						
日	月	火	水	木	金	土	Pazar	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi
		1 大 (Taian)	2 安赤口 (shakkō)	3 友引 (tomobiki)	4 引先 (senbu)	5 負仏 (butsumetsu)			1 Şanslı gün	2 赤口	3 友引	4 先負	5 仏滅
6 大 (Taian)	7 安赤 (shakkō)	8 口先 (senshō)	9 勝友 (tomobiki)	10 引先 (senbu)	11 負仏 (butsumetsu)	12 減大安 (Taian)	6 Şanslı gün	7 赤口	8 先勝	9 友引	10 先負	11 仏滅	12 Şanslı gün
13 赤口 (shakkō)	14 先勝 (senshō)	15 勝友 (tomobiki)	16 引先 (senbu)	17 負仏 (butsumetsu)	18 減大安 (Taian)	19 安赤口 (shakkō)	13 赤口	14 先勝	15 友引	16 先負	17 仏滅	18 Şanslı gün	19 赤口
20 先勝 (senshō)	21 勝友 (tomobiki)	22 引先 (senbu)	23 負仏 (butsumetsu)	24 減大安 (Taian)	25 安赤 (shakkō)	26 口先 (senshō)	20 先勝	21 友引	22 先負	23 仏滅	24 Şanslı gün	25 赤口	26 先勝
27 友引 (tomobiki)	28 引先 (senbu)	29 負仏 (butsumetsu)	30 減大安 (Taian)	31 安赤 (shakkō)			27 友引	28 先負	29 仏滅	30 Şanslı gün	31 赤口		

Resim 62: Şanslı ve Şanssız günleri gösteren takvim

Ay içerisinde belirli günlerde önemli işlerin yapılması bu takvim dikkate alınarak yapılmaktadır.

511	飲み会の 日程調整 まず妻と <i>Nomikai no/ nittei chōsei/ mazu tsuma to</i> İçkili toplantının/ günü ayarlama/ önce hanımla	調整くん (Chōseikun) Ayarlama	2018
-----	---	--	------

Japonya'da 飲み会 (*nomikai*) olarak adlandırılan sözcük, genellikle iş veya mesai sonrasında iş arkadaşları ile gidilen içki içmek ve eğlenmek için yapılan toplanmadır. Eserde, hanımın otoriter olması sebebiyle beyaz yakalının öncelikle bu toplanmanın gününü ayarlamak için danışması gerekmektedir.

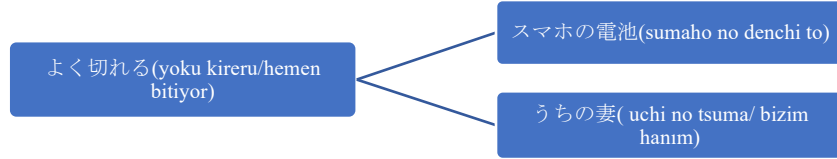
512	「また残業」 俺のツイート 妻いいね！ <i>'Mata zangyō'/ ore no tsūto/ tsuma iine!</i> “Yine mesai”/ benim tweet/ hanım beğeni!	仮面夫婦 (Kamen fūfu) Maskeli çift	2018
-----	---	--------------------------------------	------

Kocasının *twitter* adı verilen sosyal medya üzerinden “yine mesai” şeklindeki paylaşım yapmaktadır. Ancak, hanımının yapılan bu paylaşımı beğenmesi ele alınmaktadır. Kocanın mesaiye kalmasına üzülmesi ve istememesine karşın hanımı sevinerek beğeni yapmaktadır. Takma ad kısmında ise, “maskeli çift” (仮面夫婦 /*kamen fūfu*) sözcüğü kullanılmıştır. Bu sözcük, “Dışarıdan iyi anlaşıyormuş gibi rol yapmaya karşın, aslında aralarının gittikçe kötüleştiği karı-kocayı ifade eder.” şeklinde tanımlanmaktadır.

513	よく切れる ¹⁶¹ スマホの電池 うちの妻 <i>Yoku kireru/ sumaho no denchi/ uchi no tsuma</i> Çabuk bitiyor (kızıyor)/ telefonun şarjı/ bizim hanım	みらいむ (Miraimu)	2018
-----	---	-------------------	------

Eserde geçen *kireru* fiili iki farklı anlamda kullanılmaktadır. Bunlar, **bitmek** ve **kızdırma**. Akıllı telefonun şarjının çabuk çabuk bittiğinden ve hanımının da kızdığından söz edilmektedir.

Aşağıda bağlantılı olan mısralar yer almaktadır.

514	そだねーと 妻の返事は スルーパス <i>Sodanē to/ tsuma no henji wa/ surūpasu</i> Öyle değil mi diye/ hanımın cevabı/ geçiştirme	モグたん (Mogutan)	2018
-----	---	-------------------	------

Eserde konu ile ilgili olarak, hanımı öyle değil mi şeklinde cevap vererek konuyu geçiştirmektedir.

İş yeri yemeği,
Hanımın instagramı,
ana yemek yapma

Resim 62: 515 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2015:43)

515	インスタで 妻のランチを 二度見する <i>Insuta de/ tsuma no ranchi wo/ ni do mi suru</i> Instagramda/ hanımın öğle yemeğini/ iki kere görürüm	田中十字路 (Tanaka jūjiro)	2018
-----	--	--------------------------	------

¹⁶¹ Kendisi beğenmediği için, insanlara (ebeveyn, hoca vb.) karşı duyduğu öfke patlamasıdır. Kendine hâkim olamayıp, mantıklı davranamamadır. Sıkça şiddetle gerçekleşmektedir. 1998 yılı Ocak ayında Orta okulunda öğretmenini öldüren orta okul birinci sınıf erkek öğrencisinin kullandığı sözcük olarak dikkat çekmektedir. “キレる/*kireru*” şeklinde sıkça yazılmaktadır. Gençler tarafından kullanılan sözcüktür. Ancak, bu sözcük daha önceleri de kullanılmaktaydı. 1998 yılı popüler sözcüğüdür. (Yonekawa, 2019, s. 194)

Hanımının öğle yemeğini instagrama da koymasını ele almakta olup, iki kez aynı yemeği gördüğünü belirtmektedir.

516	ジュエリーを 平成最後と ねだる妻 <i>Juerī wo/ heisei saigo to/ nedaru tsuma</i> Mücevheri/ Heisei son diye/ yalvaran karım	ことは	2018
-----	--	-----	------

Karısının Heisei son, diye yalvararak kocasından mücevher almasını istemesi dile getirilmektedir. Heisei dönemi 2019 yılında sona ermesi sebebiyle 2019 yılından sonra istemeyeceği ve o zamana kadar da kocasının eşine mücevher aldığı anlaşılmaktadır.

517	AI も 太刀打ちできぬ 妻の勘 <i>AI mo/ tachiuchi dekinu/ tsuma no kan</i> Yapay zeka bile/ rekabet edemez/ hanımın hissi	うみうし (Umiushi) Deniz sümüklü böceği	2018
-----	---	---	------

Hanımın sezgisinin oldukça yüksek olduğundan söz edilmektedir. Yapay zekanın bile rekabet edemeyeceği belirtilmektedir. Takma ad olarak, **Deniz sümüklü böceği** sözcüğü yer almaktadır.

518	どう耐える 百年時代 恐妻家 <i>Dō taeru/ hyakunen jidai/ kyōsaika</i> Nasıl katlanırım/ 100 yıllık dönem/ öfkeli karıma	ゆうちゃん (Yūchan)	2018
-----	---	-------------------	------

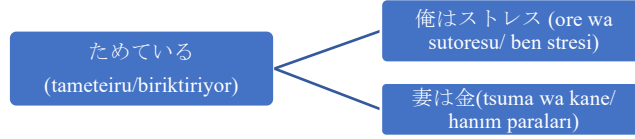
Karısının öfkeli olması ifade edilmektedir. 100 yıl boyunca nasıl katlanacağını sorgulamaktadır.

519	オレ正論 妻へりくつで なぜ勝てぬ <i>Ore seiron/ tsuma herikutsu de/ naze katenu</i> Ben haklıyım/ hanım haksız tartışma /neden kazanamıyorum	のりちゃん (Norichan)	2018
-----	--	---------------------	------

Haklı olmasına rağmen hanımının haksız tartışmasında kazanamadığını ifade etmektedir. Karısının baskın davranması sebebiyle yenildiği anlaşılmaktadır.

520	ためている 俺はストレス 妻は金 <i>Tameteiru/ ore wa sutoresu/ tsuma wa kane</i> Biriktiriyor / ben stresi/ hanım paraları	紙風船 (Kamifusen) Kâğıt balon	2018
-----	--	-----------------------------------	------

Eserde kocanın stres biriktirirken, karısının da para biriktirmesinden söz edilmektedir. Karısıyla arasındaki farktan söz etmektedir. Karısı birikim yaparken, kendisi stresli bir yaşam sürmektedir.

Resim 63: 521 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2020:17)

521	たばこ辞め それでも妻に 煙たがれ <i>Tabako yame/ sore demo tsuma ni/ kemutagare</i> Sigarayı bırakma/ öyle olsa bile karıma/ yaklaşmam	電子オヤジ <i>(Denshi oyaji)</i> Elektronik baba	2019
-----	--	---	------

Kocasının sigarayı bırakmasına rağmen, karısının kendisine yaklaşmaması ifade edilmektedir. Takma ad, **Elektronik baba** sözcüğüdür.

522	欲しいのは 100 年安心 妻の愛 <i>Hoshī no wa/ 100 nen anshin/ tsuma no ai</i> İstediğim/ 100 yıllık garanti/ hanımın aşkı	愛妻家 <i>(Aisaika)</i> Karısını seven	2019
-----	--	---	------

Hanımının kendisini sevdiğine dair 100 yıllık garantinin olmasını isteyen koca tasvir edilmektedir. Takma ad olarak, **Karısını seven** sözcüğü kullanılmaktadır.

523	「今日残業」 送ると妻から 1 いいね <i>'Kyō zangyō'/ okuru to tsuma kara/ 1 iine</i> 'Bugün mesai'/gönderince karımdan/ bir beğeni	カモねぎ <i>(Kamonegi)</i>	2019
-----	---	---------------------------	------

Kocasının mesaiye kalacağını hanımına mesajla göndermesi sonrasında beğeni gelmesi ifade edilmektedir. Karısı, eşinin eve geç gelmesi sebebiyle sevinmektedir.

524	営業を 一番するのは 妻の前 <i>Eigyō wo/ ichiban suru no wa/ tsuma no mae</i> Çalışmayı/ en çok yaptığım/ hanımın önü	もやし <i>(Moyashi)</i>	2019
-----	---	-------------------------	------

Kocasının en fazla evde hanımının önünde çalışmaktadır. Hanımı tarafından kendisine ev işi yaptırıldığı anlaşılmaktadır.

525	もう 1 杯 おねだりトライ 妻キック <i>Mō ippai/ onedari torai/ tsuma kikku</i> Bir kadeh daha/ yalvarıp yere kapanıp/ hanım tekmeler	ラガービールマン <i>(Ragābīruman)</i> Lager bira adamı	2019
-----	--	--	------

Bir kadeh daha isterken yere uzanması ve hanımının tekmelemesi ile ilgili bir eserdir. Takma ad, **Lager bira adamı** sözcüğüdür.

526	60 年 政権交代 しない妻 60 nen/ seiken kōtai/ shinai tsuma 60 yıl/ yönetim değişikliği/ yapmayan hanım	夜来香	2019
-----	--	-----	------

Hanımının otoriter biri olduğu ve aradan 60 yıl geçmesine rağmen yönetim değişikliği yapmamaktadır. Beyaz yakalının yönetimi ele geçiremediği anlaşılmaktadır.

527	「出社日は 次はいつなの?」 妻の 圧 'Shusshabi wa/ tsugi wa itsu nano?' / tsuma no atsu İşe gitme günü/ bir sonraki ne zaman?/ hanımın baskısı	在宅ワーカーマン (Zaitaku wākuman) Evden çalışan	2020
-----	---	--	------

2020 yılına ait bir eser olması sebebiyle Korona virüsü ile ilişkilidir. Koca, evden çalışmaktadır. Karısı, ne zaman işe gideceksin? şeklinde baskı kurmaktadır. Takma ad kısmında, **Evden çalışan** sözcüğü görülmektedir.

Resim 64: 528 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2021:11)

528	十万円 見る事もなく 妻のもの Jūman en/ miru koto mo naku/ tsuma no mono 100.000 yen/ görmeden/ hanımın malı	はかなき夢 (Hakanakiyume) Kısa süren hayal	2020
-----	---	---	------

Yukarıda verilen eserde geçen 100.000 yen, korona virüsüyle mücadele etmek için Japonya hükümeti tarafından verilen karşılıksız destek miktarıdır. Desteği alır almaz harcamadan hanımı ele geçirmiştir. Parayı harcama planları yaparken, kullanamaması durumu takma ad kısmında “**Kısa süren hayal**” şeklinde kullanılmıştır.

Bu eserde geçen, **100.000 Yen** para miktarı eserin anlaşılmasında önemlidir. 2020 yılına ait eser olması sebebiyle korona virüsüyle mücadele kapsamında halka devlet tarafından karşılıksız olarak verilen yardım ödeneğini ifade etmektedir. ¹⁶²

529	あつ森で 仲良くなれる 僕と妻 Atsumori de/ nakayoku nareru/ boku to tsuma	指マジック (Yubi majikku)	2020
-----	--	-------------------------	------

¹⁶²Japon Ekonomi Gazetesi (日本経済新聞/Nihon Keizai Shinbun)
(<https://www.nikkei.com/article/DGXMZO60401890W0A610C2EE8000/> (E.T. 25.11.2021)) web sitesinden alınmıştır.

	<i>Atsumori</i> 'de/ iyi anlaşabiliyoruz/ ben ve hanım	Sihirli parmak	
--	--	----------------	--

Atsumori sözcüğü internet üzerinden oynanan ve kendi çiftliğini kurmayı sağlayan bir bilgisayar oyunudur. Hanımı ile günlük hayatta iyi anlaşamamasına rağmen oyun aracılığıyla aralarının düzelmesini ifade etmektedir. Takma ad, **Sihirli parmak** sözcüğüdür.

530	会社では 偉そうなのねと 妻が言う <i>Kaisha de wa/ erasōnanone to/ tsuma ga iu</i> Şirkette/üstün gibisin di mi/ hanım söyler	テレワーク弊害 (<i>Terewāku heigai</i>) Tele çalışmanın zararı	2020
-----	--	--	------

Eser, korona virüs nedeniyle evden çalışma ile ilgilidir. Evden çalışma sırasında hanımı beyaz yakalının şirkette üstün konumda olduğunu sormaktadır. Takma ad olarak, **Tele çalışmanın zararı** şeklinde yer almaktadır.

531	密なのに 妻の抗体 なぜできぬ <i>Mitsunano ni/ tsuma no kōtai/ naze dekinu</i> Mesafeye rağmen/ hanıma antikor/ neden olmuyor	パパ抜き (<i>Papanuki</i>) Baba yok	2020
-----	--	---	------

Mitsu sözcüğü, korona virüsün bulaşmasını önlemek amacıyla kalabalıktan uzak durma, mesafeyi koruma anlamında kullanılan bir sözcüktür. Mesafeli olmasına rağmen karısına karşı antikor üretememektedir. Takma ad, **Baba yok** sözcüğüdür.

Resim 65: 532 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2021:9)

532	会社へは 来るなと上司 行けと妻 <i>Kaisha e wa/ kuru na to jōshi/ ike to tsuma</i> Şirkete/ gelme diyen amir/ git diyen karım	なかじ (<i>Nakaji</i>)	2020
-----	---	--------------------------	------

Yukarıda verilen eser, 2020 yılına ait olması sebebiyle Korona virüsün etkilediği çalışma uzaktan çalışma sistemiyle yakından ilgilidir. Amirin iş yerine gelme demesi, buna karşın karısının da şirkete git demesi ele alınmaktadır. Beyaz yakalının iki tarafta da istenmediği anlaşılmaktadır.

Aşağıda zıt anlamlı sözcüklerin kullanımı görülmektedir.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
来るな	<i>kuru na</i>	gelme
行け	<i>ike</i>	git

533	耳痛い 常時マスクと 妻の愚痴 <i>Mimi itai/ jōji masuku to/ tsuma no guchi</i> Kulağım ağrıyor/uzun süre maskeden ve/ hanımın dırdırından	サ ミ ー (<i>Samī</i>)	2020
-----	--	-----------------------------	------

Korona virüsün etkisiyle günlük hayatta maske takma zorunluluğu bulunmaktadır.

Eserde de uzun süre maske takması sebebiyle kulağının ağrıdığı ifade edilmektedir. Aynı zamanda hanımının dırdır etmesinden dolayı da mecaz anlamda kulağının ağrmasından söz edilmektedir.

Aşağıda ortak ve bağlantılı olan eserler yer almaktadır.

534	グー ¹⁶³ タッチ 妻は私に ノータッチ <i>Gūtacchi/ tsuma wa watashi ni/ nōtacchi</i> Yumruk tokuşturma/ hanım bana/ dokunmuyor	一生ディスタンス (<i>Isshō disutansu</i>) Bir ömür mesafe	2020
-----	--	---	------

Yumruk tokuşturma ve dokunmama sözcükleri Japonca benzer sese sahip sözcüklerdir. Eserde kendisine hanımının dokunmadığından söz edilmektedir. Takma ad olarak, **Bir ömür mesafe** şeklinde kullanılmaktadır. Eserde geçen, dokunmama, temas yok anlamında kullanılan Japonca **nōtacchi** (İng. *no touch*) aynı zamanda Korona virüs sebebiyle temas etmeme anlamını içermektedir.

Aşağıda benzer sesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
グータッチ	<i>gūtacchi</i>	yumruk tokuşturma
ノータッチ	<i>nōtacchi</i>	dokunmama

¹⁶³ 2008 yılı popüler sözcüğüdür. (Yonekawa, 2019, s. 409)

535	スマホより 俺を認証 しない妻 <i>Sumaho yori/ ore wo ninshō/ shinai tsuma</i> Akıllı telefondan çok/ beni kimlik doğrulama/ yapmayan hanım	山宗曇水 (Yamasoun'sui)	2020
-----	---	------------------------	------

Hanımın sürekli akıllı telefonla uğraştığı ve şifre girerek kimlik doğrulama yaptığı belirtilmektedir. Eserde, kocasıyla ilgilenmediğinden söz edilmektedir.

536	マスクでは 防ぎきれない 妻のグチ <i>Masuku de wa/ bōgikirenai/ tsuma no guchi</i> Maskeyle/ engellenemez/ hanımın dırdırı	ワイさん (Waisan)	2020
-----	---	------------------	------

Hanımın dırdırını maske engelleyememesi engelleyememektedir. Karısının dırdır etmesinden hoşnut olmadığı anlaşılmaktadır.

537	部下を褒め 妻に気遣う テレワーク <i>Buka wo home/ tsuma ni kizukau/ terewāku</i> Astımı övüp/hanıma dikkat ettiğim/tele çalışma	名ばかり父さん (Nabakaritōsan) Sadece adım baba	2020
-----	---	--	------

Tele çalışmada altında çalışan kişileri övmesi ve evde bulunması sebebiyle hanıma dikkat etmektedir. Yanlış bir şey yapmaktan çekindiği çalışma ortamı tasvir edilmektedir. Takma ad olarak, **Sadece adım baba** sözcüğü kullanılmıştır.

538	リモコンを 向けても変わらぬ わが女房 <i>Rimokon wo/ muketemo kawaranu/ waganyōbō</i> Uzaktan kumandayı/ doğrultsam da değişmeyen/ benim hanım	奥様は魔女 (Okusama wa majo) Karım cadı	1990
-----	---	--	------

Uzaktan kumanda verilen komuta göre ses ya da görüntüyü değiştirme özelliğine sahip bir cihazdır. Hanıma uzaktan kumandayı doğrultsa bile değişmediğinden söz edilmektedir. Takma ad olarak, **Karım cadı** sözcüğü kullanılmaktadır.

539	リサイクル 女房はダメかと 問い合わせ <i>Risaikuru/ nyōbō wa dame ka to/ toiawase</i> Geri dönüşüm/ karım olmaz mı diye/ danışma	人呼んで粗大ゴミ (Hitoyonde sodaigomi) Kişiyi çağır büyük boy çöp	1990
-----	---	---	------

Karısından memnun olmaması sebebiyle karısını geri dönüşüme göndermek için danışmak istediği ifade edilmektedir. Takma ad olarak, **Kişiyi çağır büyük boy çöp** şeklinde kullanılmaktadır. Japonya'da çöp atma ile ilgili sistem bulunmaktadır. Büyük boy çöp, elektronik eşyalar veya ev mobilyası gibi büyük eşyalar için belirli ücret ödeyip, belediye ekipleri tarafından teslim alınmaktadır.

540	恋女房 ^{いつ} , 何時か知らずに 肥え女房 <i>Koi nyōbō/ itsuka shirazu ni/ koe nyōbō</i> Canım karım/ farkına varamadan/ şişman karım	スリム願望 (<i>Surimuganbō</i>) Zayıf seven	1991
-----	---	--	------

Önceleri sevgili karım şeklinde ifade ederken farkına varamadan karısının şişmanlamıştır. Takma ad kısmında, **Zayıf seven** şeklinde kullanılmıştır.

恋女房 (*koi'nyōbō*) ve 肥え女房 (*koe'nyōbō*) sözcüklerinde ses benzerlikleri görülmektedir.

541	出張日 女房手を振る 眼が笑う <i>Shucchōbi/ nyōbō te wo furu/ me ga warau</i> İş seyahati günü/ karım el sallar/ gözleri güler	キンパチ先生 (<i>Kinpachi sensei</i>) Kinpachi Hoca	1991
-----	---	---	------

Kocasının iş seyahatine gideceği gün, karısının el sallarken, gözlerinin de gülmesi ele alınmıştır. Kocanın evde olmaması sebebiyle sevindiği anlaşılmaktadır.

Takma ad kısmında, **Kinpachi Hoca** sözcüğü kullanılmıştır.

542	女房が 腹でしてみる だっちゅうの ¹⁶⁴ <i>Nyōbō ga /hara de shite miru/dacchūno</i> Karım/ karnıyla dener/seksi poz	エレキ猫 (<i>Erekineko</i>)	1998
-----	--	------------------------------	------

Yukarıda verilen eserde yer alan *dacchūno* sözcüğü, dirsekler ile göğsü sıkıştırarak ön plana çıkarırken 浅田好未(*Asada Yoshimi*) ve 西本はるか (*Nishimoto Haruka*) tarafından söylenilen popüler sözcüktür. Karısının, kilolu olması sebebiyle aynı poz karnıyla denediğini ve seksi olmadığı anlaşılmaktadır.

543	できるなら 女房初期化 してみたい <i>Dekiru nara/ nyōbō shokika/ shite mitai</i> Mümkün olsa/karıma reset atmak/ isterim	中年パソコン魔 (<i>Chūnen pasokonma</i>) Orta yaş bilgisayar cadısı	1998
-----	---	---	------

Mümkün olabilse, karısını yeniden başlatmayı (reset atma) istemesi ifade edilmektedir. Karısının ilk zamanlardaki halinden memnun olduğu anlaşılmaktadır.

Takma ad, **orta yaş bilgisayar cadısı** sözcüğüdür.

544	顔だけが ブランド品でない 女房 <i>Kao dake ga/ burandohin denai/ nyōbō</i> Sadece yüzü/ marka olmayan / karım	ビート留守 (<i>Bītorusu</i>)	2002
-----	--	------------------------------	------

¹⁶⁴ 1998 yılı popüler sözcüğüdür. Kadın manzai (Japon komedisi) コンビ・パイレーツ (*Konbi-Pairētsu*)’daki 浅田好未 (*Asada Yoshimi*) ve 西本はるか (*Nishimoto Haruka*)’nın göğüslerini dirsekleriyle sıkıştırarak ön plana çıkarırken söyledikleri sözcüktür ve popüler olmuştur (Yonekawa, 2019, s. 207).

Karısının marka düşkünü olmasını ifade etmektedir. Sadece yüzünün marka olmadığı dile getirilmektedir. Takma ad kısmında ビート留守 (*Bītorusu*) sözcüğü, ünlü rock grubu olan “*The Beatles*”ın Japonca sesletimi olan ビートルズ (*Bītoruzu*) sözcüğü ile ilgilidir.

545	デスノート 「脂肪」 「脂肪」と 書く女房 <i>Desunōto/ "shibō" "shibō" to/ kaku nyōbō</i> Ölüm defteri/kilo, kilo diye/ yazan hanım	体エル	2006
-----	--	-----	------

Ölüm defterine karısının kilo diye yazmasıyla kilolarından kurtulmak istemektedir. Yukarıda verilen eserde önemli olan sözcük Türkçe'ye “**Ölüm Defteri**” olarak aktarılan (デスノート/*desunōto*) sözcüğüdür. Ölüm defteri adı verilen bir deftere, isminin yazıldığı kişiler ve ölüm şekliyle hayatını kaybetmesi üzerine kurgulanan mangadır. Bu eserde de kilo vermek isteyen karısının ölüm defterine “**kilo, kilo**” şeklinde yazması durumunda kilolarından kurtulacağını düşünmektedir.

546	女房が 見つけてしまった 埋蔵金 <i>Nyōbō ga/ mitsukete shimatta/ maizōkin</i> Hanım/ buluverdi/ gömülü hazineyi	アラフィフ ティ (<i>Arafifuti</i>) 50'lerinde	2008
-----	---	---	------

Kocasının gizli olarak biriktirmiş olduğu gömülü hazineyi karısı bulmaktadır.

Takma Ad, **50'lerinde**¹⁶⁵ olarak yer almaktadır.

547	ワークシェア 女房の仕事 俺に來た <i>Wākushea/nyōbō no shigoto/ ore ni kita</i> İş paylaşımı/ hanımın işi/ bana geldi	仕切の会 (<i>Shikiri no kai</i>) Bölme Toplantısı	2009
-----	--	--	------

İş paylaşımı yapıldığında, hanımın işi de kocaya verilmiştir. Takma ad, **Bölme**

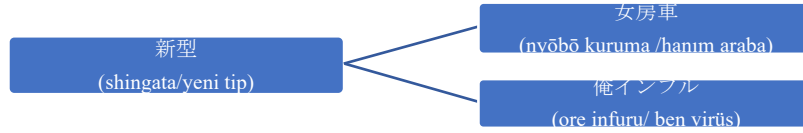
Toplantısı sözcüğüdür.

548	新型は 女房車で 俺インフル <i>Shingata wa/ nyōbō kuruma de/ ore infuru</i> ¹⁶⁶ Yeni tip/ hanım araba/ ben influenza	宇宙人 (<i>Uchūjin</i>) Uzaylı	2009
-----	---	-------------------------------------	------

¹⁶⁵ アラフィフティ ((*Arafifuti*), İngilizce'deki around fifty (アラウンド・フィフティ) anlamına gelmektedir.

¹⁶⁶ 新型インフルエンザ (*shingata infuruenza*) sözcüğü 2009 yılı popüler sözcüğüdür. (Yonekawa, 2019, s. 428)

Eserde yeni tip sözcüğü ele alındığında, hanımının araba ve kocanın da influenza sözcükleriyle ilişkilendirilmektedir. Hanımı ve kendisi arasındaki yaşam farkı ele alınmıştır. Takma ad kısmında, **Uzaylı** sözcüğü yer almaktadır.

549	小遣いを 下・下・下(ゲ・ゲ・ゲ)と下げる 我が女房 Kozukai wo/ ge-ge-ge to sageru/ waganyōbō Harçlığı/ gegege diye azaltan / benim hanım	目玉おやじ (Medama oyaji)	2010
-----	---	-------------------------	------

Karısı, Beyaz yakalıya vermiş olduğu harçlığı azaltmıştır. Eserde geçen *gegege* sözcüğü popüler sözcük olup, eserde alt, aşağıda anlamına gelen 下・下・下 kanjisiyle ifade edilmektedir.

550	体重計 乗るたび「ゲゲゲ」な 我が女房 Taijūkei/ norutabi 'gegege' na/ waganyōbō Tartı/ her çıkmada/ gegege diye kızan /benim hanım	ゲゲゲの亭主 (Gegege no teishu) Gegege'nin kocası	2010
-----	---	---	------

Tartıya her çıkmada hanımının kilo alması sebebiyle hoşnutsuz olması ele alınmaktadır. Takma ad, **Gegege'nin kocası** olarak yer almaktadır.

551	月給日 「ゲゲゲ」と女房 肩落とす Gekkyūbi/ 'gegege' to nyōbō/ kata otosu Maaş günü/gegege diye hanım/ omuz düşürür	一見 (Ikken) Bir bakış	2010
-----	--	----------------------------	------

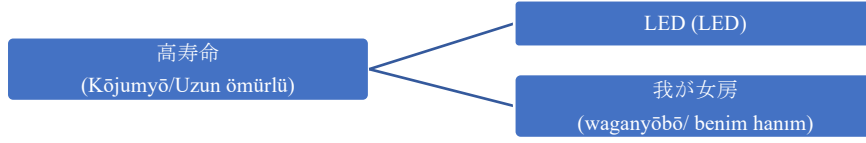
Maaş günü hanımının kızması ile ilgilidir. Takma ad, **Bir bakış** sözcüğüdür.

552	省エネと 言って動かぬ 我が女房 Shōene to/ itte ugokanu/ waganyōbō Enerji tasarrufu diye/ söyleyip hareket etmeyen/ benim hanım	チビおやじ (Chibi oyaji) Kısa boylu baba	2011
-----	---	---	------

Hanımının enerji tasarrufu diyerek, hareket etmediğini ve evde iş yapmadığını ifade etmektedir. Takma ad olarak, **“Kısa boylu baba”** olarak yer almaktadır.

553	高寿命 LEDと 我が女房 Kōjumyō/ LED to/ waganyōbō Uzun ömürlü/ LED ve / benim hanım	愛太鼓 (Aitaiko)	2011
-----	---	------------------	------

LED adı verilen lambaların önemli özelliği uzun ömürlü olmalarıdır. Eserde de hanımının uzun ömürlü olduğunu ifade etmektedir.

554	わが女房 タッチすれども 作動せず <i>Waganyōbo/ tacchi suredomo/ sadō sezu</i> Benim hanım/ dokunsan bile/ harekete geçmez	パソコン 8 マ ン <i>(Pasokon8man)</i>	2012
-----	---	---------------------------------------	------

Eşi ile ilgili olarak umursamaz ve yavaş hareket ettiğinden söz edilmektedir. タ

ッチすれども (*tacchi suredomo*) dokunulsa bile harekete geçmemektedir.

555	昇進を ジェジェジェと祝う 我が女房 <i>Shōshin wo/ jejeje to iwau/ waganyōbō</i> Terfiyi/jejeje diye (şaşıarak) kutlayan / benim karım	よみ人知らず <i>(Yomibitoshirazu)</i> Anonim	2013
-----	--	--	------

Kocasının terfi etmesini *jejeje* diye hanımının şaşıarak kutladığı yer almaktadır.

Takma ad kısmında, **Anonim** sözcüğü geçmektedir.

556	いい家内 10年経ったら おっ家内 <i>Ii kanai/ jūnen tattara/ okkanai</i> İyi karım/ 10 sene geçince/ korkarım	自宅拒否症 <i>(Jitaku kyohishō)</i> Kendi evini reddetme hastalığı	1992
-----	---	---	------

Evliliğin ilk zamanları eşiyle iyi anlaştığı için iyi karım şeklinde dile getirilmektedir. Ancak ilerleyen yıllarda (10 yıl geçtikten sonra) eşinden korktuğu belirtilmektedir. Takma ad kısmında **Kendi evini reddetme hastalığı** şeklinde kullanılmıştır.

Aşağıda benzer sesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
いい家内	<i>iikanai</i>	iyi hanım/ karı
おっ家内	<i>okkanai</i>	korkma ve hanım sözcükleri birleştirilerek kullanılmış
おっかない	<i>okkanai</i>	korkma/ korkunç

557	女房の 不利な時だけ ノーサイド Nyōbō no/furi na toki dake/nōsaido Hanımın/ yalnız hoşnutsuz zamanında/ yanında olmam	全敗夫 (Zenpai otto) Tam kaybeden koca	2019
-----	---	---	------

Eserde hanımın hoşnutsuz tavırları olduğunda yanında olmaması ele alınmaktadır.

Kendisine kızmasını istemediği için kaçmaktadır. Takma ad kısmında, **Tam kaybeden koca** olarak yer almaktadır.

558	家内には 行かせたくない パワースポット Kanai ni wa/ ikasetakunai/ pawāsupotto Karıma/ götürülmek istemem/enerji bölgesi	濡れ落葉 (Nureochiba) Islak düşen yaprak	2010
-----	--	--	------

Karısının, enerji bölgesi olarak geçen tapınaklara kendisini götürmesini istememesini ifade etmektedir. *Sūpā Daijirin sözlüğünde*, takma ad kısmında geçen 濡れ落葉(nureochiba) sözcüğü, “(Islanıp düşen yaprağın yere veya süpürgeye yapışmasına benzetilerek) Emeklilik sonrası kocanın hanımından ayrılmadan bitişik olarak yaşamını sürdürme benzetmesidir.” şeklinde yer almaktadır.

559	我が家では 妻が出します 天の声 Wagaya de wa / tsuma ga dashimasu/ ten no koe Bizim evde/ hanım söyler/ nihai karar	凡夫 (Bonpu) Sıradan insan	1993
-----	---	--------------------------------	------

Eserde, geçen 天の声(*ten no koe*) sözcüğü önemlidir. Bu sözcük, 1993 yılı popüler sözcüğü olup **Nihai karar**, **son karar** anlamına gelmektedir, Yonekawa (2019: 94), “Siyasetin, hükümetin ve iş dünyasının yolsuzluk yapısı gittikçe ciddi bir hale gelmektedir. 1993 yılında ihaleye fesat karıştırma gerekçesiyle ana müteahhitlerin yolsuzlukları sorun olmuştur. Yerel yönetimin bayındırlık işlerinin, tüccarlar arasındaki pazarlık ile ihale şirketini belirledikleri ve bu esnada yerel yöneticinin isteklerinin *Ten no koe* ¹⁶⁷olarak adlandırıldığı ifade edilmektedir. Gerçek kullanımından farklı olarak, argo olarak kullanıldığında, yeni sözcük olarak yorumlanmaktadır.” şeklinde yer verilmiştir.

¹⁶⁷ デジタル大事線(Dejitaru daijisen) sözlüğünde bu sözcük, “1.天声 (*tensei*) sözcüğüyle aynı anlamdadır. 2.Yetkili kişilerin veya etkisi çok olan kişilerin düşünceleridir.” şeklinde tanımlanmaktadır. ([https://japanknowledge.com/library/\(E.T. 08.02.2022\)\)](https://japanknowledge.com/library/(E.T. 08.02.2022)))

Eserde hanımın evde nihai kararı veren kişi olduğundan söz edilmektedir. Takma ad, **Sıradan insan** sözcüğüdür.

560	我が家では みんなが妻の チルドレン <i>Wagaya de wa/ minna tsuma no/ chirudoren</i> Bizim evde/ herkes hanımın/ çocukları	サプライズ (<i>Sapuraizu</i>) Sürpriz	2005
-----	---	--	------

Hanımın evde herkesi kendi çocuğu gibi görmesi ve kontrol etmek istemesi ele alınmaktadır. Takma ad olarak, **Sürpriz** sözcüğü kullanılmaktadır.

561	総選挙 家では妻が 総占拠 <i>Sōsenkyo/ ie de wa tsuma ga/ sōsenkyo</i> Genel seçim/ evde hanım/ genel işgal	独占禁止フォー (<i>Dokusen kinshi fō</i>)	2005
-----	--	---	------

AKB 48 adlı müzik grubunun genel seçim yapması ile ilişkilendirilen bir eserdir.

Hanımının ise evde her yeri işgal etmesi ifade edilmiştir. Aşağıda yer alan eşsesli sözcüklerin kullanımı görülmektedir.

Aşağıda eşsesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
総選挙	<i>sōsenkyo</i>	Genel seçim
総占拠	<i>sōsenkyo</i>	Genel işgal

562	年金の 出る頃妻は 家を出る <i>Nenkin no/ deru koro tsuma wa/ ie wo deru</i> İkramiyenin/ çıktığı zaman hanım/ evden çıkar	桂馬 (<i>Keima</i>) At (<i>Shōgi</i> taşı)	2005
-----	--	---	------

Bu eserde emeklilik ikramiyesinin çıktığı zaman olarak, emeklilik ve sonrasındaki dönem ifade edilmektedir. Emeklilik sonrasında kocasının evde olup her şeye karışmasını istememesi sebebiyle hanımının dışarı çıkması ele alınmıştır. Takma ad kısmında **At (Shōgi taşı)** sözcüğü yer almaktadır.

563	塗り壁か (!) 我が家の大奥 厚姫だ <i>Nurikabe ka (!)/ wagaya no ōoku/ Atsuhime da</i> Boyalı duvar mı(!)/ benim evin hanımı /Atsuhime'dir	妻は化粧好き (<i>Tsuma wa keshōzuki</i>) Karım makyaj sever	2008
-----	--	---	------

Eserde hanımı ile ilgili olarak, hanımının fazla makyaj yapması sebebiyle boyalı duvar mı şeklinde sorgulamaktadır. Kendi hanımını **Atsuhime** olarak görmektedir. Eserde yer alan **厚姫 (atsuhime)** sözcüğü, Ağır makyaj anlamına gelen, **厚化粧 (atsugeshō)** sözcüğündeki **厚 (atsu)** kanjisi ve prenses anlamına gelen **姫 (hime)**

kanjisi kullanılarak, ağır makyaj yapan Prenses anlamına gelecek şekilde türetilmiştir.

2008 yılında NHK Tarihi dizi serisi ¹⁶⁸ 篤姫 (*Atsuhime*) sözcüğünün eşsesli olmasından yararlanılmıştır. Takma ad kısmında, **Karım makyaj sever** şeklinde kullanılmıştır.

564	そびえ立つ 妻は我が家の スカイツリー <i>Sobietatsu/ tsuma wa wagaya no/ sukaitsurī</i> Yükseliyor/ hanım bizim evin/ Skytree'si	やなぎびと (<i>Yanagibito</i>)	2010
-----	---	--------------------------------	------

Eserde hanımın evde Skytree gibi yükselmesi ele alınmaktadır.

565	領土権 我が家はみんな 妻のもの <i>Ryōdoken/ wagaya wa minna/ tsuma no mono</i> Bölge hakkı/ bizim evde hepsi/ hanımın malı	皿川一苦 (<i>Sarasen'ikku</i>)	2012
-----	---	---------------------------------	------

Evde hanımın evin tamamına hâkim olduğundan söz edilmektedir. Beyaz yakalı, evinde kendine ait bir yer bulamaması sebebiyle kendini eve ait hissedememektedir. Takma ad kısmında farklı kanjilerden oluşan *sarasen'ikku* şeklinde yer almaktadır. Bu sesletim aynı zamanda (beyaz yakalı senryū bir mısra) anlamına gelen, サラ川一句 (*sarase'nikku*) olarak da anlaşılmaktadır. Eserde geçen kanjiler ise, her biri farklı anlamlara gelmektedir. 皿(tabak)川(nehir)一(bir)苦(acı) şeklindedir.

566	家族割 あるのに妻と 通話なし <i>Kazokuwari/ arunoni tsuma to/ tsūwa nashi</i> Aile indirimi/ olsa da hanımla/ arama yok	タグ友 (<i>Tagutomo</i>)	2012
-----	---	----------------------------	------

Cep telefonu hatları tarafından aile indirimi olarak çeşitli paketler bulunmaktadır.

Bu eserde de aile üyeleriyle konuşulduğunda aile indirimi olmasına karşın, eşiyle arasında aramanın olmamasından söz edilmektedir. Hanımından ilgi beklediği anlaşılmaktadır. Ancak, iletişimsizlik sorunu bulunmaktadır.

567	妻外出 ルンバと俺が 踊りだす <i>Tsuma gaishutsu/ runba to ore ga/ odoridasu</i> Hanım dışarı çıkar/ robot süpürge ve ben / dans ederiz	ヤスヲ (<i>Yasuo</i>)	2012
-----	--	-------------------------	------

¹⁶⁸ Japonca'da, NHK 大河ドラマ(NHK *Taiga dorama*) şeklinde yer almaktadır.

Karısının dışarı çıkmasına sevinmesi ele alınmıştır. Robot süpürge de odanın içinde temizlik yaparken dans eder gibi hareket etmektedir. Kendisi de evde rahatça zaman geçireceği için sevincinden dans ettiği ifade edilmektedir.

568	生命線 見せたら妻が 不機嫌に <i>Seimeisen/ misetara tsuma ga/ fukigen ni</i> Yaşam çizgimi/ gösterince hanım/ memnun olmadı	疑問符 (Gimonfu) Soru işareti	2012
-----	---	----------------------------------	------

生命線 (*seimeisen*) sözcüğü, “El falında yaşam süresi ile ilgili olduğu söylenen, avuç içinde yer alan çizgi.” şeklinde tanımlanmaktadır. Kocanın, karısına elindeki yaşam çizgisini gösterdiğinde, (muhtemelen yaşam çizgisinin uzun olması ve uzun yaşam sürecinin öngörülmesi sebebiyle) hanımın memnun olmadığı dile getirilmiştir. Takma ad kısmında, “**soru işareti**” şeklinde kullanılmaktadır.

Resim 66: 569 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2014:15)

569	妻不機嫌 お米と味噌汁 「お・か・ず・な・し」 <i>Tsuma fukigen/okome to misoshiru/ 'o-ka-zu-na-shi'</i> Hanım hoşnutsuz/ pirinç lapası ve Miso çorbası/ana yemek yok	不幸な男 (Fukō na otoko) Talihsiz erkek	2013
-----	---	---	------

Hanımın hoşnutsuz olması sebebiyle evde sadece yemek olarak, pirinç lapası ve Miso çorbasının olmasından söz edilmektedir. Ana yemek bulunmamaktadır. Takma ad olarak, **Talihsiz erkek** sözcüğünün kullanımı görülmektedir.

570	「お・も・て・な・し」妻から言われる「お・み・と・お・し」 <i>'O-mo-te-na-shi'/tsuma kara iwareru/ 'o-mi-to-o-shi'</i> Misafirperverlik/ hanımdan söylenilir/ her yeri gözetleme	えんかつ (Enkatsu)	2013
-----	--	-------------------	------

Misafirperverlik sözcüğü ile her yeri gözetleme sözcüklerinin Japoncaları benzer sesli sözcüklerdir. Eserde hanımının her yeri gözetlemesi ele alınmıştır.

Resim 67: 571 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2014:49)

571	飯あるの 寝ている妻から 「時間外」 <i>Meshi aru no?/ neteiru tsuma kara/ 'jikangai'</i> Yemek var mı?/ uyuyan karımdan / 'vakit dışı'	大魔神 (<i>Daimajin</i>)	2013
-----	--	----------------------------	------

Kocasının işe gitmeden önce karısına yemeğin olup olmadığını sorması tasvir edilmektedir. Ancak, uyumakta olan karısı vakit dışı olduğunu belirtmektedir. Karısının uyanma saatinden önce yemek istemesi sebebiyle karısının yemek hazırlamadığı anlaşılmaktadır. Takma ad kısmında **Daimajin** sözcüğü yer almaktadır.

572	体重計 買った妻だけ 計らない <i>Taijūkei/ katta tsuma dake/ hakaranai</i> Tartı/ sadece alan karım/ tartılmaz	プニ男 (<i>Puni otoko</i>)	2013
-----	---	------------------------------	------

Karısının tartı almasına rağmen, kilolu olması veya kilo alması endişesiyle evde sadece karısının tartılmadığından söz edilmektedir.

573	何故だろう 同じ食事で 妻元気 <i>Naze darō/ onaji shokuji de / tsuma genki</i> Neden acaba/ aynı yemekle/ hanım sağlıklı	湘南おじん (<i>Shōnan ojin</i>)	2013
-----	---	---------------------------------	------

Aynı yemekleri yemelerine rağmen hanımının sağlıklı olduğunu (kilo aldığı vs.) merak etmesi ele alınmaktadır.

574	火の用心 我が家はダントツ 妻用心 <i>Hi no yōjin/ wagaya dewa dantotsu/ tsuma yōjin</i> Ateş önlemi, bizim evde toplanma/ hanım önlemi	今を生きる (<i>Ima wo ikiru</i>) Anı yaşama	2013
-----	---	--	------

Yangın çıkmaması için ateşe dikkat edilmesi gerekmektedir. Bu eserde ise evde toplanılarak hanıma karşı alınan önlemden söz edilmektedir. Takma ad, **anı yaşama** sözcüğüdür.

Aşağıda yineleme sözcükleri yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
火の用心	<i>Hi no yōjin</i>	ateş önlemi
妻用心	<i>tsuma yōjin</i>	hanım önlemi

575	上司など 妻に比べりゃ まだあまちゃん <i>Jōshi nado/ tsuma ni kuraberya/ mada amachan</i> Amir bile/ karımla karşılaştırınca/ daha tatlı	紙風船 (<i>Kamifūsen</i>) Kâğıt balon	2013
-----	---	--	------

İş yerinde amirin bile karısı ile karşılaştırıldığında daha tatlı olması ifade edilmektedir. Karısının daha otoriter bir karaktere sahip olduğu anlaşılmaktadır. Takma ad olarak, **Kâğıt balon** sözcüğü kullanılmıştır.

576	発泡酒 妻にビールと 偽装され <i>Happōshu/ tsuma ni bīru to/ gisōsare</i> Düşük maltlı bira/ hanıma bira diye/kandırılırım	りんたろう (<i>Rintarō</i>)	2013
-----	---	-----------------------------	------

Japonya'da düşük maltlı bira ve normal bira olmak üzere iki tür bira bulunmaktadır. Düşük maltlı bira daha ucuz olması nedeniyle karısının bira diye kocasını kandırması ele alınmaktadır. Normal biranın daha pahalı olması nedeniyle karısı düşük maltlı birayı tercih etmektedir.

Şirket yemeği
Hanımın insta
Ana yemek olur

Resim 68: 577 no'lu esere ait görsel

577	妻たちの 女子会ランチ 見てじゃじゃじゃ ¹⁶⁹ <i>Tsumatachi no/ joshikai ranchi/ mite jejeje</i> Hanımların/ kadınlar toplanması yemeği/ bakıp jejeje (şaşıрма)	節約ランチ (<i>Setsuyaku ranchi</i>) Tasarruf öğle yemeği	2013
-----	--	--	------

¹⁶⁹ 2013 yılı popüler sözcüğüdür. (Yonekawa, 2019, s. 521)

Kocanın, hanımların bir araya geldiklerinde yediği öğle yemeğine bakarak şaşırmaya ele alınmaktadır. Takma ad olarak, **Tasarruf öğle yemeği** şeklinde yer almaktadır. Takma ada bakıldığında, koca tasarruf yapmak için ucuz olan yemek veya evden götürmüş olduğu yemekleri yemesine karşın, karısının lüks yemekler yemesi dile getirilmektedir.

578	センターは 選挙もなしに いつも妻 <i>Sentā wa/ senkyo mo nashi ni/ itsumo tsuma</i> Merkezde/ seçim bile olmadan/ her zaman karım	喜夢多来	2013
-----	--	------	------

Eserde karısının seçim bile yapılmadan her zaman merkezde yer aldığından söz edilmektedir. Her zaman karısının en önde yer alması ve kendi isteklerini yaptırdığı anlaşılmaktadır.

579	ねじれより くびれ解消 妻の腰 <i>Nejire yori/ kubire kaishō/ tsuma no koshi</i> Kıvrımdan çok/oyuntusu kayboldu/hanımın beli	マークン (Mākun)	2013
-----	---	-----------------	------

Hanımının belinin kıvrımlı olmasından ziyade, var olan bel oyuntusunun kaybolduğundan söz edilmektedir. Hanımının kilolu olması sebebiyle belinin kalınlaştığı anlaşılmaktadır.

Resim 69: 580 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2015:23)

580	あゝ定年 これから妻が 我が上司 <i>Aa teinen korekara tsuma ga wagajoushi</i> Aa emeklilik / bundan sonra hanım/ benim amirim	呼人 (Yobito) Çağırın kişi	2014
-----	---	--------------------------------	------

Emeklilik zamanının yaklaşması sebebiyle, bundan sonra hanımının kendisinin amiri olacağını ifade etmektedir. Evde kalması sebebiyle eşi tarafından kendisine iş buyurulacağını dile getirmektedir. Takma ad olarak “**Çağırın kişi**” sözcüğü yer almaktadır.

581	沸きました 妻よりやさしい 風呂の声 <i>Wakimashita/ tsuma yori yasashī /furo no koe</i> Isındı/ hanımdan daha kibar/ banyonun sesi	湘南おじん (<i>Shōnan ojin</i>)	2014
-----	--	---------------------------------	------

Japonya'da banyo girişinde veya banyolarda bulunan banyo suyunun ısındığını belirten elektronik aletler bulunmaktadır. Suyun ısındığını bildiren alet, hanımdan daha kibar şekilde seslenmektedir.

582	リタイヤで 妻の偉大さ 今わかる <i>Ritaiya de tsuma no idaisa ima wakarū</i> Emeklilikte/ hanımın yüceliğini/ şimdi anlarım	読み人知らず (<i>Yomibitoshirazu</i>) Okuru bilinmeyen	2014
-----	---	---	------

Önceleri sürekli işte olması sebebiyle hanımının evi nasıl idare ettiğini fark edememektedir. Ancak, kocanın emekli olduktan sonra bütün zamanını evde geçirmeye başlamasıyla hanımının yüceliğini şimdi anladığı anlatılmaktadır. Takma ad kısmında, **Okuru bilinmeyen** sözcüğünün kullanıldığı görülmektedir.

583	アナ雪 ¹⁷⁰ を 歌う妻見て 寒くなり <i>Anayuki wo/ utau tsuma mite/ samuku nari</i> Karlar kraliçesini/ söyleyen karımı görüp/ soğuyorum	まっちゃん (<i>Macchan</i>)	2014
-----	---	-----------------------------	------

Disney yapımı olan Karlar Kraliçesi'nin şarkısı aynı zamanda eserin yazıldığı tarih olan 2014 yılında oldukça popüler olmuştur. Eserde, karısının güzel şarkı söyleyememesi sebebiyle ondan soğuduğunu belirtmektedir. Eserde geçen **Kar (雪/yuki)** sözcüğü de soğuk olduğu için etkili bir ifade katmaktadır.

Resim 70: 584 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2015:14)

¹⁷⁰ (Disney yapımı アナ雪と女王 (*Anayuki to joō*)'nun kısaltılmış halidir. 2014 yılında oldukça popüler olmuştur. Heisei dönemi yeni sözcük- popüler sözcük sözlüğü, Yonekawa, 2019, s. 530) 2014 yılı popüler sözcüğüdür.

584	妖怪か ヨー出るヨー出る 妻の愚痴 <i>Yōkai ka yōderu yōderu tsuma no guchi</i> Hayalet mi ki/ sık sık çıkıyor/ hanımın şikâyeti	こまさん (Komasan)	2014
-----	--	-------------------	------

Eserde karısının şikayetinın sürekli olması nedeniyle hayalet gibi sıkça çıktığından söz edilmektedir. Aynı zamanda *yō deru yō deru* sözcüğü, aynı adla anılan şarkıyla yakından ilişkilidir.

585	妻の声 AEDより 効果あり <i>Tsuma no koe AED yori kōka ari</i> Hanımın sesi/ elektroşoktan daha/ etkili	春待つ会 (Harumatsukai) Baharı bekleme toplanması	2014
-----	--	--	------

Eserde geçen **AED** kısaltması, İngilizce “*Automated external defibrillator*”ü ifade etmekte olup, ani kalp durması anında hastaya elektrik şoku uygulamak üzere tasarlanan, hayat kurtarmaya yarayan küçük cihazdır. Eserde, hanımın sesinden korkması sebebiyle, kalbin atışını hızlandırmada bu aletten daha etkili olduğu ele alınmaktadır. Takma ad, **Baharı bekleme toplanması** şeklinde yer almaktadır.

Resim 71: 586 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2015:17)

586	壁ドン ¹⁷¹ を 妻にやったら 平手打ち <i>Kabedon wo/ tsuma ni yattara hirate uchi</i> Duvara yaslama/ karıma yaparsam/ tokat atar	若ジイジ (Wakajiji) Genç dede	2014
-----	---	---------------------------------	------

Kocanın, bir elini duvara yaslayarak karısına romantik bir şekilde yaklaşması durumunda karısının tepki olarak kendisine tokat atacağını ifade etmektedir. Eserden, karısının romantik olmadığı, sert bir karaktere sahip olduğu anlaşılmaktadır. Takma ad kısmında, **Genç dede** sözcüğü yer almaktadır.

587	もう 10 日 妻とのライン 既読なし <i>Mō tōkakan/ tsuma to no rain/ kidoku nashi</i> 10 gün oldu/ hanımla yazışmamız (line) / daha okunmamış	ちびおやじ 5 0 (<i>Chibi oyaji 50</i>) Kısa boylu baba	2014
-----	--	--	------

LINE adlı uygulama üzerinden hanımına göndermiş olduğu mesajın aradan 10 gün geçmesine rağmen daha okunmadığı ifade edilmektedir. Takma ad olarak, “**Kısa boylu baba 50**” olarak yer almaktadır.

588	妻ニイサ 私貧乏 金ナイサ <i>Tsuma niisa/ watashi binbō/kane naisa</i> Hanım NISA/ ben fakirim/ para yok	夢一生 (<i>Yume isshō</i>) Bir ömür hayal	2014
-----	---	--	------

Eserde geçen **NISA** sözcüğü, (*Nippon (Japan) Individual Saving Account*)'un kısaltmasıdır. “**Japonya Bireysel Tasarruf hesabı**” anlamına gelmekte olup, vergiden muaf tutularak birikim yapmayı sağlamaktadır.

Koca, hanımının parasının olduğunu ve kendisine **NISA**'dan bireysel tasarruf hesabı açtığını ifade etmektedir. Aynı zamanda kendisinin fakir olduğunu ve parasının olmadığını dile getirmektedir. Takma ad olarak “**Bir ömür hayal**” şeklinde yer almakta olup, koca birikim yapmayı hayal olarak görmektedir.

Aşağıda benzer sesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
ニイサ	<i>niisa</i>	NISA
ナイサ	<i>naisa</i>	yok

589	テレワーク 家ではかどる 妻しぶる <i>Terewāku/ ie de hakadoru/ tsuma shiburu</i> Tele çalışma/ evde iyi gider/ hanım isteksiz	さんさん太陽 (<i>Sansan taiyō</i>) Parlayan güneş	2017
-----	--	---	------

Kocanın, evden çalışma yaparak memnun olmasına karşın, hanımının isteksiz olmasından söz edilmektedir. Kocasının evde bulunmasını istememektedir. Takma ad kısmında **Parlayan güneş** şeklinde yer almaktadır.

590	子には寝ろ 寝てる妻には おい起きろ <i>Ko ni wa nero/ neteru tsuma ni wa/ oi okiro</i> Çocuklara uyuyun/ uyuyan karıma/ hadi uyan	わがまま亭主 (<i>Wagamama teishu</i>) Bencil koca	1994
-----	---	---	------

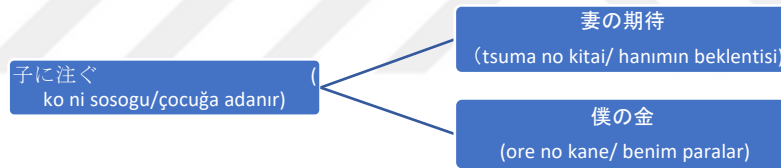
Koca eve geldiğinde çocukların hala uyumadığını görmektedir. Çocuklara uyuyun diye seslendiği, uyumakta olan karısını da uyandırdığı tasvir edilmektedir. Takma ad olarak “**Bencil koca**” sözcüğü yer almaktadır.

Aşağıda zıt anlamlı sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
寝ろ	<i>nero</i>	uyu
起きろ	<i>okiro</i>	uyan/kalk

591	子に注ぐ 妻の期待と 僕の金 <i>Ko ni sosogu/ tsuma no kitai to/ boku no kane</i> Çocuğa adanır/ hanımın beklentisi ve/ benim paralar	こづかいがへる父 <i>(Kozukai ga heru chichi)</i> Harçlığı azalan baba	1995
-----	--	---	------

Evde çocuğun önemli olduğu anlaşılmaktadır. Hanımının beklentileri ve kocasının paralarının çocuğa adandığını ele alan bir eserdir. Takma ad kısmında, “**Harçlığı azalan baba**” şeklinde yer almaktadır. Çocuğa yapılan harcamaların artmasıyla babanın kendisi için ayırdığı harçlığın azaldığı anlaşılmaktadır.

592	こどもでも 店長なのにと 妻なげく <i>Kodomo demo/ tenchō nanoni to/ tsuma nageku</i> Çocuk bile/müdür ama diye/ hanım mızırdanır	みいみい <i>(Mīmī)</i>	2009
-----	---	-----------------------	------

Yukarıda verilen eserde, çocuk müdür sözcüğü önemlidir. Karısı kocasının müdür olmasını istemektedir. *Toyota* marka araba reklamında yer alan **çocuk müdür** anlamına gelen 子供店長 (*kodomo tenchō*) sözcüğü ile ilgili bir eserdir. 子供なのに何故か店長 (*kodomo nano ni naze ka tenchō/ Çocuk olmasına rağmen nedense müdür*)。子供なのに店長 (*kodomo nano ni tenchō/Çocuk olmasına rağmen müdür*) şeklinde reklam fon müziği bulunmaktadır.

593	オレ子守り 子供マルモリ 妻大盛り <i>Ore komori/ kodomo marumori/ tsuma ōmori</i> Ben çocuk bakımı/ çocuk Marumori/ hanım büyük porsiyon	菜野人 <i>(Saiyajin)</i>	2011
-----	---	--------------------------	------

--	--	--	--

Babanın çocuk bakımı ile ilgilendiği ele alınmıştır. Çocuğun 2011 yılında piyasaya sürülen, *Marumori* olarak eserde kısaltılması kullanılan マル・マル・モリ・モリ！ (*Maru-maru-mori-mori*) şarkısı ve yapılan dansı yaptığından söz edilmektedir.

Hanımın da restoranda fazla yemek yemesi tasvir edilmektedir.

Aşağıda benzer sesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
子守り	<i>komori</i>	çocuğa bakma/ göz kulak olma
マルモリ	<i>marumori</i>	Marumori
大盛り	<i>oomori</i>	büyük porsiyon

594	妻と子に 話しかけたが 独り言 <i>Tsuma to ko ni hanashikaketaga hitorigoto</i> Hanımla çocuğa/ laf attım ama / kendimle konuşma	珍老師	2012
-----	--	-----	------

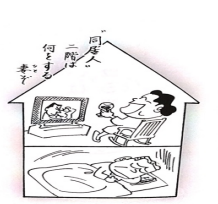
Hanımı ve çocuğuna laf atmasına rağmen kendisine karşılık gelmediği için kendi kendine konuşan koca tasvir edilmektedir. Ev içinde iletişimin olmadığı anlaşılmaktadır.

595	子は飲み会 妻はお茶会 オレ自治会 <i>Ko wa nomikai/ tsuma wa ochakai/ ore jichikai</i> Çocuklar içkili toplantı/ hanım çay toplantısı/ ben lokale	季 月夜 (イ ウォルヤ)	2014
-----	--	------------------	------

Çocukların arkadaşlarıyla içki içmek için dışarı çıkması, karısının çay içmeye gitmesi ve kendisinin de lokale gitmesini ifade etmektedir. Aile üyelerinin her biri ayrı yere gitmekte olduğu anlaşılmaktadır.

Aşağıda benzer sesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
飲み会	<i>nomikai</i>	içkili toplantı
お茶会	<i>ochakai</i>	çay toplantısı
自治会	<i>jichikai</i>	lokal

Resim 72: 596 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2016: 43)

596	子が巣立ち 妻と二人の シェアハウス <i>Ko ga sudachi tsuma to futari no sheahausu</i> Çocuklar yuvadan uçunca/ hanımla ikimizin / pansiyonu	ワイさん (Waisan)	2015
-----	---	------------------	------

Eserde çocukların evlenme, iş ya da başka nedenlerden dolayı aile evinden ayrılmasıyla karı ve kocanın ortak bir noktasının kalmadığından söz edilmektedir. Aynı evde yaşamalarına rağmen birlikte ortak paylaşımlarının olmaması sebebiyle evin pansiyona (İng. *share house*) döndüğü ifade edilmektedir.

597	イクメンは 子よりも妻に 気を使い <i>Ikumen wa/ ko yori mo tsuma ni/ ki wo tsukai</i> Eğitimli erkek/çocuktan çok hanıma/ dikkat eder	コピリーマン (Kopirīman)	2015
-----	--	-----------------------	------

イクメン (*ikumen*) sözcüğü, yakışıklı erkek anlamına gelen イケメン (*ikemen*) sözcüğünden türetilmiştir. Hanımının yerine evde olup çocuğa bakma görevi üstlenen erkeği ifade etmektedir. Eserde, çocuktan daha çok hanımına özen gösterir şeklinde yer almaktadır.

598	子の朝練 妻を起こしに 俺起きる <i>Ko no asaren/ tsuma wo okoshi ni/ ore okiru</i> Çocuğun sabah antrenmanı/ hanımı uyandırmaya/ ben uyanırım	里山ゲンゴロウ (Satoyama gengorō) Yerel orman dalış böceği	2015
-----	---	---	------

Çocuğun sabah antrenmanı için, gerekli hazırlıkları yapmak ve çocukla ilgilenmek için hanımının uyanmadığı belirtilmektedir. Hanımını uyandırmak için, kocanın kendisinin uyandığı ifade edilmektedir. Takma ad, **Yerel orman dalış böceği** şeklinde geçmektedir.

599	定年後 妻のトリセツ 子に習い <i>Teinengo/ tsuma no torisetsu/ ko ni narai</i> Emeklilik sonrası/ hanımın kullanma kılavuzunu/çocuktan öğrenme	クサツマンポ (Kusatsumanpo)	2017
-----	---	--------------------------	------

Eserde, emeklilik sonrasında hanımının kullanma kılavuzunu çocuktan öğrenen koca tasvir edilmektedir. Koca, emekli olana kadar genellikle sabahın erken saatlerinden geç vakte kadar iş yerinde olup çalışmaktadır. Dolayısıyla eve geldiğinde akşam yemeği yedikten sonra çok kısa bir süre sonra uyumaktadır. Ancak, çocuk ve hanımı bütün gün evde olduğu için, çocuk annesinin nelere kızacağını ya da nasıl tepki vereceğini daha iyi

bilmektedir. Emeklilik sonrasında bütün gün evde kalmaya başlayan kocanın karısı hakkında çocuğundan bilgi edindiği anlaşılmaktadır.

600	子はカスガイ 女房タフガイ 俺疎外 <i>Ko wa kasugai/ nyōbō tafugai/ ore sogai</i> Çocuk bağ/ hanım sert adam/ben yabancı	スネオ (Suneo)	2004
-----	--	----------------	------

Eserde çocuğun, anne baba arasında bağ oluşturması, hanımın sert adam olması ve kendisinin de aile bireylerine yabancı hissetmesi ile ilgilidir. Yukarıdaki eserde ses benzerliği görülen **カスガイ (kasugai)**, **タフガイ (tafugai)**, **疎外(sogai)** sözcükleridir.

601	妻タンゴ 息子はスノボ 俺メタボ <i>Tsuma tango/ musuko wa sunobo/ ore metabo</i> Hanım tango/ oğlan snowbord/ ben kilolu	ダメ親父 (Dame oyaji)	2006
-----	--	----------------------	------

Hanımın tango yapması, oğlanın snowboard yapması ve kendisinin de kilolu olması ele alınmaktadır. Hanım ve oğlanın lüks hobilerinin olduğu ifade edilmektedir.

Aşağıda benzer sesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
タンゴ	<i>tango</i>	tango
スノボ	<i>sunobo</i>	<i>snowboard</i> (kayak)
メタボ	<i>metabo</i>	şişman

602	俺社食 息子給食 妻美食 <i>Ore shashoku/ musuko kyūshoku / tsuma bishoku</i> Ben şirket yemeği/ oğlan okul yemeği/ hanım güzel yemek	定食パパ (Teishoku papa) Menü baba	2007
-----	--	--------------------------------------	------

Eserde kendisinin şirket yemeğini yemesi, oğlanın okul yemeğini yemesi, hanımının ise; güzel yemek yemesinden söz edilmektedir. Ailede en iyi yemeği yiyenin hanımı olduğu anlaşılmaktadır. Takma ad, **Menü baba** sözcüğüdür.

Aşağıda benzer sesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
社食	<i>shashoku</i>	şirket yemeği
給食	<i>kyūshoku</i>	okul yemeği
美食	<i>bishoku</i>	güzel yemek

603	息子より 妻にかかけたい 教育費 <i>Musuko yori/ tsuma ni kaketai/ kyōikuhi</i>	白玉蜜豆 (Shiratamamitsumame)	2010
-----	--	------------------------------	------

	Oğlandan çok/ hanıma vereceğim/ eğitim ücreti		
--	--	--	--

Burada geçen “**eğitim ücreti**” aile içerisinde oldukça fazladır. Ancak eserde oğlunun, eğitim için harcadığı paraya karşılık olarak derslerine çalışıp başarılı olacağından emin olmadığı için bu bedeli eşine vermek istemektedir. Hanımı, verilen parayı güzel bir şekilde yönetmektedir. İleriki zamanlarda rahat bir yaşam süreçlerini düşünmektedir.

604	我メイド 息子ワイルド 妻ワイド <i>Ware meido/ musuko wairudo/ tsuma waido</i> Ben hizmetçi/ oğlan yabani/ hanım geniş	中年おじさん (<i>Chūnen ojisan</i>) Orta yaş amca	2012
-----	--	---	------

Kocanın kendisinin hizmetçi olduğu, oğlanın yabani olduğu, hanımın ise geniş olduğundan söz edilmektedir. Takma ad olarak, **Orta yaş amca** şeklinde yer almaktadır.

Aşağıda benzer sesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
メイド	<i>meido</i>	hizmetçi (İng. <i>maid</i>)
ワイルド	<i>wairudo</i>	yabani/ vahşi (İng. <i>wild</i>)
ワイド	<i>waido</i>	geniş (İng. <i>wide</i>)

605	入浴は 妻子の後に そうじ付き <i>Nyūyoku wa/saishi no ato ni/sōji tsuki</i> Banyoya girme/ hanım-çocuktan sonra/ temizlikle birlikte	優しい父 (<i>Yasashī chichi</i>) Anlayışlı baba	1995
-----	---	---	------

Evde banyoya girme sırası ile ilgili bir eserdir. Baba, hanımı ve çocuğu banyo yaptıktan sonra en son banyoya girip, temizlik yaparak banyodan çıktığı ifade edilmektedir. Takma ad, **Anlayışlı baba** sözcüğüdür.

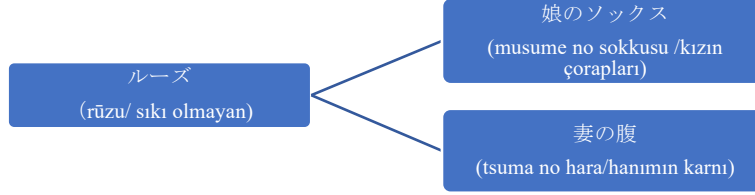
606	ルーズ ¹⁷² とは 娘のソックス 妻の腹 <i>Rūzu to wa musume no sokkusu tsuma no hara</i> Sıkı olmayan / kızın çorapları/ hanımın karnı	痩せ亭主 (<i>Yaseteishu</i>) Zayıf koca	1996
-----	---	---	------

1996 yılında dizden aşağıda bol görünümlü çoraplar oldukça popüler olmuştur. Bu eserde bol olanın, kızının çorapları ve hanımının karnı olduğunu ifade etmektedir.

¹⁷² 1996 yılı popüler sözcüğüdür. ルーズソックス (*rūzusokkusu*) şeklinde kullanımı bulunmaktadır. Bol, kırışık görünümde olan (topuktan dizin üstüne kadar olan kısım) uzun çoraptır. 1993 yılından itibaren 5-6 yıl boyunca popüler olmuştur (Yonekawa, 2019, s. 157).

Karısının kilolu olduğu anlaşılmaktadır. Takma ad kısmında, **Zayıf koca** olarak yer almaktadır.

Aşağıda bağlantılı olan mısralar yer almaktadır.

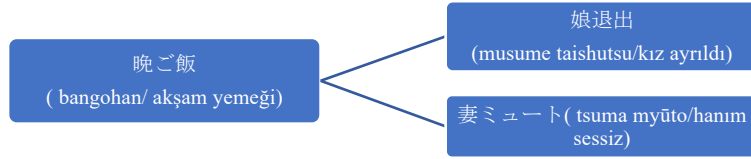

607	晩ご飯 娘退出 妻ミュート <i>Bangohan/ musume taishutsu/ tsuma myūto</i> Akşam yemeği/ kız ayrıldı/ hanım sessiz	じょせふ (Josefu) <i>Josef</i>	2020
-----	---	----------------------------------	------

Akşam yemeği zamanı geldiğinde, kızın ortamdan ayrılması ve hanımın sessiz olması ile ilgili olan bir eserdir. Takma ad, **Josef** sözcüğüdür. Yukarıdaki eserde, akşam yemeği zamanı geldiğinde yemek hazırlama ile ilgili olarak hanımı ve kızın vermiş olduğu tepkiler ifade edilmiştir. Burada özellikle, eserin esprili olmasını sağlayan “ayrıldı” anlamına gelen “退出 (*taishutsu*)” ve “sessiz” anlamındaki ミュート (*myūto*) sözcükleridir. Bu iki sözcük, Korona virüs ile birlikte değişen yaşam şartları nedeniyle uzaktan çalışma sistemine geçilmesi ile ilgilidir. Özellikle “**Zoom**” veya benzer platformlar üzerinden çalışmalar sürdürülmektedir. Bu uygulamalar sayesinde belirlenen tarih ve saatte toplantı ID'si ve şifresi ile çok sayıda kişiyle bağlantı kurularak online toplantılar düzenlenmektedir. Bu toplantılar sırasında evden internet aracılığıyla işlerin yürütülmesi sağlanmaktadır. Kamera, konuşma ve mesaj gibi bölümlerin bulunması iletişimi gerçekleştirmektedir. Bulunulan oturumdan **ayrılmak istenildiğinde** “退出 (*taishutsu*)” sekmesi, oturum sırasında konuşulmadığı zamanlarda karşı tarafa (bulunulan ortamdaki) sesin gitmemesi için **sessiz** anlamdaki ミュート (*myūto*) sekmesi bulunmaktadır.

Dolayısıyla, bu eserde akşam yemeği zamanı geldiğini söyleyen babaya karşı kızının odadan çıkması (ayrılması) ve hanımının da sessiz olması yani bir karşılık vermemesi dile getirilmektedir. Her ikisi de umursamamaktadır.

Aşağıda bağlantılı olan mısralar yer almaktadır.

608	わが家にも 抵抗勢力 ¹⁷³ 妻むすめ・・ <i>Wagaya ni mo/ teikōseiryoku/ tsuma-musume</i> Benim evde de/direnış güçleri/ hanım-kızım	家主(イエス)まん亭主 (Iesuman teishu)	2005
-----	---	---------------------------------	------

Evde hanım ve kızın birlikte direniş güçlerini oluşturduğu ifade edilmektedir. 抵

抗勢力(*teikōseiryoku*), sözcüğü direniş güçleri anlamına gelmektedir. Siyasi anlamda ülkeler ve yönetim için kullanılmasına karşın eserde beyaz yakalıya karşı oluşturulan güç anlamına gelmektedir.

609	我が娘 妻の刺客に 昇格か <i>Wagamusume/ tsuma no shikaku ni/ shōkaku ka</i> Benim kız/ hanımın suikastine /terfi mi	愛犬家 (Aikenka) Köpeğini seven	2005
-----	---	---	------

Kızın annesi ile birlikte olması ve annenin suikast planına dahil olduğunu ifade etmektedir. Takma ad olarak, **Köpeğini seven** şeklinde yer almaktadır.

610	昼食は 妻がセレブで 俺セルフ <i>Chūshoku wa/ tsuma ga serebu de/ ore serufu</i> Öğle yemeği/ hanım zengin menü/ ben kendim	一夢庵	2005
-----	--	-----	------

Öğle yemeğinde hanımın zengin ve pahalı menü yediğini ifade etmektedir. Koca, kendisinin hazırladığı yemeği yemektedir. Hanımı ile kendisi arasındaki yaşam farkını dile getirmektedir.

Aşağıda benzer sesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
セレブ	<i>serebu</i>	zengin menü
セルフ	<i>serufu</i>	kendi (İng. self)

Aşağıda yazılışları benzer olan harfler yer almaktadır.

レ	ル
---	---

¹⁷³ 2001 yılı popüler sözcüğüdür. (Yonekawa, 2019, s. 257)

(re)	(ru)
ブ	フ
(bu)	(fu)

611	組織力 なでしこ並の 妻娘 Soshikiriyoku/ nadeshikonami no/ tsumamusume Örgütsel güç/ Nadeshiko gibi/ hanım-kızım	目指すは家庭一！ (Mezasu wa katei'ichi!) Aile birliğini amaçlama	2011
-----	--	--	------

Oldukça güçlü Japonya milli futbol takımına (Nadeshiko'ya) hanımı ve kızını benzetmektedir. Hanım ve kızının da örgütsel olarak oldukça güçlü oldukları ifade edilmektedir. Takma ad kısmında, **Aile birliğini amaçlama** şeklinde yer almaktadır.

612	妻がした 計画停電 オレの部屋 Tsuma ga shita/ keikaku teiden/ ore no heya Hanımın yaptığı/ planlı elektrik kesintisi/ benim oda	絶望的 (Zetsubōteki) Umutsuz	2011
-----	--	---------------------------------	------

Hanımının evde planlı elektrik kesintisi uygulaması ele alınmaktadır. Elektrik kesintisinin uygulandığı yer olarak ise, kocanın odası olduğu belirtilmekte ve kendisine gereken önemin verilmediği anlaşılmaktadır. Takma ad kısmında **Umutsuz** sözcüğünün kullanıldığı görülmektedir.

Resim 73: 613 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2020:9)

613	我が家では 最強スクラム 妻・娘 Wagaya de wa saikyō sukuramu tsuma- musume Bizim evde/ en güçlü saldırı/ hanım- kızım	コラプシング (Korapushingu) Çökme	2019
-----	---	-----------------------------------	------

Hanımı ve kızının güçlerini birleştirmeleri ve evde en güçlü saldırının ikisinden geldiği belirtilmektedir. Takma ad, **Çökme** sözcüğüdür.

614	マスクさえ 妻と娘と 別洗い Masuku sae/ tsuma to musume to/ betsu arai Maske bile/ hanım ve kızım/ ayrı yıkanır	まさるクエスト (Masaru Kuesuto) Artan arayış	2020
-----	---	---	------

Evde babanın çamaşırlarının hanım ve kızın çamaşırlarından ayrı yıkandığı ifade edilmektedir. Eserde de özellikle maskenin bile ayrı yıkandığı dile getirilmiştir. Takma ad, “**Artan arayış**” olarak yer almaktadır.

615	おっとの座 妻にジャッカル 返される <i>Otto no za/ tsuma ni jakkaru/ kaesareru</i> Kocanın koltuğu/ hanım çalmayla /karşılık verir	おっとと (Ottotto) Tehlikeli	2019
-----	--	--------------------------------	------

ジャッカル(*jakkaru*) sözcüğü,¹⁷⁴ “Ragbi sporunda topu çalmak için bir savunma oyuncusunun, saldıran oyuncuyla mücadele ettikten sonra düşen hücum oyuncusunun topunu çaldığı oyundur” şeklinde tanımlanmaktadır.

Kocanın koltuğuna kendisinin oturmadığını, karısının koltuğu kaptığını ifade etmektedir. Takma ad kısmında yer alan sözcük, *Dejitaru Daijisen*¹⁷⁵ sözlükte, *Bir şeye içki vb. dökerken dökülecek gibi olduğu zaman, hata yapılacağı zaman çıkarılan ses. Tehlikeli, tehlikeli.*” şeklinde yer almaktadır.

616	妻のいる ベッドへ牛歩で 行く亭主 <i>Tsuma no iru/ beddo e gyūho de/iku teishu</i> Hanımın olduğu yatağa/ ağır adımlarla /giden koca	岡山たつや (Okayama Tatsuya)	1992
-----	---	----------------------------	------

Eserde kocanın, hanımının olduğu yatağa gitmek istememesi, ağır adımlarla gitmesi ifade edilmektedir.

617	サラ川で 妻の仇打つ ダンナ達 <i>Sarasen de/ tsuma no ada utsu/ dannatachi</i> Beyaz yakalı senryūda/ hanıma kinlerini yazan/ kocalar	頭ひねり (Atama hineri) Baş bükme	2015
-----	--	-------------------------------------	------

Beyaz yakalı senryūlarda, hanımlarına karşı olan kinlerini yazan kocaların olduğu ifade edilmektedir. Takma ad kısmında “**Baş bükme**” sözcüğü yer almaktadır. Sumoda başı rakibin omzuna veya göğsüne koyma, rakibin elini tutma veya dirseğini tutup bükme tekniğidir.

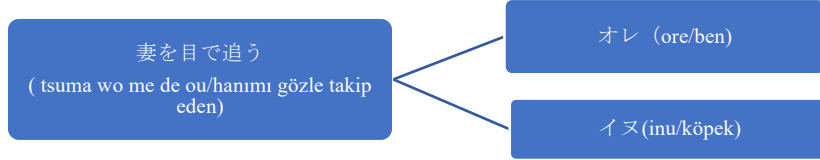
618	気を遣い 妻を目で追う オレとイヌ <i>Ki wo tsukai/ tsuma wo me de ou/ ore to inu</i> Dikkat ederek/ hanımı gözle takip eden / ben ve köpeğim	鉄人 82 号 (Tetsujin82gō)	2015
-----	---	---------------------------	------

¹⁷⁴ <https://rugbyhack.com/2019/10/19/jackal/> (E. T. 10.10.2021)

¹⁷⁵ <https://www.weblio.jp/cat/dictionary/sgkdj> (E. T. 10.10.2021).

Kocası, hanımının ne yaptığını dikkatlice gözle takip edenin kendisi ve köpeği olduğunu ifade etmektedir. Kendisi ve köpeği de karısının vereceği bir talimatı yerine getirmek için hazır olarak beklemekte oldukları anlaşılmaktadır.

Aşağıda bağlantılı olan mısralar yer almaktadır.

619	帰宅して 妻の機嫌を 犬に聞く <i>Kitaku shite/ tsuma no kigen wo/ inu ni kiku</i> Eve dönünce/ hanımın durumunu/ köpeğe sorarım	静帆 (Shizuho) ¹⁷⁶	2004
-----	--	--------------------------------	------

Eve dönünce hanımının o gün hangi ruh halinde olduğunu anlamak için, evdeki köpeğe soran koca tasvir edilmektedir. Karısının ruh haline göre köpeğin sevinçli veya durgun olmasından anlaşılmaktadır.

620	出迎えは 妻のハグから 犬のパグ <i>Demukae wa/ tsuma no hagu kara/ inu no Pagu</i> Karşılama/ hanımın sarılmasından/ Pug cinsi köpeğe	確変 (Kakuhen) Olasılık değişkenliği	2014
-----	---	---	------

Önceleri işe giderken ve işten gelirken hanımının kendisine sarıldığı anlatılmaktadır. Ancak zamanla durumun değişerek kendisini karşılayanın, Pug cinsi köpeği olduğu ele alınmıştır. Takma ad olarak, **Olasılık değişkenliği** sözcüğü kullanılmaktadır.

Aşağıda benzer sesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
ハグ	<i>hagu</i>	<i>sarılma (İng. hug)</i>
パグ	<i>pagu</i>	<i>Pug cinsi köpek</i>

621	素顔だと 犬が吠えと 妻が言う <i>Sugao dato/ inu ga hoeru to/ tsuma ga iu</i> Makyajsızken / köpek havlıyor diye/ hanım söylüyor	鰯(いわし)の夢太郎 ¹⁷⁷ <i>Iwashi no Yumetarō</i> Sardalya restoranı	2013
-----	---	--	------

¹⁷⁶ Takma ad olarak yer alan sözcük, Japonca'da çoğunlukla kızlara verilen isimdir.

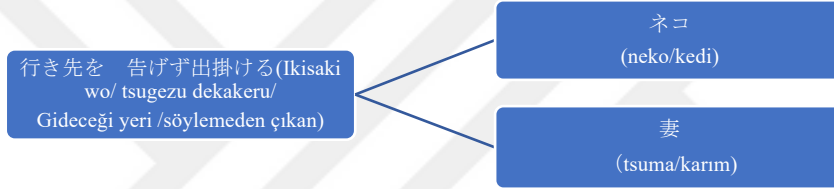
¹⁷⁷ 夢太郎 (İzakaya restoranının özel adıdır.)

Yukarıda verilen eserde, hanımın günlük hayatta makyaj yapması ele alınmaktadır. Makyajını çıkardığında oldukça farklı görünmesi sebebiyle köpeğin kendisini tanımadığı ve havladığı tasvir edilmektedir. Takma ad, **Sardalya Restoranı** sözcüğüdür.

622	行き先を 告げず出掛ける ネコと妻 <i>Ikisaki wo/ tsugezu dekakeru/ neko to tsuma</i> Gideceği yeri /söylemeden çıkan/ kedi ve karım	ナンタルチア (<i>Santaruchia</i>) <i>Santa Lucia</i>	2006
-----	--	--	------

Eserde, karısının ve kedisinin özgür ruhlu olduğundan söz edilmektedir. Her ikisinin de gideceği yeri söylememeleri ifade edilmektedir. Kocanın, her zaman haber verdiği anlaşılmaktadır. Takma ad kısmında, geleneksel İtalyan halk şarkısı olan **Santa Lucia** sözcüğü yer almaktadır. Japonca' da **Santaruchia** olarak şarkı düzenlenmiştir.

Aşağıda bağlantılı olan mısralar yer almaktadır.

623	すわろうと ねこをどかすと 妻おこる <i>Suwarō to/ neko wo dokasu to/ tsuma okoru</i> Oturayım diye/ kediye hareket ettirince/ hanım kızar	怒妻家 (<i>Dosaika</i>) Kızan hanım	2005
-----	---	--	------

Kocanın, oturmak için kediye hareket ettirmesine hanımının kızdığı ifade edilmektedir. Hanımı kediye değer vermektedir. Ancak, beyaz yakalıya daha az önem göstermektedir. Takma ad, **Kızan hanım** sözcüğüdür.

624	ペット死に 喪中ハガキを 書く女房 <i>Petto shi ni/ mochū hagaki wo/ kaku nyōbō</i> Ev hayvanının ölümüne/ yas bildirim kartını/ yazan karım	仲よしこよし (<i>Nakayoshikoyoshi</i>)	2006
-----	--	---------------------------------------	------

Ev hayvanının ölmesiyle oldukça üzüntülü olması sebebiyle yas bildirim kartı yazmasını ifade etmektedir. **Mochū hagaki** olarak adlandırılan kart, gönderildiği kişiye kendisinin yas içinde olduğunu ve yeni yıl için tebrik kartı kabul etmek istemediğini bildirmektedir. Normal koşullarda aile bireylerinden birinin kaybında yapılmasına rağmen eserde ev hayvanını çok sevdiği ve aile bireyi olarak gördüğü anlaşılmaktadır.

625	妻キレて 「来とうなかった 嫁になど」 <i>Tsuma kirete/ kitōnakatta /yome ni nado</i> Hanım sinirlenip/ 'gelesim yoktu/ gelin olarak'	一見 (<i>Ikken</i>) Bir bakış	2009
-----	---	-------------------------------------	------

Eserde, karının kocasına sinirlenmekte ve gelin olarak gelmek istemediğini belirtmektedir. Takma ad olarak, **Bir bakış** sözcüğü yer almaktadır.

626	部下にオイ 孫にホイホイ 妻にハイ <i>Buka ni oi/ mago ni hoihoi/ tsuma ni hai</i> Çalışana hey/ toruna oy oy / hanıma evet	ほうせんか (<i>Hōsenka</i>)	2012
-----	---	-----------------------------	------

Eserde, beyaz yakalının altındaki çalışanlarına seslenmesi, torununa sevecenlikle yaklaşması, karısına ise evet demesi ele alınmaktadır. Karısının dediklerini kabul etmektedir. Takma ad, **Kına çiçeği** sözcüğüdür.

627	帰宅中 妻から受注 パパウーバー <i>Kitakuchū/ tsuma kara juchū/ papaūbā</i> Eve dönüşte/ hanımdan sipariş alındı/ baba Uber	猫部	2019
-----	---	----	------

Eve dönüşte, beyaz yakalıdan eve yemek getirmesini emretmektedir.

3.11.1. “Hanım” Sözcüğü Geçen Senryūların Değerlendirilmesi

Aşağıda “Hanım” sözcüğü geçen eserlerin değerlendirilmelerine yer verilmektedir.

KONU	AÇIKLAMA
DIŞ GÖRÜNÜŞ (GÜZELLİK/KİLOLU U OLMASI)	365 nolu eserde hanımın neden şişmanladığını sorması (Takma ad: Şişmanlamak isteyen koca), 396 nolu eserde hanımın suratının önceleri Monalisa şimdi çılgık tablosuna benzemesi, 403 nolu eserde hanımının gamzelerinin kilo alması sebebiyle yok olması, 413 nolu eserde ideal ölçüsüne 2 cm olması sebebiyle karısının yemek yemesi, 416 nolu eserde karısının makyaj yaptıktan sonraki yüzünden mucize olarak söz etmesi, 431 nolu eserde hanımının giydiği kıyafetlerle kilolarını saklamada başarılı olması, 440 nolu eserde para harcayarak hanımının yüzünün toparlanması (estetik ameliyat olması), 442 nolu detoks diye söyleyen karısının kilolu olması, 443 nolu eserde dağ kızı mı hanımın karnında dağ var olması (kilolu olması), 468 nolu eserde karısının şişman maskot olarak düşünülmesi durumunda sevimli olması, 469 nolu eserde tartıya çıkan hanımının da tartının

	da çığlık atması, 470 nolu eserde hanımının cildini 50 derecede yıkayarak düzelmesini istemesi,
ÇOK KONUŞMASI	375 nolu eserde karısının dırdırının sigaradan daha zararlı olması, 388 nolu eserde karısının çenesini sessiz moda almak istemesi, 390 nolu eserde ağzının sıkı olmaması, 441 nolu eserde uzaktan kumandayı doğrultsa bile sesinin kısılmaması, 448 nolu eserde hanımının dırdırının vuvuzeladan daha çok kulak tırmalaması, 391 nolu eserde maske yapan ve konuşmayan hanım istemesi,
BIKKINLIK/ HOŞNUTSUZLUK	360 nolu eserde katlandım diyen karısına kendisinin katlanması, 361 nolu eserde hanım kanjisini zehir diye yazması, 379 nolu eserde karısının sesinin önceleri heyecan verici şimdi ise kalp çarpıntısı olması, 380 nolu eserde aşk rakibi olarak şimdiki eşini affetmediği için pişman olması, 422 nolu eserde hanımının durumunu cevabın hızlılığıyla anlaması, 426 nolu eserde hanımıyla zıt olması tüyleri bile karısının alması ve kendisinin uzatması (kel kalmamak için), 433 nolu eserde talihinin olmadığını eşine bakarak anlaması,
LÜKS YAŞAMASI	471 nolu eserde parlayan şeyin, hanımın pırlanta kendinin zargana olması,
RAHATINA DÜŞKÜN OLMASI	367 nolu eserde hanımının sık dışarı çıkması, çok yemesi ve uyuması sebebiyle mutlu olması, 398 nolu eserde zaman geldi diye kocasını uyandırmasına rağmen ikinci uykuya dalması,
MADDİ KONULAR	366 nolu eserde birlikte çalışmalarına rağmen hanımının birikiminin artması, 376 nolu eserde gerçek bira alınca karısının kızması (<i>happōshu</i> adı verilen düşük maltlı ve ucuz bira almasını istemesi sebebiyle), nolu eserde hanımın kocasının maaşını alması, 490 nolu

		eserde birlikte çalışmalarına rağmen karısının birikimini harcatmaması , 399 nolu eserde hanımının emeklilik parasının yarısını kapana kadar beklemesi, 424 nolu eserde hanımıyla yaptığı ikramiye pazarlığında ele geçenin olmaması, 405 nolu eserde karısının kendisine vereceği harçlık miktarının belirsiz alan olması, 427 nolu eserde hanımından her zaman düşük miktar yardım ödeneği alması, 546 nolu eserde hanımının gömülü hazinesinin olması (gizli birikim), 447 nolu eserde Hanımın tarihi kişilik olan Ryōma’dan çok, Yukichi 10.000 yenlik banknota kafasını takması (paracı olması), 462 nolu eserde karısının ev işini bırakarak, yeniden çalışmasını istemesi (maddi olarak yardım etmesi),
EV	İŞİ	368 nolu eserde her şeyin tam otomatik olmasıyla (makinelerin yapması) hanımının iş yapmaması, 370 nolu eserde yemek yok ye de gel demesi, 394 nolu eserde seyahatteki karısının arayarak çöpü çıkarıp çıkarmadığını sorması, 400 nolu eserde yeni evlenmiş hanımının yemek ve temizlikten anlamaması, 478 nolu eserde hanımın izlediği bugünün yemeği yemek programındaki yemeğin yarın da çıkmaması,
KOCASINA	İŞ	327 nolu eserde <i>kotatsunun</i> içinden sadece boynunu çıkararak buyurması, 392 nolu eserde hayatın ikinci iş yeri olarak hanımının altında çalışması, 290 nolu eserde kocasına bir şeyler almasını istemesi, 415 nolu eserde personel diye seslendiği sabahın çöp atma günü olması, 444 nolu eserde kocasının işsiz kaldığı zamanda karısından daha iyi yemek yapması,
YAPMAMASI		
YAPTIRMASI		

İLETİŞİMSİZLİK	452 nolu eserde hanımının sosyal medya üzerinden dırdırını kocanın bilmemesine rağmen dünyanın bilmesi,
OTORİTER OLMASI	364 nolu eserde istasyon görevlisinin hanımdan daha kibar uyandırması, 377 nolu eserde karısına takip et demesine karşın sonraları karısının peşinden gitmesi, 381 nolu eserde karısının tek kişi olmasına rağmen idare edemezken altında çalışan 10 kişinin bulunması, 383 nolu eserde kavga edince karısının hafıza gücünü anlaması, 389 nolu eserde korktuklarını deprem-tsunamiyle, terör ve karısı olduğunu söylemesi, 395 nolu eserde hanımın hislerinin güçlü olması, 401 nolu eserde hanımın öfkelerini depreme benzeterek ne zaman çıkacağı ve ölçeğinin ne olacağının tahmin edilemeyeceği, 409 nolu eserde karısının kasırğa gibi olması, 410 nolu eserde karısının üç adım arkasından alışveriş arabasını sürmesi, 411 nolu eserde ezberimde yok sözcüğünün hanımı tarafından kabul edilmemesi, 420 nolu eserde evdeki teknolojik aletlerin hanımından daha iyi cevap vermesi, 429 nolu eserde Buda'nın bile üç kere affetmesine karşın hanımının bir kere affetmesi, 439 nolu eserde sinirlenmesene diye söylenen hanımının sinirlenmiyorum diye öfkelenmesi, 446 nolu eserde hanımının bakışlarına da küresel ısınma istemesi, 451 nolu eserde hanımının anladım demesinin, ben sana sorarım anlamına gelmesi, 456 nolu eserde Japonya ile birlikte kocasının da çabalamasını istemesi, 460 nolu eserde taş-kağıt-makas adlı oyunda kaybetmesine rağmen hanımının merkezde olması, 461 nolu eserde yabancı hanıma sahip olması sebebiyle hanım hanımcık olması, 464 nolu eserde lojmanda üstün hanımının, kendi hanımının altında olması (hanımının oldukça otoriter olması), 465 nolu eserde karısının kalbiyle, yen ve hisseyi tahmin edememesi, 489 nolu eserde

	sonra yaparım demesine rağmen, hanımının yüzünü görüp hemen yapması,
OLUMLU ÖZELLİKLERİ	372 nolu eserde karısının evin ekonomik durumunun kötü olmasına rağmen çekip çevirmesi, 378 nolu eserde hastalanınca karısının göz bebeğindeki sıcaklığı bilmesi,
SEVGİ GÖSTERMEMESİ	374 nolu eserde karısına aşk modu istemesi, 418 nolu eserde seviyorum diye söylediği hanımından aşkı terk etmesi cevabını alması, 432 nolu eserde hanımının önceleri sadece sen şeklinde sevgi sözcükleri söylemesine rağmen şimdi çekilsene sen demesi,
KOCASININ EVDE OLMASINI İSTEMEMESİ	402 nolu eserde hemen dönüyorum diyen kocasının eve gelmesi halinde telaş yapması, 407 nolu eserde kocasının emekli olmaması sebebiyle mutlu olması, 408 nolu eserde kocasının şimdi dönüyorum demesine karşılık olarak daha dönmesen de olur demesi, 414 nolu eserde yarın tatil diye söyleyen kocaya hanımın hoşnut olmaması, 436 nolu eserde emeklilik zamanı gelen kocasına karısının iş ilanı uzatması, 445 nolu eserde mesai olmayınca hanımın stresinin artış göstermede olması, 454 nolu eserde hanımının Pazar toplanması yapması ve kocanın rahatsızlık vermesi sebebiyle evden çıkması,

3.12. “Karı- Koca” Sözcüklerinin Geçtiği Senryūlar ve Çözümlemeleri

Aşağıda “karı- koca” sözcüklerinin geçtiği eserler ve çözümlemelerine yer verilmektedir.

628	コインより 仮想に近い 夫婦仲 <i>Koin yori/ kasō ni chikai/ fūfunaka</i> Bozuk paradan çok/ sanala yakın/ karı-koca arası	仮面妻 (<i>Kamenzuma</i>) Maskeli hanım	2018
-----	--	---	------

Karı-kocanın arasının gerçeklikten çok sanala yakın olduğu belirtilmektedir.

Takma ad olarak, **Maskeli hanım** sözcüğü yer almaktadır.

629	赤い糸 やがて夫婦は コードレス <i>Akai ito/ yagate fūfu wa/ kōdoresu</i> Aşk bağı/ sonunda karı-koca/ kablosuz	チャーシュー ーマン (<i>Chāshūman</i>)	2000
-----	---	---------------------------------------	------

Eserde geçen 赤い糸 (*akai ito*) sözcüğü, *Jitsuyō Nihongo Hyōgen Jiten*¹⁷⁸’de “Kaderin kırmızı ipliği olarak adlandırılmaktadır. Gözle görülmeyen, sonunda evlenen kadın ve erkeğin kırmızı iplikle birbirine bağlanmasıdır. Kaderin hissedilmesi durumu ‘kırmızı iplikle bağlı olma’ olarak söylenilmektedir.” olarak tanımlanmaktadır. Takma ad, içinde et olan hamurun buharda pişirilmesiyle yapılan yiyecektir.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
赤い糸	<i>akai ito</i>	aşk bağı (eşler veya sevgililer arasında olduğuna inanılan sevgi bağı)
コードレス	<i>kōdoresu</i>	kablosuz

630	夫婦仲 鈍感力が ものをいう <i>Fūfunaka/ donkanryoku ga/ mono wo iu</i> Karı-koca arası /duyarsızlık/ her şeyi söyler	偽装妻 (<i>Gisōtsuma</i>) Kamuflaj Hanım	2007
-----	---	--	------

Karı- kocanın arasının iyi olup olmaması duyarsızlıkla ilişkilendirilmiş olup, her şeyi söylemektedir. Takma ad, **Kamuflaj hanım** sözcüğüdür.

631	老夫婦 会話ははずむが... かみ合わず <i>Rōfūfu/ kaiwa wa hazumu ga/kamiawazu</i> Yaşlı karı-koca/ sohbet canlı ama/ uyum olmadan	読み人知らず (<i>Yomibitoshirazu</i>) Okuru bilinmeyen	2009
-----	---	--	------

¹⁷⁸ <https://www.weblio.jp/content/%E8%B5%A4%E3%81%84%E7%B3%B8> (E. T. 10.10.2021)

Eserde geçen **かみ合わず** (*kamiawazu*) sözcüğü, *Jitsuyō Nihongo Hyōgen Jiten*¹⁷⁹ 'de, “Dişe benzetilebilen şeylerin uymaması, aynı olmaması veya tartışma konularının karşılıklı olarak uyumsuz olmasına rağmen tartışmayı sürdürmektir.” şeklinde tanımlanmaktadır. Yaşlı karı kocanın yapmış olduğu sohbet canlıdır ancak, konuşulan konu tutarsız ve uyumsuzdur. Takma ad, **Okuru bilinmeyen** şeklinde yer almaktadır.

632	物忘れ 増えて良くなる 夫婦仲 <i>Monowasure/ fuate yokunaru/ fūfū naka</i> Unutkanlık/ artınca düzelir/ karı-koca arası	シルバーパス (<i>Shirubāpasu</i>)	2010
-----	--	----------------------------------	------

Karı-kocanın arası, unutkanlığın artmasıyla düzelmektedir.

Resim 74: 633 no'lu esere ait görsel (Yaku vd. 2013:13)

633	いい夫婦 今じゃどうでも いい夫婦 <i>Ii fūfū/ ima ja dō demo/ ii fūfū</i> İyi karı-koca/ artık ne olursa olsun/ boşvermiş karı-koca	マッチ売りの老 女 (<i>Macchi uri no rōjo</i>) Kibritçi yaşlı kadın	2012
-----	--	---	------

Karı- kocanın önceleri iyi anlaştıklarından söz edilmektedir. Ancak, şimdi birbirini umursamayan ne olursa olsun boş vermiş karı-koca ilişkisi tasvir edilmektedir. Takma ad kısmında ise, *Hans Christian Andersen* tarafından yazılan ve Türkçe'ye **Kibritçi kız** olarak çevrilen eser ele alınmaktadır. Japonca'da マッチ売りの少女

¹⁷⁹ <https://www.webl.io.jp/cat/dictionary/jtnhj> (E. T. 10.10.2021)

(*Macchi uri no shōjo*) şeklinde çevrilmektedir. Eserde de kız anlamına gelen 少女 (*shōjo*) kısmı yaşlı kadın (老女/ *rōjo*) olarak parodileştirilmiştir.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
いい夫婦	<i>iifūfu</i>	iyi karı-koca
どうでもいい	<i>dōdemo ii</i>	boşvermek, umursamamak, ne olursa olsun anlamlarında kullanılmaktadır.

634	孫が来て 急に良くなる 夫婦仲 <i>Mago ga kite/ kyūni yoku naru/ fūfunaka</i> Torun gelince/ birden düzelir/ karı-kocanın arası	猿だんご (<i>Sarudango</i>)	2012
-----	---	------------------------------	------

Karı-kocanın kavga etmiş olmasına rağmen, torunun eve gelmesiyle aniden aralarının düzeldiğinden söz edilmektedir. Torunlarının eve gelmesiyle, aralarının bozuk olduğunu yansıtmak istememeleri veya torunlarıyla eğlenceli vakit geçirmeleri nedeniyle kırgınlıkları sürdürmedikleri anlaşılmaktadır.

635	高齢化 夫婦喧嘩も 恒例化 <i>Kōreika/ fūfukēka mo/ kōreika</i> Yaşlanma/ karı-koca kavgası da/rutinleşme	恐妻閣下 (<i>Kyōsaikakka</i>) Korkunç hanım ekselansları	2013
-----	---	---	------

Yaşlılıkla birlikte karı kocanın kavga etmeleri de rutinleşmeye başladığından söz edilmektedir. Zaman geçtikçe kişilerin birbirlerine daha az tahammül etmeye başladıkları tasvir edilmektedir. Takma ad olarak, “**Korkunç hanım ekselansları**” şeklinde kullanılmaktadır. Takma ada bakıldığında eşinden korktuğu anlaşılmaktadır.

Aşağıda eşsesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
高齢化	<i>kōreika</i>	yaşlanma
恒例化	<i>kōreika</i>	rutinleşme

636	夫婦愛 いつの間にやら エコモード <i>Fūfuai/ itsunomani yara/ ekomōdo</i> Karı-koca aşkı/ hangi arada/ tasarruf modunda	省エネ対策 (<i>Shōene taisaku</i>) Enerji tasarrufu önlemi	2014
-----	--	---	------

Karı-koca arasında var olan aşkın, farkında olmadan azalmasını tasarruf moduna geçmesi şeklinde ifade edilmektedir. Takma ad olarak, “**Enerji tasarrufu önlemi**” şeklinde yer almaktadır.

637	マイナンバー 夫婦間でも 機密事項 <i>Mainanbā/ fūfukan de mo/ kimitsu jikō</i> Benim numaram/ karı-koca arasında da/ gizli konu	なんちゃって金沢人 <i>(Nanchatte Kanazawajin)</i> Sahte Kanazawalı	2015
-----	--	---	------

Eserin yazılmış olduğu tarihlerde ilk kez uygulamaya konulan ve kişiye özgü numara verilmesi ile resmi işlemlerde kullanılan **benim numaram (mainanbā)** ile ilgilidir. Karı koca arasında da gizli konu olması ele alınmıştır. Sakladıkları şeylerin açığa çıkması olasılığı bulunmaktadır. Takma ad, **Sahte Kanazawalı** sözcüğüdür.

638	ラインから 絵文字が消えた 夫婦仲 <i>Rain kara/ emoji ga kieta/ fūfunaka</i> LINE'dan/ emoji kesildi/ karı-kocanın arası	ケンタイキ ー <i>(Kentaikī)</i>	2017
-----	---	---------------------------------	------

Mesajlaşma uygulaması olan LINE ile iletişim sağlayan karı- kocanın, günlük hayatta birbirlerine gülen surat veya kalp vb. *emoji* göndermeleri ifade edilmektedir. Ancak, *emojiler*in kesilmesiyle aralarında sorun olduğu anlaşılmaktadır.

3.12.1. “Karı-Koca” Sözcüklerinin Geçtiği Senryûların Değerlendirilmesi

Aşağıda “karı-koca” sözcüklerinin geçtiği eserlerin değerlendirilmelerine yer verilmektedir.

KONU	AÇIKLAMA
İLİŞKİ	628 nolu eserde karı kocanın arasının gerçekten çok sanala yakın olması, 629 nolu eserde karı ve kocayı birbirine bağlayan bağın sonunda kablosuz olması ve kopması, 630 nolu eserde karı-kocanın arasındaki duyarsızlığın her şeyi söylemesi, 632 nolu eserde unutkanlıkla birlikte karı-kocanın arasının düzelmesi, 633 nolu eserde önceleri iyi olan karı- kocanın şimdi boşvermiş olmaları, 634 nolu eserde torunun gelmesiyle karı-kocanın arasının düzelmesi, 635 nolu eserde yaşlanmayla birlikte karı-koca kavgasının da

	rutinleşmesi, 636 nolu eserde karı-koca arasındaki aşkın farkına varmadan ekonomi moduna alınması, 638 nolu eserde LINE adlı uygulamada emoji'nin kaybolmasıyla karı-kocanın arasının kötüleşmesi
--	---

3.13. “Kaynana” Sözcüğünün Geçtiği Senryūlar ve Çözümlemeleri

Aşağıda “kaynana” sözcüğünün geçtiği eserler ve çözümlemelerine yer verilmektedir.

639	無関心 装う姑の 地獄耳 <i>Mukanshin/ yosōu shūtome no/ jigokumimi</i> İlgisiz/ gibi davranan kaynananın/ kulağı delik	読み人知らず <i>(Yomibitoshirazu)</i> Okuru bilinmeyen	2007
-----	--	--	------

Eserde, kaynananın ilgisiz ve dinlemiyormuş gibi davranması ele alınmaktadır.

Ancak, bu şekilde davranmasına rağmen konuşulanların hepsini dinlediğinden söz edilmektedir. Takma ad olarak, **Okuru bilinmeyen** sözcüğü yer almaktadır.

Aşağıda zıt anlamlı sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
無関心	<i>mukanshin</i>	ilgisiz
地獄耳	<i>jigokumimi</i>	kulağı delik

640	無神経 なのに姑 神経痛 <i>Mushinkei/ nanoni shūtome/ shinkeitsū</i> Duyarsız / olmasına rağmen kaynanam/ sinir hastalığı	あいあい <i>(Aiai)</i>	2008
-----	---	-----------------------	------

Eserde kaynananın duyarsız olmasına rağmen sinir hastalığına sahip olması ele alınmaktadır.

Aşağıda ses benzerliği görülen sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
無神経	<i>mushinkei</i>	duyarsız
神経痛	<i>shinkeitsū</i>	sinir hastalığı
神経	<i>shinkei</i>	sinir

641	師走より 義母が来る日は 大掃除 Shiwasu yori/ gibo ga kuru hi wa/ ōsōji Aralık ayındansa/ kaynananın geldiği gün/ büyük temizlik	本を読まない金次郎 (Hon wo yomanai Kinjirō) Kitap okumayan Kinjirō	2013
-----	--	---	------

Japonya'da aralık ayının sonunda yeni yıla girmeden ayrıntılı temizlik yapılmasına özen gösterilmektedir. Yeni yıla temiz bir şekilde girmek için yapılan temizliktense, kaynananın geldiği gün evde dip köşe temizlik yapılmaktadır. Kaynana geldiğinde temiz bir şekilde karşılayarak, mahcup olmamak için yapıldığı anlaşılmaktadır. Takma ad kısmında, **Kitap okumayan Kinjirō** şeklinde kullanım görülmektedir. Takma ad kısmında yer alan 「二宮金次郎」の像 (*Ninomiya Kinjirō*) heykeli ile ilişkilidir. Bu heykelin özelliği ayakta elinde kitap okumasıdır. Japonya'da ilkokulların bahçesinde yer alan heykeldir.

3.13.1. “Kaynana” Sözüğü Geçen Senryūların Değerlendirilmesi

Konu	Açıklama
İlgisiz ve duyarsız olması	639 nolu eserde ilgisiz gibi davranması, 640 nolu eserde duyarsız olması,
MERAKLI OLMASI	639 nolu eserde kulağının delik olması, (her şeyi duyması bilmesi)
ÇEKİNİLMESİ	641 nolu eserde Aralık ayında yapılan büyük temizlikten çok kaynananın geldiği gün dip köşe temizliğin yapılması

3.14. “Koca” Sözcüğü Geçen Senryūlar ve Çözümlemeleri

Aşağıda “koca” sözcüğünün geçtiği eserler ve çözümlemelerine yer verilmektedir.

642	主人にも ドラレコつけたい 5時以降 Shujin ni mo/ dorareko tsukatei/ 5 ji ikō Kocama da/ sürüş kayıt cihazı takmak isterim/ 5'ten sonra	えみつぺ (Emitsupe)	2019
-----	---	--------------------	------

Karısı saat beşten sonra kocasının ne yaptığını ve nereye gittiğini merak etmektedir. Bu sebeple, saat beşten sonrası için kocasına sürüş kayıt cihazı taktırmak istediği dile getirilmektedir.

643	入浴中 夫の携帯 見るスリル <i>Nyūyokuchū/ otto no keitai/ miru suriru</i> Banyodayken/ kocanın telefonu/ bakma gerilimi	びつ栗たま 下駄 <i>Bikkuritama geta</i>	2001
-----	--	--	------

Karısı, kocası banyo yaparken telefonunu kurcalamaktadır. Ancak, her an banyodan çıkabileceği için, telefona bakma gerilimi olarak ifade edilmiştir.

644	守り抜く 言った夫を 守ってる <i>Mamorinuku/ itta otto wo/ mamotteru</i> Sonuna kadar koruyacağım/ diyen kocam/ koruyorum	養子 (<i>Yōshi</i>)	2007
-----	--	------------------------	------

Koca, evlenmeden önce karısına sonuna kadar koruyacağını dile getirmektedir. Ancak eserde şartların değişmesiyle karısının kocasını korumasından söz edilmektedir.

645	世の夫 五郎丸より 拝んでる <i>Yo no otto/ Gorōmaru yori/ oganderu</i> Dünyadaki kocalar/ Gorōmaru'dan çok/ yalvarırlar	サラ川を楽しむ会副会長 (<i>Sarasen wo tanoshimu kaifukukaichō</i>) Beyaz Yakalı Senryū Eğlenme Topluluğu Başkan Vekili	2015
-----	---	--	------

Dünyadaki kocaların, *Gorōmaru*'dan daha çok yalvarmaktadırlar. Takma ad, **Beyaz Yakalı Senryū Eğlenme Topluluğu Başkan Vekili** şeklinde yer almaktadır.

646	馴れぬ家事 夫にあげたい 努力賞 <i>Narenu kaji/ otto ni agetai/ doryokushō</i> Bilmediği ev işi/ kocama vermek istiyorum/ çaba ödülü	後期高齢者 (<i>Kōki kōreisha</i>) Son dönem yaşlı	2015
-----	--	--	------

Eserde, kocasının ev işi bilmemesine rağmen çabaladığı belirtilmektedir. Bu yüzden, kocasına çaba ödülü vermek istediği dile getirilmiştir. Takma ad olarak, **Son dönem yaşlı** sözcüğü yer almaktadır.

Resim 75: 647 no'lu esere ait görsel

647	たいていは 結果にコミット せぬ夫 <i>Taitei wa/ kekka ni komitto/ senu otto</i> Genellikle/ sonuca ulaşma/ yapamayan koca	あまた (Amata)	2015
-----	--	----------------	------

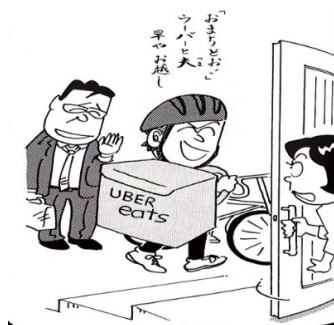
Eserde kocanın genellikle sonuca ulaşamaması ile ilgili olan bir eserdir.

648	記憶にない 夫のどこに ほれたのか <i>Kioku ni nai/otto no doko ni/ horetano ka</i> Ezberimde yok/ kocamın neresine/ âşık olduğum	まるこ (Maruko)	2017
-----	---	-----------------	------

Hanımı, kocasının hangi özelliğine âşık olduğunu hatırlamadığını ifade etmektedir.

649	遠足日 夫の弁当 鮮やかに <i>Ensokubi/ otto no bentō/ azayaka ni</i> Piknik günü/ kocamın kumanyası/ canlı renklerde	いつも残り物でごめんね (Itsumo nokorimono de gomen ne) Her zaman kalanlarla kusura bakma ya	2019
-----	---	--	------

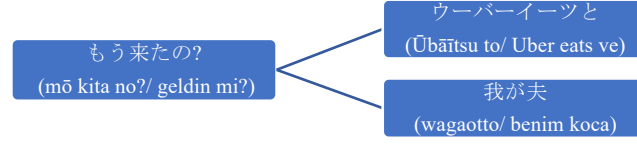
Piknik günü, karısının kocası için hazırlamış olduğu yemeğin özenli ve canlı renklerden oluştuğunu ifade eden bir eserdir. Takma ad, **Her zaman kalanlarla kusura bakma ya** şeklinde yer almaktadır. Kocasına işe götürmesi için her zaman evde kalan yiyecekleri koymasına rağmen, bu kez emek vererek hazırladığı anlaşılmaktadır.

Resim 76: 650 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2020:41)

650	もう来たの? ウーバーイーツと 我が夫 <i>Mō kita no?/ ūbāitsu to/ wagaotto</i> Geldin mi?/Uber eats ve / benim koca	ケンタイキ ー (<i>Kentaikī</i>)	2019
-----	--	-----------------------------------	------

Karısının yemek yapmayıp, *Uber eats*'ten yemek siparişi vermesi ve aynı zamanda kocasının da eve gelmesi ifade edilmektedir.

651	自粛中 見えた夫の 定年後 <i>Jishukuchū/ mieta otto no/ teinengo</i> Kısıtlamada/ görebildim kocamın/ emeklilik sonrasını	ハジちゃん (<i>Hajichan</i>)	2020
-----	--	------------------------------	------

Korona virüs önlemleri kapsamında evde kalma kısıtlaması uygulanmıştır. Bu dönemde kocasının bütün gün evin içinde olması sebebiyle emeklilik sonrasında nasıl davranacağını görebilmiştir.

652	ストレスが 夫のダジャレで 倍になる <i>Sutoresu ga/ otto no dajare de/ bai ni naru</i> Stres/ kocamın esprisiyle/daha da artar	マイホーム・ママ (<i>Maihōmu- mama</i>) Benim ev- anne	2009
-----	--	--	------

Kocasının bayat esprisi yapmış olması sebebiyle, var olan stresinin daha da arttığını dile getirmektedir. Takma ad olarak, **Benim ev-anne** şeklinde yer almaktadır.

653	小腹すき ダンナに言えば 小腹どこ? <i>Kobara suki/ danna ni ieba/ kobara doko?</i> Karnım acıkır/ kocama söylersem/ küçük karın neresi?	大阪ビューティペア (<i>Ōsaka byūti pea</i>)	2017
-----	--	---	------

Eserde 小腹がすく (*kobara suku*) sözcüğü, **karnın biraz acıkması** anlamına gelmektedir. 小腹 sözcüğü aynı zamanda küçük karın anlamına da gelmektedir. 小(**ko**) ve 腹(**hara**) sözcüğüdür.

654	子供服 ダンナのこづかい 上回る <i>Kodomofuku/ danna no kozukai/ uwamawaru</i> Çocuk kıyafeti/ kocanın harçlığından/daha fazla	天童のサイトーです。 (<i>Tendō no saitō desu.</i>)	2018
-----	--	---	------

Çocuk kıyafetlerinin pahalı olmasını ele alan bir eserdir. Koca, karısının kendisine vermiş olduğu harçlığı çocuk kıyafetiyle karşılaştırdığında daha az olduğunu belirtmektedir.

655	旦那への 家事に一言 ちがうだろー <i>Danna e no/ kaji ni hitokoto/ chigau darō</i> Kocamın / ev işine tek söz/ öyle değilil	妻恐怖症 (<i>Tsuma kyōfushō</i>) Hanım fobisi	2017
-----	--	---	------

Kocanın yapmış olduğu ev işi hakkında karısı, tek söz olarak öyle olmadığını söylemektedir. Takma ad olarak, **Hanım fobisi** sözcüğü yer almaktadır.

656	ついてこい 言った亭主が ついてくる <i>Tsuitekoi/ itta teishu ga/ tsuitekuru</i> Benimle gel/ diyen kocam/ peşimden gelir	マダムヤン (<i>Madamuyan</i>)	1998
-----	---	-------------------------------	------

Önceleri kocanın otoriter bir şekilde davranması ve karısının kocasının dediği şekilde onu takip etmesi ifade edilmiştir. Ancak, zamanla böyle söyleyen hanımın peşinden geldiği belirtilmektedir.

Aşağıda zıt anlamlı sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
ついてこい	<i>tsuitekoi</i>	takip et (emir)
ついてくる	<i>tsuitekuru</i>	peşinden gelme

657	オレオレに 亭主と知りつつ 電話切る <i>Oreore ni/ teishu to shiritsutsu/ denwa kiru</i> Ben ben diyen/ kocamı bildiğim halde/ telefonu kapama	反抗妻 (<i>Hankōsuma</i>) Asi hanım	2004
-----	---	--	------

Oreore sagi olarak adlandırılan, genellikle yaşlıları kendi yakınlarıymış gibi arayarak para isteme şeklinde yapılan dolandırıcılık yöntemidir. Ben ben, diyerek telefon ettikleri kişileri kandırmaktadırlar. Bu dolandırıcılık yöntemi ele alınarak oluşturulan bir eserdir. Ben ben diyen kişinin kocasının sesini olduğunu bilmesine rağmen, kocasıyla konuşmak istememesi sebebiyle telefonu kapaması tasvir edilmektedir. Takma ad olarak, **Asi hanım** sözcüğü kullanılmaktadır.

658	ルンバより 動きの悪い 我が亭主 <i>Runba yori/ ugoki no warui/ wagateishu</i> Robot süpürgeден daha/ hareketi kötü/ benim koca	麿呂&ミイ	2013
-----	--	-------	------

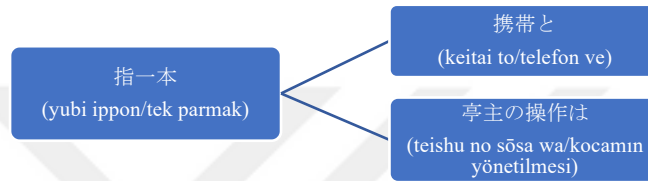
Robot süpürge'nin yaygınlaşmaya başlamasıyla eserde de kullanılmıştır. Robot süpürge evi süpürürken farklı yönler'e gidip gelmektedir. Kocanın, robot süpürge'nin hareketlerinden daha kötü olduğu ifade edilmektedir.

659	携帯と 亭主の操作は 指一本 <i>Keitai to/ teishu no sōsa wa/ yubi ippon</i> Telefon ve/ kocamın yönetilmesi/ tek parmak	属託社員 Kanji kontrol et	2012
-----	---	-----------------------------	------

Cep telefonu ve kocasını yönetmenin sadece tek bir parmakla mümkün olduğunu

ifade eden bir eserdir. Karısının otoriter bir karaktere sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Aşağıda bağlantılı mısralar yer almaktadır.

660	メル友に 会って見たら 我が主人 <i>Merutomo ni/ atte mitara/ wagashujin</i> Mail arkadaşımla/ buluştuğumda/ benim koca	沙羅仙人 (Sarasen'nin)	2000
-----	--	-----------------------	------

Mail arkadaşı ile (mesajlaştığı kişi) ile buluştuğunda kendi kocası olduğu anlaşılmaktadır.

661	ダイエット してない主人 なぜやせる <i>Daietto/ shitenai shujin ga/ naze yaseru</i> Diyet/ yapmayan eşim/ neden zayıflar	メルモのママ (Merumo no mama) Merumo'nun annesi ¹⁸⁰	2000
-----	--	--	------

Kocasının diyet yapmamasına rağmen neden zayıfladığını merak etmektedir. Karısının diyet yapmasına rağmen kilo veremediği anlaşılmaktadır. Takma ad olarak, Merumo'nun annesi sözcüğünün yer aldığı görülmektedir.

¹⁸⁰ ふしぎなメルモ(*Fushigi na Merumo*) 1972 yılında yayınlanan *animenin* adıdır. Merumo'nun annesi trafik kazasında hayatını kaybetmiştir. Arkada kalan çocuklarını korumak için tanrıdan yetişkin olup, gidip dönebileceği mucize şeker istemiş ve Merumo'ya vermiştir. (<https://tezukaosamu.net/jp/manga/426.html> (E. T. 10. 10.2022)

3.14.1. “Koca” Sözcüğü Geçen Senryûların Değerlendirilmesi

KONU	AÇIKLAMA
GÜVENİLMEMESİ	642 nolu eserde kocasına saat 17:00’den sonra sürüş kayıt cihazı takmak istemesi, 643 nolu eserde kocası banyodayken telefonuna bakma gerilimi,
OTORİTER OLMAMASI	644 nolu eserde kocasının evlenmeden önce karısını koruyacağını söylemesine rağmen karısının koruması, 645 nolu eserde dünyadaki erkeklerin <i>Gorōmaru</i> ’dan daha çok yalvarmaları, 656 nolu eserde benimle gel diyen kocanın zamanla karısının peşinden gitmesi, 659 nolu eserde telefon ve kocanın yönetilmesinin tek parmakla olması,
ÖZENİLMEMESİ	649 nolu eserde piknik günü kocasına hazırladığı yemeklerin canlı renklerde olması (normalde özenmemesi), 650 nolu eserde kocası ile <i>Ubereats</i> ’ın aynı anda gelmesiyle karısının yemek yapmaması,
İŞ YAPTIRILMASI	646 nolu eserde kocasına iş yaptığı için çaba ödülü vermek istemesi, 655 nolu eserde kocasının yaptığı ev işini beğenmemesi

3.15. “Torun” Sözcüğünün Geçtiği Senryūlar ve Çözümlemeleri

Bu kısımda “torun” sözcüğünün geçtiği eserler ve çözümlemelerine yer verilecektir.

662	玩具屋で 孫に隠れて 値札見る <i>Omochaya de/ mago ni kakurete/ nefuda miru</i> Oyuncakçıda/ torunumdan saklanıp/ fiyatına bakma	だんかい 2 号 <i>(Dankai 2 gō)</i>	2017
-----	---	----------------------------------	------

Oyuncak almaya gidince, torunundan gizli olarak oyuncağın fiyatına bakıp alıp almamaya ona göre karar verme ile ilgili bir eserdir.

663	孫からの 手紙に漢字 ふたつふえ <i>Mago kara no/ tegami ni kanji/ futatsu fue</i> Torunumun/ mektubunda kanji/ iki artmış	カラーホワイト <i>(Karā-howaito)</i> Renk- beyaz	1996
-----	---	---	------

Torunundan gelen mektupla ilgili bir eserdir. Gelen mektuptaki *kanji* sayısının iki tane arttığından söz edilmektedir. Torununun yeni *kanjiler* öğrenmesi ve bunu yazmasıyla mutlu oldukları anlaşılmaktadır. Takma ad kısmında, **Renk- beyaz** sözcüğünün kullanıldığı görülmektedir.

664	入歯見て 目もはずしてと せがむ孫 <i>Ireba mite/ me mo hazushite to / segamu mago</i> Takma dişimi görüp/ gözünü de çıkar diye/ isteyen torunum	ハッスル爺さん <i>(Hassuru jīsan)</i>	1997
-----	--	-----------------------------------	------

Torunu, büyükbabanın takma dişini çıkardığını görmüştür. Sonrasında, gözünü de çıkarmasını istemektedir. Torununun küçük yaşta olması sebebiyle, gözün de takma diş gibi çıkarılabileceğini düşünmesi eserin esprili olmasını sağlamaktadır.

665	デジカメの エサはなんだと 孫に聞く <i>Dejikame no/ esa wa nan da to/ mago ni kiku</i> Kameranın/ yemi ne diye/ torunuma sorarım	浦島太郎 <i>(Urashimatarō)</i>	2001
-----	--	-------------------------------	------

Dijital kamera sözcüğü, Japoncadaki kaplumbağa sözcüğü ile aynı şekilde sesletilmektedir. Eserde, torununa kameranın yemi ne diye sormaktadır. Geri kalmış olduğu anlaşılmaktadır. Takma adı, **Urashima Tarō** sözcüğüdür.

Aşağıda benzer sesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
デジカメ	<i>dejikame</i>	*dijital kamera (デジタルカメラ / <i>dejitaru kamera</i>) sözcüğünün kısaltılmış halidir.
カメ/亀	<i>kame</i>	kablumbağa
エサ	<i>esa</i>	*yem, hayvanlara verilen yiyecek

666	ケイタイを 持つ気にさせた 孫の声 <i>Keitai wo/ motsu ki ni saseta/ mago no koe</i> Telefona/sahip olmayı isteten/ torunumun sesi	よっちゃん (<i>Yocchan</i>)	2005
-----	--	-----------------------------	------

Eserde, torununun sesini duyup mutlu olması sebebiyle cep telefonuna sahip olmayı istemesi ele alınmaktadır.

667	初孫に 大人六人 総がかり <i>Hatsumago ni/ otona rokunin/ sōgakari</i> İlk toruna / yetişkin 6 kişi/hep birlikte	両家初孫 (<i>Ryōke hatsumago</i>) İki evin ilk torunu	2005
-----	---	---	------

Eserde ilk torunun doğmasıyla birlikte yetişkin altı kişinin hep birlikte toplanarak sevinmeleri ve torunla ilgilenmeleri ele alınmaktadır. Torunun anne ve baba tarafından aile büyüklerinin bir araya gelmesi ele alınmaktadır. Takma ad olarak, “**İki evin ilk torunu**” şeklinde yer almaktadır.

668	下校時に 孫に声かけ 逃げられる <i>Gekōji ni/ mago ni koekake/ nigerareru</i> Okuldan ayrılırken/toruna seslenirim/ kaçır	飛翔 <i>Hishō</i> Uçma	2006
-----	---	----------------------------	------

Eserde, okuldan eve dönme zamanı geldiğinde torununa seslenmesi ele alınmaktadır. Torununa seslenmesine rağmen torununun yanına yaklaşmadan kaçmasından söz edilmektedir. Takma ad kısmında, **Uçma** sözcüğünün kullanıldığı görülmektedir. Güvercin veya kuşların yanına yaklaşıldığında uçarak kaçmalarına benzetilmektedir.

669	お年玉 あげると孫は すぐ帰る <i>Otoshidama/ ageruto mago wa/ sugu kaeru</i> Harçlık/ verince torunum/ hemen eve döner	昭和世代 (<i>Shōwa sedai</i>) Shōwa nesli	2006
-----	---	---	------

Kendisini ziyaret eden torununa harçlık vermektedir. Harçlığı alan torun, vakit geçirmeden hemen eve dönmektedir. Torunun sadece para için ziyaret etmesi üzücü bir durumdur. Takma ad kısmında, **Shōwa nesli** sözcüğünün kullanımı görülmektedir.

Takma ad kısmında geçen **Shōwa dönemi** 25.12.1926 ve 7.1.1989 tarihleri arasındaki zamanı ifade etmektedir.

670	通知表 情報保護と 見せぬ孫 <i>Tsūchihyō/ jōhō hogo to/ misenu mago</i> Karnesini/ veri koruması diye/ göstermeyen torun	しっかり亮ち やん (Shikkari Ryōchan)	2006
-----	--	------------------------------------	------

Torunun karnesini göstermek istememesi ve bunun sebebi olarak da veri koruması şeklinde ifade etmesi ele alınmaktadır.

671	これがエコ 孫とそいねで ポッカポカ <i>Kore ga eko/ mago to soine de/ pokkapoka</i> Bu ekonomi/ torunun yanında uyuma/ sıcacık	人生これから (Jinsei korekara) Hayat bundan sonra	2007
-----	--	---	------

Eserde, torunuyla yan yana uyurken birbirlerine sarılarak ısınmaktadırlar. Bu şekilde sarılarak sıcacık olduğu ve ısıtıcıya ihtiyaç duymadan tasarruf yaptıkları ele alınmaktadır. Toruna sarılarak mutlu olduğu anlaşılmaktadır. Takma ad kısmında, **Hayat bundan sonra** şeklinde yer almaktadır.

Aşağıda *onomatope* sözcüğü yer almaktadır.

<i>Onomatope</i> sözcüğü	Okunuşu	Anlamı
ポッカポカ	<i>pokkapoka</i>	*sımsıcak

672	水族館 フグもメタボと 孫笑う <i>Suizokukan/ fugu mo metabo to/ mago warau</i> Akvaryum/ balon balığı da şişman diye/ torunum güler	フグの神 (Fugu no kami)	2009
-----	--	------------------------	------

Eserde torunuyla birlikte akvaryuma gitme ele alınmaktadır. Torun, balon balığının da şişman olduğunu söyleyerek gülmektedir. Balon balığı da şişman şeklindeki ifadesinden beyaz yakalının da şişman olduğu anlaşılabilmektedir. Takma ad kısmında, **Balon balığı tanrısı** sözcüğü yer almaktadır.

673	孫の名を 遼と名付けて 夢を見る <i>Mago no na wo/ Ryō to natzukete/ yume wo miru</i> Torunun adını/ Ryō diye koyduğum/ rüya görme	ノーテンキ (Nōtenki)	2009
-----	---	--------------------	------

Rüyasında torununun adını, Ryō olarak koyduğunu görmesi ele alınmaktadır.

Burada geçen **Ryō** ismi, 1991 yılı doğumlu ünlü profesyonel golf oyuncusu 石川遼 (*Ishikawa Ryō*)'yu ifade etmektedir. Torununun da başarılı bir oyuncu olması ve çok para kazanmasını istemektedir.

674	初孫が 熟年離婚の 抑止力 Hatsu mago ga/ jukunen rikon no/ yokushiryoku İlk torun/ileri yaş boşanmanın/ caydırıcılığı	絆 (Kizuna) Bağ	2009
-----	--	----------------------	------

Karı-koca arasındaki anlaşmazlıkların ilerleyen yaşlarda daha da artması sebebiyle boşanmalar da artmaktadır. Ancak eserde, ilk torunun doğmasıyla aile arasındaki bağın daha da artması nedeniyle boşanmaktan vazgeçme sebebi olarak ifade edilmektedir. Takma ad olarak, **Bağ** sözcüğünün kullanımı görülmektedir.

675	初孫の 笑顔にまたも 拝観料 Hatsu mago no/ egao ni mata mo/haikanryō İlk torunun/ gülen yüzüne yine/görme ücreti	聖聖	2010
-----	--	----	------

İlk torunun gülen yüzünü görmek için para vermeleri ifade edilmektedir. Eserde geçen 拝観(*haikan*) sözcüğü *Sūpā Daijirin* sözlükte, “Görme eylemini mütevazı bir şekilde ifade eden sözcüktür. Tapınakları görmeyi (ziyaret etmeyi) ifade eder.” 料(*ryō*) sözcüğü ise, ücret anlamına gelmektedir. Ziyaret, görme ücreti anlamına gelmektedir.

676	オスプレイ 何んの競技と 孫に聞く Osupurei/ nan no kyōgi to/ mago ni kiku Osprey/neyin yarışı diye/ toruna sorma	みきちゃん (Mikichan)	2012
-----	---	---------------------	------

Osprey sözcüğü, Amerikan askeri hava uçağını ifade etmektedir. Zamana yetişememesi nedeniyle torununa neyin yarışı olduğunu sormaktadır.

Aşağıda benzer sesli sözcük yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
オスプレイ	<i>osupurei</i>	Amerikan askeri hava uçağı
競技	<i>kyōgi</i>	yarış
プレイ	<i>purei</i>	oyun (<i>İng. play</i>)

677	孫の名が ふつうに読めて ホットする Mago no na ga/ futsū ni yomete/ hotto suru Torunun adını/normal okuyunca/ rahatlarım	路散塵 (ろさん じん) (Rosanjin)	2012
-----	--	-------------------------------	------

Japonca'da *kanji* adı verilen karakterlerin farklı okunuşları bulunmaktadır. Son zamanlarda yaygın olarak kullanılan isimler yerine, anlam olarak güzel bulunan *kanjileri* bir araya getirerek farklı şekilde okunmasıyla oluşturulmaktadır. Bu da *kanjileri* gören kişiler açısından doğru şekilde telaffuz edilip edilmediği ile ilgili kaygı yaratmaktadır. Eserde, torununun adını doğru olarak okuyunca rahatlaması dile getirilmektedir.

678	年かさね 躰けた孫に しつけられ <i>Toshikasane/ shitsuketa mago ni/ shitsukerare</i> Yıllar geçince/disiplin ettiğim torunumdan/ disiplin edilme	とんでるバアちゃん <i>(Tonderu bāchan)</i>	2013
-----	--	--------------------------------------	------

Torununu küçük yaşlarda disiplin etmesinden söz edilmektedir. Zaman geçtikçe, kendisinin yaşlanması sebebiyle bu sefer de torununun kendisine ne yapıp yapmayacağını söylemesi ifade edilmektedir.

679	里帰り 孫が来るたび 諭吉去り <i>Satogaeri/ mago ga kurutabi/ Yukichi sari</i> Ev ziyareti/ torun ne zaman gelse/ Yukichi gider	赤いチャンチャン コ <i>(Akai chanchanko)</i>	2014
-----	--	---	------

Torunu ev ziyareti için her geldiğinde para vermektedir. *Yukichi* sözcüğü, Japon kâğıt parasında en değerli olan **10.000** yenlik banknotu ifade etmektedir.

680	元気出る 魔法の言葉 「孫来るよ」 <i>Genki deru/ mahō no kotoba/ mago kuru yo</i> Mutlu eden/ sihirli sözcük/ “Torun geliyor”	くれないしんちゃん <i>(Kurenai Shinchān)</i>	2015
-----	--	--	------

Torunun geleceğinin haber verilmesi ile ilgili olarak, mutlu eden sihirli sözcük olduğu söylenilmektedir. Torununun ziyaret edeceği için oldukça sevindiği anlaşılmaktadır.

681	孫が来た ポケモン ¹⁸¹ いない 孫帰る <i>Mago ga kita/ pokemon inai/ mago kaeru</i> Torun geldi/ pokemon olmayınca/ torun döner	りゅうちゃん <i>(Ryūchan)</i>	2016
-----	---	----------------------------	------

Pokemon Go adlı tüm dünyada oldukça popüler olan oyun ile ilgilidir. Oyunda gerçek mekanlarda *Pokemon* karakterleri gizlenmiş olup, onları bulma şeklinde oynanan bir oyundur. Eserde, torunun gelmesinden söz edilmektedir. Ancak, *Pokemon* bulamayınca hemen geri dönmesi dile getirilmiştir. Torunun kendi evlerine geliş amacının ziyaret değil, *Pokemon* avı olması sebebiyle üzücü bir durumdur.

682	孫に聞く 将来の夢 ユーチューバー ¹⁸² <i>Ko ni kiku/ shōrai no yume/ yūchūbā</i> Toruna sorarım/ gelecek hayalin/ Youtuber	リンゴの森より <i>(Ringo no mori yori)</i> Elma ormanından	2017
-----	--	---	------

¹⁸¹ 2016 yılı popüler sözcüğüdür. ポケモン GO (Pokemon GO) şeklinde kullanımın kısaltılmış halidir. (Yonekawa, 2019, s. 576)

¹⁸² 2013 yılı popüler sözcüğüdür. (Yonekawa, 2019, s. 502)

Torununa gelecekle ilgili hayalinin ne olduğunu sorması ve torununun da Youtuber olmak şeklinde cevap vermesiyle ilgili bir eserdir. Takma ad olarak, **Elma ormanından** şeklinde yer almaktadır.

Sen gigacıda mı çalışıyorsun?

Resim 77: 683 no'lu esere ait görsel (Yaku vd.,2020:25)

683	ギガバイト 時給いくらか 孫に聞く <i>Gigabaito/ jikyū ikura ka/ mago ni kiku</i> Gigabyte/ saatlik ücreti ne kadar / torunuma sorarım	昭和解党 (<i>Shōwazantō</i>) Shōwa kalıntısı	2019
-----	--	--	------

Gigabyte sözcüğünün içerisinde, part time iş anlamına gelen *baito* sözcüğünün yer alması sebebiyle dedenin saatlik ücretinin ne kadar olduğunu torununa sorması ele alınmaktadır. Takma ad, **Shōwa kalıntısı** sözcüğüdür.

Aşağıda benzer sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
ギガバイト	<i>gigabaito</i>	giga byte
時給	<i>jikyū</i>	saatlik ücreti
バイト	<i>baito</i>	yarı zamanlı iş/ part time

684	アレクサは 何科の草か 孫に聞き <i>Arekusa wa/ nanka no kusa ka/ mago ni kiki</i> Arekusa/ neyin otu diye/ torunuma sorarım	しゃま (<i>Shama</i>)	2019
-----	---	-------------------------	------

Alexa hoparlör ve kulaklık markasıdır. Japonca *Arekusa* şeklinde sesletilmekte olup, içerisinde **ot** anlamına gelen *kusa* sözcüğü de yer almaktadır. Torununa hangi tür ot olduğunu sorması dile getirilmektedir. Beyaz yakalının, zamanın gerisinde kaldığı anlaşılmaktadır.

Aşağıda benzer sesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
アレクサ	<i>Arekusa</i>	Alexa hoparlör ve kulaklık markası
草	<i>kusa</i>	ot

685	定年後 孫のお迎え 本業に <i>Teinengo/ mago no omukae/ hongyō ni</i> Emeklilik sonrası/ torunun karşılaması/ esas iş olur	お迎えママには負けないジージ <i>(Omukae mama ni wa makenai jiji)</i> Karşılaman anneye yenilmeyen dede	2019
-----	--	--	------

Beyaz yakalı, emeklilik sonrasında fazla zamana sahip olması nedeniyle, torununu okuldan almayı esas iş olarak benimsemektedir. Takma ad kısmında, **Karşılaman anneye yenilmeyen dede** şeklinde yer almaktadır.

686	ハイハイが とても上手な 孫と部下 <i>Haihai ga/ totemo jōzu na/ mago to buka</i> Evet evet/(emekleme)/ oldukça başarılı/ torun ve astım	クリちゃん <i>(Kurichan)</i>	2019
-----	--	----------------------------	------

Eserde geçen, *haihai* sözcüğü iki farklı anlamda kullanılmaktadır. Birinci anlamı emekleme anlamındadır. Diğer anlamı ise, evet evet şeklinde söylemedir. Eserde torunun emeklemede ve altında çalışan kişilerin de evet evet şeklinde söylemede başarılı olmaları ele alınmaktadır.

Aşağıda eşsesli sözcükler yer almaktadır.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
ハイハイ	<i>haihai</i>	emekleme
ハイハイ	<i>haihai</i>	evet evet

Resim 78: 687 no'lu esere ait görsel (Yaku vd., 2021:27)

687	抱き上げた 孫が一言 密ですよ <i>Dakiageta/ mago ga hitokoto/ mitsu desuyo</i> Kucakladığım/ torunumdan tek söz/mesafeyi koru	白いカラス <i>(Shiroi karasu)</i> Beyaz karga	2020
-----	--	--	------

2020 yılına ait olması sebebiyle korona virüs ile ilgili yazılan bir eserdir. Torununu sevmek için kucağına aldığı anda, torununun mesafeyi koruması gerektiğini söylemesi ifade edilmektedir. Korona virüsten korunmak için 3 密 (*mitsu*) kuralına uyulması gerekmektedir. Bu üç kural; kapalı mekanlar 密閉 (*mippei*), kalabalık mekanlar 密集 (*misshū*), Yakın mesafe 密接 (*missetsu*) şeklindedir.¹⁸³ Takma ad olarak, **Beyaz karga** sözcüğü yer almaktadır.

688	孫の顔 初めて見るのは スマホ越し <i>Mago no kao/ hajimete miru no wa/ sumaho koshi</i> Torunun yüzünü/ ilk kez görme/ telefon aracılığıyla	デレデレじいちゃん (<i>Deredere jīchan</i>)	2020
-----	--	---	------

Korona virüs önlemleri kapsamında, evde kalma ve kalabalıktan kaçınma için ailelerin bir araya gelememesi ele alınmaktadır. Bu dönemde dünyaya gelen torununu ziyaret etmekten kaçınmak zorunda kalarak, akıllı telefon aracılığıyla torununun yüzünü ilk defa görmeleri ifade edilmektedir.

689	我が孫に トイレの神様 聞かす祖母 <i>Wagamago ni/ toire no kamisama/ kikasu sobo</i> Bizim toruna/ Tuvalet Tanrısı/dinleten büyükanne	泣き笑い (<i>Nakiwarai</i>) Ağlatan gülme	2010
-----	--	---	------

Torununa, 'Tuvalet tanrısı' şarkısını dinleten büyükanne ile ilgilidir. Tuvalet tanrısı adlı şarkı ile ilişkilendirilmektedir. Takma ad, **Ağlatan gülme** sözcüğüdür.

690	リストラは どこにいるのと 孫が聞く <i>Risutora wa/ doko ni iruno to/ mago ga kiku</i> Yeniden yapılandırma/ nerede var diye/ torunum sorar	甘幸爺い	2009
-----	---	------	------

Eserde Aşağıda eşsesli sözcük ve anlamlarına yer verilmektedir.

Sözcük (Japonca)	(Okunuşu)	(Açıklama)
リストラ	<i>risutora</i>	yeniden yapılandırma * リ ス ト ラ ク チ ュ ア リ ン グ (<i>risutorachuaringu</i>) sözcüğünün kısaltılması
リス/栗鼠	<i>risu</i>	sincap
トラ/虎	<i>tora</i>	kaplan

¹⁸³ İngilizce'de 3Cs kuralı olarak ifade edilmektedir. Bunlar; 1. *Closed spaces* (Kapalı mekanlar), 2. *Crowded places* (Kalabalık mekanlar), *Close-contact settings* (yakın mesafe) şeklindedir. Türkiye'de ise; maske, mesafe, hijyen (maksimum temizlik) şeklinde yer almaktadır.

3.15.1. “Torun” Sözcüğünün Geçtiği Senryûların Değerlendirilmesi

KONU	AÇIKLAMA
MUTLULUK SEBEBİ	663 nolu eserde torundan gelen mektupla torununun iki tane fazla kanji öğrenmesine sevinilmesi, 666 nolu eserde torununun sesini duymak için cep telefonuna sahip olmayı istemesi, 667 nolu eserde ilk torunun doğumuyla altı kişinin bir araya gelmesi, 674 nolu eserde ilk torunun, ileri yaş boşanmanın caydırıcı sebebi olması, 680 nolu eser torun geliyor şeklindeki mutlu eden sözcükten söz edilmesi, 685 nolu eserde emeklilik sonrasında torunun karşılamasının esas iş olması,
MADDİ KONULAR	669 nolu eserde harçlık verince torunun hemen kaçması, 675 nolu eserde ilk torunun gülen yüzüne görme ücreti ödemesi (harçlık vermesi), 679 nolu eserde ev ziyareti yapılırca torunun her gelmesiyle 10.000 yen harçlık verilmesi, 662 nolu eserde oyuncakçıda torunundan saklanıp fiyata bakma(pahalı ise almama),
İLGİSİZ OLMASI	668 nolu eserde okuldan ayrılırken torununa seslenmesi ve torununun kaçması, 670 nolu eserde karnesini veri koruması diye göstermemesi, 681 nolu eserde torunun gelmesi ve evde pokemon adlı oyun karakterinin olmaması sebebiyle hemen geri dönmesi,

SORU SORULMASI	Zamanın gerisinde kalan büyük anne ve büyük baba tarafından soru sorulması, 665, 676, 683, 684,690 nolu eserlerde dönemin önemli konularının sorulması, (dejikame, arekusa vb.)
-----------------------	---

SONUÇ

Bu tez çalışmasında, 1990- 2020 yılları arasındaki Beyaz Yakalı Senryū şiirlerinde **“Aile”** konusunu ele alan **690** eser, metin madenciliği içerik analiz yöntemiyle analiz edilmiş olup, eserlerde geçen sözcük kullanımları ve sözcükler arasındaki ilişkiler tespit edilmiştir. Ayrıca eserlerin etkili bir şekilde okuyucuya iletilmesi için eser yazımında başvurulan retorik figürler ortaya konmuştur.

Beyaz Yakalı Senryūlarda **“Aile”** konusu; eserlerde geçen aile bireyleri, yaşanan yer (ev) ve evde beslenen hayvan (ev hayvanı) üzerinden ele alınmıştır. Buna göre, tezde **“Aile, anne, baba, büyükanne-büyükbaba, çocuk, ebeveyn, ev, ev hayvanları, gelin, hanım, karı-koca, kaynana, koca, torun ”** sözcüğü geçen eserler şeklinde gruplandırılarak incelenmiştir.

Eserlerin çözümlenmesi sonucundaki değerlendirme aşağıda yer almaktadır.

“Aile ” sözcüğü geçen eserlerde, **“iletişimsizlik ve önemsiz hissetme ”** konularının yer aldığı tespit edilmiştir. Aile içinde telefonlaşmanın olmaması, aile içi haberleşme gruplarından ayrı tutulması, söz hakkının olmaması ile beyaz yakalı çalışanın aile içinde kendisini önemsiz hissettiği ve aidiyet duygusunun olmadığı görülmüştür.

“Anne” sözcüğü geçen eserlerde, **“annenin dış görünüşü (güzellik ve şişman olma), lezzet, iş yapmama, beceriksiz olma, güçlü olması, anlaşılamaması, geri kalmış olması”** konuları yer almaktadır.

Eserlerde annenin dış görünüşünün önemli olduğu görülmektedir. Anne, güzellik kaygısı olması sebebiyle makyaj yapmakta ve güzel çıkmadığı fotoğraflara rötuş yapılmasını istemektedir. Annenin dış görünüşü ile ilgili olarak kilolu olduğu ve eski

haliyle karşılaştırıldığı görülmektedir. Anne, iş yapmama, beceriksiz olma ve beyaz yakalı çalışanın işten geldiğinde uyuyor olması gibi olumsuz özelliklere sahiptir.

“Baba” sözcüğü geçen eserlerde, **“dış görünüş (şişman olması, çirkin olması), önemsenmemesi, maddi konular (harçlık, birikim), geri kalmış olması, otoriter olmaması, kirli olarak düşünülmesi, ev işi yapması, ailesi için çabalaması ”** konularının yer aldığı görülmektedir.

Babanın dış görünüşü ile ilgili olarak şişman olması ve çirkin olması ile ilgili eserler yer almaktadır. Baba, şişman olması sebebiyle şişman maskotlara benzetilmektedir. Özellikle kız çocukları tarafından babaya benzetilmeleri durumunda ağladıkları ve babalarını çirkin buldukları anlaşılmaktadır.

Baba ile ilgili eserlerde, aile içinde mesajlaşma grubundan ayrı tutulması, mesajlarının aile bireyleri tarafından okunmaması, babanın işten döndüğünde çocukların odalarına dönmeleri, hanımının uyumuş olması gibi eserlerden babanın ailesi tarafından önemsenmediği çıkarılmaktadır.

Baba ve maddi konularla ilgili olarak, harçlık ve birikimle ilgili eserler bulunmaktadır. Baba, aile içinde çalışan ve bütün parasını hanımına vererek sadece harçlıkla yaşamını sürdüren kişi olarak tasvir edilmektedir. Harçlığının az kalması ya da bitmesi durumunda hanımından istemeye çekinmektedir. Diğer konu ise, birikim yapamamasıdır. Birikim yapması durumunda ise gelecek kaygısının olması sebebiyle yetmiş yaşın üzerinde olsa bile birikimini harcamak istemediği görülmektedir.

Baba, dönemin önemli olayları, konuları, tv programları, şarkıcıları vb.'ni takip etmekte zorlanmaktadır ve çağa ayak uyduramamaktadır. Bu nedenle, anlayamadığı şeyleri sorduğunda ailesi tarafından geri kalmış olarak görülmektedir.

Evde annenin patron olması, babanın yönetimi ele geçirememesi, kendisine iş yaptırılması nedeniyle evde otoriter olmadığı anlaşılmaktadır.

Babaya parfüm yerine kötü kokuları maskeleyen oda parfümü alınması, iç çamaşırları ve çamaşırlarının özellikle hanımı ve kızından ayrı olarak yıkanması, banyoya ilk girmesine rağmen arkasından temizlenmesi gibi eserler babanın evde kirli olduğunun düşünüldüğünü göstermektedir.

Ev işi yapması, çöp atma, alışveriş vb. yapma, önceden kravat şimdi önlük alınması, banyoyu temizlemesi babanın evde iş yaptığını açığa çıkarmaktadır.

Baba, fedakâr olan ve ailesi için durmadan maddi ve manevi olarak çabalayan kişidir. Çocuklarına karşı oldukça hassas olup, çocuklarının isteklerini yerine getirmek için çabalamaktadır.

“Büyükanne-büyükbaba” sözcüğü geçen eserlerde, **“Geri kalmış olma, toruna düşkün olma ”** konuları yer almaktadır.

Büyükanne ve büyükbaba, eserlerde zamana yetişemeyen ve geri kalmış olarak tasvir edilmektedir. Diğer konu ise, torun sevgisi ve torunun varlığı yaşama sevinci olarak yer almaktadır.

“Çocuk ” sözcüğü geçen eserlerde, **“karakteri, özen gösterilmesi, masraflı olması, annenin görünüşü, temizlik, ilgisiz olmaları ”** konuları yer almaktadır.

Çocuk ile ilgili eserlerde kötü taraflarının ebeveynlere benzemesi, genellikle de karşı tarafın suçlandığı görülmektedir. Çocuğa özenilmesi, özel ders aldırılması, zengin olmasının istenmesi ile ilgili eserler yer almaktadır.

Çocukların masraflı olduğu, evde temizliğe yardım etmedikleri ve beyaz yakalı çalışana karşı oldukça ilgisiz oldukları görülmektedir.

“Ebeveyn ” sözcüğü geçen eserlerde, **“ özenme, maddi konular ”** ile ilgili eserlerin yer aldığı görülmüştür. Ebeveynler çocuklarına fazla ilgi gösteren, onlara maddi imkanlar sağlayan bireyler olarak yer almaktadır.

“Ev” sözcüğü geçen eserlerde, **“Ait hissedilmeme, evde istenmeme, maddi konular, söz hakkının olmaması/dinlenmemesi, hanımının otoriter olması”** konuları yer almaktadır. Ev ile ilgili eserlerde beyaz yakalı çalışanın kendisini eve ait hissetmemesi, oturacak yer bulamaması, sadece yatağını benimsemesi, sözünü dinletememesi ile ilgili olduğu görülmektedir.

“Ev hayvanı” sözcüğü geçen eserlerde, **“maddi konular, önemli olması/özenilmesi, sevgi, ilgisiz davranması”** konuları yer almaktadır. Evlerde beslenen muhabbet kuşu, balık, kaplumbağa, hamster gibi farklı ev hayvanlarının bulunmasına rağmen, eserler analiz edildiğinde sadece kedi ve köpek ile ilgili sözcüklerin yer aldığı tespit edilmiştir.

Beyaz yakalı çalışan, köpeğin masrafının fazla olması, kıyafeti, saç kesim ücretinin kendisinden fazla olması sebebiyle kendisini köpektен daha önemsiz olarak görmektedir. Ev hayvanlarına maddi olarak para harcaması, köpek ve kedi tarafından önemsenmemesi, kendi yerinin ev hayvanı tarafından sahiplenilmesi şeklinde olumsuz eserler yer almasına karşın, kendisini karşılayanın ev hayvanı (kedi veya köpek) bulunması ve gözlerine bakınca iyileştiğini ifade eden eserler de bulunmaktadır.

“Gelin” sözcüğü geçen eserlerde, **“dış görünüş (şişman olması), çok konuşması, otoriter olması, olumlu özellik (varlığının iyi bir şey olması)”** konuları yer almaktadır. Gelin anlamına gelen *yome* sözcüğü eserlerde hanım anlamında kullanılmıştır. Gelin (hanım anlamında) ile ilgili eserlerde, şişman olması sebebiyle şişman maskotlara benzetilmektedir. Çok konuşmasından rahatsız olunmaktadır. Kendini savunamayan beyaz yakalı, gelinin (hanım) çenesini işe götürmek istemektedir. Ayrıca gelinin, otoriter ve sözünü geçiren birey olduğu görülmektedir.

“Hanım ” sözcüğü geçen eserlerde, “dış görünüş (şişman olması, güzellik), çok konuşması, bıkkınlık/ hoşnutsuzluk, lüks yaşaması, rahatına düşkün olması, maddi konular, ev işi yapmaması, kocasına iş yaptırmaması, iletişimsizlik, otoriter olması, olumlu özellikleri, sevgi göstermemesi, kocasının evde olmasını istememesi” konuları yer almaktadır.

Beyaz yakalı hanımı ile ilgili olarak gerçek duygularını dile getirmektedir. Hanımının kilolu olmasından hoşnut olmamaktadır. Hanımının gamzelerinin kilo alması sebebiyle yok olduğundan, tartıya çıkınca tartının da memnun kalmadığı, detoks yapmasına rağmen zayıflayamamasından şikayetçidir.

Hanımının dış görünüşü ile ilgili olarak, önceleri Monalisa tablosu gibi görmesine karşın sonraları Çığlık tablosuna benzetmektedir.

Beyaz Yakalı, hanımının estetik ameliyat olmasıyla yüzünün toparlanması ve makyaj yapmasıyla güzelleşmesinden memnundur.

Hanımının çok fazla konuştuğundan şikayetçidir. Hanımının dırdırının sigaradan bile vücuduna zararlı olduğunu ifade etmektedir.

Hanımının her zaman otoriter olması ve uzun yıllar birlikte yaşamının ardından beyaz yakalı bıkkın hissetmektedir.

Hanımı para harcama konusunda cömert davranmaktadır. Lüks bir yaşantı sürdürmektedir. Parlayan şey hanımı için pırlanta iken, beyaz yakalı için zargana balığı olarak ifade edilmiştir.

Beyaz yakalının eline geçen parayı hanımının kapması, birlikte çalışmalarına rağmen hanımının kendi parasını biriktirmesi, kocasının birikiminin koca tarafından harcanılamaması, her ikramiye döneminde elinden paranın alınması gibi eserler geçmektedir.

Hanımı, beyaz yakalıya temizlik, çöp atma, alışveriş gibi işleri yaptırmaktadır.

Hanımın otoriter olması ile ilgili olan eserlerin sayısı fazladır. Evlenmeden önce söz sahibi iken, evlendikten sonra karısının sözünü dinlemek zorunda kalmaktadır. İş yerinde 10 kişiyi idare edebilmesine karşın, evde sadece hanımını idare edememektedir.

Hanımı ile ilgili olumlu eserler ise çok az sayıdadır. Evin ekonomik durumunun kötü olmasına karşın evi çekip çeviren hanıma sahip olması, hastalandığında hanımının gözbebeğinde sıcaklığı görmesidir.

Hanımının sevgi göstermemesi ile ilgili eserlerde karısına aşk modu istemesi, sevdiğini söylediği hanımından kötü karşılık alması, hanımının önceleri sadece sen şeklinde sevgi sözcükleri söylemesine karşın, şimdi terslemesidir.

“Karı-koca” sözcüğü geçen eserlerin, **“ilişki”** ile ilgili olduğu görülmektedir.

Beyaz yakalı ve hanımı arasındaki karı-koca ilişkisinin yok olması, zamanla duyarsızlaşmaları, aralarındaki aşkın azalması, torunun karı-koca arasındaki bağı güçlendirmesi ile ilgilidir.

“Kaynana” sözcüğü geçen eserlerde, kaynananın **“ilgisiz ve duyarsız olması, meraklı olması, çekinilmesi”** konularının yer aldığı görülmektedir.

“Koca” sözcüğü geçen eserlerde, **“güvenilmemesi, otoriter olmaması, özenilmemesi, iş yaptırılması, katlanılmaması”** konularının yer aldığı görülmüştür.

Beyaz yakalı çalışanın, 17:00'ten sonra nereye gittiğini öğrenmek için hanımının kayıt cihazı takmak istemesi, otoriter olmaması ve hanımı tarafından kolayca yönetilmesi, hanımının kendisine yemek yapmaması, özenmemesi, iş yaptırılmasına rağmen yaptığı işin beğenilmemesi ile ilgilidir.

“Torun” sözcüğü geçen eserlerde, **“mutluluk sebebi, maddi konular, ilgisiz olması, soru sorulması”** konuları yer almaktadır.

Beyaz yakalı ve torunu ile olan ilişkisinde, torun mutluluk sebebidir. İleri yaşta ayrılmamak için geçerli bir sebeptir. Emekli olunca torunu okula götürüp getirmeyi esas iş olarak yapmaktadır.

Torunu tarafından ziyaret edildiğinde harçlık vermektedir. Torunu oyuncak isteyince etiketini kontrol etmektedir. Harçlık vermesine karşın, torunun masraflı olduğu düşünülmektedir.

Eserlerin sosyo-psikolojik bakış açısından değerlendirilmesi aşağıda yer almaktadır.

Beyaz Yakalı senryū eserleri ve eserlerde geçen sözcük kullanımları incelendiğinde en sık kullanılan sözcüğün hanım sözcüğü olduğu tespit edilmiştir. Hanım sözcüğü sonrasında en sık kullanılan sözcük babadır. Hanım ve baba sözcüklerinin sıkça geçmesi Beyaz Yakalı senryū eserlerinin erkek egemen çalışanlar tarafından yazıldığını ortaya koymaktadır.

Ayrıca, takma adlarda geçen beyaz yakalıyı ima eden (baba, beyaz yakalı, koca, güzel hanıma sahip koca, vb.) sözcüklerinin ve hanım sözcüğünün eserlerde ağırlıklı olarak geçmesi, eserlerin beyaz yakalı çalışan erkeklerin bakış açısından yazıldığını açığa çıkarmaktadır.

Anne sözcüğüne bakıldığında, eserlerin çocukların bakış açısıyla yazıldıkları düşünülmeye karşın, analiz sonucunda beyaz yakalı çalışan erkekler tarafından kendi hanımını ifade ederek yazdıkları görülmüştür.

Eserler aile bireyleri şeklinde gruplandırılmasına karşın, beyaz yakalı çalışan erkekler tarafından kendilerini merkeze alarak aile içindeki durumlarını hanımı, çocukları, büyükanne-büyükbaba, torun, ev ve ev hayvanları ile ilgili olan ilişkilerini yansıtmaktadırlar. Eserler, beyaz yakalı çalışan ve hanımı üzerinde yoğunlaşmaktadır. Beyaz yakalı çalışanın yüklendiği roller aşağıda yer almaktadır.

***Beyaz Yakalı Çalışanın**

Yüklendiği roller:

- Baba
- Büyükbaba
- Ebeveyn
- Karı-koca
- Koca

Beyaz yakalı çalışanın bakış açısından hanımına yüklediği roller aşağıda yer almaktadır.

***Beyaz Yakalı Çalışanın Hanımına Yüklediği Roller:**

- Anne
- Büyükanne
- Ebeveyn
- Gelin (hanım anlamında)
- Hanım
- Karı-koca

Beyaz Yakalı çalışan kesim, (社会人) (*shakaijin*) olarak adlandırılan toplumsal sınıfı oluşturmaktadır. Bu kavram, toplumun üyesi anlamına gelmektedir. Çalışan ve toplum içinde aktif olarak rol alan kişileri ifade etmektedir. Toplum içindeki yaşama dahil olmak kişiye özgürlük tanınmasına karşın, toplum kurallarına bağlı olma zorunluluğu fazladan sorumluluk getirmektedir.

Beyaz yakalı veya diğer bir ifade ile toplumun üyesi (*shakaijin*), kendisini şiirin merkezine koymaktadır. Böylece, toplum içindeki psikolojisini bu eserlere yansıtmaktadır. Beyaz yakalı çalışan kesim, sabahın erken saatlerinde evden çıkan, iş sonrasında mesaiye kalan ve mesai sonrasında da *nomikai* adı verilen içkili toplantılara katılarak eve geç saatte ancak varabilmektedir. İş yerinde yaşamış olduğu stresin üzerine eve geldiğinde rahatlamak istemektedir. İş hayatında patronu ve altındaki çalışanlara karşı her zaman gerçek duygularını gizleyerek (*tatemaie*) davranmaktadır. Ancak, eser analizleri sonucunda eve gittiğinde aile bireyleri tarafından hoş bir şekilde karşılanmadıkları görülmektedir. Aile bireyleri Beyaz yakalının eve gelmesini

istememekte veya umursamamaktadırlar. Kendisini ev hayvanı tarafından da sevilmeyen ve umursanmayan bir birey olarak hissetmektedir.

İş yerinde kendisini ait hissedeceği bir yer olmadığı gibi, eve giderken trende hatta eve döndüğünde oturduğu yerin ev hayvanı (kedi veya köpek) tarafından kapılması sebebiyle kendisine ait bir yerin olmadığını düşünmektedir. Sadece kendi yatağını kendi alanı olarak görmektedir. Arsasının olması, evinin olmasına rağmen kendi odasının olmaması hatta yerinin olmaması eserlerde yoğun bir şekilde yer almaktadır. Aidiyet duygusu eksikliği yaşamakta ve kendisini hiçbir yere ait hissedememektedir.

Teknoloji veya zamana ayak uydurma ile ilgili eserler ele alındığında, çoğunlukla baba, büyükbaba, koca gibi erkeklerle ilgili olan eserlerin çok olması dikkat çekmektedir. Anne, büyükanne ve hanım ile ilgili olan eserlerde yeni sözcük veya popüler sözcükleri anlayamama ya da zamana ayak uyduramama ile ilgili eserler az sayıdadır. Bu durum, beyaz yakalıların fazla mesai yapmaları ya da işte uzun saatler çalışmaları nedeniyle sosyal hayata fazla zaman ayıramadıklarını göstermektedir.

Beyaz yakalı çalışanlar, aile içinde kendilerine ait bir yer bulmakta zorlanmaktadırlar. Aile bireyleri tarafından dikkate alınmayan, özellikle hanımına karşı gelemeyen, otoriter olmayan bir şekilde tasvir edilmektedir. Kız çocuğu tarafından yakışıklı bulunmayan (kendisine benzetildiğinde üzülen), evde kirli olduğu düşünülen birisidir.

Para, günlük hayat içerisinde önemli bir yere sahip olması sebebiyle eserlerde konu olarak ele alınmaktadır. Beyaz yakalı çalışan ailesi için çabalamakta ve kazancını hanımına vermektedir. Yaşamını sürdürmek için hanımı tarafından kendisine verilen az miktardaki harçlık kendisini üzmektedir.

Birikim yapmak istemesine karşın, ev geçindirmek zorundadır. Evin ihtiyaçlarının kazandığı paradan harcanması nedeniyle hobiye sahip olmaması, ucuz kıyafetler alması,

lüks harcamalardan kaçınmak zorunda kalması gibi, çocuklarının eğitime önem vermesi gibi konular kendisini fedakarlık yapmak zorunda hissettirmektedir.

Eserlerde geçen retorik figürler, essesli sözcük kullanımı, eşanlamlı sözcük kullanımı, zıt anlamlı sözcük kullanımı, yineleme sözcükler, yansıma sözcükler (*onomatope*), popüler sözcük kullanımı, Japonca *kanji* ve harflerin yazılış benzerlikleri, benzetmeler, kişileştirme, bağlantılı olan mısraların yer aldığı tespit edilmiştir.

KAYNAKÇA

Abe, I., (2018), **Nyūsen ni Tokoton Kodawaru Senryū no Tsukurikata**, Osaka: Shinyokan Shuppan.

Aksan, D., (2013), **Şiir Dili ve Türk Şiir dili**, Ankara: Engin Yayınevi.

Alay, O., (2015), “Türk Saz Şiirinde Erkek Şairlerin Bakış Açısıyla Kadın”, **Journal of International Social Research**, 8(41).

Amagasaki, A., (1994), **Nihon no retorikku**, Tokyo: Chikuma shobō.

Araki, K., (2008) **'Zenzen Shiranai' Kara Hajimeru Senryū Nyūmon**, Nittō shoin honsha.

Bangasa Senryū Honsha, (2008), **Bangasa Senryū Hyakunenshi**, Osaka: Taiyōsha

Bōjō, T., Yasumi, R., Higashi, N. (2016), **50 sai Kara Hajimeru Haiku Senryū Tanka no Kyōkasho: Kihon to Miryoku o Yasashiku kaisetsu**, Tokyo: Tsuchiya Shoten.

Cebeci, O., (2008), **Komik Edebi Türler: Parodi, Satir ve İroni**, İstanbul: İthaki Yayınları.

Çelik, S., (2020), Metin Madenciliği ile Shakespeare külliyatının incelenmesi, **Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi**, 9 (3), 1343-1357.

Demirbilek, S., (2006), Dede Korkut Oğuznamelerinde Aile, **Kesit Akademi Dergisi**, 6(24), 256-273.

Doğan, G., (2022), “Korona virüs algısının Japon Kısa Şiiri Senryūlardaki Yansıması- Beyaz Yakalı Senryū Eserleri Üzerinden-”, Pamukkale Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2022 Sayı 53: Özel Sayı 2, Denizli s, 81-101.

Ebata, T., (2011), **Airabu Nihongo -Nihongo de Asobō Senryū de Asobō**, Tokyo: Gakuji Shuppan.

Ebata, T., (2017), **Yoi ku wo Tsukuru tame no Senryū Bunpōryoku**, Osaka: Shinyokan Shuppan.

Eliot, T.S. (1990), **Edebiyat Üzerine Düşünceler**, Çev: Sevim Kantaroğlu, Ankara: Kültür Bakanlığı.

Enbatan, G., (2018), “Japonca Eğitiminde Modern Senryūların Ders Malzemesi Olarak Kullanımı”, **Japon Dili İncelemeleri/Nihongoshokōkyū** (pp. 185-200).Transnational Press London.

Ito, T., (2014), “Gendai Senryū Ni Okeru Goi- Naiyō No Ichidanmen : Sararīman Senryū ni Miru Tokuchō To Gendai Nihonjin No Shinshōfūkei”, **Nihongogaku Kenkyū**, 39 Kankoku Nihongo Gakkai” ss. 175-194.

Itō, T., Oike, M. (2015) “Gendai Kōkōsei No Goi Hyōgen To Shinshō Fūkei no ichidanmen [Kōkōsei Senryū] Ni Okeru Goi To Shudai O Chūshin ni”, **Nihonkenkyū**, Kōrai dai gakkō Nihon kenkyū sentā ss. 253- 282.

Ito T., (2015a), “Joshikai Senryū Ni Miru Goi Hyōgen To Shinshō Fūkei No Ichidanmen” , **Nihon Kenkyū**, Kankoku Gaikokugodai Gakkō, Nihon Kenkyūjo, ss. 285 - 305.

Ito, T., (2015b) “Arubaito Senryū ni Miru Goi Hyōgen To Shinshō Fūkei No Ichidanmen”, **Nihon Kenkyū**, Kankoku Gaikokugodai Gakkō, Nihon Kenkyūjo, ss. 457 - 477.

Ito, T., (2016), “Osōshiki Senryū ni Miru Goi Hyōgen to Shinshō Fūkei no Ichidanmen” **Ilbon-yeongu**, 25, ss. 53 - 74.

Ito, T., (2017), "'Otaku Senryū' ni Miru Goi Hyōgen to Shinshō Fūkei no Ichidanmen" **Ilbon-yeongu** 27 315- 341.

Ito, T., (2019a). “Shūkatsu Senryū Ni Miru Goi Hyōgen To Shinshō Fūkei No Ichidanmen” , **Ilbon-yeongu**, (81), 201 - 224.

Ito, T., (2019b), “Hōmuresu Senryū” Ni Miru Goi Hyōgen To Shinshō Fūkei No Ichidanmen, ” **Nihongo Nihon Bungaku Kenkyū** 108, 129 - 149.

Ito, T., (2019c), “Konkatsu Senryū” Ni Miru Goi Hyōgen To Shinshō Fūkei No Ichidanmen,” **Ilbon-yeongu**, no.50, ss.275 – 291.

Ito, T., (2020). “Jukensei Senryū ni Miru Goi Hyōgen to Imi-teki Tokuchō no Ichidanmen” , **Ilbon-yeongu**, 50, 217 - 233.

Ito, T., Shiro S., (2014) , “Shirubā Senryū Ni Miru Nihon No Kōrei-Sha No Shinshō Fūkei” **Nihon Kenkyū**, Kankoku gaikokugodai gakkō Nihon kenkyūjo, pp. 181 - 204.

Iwata, K., (1991), **Edo Senryū wo Yomu**, Tokyo: Yūseidō Shuppan.

Katayama, M., (2017), “Jissen Hōkoku,Pajajaran Daigaku Nihongo Gakka de no Senryū Jissen- omoi wo 17 oto de Hyōgen suru”, **Waseda Nihongo kyōiku**, 22, 173-177.

Kōno, S., Mizuno T., (2014) **Korekara Hajimeru Haiku- Senryū Ichiban Yasashī Nyūmonsho**, Tokyo: Ikeda shoten.

Kurita, E., (2013) “Senryū O Kyōzai To Shita Nihongo Jugyō No Jissen Hōkoku” **Nipponbunka Gaku-Hō** 58, Kankoku Nihon Bunka Gakkai, ss. 5 - 26.

McQuarrie E F ve Mick D G (1996) Figures of Visual Rhetoric in Advertising Language, **Journal of Consumer Research**, 22, ss. 424-438.

Meyer, M., (2009), **Retorik**, (çev. İsmail Yerguz), Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.

Mikami, H., (2020), **Tensaku Kara Manabu Senryū Jōtatsu-Hō**, Osaka: Shinyokan Shuppan

Miki, S., (2019), **Tekisutomainingu Nyūmon Ekuseru To KH Kōdā De Wakaru Dēta Bunseki**, Tokyo: Ohmsha.

Nakamura, A., (2007), **Nihongo no Buntai- Retorikku Jiten**, Tokyo: Tōkyōdō Shuppan.

Nakamura, A., (2011), **Warai no Sensus- Nihongo Retorikku no Hassō to Hyōgen**, Tokyo: Iwanami Shoten.

Nouchi, R., (2007), **Retorikku no Susume**, Tokyo: Taishūkan shoten.

Oki, K., (2001) “Gendai Senryū ga Kataru Hito no Seirōbyōshi”, **Warai-gaku Kenkyū**, 8, 20 - 26.

Ōmi, S., Fujiwara, S., (1997), **Senryū Nyūmon- Ryūga to Sakkuhō-**, Tokyo: Hoikusha

Özdemir, M., Sarı, H., (2020),” Ninnilerde Aile Sevgisi”, **PESA Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi**, 6(2), 121-130.

Saitō, D., (2004), **Gendai Taishū Senryūron**, Osaka: Shinyokan.

Sararīman Senryū To Shin Haiku No Sekai Senryū To Haiku, **Hiragana Taimusu**, Eylül/ 2009 No: 275, Sayı: 9, (S . 8 - 11).

Saratame, (2021), **Shin no Antei wo Te ni Ireru Shin Sararīman -Meicho 300 Satsu Kara Michibikidashita Jinsei 100 Nen No Kōryakuhō**, Tokyo: Daiyamondosha.

Satō, N., (2003), **Retorikku no Kigōron**, Tokyo: Kōdansha.

Satō, Y., (2018), **Ningen wo Yomu Shizen wo Utau Shakai wo Uragaesu Senryū Nyūmon**, Osaka: Shinyokan Shuppan.

Sōshiki Senryu Kurabu, (2013), **Osōshiki Senryū**, Tokyo: Bunkasha.

Spinks, Wendy A., Yasunari M., Yuka S., (2011) "In the midst of transition: (sararīman)senryū poems and the perception of workplace change." **Contemporary Japan**,187-212.

Sugiyama, S., (2011), **Kyō Kara Hajimeru Gendai Senryū Nyūmon**, Tokyo: Yūroku Shuppansha.

Sugiyama, S., (2013), **Kyō Kara Hajimeru Tanoshī Senryū Nyūmon**, Tokyo: Yūroku Shuppansha.

Sugiyama, S., (2018), **Tanoshiku Jōtatsu Dekiru Senryū Nyūmon Hyōgen No Kotsu 50 (Kotsu Ga Wakaru Hon!)**, Tokyo: Meitsu shuppan.

Şahin, Z., (2018), **Sergey Dovlatov'un Eserlerinde Retorik Figürler**, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, 58(1), 512-533.

Tachikawa, K., (2019), Senryū Ni Miru Warai Ni Kansuru Shiron: Ayanokōji Kimimaro-Shi 'Fūfu Senryū' No Tekusuto Bunseki. **Ryūtsūkeizaidagaku Ronshū**, 54 (1), ss.119- 132.

Taguchi, M., (1994), **Gendai Senryū Nyūmon**, Tokyo: Īdzuka shoten.

Taguchi, M., (1994), **Senryū Gihō Nyūmon**, Tokyo: Īdzuka shoten.

Taguchi, M., (2012), **Senryū Nyūmon Hajime no Hajime**” Tokyo: Īdzuka shoten.

Takahashi K., vd. (2012) “Hisai-Chi Ni Oite Senryū Ga Hatasu Yakuwari To Wa:
Senryū Ga Mitsuketa Hisai-Chi No Warai”, **Warai-Gaku Kenkyū**, 19, 3 - 17.

Tepebaşılı, F., (2016), **Retorik Konuşma Sanatı- Söz Bilimi**, Konya: Çizgi Kitabevi

Ueno, T., Ebata, T., (2017), **Chigai Ga Wakaru Hajimete No 5-7-7 Haiku Senryū
Jōtatsu No Pointo**, Tokyo: Meitsu shuppan.

Usta, Ç., (2005), **Mizah Dilinin Gizemi**, Ankara: Akçağ Yayınları

Yaku, M., Shimada R., Dai-ichiseimei, (2011), **Sararīman Senryū Ichioshi Kessaku-
sen**, Tokyo: NHK Shuppan.

Yaku, M., Shimada R., Daiichiseimei, (2012), **Sararīman Senryū Ninmari Kessaku-
sen**, Tokyo: NHK Shuppan.

Yaku, M., Shimada R., Daiichiseimei, (2013), **Sararīman Senryū Sannosen Kessaku-
sen**, Tokyo: NHK Shuppan.

Yaku, M., Shimada R., Daiichiseimei, (2014), **Sararīman Senryū Yokubari Kessaku-
sen**, Tokyo: NHK Shuppan.

Yaku, M., Shimada R., Daiichiseimei, (2015), **Sararīman Senryū Gokujō Kessaku-
sen**, Tokyo: NHK Shuppan.

Yaku, M., Shimada R., Daiichiseimei, (2016), **Sararīman Senryū Muchauke Kessaku-sen**, Tokyo: NHK Shuppan.

Yaku, M., Shimada R., Daiichiseimei, (2017), **Sararīman Senryū Nattoku Kessaku-sen**, Tokyo: NHK Shuppan.

Yaku, M., Shimada R., Daiichiseimei, (2018), **Sararīman Senryū Kuradashi Kessaku-sen**, Tokyo: NHK Shuppan.

Yaku, M., Shimada R., Daiichiseimei, (2019), **Sararīman Senryū Yamitsuki Kessaku-sen**, Tokyo: NHK Shuppan.

Yaku, M., Shimada R., Daiichiseimei, (2020), **Sararīman Senryū Tobikiri Kessaku-sen**, Tokyo: NHK Shuppan.

Yamakami Akie, Nomi, Mai'nichi Shinbun, 1 Nisan 2011

Yamafuji S., Bitō S., Daiichiseimei, (2000), **Heisei sararīman senryū kessaku-sen**, Tokyo: Kōdansha.

Yamafuji S., Bitō S., Daiichiseimei, (2001), **Heisei sararīman senryū kessaku-sen**, Tokyo: Kōdansha.

Yamafuji S., Bitō S., Daiichiseimei, (2002), **Heisei sararīman senryū kessaku-sen**, Tokyo: Kōdansha.

Yamafuji S., Bitō S., Daiichiseimei, (2003), **Heisei sararīman senryū kessaku-sen**, Tokyo: Kōdansha.

Yamafuji Shōji, Bitō S., Daiichiseimei, (2004), **Heisei sararīman senryū kessaku-sen**, Tokyo: Kōdansha.

SÖZLÜKLER

Dejitaru Daijisen (<https://japanknowledge-com> (E. T. 28.04.2021)).

Gyakubiki Sūpā Daijiten elektronik sözlük

Hayashi, S., Aizawa, M., Ōshima, M., Shinozaki, K., (2008), **Reikai Shin Kokugo Jiten**, 7. Basım, Tokyo: Sanseidō

Jitsuyō Nihongo Hyōgen Jiten (<https://www.weblio.jp/> (E.T. 10.10.2021)).

Korkmaz, Z., (2010), **Gramer Terimleri Sözlüğü**, 4. Baskı, Ankara: Türk Dil Kurumu

Nakamura, A., (2011), **Tatoekotoba Jiten**, Tokyo: Tōkyōdō Shuppan.

Nihongo Kokugo Daijiten (Elektronik Sözlük)

Nishikata, S., (2013), **Senryū Goshichigo Jiten**, Tokyo: Sanseidō.

Reikai Kanyōku Jiten (Elektronik sözlük).

Sūpā Daijirin (Elektronik sözlük)

Shibata, T., Yamada, S., (2002), **Ruigo Daijiten**, Tokyo: Kōdansha.

Taguchi, M., (2001), **Senryū Hyōgen Jiten**, Tokyo: Īdzuka shoten.

TDK Güncel Türkçe Sözlük (<https://sozluk.gov.tr/> (E. T. 10.10.2021)).

Yonekawa, A., (2019), **Heisei no Shingo- Ryūkōgo Jiten** , Tokyo: Tōkyōdō Shuppan.

Zen'nihon Senryū Kyōkai, **Senryū Nyūmon Jiten**, (1999), Osaka: Yobunkan Shuppan.

İNTERNET KAYNAKLARI

- <http://event.dai-ichi-life.co.jp/company/senryū/> (E. T. 26.04.2018)
- <http://www.yurokyo.or.jp/news/silversenryū.html> (E. T. 15.04.2018)
- <http://www.soso-museum.co.jp/senryū/03prize.html> (E. T. 01.04.2018)
- <http://d.hatena.ne.jp/shins2m+new/20131009/p1> (E. T. 01.04.2018)
- <http://illustman.net/> (E. T. 15.04.2018)
- <https://filmarks.com/movies/65931> (E. T. 15.04.2018)
- <http://www.appbank.net/2016/08/02/iphone-application/1234892.php> (E. T. 15.04.2018)
- <https://marusenryu.com/contest/15> (E. T. 20.03.2020)
- <https://www.ecosup.com/about/> (E. T. 15.11.2022)
- <https://www.jiyu.co.jp/singo/index.php?eid=00022> (E. T. 10.10.2021)
- <https://kotobank.jp> (E. T. 20.05.2021)
- http://www.doctor-senryu.com/01_museum/nenpyou_ryaku.htm (E. T. 10.10.2021)
- <https://japanknowledge-com.remote.library.osaka-u.ac.jp:8443/lib/display/?lid=5011060647130> (E.T. 10.12.2020)
- <http://bangasa-senryu.la.coocan.jp/honsya.html> (E. T. 07.07.2022)
- http://www.sakaiminato.net/site2/page/senryū/senryū_u_toha/ (E. T. 10.11.2018)
- <https://marusenryu.com/contestlist.php> (E.T. 10.12.2020)
- <https://marusenryu.com/?p=2&c=180> (E.T. 10.12.2020)
- <https://shinyokan.jp/senryu-blogs/> (E. T. 25.05.2019)
- <https://jp.toto.com/senryu/store> E. T. 14.12.2020)

<https://blog.juenpetmarket.com/chihuahua-kopek-irki-ozellikleri-ve-bakimi/>) sitesinden alınmıştır. (E. T. 13.05.2021)

https://remywiki.com/Matsuken_samba_II (E. T. 23.08.2021)

<https://www.amazon.co.jp> (E. T. 10.10.2022)

<https://www.youtube.com/watch?v=sgRRofgpLGw> (E.T. 08.11.2021)

<https://twitter.com/pamyurin/status/1018873831622991872> (E.T. 08.11.2021)

<https://atarashiikotoba.com/?p=6101> (E. T. 10.20.2021)

<https://www.jiyu.co.jp/singo/index.php?eid=00022> (E. T. 10.10.2021)

<https://www.uta-net.com/song/11427/> (E.T. 25.11.2020)

<https://www.npb.go.jp/en/intro/kihon/genzai.html> (E. T. 14.05.2021)

<https://www.itoen.jp/oiocha/> (E. T. 24.11.2022)

<https://www.uta-net.com/song/443/> (E. T. 05.10.2021)

https://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%87%C4%B1%C4%9F%C4%B1k_%28tablo%29

(E. T. 10.10.2022)

<http://www.mahoroba.ne.jp/~gonbe007/hog/shouka/sennokazeninatte.html> (E.T. 22.05.2021))

<https://onigawara->

oni.jimdofree.com/2017/10/04/%E4%B8%89%E6%9C%AC%E8%A7%92%E3%81%AE%E9%AC%BC/ (E.T. 01.11.2021)

<https://jiyu.co.jp/singo/index.php?eid=00025> (E. T. 14.03.2022)

<https://kotobank.jp/word/50%E2%84%83%E6%B4%97%E3%81%84-189446> (E. T. 02.02.2022)

<https://www.tv-asahi.co.jp/matsuuri/> (E.T. 25.11.2021)

<https://www.nikkei.com/article/DGXMZO60401890W0A610C2EE8000/> (E.T. 25.11.2021)

<https://japanknowledge.com/library/>(E.T. 08.02.2022)

<https://rugbyhack.com/2019/10/19/jackal/> (E. T. 10.10.2021)

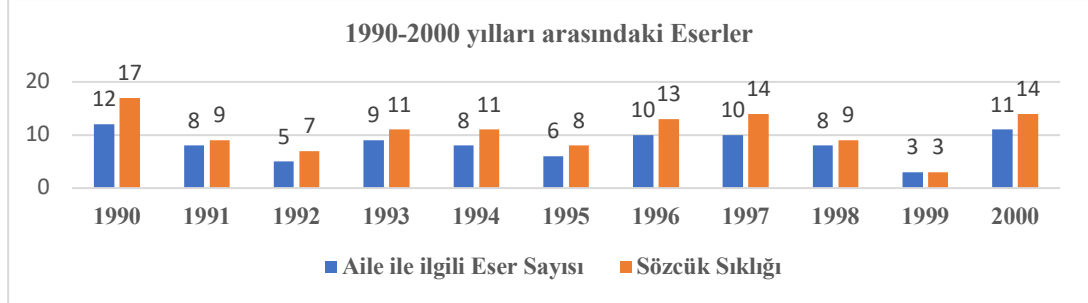
<https://www.weblio.jp/cat/dictionary/sgkdj> ((E. T. 10.10.2021)

<https://www.weblio.jp/content/%E8%B5%A4%E3%81%84%E7%B3%B8> (E. T.
10.10.2021)

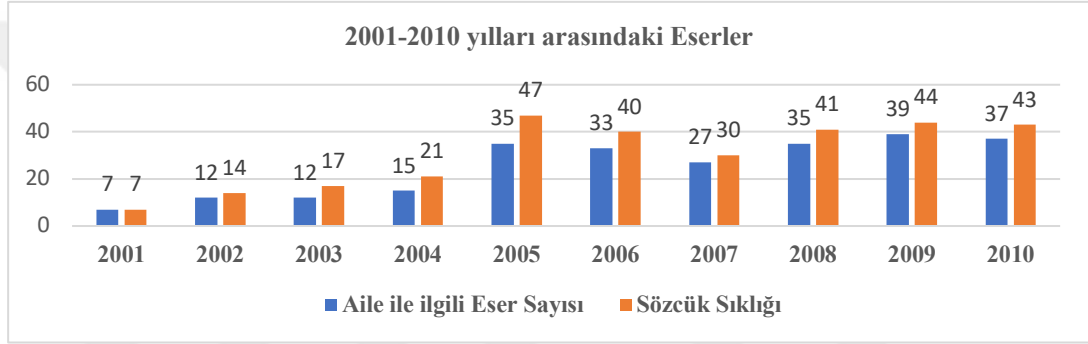

EKLER:

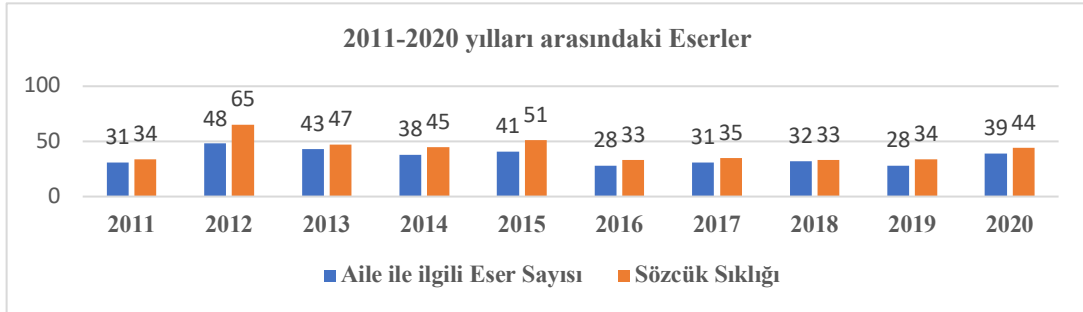
EK-1: 1990- 2020 yılları arası Aile ile İlgili Eser ve Aile ile ilgili Sözcük Sıklığı

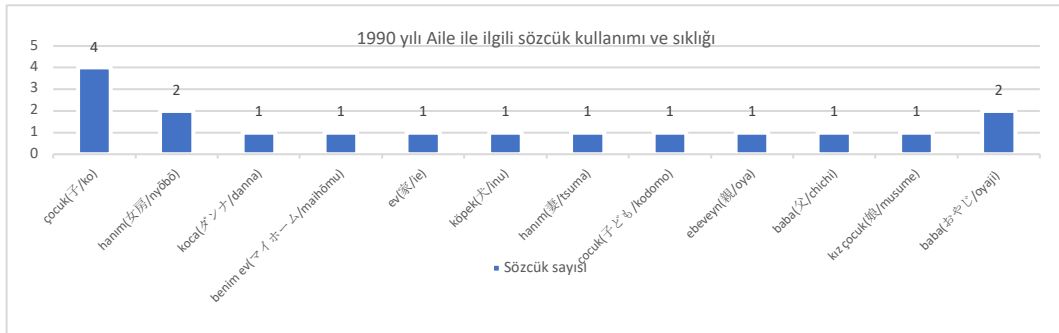
Grafik 19: 1990-200 yılları arasındaki eser sayısı ve aile ile ilgili sözcük sıklığı

Grafik 20: 2001-2010 yılları arasındaki eser sayısı ve aile ile ilgili sözcük sıklığı

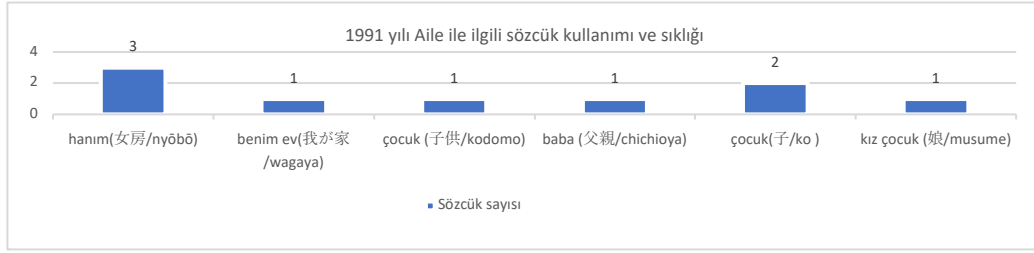
Grafik 21: 2011-2020 yılları arasındaki eser sayısı ve aile ile ilgili sözcük sıklığı

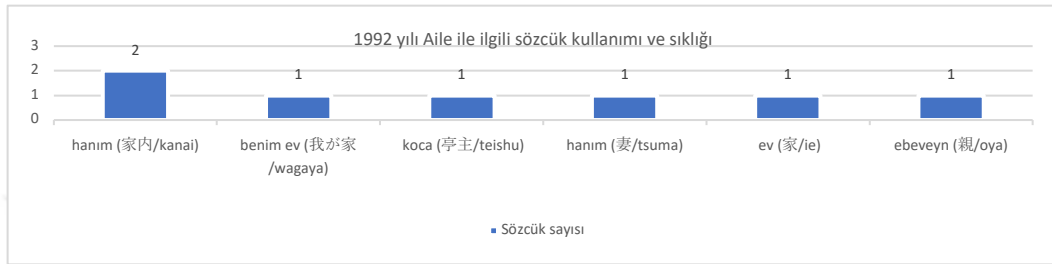
Grafik 22: 1990 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

Yukarıda yer alan grafiğe göre, eserlerde en sık geçen sözcük çocuk sözcüğüdür.

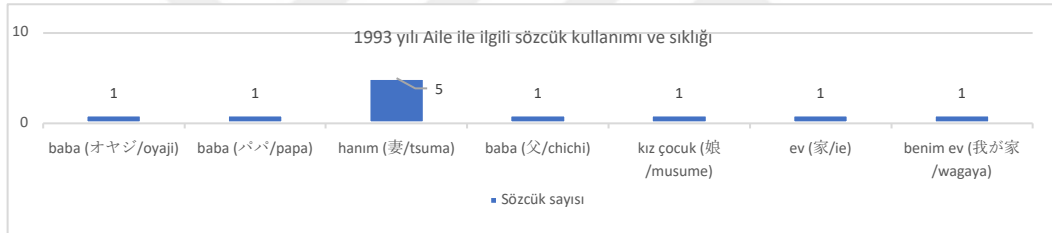
Çocuk sözcüğünden sonra ise hanım ve baba sözcüklerinin yer aldığı görülmektedir.

Grafik 23: 1991 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

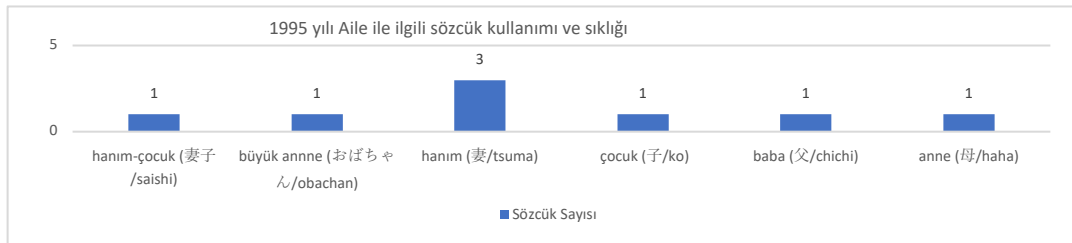
Grafik 24: 1992 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

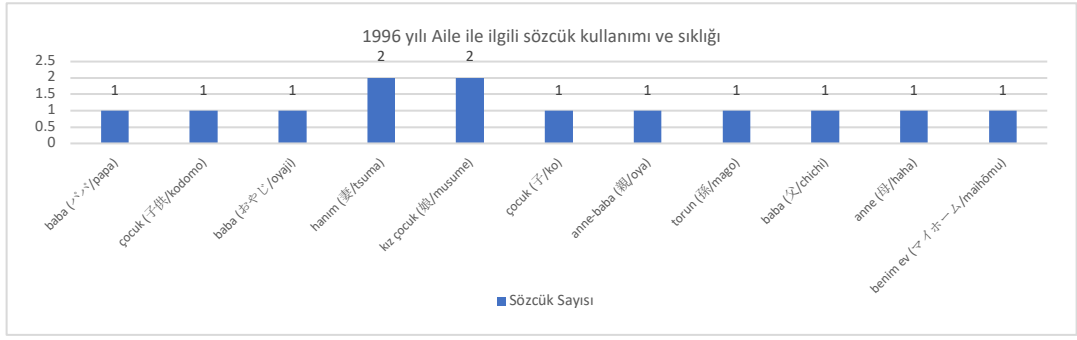
Grafik 25: 1993 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

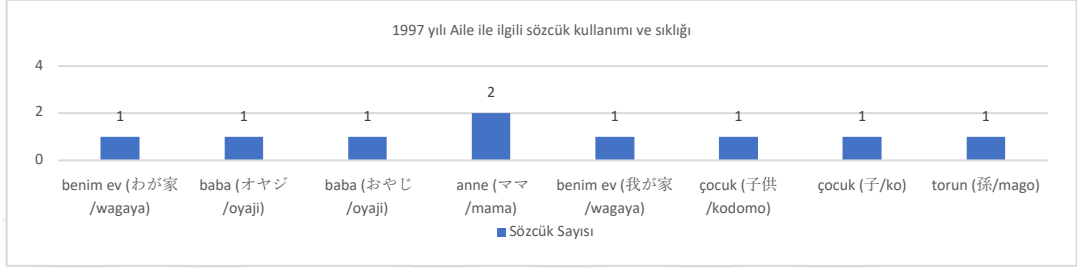
Grafik 26: 1994 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

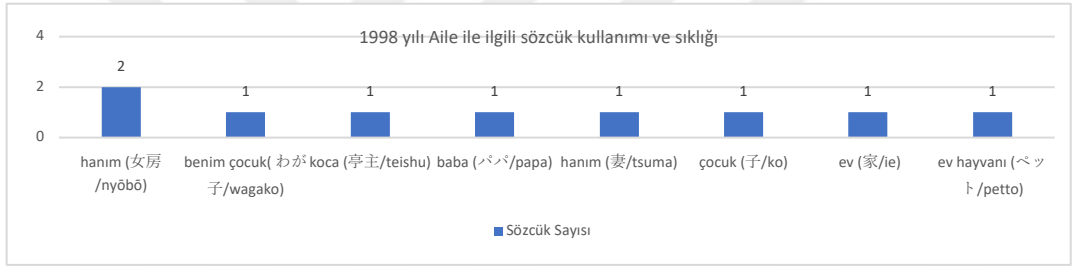
Grafik 27: 1995 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

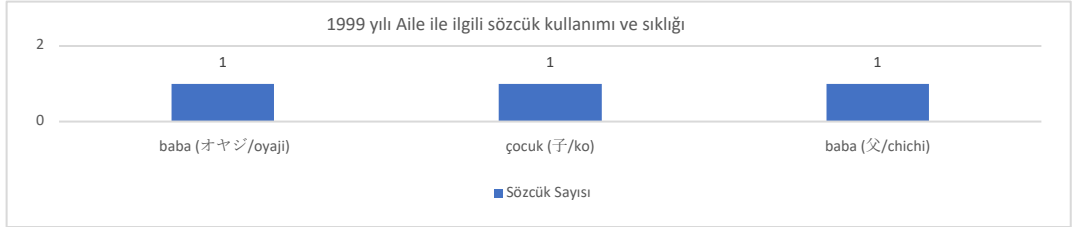
Grafik 28: 1996 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

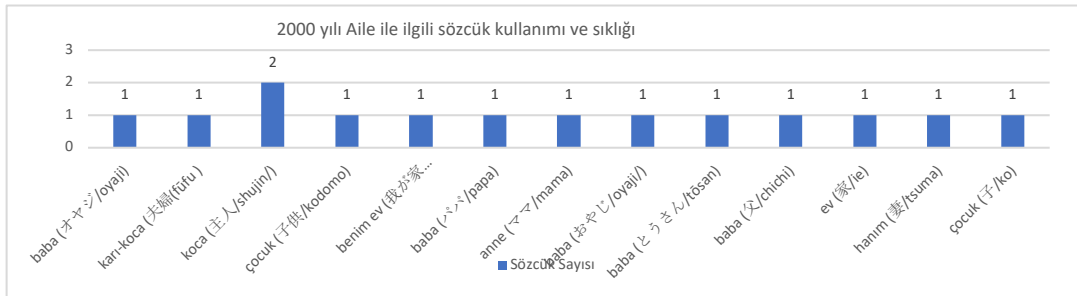
Grafik 29: 1997 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

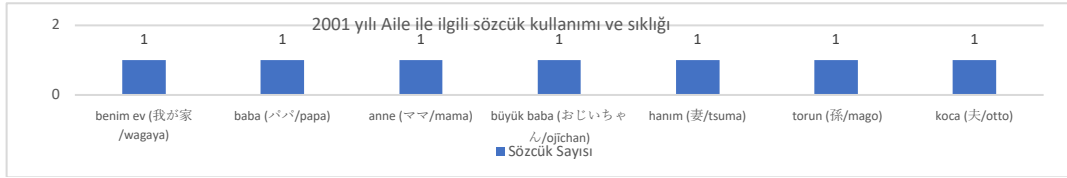
Grafik 30: 1998 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

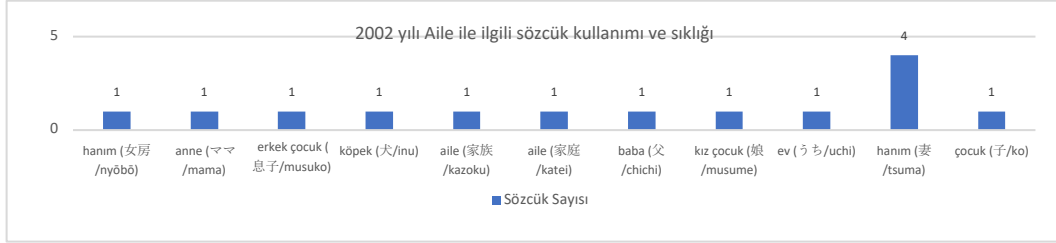
Grafik 31: 1999 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

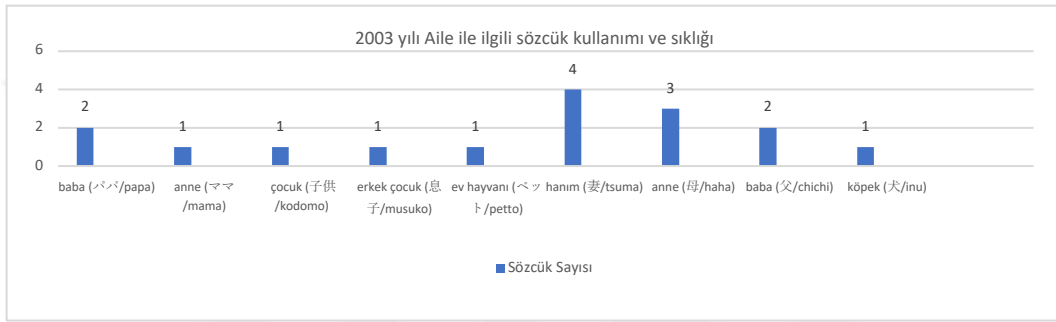
Grafik 32: 2000 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

Grafik 33: 2001 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

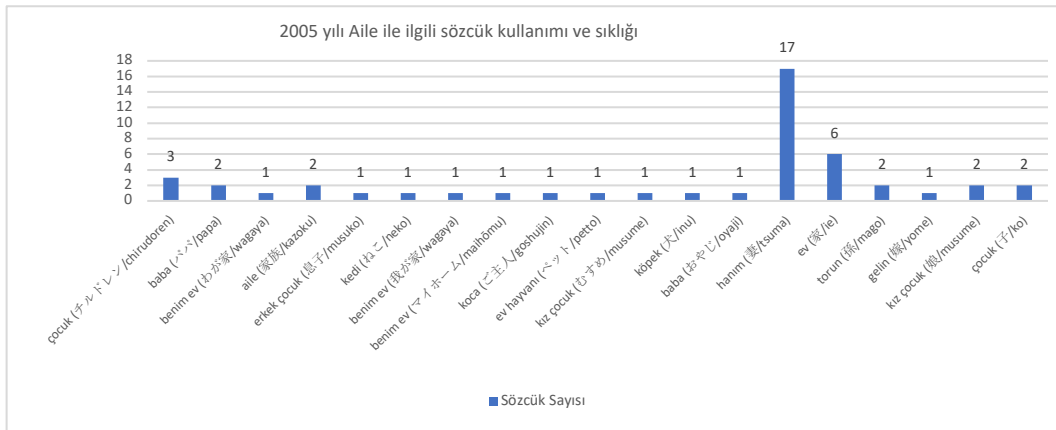
Grafik 34: 2002 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

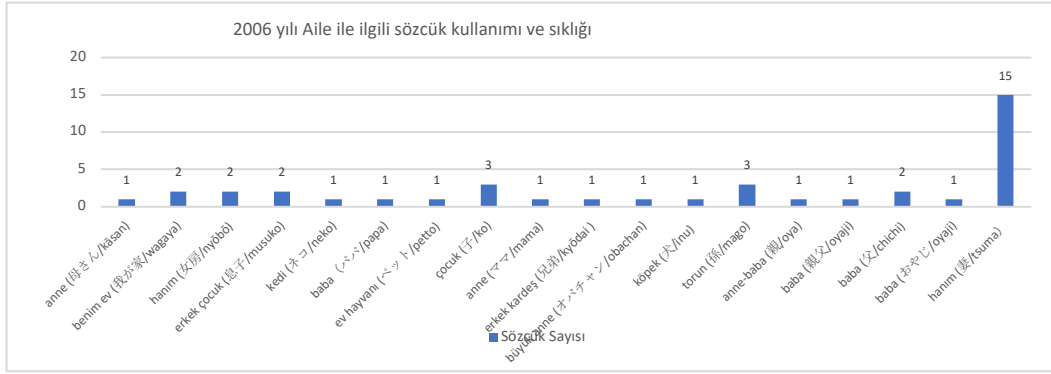
Grafik 35: 2003 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

Grafik 36: 2004 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

Grafik 37: 2005 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

Grafik 38: 2006 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

Grafik 39: 2007 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

Grafik 40: 2008 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

Grafik 41: 2009 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

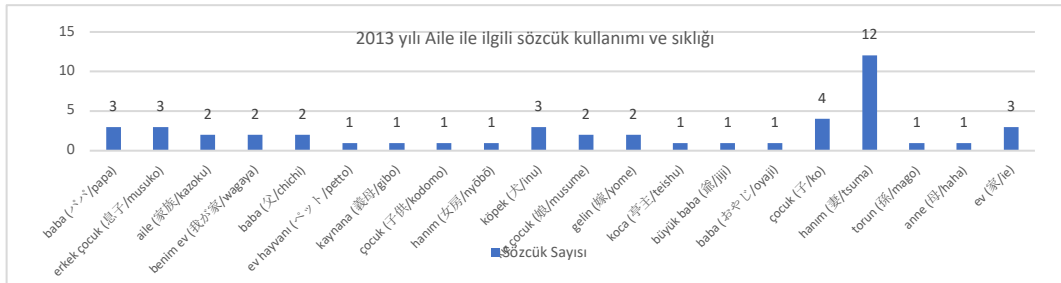
Grafik 42: 2010 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

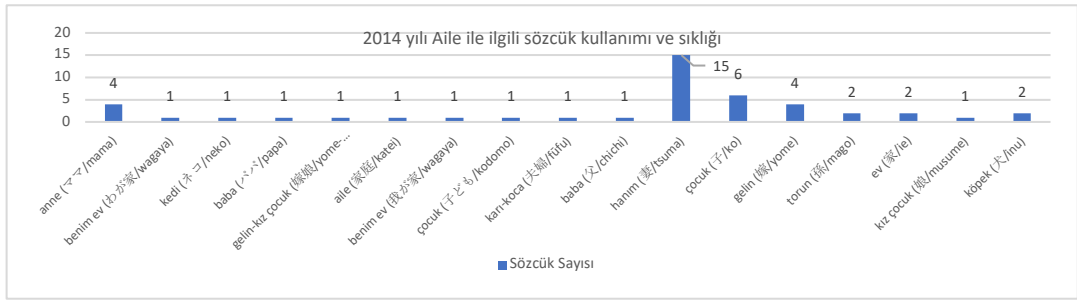
Grafik 43: 2011 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

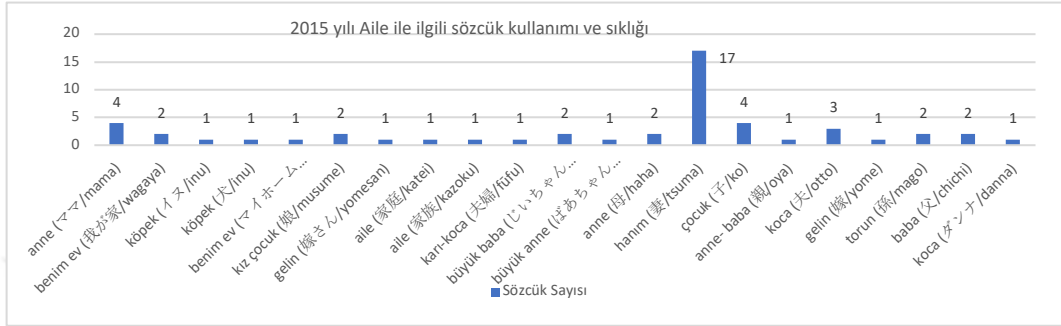
Grafik 44: 2012 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

Grafik 45: 2013 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

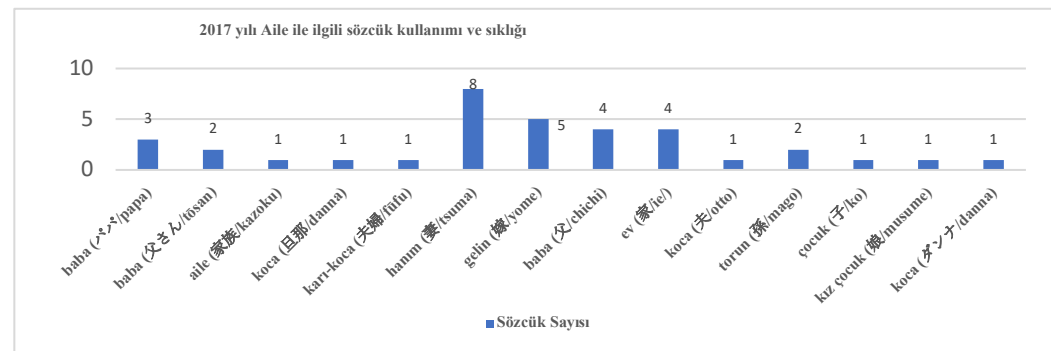
Grafik 46: 2014 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

Grafik 47: 2015 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

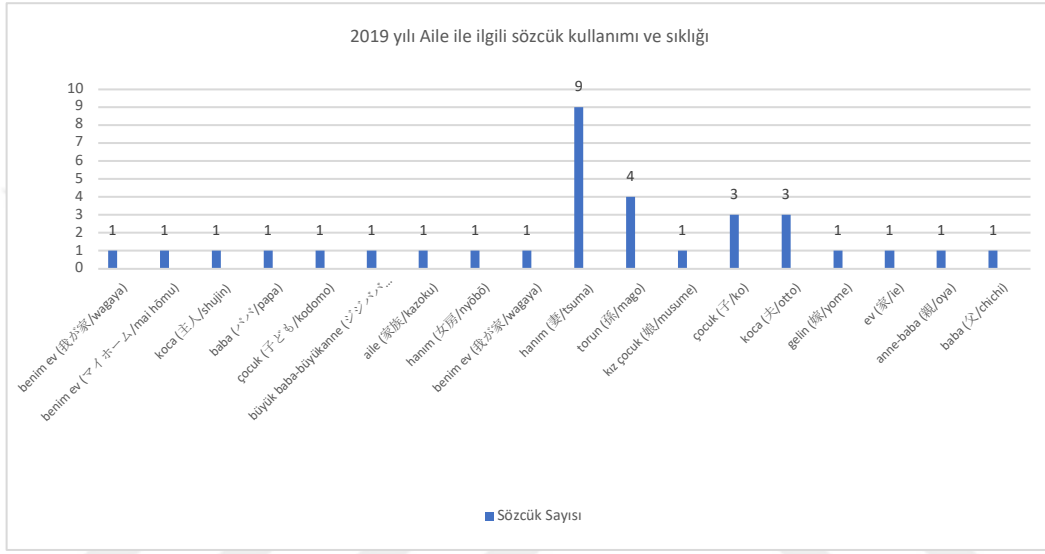
Grafik 48: 2016 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

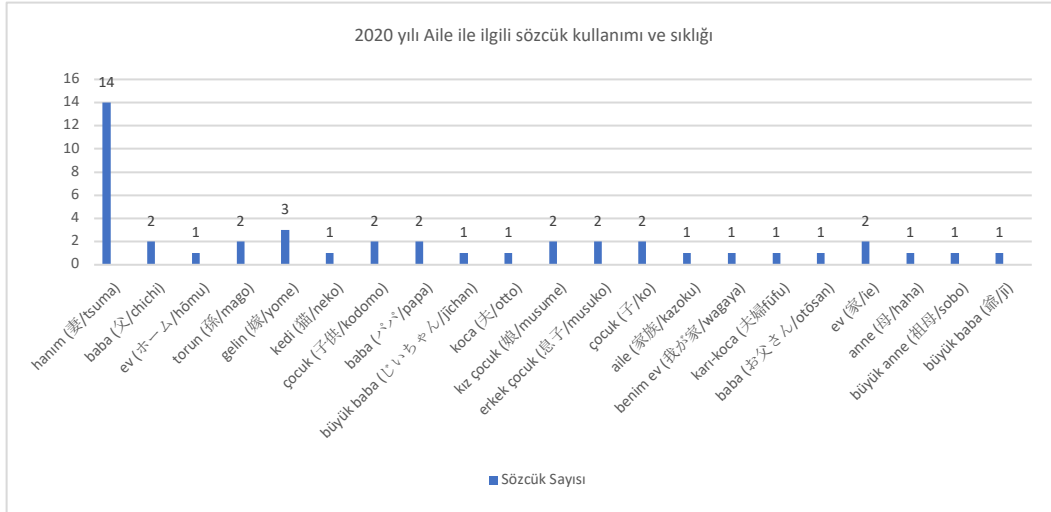
Grafik 49: 2017 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

Grafik 50: 2018 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

Grafik 51: 2019 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

Grafik 52: 2020 yılı aile ile ilgili sözcük kullanımı ve sıklığı

EK-2:1990- 2020 Yılları Arası Eserlerin Derlendiği Kaynaklar

YARIŞMA	ESER YILI	ESER SAYISI	KAYNAK
4. Yarışma	1990	En iyi 30 Eser	サラリーマン川柳やみつki傑作選 (<i>Sararīman Senryū Yamitsuki Kessakusen</i>)
5. Yarışma	1991	En iyi 30 Eser	サラリーマン川柳やみつki傑作選 (<i>Sararīman Senryū Yamitsuki Kessakusen</i>)
6. Yarışma	1992	En iyi 30 Eser	サラリーマン川柳やみつki傑作選 (<i>Sararīman Senryū Yamitsuki Kessakusen</i>)
7. Yarışma	1993	En iyi 30 Eser	サラリーマン川柳やみつki傑作選 (<i>Sararīman Senryū Yamitsuki Kessakusen</i>)
8. Yarışma	1994	En iyi 30 Eser	サラリーマン川柳やみつki傑作選 (<i>Sararīman Senryū Yamitsuki Kessakusen</i>)
9. Yarışma	1995	En iyi 30 Eser	サラリーマン川柳やみつki傑作選 (<i>Sararīman Senryū Yamitsuki Kessakusen</i>)
10. Yarışma	1996	En iyi 30 Eser	サラリーマン川柳やみつki傑作選 (<i>Sararīman Senryū Yamitsuki Kessakusen</i>)
11. Yarışma	1997	En iyi 30 Eser	サラリーマン川柳やみつki傑作選 (<i>Sararīman Senryū Yamitsuki Kessakusen</i>)
12. Yarışma	1998	En iyi 30 Eser	サラリーマン川柳やみつki傑作選 (<i>Sararīman Senryū Yamitsuki Kessakusen</i>)
13. Yarışma	1999	En iyi 30 Eser	サラリーマン川柳やみつki傑作選 (<i>Sararīman Senryū Yamitsuki Kessakusen</i>)
14. Yarışma	2000	En iyi 30 Eser	サラリーマン川柳やみつki傑作選 (<i>Sararīman Senryū Yamitsuki Kessakusen</i>)
15. Yarışma	2001	En iyi 30 Eser	サラリーマン川柳やみつki傑作選 (<i>Sararīman Senryū Yamitsuki Kessakusen</i>)
16. Yarışma	2002	En iyi 30 Eser	サラリーマン川柳やみつki傑作選 (<i>Sararīman Senryū Yamitsuki Kessakusen</i>)
17. Yarışma	2003	En iyi 30 Eser	サラリーマン川柳やみつki傑作選 (<i>Sararīman Senryū Yamitsuki Kessakusen</i>)
18. Yarışma	2004	En iyi 30 Eser	サラリーマン川柳やみつki傑作選 (<i>Sararīman Senryū Yamitsuki Kessakusen</i>)

19. Yarışma	2005	En iyi 100 Eser	https://www.dai-ichi-life.co.jp/company/news/2005/2005_065.html (E. T. 26.04.2018)
20. Yarışma	2006	En iyi 100 Eser	https://www.dai-ichi-life.co.jp/company/news/2006/2006_072.html (E. T. 26.04.2018)
21. Yarışma	2007	En iyi 100 Eser	https://www.dai-ichi-life.co.jp/company/news/2007/2007_056.html (E. T. 26.04.2018)
22. Yarışma	2008	En iyi 100 Eser	https://www.dai-ichi-life.co.jp/company/news/2008/2008_057.html (E. T. 26.04.2018)
23. Yarışma	2009	En iyi 100 Eser	https://www.dai-ichi-life.co.jp/company/news/2009/2009_049.html (E. T. 26.04.2018)
24. Yarışma	2010	En iyi 100 Eser	https://www.dai-ichi-life.co.jp/company/news/2010/2010_017.html (E. T. 26.04.2018) サラリーマン川柳いちおし傑作選 (<i>Sararīman Senryū Ichioshi Kessakusen</i>)
25. Yarışma	2011	En iyi 100 Eser	https://www.dai-ichi-life.co.jp/company/news/2011/2011_014.html (E. T. 26.04.2018) サラリーマン川柳にんまり傑作選 (<i>Sararīman Senryū Ninmari Kessakusen</i>)
26. Yarışma	2012	En iyi 100 Eser	https://www.dai-ichi-life.co.jp/company/news/2012/2012_006.html (E. T. 26.04.2018) サラリーマン川柳さんのせん傑作選 (<i>Sararīman Senryū Sannosen Kessakusen</i>)
27. Yarışma	2013	En iyi 100 Eser	https://www.dai-ichi-life.co.jp/company/news/2013/2013_016.html (E. T. 26.04.2018) サラリーマン川柳よくばり傑作選 (<i>Sararīman Senryū Yokubari Kessakusen</i>)
28. Yarışma	2014	En iyi 100 Eser	https://www.dai-ichi-life.co.jp/company/news/2014/2014_021.html (E. T. 26.04.2018) サラリーマン川柳ごくじょう傑作選 (<i>Sararīman Senryū Gokujō Kessakusen</i>)
29. Yarışma	2015	En iyi 100 Eser	サラリーマン川柳むちゃうけ傑作選 (<i>Sararīman Senryū Muchauke Kessakusen</i>)
30. Yarışma	2016	En iyi 100 Eser	サラリーマン川柳なっとく傑作選 (<i>Sararīman Senryū Nattoku Kessakusen</i>)

31. Yarışma	2017	En iyi 100 Eser	サラリーマン川柳やみつき傑作選 (<i>Sararīman Senryū Yamitsuki Kessakusen</i>)
32. Yarışma	2018	En iyi 100 Eser	サラリーマン川柳くだし傑作選 (<i>Sararīman Senryū Kuradashi Kessakusen</i>)
33. Yarışma	2019	En iyi 100 Eser	サラリーマン川柳とびきり傑作選 (<i>Sararīman Senryū Tobikiri Kessakusen</i>)
34. Yarışma	2020	En iyi 100 Eser	サラリーマン川柳いっしん傑作選 (<i>Sararīman Senryū Isshin Kessakusen</i>)

Tablo 1: 1990- 2020 yılları arası Eserlerin Derlendiği Kaynaklar¹⁸⁴

¹⁸⁴ Kitapların ayrıntılı bilgileri kaynakça kısmında yer almaktadır.

EK-3 ESERLERDE EN SIK GEÇEN 150 SÖZCÜK

	Sözcük	Sıklığı		Sözcük	Sıklığı		Sözcük	Sıklığı
1	Hanım (妻 /tsuma)	253	51	Çocuk (子 ど も /kodomo)	6	101	Yemek (食 事/shokuji)	4
2	Çocuk (子/ko)	46	52	Benzemek (似 る /niru)	6	102	Telefon (電 話/denwa)	4
3	Baba (パ パ /papa)	40	53	Harçlık (小 遣 い /kozukai)	6	103	Hareket etmek (動 く /ugoku)	4
4	Baba (父/chichi)	39	54	Hayal (夢/yume)	6	104	Misli,kat (倍 /bai)	4
5	Söylemek (言 う /iu)	35	55	Ev hayvanı (ペ ッ ト/petto)	5	105	Banyo (風 呂/furo)	4
6	Ev (家/ie)	34	56	Çoktan (既/ki)	5	106	Cevap (返信 /henshin)	4
7	Torun (孫/mago)	32	57	Durum (機 嫌 /kigen)	5	107	Tad (味/aji)	4
8	Sormak (聞 く /kiku)	32	58	Cep telefonu (携 帯/keitai)	5	108	İsim (名/na)	4
9	Kız çocuk(娘 /musume)	32	59	İyi,mutlu (元 気 /genki)	5	109	Göz (目 /me)	4
10	Gelin (嫁/yome)	31	60	Seslenme (呼 ぶ /yobu)	5	110	Hayalet (妖 怪/yōkai)	4
11	Benim ev (我が 家/wagaya)	31	61	Gitmek (行 く /iku)	5	111	İstemek (欲 しい/hoshī)	4
12	Anne (マ マ /mama)	25	62	Mesai (残 業 /zangyō)	5	112	あ(a)	3
13	Hanım (女 房 /nyōbō)	22	63	Düşünmek (思 う /omou)	5	113	Hayır (いい え /iie)	3
14	Erkek çocuk (息 子/musuko)	22	64	Beklemek (持 つ /matsu)	5	114	え(e)	3
15	Anne (母/haha)	20	65	Sonra (次/tsugi)	5	115	Çay (お 茶 /ocha)	3
16	Görmek (見 る /miru)	19	66	Yazmak (書 く /kaku)	5	116	Yemek (ご 飯/gohan)	3
17	Köpek (犬/inu)	16	67	Yemek yemek (食 べる/taberu)	5	117	Instagram (イ ン ス タ /Insuta)	3
18	Gelmek (来 る /kuru)	16	68	Temizlik (掃 除 /sōji)	5	118	Ekonomi (エ コ /eko)	3

19	Dönmek (帰る /kaeru)	15	69	İlişki (仲/naka)	5	119	EsPRI (ギャグ/gyagu)	3
20	Çocuk (子供 /kodomo)	15	70	Koca (亭主 /teishu)	5	120	Şikayet (グチ/guchi)	3
21	Aile (家族 /kazoku)	14	71	Okumak (読 /doku)	5	121	Paylaşma (シェア /shea)	3
22	Karı-koca (夫婦 /fūfū)	13	72	Satın almak (買う /kau)	5	122	Makyajsız (スッピン /suppin)	3
23	Uyumak (寝る /neru)	12	73	Baba (父さん /tōsan)	5	123	Stres (ストレス /sutoresu)	3
24	Bilmek (知る /shiru)	11	74	Cevap (返事 /henji)	5	124	Merkez (センター /sentā)	3
25	Emeklilik (定年 /teinen)	10	75	L I N E	4	125	Sigara (タバコ /tabako)	3
26	Koca (夫 /otto)	10	76	Şimdi (いま /ima)	4	126	Çocuklar (チルドレン)	3
27	Ast (部下 /buka)	10	77	Benim ev (わが家 /wagaya)	4	127	Numara (ナンバー /nanbā)	3
28	Çıkmak (出る /deru)	9	78	Karakter (キャラ /kyara)	4	128	Bira (ビール /bīru)	3
29	Üst (上司 /jōshi)	9	79	Durum (トリセツ /torisetsu)	4	129	Pokemon (ポケモン /pokemon)	3
30	Ebeveyn (親 /oya)	9	80	Koca (ダンナ /danna)	4	130	Benim (マイ /mai)	3
31	Ses (声 /koe)	9	81	遼 (Ryō /kişi adı)	4	131	Mail (メール /mēru)	3
32	Uzaktan çalışma (テレワーク /terewāku)	8	82	İkramiye (ボーナス /bōnasu)	4	132	Makyaj (メイク /meiku)	3
33	LINE (ライン /rain)	8	83	Maske (マスク /masuku)	4	133	İşten çıkarma (リストラ /risutora)	3
34	En (一番 /ichiban)	8	84	Şişman (メタボ /metabo)	4	134	Robot süpürge (ルンバ /runba)	3

35	Şirket (会社 /kaisha)	8	85	Mod (モード /mōdo)	4	135	Kredi (ローン/rōn)	3
36	Yüz (顔/kao)	8	86	Kötü (悪い /warui)	4	136	Canım köpeğim (愛犬/aiken)	3
37	Şimdi (今/ima)	8	87	Basmak (押す /osu)	4	137	Tek söz (一言 /hitokoto)	3
38	Akıllı Telefon (スマホ/sumaho)	7	88	Benim ev (我家 /wagaya)	4	138	Duman (煙 /kemuri)	3
39	Ev işi (家事/kaji)	7	89	Duygu (気/ki)	4	139	Hanım (家内/kanai)	3
40	Eskiden (昔 /mukashi)	7	90	Uyanmak (起きる/okiru)	4	140	Ezber (記憶 /kioku)	3
41	Baba,(yaşlı kişi)(オヤジ /oyaji)	6	91	Öğretmek (教える/oshieru)	4	141	Yakın (近い /chikai)	3
42	Çöp (ゴミ/gomi)	6	92	Göstermek (見せる/miseru)	4	142	Sözcük (言葉/kotoba)	3
43	Benim ev (マイホーム /maihōmu)	6	93	Söyleyebilmek (言える/ieru)	4	143	Kaynana (姑 /shūtome)	3
44	Aşk (愛/ai)	6	94	Ağız (口/kuchi)	4	144	Sevmek (好き/suki)	3
45	İçmek (飲む /nomu)	6	95	Bugün (今日/kyō)	4	145	Dağ (山 /yama)	3
46	Aile (家庭/katei)	6	96	Zaman (時間 /jikan)	4	146	İş (仕事 /shigoto)	3
47	Sohbet (会話 /kaiwa)	6	97	Koca (主人 /shujin)	4	147	Çocuk koruma (子守り /komori)	3
48	Şeytan (鬼/oni)	6	98	Çıkarmak (出す /dasu)	4	148	Parmak (指 /yubi)	3
49	Para (金/kane)	6	99	Güler yüz (笑顔 /egao)	4	149	Talimat (指示)	3
50	Şikayet (愚痴 /guchi)	6	100	Yer (場所/basho)	4	150	Zaman(時間/jikan)	3

ÖZET

AİLE İLİŞKİLERİ BAĞLAMINDA BEYAZ YAKALI *SENRYŪ*'LARININ RETORİK AÇIDAN İNCELENMESİ

Güliz DOĞAN

Doktora Tezi, Doğu Dilleri ve Edebiyatları (Japon Dili ve Edebiyatı) Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Ayşe Nur TEKMEN

Aralık 2022, 387 Sayfa

Bu çalışmada, Beyaz yakalı senryū eserlerinde aile konusunu nasıl ele alındığı ortaya konulması amaçlanmıştır. 1990-2020 yılları arasındaki 30 yıllık eserler metin madenciliği (*text-mining*) yöntemi ile içerikleri analiz edilmiştir. Aile, ailenin yaşadığı ev, ev hayvanları ile ilgili olan eserler de çalışmaya dahil edilmiştir. Aile, anne, baba, büyükanne-büyükbaba, çocuk, ebeveyn, ev, ev hayvanları, gelin, hanım, karı-koca, kaynana, koca ve torun olarak gruplandırılmıştır. Çalışmada ayrıca etkili eserlerin oluşturulmasında başvuru olan retorik figürler de analiz edilmiştir.

Yapılan analiz sonucunda, Japonya'da her kesimden kişiye açık olan senryū yarışması olmasına karşın, eserlerin çoğunluğunun beyaz yakalıları (*salaryman*) tarafından yazıldıkları tespit edilmiştir. Eserler, kendi bakış açılarından aile bireyleri ile ilgili olarak yazıldıkları tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Beyaz yakalı senryū, Japon kısa şiiri, aile, text mining, retorik

SUMMARY

RHETORICAL ANALYSIS OF SALARYMAN *SENRYŪ*S IN THE CONTEXT OF FAMILY RELATIONS

Güliz DOĞAN

Doctoral Thesis, Department of Oriental Languages and Literatures

Supervisor: Prof. Dr. Ayşe Nur TEKMEN

December 2022, 387 Pages

In this study, it was aimed to reveal how the family issue is handled in the works of Salaryman *Senryū*s. The contents of the works produced between 1990 and 2020, 30- year- period, were analyzed with method of text-mining. The term *family*, *the house* where the family lives, and *pets* were also included in the study. The term *family* was grouped under the categories *mother*, *father*, *grandparents*, *children*, *parents*, *family*, *house*, *pets*, *bride*, *wife*, *husband and wife*, *mother-in-law*, *husband and grandchild*. The study also analyzed the rhetorical figures used in the creation of influential works.

As a result of the analysis, it was determined that although there is a *senryū* competition open to all people in Japan, the majority of the works were written by salaryman. It was determined that the works were written by salaryman about their family members from their own perspectives.

Keywords: Salaryman *senryū*, Japanese short poetry, family, text mining, rhetoric

要旨

家族関係の文脈におけるサラリーマン川柳のレトリック分析

ギュリズ・ドアン

指導教師:アイシェヌール・テキメン 教授

2022 年 12 月、387 ページ

本研究では、サラリーマン川柳の作品において、家族という主題がどのように扱われているかを明らかにすることを目的としています。1990 年～2020 年までの 30 年前の作品の内容をテキストマイニング法で分析する。家族、家族が暮らす家、ペットに関する作品も研究の対象になる。家族は、母、父、祖父母、子供、両親、家、ペット、嫁、妻、夫婦、義母、夫と孫に分類されます。この研究では、影響力のある作品の作成に使用されたレトリックの観点から分析をした。

分析の結果、日本にはあらゆる階層の人々が参加できる川柳コンクールがあるものの、作品の大半はサラリーマンによって書かれたものであることが明らかになった。作品は、家族についてサラリーマンの視点から書かれたものであると判断された。

キーワード: サラリーマン川柳、川柳、家族、テキストマイニング、レトリック